

Міністерство освіти та науки України
Дніпропетровський національний університет
імені Олеся Гончара

В. В. Тарасов

ФЛОРА

Дніпропетровської
та Запорізької областей

Видання друге доповнене та виправлене

Видавництво
ДНУ та ЛІРА
Дніпропетровськ
2012

УДК 582.351.99(477.631.64)

ББК 28.592(4Укр)

Т. 19

Рецензенти

Д-р біол. наук, провід. співр. інст-ту ботаніки НАН України, Д.В.Дубина
Д-р біол. наук проф. каф. геоботаніки, ґрунтознавства та екології ДНУ Л.П.Мицик

Відповідальний редактор чл.-кор. НАН України, проф. А.П.Травлєєв

Тарасов В. В.

Т 19 Флора Дніпропетровської і Запорізької областей. Видання друге. Доповнене та виправлене. Д.: „Ліра” 2012 - 296 с..

ISBN 978-966-383-416-0

Представлена флора двох областей України – Дніпропетровської (1821 видів) і Запорізької (1522 видів) – всього 1989 видів. Наведено ряд нових для регіону аборигенних, адвентивних, здичавілих видів. Подана біоекологічна характеристика та практичне значення для усіх видів, а рівні $\square$ - радіоактивності,

переважно для лікарських рослин. Проведено систематичний, біоморфологічний та екологічний аналіз флори, розроблено флористичне районування Дніпропетровщини. Установлені категорії трапляння видів, а для рідкісних і зникаючих рослин у регіоні, червононижних видів України, Європейського і Світового Червоних списків. – категорії їх рідкості та охорони.

Для ботаніків, ґрунтознавців, екологів, студентів, працівників лісового і сільського господарства, фахівців з охорони природи, вчителів, школярів, юннатів.

Представлена флора двух областей Украины: Днепропетровской (1821 вид) и Запорожской (1522 видов) – всего 1989 видов. Приведен ряд новых для региона аборигенных, адвентивных и одичавших видов. Дана биоэкологическая характеристика и практическое значение видов, а уровни β -радиоактивности, главным образом, для лекарственных растений. Проведен систематический, биоморфологический и экологический анализ флоры, разработано флористическое районирование Днепропетровщины. Установлены категории встречаемости и охраны редких и исчезающих растений для региона, краснокнижных видов Украины, видов Европейского и Мирового Красных списков.

Для ботаников, почвоведов, экологов, студентов, работников лесного и сельского хозяйства, специалистов в области охраны природы, учителей, школьников, юннатов.

UDC 581.9 + 582 (477.61 (62))

Reviewers

Tarasov V.V. Flora of the Dnepropetrovsk and Zaporozhye regions. Vascular plants with their biology-ecological characteristic. Dnepropetrovsk:“Lira” 2012-296 p., Illustr. 56, tab.8, bibliography 240.

On the basis of long-term field researches of the author, critical processing of herbarium and references the flora of the two regions of Ukraine is introduced: Dnepropetrovsk region (1821 species) and Zaporozhye region (1522 species) – 1989 species altogether. A lot of new native and adventive species for the region are discovered. Biological characteristics of the species as well as the levels of β -radioactivity of many plants and systematic and biomorphological flora analysis are given. The floristic zoning of Dnepropetrovsk region is developed. The occurrence and protection categories of Ukrainian Red Book species as well as rare and vanishing European and World list species are determined.

For botanists, soil scientists, ecologists, students, forestry and agricultural workers, conservancy specialists, teachers, schoolchildren, young naturalists.

ISBN 978-966-383-416-0

© В.В.Тарасов, 2012

© ЛІРА, 2012.

*Світлій пам'яті
моєї дружини Галини
до її 75-річчя присвячую
цю скромну працю
Автор*

Попереднє слово

Добре відомий у наукових колах України геоботанік-флорист кандидат біологічних наук, доцент кафедри геоботаніки, ґрунтознавства та екології Дніпропетровського національного університету Віктор Васильович Тарасов склав оригінальну наукову працю «Флора Дніпропетровської та Запорізької областей. Судинні рослини. Біолого-екологічна характеристика видів».

Геоботаніки-екологи добре усвідомлюють, що дослідження біогеоценотичного покриву кожного регіону починається з як мога повнішої характеристики флори.

Вивчення видів рослин охоплює не тільки морфологічні, але також і фізіологічні ознаки. М. І. Вавілов відмічав, що лінеєвський вид – це складна система. Вони звичайно створюються більшим чи меншим числом форм (фенотипів та генотипів), рас, екотипів, кліматипів, різновидностей, у межах лінеєвського виду. Всі форми видового проявлення не відокремлені одна від одної, а генетично пов'язані між собою і утворюють складну систему. Щоб розкрити взаємозв'язок та адаптації рослинних організмів до біоценозу та до кожного структурного елементу екотопу (кліматопу, геліотопу, термотопу, гігротопу, трофотопу) О. Л. Бельгард запропонував поняття «екоморфи».

Автор «Флори...» побудував роботу саме на ідеях свого учителя – корифея степового лісознавства проф. О. Л. Бельгарда, творчо використавши його робочу схему основних екоморф. Спроба більш-менш всебічної характеристики флори Дніпропетровсько-Запорізького регіону надає можливість досконаліше виявити моніторинг динаміки флори після відомих робіт І. Я. Акинфієва (1889, 1905), зробити уточнення ареалів рідкісних видів, провести флористичне районування.

«Флора...» В. В. Тарасова край необхідна сучасним екологам, ботанікам, ґрунтознавцям, географам, лісівникам, вчителям та учням початкових і середніх шкіл, студентам вищих навчальних закладів.

Член-кореспондент НАН України, доктор
біологічних наук, професор А. П. Травлєєв

Передмова до другого видання

Вихід першого видання «Флори Дніпропетровської та Запорізької областей...» був дуже своєчасним, бо після його опублікування тираж, розійшовся досить швидко, зокрема, був реалізований, розповсюджений за розсилкою, тощо. Усі недоліки та вади, виявлені у попередньому виданні тепер у цьому, другому, „Флори ...2012” виправлені та усунені, наприклад, до загальної характеристики видів додана інформація про їх термоморфу та ін.

На цей час, після виходу першого видання „Флори... 2005”, у ботанічних колах області помітно посилюється інтерес до флористики, різними дослідниками надрукована ціла низка робіт з флори області, наприклад, Червона книга Дніпропетровської обл., 2010 (співавторів-укладачі Б.О. Барановський, В.В. Тарасов), а також інші праці, в тому числі стаття (Тарасов, 2009) та ін.

Монографія широко використовується у науковій роботі, навчальному процесі, тощо. У другому виданні автору вдалось поповнити флористичний список рослин Дніпропетровської області кількома новими видами та ще й розширити ареал багатьох вже відомих. Тепер новий список видів для області, складений для другого випуску „Флори, 2012” збільшився на 107.

Крім того, флора регіону проаналізована з точки зору співвідношення в ній основних біоморф, екоморф, уточнений склад адвентивних видів, визначений рівень ендемізму, тощо. Щодо кількісного показника флори Запорізької області, то він майже не змінився, хоч частково проаналізований.

Цей другий випуск, додатково проілюстрованому кольоровими фотографіями, які майже всі вони авторські.

Автор В.В. Тарасов

Вступ

При відносно повному вивченні загальної флори України, про що свідчать численні видання (Флора УРСР, 1936 – 1965, Хорология флори України, 1986, регіональні флористичні праці) існує певна нерівномірність цього процесу відносно багатьох регіонів, де ще повністю не завершений навіть період інвентаризації рослин. Це стосується, зокрема, Дніпропетровської, Запорізької, Миколаївської та інших областей.

Це ж стосується і переходу до нового, довгострокового етапу флористичних досліджень, а саме – фітохорології видів з картуванням ареалів, складанням так званих регіональних і загальних екофлор, реалізації першорядних завдань, визначених "Конференцією ООН з довкілля та розвитку (1992), а також прийнятих Конвенцією з різноманіття, які були ратифіковані Україною в 1994 р.

Базовим методом вивчення флори була і залишається інвентаризація видів, тобто складання списків біооб'єктів і їхня всебічна характеристика. Одержана таким чином інформація є висхідною для будь-яких досліджень та спостережень за ключовими параметрами біорізноманіття (в даному разі фіторізноманіття) і їхнього аналізу.

Щодо вивчення регіональних флор, то це можна вважати практичним втіленням методу в реалізацію вищезазначених загальних проблем.

Спільне вивчення флори Дніпропетровської та Запорізької областей, як зроблено в даному виданні зумовлено історично, бо воїні області разом з Донецькою та частково Луганською територіально склали у минулому Катеринославську губернію, в якій флора вивчалась загалом як єдине ціле (Бекетов, 1886, Талиєв, 1886, Акинфиев, 1889, Сидоров, 1897 та ін.).

Після утворення тут «дочірніх» областей флористичні дослідження проводяться в них окремо, або по природним регіонам. Наприклад, уже видано «Конспект флоры юго – востока Украины» (Кондратюк, Бурда и др., 1985), а також багато спеціальних статей за цією проблемою.

Щодо Дніпропетровщини то тут теж вийшов у світ ряд робіт (Акинфиев, 1889; Гроссгейм, 1913, 1916; Еліашевич, 1927; Котов, 1927, 1930; Бельгард, 1938; Сідельник, 1938; Альбицька, 1948; Алексеев, Бельгард, Губанов, Ковальова, Тарасов, Травлєєв, 1986; Тарасов, 1983, 1999; Тарасов, Алексеев, Губанов, 1988, Мицик та ін., 2000, Барановский, 2000, Кучеревский, 2001, 2004, Барановский, Тарасов, 2003, 2010 та ін.

Вивченню флори Запорізької області присвячені численні праці Яната, 1927; Краснова, 1970; Кузмичов та ін., 1974; Харкевич, 1974; Корещук та ін., 1993; Тищенко, 2000; Шелегеда, 2001; Коломийчук, 2000 та ін.).

Але вищезгадані роботи не дають загального уявлення про флору цих областей, бо носять більш вузький регіональний характер та ще потрібне урахування сучасних надбань флористики у регіоні.

Про необхідність видання регіональних флористичних робіт йшлося, зокрема, ще на XII Міжнародному ботанічному конгресі, на багатьох з'їздах

Українського ботанічного товариства, в ряді публікацій (Ященко, 1983; Ворошилов, 1985; Кондратюк та ін., 1985 та ін.) і це поставлено самим життям, бо без інформації про стан місцевої флори, про властивості її видів не можливе їх раціональне використання та ефективна охорона.

Таким чином, складання регіональних флористичних списків, що базуються на новій основі, з всебічною характеристикою (паспортизацією) всіх видів стало вже вимогою часу, як наступний етап досліджень. Про це свідчать численні публікації (Бельгард; 1950, Elenberg, 1950; Тарасов, 1981; Шеляг-Сосонко; 1984, Дубина та ін., 1993; Бурда та ін., 1997, Екофлора України, 2000, 2001; Мицик та ін., 2000; Барановский, 2000 та ін.).

Широка інформація про біоекологію, ареали видів і радіоекологічні особливості є принциповою основою для вивчення фітоценозів через біоекологічний аналіз їхньої флори, визначення індикаційної ролі рослинності в цілому при геоботанічних дослідженнях, має безпосередній вихід у практику і, зокрема, до вузівського (і не тільки) навчального процесу, при заготівлі лікарської та іншої рослинної сировини тощо.

Основою написання цієї монографії-довідника становлять багаторічні флористичні дослідження та здобутки автора, вивчення та обробка гербарних фондів ДНУ, періодичні звернення до Гербарію Інституту ботаніки НАН України (KW), літературні джерела.

Роботу можна вважати на даний час найбільш повним флористичним зведенням для цього регіону України (1944 видів судинних рослин, 645 родів, 139 родин), в тому числі для Дніпропетровщини (1714 видів, 615 родів, 126 родин) та для Запорізької області (1522 види, 548 родів, 120 родин), а у праці В. Сидорова (1897) для всієї Катеринославської губернії наведено лише 1350 видів і 468 родів.

Таке значне збільшення видів у сучасній флорі регіону обумовлене, зокрема, повнішим її вивченням, появою нових видів-адвентів, а також унаслідок роздріблення деяких збірних лінейських видів.

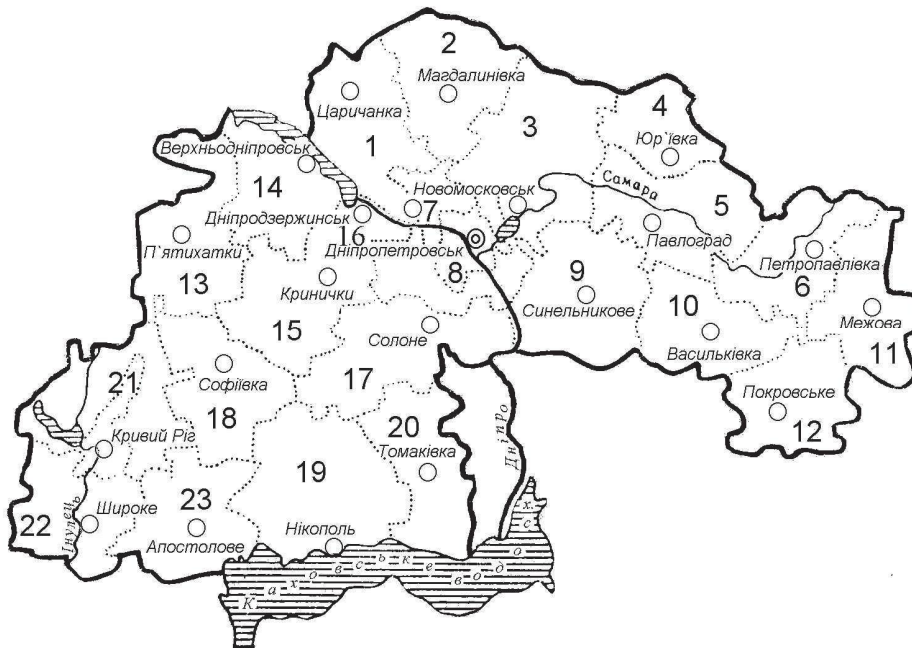
Як і інші флористичні списки, дана «Флора...» не претендує на безперечну повноту, бо при подальших дослідженнях можливо виникнуть пропуски, або навпаки марно включені види в зв'язку з тим, що не всі літературні вказівки заслуговують повної довіри.

Документальний гербарій зберігається в Гербарії ДНУ (DSU), а видів, які опубліковані в Укр. ботан. журналі – в KW.

Вважаю за обов'язок висловити щиро подяку моїм науковим керівникам проф. О. Л. Бельгарду, доц. М. А. Сідельнику, доц. М. О. Альбицькій, які в різні роки надихали мене на геоботанічні та флористичні дослідження. Висловлюю особливу вдячність членкору НАНУ, проф. А. П. Травлєєву за постійну підтримку наукових пошуків автора.

Автор також щиро вдячний за всебічну допомогу та сприяння роботі над книгою колегам по кафедрі геоботаніки, ґрунтознавства та екології та по Комплексній експедиції ДНУ, зокрема, проф. Л.П. Мицику, проф. О.Є. Пхомову, ст. наук. співроб. Б. А. Барановському та ін., а також Тарасову

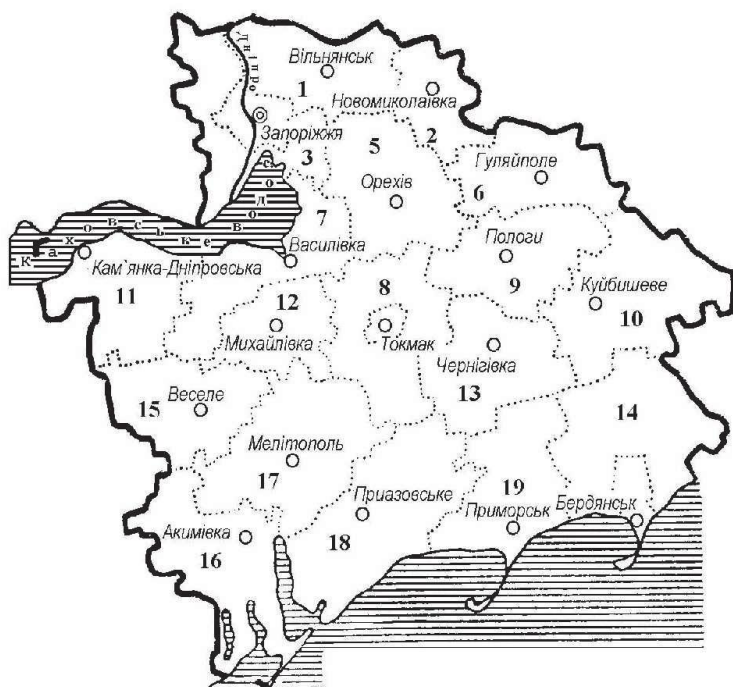
Вас. В. і Тарасову Вс. В. за значну допомогу у підготовці до видання та оформленні книги, комп'ютерного забезпечення виконання робіт, тощо.

Рис. 1. Карта Дніпропетровської області

Адміністративні райони: 1. Царичанський, 2. Магдалинівський, 3.

Новомосковський, 4. Юр'ївський, 5. Павлоградський, 6. Петропавлівський, 7. Петриківський, 8. Дніпропетровський, 9. Синельниківський, 10. Васильківський, 11. Межовський, 12. Покровський, 13. П'ятихатський, 14. Верхньодніпровський, 15. Криничанський, 16. Територія міської ради м. Дніпродзержинська, 17. Солонянський, 18. Софіївський, 19. Нікопольський, 20. Томаківський, 21. Криворізький, 22. Широківський, 23. Апостолівський

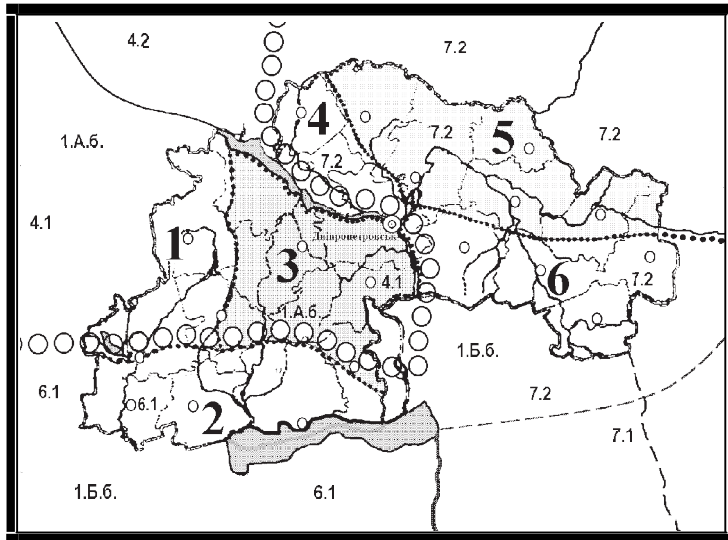

Рис. 2. Карта

Запорізької області

Адміністративні райони:

1. Вільнянський, 2. Новомиколаївський, 3. Запорізький, 4. Верхньохортицький, 5. Орехівський, 6. Гуляйпольський, 7. Василівський, 8. Токмакський, 9. Пологський, 10. Куйбишевський, 11. Кам'янка-Дніпровський, 12. Михайлівський, 13. Чернігівський, 14. Бердянський, 15. Веселівський, 16. Акимівський, 17. Мелітопольський, 18. Приазовський, 19. Приморський

Рис. 3. Карта флористичного районування Дніпропетровської області
(Характеристика районів та підрайонів розміщена на ст. 253)

Умовні знаки:

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ – границі флористичних областей;   ● ● ● ● ● ● ● ● – підрайонів; —
 ..... — округів;   ————— — підпровінцій

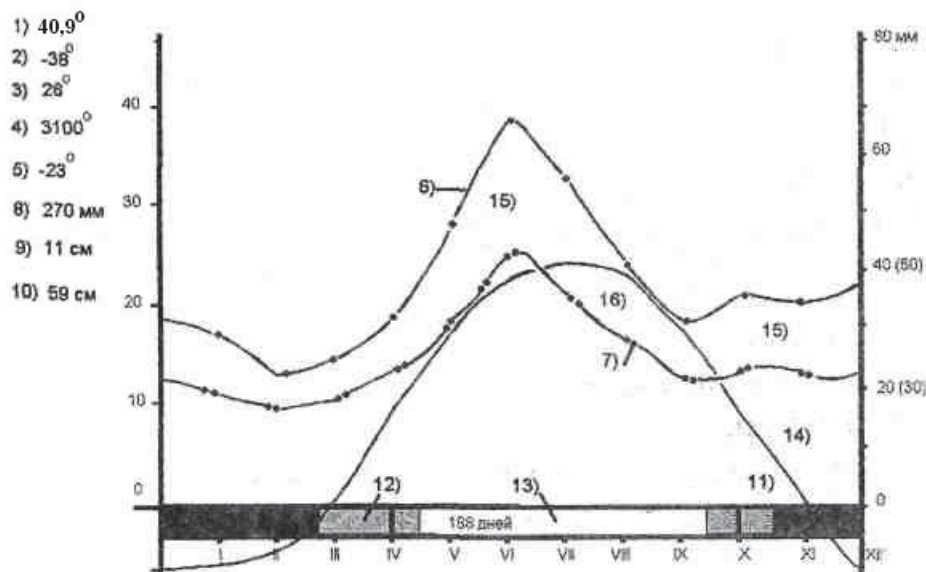
1. - ВерхньоДомоткансько-ВерхньоКам'янський флористичний підрайон - *ДоК*; 2. - Інгулецько-Базавлуцько-Томаківський флористичний п/район - *ІБТ*; 3 - Дніпровсько-Сурський флористичний район - *ДС*; 4. - Орільсько Дніпровський- флористичний п/район - *ОД*; 5. - Середньорільсько-Середньосамарський флористичний п/район - *ОС*; 6. - Дніпровсько-Верхньововчанський флористичний п/район - *ДВ*.

I. - Північнопалеоарктичне підцарство; * *A.* Європейська флористична область; *I.A.б.* - Східноєвропейська провінція; *4.* - Дніпровсько-Середньоруська підпровінція; *4.1* - Правобережnodніпровський округ; *4.2* - Лівобережnodніпровський округ; *Б.* - Паннонсько-Причорноморсько-Прикаспійська флористична область; *1.Б.б.* - Причорноморсько-Донська провінція; *6.* - Західнопричорноморська підпровінція; *6.1.* - Західнопричорноморсько-Рівниннокримський округ; *7.1* - Донецько-Північноприазовський округ; *7.2* - Дніпровсько-Донецький округ.

Про природні умови району досліджень

Дніпропетровщина майже цілком знаходиться в межах підзони справжніх степів степової зони, Запорізька область – в підзоні пвденних степів.

Основні кліматичні показники центральних районів Дніпропетровщини наводяться у клімадіаграмі, побудованої за методикою Н.Gaussen (1963), на основі багаторічних даних метеорологічних станцій Дніпропетровської області (рис. 4).

Рис. 4. Клімадіаграма Дніпропетровщини (центральні райони області)

Основні характеристики природних умов Дніпропетровської області:

м. Дніпропетровськ - на висоті 40-100 м над рівнем моря; середня річна температура (t°) - $+8,4$; опади річні - 472 мм;

- 1) абсолютний температурний максимум повітря - $+40,9^{\circ}$;
- 2) абсолютний мінімум - -38° ;
- 3) t° повітря о 13 годині в липні - $+26^{\circ}$;
- 4) сума позитивних t° повітря за період з температурами вище 10° ;
- 5) середні із абсолютних річних мінімумів t° повітря;
- 6) крива середніх місячних опадів (20 мм в одній поділці графіку);
- 7) крива середніх місячних опадів (30 мм в одній поділці графіку);
- 8) сума опадів за період з t° вище 10° ;
- 9) середня із максимальних декадних висот сніжного покриву за зиму;
- 10) середня глибина промерзання ґрунту за зиму;
- 11) місяці з середнім добовим мінімумом t° нижче 0° ;
- 12) місяці з абсолютним мінімумом t° повітря нижче 0° ;
- 13) середня тривалість без морозного періоду;
- 14) крива ходу середніх місячних t° (10° в одній поділці графіку);
- 15) період року достатнього зволоження ґрунту; 16) напівзасушливий період.

Гідротермічний коефіцієнт (зволоження) на півночі області дорівнює 0,6, а на її півдні 0,3-0,5.

Район досліджень знаходиться в межах Українського кристалічного щита і характеризується хвилястим рельєфом з чередуванням підвищених вододілів та понижень, пов'язаних з долинами рік.

Мезорельєф у вигляді складної системи ярів та балок сформувався під впливом ерозійних процесів. Максимальна глибина ерозії досягає, наприклад, у Верхньодніпровському районі, до позначок 100-125 м. З просуванням на південь глибини ерозії зменшуються та розріджуються мережі ярів та балок (Соболев, 1948).

В межах регіону зональними **грунтами** є звичайні чорноземи різних підтипів. Зокрема, під природними лісами сформувались лісові чорноземи, під штучними лісами – лісопокращені чорноземи (Стадніченко, 1960, А.Травлєєв, Л.Травлєєв, 1988). Розповсюджені також лучні ґрунти, солончаки та ін.

Інформацію про рослинний покрив Дніпропетровщини (крім рис. 2) можна одержати зі спеціальної літератури (Рослинність УРСР. Ліси. – К.: Наук. думка, 1971., Степи та ін. (1973), Природні луки (1968), А.Л. Бельгард, 1940, 1950, Ю.Е Алексєєв та ін., 1986 та ін. (Див. бібліографію).

На території Запорізької області **рельєф** переважно рівнинний. На північному заході області – Придніпровська низовина, яка поступово переходить у Причорноморську. На південному сході знаходиться Приазовська височина (до 324 м). На її схилах „розкидані” своєрідні бугри ”кам’яні могили”, розвинена долинно-балочна мережа.

Клімат помірно континентальний, посушливий (гідротермічний коефіцієнт дорівнює 0,3-0,5). Середня річна температура, зокрема, у Мелітополі – +9,4°, а кількість опадів по області в межах 300-450 мм.

Характерні періодичні посухи, суховії та пилові бурі.

Зональні ґрунти – переважають звичайні та південні чорноземи, на пвдні та південному заході – темнокаштанові ґрунти в комплексі з солонцями та ін. Орні землі складають 87,9%, лісистість – 3,4%.

Зональна рослинність – кострице-ковиліві степи, лучно-степові комплекси (в подах), приморські солонці та солончаки та ін.

Щоб, зокрема, адаптувати дану монографію до навчального процесу, наприклад до програм польових практик студентів та наочно ув’язати набуті теоретичні знання з відповідними конкретними природними об’єктами та явищами, тут наводиться доволі інформативний, узагальнений геоморфологічний профіль через долину ріки з природним рослинним покривом на території степової зони (рис. 2).

Рис 2. Схема геоморфологічного профіля Присамар'я з природним рослинним покривом:

1 – Різнотравно-кострицево-ковиловий степ; 2 – Берестова діброва; 3 – Липо-ясенева діброва (байрачна); 4 – липо-ясенева діброва пристіну; 5 – водно-болотна рослинність; 6 – вербняки (верба біла та ломка); 7 - в'язова діброва; 8 – липо-ясенева коротко-заплавна діброва; 9 – заплавні луки; 10 – вільшник (ольс) ; 11 – бір (сосновий ліс на пісках); 12 – осичник; 13 – піщаний (псамофільний) степ; 14 – рослинність солончаків; 15 – рослинність солонців

Для визначенні ботаніко-географічних типів рослинності на профілі вказане їх розміщення та співвідношення у просторі.

1. **Зональна рослинність**, в даному разі, різнотравно-кострицево-ковиловий степ, який складається з степових видів (степантів – St), займає підвищенні та рівнинні вододіли (міжріччя) і відповідає тут загально кліматичним умовам. По відношенню до водного режиму степанти – ксерофіти (Ks) та мезоксерофіти (MsKs). Під степовою рослинністю сформувались зональні ґрунти – чорноземи на лесах та лесовидних суглинках.

2. **Екстразональний тип** рослинності (на схемі позначений 2,3,4,6,7,8,10,11,12,13), який має свою ботаніко-географічну зону, але зустрічається і в сусідніх зонах у вигляді більш менш значних масивів. Наприклад, це ліси або пустелі в межах степової зони. Лісові рослини (сильванти – Sil) відносяться, переважно, до мезофітів (Ms) та до тіньовитривалих рослин (сциофітів – Sc). Тут під природними лісами формуються лісові чорноземи.

3. **Інтразональний тип** рослинності (на профілі 14, 15), який не має своєї зони, але зустрічається в межах тільки **деяких** зон, наприклад, рослинність солончаків та солонців, які притаманні тільки територіям з посушливим кліматом або рослинність торф'яних боліт – тільки на територіях з надмірно вологим кліматом. Болотні рослини (палюданти – Pal) відносяться до гігрофітів (Hg). Рослини солончаків (галофіти – Hal) та солонців (галофітоїди – Hald) пристосовані до надмірно високої концентрації солей у ґрунтах (алкалотрофи – AlkTr) і мають ознаки ксерофітів та геліофітів.

4. **Азональний тип** рослинності не має своєї зони, а зустрічається **в усіх зонах** земної кулі, де є специфічні екологічні умови, наприклад, для формування заплавних луків – половоддя рік, а водойми – для водної рослинності, порушені землі – для рудеральної рослинності, тощо.

Судинні рослини Дніпропетровської та Запорізької областей

Основний матеріал видання (покритонасінні) на рівні відділів та класів структуровано за системою А. Л. Тахтаджяна (1987), а вищі спорові та голонасінні – за А. Бобровим (1972) і це також прийнято авторами «Определителя высших растений Украины, 1987».

Родини в межах класів та роди в родинях, види в межах родів наведені за алфавітом латинських назв. Вид, по суті, розглядається як синтез морфолого-еколого-географічної та популяційно-генетичної концепцій незалежно від об'єму його місцевої популяції. Об'єм видів наведено за «Определителем высших растений Украины, 1987», де, зокрема, категорія підвиду не виділяється бо визнаються так звані мілкі види, це, в певній мірі, полегшує роботу з посібником і, таким чином, сприяє більш ретельному вивченню флори регіону.

Латинські назви таксонів флори (видів і родів рослин та ін.) наведені за новітнім флористичним виданням (Мосякін та ін., 1999), а їх синоніми та українські й російські назви за «Определителем...», 1987». Якщо назва рослини вживається як синонім, то вона стоїть у дужках.

Крім видів природної флори до роботи увійшли численні адвентивні види та деякі рослини, що культивуються і мають тенденцію до спонтанного розповсюдження, певної натуралізації та здичавіння.

В основу екологічної характеристики видів покладена «Робоча схема екоморф рослин О. Л. Бельгарда, 1950», яка має велике теоретичне і практичне значення, бо на протязі багатьох років плідно використовується не тільки в лісовій геоботаніці, але й при проведенні паспортизації видів рослин у фітоценозах та регіональних і загальних флорах, тощо.

«Достоїнство цього методу полягає в тому, що він охоплює якщо не всі, то, в усякому разі, всі найважливіші екологічні фактори, які впливають на життя рослин у ценозі в цілому; тому при використанні методу екоморф про ценоз взагалі виникає яскраве враження, ценоз характеризується багатогранно, відношення, які існують у природі в формулах і графіках автора одержують різнобічне висвітлення, завдяки цьому досягається значно більше наближення до істини, ніж при використанні інших, звичайно, однобічних методів» (Гроссгейм, 1946, цит. за Белова, Травлеев, 2002).

Що до спроби подальшої оптимізації системи екоморф рослин О. Л. Бельгарда шляхом використання шкал для кількісної оцінки екологічних факторів (Матвеев, 2003), то це свідчить про неослабну увагу до неї з боку науковців.

Опис кожного виду складається з десяти частин, підрозділи якого треба дивитись у табл. 1.

1. Наведені латинські, українські та російські назви відділів та класів поступово наводяться у загальному списку рослин, а підкласів та порядків – у

Додатку 1 на с. 251, номери, що їх символізують, стоять після назви кожної відповідної родини.

2. Біоморфологія видів характеризується, в основному, за В.Н. Голубєвим (1981) і наведена з уживанням умовних позначок (символів) та скорочень відповідних українських назв життєвих форм:

- Дер. – дерево, кущ (у дужках висота в м); Н/кущ – напівкущ, Бр. – багаторічник трав'янистий тощо. (Табл. 1, А).

- Інформація про біоморфи рослин, структуру пагонових утворень підземної та надземної сфери, наприклад, К/кщ. – короткокореневищева рослина; Д/кщ. – довгокореневищева; Повз. – повзуча, тощо. Тут увага акцентується на різних метаморфозах пагонів, стебла (Табл. 1, Б).

- Характеристика типу кореневої системи дається для всіх видів.

- У зв'язку з тим, що переважна більшість трав багаторічників відноситься до полікарпиків, то це кожний раз для таких видів не вказується, а наводяться тільки виключення: «монокарпик» чи «дикарпик». Ефемероїди та ефемери постійно виділяються з числа інших рослин.

- Тип вегетативної рухливості рослин, наводиться за Л. Г. Раменським, (1971), зокрема, як інтегральний показник ступеню стійкості виду у фітоценозі та як передумова його спроможності до захвату та утримання життєвого простору (Хохряков, 1981), тощо. Тут виділяються:

- а) вегетативнорухливі (**вр.**) – у тому числі довгокореневищеві, повзучестеблові та столонні, коренепаросткові, б) вегетативномалорухливі (**вмр.**) – короткокореневищеві, пухкодерновинні, цибулинові, в) вегетативнонерухливі (**внр.**) – стрижньокореневі, базальнобульбисті, щільнодерновинні та ін. (Табл. 1, З).

3. Екологічна характеристика видів рослин за проф. О.Л. Бельгардом (1950, 1980) з незначними доповненнями:

- клімаморфи – раункієрівські життєві форми (цит. за Вороновим, 1973: 59, 66) наведені у вигляді традиційних скорочень латинських назв (Табл. 1, В). Для водних рослин (гідрофітів) використовується символ «Нд» з варіантами «Нд(рl)» та «Нд(нy)» як у Раункієра; а для болотних видів – **Нел**.

- трофоморфи – адаптації рослин до родючості (трофності) субстрату (Табл. 1, Г);

- гігроморфи – адаптації рослин до водного режиму (Табл. 1, Д);

- геліоморфи – адаптації рослин до світлового режиму (Табл. 1, Е);

- полленохори – типи запилення квіток рослин, або перенесення гамет у спорових (Табл. 1, Є);

- типи дисемінації (діаспорохори) – типи розповсюдження діаспор (Табл. 1, Ж).

4. Ценоморфи – адаптації рослин до фітоценозу та біогеоценозу в цілому (за Бельгардом, 1980), у тому числі до типу субстрату або середовища існування (Табл. 1, З). Види, що культивуються (**Cul.**) помічені також значком (*), який стоїть після латинської назви рослини.

5. Інформація про ареали видів наведена за літературними джерелами (Флора УРСР в 12 т., 1934–1965, Флора СРСР, т. 1–30, Флора європейської частини СРСР, т. 1 – 6, 1974, 1987 та ін.) та за гербарними матеріалами.*

6. В описі рослини наведена інформація про їх наукове та практичне значення, про інші відомі цінні або негативні властивості рослин.

7. Після скорочення **Д:** (жирний шрифт) – символу Дніпропетровської області або **Зп:** – Запорізької області цифра з дужкою вказує на ступінь трапляння там рослин за шестибальною шкалою (від 0 до 5 за Камишевим, 1978): 0 – невлітими (менше 1%); 1 – дуже рідко (1–20%); 2 – рідко (21–40%); 3 – часто (41– 60%); 4 – досить часто (61–80%); 5 – дуже часто (81–100%). Після наступного числа або кількох чисел, що символізують номери адміністративних районів Дніпропетровської та Запорізької областей (див. карти районування областей на с. 6), у дужках вказано місце зростання рослини, прізвище автора гербарного зразка або літературного джерела та відповідна дата. Знак «!», що стоїть після дати збору рослини – це посилання на гербарій, а без – «!» – на літературне джерело. Акронім DSU – посилання на гербарій ДНУ, KRW – Криворізького ботсаду, KW – Інституту ботаніки НАНУ.

8. Перед назвами рідкісних видів рослин, що охороняються або рекомендуються для охорони в межах Дніпропетровської або Запорізької області стоїть «+», а перед видами занесеними до Червоної книги України «++», перед занесеними до Європейського Червоного списку – «!», до Світового Червоного списку «#», а до Зеленої книги України – «^».

9. Категорії рідкості рослин, що охороняються в межах Дніпропетровської області за Рішенням обласної ради від 20.10.2000 р., а також Запорізької області (Постанова №7 від 31.03.2000 р.) і рекомендовані до охорони наведені за шестибальною шкалою (від 0 до 5), як і в Червоній книзі України (1996 р.), наприклад, «К. – 3». Вказівки на категорії охорони для рослин, що рекомендуються для охорони автором, набрані курсивом, наприклад, „К. – 4.”

10. Дані про рівні β -радіоактивності рослин в Беккерелях (Бк), та коефіцієнти накопичення ними радіонуклідів (Кн.) в системі «рослина– ґрунт», які одержані для Дніпропетровщини та інших регіонів (Тар., 1975; Тар., 1989: Тар. та ін., 1975, Тар., 2001 та ін.) у ході спеціальних досліджень, проведених у лабораторії радіоекології ДНУ.

β -радіоактивність рослин як одна із специфічних біоекологічних їх властивостей, вивчалась автором на протязі багатьох років у лабораторії радіоекології на кафедрі геоботаніки, ґрунтознавства та екології ДНУ на установці мфлого фону – УМФ-1500М в системі «ґрунти – рослина».

Її вивчення має не тільки важливе теоретичне значення, наприклад, для визначення напрямків міграції радіонуклідів у біогеоценозах, локалітетів з критичними рівнями радіоактивності в ландшафті, шляхів та інтенсивності

---

*В описі рослин інформація пунктів 4 і 3 виділена за допомогою тире.

різних процесів, у тому числі – при ґрунтоутворенні (Травлеєв та ін., 1975), але й сприяє вирішенню практичних проблем, наприклад, визначенню якості рослинної сировини через коефіцієнти накопичення радіонуклідів (Кн.), особливо в їстівних та лікарських рослинах, тощо.

У зборі та обробці відповідних зразків брали участь у різні роки студенти кафедри геоботаніки (Ю. Лихолат, Д. Таранець, Н. Перцова, Н. Мамонтова, С. Мищенко, С. Мовчанюк, І. Зіброва, І. Штерлюк та ін.).

Види знайдені в Дніпропетровській та Запорізькій областях до 1930 р. і не підтверджені більш пізніми знахідками можна вважати зниклими, все ж таки, включені до нашого загальної списку, бо ще є надія в ході наступних досліджень знову знайти їх у цьому регіоні. Назви видів, які вперше знайдені або наведені автором для регіону набрані прямим шрифтом та підкреслені прямою лінією.

За основу екологічної характеристики видів покладена «Робоча схема екоморф рослин О. Л. Бельгарда, 1950», яка має велике теоретичне і практичне значення, бо на протязі багатьох років плідно використовується не тільки в лісовій геоботаніці, але й при проведенні паспортизації видів у фітоценозах, регіональних та загальних флор, тощо.

У „Флорі...” наведена також інформація про термоморфу видів, тобто про адаптації рослин до загального температурного режиму місць їх зростання на основі принципів, розроблених О. Л. Бельгардом (1950, 1980), за якими загальне уявлення про термоморфу наведених видів можна одержати, зокрема, при вивченні їхніх ареалів у географічному і зональному аспектах.

При такому підході до виділення термоморф мікротермними (МТ°) вважаються види, пов'язані з полярним географічним поясом, мезотермними (МsТ°) – види, які поширені в межах помірної географічного поясу, де середньорічна температура повітря не перевищує $+14^{\circ}$ С, а мегатермами (МgТ°), де вона вище $+14^{\circ}$. Щодо плюрирегіональних видів, тобто поширених і в холодних, помірних і в тропічних регіонах земної кулі, то їх слід віднести до евритермних рослин (ЕuТ°).

Категорії рідкості та охорони видів рослин, занесених до „Красной книги Приазовского региона, 2012” (ККПР, 2012), позначені за системою МСОТ за наступними рівнями: LC – вид у найменшій загрозі; VU – вразливий; NT – стан близький до загрозового; EN – загрозовий стан; CR – критичний стан; NE – неоцінений. (див. Додаток 3 (с. 263), а також інші види рослини, розміщені у загальному списку, які теж зростають у Приазов'ї в межах Запорізької обл.).

Таблиця 1

Системи біоморф, екоморф, скорочення та умовні позначення

<p>А. Життєві форми рослин: Дер. – дерево (висота в м) Кущ (чагарник), Н/кущ – напівкущ Бр.- багаторічник (трава)</p>	<p>Дв. – дворічник Од. – однорічник Од. вег. – однорічник вегетативний Ліана (дер.) – дерев'яниста</p>
<p>Б. Біоморфи (за Голубєвим, 1981): 1. За типом кореневої системи Ст/к. – стрижньокореневий Мич/к. – мичкокореневий К/пар. – коренепаростковий Пуч/к – пучкокореневий Бул/к. – бульбокореневий Н/вк. – неворітний 2. За структурою пагонових надземних та підземних органів: Д/кщ. – довгокореневищний, К/кщ. – короткокореневищний Б/к. – безкореневий</p>	<p>Бул. – бульбистий Баз/бул. – базально-бульбистий Кауд. – каудекс Повз. – повзучий (стебловий) Щ/дер. – щильнодерновинний Пух/дер. – пухкодерновинний Циб. – цибулинний Бул/циб. – бульбоцибулинний Вів.(Viv.) – вівіпарний, живорідний 3. За темпами вегетативного розмноження (за Раменським, 1972). Вр. – вегетативнорухливий; Ввр. – вегетативномалорухливий Ввр. – вегетативнонерухливий</p>
<p>В. Кліматорфи (життєві форми за Раункієром): Т. – терофіти (зимують у вигляді насіння або виводкових бруньок) Ph. – фанерофіти (дерева високі) nPh. – низькі дерева, високі кущі Ch. – хамефіт (низькі кущі та напівкущі)</p>	<p>НКр. – гемікриптофіт Нд. – гідрофіт (рослина водних рослинних угруповань) Нд.(pl) – з плаваючими листками Нд.(hy) – повністю занурений Hel. – гелофіт (рослина боліт) G. – геофіт (зимуючі точки відновлення знаходяться під землею)</p>
<p>Г. Трофоморфи – адаптації рослин до живлення (за Бельгардом, 1950): OgTr. – оліготрофи MsTr. – мезотрофи MgTr. – мегатрофи</p>	<p>AlkTr. – рослини засоленних ґрунтів Ca – кальцієфіл Ac. – рослина кислих ґрунтів Par. – паразит S/par. – напівпаразит Sapr. – сапрофіт</p>
<p>Д. Гігроморфи – адаптації рослин до водного режиму: EuKs. – еуксерофіти (дуже посухостійкі види) Ks. – ксерофіти – посухостійкі Ms. – мезофіт – рослина</p>	<p>помірного зволоження середовища Hg. – гігрофіт (амфібіальний вид) Pl. – плейстофіт (з плаваючими листками) Hy. – гідатофіт (рослина занурена повністю)</p>

<p>Е: 1. Геліоморфи – адаптації рослин до світлового режиму He. – геліофіти (світлолюбіві) Sc. – сціофіти (тіньовиносливі рослини, що потребують від 1/3 і менше повного</p>	<p>освітлення (Жизнь растений, 1974) HeSc та ScHe – види проміжно вимогливі до світла (у символі друга складова є основною, а перша уточнююча)</p>
<p>Е. 2. Термоморфи – адаптації рослин до температурного режиму: MT° – (мікротерми) види, які походять з полярного географічного кліматичного поясу; MsT° – (мезотерми) походять</p>	<p>з помірного поясу MgT° – (мегатерми) походять з субтропічного або тропічного поясів EuT° – (еврітерми) види, які можуть зростати і зростають майже у всіх кліматичних поясах Землі</p>
<p>Є. Полленохори – типи запилення (а для спорових – типи перенесення гамет): Ah. – автогамія – самозапилення Hdph. – гідрофілія – запилення у воді</p>	<p>Hdgh – гаметогідрофілія Anph. – анемофілія (запилення вітром); Ent. – ентомофілія (запилення комахами) P.a. – протандрія, p.g. – протерогінія</p>
<p>Ж. Діаспорохори (екобіохори) – типи дисемінації, тобто розселення діаспор рослин (за Левіною, 1957, та Тар., 1981): Ach – автохори (само-розкидуючі) Anch. – анемохори Antrch. – антропохори Bar. – барохори Bal. – балісти (їх діаспори розкидуються пружними плодоніжками при поштовхах)</p>	<p>EpZ. – епізоохор (діаспори чипкі) EndZ. – ендозоохор Gch. – геохор (діаспори, якого, змінюючи свою форму, повзають та зариваються у землю) Hdch. – гідрохор KrGch. – криптогеохор Myrm. – мирмекохор (мурашками) Perv. – первольвент (перекоти-поле) Pnch. – пневмохор SynZ. – синзоохор</p>
<p>З. Ценоморфи – адаптації до біогеоценозу в цілому: Aq. – аквант (рослина водних ценоів) Chs. – хасмофіт (рослина ценозів щербистих осипів) Cr – рослина ценозів крейдяних відслонень Ds. – пустельна рослина Hal. – галофіт (рослина ценозів солончаків)</p>	<p>Hald. – галофітоїд (на солонцях) Ptr. – петрофіт (скельна рослина) Lit. – літоральний вид (на морських узбережжях) Mont. – гірська рослина Pal. – болотна рослина (гелофіт) Pr. – пратант (лучна рослина) Ps. – псамофіт (рослина ценозів пісків) Ru. – рудерант (ценозів бур'янів) Sil. – сільвант (лісова рослина) St. – степант (степова рослина)</p>

<p>Інші скорочення, які зустрічаються в тексті: Адв. – адвентивна рослина Австрал. – Австралія Аз. – Азія Ам. – Америка Ак. – Акінфієв Алекс. – Алексєєв Аром. – ароматична Бар. – Барановський</p>	<p>Кузм. – Кузмичов KW – акронім Гербарію Інституту ботаніки НАНУ Лік. – лікарська рослина Мед. – медоносна рослина М. Аз. – Мала Азія немор. (Немор.– неморальний ок. – околиця о. – острів, о–ви – острови отр. – отруйна рослина Пд. – південний</p>
<p>Бек. – беккерель Бур. – бур`ян ▣ -р/акт. – бета-радіоактивність Віт. – вітамінна рослина Волокн. – волокниста Д: - Дніпропетровська обл. Дер. – дерево Дв. – дводомна рослина Дерев. – деревина Дал. Сх. – Далекий Схід Декор. – декоративна Днп. – Дніпропетровськ Дуб. – дубильна DSU – акронім Гербарію ДНУ Ефір. – ефіроолійна рослина ж/м –житловий масив Жир. – жиролійна Зах. – західний Зп: - Запорізька область Інсектиц. - інсектицидний Їст. – їстівна рослина К. – категорія рідкості видів Кавк. – Кавказ Кауч. – каучуконос Кит. - Китай Кн.: – коефіцієнт накопичення радіонуклідів рослиною к/пар. (к/п.) - коренепаростковий Корм. – кормова рослина Кор. – Корещук Кучер. – Кучеревський Криворізького ботсада</p>	<p>Пн. – північний Пд. - південний Прок. – Прокудін Прян. – пряна рослина Сапон. – містить сапонін СГ – суглинисті ґрунти смт – селище міського типу СП – супіщані ґрунти Сер. – Середня СГ – суглинисті ґрунти СП – супіщані ґрунти ст. – станція Сер. – Середня Середзем. – Середземномор'я Тар. – Тарасов Троп. – тропічний Хут. – хутір Ц. - центральний Шмальг. – Шмальгаузен Яп. – Японія + – охороняється на території обл. за Рішенням облради (К. – 4), рекомендується до охорони (К. – 4). ++ – вид занесений до Черв. книги України ^ – вид занесений до Зеленої книги України ! – занесений до Європейського Червоного списку # – занесений до Світового Червоного списку * – рослина, що культивується</p>

I. Відділ Lycopodiophyta – Плауноподібні (Плаунообразные)

I. Клас Lycopodiopsida – Плауновидні (Плауновидные)

1. Родина Lycopodiaceae – Плаунові (Плауновые) – 1*

1.(1). + *Diphasiastrum complanatum* (L.) Holub – Діфазіаструм сплюснутий (Дифазиаструм сплюснутый). Н/кущик, вічнозел., повз., вр., Ch., MsTr., Ms., MsT°, HeSc., Hdgph., Anch. – **Sil.** Циркумбореальний./ОС. – Лік., фарб., дек. **Д:** 3 (Барбарич та ін., 1986). **К.** - 0. Можливо вказівка помилкова.

2.(2). ++ *Lycopodiella inundata* (L.) Holub – Лікоподієлла заплавна (Лікоподиелла заливаемая). Бр., вічнозел., повз., вр., Ch., OgTr., Hg., MsT°, He., gHdph., Anch. – **PalPr.** Голарктичний (помірного поясу)/ОС, ДС. – **Д:** 8 (Шмальг., 1887, Сідельник, 1948), 5 (Манюк, 1998!). **Зп:** 11 (ок. с. Кам'янка та с. Водяне, Кор., цит. за Бельгард, 1950). **К.** – 1. Черв. книга Укр. К. – II.

3.(3). + *Lycopodium clavatum* L. – Плаун булавовидний (Плаун булавовидный). Бр., вічнозел., повз., вр., Ch., OgTr., Ms., MsT°, ScHe., Hdgph., Anch. – **Sil.** Голарктичний (бореальний) вид./Д. – Лік., дек., техн. **Д:** 1), 3 (Самарський бір, Бельгард, 1938, 1950), 5 (Кочерезьке ліс-во, 1992, DSU!), 7 (ок. с. Сугаківка, Тар. та ін. 1986), 8 (DSU, 1988!), 16 (ок. м. Дніпродзержинська, DSU, 1973!). **К.** – 1.

II. Відділ Equisetophyta – Хвощеподібні (Хвощеобразные)

II. Клас Equisetopsida – Хвощовидні (Хвощевидные)

2. Родина Equisetaceae – Хвощові (Хвощовые) – 4□*¹

4. (4). *Equisetum arvense* L. – Хвощ польовий (Хвощ полевой). Бр., д/кщ.-бульб., вр., G., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., gHdph., Anch. – **RuPr.** Голарктичний (на південь до 36⁰ пн. широти) вид. /∞. – Їст., лік., бур., фарб. По всій **Д:** 3); **Зп:** 2), (Фл. УРСР. т. 1, Определ., 1987, DSU!).

5. + *E. fluviatile* L. – Х. річковий (Х. речной). Бр., д/кщ., вр., G., MsTr., Hg., MsT°, ScHe., gHdph., Anch. – **Pal.** Голарктичний болотний вид./ОС. – Корм., техн. **Д:** 2): 3 (Самарський бір, Альбицька, Бельгард, 1945!, ок. с. Єв.-Миколаївка, Губкін, Тар., 1996!), 5 (ок. с. Кочережки, Тар., 1989!), 8 (ок. Днп., Тар., 1982!, 1999!); **К.** – 3. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). **К.** – 1.

6. + *E. hyemale* L. – Х. зимуючий (Х. зимующий). Н/кущик, вічнозел., д/кщ., вр., НКг., Og.-MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., gHdph., Anch. – **PrSil.** Євр./ДС, ОС. – Корм., лік. **Д:** 3 (ок. с. Ів.-Михайлівка, 1935!, с. Одинківка,

□* Тут і далі – це номери порядку (п/класу), до яких належить родина (див. Додаток 1 на с. 264).

1940!, DSU!, с. Андріївка, Тар., 1983), 8 (Днп., 1986, DSU!); 14 (ок. с. Бородаївка, 1937, DSU!). К. – 3; **Зп:** 3 (Кор., 1993). К. – 1.

7. *E. palustre* L. – Х. болотний (Х. болотный). Бр., д/кщ.-бульб., вр., Hel., MsTr., MsHg., MsT°, ScHe., MsHg., ScHe., gHdph., Anch. – **PalPr**. Голарктика./ОС, – Д: 8 (Днп., Ігренъ, Ак., 1889).

8. + *E. pratense* Ehrh. – Х. лучний (Х. луговой). Бр. д/кщ., вр., G., MgTr., HgMs., MsT°, ScHe., gHdph., Anch. – **Pr**. Євраз. /ОС. – Д: 3 (ок. с. Андріївка, Алекс. и др., 1986). К. – 1. Фото 1.

9. *E. ramosissimum* Desf. – Х. галузистий (Х. ветвистый). Бр., д/кщ., вр., G., OgTr., KsMs., MsT°, HeSc., Hdgph., Anch. – **RuPs**. Голарктика + Пд. Афр. /ОС. ДС. – Д: 3 (ок. с. Андріївка, 1985!), 8 (Днп., Тар., 1974!, 1989!), 14 (Фл. УРСР, т. 1); **Зп:** 3 (Сидоров, 1897), 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974), 17 (ок. м. Мелітопль, Фл. УРСР, т. 1).

10. + *E. sylvaticum* L. – Х. лісовий (Х. лесной). Бр., д/кщ., вр., G., Og-MsTr., HgMs., MsT°, Sc., Hdgph., Anch. – **Sil**. Голарктика. /ОС. – Лік., фарб. Д: 3 (заплава р. Самари, Бельгард, 1937, ок. с. Андріївка, Тар., 1982!). К. – 1.

11. + *E. telmateia* Ehrh. – Х. великий (Х. большой). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., MsHg., Ms., MsT°, HeSc., gHdph., Anch. – **SilPal**. Євр., Зах. Ам. (Третинний релікт). /ОС.ДС. – Лік., Д:1), 3 (Балка Бандурка, Бельгард, 1946, балка Шарикова, Тар., 1997!), 14 (м. Верхньодніпровськ, Сижко, 1994! DSU). К. – 1.

12. + *E. variegatum* Schlech. ex Weber et Mohr. – Хвощ рябий (Хвощ пестрый). Бр., д/кщ., мич/к., вр., Ch., MgTr., HgMs., MT°, He., Hdgph., Anch. – **Pr**. Циркумпольний. /ОС. – Лік., корм. Д: (Екофл., т. 1). К– 0.

III. Відділ Polypodiophyta – Папоротеподібні (Папоротникообразные)

III. Клас Polypodiopsida – Папоротеvidні (Папоротниковидные)

3. Родина Aspleniaceae – Аспленієві (Костенцовые) - 6

13. (5) + *Asplenium ruta-muraria* L. – Аспленій муровий (Асплений постенный). Бр., вічнозел., к/кщ., вмр., НКр., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Hdgph., Ach., Anch. – **Ptr**. Голарктичний вид./ІБТ. – Цінний для науки вид. Д:1), 21 (ок. м. Кр. Ріг, „Балка Півн. Червона”, Кучер., 2001). К. - 1.

14. + *A. septentrionale* (L.) Hoffm. – А. північний (Асплений северный). Бр., вічнозел., к/кщ., мич/к., вмр., НКр., MsTr., MsKs., MsT°, MsT°, HeSc., Hdgph., Anch. – **Ptr**. Голарктичний (бореальний) вид./ДС, ІБТ. – Лік., дек. Д:1),

18 (с. Макорти), 21 (м. Кр. Ріг, „Скелі МОДР’у”, Кучер., 2001, Котов, 1927), 19 (Біля р. Базавлук, Тар., 1998). К.- 1. **Зп:** 3 (Екофл., т. 1). К. – 1.

15. + *A. trichomanes* L. – А. волосовидний (А. волосовидный). Бр., вічнозел., дер., к/кщ., мич/к., вмр., НКр., OgTr., Ms., MsT°, HeSc., Hdgph., Anch. – **Mont(Sil.)Ptr.** Плюрирегіональний монтанно-лісовий вид. Ареал дез’юнктивним). /ОС,ДС. – Д:1), 5 (Кочерезьке ліс-во, штучний сосновий ліс, Тар., 1991), 3 (ок. с. Андріївка, 1995!, DSU), 14 (балка Дубова, біля р. Саксагань, Ак., 1895), 21 (м. Кр. Ріг, Ак., 1894, ок. с. Братолюбівка, Трайтак, 1960, „Скелі МОДР’у”, Кучер., 2001), 23 (по р. Кам’янка, Кучер., та ін., 2001). К. – 1. **Зп:** 1 (Бекетов, 1886).

4. Родина *Dennstaedtiaceae* – Невиразнолускові (Гиполеписовые) – 6

16. (6). + *Pteridium aquilinum* (L.) Kuhn – Орляк звичайний (Орляк обыкновенный). Бр., вічнозел., д/кщ., мич/к., вр., G., Og.-MsTr., HgMs., MT°, HeSc., Hdgph., Anch. – **Sil.** Циркумпольярний вид. /ОС. – Їст. (у молодому віці), лік., отр., дек. Д: 3 (ок. с. Андріївка, Тар., 1983, 2003!, с. Всесвятське, Дем’янов, 2006!), 3, 5 (Присамар’я, Алекс. и др., 1986). DSU! К. – 1.

5. Родина *Dryopteridaceae* – Щитникові (Щитовниковые) - 6

17. (7). + *Dryopteris carthusiana* (Vill.) Н.Р. Fuchs – Щитник шартрський (Щитовник шартрский). Бр., к/кщ., мич/к., вмр., НКр., MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., Hdgph., Anch. – **Sil.** Ам., Євр. (бореально-неморальний). /ОС, ІБТ. – Лік., отр., дек. – Д: 2 (Дем’янов, 2005!), 3, 5 (Присамар’я, Алекс. и др., 1986, Самарський бір, Дем’янов, 2005!), 15 (с. Болтишка, Кучер., 2004), 21 (м. Кр. Ріг, Котов, 1927, Кучцр., 2004), 18 (с. Миколаївка) та 23 (с. Токівське, Кучер., 2001, 2004). К. – 1.

18. + *D. cristata* (L.) A.Grey – Щ. гребенястий (Щ. гребенчатый). Бр., к/кщ., вмр., НКр., Og.-MsTr., MsHg., MsT°, HeSc., Hdgph., Anch. – **SilPal.** Голарктичний вид./ОС, ІБТ. – Д: 3 (Самарський бір, Бельгард, 1950, Альбицька, 1948, кв. 61, Дем’янов, 2002), 22 (Кучер., 2001). К. – 1.

19. + *D. filix mas* (L.) Schott – Щитник чоловічий (Щитовник мужской). Бр., к/кщ., мич/к., вмр., НКр., Og.-MsTr., Ms., MsT°, Sc., Hdgph., Ach.(Anch.). – **Sil.** Голарктика (неморально-бореальний вид). /ОС, ДС. – Лік., ефір., отр., дек. Д: 3, 5 (Присамар’я, Алекс. и др., 1986, 1956! 1971!, 1980! DSU), 5 (Тар., 1968!), 8 (Ак., 1889), 13 (с. Біленщина, Кучер., 2004), 14 (Сидоров, 1897, ок. с. Пушкарівка, Дем’янов, 2005), 18 (с. Болтишка, Кучер., 2004). К.- 2; **Зп:** (Фл. УРСР, т. 1). К. – 1.

20. (8) + *Gymnocarpium dryopteris* (L.) Newman – Голокучник дубовий (Голокучник дубовый). Бр., д/кщ., вр., G., MsTr., Ms., MsT°, Sc., Hdgph., Anch. – **Sil.** Голарктичний./ДС, ІБТ. – Лік., дек. Д:1), 3 (ок. с. Всесвятське, Дем’янов, 2003!), 14 (с. Мішурін Ріг, Фл. УРСР, т. 1), 21 (м. Кр. Ріг, Кучер., 2001). К. – 1.

21. (9) + *Polystichum aculeatum* (L.) Roth – Багаторядник шипуватий (Многорядник шиповатый). Бр., к/кщ., пуч/к., зимовозелений, вмр., НКр.,

MsTr., HgMs., MgT^o., Sc., Hdgph., Anch. – **PtrSil.** Євр., Сер. Аз. /OC. – Д:1), 3 (Стецюк та ін., 1996). 14 (біля р. Домоткань, с. Пушкарівка, Дем'янов, 2003). К. – 1.

6. Родина *Athyriaceae* – Безщитникові (Кочедыжниковые) – 6

22. (10). + *Athyrium filix-femina* (L.) Roth – Безщитник жіночий (Кочедыжник женский). Бр., к/кщ., ввр., НКр., Og.-MsTr., MsHg., MgT^o., Sc., Hdgph., Anch. – **Sil.** Пн. Ам., Євр., Передня Аз. /OC ДС. – Віт., дуб., отр. Дек. Д: 3, 5 (Присамар'я, 1950! DSU, с. Василівка, Тар., 1983, 1990!, с. Всесвятське, Дем'янов, 2004!), 14 (Балка Сулова, Кучер., 2004). К. – 2. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 1.

23. (11). + *Cystopteris fragilis* (L.) Bernh. – Пухирник ламкий (Пузырник ломкий). Бр., к/кщ., ввр., НКр., OgTr., Ms., MgT^o., ScHe., Hdgph., Anch. – **Sil.** Плуриререгіональний вид. ∞. – Лік., дек., отр. Д:2), 3, 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1975, 1983!), 8 (Днп., Ак., 1889), 9 (ок. с. Військове, б. Лескова, Бельгард, 1940, б. Яцев Яр, Тар., 1975!), 14 (Сидоров, 1897, Кучер., 2001), 17 (Бельгард, 1940), 21 (берег р. Інгулець, Дем'янов, 2005!) 22 (Кучер., 2001). К. – 2; **Зп:** 3 (Бекетов, 1885; о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 3.

24. (12). + *Woodsia alpina* (Bolton.) S.F. Gray – Вудсія альпійська (Вудсия альпийская). Бр., дерн.-к/кщ., мич/к., ввр., НКр., OgTr., KsMs., MT^o., He., Hdgph., Anch. – **Ptr.** Циркумпольярний бореально-арктичний вид. **Зп:**1), 3 (Кор., 1993). К. – 1.

7. Родина *Onocleaceae* – Оноклиєві (Оноклиевые) – 6

25. (13). + *Matteucia struthiopteris* (L.) Tod. – Страусове перо звичайне (Страусник обыкновенный). Бр., д/кщ., мич/к., вр., НКр., MsTr., HgMs., MsT^o., Sc., Hdgph., Anch. – **Sil.** Циркумбореальний. /OC. – Д:1), 3 (Бельгард, 1950; Ковальчук, 1992!, с. Всесвятське, Дем'янов, 2004!),). К. – 1.

8. Родина *Ophyoglossaceae* – Вужачкові (Ужовниковые) – 6

26. (14). + + *Botrichium lunaria* (L.) Sw. – Гронянка півмісяцева, ключ-трава (Гроздовник полулунный). Бр., к/кщ., ввр., G., MsTr., Ms., MgT^o., He., Hdgph., Anch. – **Pr.** Космополіт з розірваним ареалом. /OC. – Лік. Д: 3 (Мусатова, 1927, с. Андріївка, Бельгард, 1938, Тарасов, 1983). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – II.

27. (15). + *Ophyoglossum vulgatum* L. – Вужачка звичайна (Ужовник обыкновенный). Бр., к/кщ., мич/к., ввр., НКр., OgTr., HgMs., MT^o., ScHe., Hdgph., Anch. – **SilPr.** Циркумпольярний. /ДС. – Лік. Д:1), 8 (ок. с. Сугаківка, Ємшанов, 1986!). К. – 1. **Зп:**1), 3 (Екофл., т. 1).

9. Родина *Polypodiaceae* – Багатоніжкові (Многоножковые) – 6

28. (16). + *Polypodium vulgare* L. – Багатоніжка звичайна (Многоножка обыкновенная). Бр., вічнозел. (або епіфіт), д/кщ., мич/к., вр., НКр., MsTr., KsMs., MT^o., HeSc., Hdgph., Anch. – **SilPtr.** Циркумпольярний + Пд. Афр.

/ОС,ДС,ІБТ. – Д: 5 (Кочерезьке ліс-во, Масюк, 1992!), 17 (біля Дніпра, Сидоров, 1897), 21 (р. Інгулець, Трайтак, 1960). К. – 1; **Зп:1**), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К.– 1.

10. Родина *Salviniaceae* – Сальвінієві (Сальвиниєвые) – 8

29. (17). ++ *Salvinia natans* (L.) Ael. – Сальвінінія плаваюча (Сальвинія плаваюча). Од., б/к., Hd., Т, MsTr., Pl., MsT°, ScHe., Hdgph., Hdch. – **Aq.** Голарктичний. /∞. – Цінний для науки вид, дек. По всій Д:2). К. – 2 та **Зп:2**). К. – 2. (Фл. УРСР, т. 1, Опред..., 1987, DSU! Черв. кн. Укр. К. – Ш.

11. Родина *Thelypteridaceae* – Теліптерисові (Телиптерисовые) - 6

30. (18). + *Thelypteris palustris* Schott – Теліптерис болотяний (Телиптерис болотный). Бр., д/кщ., мич/к., вр., Hel., MsTr., Hg., MT°, HeSc., Hdgph., Anch. – (**Sil.**)**Pal.** Циркумпольярний вид. /ДО,ОС,ДВ,ДС. – Лік., дек. Д: 1 (по р. Оріль, Бельгард, 1940), 3, 5 (Алекс. и др., 1986), 3 (ок. с. Андріївка, Тар., 1983, ок. с. Василівка, Дем'янов, 2002!), 8 (ок. Днп., Тар., 1983, 1994! Бар., 2000, ок. с. Таромське, Кучер. та ін., 2003), 12 (Бекетов, 1886), 14 (ок. с. Заріччя, Кучер., 2001). К.– 2.

IV. Відділ *Pinophyta* (*Gymnospermae*) – Голонасінні (Голосеменные)

IV. Клас *Pinopsida* - Соснововидні (Соснововидные)

12. Родина *Pinaceae* – Соснові (Сосновые) – 11

31. (19). *Pinus sylvestris* L. – Сосна звичайна (Сосна обыкновенная). Дерево (заввишки до 40 м), зимовозелене, внр., Ph., OgTr., Ks., MsT°, He., Amph., Anch. – **Sil.** Євраз. (північна і середня смуги). ∞. – Дерев., лік., дек., фітомеліор. Природні бори є в Д: 1, 3, 5, 8, 12 (Ак., 1889, Сидоров, 1897, Бельгард, 1950 та ін.). Культивується по всьому регіону.

□ -р/акт.:263,9 Бк (м. Днп.); 947,2 Бк (м. Кременчук).

32. *P. pallasiana* D.Don.* – Сосна Палласова, С. кримська (Сосна Палласова, С. крымская) – Дерево (заввишки до 40 м), зимовозелене, внр., Ph., Og-MgTr., Ks., MsT°, He., Amph., Anch. – **Sil.** Походить з Криму. (Широко культивується). /∞. – Дерев., лік., дек., фітомеліор. По всій Д:2) та **Зп:2**).

V. Клас *Gnetopsida* – Гнетовидні (Гнетовидные)

13. Родина *Ephedraceae* – Хвойникові (Хвойниковые) – 12

33. (20). + *Ephedra distachya* L. – Ефедра двоколоса (Эфедра двуколосковая). Кущик (0,2–1,0 м), вічнозел., ст/к., впр., Ch., Og.-MsTr., Ks., MsT°, He., Anph. Enz. – **(Ps.)PtrSt.** Євр., Зах. Аз. (Пд. та сер. смуги). *ОС,ІБТ.* – Лік., їст., дуб., фігомел. **Д:** 8 (ок. м. Днп., Ак., 1889, Сидоров, 1897, Тар., 1973!, 2000!), 3, 5 (Присар'я, Алекс. и др., 1986), 21 (Кучер., 2000), 23 (ок. с. Ленінське, Тар., 1998!). **К.** – 3. **Зп:** 11 (ок. с. Велика Знаменка, 1993!, DSU), 14 (Ян., 1912, Кузм., 1974). **К.** – 3.

V. Відділ Magnoliophyta (Angiospermae) – Покритонасінні (Покрытосеменные)

VI. Клас Magnoliopsida (Dicotyledones) – Дводольні (Двудольные)

14. Родина Aceraceae – Кленові (Кленовые) – 48

34. (21). *Acer campestre* L. – Клен польовий (Клен полевой). Дерево заввишки до 15 м, Ph., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Anch. – **Sil.** Євр., Середзем., Іран. /∞. – Корм., дерев., мед., дек. По всій **Д:3)** та **Зп:2)**, Фл. УРСР. т. 7, DSU! та інші джерела.

□ -р/акт.: 113,59 Бк., Кн.: 0,23 на СГ сухуватому звичайному чорноземі.

35. *A. ginnala Maxim.** – Клен прирічковий (Клен приречной). Дерево, кущ (1–5 м), Ph., MsTr., Ms., MsT°, ScHe. Ent., Anch. – **Sil.** Дал. Сх. – Дек., мед. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

36. *A. negundo L.** – К. ясенелистий (К. ясенелистный). Дер. (20–25 м), Ph., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Anch. – **(Ru.)Sil.** (Адв.). Походить з Пн. Ам. /∞. – Дек., дерев., мед., бур'ян. По всій **Д:5)** і **Зп:5)**, Фл. УРСР, т. 7, Опред..., 1987, DSU!

□ -р/акт.: 129,5 Бк., Кн.: 0,25 на СГ сухуватому звичайному чорноземі.

37. *A. platanoides L.* – Клен гостролистий (К. остролистый). Дер. (25–30 м.), Ph., MgTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **Sil.** (неморальний). Євр. /∞. – Дерев., мед., їст. По всій **Д:3)** та **Зп:** Фл. УРСР, т. 7, Сидоров, 1897, DSU! Тар. и др., 1988.

38. *A. pseudoplatanus L.** – К. несправжньо-платановий, явір (К. ложноплатановый). Дер. (до 30 м), Ph., MgTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Anch. – **(Cul.)Sil.** (немор.). Євр., М. Аз. /∞. – Дек., мед., дерев., По всій **Д:** та **Зп:** Фл. УРСР, т. 7. DSU!

39. *A. saccharinum L.** – К. цукристий (К. сахарный). Дер. (30–35 м), Ph., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Anch. – **Sil.** Походить з Пн. Ам. /ДС. – Дек., цукр., дерев. По всій **Д:1)**, наприклад, 17, 16 (DSU!), Тар., 1996! та **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993) та ін.

40. *A. tataricum* L. – К. татарський (К. татарский). Дер., кущ (5–6 м). Ph., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **Sil.** Середня Євр., М. Аз. /∞.– Корм., декор., мед. По всій Д: та Зп: (Фл. УРСР, т. 7, Сидоров, 1897, DSU!).

15. Родина Adoxaceae – Адоксові (Адоксовые) - 58

41. (22).+ *Adoxa moschatellina* L. – Адокса мускусна (Адокса мускусная). Бр., д/кщ., вр., G., MsTr., Ms., MsT°, HeSc., Ent., EndZ. – **Sil.** Євраз. (помірна смуга), релікт. /ОС.ДК. – Дек., інсект., лік., Д:2), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889), 13 (Комисарівський ліс, Бельгард, 1975). К. – 4.

16. Родина Amaranthaceae – Щирицеві (Щирицевые) - 25

42. (23). *Amaranthus albus* L. – Щириця біла (Щирица белая). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., MsKs., MsT°, He., Amph., Perv. – **Ru.** (Адв.). Пн. Ам. /∞. – Бур'ян. По всій Д:4) та Зп:4): Фл. УРСР, т. 4. DSU та ін. джерела.

43. *A. blitoides* S. Watson – Щ. лободовидна (Щ. жминдовидная). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, He., Amph. Var. – **Ru** (Адв.). Походить з Пн. і Ц. Ам. /∞. – Лік. (проти пухлин), корм., бур'ян. По всій Д:3) та Зп:3), напр., Фл. УРСР, т. 4, DSU!, Алекс. и др., 1986 та ін.

44. *A. blitum* L. (*A. lividum* L.) – Щ. синювата (Щ. синеватая). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Val. – **Ru.** (Адв.). Походить з тропічної Ам. /∞. – По всій обл. Бур'ян, їст. Д: 8 (Днп., Ак., 1889); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

45. *A. caudatus* L.* – Щ. хвостата (Щ. хвостатая). Од., ст/к., внр., Т., MgTr., Ms., MgT°, He., Amph., Val. – **Cul.(Ru)** (дичавіє). Пд. Ам. – Бур'ян, їст., крас., корм., дек. В культурі (іноді дичавіє). По всій Д:2), 3, 5 (Алекс. и др., 1986), 8 (Тар., 1998! DSU!) та Зп:2), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

46. *A. cruentus* L. (*A. paniculatus* L.)* – Щ. волотиста (Щ. метельчатая). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., MsKs., MsT°, He., Amph., Val. – **Ru** (адв.), дичавіє. Походить з Пн. Ам. /ОС. – Бур'ян, дек. Д:1), (Днп., Ак., 1889).

47. *A. deflexus* L. – Щ. зігнута (Щ. согнутая). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., Ks., MsT°, He., Amph., Val. – **Ru** (адв.). Походить з Пн. Ам. – Бур'ян. Зп: (дуже рідко, Фл. УРСР, т. 4; 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

48. *A. retroflexus* L. – Щ. зігнута (Щ. запрокинутая). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., KsMs., MsT°, He., Amph., Val. – **Ru** (адв.). Походить з Пн. Ам. /∞. – Бур'ян, лік., корм., їстівн. Фітомеліорат. (для розсолення ґрунту). По всій Д:4) та Зп:4): Фл. УРСР, т. 4, ще, напр., Алекс. и др., 1986, о. Хортиця, Кор., 1993, DSU!.

17. Родина Anacardiaceae – Фісташкові (Сумаховые) - 51

49. (24). *Cotinus coggygria* Scop. – Скумпія звичайна (Скумпия кожевенная). Кущ, дер. заввишки до 6 м, внр., Ph., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Anch. – **Sil.** Пд. Євр. і Азія. /∞. – Мед., віт., лік., ефір., крас., дуб., дек.,

отр. По всій Д:3) і Зп:2), в лісокультурах: Фл. УРСР, т. 7; Тар. та ін., 1988, DSU!, Кор., 1993.

18. Родина Apiaceae (Umbelliferae) – Зонтичні (Зонтичные) – 52

50. (25). *Aegopodium podagraria* L. – Яглиця звичайна (Сныть обыкновенная). Бр., д/кщ., вр., G., MgTr., Ms., MsT°, HeSc., Ent, Val. – **RuSil.** Євраз. (без тропіків). /∞. – Їст., мед., корм. бур'янисто-лісовий вид. По всій Д:3) і Зп:1): Фл. УРСР, т. 7. DSU!

51. (26). *Aethusa cynapium* L. – Собача петрушка звичайна (Кокорыш обыкновенный). Од., Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. - **SilRu.** Євр., Середзем., Зах. Аз. /ДО, ОС. – Отр., ефір., бур'ян. Д: 1 (ок. с. Бабайківка, Тар., 1996!), 2 (Тар., 1996!), 3, 5 (Присамар'я, Тар., та ін., 1988), 8 (Ак., 1889, ок. Ігрень, Тар., 2007!); Зп: 3 (о. Хортиця, Сидоров, 1897).

52. (27). *Anethum graveolens* L*. – Кріп пахучий (Укроп пахучий). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **Cul(Ru.)**. Походить з Близького Сх. Іноді дичавіє. /∞. – Лік., їст., віт., ефір. По всій Д: та Зп: (Фл. УРСР, т. 7. DSU).

53. (28). + *Angelica sylvestris* L. – Дудник лісовий (Дудник лесной). Бр. к/кщ., ввр., НКг., MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **PrSil.** Євро-сибірський вид. /ДО.– Лік. Д:1), 1 (ок. с. Н.-Степанівка, Бельгард, 1940), 2 (ок. с. Чернетчина, біля р. Оріль, Бельгард, Тар., 1967!, ок. с. Бузівка, Бар., Манюк, 1998 – Черв. кн. Дніпроп. обл., 2010), 7 (ок. с. Лобойківка, Бар., 1997!). К. – 2.

54. (29). *Anthriscus cerefolium* (L.) Hoffm. (incl. *A. longirostris* Bertol.) – Бугиля кервель (Купырь кервель). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **Ru.** Євр., Середзем. /ДВ, ОС, ІБТ. – Д:2), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Іванов, 1940!, *A. longirostris* s.str., Днп., парк ім. Леніна, 15 травня, Тар., 2010!), 9 (Бригадиренко, 2000!), 21 (м. Кр. Ріг, зак. Сланцеві скелі, Кучер., 2004), 23 (По р. Кам'янка, Тар., 1997!); Зп: (о. Хортиця, Кор., 1993).

55. *A. sylvestris* (L.) Hoffm. – Б. лісова (К. лесной). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, HeSc., Ent., Val. – **RuSil.** Євр. /∞. – Їст., мед., віт., ефір., крас. По всій Д:4), та Зп:2): Фл. УРСР, т. 7. DSU! та ін. джерела.

56. (30). *Apium graveolens* L*. – Селера пахуча (Сельдерей пахучий). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., MgTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **Cul.** Середзем. ∞. – Їст., лік., віт., ефір. Культивується по всій Д:2), та Зп: (Фл. УРСР, т. 7).

57. (31). ++ *Astrodaucus littoralis* (M. Vieb.) Drude – Морковниця прибережна (Морковница прибрежная). Дв., ст/к., ввр., НКг., (Alk.)OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., EpZ. – **Hal(Pr.)** літоральний), **PtrPs.** (Адв.). Причорномор'я, Кавк. /ІБТ. – Д: 21 (ок. м. Інгулець, Відвали кар'єрів, Тар., 1999, 2004!, Кучер. та ін., 2001!, б. Півн. Червона, Кучер. та ін., 1984!), 22 (ок. м. Інгулець, заказник „Візирака”, Тар., 2005!). К. – 4; Зп: 16 (Фл. УРСР, т. 7). К. – 4. Черв. кн. Укр. К. – IV. Фото 32. Біля озера знайдено цей вид морковниці.

58. *A. orientalis* (L.) Drude – М. східна (М. восточная). Дв., ст/к., ввр., НКг., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent. Epz. – **Ps.** Понт., Прикасп. /*ЛТ.* – Д:2). По залізницям з черепашиком по Степовому Правобережному Придніпров'ю, часто (Кучер., 2004). **Зп:** 16 (Фл. УРСР.т. 7).

59. (32). *Vupleurum affine* Sadler – Ласкавець споріднений (Володушка родственная). Од., ст/к., ввр. Т., MsTr., Ks., He., Ent., Val. – **RuSt.** Пд.-зах. Степу, Лісостеп, Криму. /*ЛТ.* – Д:2), 21 (м. Кр. Ріг, б. Червона, Кучер., 2004).

60. *B. marschallianum* С.А.Мей. – Ласкавець Маршалла (Володушка Маршалла). Од., ст/к., ввр. Т., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **StLit.** Пд.-сх. Євр., М. Аз. (степово-літоральний). **Зп:** 14 (ок. с. Осипенко, Опред..., 1987).

61. *B. rotundifolium* L. – Л. круглолистий (В. круглолистная). Од., ст/к., ввр., Т., MgTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **St.** Євраз., (Адв. у Пн. Ам., Австралії). /*ОС.* – Д: 8 (Днп., Ак., 1889, Бекетов, 1886); **Зп:** 19 (м. Ногайск, Фл. УРСР, т. 7).

62. *B. tenuissimum* L. – Л. найтонший (В. тончайшая). Од. ст/к., ввр., Т., AlkTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **HalSt.** Євр., Середзем. – **Зп:** 16 (ок. с. Мордвинівка) та 17 (о. Бірючий, Фл. УРСР, т. 7).

63. (33) *Caucalis platycarpus* L. – Пазурник плоскоплодий (Прицепник плоскоплодный). Од., ст/к., ввр., Т., MgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Epz. – **Ru.** Ц., Сх. Євр., Сер. Аз. /*ОС.* – Бур., їст. (молоді пагони), лік. Д: 3 (Присамар'я, Тар. и др., 1988).

64. (34). *Chaerophyllum bulbosum* L. – Бутень бульбистий (Бутень клубненосный). Дв., базально-бульб., ввр., НКг., OgTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent.(р.а.), Val. – **SilPr.** Сх. Євр. (адв. у Пн. Ам.). /*ОС,ДС,ЛТ,ДК.* – Їст. По усьому регіону зрідка. Д: 3 (Ак., 1889, DSU!), 3, 5 (Присамар'я, Ак., 189, Тар. и др., 1989), 13, 14 (с. Красний Кут), 21 (Сидоров, 1897).

65. *Ch. prescottii* DC. – Б. Прескотта (Б. Прескотта). Дв., бул/к., ввр., G., MgTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Val. – (**Pr.**)**SilRu.** Ц. Євраз. /*ОС,ДС,ДК.* – Їст., мед., бур. Д:1): 14 (балка Мале Парне, Бельгард, 1937!), DSU. 6 (ок. с. Коханівка, Бар., 2008!), 13 (ок. с. Водяне), 15 (с. Малософіївка), 17 (заплава р. Мокра Сура, Кучер., 2004).

66. *Ch. temulum* L. – Б. п'янкий (Б. опьяняющий). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., MsTr., Ms., MsT°, HeSc., Ent., Val. – **RuSil.** Євр. /∞.– Отруйн., ефір., бур'ян. По всій Д:3) і **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 7, Тар. та ін., 1988, DSU!

67. (35). *Cicuta virosa* L. – Цикута отруйна (Вех ядовитая). Бр., к/кщ., ввр., Hel., MsTr., Hg., MsT°, He., Ent. (р.а.), Val. – **Pal.** Євраз. (палеарктика). /*ОС,ДО.* – Отр., лік. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар., 1988, Бар., 2003), 7 (ок. с. Обухівка, Тар., 1981!), 8 (Днп., Ак., 1889, ок. сел. Таромське, Кучер. Та ын., 2003!).

68. + (36). *Cnidium dubium* (Schkuhr) Tell. (*Cenolophium denudatum* Turin.). – Стожильник сумнівний (Жгун-корень сомнительный). – Бр., дв., ст/к,

внр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **PrSil.** Євразія. /ОС,ДО,ДК. – Д:1), 2 (с. Катеринівка, Бельгард, 1938!), 8 (Днп., Ак., 1889, ок. с. Обухівка, ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000); 13 (ок. с. Водяне, Кучер., та ін., 1994!), К.– 4. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

69. (37). *Conium maculatum* L. – Болиголов плямистий (Болиголов пятнистый). Дв., ст/к., внр., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent. (Ah.), Val. – **Ru.** Євраз., Середземн./∞. – Отруйн., лік., ефір., дуб. По всій Д:2) та **Зп:**2): Фл. УРСР, т. 7, DSU!, Тар. та ін., 1988, інші джерела.

70. (38). *Coriandrum sativum* L.* – Коріандр посівний (Кориандр посевной). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **Cul.** Походить із Середземномор'я. /∞. – Їст., мед., лік., ефір. Д:2): 3, 8 (здичавіло); **Зп:**2): Фл. УРСР, т. 7, Тар. та ін., 1988. DSU.

71. (39). *Daucus carota* L. – Морква дика (Морковь дикая). Дв., од., ст/к., внр., НКг., Т., Og.-MgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Epiz. – (St.)**PrRu.** Євр., Сер. Аз., адв. в Ам. і Австралії. /∞. – Ефір., лік. По всій Д:4) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 7. DSU!, Сидоров, 1897 та ін.

72. *D. sativus* (Hoffm.) Roehl.* – М. посівна (М. посевная). Дв., ст/к., внр., НКг., MgTr., Ms., MgT°, He, Ent., Epiz.– **Cul.** Походить з Середзем. – Їст., лік. По всій Д:4); **Зп:**4): Фл. УРСР, т. 7. DSU!, Сидоров, 1897.

73. (40). + *Elaeosticta lutea* (Hoffm.) Kljukov, M. Pimenov et V. Tichomirov – Елеостікта жовта (Элеостикта желтая). Бр., баз/бул., внр., G., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **RuSt.** Ендем Пд. Євр. /ОС. – Отр. Д: 3 (ок. с. Андреївка, Тар., 1980!), 5 (ок. с. Кочережки, Тар., 1980, 1986!). К. – 3.

74. (41). *Eryngium campestre* L. – Миколайчики польові (Синеголовник полевой). Бр., ст/к., внр., G., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent. (p.a.), Perv. – **RuSt.** Євр., Середзем. /∞. – Лік., їст., бур'ян. По всій Д:3) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т.7. Тар. та ін., 1988. DSU.

75. + *E. maritimum* L. – М. приморські (С. приморский). Бр., ст/к., внр., НКг., AlkTr., KsMs., MsT°, He., Ent.(p.a.), Perv. - **HalPr (Lit.)**. Євр. – Дек., лік. **Зп:** 14 (Кузм., 1970). К. – 3.

76. *E. planum* L. – М. плоскі (С. плосколистный). Бр., ст/к., внр., НКг., Og.-MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent. (p.a.), Val. – **PrSil.** Євраз. вид. /∞. – Лік., їст. По всій Д:4) та **Зп:**4): Фл. УРСР, т. 7. DSU! Тар. та ін., 1988 та ін. джерела.

77. (42). *Falcaria vulgaris* Bernh. – Різак звичайний (Резак обыкновенный). Дв., ст/к., внр., НКг., MgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Perv. – **RuSt.** Євр. (адв. у Пн. та Пд. Ам.). /∞. – Лік., їст., мед., бур'ян. По всій Д:3) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 7. DSU !

78. (43). + *Ferula caspia* M.Bieb. – Ферула каспійська (Ферула каспийская). Бр., ст/к., внр., НКг, AlkTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **HalSt.** Ендем СНД. /ІБТ.– Ефір. Д:1), 22 (б. Кобильна, Кучер., 2004), **Зп:** 17 (Ян., 1912), 19 (Фл. УРСР, т. 7. Опред..., 1987). К. – 4.

79. + *F. euxina* M. Pimen. (*F. orientalis* L.) – Ф. східна (Ф. восточная). Бр., ввр., НКр., AlkTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **HalSt.** Пд.-сх. Укр., М. Аз. – **Зп:** 14 (Ян., 1912), 16, 17, 19 (Фл. УРСР, т. 7), 17 (Тищенко, 2000). К. – 4.

80. (44). *Ferulago galbanifera* (Mill.) W.D.Koch (*F. campestris* (Besser) Grecescu) – Ферульник шишкоягодоносний (Ферульник шишкоягодоносный). Бр., ст/к., ввр., НКр., MgTr., Ks., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt.** Понтично-прикасп. ендем. /ОС. – Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889); **Зп:** 17 (Фл. УРСР, т. 7).

81. (45). *Heracleum sibiricum* L. – Борщівник сибірський (Борщевик сибирский). Бр. (дикарпик), ст/к., ввр., НКр. MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent.(p.a.), H/Anch. **SilPr.** Євр., Зах. Сиб. /∞. – Корм., їст., віт., ефір., бур'ян. По всій Д:4) та **Зп:**4): Фл. УРСР, т. 7, DSU!, Сидоров, 1897, Тар. та і ін., 1988.

□ -р/акт.: 586.82 Бек. Кн.: 0,46 (на чорноземі у Присамар'ї).

82. (46). + *Laser trilobum* (L.) Borkh. – Лазурник трилопатевий (Лазурник трехлопастный). Бр., ст/к., ввр., НКр., MsTr., KsMs., MgT°, HeSc., Ent., Val. – **Sil.** Євр., Середзем. /ОС. – Лік., їст., ефір., дек. Д: 3 (ок. с. Вільне, Ак., 1895, Бельгард, 1950, ок. с. Андріївка, 1968, в заплаві р. Самара, Тар., 1989!), DSU. К. – 3.

83. (47). *Levisticum officinalis* Koch* – Любисток лікарський (Любисток лекарственный). Бр. к/кщ., ввр., НКр., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **Cul.** Походить з Ірана. /∞. – Лік., дек., їст. По всій Д:2): DSU!, **Зп:**2): 3 (Кор., 1993).

84. (48). *Oenanthe aquatica* (L.) Poir. – Омег водяний (Омежник водяной). Бр., (Од.-Дв.), пуч/к., ввр., Hel., MsTr., MsHg., MsT°, He., Ent., Val.(Hdch.). – **PrPal.** Євраз. /∞. – Віт., отр. По всій Д:3) та **Зп:**2): Фл. УРСР, т. 7. Тар. та ін., 1988, о. Хортиця, Кор., 1993.

85. (49) *Ostericum palustre* (Besser) Besser – Маточник болотний (Маточник болотный). Дв., ст/к., ввр., НКр., MsTr., Hg., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPal.** Сх. Євр., Сиб., Кавк., Сер. Аз. /ДС. – Лік. Д:3), 14 (ок. с. Боровківка, в заплаві р. Самоткань, Кучер., 2004).

86. (50). *Palimbia salsa* (L.f.) Besser – (*P. rediviva* (Pall.) Thell.). – Палімбія солончакова (Палимбия солончаковая). Бр., ст/к., ввр., НКр., AlkTr., MsKs., He., MgT°, Ent., Val. – **(St.)Hal.** Понтично-Прикаспійський ендем. /ІБТ. – Ефіроол. Д:1), 22 (ок. с. Городуватка, степові схили, Кучер., Шоль, Красова, Груша, 1999!).

87. (51). *Pastinaca sativa* L.* – Пастернак посівний (Пастернак посевной). Дв., ст/к., ввр., НКр, MgTr., Ms., MsT°, He., Ent., Val. – **Cul.** Походить із Євразії. Дичавіє. /∞. – Їст., лік., ефір. По всій Д:3) і **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 7, Тар. та ін., 1988, DSU! та ін.

88. *P. clausii* (Ledeb.) M. Pimen. (*Malabaila graveolens* (M. Bieb.) Hoffm.) – Малабайла пахуча (Малабайла пахучая). Бр., Дв., ввр., НКр., MgTr., Ks.,

MgT°, He., Ent., Val. – **RuSt.** Євр., Сиб. /*ОС,ІБТ.* – Ефір. **Д:** 3, 18, 21, 22 (Фл., УРСР, т.7), 8 (Днп., Бар., 2008! Визначив Тар., 2008) і **Зп:** 14 (Кузм., 1974).

89. *P. sylvestris* Mill. – П. дикий (П. дикий). Дв., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent.(p.a.), Val. – **SilPr.** Євр. (адв. в Ам. та Австралії). /*ОС,ДС.* – Лік., ефір., бур'ян. **Д:**3), 5 (вздовж р. Самара? DSU!), 8 (Днп., Ак., 1889, ок. ж/м Ігрень, Тар., 1981, 2007!, ок. с. Волоське, по балках, Тар., 1986!), 7 (ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000) 3 (ок. ст. Вільне, Тар., 1989!), по Степовому Правобережжю спорадично, Кучер., 2004.

90. (52). *Petroselinum crispum* (Mill.) A.W.Hill*. – Петрушка кучерява (Петрушка кудрявая). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **Cul.** Походить із Середзем., інколи дичавіє. /∞. – Лік., їстівн., ефір. По всій **Д:**1) та **Зп:** Фл. УРСР, т. 7. DSU!, о. Хортиця, Кор., 1993.

91. (53) *Peucedanum carvifolia* Vill. – Смовдь кминолиста (Горичник тминолистный). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **SilPr.** Євр. /*ОС,ДС,ДК.* – **Д:**2), 8 (м. Днп., б. Тонельна, Тар., 2011!), 9 (ок. Синельникове, Фл. УРСР, т. 7), 13 (ок. с. Вільне, Красова, 1999!), 15 (ок. с. Малософієвка, Кучер. та ін., 2001!), 17 (ок. с. Шестипілля, Кучер. та ін., 2001!).

92. *P. cervaria* (L.) Lapeug. – С. оленяча (Г. олений). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., MgT°, ScHe, Ent.(p.a.). Val. - **SilPr.** Євр., Середзем., **Зп:** Сидоров, 1897.

93. *P. latifolium* DC. – С. широколиста (Г. широколистный). Бр., ст/к., ввр., НКг., AlkTr., Ms., MsT°, He., Ent., Val. – (**St.**)**HalPr.** Понтичний (в широкому розумінні ендемік). /*ОС,ДО,ІБТ* – **Д:** 1 (Бельгард, 1940), 3 (ок. м. Новомосковськ, по р. Самарі, Ак., 1895, Еліашевич, 1927), 6 (біля р. Самара, ок. с. Коханівка, Бар., 2008!), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982), 4 та **Зп:** 4, 14, 16 (Фл. УРСР, т. 7).

94. *P. lubimenkoanum* Kotov. – С. Любименка (Г. Любименко). Бр., ст/к., (монокарпик), ввр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, ScHe, Ent.(p.a.), Val. – **PrSil.** Ендем Ц. Євраз. /*ОС,ДО,ДС,ДВ.* – **Д:**1): 1 (ок. с. Бабайківка, луки біля р. Орлі, Тар., 1997!), 8 (Днп., Ак., 1889), 17 (с. Військове, Бельгард, 1940!), 5 (ок. м. Тернівка, луки біля р. Самари, Тар., 1996!); **Зп:** 13 (Ян., 1912), 18 (Фл.УРСР, т. 7).

95. *P. oreoselinum* (L.) Moench – С. гірська (Г. горный). Бр., ст/к., ввр., НКг., OgTr., MsKs., MsT°, HeSc., Ent.(p.a), Val. – (**St.**)**SilPs.** Євр. /*ОС,ДВ.* – **Д:**3): 3, 5 (Тар. и др., 1988), 8, (Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 7), 12 (Вел.-Михайлівка, Графф), DSU!

96. + *P. palustris* (L.) Moench – С. болотна (Г. болотный). Дв., ст/к., ввр., НКг., MgTr., MsHg., MsT°, He., Ent., Val. – **PrPal.** Сер. Євр. /*ОС.* – **Д:** 3 (ок. с. Вільне, Ак., 1889), 5 (Тар., та ін., 1988), К. – 4.

97. *P. ruthenicum* M.Bieb. – С. руська (Г. русский). Бр., ст/к., ввр., НКг., MgTr., MsKs., MsT°, He. Ent. (p.a.). Val. – **St.** Пд.-сх. Євр. /*ОС,ІБТ,ДК,ДВ.* – **Д:** 8 (Ак., 1889, Сидоров, 1897, ок. ж/м. Мігрень, б. Панкратьєва, Тар., 2007!), 9

(Фл. УРСР. т. 7) 13 (Ак., 1889, Сидоров, 1897), 19 (ок. м. Марганець, Тар., 1994!), 21 (долина р. Інгулець, Котов, 1927); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

98. (54). +*Physospermum cornubiense* (L.) DC. – Фізосперм корнубійський (Вздутосемянник корнубийский). Бр., ст/к., внр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Val. – **Sil.** Євр., Мал. Аз. /ДВ. – Д: 12 (Вел.-Михайлівка, Бекетов, 1885). К. – 0.

99. (55). *Pimpinella saxifraga* L. (incl. *S. dissecta* Retz.) – Бедринець ломикаменський (Бедренец камнеломковый). Бр., ст/к., внр., НКг, Og.-MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. /ОС. – **PtrPs.** Євраз. – Віт., їст., корм., мед., ефір. Д: 3 (Фл. УРСР, т. 7), 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988), 8 (Ак., 1889), **Зп:** 3 (Кор., 1993). (Рис. 8).

100. +*P. titanophila* Woronow – Б. вапнолюбний (Б. известняковолубивый). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MsTr.(Ca), MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **Ptr.**(Ca). Ендем пд.-сх. Євр. /ДК. – Д:2), 13 (по р. Саксагань), К. – 4 та **Зп:** 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897). К. – 4.

101. (56). + *Prangos odontalgica* (Pall.) Herrnst. et Heun. – Прангос кравниковий (Прангос зубчатковидный). Бр., ст/к., внр., НКг., Alk.-MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **Hal.** Пд.-сх. Євр., Сер. Аз. Ендем. – **Зп:** 17 (ок. с. Мордвинівка, Фл., УРСР, т. 7), 14, (Ян., 1912, Определ..., 1987). К. – 4.

102. (57). + *Selinum carvifolia* (L.) L. – Гірча кминолиста (Гирча тминолистная). Бр., внр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Євр., Зах. Сиб. /ДВ. – Д: 12 (ок. с. Вел.-Михайлівка, Фл. УРСР, т. 7). К. – 5.

103. (58). *Seseli annuum* L. – Жабриця однорічна (Жабриця однолетня). Дв., ст/к., внр., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **StSil.** Євр., Середзем. /ОС. – Лік. [53]. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар., Алекс. и др., 1988), 8 (Ак., 1889).

104. *S. campestre* Besser – Ж. рівнинна (Ж. равнинная). Бр., ст/к., внр., НКг., MgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Perv. – **St.** Пд.-сх. Євр., Мала Аз. /ОС, ДК, ІБТ, ДС. – Дек., бур. Д:2), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 5, 8 (Сидоров, 1897, м. Днп., балка Тунельна, Тар., 2011!), 13 (по р. Саксагані, Сліпак, 1897), 17 (Тар., 2007!), 21 (Кривий Ріг, Тар., 2004!).

105. *S. libanotis* (L.) W.D.J.Koch subsp. *intermedium* (Rupr.) P.W. Ball (*Libanotis intermedium* Rupr.). – Жабриця порізникова (Жабриця порезниковая). Бр., ст/к., внр., НКг., MsTr.(Ca), KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **RuSt.** Євраз. (помірний пояс). /СО, ДК, ІБТ, ДВ. – Ефір. (в плодах до 0,24 %), лік. [53]. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988), 8 (Ак., 1889, DSU!, Фл. УРСР, т. 7), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 12 (DSU!). 19 (ок. м. Марганець, б. Крутенька, Хархота, 1982).

106. + *S. pallasii* Besser – Ж. Паласа (Ж. Палласа). Дв., Бр., внр., НКг., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Perv. – **PtrSil.** Зах.-понтичний вид. ОД, ДС, ІБТ. – Д:1), 1 (с. Бабайківка, Тар., 1997!), 8 (біля моста через р. Самару, Ак., 1889,

б. Тунельна, Тар., 2011!), 21 (м. Олександродар по р. Інгулець DSU!, ок. с. Недайвода, скелі МОДР'у Кучер., 2004), 22 (Кучер., 2004). К. – 4. Фото 3.

107. *S. peucedanifolium* Besser – Ж. смовделиста (Ж. горичниколистная). Бр., ст/к., внр., НКг., MsTr.(Ca), Ks., Ent., Val. – **StPtr**. Причорномор'я, Кавказ. /ДоК. – Д:1), 13 (ок. с. Веселий Поділ, Кучер. та ін, 2003, 2004).

108. + *S. peucedanoides* K.-Pol. – Ж. смовдева (Ж. горичникова). Бр., ст/к., внр., НКг., Og.-MsTr.(Ca), KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – (**St.**)**SilPr**. Причорномор'я, Кавказ. /БТ. – Корм., ефір. [53], Д:1), 19 (ок. м. Марганець, відвали кар'єру Грушевського ГЗК та схил б. Крута, Тар., 2009). К. – 4.

109. + *S. tenderiense* Kotov – Ж. тендрівська (Ж. тендровская). Бр., ст/к., внр., НКг., OgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **Lit**. Понтично-азовський літоральний ендем. – **Зп**: 14 (ок. Бердянська, Кузм., 1974). К. – 4.

110. *S. tortousum* L. – Ж. звивиста (Ж. извилистая). Бр., ст/к., внр., НКг., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Perv. – **PsSt**. Ендем України. *ОС,ДВ,БТ*. – Лік. (настій листя – при стенокардії, асциті) [53]. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Талієв!, Бар., 2000), 10 (біля р. Солончина, Бар., 2007!), 12, 19 (Фл. УРСР, т. 7, ок. м. Марганець, Тар., 2009!); **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 4 (Фл. УРСР, т. 7).

111. (59). *Siella erecta* (Huds.) M. Pimen. – Сиела пряма (Сиела прямая). Бр., д/кщ., вр., НКг., MgTr., MsHg., MsT°, He., Ent., Val. – **PalPr**. Євр. (адв. у Пн. Ам., Австралії). /ОС. – Д: 3 (Присамар'я, Тар., Бар, 2003); **Зп**: 7 (по балках, Куксін!), 16 (о. Бирючий, Фл. УРСР, т. 7).

112. (60). *Silaum alpestre* (L.) Thell. – Морквічник альпійський (Морковник альпийский). Бр., ст/к. (кауд.), внр., НКг., Alk.-MgTr., KsMs., MsT°, He., Ent. (p.a.), Val. – **PrHal**. Євр., Зах. Сиб. /ОС. – Д: 3, 5 (Присамар'я, Фл. УРСР, т. 7; с. Булахівка, Карабинівка, Тар. та ін., 1988); **Зп**: 5, 14 (Сидоров, 1897, Кузм., 1974).

113. *S. silaus* (L.) Schinz. et Thell. – М. лучний (М. луговой). Бр., ст/к., внр., НКг., MgTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **HalPr**. Євр., Середзем. /ОС. – Мед. Д: 8 (Днп., Сидоров, 1897); **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

114. (61). *Sium latifolium* L. – Вех широколистий (Поручейник широколистный). Бр., к/кщ., вмр., Hel., MsTr., MsHg., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **Pal**. Євр., Сиб. ∞. – Отр., ефір. Д:3). По всьому пегіону, звичайно (по рікам, озерам, тощо). **Зп**:3), (о. Хортиця, Кор., 1993).

115. *S. sisaroides* DC. – В. сизаровидний (П. сизаровидный). Бр., д/кщ., вр., G., MsTr., HgMs., MgT°, He., Ent. (p.a.), Val. – **PalPr**. Сх. Євр., Сер. Аз. /ОС,БТ. – Ефір., отр. Д:3), 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988), 6 (ок. с. Коханівка, Бар., 2008!), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1980, 1997, 2000!), по степовому Правобережжю, звичайно, Кучер., 2004; **Зп**:3), 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897).

116. + (62) *Taeniopetalum arenarium* (Waldst. et Kit.) Tichomirov (Peucedanum arenarium Waldst. et Kit.) – Смовдь піскова (Горичник песчаный). Бр., ст/к., ввр., НКр., OgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Val. – **PsSilSt.** Ендем Пд.-сх. Євр. /ОС. – Д:2), 3 (Тар. та ін., 1988!), 4 (Сідельник, 1940!), 5 (ок. Павлограда, степи Присамар'я, DSU!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889). К. – 4. **Зп:** 3 (Кор., 1993). К. – 4.

117. (63). *Torilis japonica* (Houtt.) DC. – Ториліс японський (Торилис японский). Од., ст/к., ввр., Т., Ms., MgT°, ScHe., Ent.(p.a.), Epz. – **RuSil.** Середзем. /∞. – Лік. (з протипухлинною активністю). По всій Д:3) та **Зп:**3), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 5 (Сидоров, 1897), 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974), DSU!

118. *T. leptophylla* (L.) Rchb. – Т. тонколистий (Т. тонколистный). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Epz. – **Ru.** Крим. – **Зп:** 17 (DSU!, 8/VII. 1925!).

119. + *T. ucrainica* Spreng. – Т. український (Т. украинский). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent.(p.a.), Epz. – **PtrSil.** Пд. причорноморський ендем. – **Зп:** 3 (ок. м. Запоріжжя, Фл. УРСР, т. 7. Определ..., 1987), 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974). К. - 4.

120. (64). *Trinia hispida* Hoffm. – Тринія щетиниста (Триния щетинистоволосистая). Дв., Бр., ст/к., ввр., НКр., MgTr., Ks., MsT°, He., Ent. (p.a.), Val. – **St.** Сх. Причорном., Прикаспій (ендем). /ІБТ. – Д:1), 19 (степи вздовж р. Базавлук, Еліашевич, 1941; Определ..., 1987 та **Зп:** 10 (Ян., 1912, Определ..., 1987).

121. + *T. kitaibelii* M. Vieb. – Т. Китайбеля (Т. Китайбеля). Бр., ввр., НКр., MgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **PrSt.** Ендем Пд.-сх. Євр. /ОС,ІБТ,ДВ. – Д: 8 (ок. Днп., Сидоров, 1897, Рибальське, 1938, DSU!), 12 (ок. с. Вел.-Михайлівка, DSU!), 19 (с. Покровське, Білошапка, 1925!, DSU!), К. – 3.

122. + *T. liticaulis* (Poir.) Schischk. – Т. багатостеблова (Т. многостебельная). Бр., Дв., ст/к., ввр., НКр., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Причорном.-Каспійський. /ОС. – По всій Д:2), 3 (балка Довга Папаснянська, Тар. и др., 1988), 5 (хутір Петровський, 1939, DSU!); DSU. К. – 4. **Зп:**1), Фл. УРСР, т. 7. К. – 4.

123. (65). *Turgenia latifolia* (L.) Hoffm. – Тургенія широколиста (Тургенія широколистная). Од., ввр., Т., MsTr., Ks., MgT°, ScHe., Ent., Val. /ІБТ.– **Ru.** (Адв.). Середземном. (адв. у Зах. Євр. та Пн. Ам.). /ІБТ. – Д:1), у Степовому правобережжі зрідка, Кучер., 2004), **Зп:** 14, 19 (Фл. УРСР, т. 7).

19. Родина Аросупасеае – Барвінкові (Кутровые) – 59

124. (66). *Vinca herbacea* Waldst. et Kit. – Барвінок трав'янистий (Барвінок травянистый). Бр., к/кщ., ввр., НКр., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Anch. – **SilSt.** Сер. Євр., М. Аз. /∞. – Дек., лік. По всій Д:2) та **Зп:** 3 (Кор., 1993), 17 (Фл. УРСР, т. 8).

125. *V. minor* L.* – Б. малий (Б. малый). Бр., зимовозелений, повз.,
125. *V. minor* L. – Б. малий. Бр. зимовозелений, повзучий н/кущик, Ch., вр., Ms., MsTr., MgT°, ScHe., Ent., Anch. – **PrSil.** (Адв.) Євр. Євр., Кавк. Часто дичавіє. /*ОС,ІБТ.* – Лік., дек., крас., отр. Д: 8 (Днп., 1998! DSU!, Тар., 2011), 21 (м. Кр. Ріг, Тар., 1999!), Зп: 3 (Кор., 1993). Фото 15.

20. Родина *Aristolochiaceae* – Хвилівникові (Кирказоновые) – 15

126. (67). *Aristolochia clematitis* L. – Хвилівник звичайний (Кирказон ломоносвидный). Бр., д/кщ., вр., G., MsTr., MsKs., MgT°, HeSc. Ent., Hdch. - **RuSil.** Євр. ∞. – Лік., отр. По всій Д:3): та Зп:3): DSU, Фл. УРСР, т. 4 та ін. -р/акт.: 1574 Бк. Кн.: 1,39 (на СП₁₋₂ у Присамар`ї).

127. (68). + *Asarum europaeum* L. – Копитняк європейський (Копытень европейский). Бр., д/кщ., вр., G., MgTr., Ms., MsT°, Sc., Ent., Мургм. – **Sil.** Сх. Євр., Зах. Сиб. *ОС,ДК,ДС.* – Лік., отр. Д:2), 3 (ок. с. Андріївка, заплава р. Самара, 1938!, 1947!, байраки Глибокий, Капітанівський, Тар. 1982!, 2006!), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар. 1965!), 8 (Днп., Ак., 1905!), 13 (с. Біленщина, Грабовий ліс, Кучер., 2004), 14 (ок. с. Івашкове, ур. Балка Парна), 17 (ур. „Балка Жуча”, „Балка Тягінька”, Кучер., 2001), Фл. УРСР, т. 4 та ін. джерела. К. – 3.

β-р/акт.: 2163,21 Бк. Кн.: 3.22 на СГ₂ на лісовому чорноземі (в Д: 3).

21. Родина *Asclepiadaceae* – Ластівневі (Ластовневые) – 59

128. (69). *Asclepias syriaca* L. – Ваточник сирійський (Ваточник сирийский). Бр., к/пар., вр., G., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Anch. – **Ru.** Адв. Походить із Пн. Ам. /*ОС,ДС,ДВ.* – Мед., ефіроол., їст., волокн., кауч., лік., бур. – Д: 3, 5 (Тар. и др., 1988), 8 (м. Днп., ок. Батсаду, DSU!, ок. ж/м Каснопілля, пустир, Тар., 2011!), 9 (ок. м. Синельніково, Тар., 1984!): Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). Фото 2, 39.

129. (70). + *Cynanchum acutum* L. – Цинанхум гострий (Цинанхум острый). Бр., к/кщ., вмр., НКг., AlkTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Anch. – **PsPtr.** Середзем., Кавк., Бл. Сх. /*ОС,ДВ,ІБТ.* – Лік., мед., дек., отр. Д: 8 (Ак., 1889), 10 (Мицик, 1998!) 20 (ок. пгт. Томаківка, Тар., 1999!), 23 (ок. пгт. Апостолове, Тар., 1985). К. – 4; Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (Фл. УРСР, т. 8), 19 (Коломийч., 2000). К.–4.

130. (71). *Vincetoxicum hirundinaria* Medik. – Ластовень лікарський (Ластовень лекарственный). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Anch. – **StSil.** Євр. (за винятком півночі). /∞. – Лік., мед., дек. По всій Д:3): DSU!, Сидоров, 1897, Тар. и др., 1988, Кучер., 2000 та Зп: 3 (Хортиця, Кор., 1993), 17 (Фл. УРСР, т. 8).

131.+ ! *V. intermedium* Taliev – Л. проміжний (Л. промежуточный). Бр., к/кщ., вмр., OgTr., Ks., MgT°, He., Ent., Anch. - **Ptr.** Ендем Пд.-сх. Євр. / *ОС,ДС,ІБТ.* – Дек. Д:1), 8 (Ак., 1889), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, 1982), 21 (Фл. УРСР, т. 8, Кучер., 2000), 18 (с. Райполе), 20 (с. Н.-Кам'янка), 22 (с.

Городуватка, с. Шестерня, с. Новоселівка), 23 (с. Мар'янівка, Кучер., 2004). К. – 2. Євр. Черв. сп. К. – I.

132.+ *V. laxum* (Bartl.) Gren. et Godr. – Л. розлогий (Л. распростертый). Бр., к/кщ., ввр. НКг., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Anch. – **PtrSt**. Пд. Євр., Кавк. – **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 2.

133. □+ ! *V. maeoticum* (Клеоров) Barbar. – Л. азовський (Л. азовский). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., MsT°, Ks., He., Ent., Anch. – **St**. Сх.-понтичний ендем. /ОС. – Д:1), 3 (ок. с. Ів.-Михайлівка, с. Андріївка, Тар., 1974). К. – 1. Євр. Черв. сп. К. – R. DSU, KW! (Рис. 14).

134.+ # *V. rossicum* (Клеоров) Barb. – Л. російський (Л. русский). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **PrSil**. Ендем Пд.-сх. Євр. /ОС,ДС. – Д:1, 3 (Фл. УРСР, т. 8), 8 (по р. Кільчень, Бар., 1994!, м. Днп., б. Тонельна, Тар., 2011!), 14 (ст. Воскобійня, Кучер., 2004), К. – 1; **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 1. Світ. Черв. сп. К. – R.

135.+ *V. scandens* Somm. et Levier. – Л. виткий (Л. вьющийся). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Anch. – **StSil**. Пд.-сх., М. Аз. /ДО,ДС.– Дек., отр. Д:1), 2 (ок. с. Котівка, Фл. УРСР, т. 8, DSU!), 14 (ст. Воскобійня, Кучер., 2004), 17(Бельгард, 1940). К. – 4.

22. Родина Asteraceae – Айстрові (Складноцвіті). Астровые (Сложноцветные) – 64

136.(72). + *Achillea birjuzensis* Klokov – Деревій бірючанський (Тысячелистник бирючанский). Бр., ст/к., ввр., НКг., OgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **LitPs**. Пд. понтичний (неотичний) ендем. – Д:1), **Зп**: 16 (о. Бірючий, Фл. УРСР, К. – 1.

137. *A. collina* J.Becker ex Rchb. – Д. горбковий (Т. холмовой). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **StPr**. Євр. /∞. – Лік., корм. По всій Д:3), у Пд. районах рідшає (Опред..., 1987, Тар., 2000!, DSU!).

138.+ *A. euxina* Klokov – Д. чорноморський (Т. черноморский). Бр., д/кщ., вр., НКг., OgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **Lit**. Сх.-понтичний ендем. /∞. – Д: 8 (ок. Ігрени, Еліашевич, 1925!), 17 (порожиста частина Дніпра, о Козлів, DSU, 1937! визначила Кириченко); К. – 4. **Зп**: 14 (ок. Бердянська, Кузм., 1974), 16 (Фл. УРСР, т. 11), 19 (Коломийчук, 2000). К. – 4.

139. *A. inundata* Kondr. – Д. заплавної (Т. пойменный). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., NgMs., MsT°, He., Ent., Val. – **PalPr**. Пд.-сх. Євр. /ДС,ІБТ. – Лік. Д:1), 14 (ок. с. Павло-Григорівка, с. Боровківка, ок. с. Вільні Хутори, Кучер. та ін., 2001!), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982), **Зп**: 14 (с. Ново-Петрівка), 16 (о. Бірючий), 17 (ок. с. Мордвинівка, Фл. УРСР, т. 11).

140.+ *A. leptophylla* M. Vieb. – Д. тонколистий (Т. тонколистный). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MgTr.(Ca), KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **StPtr**. Понтичний ендем. /ОС,ДВ,ІБТ,ДК. – Д:2), 3, (Присамяр'я, Алекс., Тар. та ін., 1988), 8 (ок. Днп., біля аеропорту, Тар., 1995!), 9 (берег Дніпра та р. Ворона,

DSU!, Бар., 2000), 21 (по р. Інгулець, Бар. 2000), 12 (ок. с. Вел.-Михайлівка, Бекетов, 1885, Рябчук, 1935!), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 18 (ок. с. Миколаївка), 22 (с. Шестерня) та 23 (ок. с. Токівське, скелі, Кучер., 2004); К. – 4; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 19 (Фл. УРСР, т. 11).

141. *A. micrantha* Willd. – Д. дрібноквітковий (Т. мелкоцветковый). Бр., д/кщ., ст/к., вр., НКг., OgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **StPs.** Сх. Євр. /∞. – Лік., дек. По всій **Д:3**): (Фл. УРСР, т. 11), DSU! та **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 17 (Фл. УРСР, т. 11).

142. *A. nobilis* L. – Д. благородний (Т. благородный). Бр., к/кщ., ст/к., вмр., НКг., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **RuSt.** Ц. Євраз. *ОС,ІБТ.* – Лік., корм., ефір., дек. Звичайно по пісках, в борах. **Д:** 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8, 21, 23, DSU! **Зп:3**): 3, 4 (Фл. УРСР, т. 11).

143.+ *A. ochroleuca* Ehrh. – Д. блідо-жовтий (Т. бледно-желтый). Бр., д/кщ., вр., НКг., OgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt.(Ptr.Ps.)** Пд. понтичний ендем Укр. *ОС*, – Дек. **Д:** 3 (ок. с. Андріївка, бір, Алекс., 1988!), К. – 4, **Зп:** 3 (Кор., 1993). К. – 4.

144. *A. pannonica* Scheele – Д. паннонський (Т. паннонский). Бр., д/кщ., вр., НКг., MgTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **St.** Євр., Середзем. /∞. – По всій **Д:3**) та **Зп:3**): (Фл. УРСР, т. 11).

145. *A. setacea* Waldst. et Kit. – Д. щетинистий (Т. щетинистый). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt.** Сер. Євр. /*ОС,ДВ,ІБТ.* – Лік, корм., дек. **Д:** 3 (ок. с. Вільне, ур. Крутий Пристін, 1938, DSU!, ок. с. Хащове, Перовська, 1946!), 8 (Днп., Ак., 1894), 9 (с. Варварівка) та 21 (Фл. УРСР, т. 11), 22 (Тар., 1999); **Зп:** 16 (Альбицкая, 1950), 17, 18 (Фл. УРСР, т. 11).

146. *A. stepposa* Klokov et Krytzka – Д. степовий (Т. степной). Бр., д/кщ., вр., НКг., MgTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **St.** Лісостеп та Степ України. /*ОС.* – Дек., лік., корм. **Д:** 3 (ок. с. Андріївка, 1989!), 8 (Днп., Тар., 2000!, DSU) та **Зп:2**): Фл. УРСР, т. 11, Опред..., 1987.

147. *A. submillefolium* Klokov et Krytzka (*A. millefolium* L.) – Д. майже звичайний (Т. почти обыкновенный). Бр., д/кщ., вр., НКг., MgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **StPr.** Сер. Євр. /∞. – Лік., корм. **Д:3**), 3, 5 (DSU!).

□ -р/акт. – 17,23 Бек. (46,0% за рахунок ⁴⁰К), Кн.: 0,90 (**Д:** 3, СГ чорнозем).

148. *A. taurica* M.Bieb. – Д. кримський (Т. крымский). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Понтично-каспійський ендем. – **Зп:** 8 (р.Токмак), 13 (Чернігівка), 16 (р. Ташенок, Степок), 17 (с. Мордвинівка) Фл. УРСР, т. 11.

149. (73). *Acroptilon repens* (L.) DC. – Степовий гірчак звичайний (Степной горчак ползучий). Бр., к/пар., вр., G., (Alk)MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Anch. – **StRu.** (Адв.). Пд.-Сх. Євр., Аз. (без тропіків). /*ОС,ДС,ІБТ.* –

Бур'ян (карантинний). Д: 3 (ок. с. Андріївка, 1980!), 17 (ок. м. Орджонікідзе, по р. Солоня, Тар., 1980, 1998!), 20, 23 та вся Зп: Фл. УРСР, т. 11.

150. (74). *Ambrosia artemisifolia* L. – Амброзія полинолиста (Амброзія польнолистная). Од., яр., внр., Т., Og.-MgTr., MsKs., Amph., MsT°, ScHe., Val. – **Ru.** (Адв.). Походить з Пн. Ам. /∞. – Бур'ян карантинний. По всій Д:5) та Зп:5): Фл. УРСР, т. 11. DSU.

151. (75). *A. trifida* L. – А. трироздільна (А. трехраздельная). Од., яр., внр., Т., MsTr., KsMs., MsT°, He., Amph., Val. – **Ru.** (Адв.). Походить з Пд. Ам. /ДС,ІБТ. – Карантинний бур. Д: 8 (м. Днп., на гозоні, Тар., 1986. KW!), 21 (м. Кр. Ріг, Тернівський р-н, Кучер., 2004). KW!

152. (76). + *Antennaria dioica* (L.) P. Gaertn. – Кошачі лапки (Кошачья лапка). Бр., д/кщ., вр., НКг., OgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **Sil.** Євраз. /ОС,ДВ. – Лік. Д: 3 (Присамяр'я, Альбицька, 1948, 1950!, ок. с. Ів.-Михайлівка, Тар., 1983), 12 (о. с. Вел.-Михайлівка, Бекетов, 1883). К. – 1.

153. (77). *Anthemis arvensis* L. – Роман польовий (Пупавка полевая). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **RuSt.** Сер., Пд.-сх. Євр. Зп: 3 (о. Хортиця. Кор., 1993).

154. *A. cotula* L. – Р. собачий (П. собачья). Од., внр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **Ru.** Рудеральний. Плурирегіональний. /∞. – По всій Д:3), напр., 3, 5 (Присамяр'я, с. Андріївка, Тар. и др., 1988) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 11. DSU!

155. *A. ruthenica* M. Bieb. – Р. руський (П. русская). Од., яр., внр., Т., OgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **PsRu.** Пд. Євр., Кавк. /∞ – По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 11. DSU.

156. *A. tinctoria* L. *subsp. subtinctoria* (Dobrocz.) Soo. – Р. напівфарбувальний (П. полукрасильный). Дв., ст/к., внр., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **RuSt.** Євр., Близький Сх. /∞. – Лік., дек., фарб. По всій Д:3) та Зп:2). DSU. Фл. УРСР, т. 11.

157. (78). *Arctium lappa* L. – Лопух справжній (Лопух большой). Дв., ст/к., внр., НКг., MgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Epiz. – **Ru.** Євраз. (помірна смуга). /∞. – Лік., мед., їст., жир. По всій Д:4) і Зп:3): Фл. УРСР, т. 11. DSU!

□ -р/акт.: 4220,5 Бек.(43,45% дає ⁴⁰К), Кн.: 1,45 у Д: 3 (біля р. Самари, на СП₂).

158. *A. minus* (Hill) Bernh. – Л. малий (Л. малый). Дв., ст/к., внр., НКг., MgTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Epiz. – **Ru.** Євр., Кавк. – Віт., їст., мед., бур'ян. По всій Д:4) і Зп:4). DSU! Фл. УРСР, т. 11.

159. *A. nemorosum* Lej. – Л. дібровий (Л. дубравный). Дв., ст/к., внр., НКг., MgTr., Ms., MsT°, HeSc., Ent., Epiz. – **RuSil.** Євр. /ОС. – Мед. Д: 3 (ок. с. Андріївка, лівобережжя Самари, в широколистих лісах, Тар. и др., 1988).

160. *A. tomentosum* Mill. – Л. павутинистий (Л. войлочный). Дв., ст/к., внр., НКг., MgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Epiz. – **Ru**. Євраз. (помірна смуга). /∞. – Лік., бур'ян, мед. По всій Д:3) та Зп:3). DSU. Фл. УРСР, т. 11.

161. (79). *Artemisia abrotanum* L. – Полин лікарський (Полынь лекарственная). Н/кущ, вмр., Ch., Og.-MsTr., HgMs., MsT°, He., Anph., Val. – **PalPr**. (Адв.). Євр., Сиб. – Лік., їст., ефір. Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Кучер., 2004, 3 (с. Андріївка, Тар., 1996!), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 2003!); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

162. *A. absinthium* L. – П. гіркий (П. горькая). Бр., к/кщ. або д/кщ. (у залежності від екологічних умов, зокрема від рівня зволоження екоотопу, Тар., 1978), ст/к.-пуч/к., вмр., НКг., MsTr., KsMs., MsT°, He., Anph., Val. – **Ru**. (Адв.). Голаркт. (адв. у Пн. Ам.). /∞. – Лік., бур. По всій Д:5): та Зп:5): Фл. УРСР, т. 11.

□ -р/акт.: 827,3±40,7 Бек. Кн.: 0,91 (Д:3), СГ(чорнозем) у
Дніпропетровську.

125. *A. annua* L. – П. однорічний (П. однолетняя). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., MsKs., MsT°, He., Anph., Val. /ОС. – **Ru**. (Адв.). Походить зі Сх. Аз. (адв.). – Бур'ян, ефір., їст. Д: 8 (Днп., пустир, Тар., 1974!); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

126. *A. arenaria* DC. – П. пісковий (П. песчаная). Н/кущ, внр., Ch., (Alk.)OgTr., MsKs., MsT°, He., Anph., Val. – **StPs**. Палеопонтичний вид. – Зп: 19 (ок. м. Ногайськ, коса Обіточна, Фл. УРСР, т. 11).

127. + *A. armeniaca* L. – П. вірменський (П. армянская). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MsTr.(Ca), MsKs., MsT°, He., Anph., Val. – **StPtr**. Понт.-казахстанський вид. /ОС. – Д: 0-1): 5 (ок. с. Межиріч, Фл. УРСР, т. 11). К. – 1.

128. *A. austriaca* Jacq. – П. австрійський (П. австрийская). Н/кущ, д/кщ., вр., Ch., MsTr., Ks., MsT°, He., Anph., Val. – **RuSt**. Євр., Сиб. /∞. – Лік., ефір. По всій Д:4) та Зп:4), DSU!, Фл. УРСР, т. 11 та ін.

129. *A. dracunculus* L.* – П. естрагон (П. эстрагон). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, He., Anph., Val. – **Pr**. (Адв.). Євраз., Пн. Ам. /ДС,– Д:2), 8, 17 (DSU!, Бар., 2000), Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

130. *A. campestris* L. (~*A. marschalliana* Spreng.) – Полин польовий (П. полевая). Бр., ст/к., внр., НКг., Og.-MsTr., MsKs., MsT°, He., Anph., Val. – (**Pr**.)**StPs**. Пд.-сх. Євр., Зах. Сиб. /∞. – Лік., ефір. По всій Д:3) та Зп:3): (Фл. УРСР, т. 11).

131. + *A. nutans* Willd. – Полин пониклий (П. поникшая). Н/кущик, ст/к., внр., Ch., MsTr.(Ca), MsKs., MsT°, He., Anph., Val. – **Ptr(Cr.)**. Ендем Сх. Укр. /ІБТ. – Д:1), 10 (ок. с. Дебальцево, Тар., 1998!). К. – 1. (Рис. 7).

132. + *A. pontica* L. – П. понтійський (П. понтийская). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr, MsKs., MsT°, ScHe., Anph., Val. - **SilSt**. Євр, Сиб. /ОС,ІБТ. – Ефір., лік. Д: 3 (ок. с. Знеменка, Фл. УРСР, т. 11, 8 (Днп., Ак., 1889, ПЗ Дніпр.-

Орільський, Манюк, Бар., 2000); 15 (ок. с. Малософіївка), 17 (ок. с. Тритузне) та 21 (ок. м. Кр. Ріг, Кучер., 2004). К. – 4; **Зп:** 18, 19 (Фл. УРСР, т. 11). К. – 4.

133. *A. santonica* L. (*A. boschniakiana* (Besser) DC.). – П. сантонінський (П. сантонинская). Бр., к/кщ., ввр., НКр., AlkTr., MsKs., MsT°, He., Amph., Val. – **Hal.** Пн. понтичний вид. /OC,ДВ. – Д:3), 1 (Заорілля), 3, 5 (Присамар'я, DSU!, Фл. УРСР, т. 11), 10 (ок. с. Васильківка, Тар., 1998) **Зп:** 17 (Тищенко, 2000).

134. *A. scoparia* Waldst. et Kit. – П. віниковий (П. веничная). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКр., MsTr., Ks., MgT°, He., Amph., Val. – **RuSt.** Євраз. /∞. – Лік., ефір., корм. По всій Д:3) та **Зп:**3); (DSU! Фл. УРСР, т. 11 та ін.).

135. *A. taurica* Willd. – П. кримський (П. крымская). Бр., ст/к., ввр., НКр., AlkTr., KsMs., MgT°, He., Amph., Val. – **StHal.** Понтичний вид. /OC,ІБТ. – Корм., лік., ефір. Д: 5 (гирло р. Тернівка), 20 (DSU!, мис Доброї Надії, Фл. УРСР, т. 11).

136. *A. tournefortiana* Rchb. – П. Турнефора (П. Турнефора). Од., яр., зим., ст/к., ввр., Т., НКр., MsTr., HgMs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **PrRu.** (Адв.). Походить з Центр. Аз. /OC,ІБТ. – Бур'ян, ефір., пряний. Д:2), 8 (м. Днп., Тар., 1976, 1999!, 2003!), 21 (Кр. Ріг, Кучер., 2004). (Рис. 6).

137. *A. tscherniaviana* Besser – П. Черняєва (П. Черняева). Н/кущ, ввр., Ch., OgTr., MsKs., MsT°, He., Amph., Val. – **Ps.** Понтич., Арало- каспійський вид. /ДО,OC. – Фітомеліоративний. Д: 7, 8 (DSU! Фл. УРСР, т. 11, ок. м. Днп., Тар., 1999, 2001!). **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 15 (Фл. УРСР, т. 11).

138. *A. vulgaris* L. – П. звичайний (П. обыкновенная). Бр., к/кщ., ввр., НКр., MgTr., Ms., MsT°, ScHe., Amph., Val. – **PrRu.** Голарктичний вид. /∞. – Лік., їст., ефір. По всій Д:4) та **Зп:**4). DSU, Тар. и др., 1988, Фл. УРСР, т. 11).

139. (80). + *Aster amelloides* Besser (*A. bessarabicus* Bernh. ex Rchb.). – Айстра заміщуюча (Астра ромашковидная). Бр., к/кщ., ввр., НКр., MgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Anch. – **SilSt.** Євр., Середзем. /∞.– Декор. Д: 8 (в ок. аеропорту Днп., Тар., 1996!), 9 (ок. с. Хорошево, Тар., 1975), 17 (ок. с. Військове, Тар., 1997!), 13 (ок. с. Водяне), 14 (ок. с. Калинівка, б. Калинівська), 21 (ок. Кр. Ріг, с. Рахманівка, Кучер., 2001), К. – 3.

140. L.* – Айстра американська (А. американская). Бр., д/кщ., вр., НКр., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **Cul.** (дичавіє). Походить з Пн. Ам. /OC. – Дек. Д: 8 (Днп., Тар., 1977!, DSU!).

141. *A.^x salignus* Willd.* – А. верболита (А. иволистная). Бр., д/кщ., вр., НКр., MsTr., Ms., MgT°, He., Ent., Anch. – **Cul.** (Адв.). Інколи дичавіє. Походить з Пн. Ам. /OC. – Дек. Д: 8 (Днп. та його ок., DSU!); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

142. (81). *Bidens cernua* L. – Череда поникла (Череда поникшая). Од., впр., Т., MsTr., Hg., MsT°, He., Ent., Epz. – **Pal**. Голарктичний вид. /∞. – По всій Д:2), наприклад, ок. Днп., Ак., 1889, ок. с. Сугаківка, Тар., 1986!, 7 (ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000) та **Зп:** (DSU! Фл. УРСР, Р т. 11).

□ -р/акт. 509.8 Бек, Кн.: 0,56 (на СГ чорноземі в м. Кривий Ріг).

143. *B. frondosa* L. – Ч. листяна (Ч. листовенная). Од., пуч/к., впр., Т., MsTr., HgMs., MgT°, ScHe., Ent., Epz., (Bal.). – (**Pal**)**PrRu**. (Адв.). Походить з Пн. Ам. /∞. – Бур. Д: 8 (ок. Днп., Тар., 1993!, Бар., 2000).

144. *B. tripartita* L. – Ч. трироздільна (Ч. трехраздельная). Од., впр., Т., MsTr., HgMs., EuT°, ScHe., Ent., Epz.. – **PalPr**. Плюрирегіональний вид. ∞ – Лік., віт., крас., бур'ян. По всій Д:3) та **Зп:3**): Фл. УРСР, т. 11, DSU!

145. (82). *Brachyactis ciliata* (Ledeb.) Ledeb. (*Erigeron ciliaiitus* Ledeb.). – Брахіактіс вйчастий (Брахиактис ресничатый).....Og.-MgTr.(AlkTr.), KsMs., He., MgT°, Ent., Anch. – (**Ru**)**StPr**. Аз. (Адвент.). *ІБТ*, – Д:2), 21 (м. Кр. Ріг, Кучер., 2004).

146. (83). *Calendula officinalis* L.* – Нагідки лікарські (Ноготки лекарственные). Од., впр., Т., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **Cul**. (Дичавіє). Походить з Сер. Євр. /∞. – Лік., дек., їст., крас. По всій Д:3): та **Зп:3**): Фл. УРСР, т. 11, DSU!

147. (84). *Carduus acanthoides* L. (*C. fortior* Klokov). – Будяк акантовидний (Чертополох акантовидный). Од.-Дв., ст/к., впр. Т., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Anch. – **StRu**. Євр. /∞. – Мед., їст., смоли. По всій Д:4) та **Зп:4**): Фл. УРСР, т. 11. DSU!

148. *C. crispus* L. – Б. кучерявий (Ч. курчавый). Дв., ст/к., впр., НКг., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **SilRu**. Євраз. (помірн. клімат). /∞. – Мед. По всій Д:3) та **Зп:3**): Фл. УРСР, т. 11. DSU!

149. *C. hamulosus* Ehrh. – Б. дрібногачкуватий (Ч. мелкокрючковатый). Дв., ст/к., впр., НКг., MgTr., Ks., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **SilSt**. Сх. Понтичний. /ОД,ДС. – Мед. Д:3), 8 (часто, Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 11, 7–17 (вздовж Запорізького вод-ща, Бар., 2000). **Зп:** 3, 5 (Сидоров, 1897).

150. *C. nutans* L. – Б. пониклий (Ч. поникающий). Дв., ст/к., впр., НКг., MgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Anch. – **StRu**. Сер. Євр. /∞. – Мед., їст., жир. По всій Д:3), напр., 3 (Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, DSU!); **Зп:** Фл. УРСР, т. 11).

151. *C. pseudocollinum* (Schmalh.) Klokov – Б. несправжньопагорбковий (Ч. ложнохолмовой). Дв., ст/к., впр., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Anch. – **Ptr**. Сх.-понтичний ендем. /ДО,ОС. – Мед., дек. Д:2), 7, 8 (Бар., 2000) 5 (Фл. УРСР, т. 11, Кочережське ліс-во, Тар., 1986!), DSU!

152. *C. thoermeri* Weinm. – Б. Термера (Ч. Термера). Дв., ст/к., впр., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Anch. – **RuSt**. Понтично-касп. ендем.

/ОС,ІБТ. – Мед., бур'ян. Д: 8 (ок. Днп., Тар., 2000!), по Правобережжю, часто, Кучер., 2004, Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

153. *C. uncinatus* M.Bieb. – Б. гачкуватий (Ч. крючковатый). Дв., ст/к., внр., НКр., MgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Anch. – **RuSt.** Понтично-касп. ендем. /ОС,ДС. – Мед., дек., бур'ян. Д: 3 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1988), 14 (ок. с. Мишуриг Ріг, Сидоров, 1897); Зп: 3 (о. Хортиця, Фл. УРСР, т. 11), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974).

154. (85)+ *Carlina bieberschteinii* Bernh. ex Hornem. – Відкасник Біберштейна (Колючник Биберштейна). Дв., ст/к, внр., НКр., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Anch. – **(Ru.)PtrSt.** Євр., Сиб. /ОС,ДК,ДС,ІБТ,– Дуб., дек. (для сухихтів). Д: 3 (Сідельник, 1936!, ст. Вільне, Тар. та ін., 1988, Тар., 1994, 1999!). 13 (с. Біленщина, Кучер., 2001). 14 (с. Бородавка, б. Парна), 21 (м. Кр. Ріг, Кучер., 2004). К. – 4.

155. (86). *Carthamnus tinctorius* L.* – Софлор красильний (Сафлор красильний). Од., ст/к., внр., НКр., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **Cul.** Дичавіє. Походить з Передн. Аз. – Жир., їст., крас., корм. Зп: 3 (Кор., 1993).

156 (87). *Centaurea aemulans* Klokov – Волошка наслідувана (Василек подражающий). Дв., ст/к., внр., НКр., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Periv. – **RuSt.** Ендем Пд. Укр. – Зп: 17 (Мелітополь, Фл. УРСР, т. 12).

157. + *C. adpressa* Ledeb. – В. притиснутолускова (В. прижаточешуйчатый). Бр., ст/к., внр., НКр., OgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Anch. – **(Ptr.)PsSt.** Балк., Пд.-сх. Євр., Ц. Аз., Китай. /ОС,ІБТ. – Мед. Д:2), 3 (ок. ст. Вільне, біля залізниці, вторинний степ, Тар., 2012!), 5 (Бар., 2004!), по Степовому правобережжю, звичайно, (Кучер., 2004). К. – 4. Зп: 14 (Фл. УРСР т. 12), 17 (Тищенко, 2000).

158. + ! *C. appendicata* Klokov – В. великопридаткова (В. крупнопридатковый). Дв., ст/к., внр., НКр., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Anch. – **PsSt.** Вузкий ендем Запорізької обл. – Зп: 4 (ок. с. Біленьке та с. Розумівка, Фл. УРСР, т. 12), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 4. Євр. Черв. Сп. К.– R.

159. *C. apiculata* Ledeb. (*C. pseudocoriacea* Dobroz.) – В. гострокінцева (В. шипиконосный). Бр., к/кщ., вмр., НКр., MgTr., Ks., MgT°, He., Ent., Anch. – **St.** Ц. Євраз. /ОС,ДС,ДК. – Мед. Д: 3 (ок. ст. Вільне, біля залізниці, вторинний степ, Тар., 2012!), 5, 8 (Днп., Шмальгаузен), 14 (ок. м. Верхньодніпровська, с. Зарічча) та 13 (с. Запоріжжя, 2004, Кучер., 2004), 17 (с. Антонівка), 18 (с. Терни, Фл. УРСР, т. 12), Зп: 3 (о. Хортиця), 14 (с. Коларівка, Фл. УРСР, т. 12).

160. + *C. besseriana* DC. – В. Бессера (В. Бессера). Дв., ст/к., внр., НКр., MsTr.(Ca), Ks., MsT°, He., Ent., Anch. – **PtrSt.** Ендем Пд. Заходу Укр. /ОС. – Д: 3 (с. Вільне, Жуковська, 1946!), DSU. К. – 1.

161. + *C. biebersteinii* DC. (*C. micranthos* S. G. Grinel. ex Hayek) – С. Біберштейна (В. дрібноцвіта) – В. Бибириштейна (В. мелкоцветковый). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr.(Ca), Ks., MgT°, He., Ent., H/anch. – **RuSt.** Ц. Євраз. /*ОС,ІБТ.* – Мед. **Д:1**), 4 (ок. с. Чернявщина, біля р. Оріль, 2007!), 19 (ок. с. Таврійське), 21 (ок. с. Недайвода, Кучер., 2004), **Зп:** 4 (с. Біленьке, Фл. УРСР, т. 12).
162. + *C. borysthenica* Grun. – В. дніпровська (В. днепровский). Дв., ст/к., ввр., НКг., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Anch. – **Ps.** Ендем пісків басейну Дніпра та Пд. Бугу. /*ОС,ДС,ДК.* – **Д:** 3 (с. Знаменівка, Фл. УРСР, т. 12, Присамар'я, Тар. та ін., 1988!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1999, Таромське, Кучер., 2004, Придніпровськ, Бар., 2006!), 13 (Сидоров, 1897); К.– 4; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 4 (с. Розумівка, Фл. УРСР, т. 12). К. – 4.
163. *C. cyanus* L. – В. синя (В. синий). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Arch. – **Ru.** Голарктика. / *ОС,ДО,ДК.* – Дек., лік., фарб., жир., Бур.. **Д:2**), 3 (с. Хащове, 1937!, DSU), 2 (с. Колпаківка, Тар., 1995!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 13 (DSU!); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).
164. *C. diffusa* Lam. – В. розлога (В. раскидистый). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Perv. – **StRu.** (Адв.). Походить із Середземномор'я. (адв. у Сер. Євр., Пн. Ам.). /∞. – Бур. По всій **Д:4**) і **Зп:4**): Фл. УРСР, т. 12. DSU! та ін. джерела.
165. *C. jacea* L. – В. лучна (В. луговой). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MgTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Bal. – **Pr.** Євр. (без Арктики). /∞. – Дек., мед. По всій території. **Д:3**): 3, 5, 8(2), 13 та у **Зп:2**), (DSU! Фл. УРСР, т. 12).
166. ++! *C. konkae* Klokov – В. конки (В. конки). Дв., Од., ст/к., ввр., НКг., Т., OgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Anch. – **Ps.** Ендем лівобер. пісків Дніпра (від Днп. до Запоріжжя). /*ДО,ОС.* – Дек. **Д:** 1 (Фл. УРСР, т. 12), 6 (DSU, 1937!); К. – 1. **Зп:** 5 (Фл. УРСР, т. 12). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – 1. Євр. Черв. сп. К. – R.
167. + *C. lavrenkoana* Klokov – Волошка Лавренка (Василек Лаврінко). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr.(Ca), Ks., MgT°, He., Ent., Perv. – (Ptr.)**StRu.** Ендем Пд.-сх. Євр. Відомий із Харківської, Луганської, Донецької обл. (Фл. УРСР, т. 12). /*ДС.* – **Д:1**), 8 (Днп., б. Тунельна, Бар., 2009!, визначили Шумілова та Тар., 2009). К. – 4.
168. + *C. majorovii* Dumb. – В. Майорова (В. Майорова). Дв., ст/к., ввр., НКг., OgTr., MsKs., He., MgT°, Ent., H/anch. – **Ps.** Ендем Пд.-сх. Євр., Кавк. /*ОС.* – **Д:1**), 8 (с. Ст. Кодаки, Бар., 2000). К. – 4.
169. + *C. marschalliana* Spreng. – В. Маршалла (В. Маршалла). Бр., к/кщ.-дов/кщ., (з полеглими стеблами), ввр., НКг., MsTr., Ks., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **PtrSt.** Пд. Понтичн. ендем. /*ОС,ДС,ІБТ.* – Дек., мед. **Д:2**), 3 (ок. с. Попасне, степовий схил, Тар., 1964!), 14 (Верхньодніпровськ, Бузова Балка, Фл. УРСР, т. 12), 21 (ок. Кривого Рогу, Фл. УРСР, т. 12, Кучер., 2001). К. – 3.

170. + *C. margaritacea* Ten. – В. перлиста (В. жемчужный). Дв., ст/к., ввр., НКр., OgTr., Ms., MsT°, He., Ent., Anch. – **PsSt.** Ендем Пд. Побужжя. *ІБТ*. Д: 12 (с. Вел.-Михайлівка, Сидоров, 1897). К. – 0.

171. + *C. odessana* Prod. – В. одеська (В. одесский). Дв., ст/к., ввр., НКр., OgTr., Ks., MsT°, He., Ent., Anch. – **St.** Причорноморський ендем. *ОС*. Д:2), 3 (ок. с. Хащове, Тар., 1988), **Зп:** 14 (Обіточна Коса, Фл. УРСР, т. 12, Бердянська Коса, Кузм., 1974). К. – 4.

172. + *Centaurea orientalis* L. – В. східна (В. восточный). Бр., к/кщ., ввр., НКр., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Anch. – **St.** Пд.-сх. Євр., Балк. *ОС,ДВ,ДК.*– Пирофоб., дек. Д:2), 3 (с. Хащове, Фл. УРСР, т. 12, с. Андріївна, Тар. и др. 1988), 8 (м. Днп., Ак., 1889, ж/м. Ігрень, Тар., 2007!), 9 (ок. Синельникове), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 23 (с. Софієчка, DSU!), К. – 3. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993!), 9 (Фл. УРСР, т. 12). К. – 3. Фото 17.

173. *C. pseudomaculosa* Dobroc. – В. несправжньоплямиста (В. ложнопятнистый). Дв., ст/к., ввр., НКр., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Н/Anch. – **(Sil)StRu.** Ендем. Ц. Євраз. *ОС,ДВ,ДК.* – Мед., бур'ян. Д: 3 (Фл. УРСР, т. 12, ок. с. Андріївна, б. Глибока, Тар., 1986!), 8 (Днп., Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 12, Тар., 1990!); 10 (с. Покровське), 13 (по р. Саксагань, Фл. УРСР, т. 12).

174. *C. ruthenica* Lam. – В. руська (В. русский). Бр., ст/к., ввр., НКр., MsTr.(Ca), Ks., MgT°, He., Ent., Н/anch. – **St.** Ц. Євраз. *ОС,ДК.* – Дек. Д:1), 5 (схили до р. Вовча, УРСР, т. 12); 13 (с. Кулябкіне, Красова, 2004), К. – 4. **Зп:**1), 10, 14 (Ян., 1912). К. – 4.

175. + *C. rhenana* Voreau – И. рейнська (В. рейнский). Дв., ст/к., ввр., НКр., MsTr.(Ca), Ks., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **SilSt.** Сер. Євр. *ДС.* – Д:1), 14 (Бар., 2011!), 17 (с. Військове, схил балки, Бельгард, 1940). К. – 4.

176. *C. solstitialis* L. – В. сонячна (В. солнечный). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКр., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Anch. – **RuSt.** (Адв.). Походить із Ц. Євраз., Середзем. (адв. в Атлант. Євр., Пн. Ам.) – Бур'ян. Д:1), 9 (біля гирла р. Ворона, Бар., 2000), 18 (с. Олексіївка, Кучер., 2004).

177. *C. scabiosa* L. – В. скабіозовидна (В. скабиозовидный). Бр., к/кщ., ввр., НКр., MgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **StRu.** Євр., Зах. Аз. *ОС,ІБТ.* – Дек., мед., Д:3), 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988, 2000!), 8 (Днп., Ак., 1889, DSU, 1999!, ок. с. Обухівка, Бар., 2000). 23 (ок. с. Шолохове, б. Гадюча, Кучер., 2004). **Зп:** 4 (ок. с. Біленьке, Ак., 1889).

178. *C. salonitana* Vis. – В. салонікська (В. салоникский), Бр., ст/к., ввр., НКр., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Anch. – **PtrSt.**, Сер., Сх. Євр., Кавк., Крим., Балкани. *ОС,ІБТ.* – Бур., мед., Дек. Д:1), 6 (б. Гракова, Бар., 2008!), 20 (с. Новокам'янка, Кучер., 2004).

179. + *C. substituta* Czerep. – В. заміщаюча (В. замещающий). Бр., к/кщ., ввр., НКр., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **Sil.Pr.** Ендем Пд.-сх.

Євр. *ОС,ДС,ІБТ.* – Дек. мед. **Д:** 3 (ок. с. Хашове, Фл. УРСР, т. 12, ок. с. Андріївка, Тар., 1975!), 5 (Кириченко, 1930, 1935!) *DSU!*, 17 (с. Червоний Маяк, Кучер., 2004), 15 (ок. с. Малософіївка), 23 (біля водоспаду р. Кам'янка, Кучер., 2004). К. – 3.

180. *C. sumensis* Kalen. – В. сумська (В. сумской). Бр., д/кщ., вр., НКг., Og.-MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., H/Anch. – **PsSt.** Пд.-понтичний ендем. *ОС,ДВ,ДК,* – Мед. дек. **Д:** 3 (по р. Самари, Фл. УРСР, т. 12, ок. с. Андріївна, Тар. та ін., 1988, *DSU*, 1992!), 10 (Вел.- Михайлівна, Фл. УРСР, т. 12), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897); **Зп:** 3 (Фл. УРСР, т. 12).

181. *C. stereophylla* Besser – В. твердолиста (В. твердолистный). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MgTr., Ks., MgT°, He., Ent., Anch. – **RuSt.** Пд., Сер. Євр. *ОС.* – **Д:** 8 (Днп., лівий берег, Ак., 1889).

182. ++ ! # *C. taliewii* Kleorow – В. Талієва (В. Талиева). Бр., ст/к., внр., НКг., MgTr., Ks., MsT°, He., Ent., Anch. – **St.** Ендем Пд.-сх. Євр. *ОС,ДК.* – Дек. мед. **Д:** 3 (Кириченко, 1930!), 13 (Комисарівський ліс, Тар., 1959!); К. – 1. **Зп:** 3 (ок. м. Запоріжжя), 17 (ок. м. Мелітополь, Фл. УРСР, т. 12). К. – 1. Черв. кн. Укр. К.– I; Євр. Черв. сп. К. – R. Світ. Черв. сп. К. – I.

183. *C. trichocephala* M. Bieb. – В. волосоголова (В. волосоголовый). Бр., ст/к., внр., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., H/Anch. – **StPr.** Ц. Євраз. /∞. – Дек., мед., пірофоб. – По всій **Д:** 2), 3 (Фл. УРСР, т. 12, *DSU!*) та ін. джерела.

184. *C. trinervia* Stephan (*Odontolophus trinervius* (Stephan) Dobroc. – Волошка трижилкова (Одонтолофус трижилковий) – Василек трехнервный (Одонтолофус трехнервный). Бр., д/кщ., вр., G., OgTr., Ks., MgT°, ScHe., Ent., Anch. – **St.** Сер. Євр., Кавк. *ОС,ІБТ.* – **Д:** 5 (с. Озерівка), 3 (Сидоров, 1897, ок. с. Андріївка, Тар., 1989!), 21 (м. Кр. Ріг, Ак., 1889, Кучер., 2000); **Зп:** 10, 14 (Ян., 1912), 11 (с. Жереб'янки, Фл. УРСР, т. 12).

185. **(88).** *Chamaemelum nobile* (L.) All* – Хамемелюм римський (Хамемелюм римский). Бр., ст/к., внр., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **Cul.** Походить з Зах. Євр. /∞. – Дек., мед., лік., аромат. По всій **Д:** 2) та **Зп:** 2). Інколи дичавіє. (Фл. УРСР, т. 12, *DSU!* та інші джерела).

186. + **(89).** *Chartolepis intermedia* Boiss. – Хартолепіс середній (Хартолепис средний). Бр., д/кщ., вр., G., AlkTr., Ms., MgT°, He., Ent., Anch. – **PrHal.** Сх. Євр., З. Сиб., Сер. Аз. Пн.-З. Кит. *ОД,ОС,ДС,ІБТ.* – Мед., дек., **Д:** 2), 2 (по р. Оріль, Тар. 1997!), 3, 5 (Присамар'я, Тар., та ін., 1988, ок. с. Кочережки, с. Булахівки, 1988, *DSU!*), 4 (Приорілля), 6 (ок. с. Коханівка, Бар., 2007!), 14 (ок. с. Боровківка, заплава р. Самоткань), 21 (Фл. УРСР, т. 12), 23 (ок. с. Токівське, Кучер., 2004), 8 (по р. М. Сура, Давидич!), К.–3. **Зп:** 4, 19 (Фл. УРСР, т. 12).

187. **(90).** *Chondrilla graminea* M. Bieb. – Хондрила злаколиста (Хондрилла злаколистная). Дв., ст/к., внр., НКг., OgTr., MsKs., MgT°, He.,

Ent., Anch. – **SilPs**. Ц. Євраз., Середзем. /ДВ. – Кауч., бур'ян. Д: 12 (с. В.-Михайлівка, Сидоров, 1897); **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

188. *Ch. juncea* L. – Х. ситниковидна (Х. ситниковидная). Дв., ст/к., ввр., НКг., OgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Anch. – **RuPs**. Ц. Євраз., Пн. Афр. (адв. в Австралії). – Кауч., бур'ян. По всій Д:3). DSU! та **Зп**:3): 3 (Кор., 1993).

189. *Ch. latifolia* M.Bieb. – Х. широколиста (Х. широколистная). Дв., ст/к., ввр., НКг., OgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Anch. – **PsPtr(St.)**. Ц. Євраз., – Кауч., бур'ян. Д: 8 (Ак., 1889, м. Днп., Тар., 2003!), 12 (Сидоров, 1897), 3 (ст. Вільне, біля лісосмуги, Тар., 2004!); **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

190. (91). *Cichorium intybus* L. – Цикорій дикий (Цикорий дикий). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **(Ru.)StPr**. Євраз. (помірна смуга), адв. у Пн. Ам. ∞– Лік., їст., дек. По всій Д:4), DSU та ін. **Зп**:3), Фл. УРСР, т. 12.

□ -р/акт.: 772,9 ± 4,3 Бк; Кн.: 0,85 (Д: 3: СГ₁).

191. (92). + *Cirsium alatum* (S.G.Gmel.) Bobrov – Осот крилатий (Бодяк крылатый). Дв., мич/к., ввр., НКг., AlkTr., Ms., MsT°, He., Ent., Anch. – **PrHal**. Пд. понтичний ендем. *ОД,ОС,ДС*. – Мед., лік. Д: 3 (Фл. УРСР, т. 11, Тар., 1988, 1997!), 2 (с. Чернетчина, Тар., 1967!, с. Гупалівка, 1995!), 8 (Днп., Тар, 2004!), 14 (с. Боровківка, с. Мости, Кучер., 2004). К.— 3.

192. *C. arvense* (L.) Scop. – Осот польовий (Бодяк полевой). Бр., к/пар., вр., G., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Anch. – **Ru**. Євр. Достовірної інформації про наявність цього виду в наших областях немає. Хоч такі вказівки є: Д: 8 (Ак., 1889), 21 (Кучер., 2000); **Зп**: 5 (Бекетов, 1886) та ін.

193. + *C. esculentum* (Siev.) С.А.Мей. – О. їстівний (Б. съедобный). Бр., ввр., НКг., (Alk.)MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Anch. **HalPr**. Євраз. (помірна смуга). *ДК,ОД,ОС,ДС,ІБТ*, – Їст. Д: 1 (по р. Оріль, Тар., 1996, 1997!), 2 (Долині р. Оріль, Тар., 1996, 1997!, 1999), 8 (ПЗ Дніпр.-Орільський, Кучер., 2001); 14 (с. Боровківка, с. Перше травня., Кучер., 2004), 19, 21 (Фл. УРСР, т. 11); К.— 4; **Зп**: 4, 16, 17 (Фл. УРСР, т. 11), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

194. *C. incanum* (S.G.Gmel.) Fisch. – О. сивий (Б. седой). – Осот сивий (Бодяк седой). Бр., к/пар., вр., G., MgTr., Ms., MgT°, He., Ent., Anch. – **RuPr**. Ц. Євраз. *ОС,ІБТ*. – Бур. Д: 3 (Тар., Бар., 2003), 8 (по степових подах, берегах рік, ок. Днп., DSU, Опред..., 1987), 19 (ок. с. Покровське, Курін), 21 (б. Довжик) та **Зп**: 4, 17 (Фл. УРСР, т. 11).

195. *C. oleraceum* (L.) Scop. – О. городній (Б. овощной). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **(Sil.)PalPr**. Євр., Зах. Сиб. – **Зп**: (о. Хортиця, Кор., 1993).

196. *C. polonicum* (Petrak) Pjlin – О. польський (Б. польский). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Anch. – **StRu**. Сх. Євр. – Мед. Д: 3 (Присамяр'я, Тар. та ін., 1988), 8 (ок. с. Кільчень, Ак.), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897).

197. + *C. rivulare* (Jacq.) All. – О. прибережний (Б. прибрежный). Бр., д/кщ., вр., Hel. MsTr., MsHg., MsT°, He., Ent., Anch. – **PrPal.** Євр. – Д: 3 (по плавням р. Самари, Ак., 1889), 8 (по р. Самарі, Шмальгаузен – Фл. УРСР, т. 11). К.— 4.

198. *C. setosum* (Willd.) Besser – О. щетинистий (Б. щетинистый). Бр., к/пар., вр., G., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Anch. – **Ru.** Ц. Євраз. – По всій Д:4) та Зп:4). Фл УРСР, т. 11. DSU! та ін.

199. *C. ukrainicum* Besser (*C. serrulatum* M.Bieb.) – О. український (Б. украинский). Дв., ст/к., ввр., НКр., Og.-MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Anch. – **RuSt.** Понтично-каспійський ендем.– Д: 2, 3 (Тар., 1996, 1997), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1981. 2006!), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982), 21 (ок. м. Кр. Ріг, Кучер., 2000); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 4 (с. Біленьке), 5 (по р. Конка), 14 (с. Трояни), 16 (ок. с. Вовчанське, Фл. УРСР, т. 11).

200. *C. vulgare* (Savi) Ten. – О. звичайний (Б. обыкновенный). Дв., ст/к., ввр., НКр., MgTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Anch.– **Ru.**, Ц. Євраз. – Середзем. (адв. у Пн. Ам.). – Бур'ян. По всій Д:3), та Зп:3): Фл. УРСР, т. 11. DSU та ін.

201. (93). *Cnicus benedictus* L.* – Хрестовий корінь бенедиктинський (Кникус благословенный). Од., ввр., Т., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., H/anch. – **Cul.** Євр. – **Cul.** (інколи дичавіє). Д: 3 (ст. Вільне, як бур'ян, Тар., 1994!).

202. (91) *Coniza canadensis* (L.) Cronq. (*Erigeron canadensis* L.) – Злинка канадська, коніза канадська (Мелколепестник канадский, кониза канадская). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКр., Og.-MgTr., MsKs., EuT°, ScHe., Ent.(ah.). Anch. – **Ru.** (Адв.). Походить з Пн. Ам. (адв. в усьому Світі). – Корм., лік., бур. По всій Д:5) та Зп:5): Фл. УРСР, т. 11, DSU!, Опред..., 1987 та ін.

203. (92) *Coreopsis grandiflora* Hagg et Sweet* – Кореопсис великоквітковий (Кореопсис крупноцветковый). Од., Бр., Т., НКр., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. /IBT. – **Cul.** Походить з Пн. Ам. – Дек. Д:2), по Степовому правобережжю, спорадично, Кучер., 2004.

204. (93). *Cosmos bipennatus* Cav.* – Космос двічіперистий (Космос двоякоперистый). Од., ст/к., ввр., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **Cul.** (Іноді дичавіє). (Адв.). Походить з Мексики. /∞. – Дек. По всій Д:3) та Зп:3), DSU! та ін.

205. (94). *Crepis rannonica* (Jacq.) K.Koch – Скерда паннонська (Скерда венгерская). Бр., ст/к., ввр., MsTr., Ks., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **StPtr.(Ru.)**. Паннонсько-понтичний вид. – Зп: 3 (Кор., 1993).

206. *C. ramosissima* D'Urv. – С. галузиста (С. разветвленная). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Anch. – (**Lit.**)**PsSt.** Понтичний ендем. /IBT. – Д:1), 21 (Кучер., 2004), Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 4 (ок. с. Біленьке), 17 (с. Мордвинівка): Фл. УРСР, т. 12.

207. *C. rhaeadifolia* L. (*Barkhausia rhaeadifolia* M. Bieb.) – С. маколиста (Баркгаузія маколиста) – С. маколистная (Баркгаузія маколистная). Од., внр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Anch. – **StRu**. Сх. Євр., Закавк. /ОС,ІБТ. – Мед., бур'ян. Д:3), 3 (ст. Вільне, Тар., 2003!), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1989!, 1993!), 23 (с. Ленінське, Тар., 1995!), 17 (с. Башмачка, DSU!), по Степовому правобер., часто (Кучер., 2004), **Зп:** 17 (Фл. УРСР, т. 12). Фото 5.

208. *C. setosa* Hall. fil. – С. щетиниста (С. щетинистая). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Anch. – **PrRu**. Сер. Євр. – Бур., мед. Д: 3 (берег р. Самари, 1936! DSU), 21 (Кучер., 2000).

209. *C. tectorum* L. – С. покрівельна (С. кровельная). Дв., Од., ст/к., внр., НКр., Т., Og.-MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Anch. – **StRu**. Євраз. (Помірна смуга). – Корм., мед. По всій Д:3), наприклад, Тар. та ін., 1988 та **Зп:**3): на півночі області (DSU!, Фл. УРСР, т. 12, Тар. та ін., 1988).

□ -р/акт.: 792,5 Бек, Кн.: 1,56 (Присамар'я, 1975).

210. (95). *Crupina vulgaris* Cass. - Крупина звичайна (Крупина обікновенная). Од.-Дв., ст/к., внр., Т., НКр., MsTr.(Ca), MsKs., MgT°, He., Ent., Anch. – **ChsPtr**. Пд., сх. Євр., Сер. та М. Аз., Кит. – Дек. Д:2), 20 (с. Вищитарасівка, Кучер., 2004).

211. (96). *Echinops rutenicum* M. Bieb. (*E. ritro* L.). – Головатень руський (Мордовник обыкновенный). Бр., ст/к., внр., НКр., MgTr., Ks., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **PtrSt**. Сх. Євр., Сибір. – Лік., дек., отр., мед. По всій Д:2), 14 (по Саксагані, Ак., 1889) та **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 16, 17, 19 (Фл. УРСР, т. 11). DSU!

212. *E. sphaerocephalus* L. – Г. круглоголовий (М. круглоголовый). Бр., ст/к., внр., НКр., MsTr., Ks., MsT°, ScHe., H/anch. – **SilSt**. Євраз., Середзем. – Лік., дек., мед. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар., 1998, DSU!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, DSU! 2000).

□ -р/акт.: 324,71 Бк, Кн.: 0,4 на СГ₁.

213. (97). *Echinacea purpurea* (L.) Moench*. – Ехінацея пурпурова (Эхинацея пурпурная). Бр., к/кш., вмр., НКр., MgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **Cul**. (Адв.). Походить з Пн. Ам. (Інколи дичавіє). – Лік. (кращий біостимулятор), дек., культивується по всій Д:1), напр., 3 (ок. ст.. Вільне, Тар., 1996, 2001), 8 (Бот. сад ДНУ та ін., **Зп:**1): Фл. УРСР, т. 11. Цв. в VII-IX.

214. (98). *Erigeron acris* L. – Злинка гостра (Мелколепестник едкий). Дв., ст/к., внр., НКр., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent.(ah.), Anch. – **Ru**. Голарктика. /∞. – По всій Д:3); **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 11. DSU! та ін.

215. *E. podolicus* Besser (~*E. acris* L.) – З. подільська (М. подольский). Дв., ст/к., внр., НКр., Og.-MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Anch. – **StPr**. Ц. Євраз. /∞. – По всій області. Бур. Д:3). 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988).

216. (99). *Eupatorium cannabinum* L. – Сідач конопляний (Посконник конопляний). Бр., д/кщ., вр., НКr., MgTr., MsHg., EuT°, ScHe., Ent., Anch. – **SilPal**. Плюрирегіональний вид. /ОС.ДС. – Крас., волокн., лік., жир., отр. Д:2), 8 (ок. Днп., Фл. УРСР, т. 11. Ак., 1889); 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988); 18 (ст. Лошкарівка, Фл. УРСР, т. 11).

217. (100). *Filago arvensis* L. – Жабник польовий (Жабник полевої). Од., ст/к., ввр., Т., Og.-MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Anch. (**Sil**)**StRu**. Євраз. ОС.ДоК. – Лік., бур'ян. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988), 8 (ок. Ігрени), 13 (біля р. Саксагань, Ак., 1889), **Зп**: 3 (о. Хортиця, Сидоров, 1897).

218. (101). *Gailardia pulchella* Fouq*. – Гайлардія гарна (Гайлардія красивая). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Anch. – **Cul**. (Адв.). Походить з Пн. Ам. /∞. – Дек. По всій Д:3) та **Зп**:3). DSU. Іноді дичавіє.

219. (102). *Galatella dracunculoides* (Lam.) Nees – Солонечник естрагоновий (Солонечник эстрагоновый). Бр., д/кщ., вр., G., MgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Anch. – **SilSt**. Пд. Євр., Перед. Аз. ОС.ДВ. – Дек., мед., Д: 3 (Фл. УРСР, т. 11, ок. с. Капітанівка, Тар., 1980!), 5 (Фл. УРСР, т. 11, Тар. та ін., 1988); 8 (Фл. УРСР, т. 11, ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2007!), 9 (1985, DSU!); **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14, 16 (Фл. УРСР, т. 11).

220. *G. linosyris* (L.) Rechb. f. (**Crinitaria linosyris** (L.) Less. – С. звичайний (Кринітарія звичайна) – С. обікновенний (Кринітарія обыкновенная). Бр., к/кщ., пуч/к., ввр., НКr., MgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **St**. Євр., Середзем. (без Африки). ОС.ІБТ. – Дек. Д: 3 (Фл. УРСР, т. 11, ок. с. Андріївна, Тар. та ін., 1988), 8 (ок. Днп., Фл. УРСР, т. 11), по степовому Правобережжю, часто, Кучер., 2004), **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

221. *G. novopokrovskii* Zefir. – С. Новопокровського (С. Новопокровского). Бр., к/кщ., ввр., НКr., MgTr., Ks., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **StPr**. Пд. та Пд.-сх. Євр. ОС.ДВ. – Д: 8 (Фл. УРСР, т. 11, ЗП Дніпр.-Орільський, Тар., 2001!), 3, 11 та **Зп**: 17 (Фл. УРСР, т. 11).

222. + *Galatella punctata* (Waldst. et Kit.) Nees – С. крапчастий (С. точечный). Бр., д/кщ., вр., НКr., Alk.-MgTr., Ms., MsT°, He., Ent., Anch. – **HalPr**. Сер. Євр., Причорн. ОД.ОС. – Д: 1 (Урочище «Забрідок», Бельгард, Кириченко, 1940), 8 (Днп., Гроссгейм, 1885). К. – 4.

223. *G. rossica* Новокр. – С. російський (Солонечник русский). Бр., к/кщ., ввр., НКr., MgTr. MsKs., MsT°, Ent., Anch. /ДС. – **SilSt**. – Д:1), 17 (ок. с. Петрове-Свистунове, ур. Балка Військова, Кучер., 2004).

224. + *G. tatarica* (Less.) Новокр. (*Crepis tatarica* (Less.) Czern.) – Солонечник татарський (Кринітарія татарська) – Солонечник (Кринітарія татарская). Бр., к/кщ., ввр., НКr., AlkMgTr., KsMs., MgT°, He., Ent. Anch. – **HalSt**. Ц. Євраз. /ОД. – Д: 1 (ок. с. Бабайківка, Тар., 1996, DSU!). К. – 4.

225. *G. villosa* (L.) Rechb. f. (*C. villosa* (L.) Grossh.) – К. волохата (К. мохнатая). Бр., д/кщ., вр., G., MsTr., EuKs., MgT°, He., Ent., Anch. /∞. – St. Євраз. – Лік., мед., протиерозійний. По всій Д:3); Зп:3): DSU, Фл. УРСР, т. 11 та ін.

226. (103). *Galinsoga urticulata* (Kunth.) Benth. (*G. ciliata* (Rfin) Blake.) – Галінсога війчаста (Галінсога ресничата). Од., ст/к., вмр., Т., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., H/anch. – Ru. (Адв.). Походить з Сер. і Пн. Ам. /ОС.ДС. – Бур'ян. Д: 5 (Сидоренко, 2003), 8 (м. Днп.: ж/м. Фрунзенський, 1999!, вул. Танкістів, Уральська, пр. Петровського, 2001, вул. Паторжинського, Тар. 2004!, Бар., 2000); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993!).

227. *G. parviflora* Cav. – Г. дрібноцвіта (Г. мелкоцветковая). Од., ст/к., вмр., Т., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., H/anch. /∞. – Ru. (Адв.) Походить з Пд. Ам. – Бур'ян. По всій Д:4) та Зп:3), DSU, Фл. УРСР, т. 11 та ін.

228. (104). *Gnaphalium luteoalbum* L. – Сухоцвіт білий (Сушеница желто-белая). Од., ст/к., вмр., Т., Og.-MsTr., Ms., EuT°, ScHe., Ent., Anch.– PrRu. Плурирегіональний вид. /ОС. – Д: 3 (Фл. УРСР, т. 11).

229. + *G. rossicum* Kirp. – С. російський (С. русская). Од., пуч/к., вмр., Т., Og.-MsTr., Ms., MsT°, He., Ent., Anch. – PrPs. Степові та Пд.-лісові райони Євраз. /ОС.ДС. – Д:3), 5 (с. Булахівка, Тар., 1988), 3 (ок. с. Знаменівка), 8 (с. Волоське), 17 (с. Орлове), (К. – 3) та Зп: 4 (Фл. УРСР, т. 11), 14 (ок. Бердянська, Кузм., 1974).

230. + *G. uliginosum* L. (*incl. G. rossicum* Kirp.) – С. багновий (С. топяная). Од., ст/к., вмр., Т., MsTr., MsHg., MsT°, He., Ent., Anch. – SilPal. Голаркт. (адв. в Ам.). – Лік., Д: 3 (DSU, 1988!), 5 (с. Булахівка, Тар., 1989!), 8 (Ак., 1889), 13 (по Саксагані), 14 (м. Верхнедніпровськ, Сидоров, 1897), 20 (ок. с. Вищетрасівка, Доброчаєва, 1948! KW); К.–2; Зп: 3 (Сидоров, 1897, Кор., 1993). К.–2.

231. + *G. sylvaticum* L. – С. лісовий (С. лесная). Бр., ст/к., вмр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – PrSil. Голарктика /ОС. – Лік. Д: 8 (Днп., Гроссгейм, 1886! DSU). К. – 0.

232. (105). *Grindelia squarrosa* (Pursh) Dunal. – Гринделія розчепірена (Гринделія растопыренная). Бр., ст/к., вмр., НКг., Og.-MgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – Ru (Адв.). Походить з Пн. Ам. /ОС.ІБТ. – Бур., лік. Д: 3 (сел. Черкаське, с. Вільне, Тар, 1983!, 1995, 2000!), 8 (DSU, 2000!, Днп., Тар., 2001!), по степовому Правобережжю, спорадично, Кучер., 2004, Зп: 3 (Кор., 1993). Утворює 260 тис. сім'янок із 100% схожістю (Тар., Кустова, 1997).

233. (106). *Helianthus annuus* L.* – Соняшник однорічний (Подсолнечник однолетний). Од., ст/к., вмр., Т., MgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – Cul. Походить з Пн. Ам. Іноді дичавіє. Наприклад, в заплаві р. Самари

після повіні 2003 р. – Олійн., мед., корм., декор. По всій Д:5) та Зп:5), Фл. УРСР, т. 11.

234. *H. tuberosus* L.* – С. бульбистий (П. клубненосный, топинамбур). Бр., бульб., вр., G., MgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **Cul.** (іноді дичавіє). Походить з Пн. Ам. /∞. – Корм., їст., лік., дек. По всій Д:3) та Зп:3): DSU!

235. (107). *Helichrysum arenarium* (L.) Moench – Цмин пісковий (Цмин песчаный). Бр., к/кщ., ст/к., вмр., НКг., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Anch. – **StPs.** Євраз. (помірна смуга). /∞. – Лік., дек. По всій Д:3) і Зп:3), Фл. УРСР, т. 11.

β-р/акт.: 949,0 Бек. Кн.: 2,31 (на СП₁ ґрунті).

236. *H. corymbiforme* Opperm. ex Katina – Ц. щитконосний (Ц. щитконосный). Бр., д/кщ., ст/к., вр., НКг., OgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Anch. – **PsLit.** Понтичний ендем. – Дек. Зп: 14 (Кузм., 1974), 19 (Фл.УРСР, т. 11).

237. (108). *Heliopsis scabra* Dunal.* – Геліопсис шорсткий (Гелиопсис шероховатый). Бр., вр., G., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **Cul.** Походить з Ц. та Пн. Ам. /ДС. – Дек. (часто дичавіє). Мед. Д: 8 (Днп., Тар., 1972, 2000, 2003!).

238. (109). *Hieracium auratum* Fr. – Нечуйвітер золотистий (Ястребинка золотистая). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **SilPr.** Сер. Євр., Близьк. Сх. /ДоК,ДВ. – Д: 12 (ок. с. Вел.-Михайлівка), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897).

239. *H. robustum* Fr. (Н. могутній (Я. могучая). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MgTr., Ks., MsT°, He., Ent., Anch. – **PtrSt.** Сер. Євр. Аз. (помірна смуга). /∞. – Мед. Д: 9 (Синельникове, Фл. УРСР, т. 12), 6 (ок. с. Самарське, Бар., 2008).

240. *H. umbellatum* L. – Н. зонтичний (Я. зонтичная). Бр., к/кщ., вмр., НКг., OgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – (**Pr.Chs.**)**StPs.** Голарктичний вид. /∞. – Кр., мед., дек. лік. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988, 1980! DSU), 8 (Ак., 1889, Днп., лівобережжя, піски, Тар., 1999!), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 17 (б. Військова, Бельгард, 1940), 21 (Кр. Ріг, відвал №3 ЦГЗК`а, Тар., 1999!); Зп: 3 (Сидоров, 1897), 11 (Альбицька, 1957! DSU).

241. *H. virosum* Pall. – Н. отруйний (Я. ядовитая). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – (**Sil.**)**StPtr.** Євраз. (середня смуга) /∞. – Лік., мед. Д: 3, (ок. с. Андріївна, ст. Вільне, Тар. и др., 1988), 5 (ок. с. Кочережки, Тар., 198!), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1980!, 2000!), 9 (Синельникове, Фл. УРСР, т. 12), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897); Зп: 3 (Фл. УРСР, т. 12, о. Хортица, Кор., 1993), 10 (Ян., 1912).

242. (110). *Inula aspera* Poir. – Оман шорсткий (Девясил шероховатый). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Anch. – **PrSil.** Ц. Євраз. – Мед., віт. Д: 3 (ст. Вільне, 2001!) та 7, 8, 9, 17 (побережжя

водосх-ща, Бар., 2000), 8 (Днп., Тар., 1973!). По Степовому правобережжю, спорадично, Кучер., 2004, **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (Фл. УРСР, т. 11).

243. *I. britanica* L. – О. британський (Д. британский). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, He., Anch. – **RuPr.** Євраз. /∞. – Лік., корм., мед. По всій Д:4); **Зп:** 3, 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974), 16 18 (Фл. УРСР, т. 11).

244. *I. ensifolia* L. – О. мечолистий (Д. мечелистный). Бр., д/кщ., вр., НКг., Og.-MgTr.(Ca), MsKs., MgT°, He., Ent., Anch. – **PtrSt.** Пд.-сх. Євр., Мал. Аз. /∞. – Лік., дек., мед. Д: 3 (Алекс. и др., 1988); 8 (ок. Днп., Тар., 1993!), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 14 (по р. Саксагань, Ак., 1889), по степовому Правобережжю, спорадично, Кучер., 2004, **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

245. *I. germanica* L. – О. германський (Д. германский). Бр., д/кщ., вр., G., MgTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Anch. – **StPr.** Ц. Євраз. /∞. – Лік., мед., дек. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 6 (ок. с. Коханівка, Бар., 2008!), 8 (Ак., 1889, Тар., 1981, 2000!), DSU; **Зп:** 3, 18, 15 (Фл. УРСР, т. 11).

246. + *I. helenium* L. – О. високий (Д. высокий). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Anch. – **SilPr.** Євр., Ц. Аз. /∞. – Лік., крас., їст., дек. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988, DSU, 1939!), 4 (ок.с. Чернявщина, Бар., 2007!), 6 (заплава р. Самари, ок. с. Коханівка, Бар., 2008!), 8 (Днп., Ак., 1889), 10 (ок. с. Соломчине, Бар., 2008!), 13 (с. Водяне, Кучер., та ін., 1994!), 13 (по р. Саксагань) та 14 (с. Верхньодніпровськ, Сидоров, 1897, 15 (ок. с. Адамівка) та 17, 19 (Кучер., 2001). К. – 3; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 3.

□ -р/акт.: 3952,3 Бек. (37,07% за ⁴⁰K). Кн.: 1,72 (Д: 3 (СП₂ , Присамар'я).

247. + *I. hirta* L. – О. шершавий (Д. волосистый). Бр., д/кщ., вр., НКг., MgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **SilSt.** Євр., Зах. Аз. /ОС,ДоК. – Дек., мед., Д:2), 3 (б. Довга Папаснянська, Тар., 1964!), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 13 (с. Біленщина, Кучер., 2004); К. – 3; **Зп:** 3 (Хортиця, Кор., 1993). К.- 2.

248. + *I. oculus-christi* L. – О. очний (Д. глазковый). Бр., д/кщ., вр., НКг., MgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **SilSt.** Євр., Зах. Аз. /ОС,ДоК,ІБТ.– Д: 3 (ок. с. Андріївка, Тар., 1995!), 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988), DSU, 1940!; 8 (Днп., Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982), 21 (ок. с. Софієчко-Гейківка, Котов! – Фл. УРСР, т. 11), по Степовому правобережжю, часто. Кучер., 2004; К.– 4; **Зп:** 10 (Ян., 1912). К. – 4.

249. *I. sabuletorum* Czern. ex Laurenko – О. пісковий (Д. песчаный). Д/кщ., вр., G., OgTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **Ps.** Понтично-Каспійський ендем. /ДС. – Мед., дуб. Д:1), 8 (ок. с. Таромське, Кучер., 2004).

250. *I. salicina* L. – О. верболистий (Д. иволистный). Бр., д/кщ., вмр., G., OgTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Anch. – **PrSil.** Євраз. /ОС,ІБТ,ДВ. – Лік., корм., мед., дуб. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988, Тар., 1995!) DSU, 1975! 8

(Днп., Ак., 1889), 12 (с. В.-Михайлівка, Сидоров, 1897), на Степовому правобережжі часто, Кучер., 2004; **Зп:** 3 (Кор., 1993).

β-р/акт.: 641,5 Бек. (на піщаних ґрунтах у **Д:** 5 (Присамар'я).

251. (111). *Iva xanthifolia* Nutt. (*Cyclachaena xanthifolia* (Nutt.) Fresen – Чорнощир нетреболистий (Циклахена дурнишниколистная). Од., ст/к., ввр., Т., Og.-MgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Amph., Val. – **Ru.** (Адв.) Походить з Пн. Ам. /∞. – Бур'ян, отруйний. По всій **Д:**5) та **Зп:**5), DSU!, Фл. УРСР, т. 11., Опред..., 1987 та ін.

252. (112). *Jurinea arachnoidea* Bunge – Юрінея павутиниста (Наголоватка паутинистая). Бр., ст/к., (кауд.), ввр., НКр., MgTr., Ks., MgT°, He., Ent., Anch. – **St.** Понтичний вид. /ОС,ІБТ. – Дек. **Д:** 3, 5 (Присамар'я, Тар., 1988), 8 (окр. Днп., Ак., 1889), 19 (ок. с. Кірово, Тар., 1998!), по Степовому правобережжі, часто, Кучер., 2004, по 20 (Вищитарасівка) та **Зп:** 17 (Фл. УРСР, т. 11).

253. + *J. brachycephala* Klokov – Ю. короткоголова (Н. краткоголовая). Н/кущ., ст/к., ввр., Ch., MsTr.(Ca), Ks., MsT°, He., Ent., Anch. – **StPtr.** Понтичний ендем. /ОС,ІБТ. – **Д:** 8 (Днп., Ак., 1889), 21 (сел. Рахманівка, м. Інгулець, 22 (ок. с. Шестерня, Кучер., 2001). К. – 3, **Зп:** 13 (Фл. УРСР, т. 11). К. – 4.

254. + *J. calcarea* Klokov – Ю. вапнякова (Н. известковая). Бр., ст/к., ввр., НКр., MsTr.(Ca), Ks., MsT°, He., Ent., Anch. – **St.** Понтичний ендем. ОС,ІБТ. – Дек. **Д:** 3 (Гроссгейм, 1912! DSU), 5 (Тар., та ін., 1988), 8 (ок. ж/м. Ігренъ, Тар., 2007!), 20 (Мис Доброї Надії, Фл. УРСР, т. 11). К. – 3; **Зп:** 4 (Новогупалівка, Фл. УРСР, т. 11), 3 (Кор., 1993), 10 (Ян., 1912). К. – 3.

255. + *J. cyanooides* (L.) Rchb. – Ю. волошковидна (Н. васильковидная). Бр., ст/к., ввр., НКр., Og.-MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Anch. – **PsSt.** Сх. Євр. (ендем). /∞. – Мед., дек. **Д:** 1, 12 (Вел.-Михайлівка, Котов), 14 (Верхньодніпровськ, Фл. УРСР, т. 11), 7 (Косець, 1959!). 8 (Днп., лівий берег, 1999, ж/м. Ігренъ, Тар., 2007!, сел. Таромське, Кучер., 2004), 3 (Фл.УРСР, 11, Самарський бір, Тар. та ін., 1988), 19 (Тар., 1993!). К. – 3; **Зп:** 3 (Кор., 1993). К. – 4.

256. + *J. granitica* Klokov – Ю. гранітна (Н. гранитная). Бр., ст/к., ввр., НКр., OgTr., Ks., MsT°, He., Ent., Anch. – **PtrPs.** Сх. понтичний ендем. – Мед. **Зп:** 14 (на р. Берда, с. Дмитрівка, Фл. УРСР, т. 11). К. – 3.

257. + *J. longifolia* DC. (*J. laxa* Fisch. ex Pjlin.). – Ю. пухка (Н. рыхлая). Бр., ст/к., ввр., НКр., OgTr., MsKs., MsT°, He., Anch. – **StPs.** Причорном. /ОС,ДВ. – **Д:** 3 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. с. Авдеївка), 12 (Фл. УРСР т. 11, Сидоров, 1897); К. – 2; **Зп:** 3 (Хортиця, Кор., 1993). К. – 2.

258. *J. mollissima* Klokov – Ю. найм'якша (Н. мягчайшая). Бр., ст/к., ввр., НКр., MsTr.(Ca), Ks., MgT°, He., Ent., Anch. – **Ptr.** Пд. понтичний ендем.

/ОС. – Дек. Д:1): 3 (ок. с. Євещько-Миколаївка, 1890! DSU!?)ок. с. Андріївка, Тар., 1974!); **Зп:** 17 (біля м. Мелітополь, Педак, Тар., 2004!).

259. *J. multiflora* (L.) Fedtsch. – Ю. багатоквіткова (Н. многоцветковая). Н/кущ., ст/к., ввр., Ch., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Anch. – St. Євр., Сиб. /ОС,ДоК,ІБТ. – Дек. Д:2), 3, 5 (Присамяр'я, Тар. та ін., 1988, DSU, 2000!), 8 (по р. Мокра Сура, Фл. УРСР, т. 11), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897, DSU!), 21 (Кучер., 2000); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), по Степовому правобережжю, часто, Кучер., 2004, 14, 16, 17 (Фл. УРСР, т. 11).

260. + ~ *J. raczoskiana* Pjin). – Ю. Пачоського (Н. Пачоского). Бр., к/кщ., ст/к., ввр., НКр., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Anch. – Ps. Пд. понтичний, бористенський ендем. /ДВ. – Дек. Д: 12 (Вел.-Михайлівка, Бекетов, 1886), К. – 3 та **Зп:** 4 (ок. с. Біленьке), 3 (ок. Запоріжжя, Фл. УРСР, т. 11). К. – 3.

261. + *J. salicifolia* Grun. – Ю. верболиста (Н. иволистная). Бр., ст/к., ввр., НКр., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Anch. – St. Понтичний ендем (релікт.). ОС,ОД,ІБТ. – Дек. Д: 6 (Тар., 1998!), 8 (с. Волоське, Сурсько-Покровськ, (Давидич), 2 (на Орелі), 21 (на р. Інгулець). (К. – 4) та **Зп:** 16 (Алтагірська ліс. дача, Фл. УРСР, т. 11), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 4.

262. *J. thyrsoflora* Klokov – Ю. гроновидна (Н. кистевидная). Бр., к/кщ., ввр., НКр., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Anch. – StPs. Сх. понтичний ендем. ОС,ОД,ДВ,ДС. – Дек. Д: 3 (по р. Ігренъ, Фл. УРСР, т. 11), 8 (Фл. УРСР, т. 11, Днп., піски лівого берега, Тар., 1991, 2000!), 7, 8, 9, 17 (по р. Дніпро та Самарі, Бар., 2000); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

263. (113). *Lactuca chaixii* Vill. – Латук Ше (Латук Шэ). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКр., MgTr., Ms., MsT°, HeSc., Ent., Anch. – Sil. (В дібровах заплавних і байрачних лісах). Паннонсько-понтичний. вид. ОС,ІБТ. – Д: 3 (Фл. УРСР, т. 12, Тар. та ін., 1998), 5 (Кочерезьке ліс-во, ур. Казачий Гай, Тар. та ін., 1988, 1995!), 8 (біля м. Днп., Ак., 1889), 17 (ок. с. Військове, Тар., 2012), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982),

264. *L. saligna* L. – Л. солончаковий (Л. солончаковый). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКр., AlkTr., Ms., MsT°, He., Ent., Anch. – HalPr. Сер. Євр., Середзем. ІБТ.– Д:2), 19 (ок. м. Марганець, відвали Грушевського ГОК'у, Тар., 2009!), 21 (Кр. Ріг, ок. Кам'янки, Фл. УРСР, т. 12); **Зп:** 4 (с. Біленьке, Ак., 1889), 14 (с. Трояни, Алексеев!), 18 (Приморський Посад, Лепченко), 19 (Фл. УРСР, т. 12).

265. *L. sativa* L.* – Л. посівний (Л. посевной, салат). Дв., ст/к., ввр., НКр., MsTr., Ms., MsT°, He., Ent., Anch. – Cul. Походження не відомо. /∞. – Д:3) та **Зп:**3). Культивується як овоч, лік., інколи дичавіє.

266. *L. serriola* L. – Л. компасний (Л. компасный). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКр., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Anch. – Ru. Євраз., Пн. Афр., Аляска. /∞. – Бур'ян. По всій Д:4) та **Зп:**4), Фл. УРСР, т. 12. DSU.

β-р/акт.: 1036 Бек, Кн.: 0,6 (Присамар'я, 1975).

267. + *L. quercina* L. (*L. stricta* Waldst. et Kit.) – Л. стиснутий (Л. сжатый). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, HeSc., Ent., Anch. – **Sil.** (неморальний). Сер. Євр. ОС. – Отр. Д: 5 (Кочерезьке лісн-во, ур. «Козачий Гай» в заплаві р. Самари, Тар., 1994!). К. – 4; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 4.

268. *L. tatarica* (L.) С.А.Мей. – Л. татарський (Л. татарский). Бр., к/пар., вр., G., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Anch. /∞. – **Ru.** Євраз. – По всій Д:3) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 12. DSU та ін.

269. (114). *Lapsana communis* L. – Празелень звичайна (Бородавник обыкновенный). Од., ст/к., ввр., Т., MgTr., KsMs., MgT°, HeSc., Ent., Val. – **RuSil.** Євраз., Пн. Афр. /∞. – Корм., мед., бур'ян. По всій Д:3) та **Зп:**2): Фл. УРСР, т. 12. DSU та ін.

270. *L. intermedia* M. Bieb. – П. середня (Б. средний). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **Ru.** Пд.-сх. Євр., М. Аз. –**Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

271. (115). *Leontodon biscutellifolius* DC. (*L. asperus* (Waldst. et Kit.) Boiss. – Любочки шорсткі (Кульбаба шероховатая). ОС,ІБТ. – Бр., к/кщ., ввр., ст/к., НКг., MsTr.(Ca.), Ks., MgT°, He., Ent., Anch. – **PtrSt.** Євр., М. Аз. – Мед. Д: 8 (Днп.) та 21 (ок. м. Кр. Ріг, Ак., 1989), **Зп:** 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897).

272. *L. autumnalis* L. – Л. осінні (К. осенняя). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **RuPr.** Євр., Зах. Сиб. (адв. у Пн. Ам.) /∞. – Бур'ян. Дек., мед. По всій Д:3) та **Зп:**2): DSU. Фл. УРСР, т. 12.

273. (116) *Lepidotheca suaveolns* (Pursh) Nutt. (*Chamomilla suaveolens* (Pursh) Rydb.) – Х. запашна (Х. ароматная). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., EuT°, He., Ent., Val. – **Ru.** Походить з Пд. Ам., як адв. рослина має циркумполярний ареал. /∞. – Лік., бур'ян, аром. По всій Д:3) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 11, DSU та ін.

274. (117). *Leucanthemum vulgare* Lam. – Королиця звичайна (Нивняник обыкновенный). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Євраз. (крім крайньої Півночі), адв. у Пн. Ам. /ОС,ДВ. – Дек., крас., їстівн. Д: 8 (Днп., Ак., 1889, біля Бот саду, як здичавіле, Тар., 1991!), 12 (ок. с. Вел.-Михалівка, Бекетов, 1886).

275. (118). *Matricaria recutita* L. (*Chamomilla recutita* (L.) Rauschert) – Ромашка обідрана (Ромашка ободранная). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **Ru.** Плюрирегіональний (адв.), походить з Зах. Євр. /∞.– Лік., дек., бур'ян. По всій Д:3) та **Зп:**3). Фл. УРСР, т. 11, DSU!

276. (119). *Onopordum acanthium* L. – Татарник звичайний (Татарник колючий). Дв., ст/к., ввр., (висота до 230 см) НКг., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Anch. – **Ru.** Євр., Зах. Аз. /∞. – Лік., мед. По всій Д:4) та **Зп:**4): Фл. УРСР,

т. 11. DSU та ін. **β**-р/акт.: 4106 Бк. Кн.: 1,3 (на СГ₀₋₁ змитому чорноземі у м. Днп., Зіброва, 2002).

277. (120). + *Petasites hybridus* (L.) Gaerth., V. May et Schreb. – Кремена гібридна (Белокопытник гибридный). Бр., д/кщ., вр., G., MsTr., Ms., MgT°, He., Ent., Anch. /OC,. – **Pr.** Євр., М. Аз. – Лік., мед. **Д:** 8 (Днп., Ак., 1889). **К.** – 0.

278. *P. spurius* (Retz.) Rchb. – К. несправжня (Б. ложный). Бр., д/кщ., вр., G., OgTr., Ms., MsT°, He., Ent., Anch. – **Ps.** Євр. /OC.– Корм., ґрунтозакріплювач. По всій **Д:**3), напр., 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (Днп. та його ок., Ак., 1889, Тар., 1966!, Бар., 2000), Фл. УРСР, т. 11); **Зп:** 3 (Фл. УРСР, т. 11).

279. (121). + *Phalacrachaena inuloides* (Fisch. ex Schmalh.) Pjin – Лисонасінник омановидний (Лысосемянник девясиловидный). Бр., д/кщ., вр., G., (Alk.)MgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – (**Ru**)**HalPr.** Пд.-сх. Євр. (ендем). *OC, ДВ, IBT.* – **Д:** 2), 5 (ок. Павлограда, Бригадиренко, 1998!), 12 (с. Велико-Михайлівка), 23 (хут. Подове), **К.** – 1 та **Зп:** 11, 12 (Фл. УРСР, т. 11).

280. (122). *Phalacroloma annuum* (L.) Dumort. (*Stenactis annua* Nees.) – Стенактіс однорічний (Тонколучник однолетний). Од.-Дв., пуч/к., внр., Т., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **Ru.** Походить з Пн. Ам. /∞. – Бур'ян, дек., лік. **Д:**3), 3 (Вперше знайдений в ок. с. Андріївка, Тар., 1980!), 8 (Днп., 1981), 21 (ок. Кр. Рогу, відвали ЦГЗК №2, Тар., 1999!). Фото 6. – *Знайдено var. micrantha* Tarasov. – форму дрібноквіткову (діаметр кошиків до 8 мм), (ст. Вільне, Тар., 1997!). Звичайна форма (*var. genuina*) – великоквіткова має діаметр кошиків 15-20 мм); 8 (4).

281. (123). *Picris hieracioides* L. – Гіркуша нечуйвітрова (Горлюха ястребинковидная). Бр., ст/к., внр., НКг., MsTr., MsKs., EuT°, He., Ent., Anch. – **Ru.** Плурирегіональний вид. /∞. – Бур'ян рудеральний, мед. По всій **Д:**4) та **Зп:**4), DSU! Фл. УРСР, т. 12. Тар. та ін., 1988).

282. *P. rigida* Ledeb. ex Spreng. – Г. тверда (Г. твердая). Дв., ст/к., внр., НКг., OgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **RuPs.** Басейн Верх. Дністра, Сер. Дніпра. /OC. – Бур'ян, мед. **Д:** 8 (Днп. (правобережжя), Бар., 2000).

283. (124). *Pilosella caespitosa* (Dumort.) P.D.Seli et West (*H. pratense* Tausch.) – Пілозелла дерниста – Нечуйвітер лучний (Пілозелла дернистая – Ястребинка луговая). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MgTr., Ms., MsT°, He., Ent., Anch. – **SilPr.** Сер. Євр. /OC, IBT. – **Д:** 8 (ок. Днп., Ак., 1889).

284. *P. x collina* Gochn. (*Hieracium durisetum* (Naeg. et Peter) Juxip Sojak) – П. пагорбкові – Нечуйвітер шорсткощетинистий (П. холмовая – Я. жесткощетинистая). Бр., к/кщ., вмр., НКг., Ms., Og-MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Anch. – **SilSt.** Євр., Близький Сх. /OC, ДС, IBT. – Дек., **Д:**2) 5 (ок. с. Кочережки, б. Розсоховата, DSU, 1939!), 17 (б. Військова, Тинкевич, Тар.,

1965!), 21 (м. Кр. Ріг, Гданківський залізн. міст, Кучер., 2004, ок. шахти ім. Артема №1, Тар., 2010!), 6 (б. Гракова, Бар., 2008!).

285. *P. cymosa* (L.) F. Schult. et Schult. Bip. (*H. cymosum* L.) – П. напівзонтична – Н. напівзонтичний (П. зонтиковидная – Я. зонтиковидная). Бр., к/кщ., ввр., НКг., Og.-MsTr.(Ca), KsMs., MgT°, ScHe., Ent. Anch. – **SilPr**. Ц. Євраз. /*ОС,ДоК,ІБТ.* – Д:2), 8 (Днп., Ак., 1889), 21 (м. Кр. Ріг, б. Північна Червона), 13 (ок. с. Запоріжжя, Кучер., 2004). По всій Україні (Фл. УРСР, т. 12).

286. *P. echioides* (Lumn.) F. Schult. et Sch. Bip. (*Hieracium. echioides* Waldst. et Kit.). – Н. синяковидний (Я. синяковидная). Б., к/кщ., ввр., НКг., Og.-MgTr., MsKs., MgT°, HeSc, Ent., Anch. – **StSil**. Ц. Євраз. /∞. – По всій Д:3), Фл. УРСР, т. 12 (DSU); **Зп:** 3, 4, 17 (Фл. УРСР, т. 12). Крім типової форми в сосняках Присамар'я зустрічається *var. Patentipilum* Naeg. et Peter (*Hieracium donetzicum* Kotov) (Тар., Алекс. и др., 1988).

287. *P. floribunda* (Wimmer et Grab.) Fr. (*H. floribundum* Wimmer et Grab.). – П. рясноквітучий – Н. рясноквітучий (П. обильно-цветущая – Я. обильно-цветущая). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., HgMs., MsT°, He., Ent., Anch. – **Pr**. Євр. /*ОС.* – Мед. Д: 3 (м. Новомосковськ, Фл. УРСР, т. 12). 8 (Днп., DSU!).

288. *P. officinarum* F. Schult. et Sch. Bip. (*H. pilosella* L.). – П. волохатенький – Н. волохатенький (П. волосистая – Я. волосистая). Бр., повз. – пучк./к., НКг., Og.-MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **SilPr**. Євр., Сиб. /∞. – Лік. (проти бруцельозу). Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар., та ін., 1988, DSU!), 8 (Днп., Ак., 1889); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

289. *P. x rothiana* (Walr.) F. Schult. et Sch. Bip. (*H. rothianum* Wallr.). – П. Рота – Н. Рота (П. Рота – Я. Рота). Бр., к/кщ., повз., вр., НКг., MgTr., Ks., MsT°, He., Ent., Anch. – **St**. Євр. /*ІБТ.* – Д: 19 (ок. ст., Лошкарівка, Фл. УРСР, т. 12).

290. *P. vaillantii* (Tausch) Sojak (*H. cymigerum* Rchb.) – Пілозелла Вайана (Пилозелла Вайана). Бр. НКг., Og.-MsTr.(Ca), Ks., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **SilSt**. Сер., сх. Євр., Балкани. /*ІБТ.* – Д:1), 21 (ок. Кр. Рогу, Кучер., 2004).

291. (125). + *Ptarmica cartilaginea* (Ledeb. ex Rchb.) Ledeb. – Чихавка хрящувата (Чихотник хрящеватий). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., HgMs., MgT°, He., Ent., Val. – **Pr**. Євраз. (помірна смуга). /*ОС,ДС,ІБТ.* – Лік. Д:2), 8 (ок. Днп., лівий берег, Ак., 1889, Акімова, 1928!, о. Воронцовський (зараз затоплений), 1917! DSU!), 14 (DSU!), 19 (Покровські плавні, 1934!); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

292. *P. salicifolia* (Besser) Serg. – Ч. верболиста (Ч. иволистный). Бр., д/кщ., вр., НКг., Og.-MsTr., MsHg., MsT°, He., Ent., Val. – **PalPr**. Причорноморський ендем. /*ОС,ДС,ІБТ.* – Лік. Д:3), 3 (Фл. УРСР, т. 11, DSU!).

1975), 5 (DSU, 1983!), 14 (ок. с. Заріччя) та 17 (ок. с. Сурско-Михайлівка, Кучер., 2001), 19 (Фл. УРСР, т. 11). К. – 4.

293. (126). + *Pterotheca sancta* (L.) K. Koch (**Lagoservis sancta** (L.) K. Malý – Лагозеріс палестинський (Лагозерис палестинский). Од., ст/к., ввр., Т., Alk., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Anch. – (Ru.)**StPr**. Сх., Європа, Кавк. /*ИБТ*. – Д:2), 19 (ок. м. Орджонікідзе, Тар., 1997!, ок. с. Шолохлве, Тар., 1999!). К. – 4; **Зп**: 8, 17 (Фл. УРСР, т. 12). К. – 4. (Рис. 16).

294. (127). *Pulicaria vulgaris* Gaerth. – Блошниця звичайна (Блошница обыкновенная). Од., ст/к., ввр., Т., Alk.-MsTr., Ms., MgT°, He., Ent., Anch. – **RuPr**. Євраз. /*ОС, ДоК, ДВ*. – Лік. Д:2), 3, (DSU! Присамар'я, Тар. та ін., 1988), 5 (ок. с. Булахівка, Тар. 1979!) 8 (Днп., Гроссгейм, 1912!, DSU!, ок. м. Бар., 2000), 10 (Тар., 1998!) 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897); **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

295. (128). + *Pyrethrum corymbosum* (L.) Scop. – Маруна щиткова (Пиретрум щитковый). Бр., д/кщ., вр., G., MgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr**. Євр., Пн. Аз. /∞. – Дек., отруйн. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (Днп., Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), по Степовому правобережжю, спородично: 12, 14, 15, 17, 21 22 (Кучер., 2001). К. – 4. **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1995). К. – 4.

296. (129). + *Rhaponticum cartamoides* (Willd.) Pjin – Рапонтикум сафлоровидний (Большеголовник сафлоровидный). Бр., к/кщ., ввр., НКр., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **SilPr***(Mont.). Ц. Сибір, Сх. Казахст. /*ОС*. – Дек., мед. Д:2), 3 (сmt. Перещепино, на старих квітниках, Тар., 1997, ок. с. Вільне, старі квітники, Тар., 2010), 8 (Днп., Тар., 1988, 2012!). Фото 7.

297. *R. serratuloides* (Georgi) Bobrov – Рапонтикум серпієвидний (Рапонтикум серпуховидный). Бр., к/кщ., ввр., НКр., AlkTr., MsHg., MgT°, He., Ent., Anch. – **HalPr**. Центр. Євраз. /*ОС, ОД*. – Дек., мед. Д:2), 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988, DSU!, 1990), 7 (ок. с. Обухівка, Тар., 1963!). К. – 3; **Зп**: 17 (Фл. УРСР, т. 12). К. – 2.

298. (130). *Rudbeckia hirta* L.* – Рудбекія шершава (Рудбекия волосистая). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКр., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **Cul**. Походить з Пн. Ам. (інколи дичавіє). /∞. – По всій Д:2), напр., 3 (ок. с. Мар'янівка, біля залізниці, Тар., 1996!). По Степовому правобережжю, зрідка (Кучер, 2004).

299. (131). + *Saussurea amara* (L.) DC. – Сосюрея гірка (Сосюрея горькая). Бр., к/кщ., ввр., НКр., HgMs., AlkTr., Ms., MgT°, He., Ent., Anch. – **HalPr**. Пд.-сх. Євр., Аз. /*ОС, ОД, ДС*. – Д:2): 2 (ок. с. Йосипівка, Тар., 1995!), 5 (ок. с. Кочережки, Кириченко, 1935!), 7 (ПЗ Дніпр.-Орільський, опред. Тар., DSU, 1994!), 8 (Днп., Бар., Тар., 2004!), 14 (ок. с. Перше Травня, Кучер., 2001). К. – 3.

300. (132). *Scariola viminea* (L.) Schmidt – Скаріола прутувидна (Скаріола прутьевидная). Дв., ст/к. внр., НКг., Og.-MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Anch. – **Ptr.** Сер. Євр., Середзем. /*IBT.* – Мед. Д:1), 21 (ок. м. Кр. Ріг, Кучер., 2004).

301. (133). *Scolymus hispanicus* L. – Сколімус іспанський (Сколимус испанский). Дв., Од., ст/к., внр., НКг., Т., MsTr., Ks., MgT° He., Ent., H/anch. – **StRu.** Ц. Євраз. /*OC.* – Д: 8 (ок. м. Днп., Лавриненко, Котов, – Фл. УРСР, т. 12).

302. (134). + *Scorzonera austriaca* Willd. – Скорозонера австрійська (Козелец австрийский). Бр., ст/к., внр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Anch. – **PtrSt.** Ц. Євраз. /*ОД.* – Д:1), 1 (ок. с. Бабайківка, Тар., 1997!), 21 (ок. Кр. Рогу, б. Пн. Червона) та 22 (ок. с. Новоселівка, Кучер., 2004). К.– 4.

303. *S. cana* (C.A.Mey). Griseb. – С. сиза (К. седой). Бр., ст/к., внр., НКг., OgTr., Ks., MsT°, He., Ent. Anch. – **StPs** Пд. Укр. – **Зп:** 14 (Кузм., 1974).

304. *S. encifolia* M.Bieb. – С. мечолиста (К. мечелистный). Бр., ст/к., внр., НКг., OgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Anch. – **PsSt.** Євраз. /*OC,ДоК.* – Корм., каучук. Д: 8 (Ак., 1889), 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988, Альбіцька, 1948), 13 (с. Алешки, Котов, Фл. УРСР, т. 12); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 4 (Кор., 1993).

305. *S. hispanica* L.* – С. іспанська (К. испанский). Бр., ст/к., внр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, He., Ent., Anch. – **Cul.** (іноді дичавіє). Походить з Сер. Євр. /∞. – Їст. (для салатів, коріння – сурогат кофе). По всій Д:1) та Зп:1): DSU!, Фл. УРСР, т. 12 та ін.

306. *S. laciniata* L. – С. роздільнолиста (К. разрезной). Бр., Дв., ст/к., внр., НКг., AlkTr., Ms., MgT°, He., Ent., Anch. – (**Hald.**)**StPr.** Пд., Сер. Євр. /*OC.* – Бур'ян. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988, DSU!), 8 (Ігрень, Сидоров, 1897); **Зп:** 3, 8, 17 (с. Родионівка), 18, 14 (Фл. УРСР, т. 12).

307. *S. mollis* M. Bieb. – С. м'яка (К. мягкий). Бр., бул/к., внр., НКг., MgTr(Alk.), MsKs., MgT°, He., Ent., Anch. – **St.** Ц. Євраз. /*OC,ДВ,ІБТ.* – Мед. Д:2), 5 (Тар. и др., 1988), 8 (ок. Ігрени, Ак., 1889, Сидоров, 1897), 9 (Фл. УРСР, т. 12), 12 (ок. Вел.-Михайлівка, Бекетов, 1885) 19 (с. Шишкіно, Тар., 1998!), **Зп:** 3 (о. Хортиця, Бекетов, 1885, Кор., 1993), 8, 18 (Фл. УРСР, т. 12).

308. *S. parviflora* Jacq. – С. дрібноквіткова (К. мелкоцветковый). Бр., к/кщ., вмр., НКг., AlkTr., Ms., MsT°, He., Ent., Anch. – **HalPr.** Євраз. (помірна смуга). /∞. – Дек., мед. По всій обл. Д:3), зокрема: 3 (Сидоров, 1897, Тар. та ін., 1988), 5 (с. Карабинівка, Фл. УРСР, т. 12, ок. с. Булахівка, Тар., 1991!), 8 (ок. Ігрени, Ак., 1889), 1, 10 (с. Покровське), 17, 21, 19 (Фл. УРСР, т. 12); **Зп:** 5 (Фл. УРСР, т. 12), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974).

309. + *S. purpurea* L. – С. пурпутова (К. пурпурный). Бр., ст/к., внр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Anch. – **PrSt.** Євраз. /*OC,ДоК.* – Дек. Д:

3 (ок. с. Андріївка, Тар. та ін., 1988, 1994!, Альбицька, 1947!), 8 (Днп., Ак., 1889), К.– 1; 13 та **Зп:** 5 (Фл. УРСР, т.12). К.– 2.

310. + *S. stricta* Hornem. – С. стиснута (К. торчащий). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Anch. – **PtrSt.** Євр., Зах. Сиб. /ДС,ДоК,ІБТ. – Мед. Д:2), 19 (ок. м. Марганець, відвали Грушевського кар'єру, Тар., 2009!, Хархота, 1982). 23 (с. Гейківка, Котов, Фл. УРСР, т. 12), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 17 (проти Ненаситницьких порогів Дніпра, Ак., 1889); К. – 1; **Зп:** 3 (по р. Конка, о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 2.

311. *S. taurica* M.Bieb. – С. кримська (К. крымский). Бр., ст/к., ввр., НКг., Ks., MsT°, He., Ent., Anch. – **St.** Пд.-сх. Євр. – **Зп:** 3 (Фл. УРСР, т. 12); DSU.

312. (135). + ! *Senecio borysthenicus* (DC.) Andr. ex Czern. – Жовтозілля дніпровське (Крестовник днепровский). Бр., к/кщ., вр., НКг., OgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **Ps.** Пд.-сх. Євр., ендем. /ОС,ДВ,ІБТ. – Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 7 (с. Обухівка, Тар., 1961!), 8 (ок. Днп., береги Дніпра, Ак., 1889, Тар., 1990!), 11, 12 (Сидоров, 1897), 19 (ок. с. Мар'янівка, Кучер., 2003); К. – 4. **Зп:** 3 (Кор., 1993), 4, 7, (Фл. УРСР, т. 11). К. – 4. Євр. Черв. сп. К. – R.

313. *S. erucifolius* L. – Ж. еруколисте (К. эруколистный). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr.(Alk.), KsMs., MsT°, He., Ent., Anch. – **PrSt.** Євр., Сиб. /ДС,ДоК,ІБТ,ДВ. – Д: 3, 5 (Тар. та ін., 1988, Сидоров, 1897), 8 (Днп., Ак., 1889), 11 (Фл. УРСР, т. 11); 12 (с. Вел.-Михайлівка) та 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982), 21 (м. Кр.Ріг, ок. шахти Артема №1, Тар., 2010!), **Зп:** 3 (с. Дібровка, Гроссгейм, 1885! DSU).

314. *S. grandidentatus* Ledeb. – Ж. великозубчасте (К. крупнозубчатый). Бр., к/кщ., ввр., НКг., Og.-MsTr(Alk.), KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **PrSt.** Євр., М. Аз. /ОС,ДоК,ІБТ. – Мед. Д:3): 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988, 1995), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1983!), 19 (по р. Солона) та 21 (м. Кр. Ріг, Тар., 1993, 2004!).

315. *S. jacobaea* L. – Ж. лучне (К. луговой). Бр., к/кщ.-ст/к., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Anch. – (**St.**)**PrRu.** Голарктичний вид. /∞. – Бур'ян, отр., лік., мед. По всій Д:3) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 11. DSU!

316. *S. paludosus* L. – Ж. болотне (К. болотный). Бр., д/кщ., вр., Nel. MsTr., Ng., MsT°, He., Anch. – **Pal.** Євр., Зах. Сиб. /ОС. – Крас. мед., дек. Д: 5 (ок. Павлограда, Сидоров, 1897), 8 (Днп., Ак., 1889); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Бекетотов, 1885, Кор., 1993).

317. + *S. paucifolius* S.G.Gmel. – Ж. небагатолисте (К. немноголистный). Бр., к/кщ., ввр., НКг., AlkTr., KsMs., MsT°, He., Anch. – **HalPr.** Ц. Євраз. ДС,ОС,ІБТ. – Мед. Д:2), 3 (DSU, 1975!, ок. с. Василівка, Тар., 1988), 5 (с. Богданівка, Кириченко, 1936!), 8 (Днп., Ак., 1889, 1895), 14 (с.

Мости) та 17 (с. Тритузне, Кучер., 2004), 19 (ок. ст. Лошкарівка, Фл. УРСР, т. 11), К. – 4. **Зп:** 12 (Фл. УРСР, т. 11). К. – 3.

318. *S. schvetzovii* Korsh. – Ж. Швецова (К. Швецова). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MgTr.(Alk., Ca), MsKs., MgT°, He., Ent., Anch. – **(Hal.)PrSt.** Ц. Євраз. /*ДС,ДоК,ІБТ.* – Мед., дек. **Д:** 2 (Фл. УРСР, т. 11, Тар., 1973!), 21 (Веселі Терни, Кукуш, Фл. УРСР, т. 11), біля Карачуновського водосховища, Тар., 1997!), 3 (Орловщина, Котов!), 8 (ст. Хорошево, Тар., 1984!), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 17 (ок. ст. Єлізарово, Тар, 2011!), 19 (ок. м. Марганець, б. Крутенька, Хархота, 1982).

319. + *S. tataricus* Less. – Ж. татарське (К. татарский). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **PrPal.** Сер. Євр., Зах. Сиб. /*ОС,ІБТ.* – **Д:**2), 8 (Днп., Котов, Алексеєнко), 19 (с. Покровське, Фл. УРСР, т. 11). К. – 3; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 4 (с. Біленьке), 7 (Фл. УРСР, т. 11). К. – 4.

320. *S. vernalis* Waldst. et Kit. – Ж. весняне (К. весенний). Од., мич/к., ввр., Т. (весняна та осіння форма), НКг., Og.-MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Anch. – **Ru.** Євр., Кавк., Пн. Афр. /∞. – Корм. (для овець), лік., мед. По всій **Д:**3) та **Зп:**3). (Фл. УРСР, т. 11, DSU!).

321. *S. vulgaris* L. – Ж. звичайне (К. обыкновенный). Од., пуч/к., ввр., MsTr., Ms., MsT°, He., Ent., Anch. – **Ru.** Євр. (адв. у Пн. Ам.). /∞. – Бур'ян, іст., крас., лік. По всій **Д:**3) і **Зп:**2), (Фл. УРСР, т. 11, DSU!).

322. (136). + *Serratula bracteifolia* (Iljin ex Grossh.) Stank. (*S. radiata* (Waldst. et Kit) M.Bieb. – Серпій приквітковий (Серпуха прицветочная). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., Ks., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **St.** Понтичн. ендем. /∞. – Дек., мед. **Д:**2), 2 (с. Йосипівка, Тар., 1997!), 3, 5 (с. Животилівка, с. Андріївка, Фл. УРСР, т. 12, Присамар'я, Тар. та ін., 1988), 6, 17 (Бар., 2000, 2008), по Степовому правобережжю, часто: 13, 14, 15, 17, 19, 21, 22 (Кучер., 2001). К. – 4 та **Зп:** 3, 8, 9 (Фл. УРСР, т. 12). К. – 3.

323. + *S. cardunculus* (Pall.) Schischk. – С. будяковий (С. чертополоховидная). Бр., к/кщ., ст/к., ввр., НКг., AlkTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Anch. – **HalPr.** – Причорном., Ц. Аз. /*ОС.* – **Д:**1), 5 (Павлоград, Фл. УРСР, т. 12, Кочерезьке ліс-во, Тар. та ін., 1988, 1991!). К. – 1; **Зп:** 17 (Троїцьке, Фл. УРСР, т. 12). К. – 1.

324. + *S. coronata* L. – С. увінчаний (С. увенчаная). Бр., к/кщ., ввр., НКг., Alk., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **SilPr.** Євраз. (помірна смуга). /*ОС,ДоК,ДВ.* – Лік., віт., мед. **Д:** 3, 5 (Присамар'я, Фл. УРСР, т. 12, Тар. та ін., 1988, 1983!), 8 (ПЗ Дніпровсько-Орільський, Бар., 2000, 9 (Славгород), 10 (с. Олександрівка), 13 (с. Красний Кут, Фл. УРСР). К. – 3.

325. ++ *S. donetzica* Dubovik – С. донецький (С. донецкая). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MgTr.(Ca), (Hg)Ms., MsT°, He., Ent., Anch. – **PtrPr.** Відомий з Луганської та Ростовської обл. /*ОС.* – Мед. **Д:** 5 (ок. с. Булахівка, Тар. та ін.,

2003!). *K.* – 1, Черв кн. Укр. *K.* – 1. (Рис. 9). Рослина потребує подальшого вивчення, в тому числі її місцева популяція.

326. + *S. erucifolia* (L.) Boriss.). (*S. xeranthemoides* M. Bieb.) – С. сухоцвітий (С. сухоцветная). Бр., ст/к., внр., НКр., MgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Anch. – **St.** Пд. понтичний ендем. *ДС, ОС, ІБТ.* – Мед. **Д:2**), 3 (по р. Оріль, Тар., 1999), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 17 (DSU!), 19 (ок. с. Підгорне Тар., 1998!) 23 (Коломийцеве, Фл. УРСР, т. 12, с. Ленінське, Кучер., 2004), 21 (м. Кр. Ріг, с. Зелене), 22 (б. Кобильна, Красова. 1999!, Кучер., 2001). *K.* – 1; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 8, 17, 18, с. Добрівка, Фл. УРСР, т. 12. *K.* – 2.

327. *S. lycopifolia* (Vill.) A. Kern. (*S. heterophylla* (L.) Desf.) – С. різнолистий (С. разнолистная). Бр., к/кщ., вмр., НКр., MgTr., Ms., MgT°, He., Ent., Anch. – **SilPr.** Євраз. /*ОС, ДоК, ІБТ.* – Дек., мед. **Д:** 3, 5 (Присамар'я: с. Кочережки, Іванівка, Фл. УРСР, т. 12, Тар. та ін., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 13 (Сидоров, 1897), с. Зелений Яр, Демуріне-Варварівка (Кучер., 2001), 21 (Фл. УРСР, т. 12).

328. *S. tinctoria* L. – С. фарбувальний (С. красильная). Бр., к/кщ., вмр., НКр., MgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Anch. – **SilPr.** Сх. Євр., (крім півночі). – Крас. дек. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

329. (137). *Solidago canadensis* L.* – Золотушник канадський (Золотарник канадский). Бр., д/кщ., вр., НКр., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent. (ah.). Anch. – **Cul.** (Адв.). Походить з Пн. Ам. /∞. – Дек., гутаперч. По всій **Д:3**). Напр., у культурі та як здичавіла, злісний бур'ян, напр., у дендропарку Дніпропетровського Бот. саду, у балці Тонельній, Тар., 2011. ок. ст. Вільне, як бур'ян на городах, Тар., 2008!, 2012!

330. *S. virgaurea* L. – З. звичайний (З. золотая розга). Бр., к/кщ. (д/кщ.?), вмр., НКр., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent.(ah.), Anch. – **SilPr.** Євр., Зах. Сиб. /∞. – Лік., дуб., крас., мед. По всій **Д:2**), по Степовому правобережжю, дуже рідко: 21 (м. Кр. Ріг, б. Калинівська) та 14 (ст. Воскобійня, Кучер. та ін., 2000!) та **Зп:2**). DSU! Фл. УРСР, т. 11.

331. (138). *Sonchus arvensis* L. (*incl. S. uliginosum* M.Bieb.) – Жовтий осот польовий (Осот полевой). Бр., к/пар., вр., G., MgTr., KsMs., EuT°, He., Ent., Anch. – **Ru.** Євраз. (адв. у Пн. Ам., Австралії). /∞. – Віт., корм., бур'ян, жир., мед. По всій **Д:4**) та **Зп:3**): DSU. Фл. УРСР, т. 12 та ін.

332. *S. asper* (L.) Hill – Ж. о. шорсткий (О. шероховатый). Од.-Дв., ст/к., внр., Т., MsTr., KsMs., EuT°, He., Ent., Anch. – **Ru.** Плурирегіональний вид. – Мед. По всій **Д:3**) та **Зп:2**). DSU! Фл. УРСР, т. 12 та ін.

333. *S. oleraceus* L. – Ж. о. городній (О. огородный). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., Ms., EuT°, He., Ent., Anch. – **Ru.** Плурирегіональний бур'ян.– Корм., мед., лік., їст. (листки для салата вимочують у 10% розчині солі 40 хвилин). По всій **Д:4**) та **Зп:4**): Фл. УРСР, т. 12. DSU!

334. + *S. palustris* L. – О. ж. болотний (О. болотный). Бр., к/кщ., ввр., Hel., MsTr., MsHg., MsT°, He., Ent., Anch. – **Pal**. Ц. Євраз. /∞. – Мед. Д: 3 (с. Кам'янка, Сидоров, 1897, Івано-Михайлівка, Тар. та ін., 1988; DSU!, ок. м. Новомосковська, Бар., 2000), 7 (ок. с. Миколаївка, Бар., 2000), 8 (Днп., Ак., 1889, Бар., 2000), 17 (ок. с. Військове, б. Лескова, Бельгард, 1940), 18 (с. Олександрія, Фл. УРСР, т. 12), 21 (Кучер., 2000). К. – 4. **Зп**: 14 (Коломийчук, 2000). К. – 4.

335. (139). *Tagetes patula* L.* – Чорнобривці розлогі (Бархатцы раскидистые). Од., ст/к., ввр., Т., MgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., N/anch. – **Cul**. Походить з Пд. Ам. (іноді дичавіє). /∞. – Дек., лік. По всій Д:4) та **Зп**:4): DSU !

336. (140). *Tanacetum achilleifolium* (M.Bieb.) Sch. Bip. – Пижмо тисячелисте (Пижма тысячелистная). Бр., к/кщ., ввр., НКг., Alk.-MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **HalSt**. Ц. Євраз. /

337. /ОС,ДВ,ІБТ. – Дек. Д: 8 (Днп., Ак., 1889, Пачоський, Фл. УРСР, т. 11), 12 (с. Вел.-Михайлівка, Сидоров, 1897), 19 (с. Лошкарівка, Гроссгейм, 1890! DSU).

338. *T. millefolium* (L.) Tzvelev – П. деревієлисте (П. тысячелистниковая). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **PtrSt**. Ендем Сх. Євр., Аз. (помірна смуга). /ОС,ДВ. – Дек. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988); 8 (Днп., Тар., 1983!); 10 (ок. с. Соломчине, Бар., 2008!), 11 (пристін р. Бик, Бар., 2008!), **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

339. *T. odessanum* (Klokov) Tzvelev – П. одеське (П. одесская). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr. (Ca.), Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **PtrSt**. Зах. Причорномор'я. /ІБТ. – Д: 22 та **Зп**: 16, 18 (Фл. УРСР, т. 11).

340. *T. vulgare* L. – П. звичайне (П. обыкновенная). Бр., д/кщ., вр., НКг., Og.-MgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **StPr**. Євраз. (без тропічної смуги). /∞. – Лік., ефір., дуб., бур'ян. По всій Д:4) і **Зп**:4): Фл. УРСР, т. 11, DSU!

β-р/акт.: 1033,4 Бек. (30 % дає ⁴⁰К). Кн.: 2.0 (Присамар'я).

341. (141). *Taraxacum bessarabicum* (Hornem.) Hand. Mazz. – Кульбаба бессарабська (Одуванчик бессарабский). Бр., ст/к., ввр., НКг., AlkTr., Ms., MgT°, He., Ent., Anch. – **HalPr**. Євраз. /ОД,ОС,ДС. – Д: 1 с. Новопідкряж, Білик!), 3 (ок. Новомосковська, Ак., 1889 та **Зп**: 5 (Фл. УРСР, т. 12), 14 (ок. Бердянська, Кузм., 1974), 17, 16 (Алтагірська лісова дача, Альбицька, 1950!).

342. *T. erytrospermum* Andrz. – К. червоноплідна (О. красноплідный). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Anch. – **SilPr**. Євр., Зах. Сиб. /ІБТ. – Мед. Д:1), (по степовому Правобережжю, спорадично, Кучер., 2004) **Зп**: 5 (Фл., УРСР, т. 12), 14 (Коломийчук, 2000).

343. *T. officinale* Wigg. – К. лікарська (О. лекарственный). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., KsMs., EuT°, ScHe., Ent.(Ah.): Петров, 1976). Anch. – **RuPr**. Євраз. (адв. у Пн. Ам., Австралії). /∞. – Лік., корм., мед., їст. По всій Д:5) та Зп:5) (Фл. УРСР, 12, DSU!).

β-р/акт.: 791,4 Бек., Кн.: 1,54. На СГ (Солонянський район).

344. *T. serotinum* (Waldst. et Kit.) Poir. – К. пізня (О. поздний). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Anch. – **StRu**. Ц. Євраз. /∞. – По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 12, DSU.

345. (142).+ *Telekia speciosa* (Schreb.) Baumg. – Крем'яник гарний (Телекия прекрасная). Бр., к/кш., ввр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr**. Сер. Євр. /ОС. – Дек. Д:0): 8 (Днп., Беккер. – Фл. УРСР, т. 11). К. – 0.

346. (143). *Tephroseris palustris* (L.) Four. (**Senecio arcticus** Rupr.). – Жовтозілля арктичне (Крестовник арктический). Бр., пуч/к., ввр., НКг., MsTr., HgMs., MT°, He., Ent., Anch. – **PalPr**. Циркумпольярний вид. /ОС. – Лік. Д: 8 (Фл. УРСР, т. 11). К. – 0.

347. (144). + ! *Tragopogon borysthencus* Artemcz. – Козельці дніпровські (Козлобородник днепровский). Дв., ст/к., ввр., НКг., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Anch. – **PsSt**. Понтичн. ендем (бористенський). /ОС.– Корм., їст. Д:1), 8 (Днп., ок. с. Таромське. Кучер., 2004). К. – 1, Зп: 4 (Фл. УРСР, т. 12). К. – 1. К. – J.

348. *T. dasyrhynchus* Artemcz. – К. шорстконосикові (К. опушенноносиковый). Дв., ст/к., ввр., НКг., MgTr., Ks., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **PrSt**. Сх. понтичний ендем. /ОС.Д: 8 (ок. м. Днп., сел. Таромське, Кучер., 2004) та Зп: 17 (Фл. УРСР, т. 12), 3 (Кор., 1993).

349. *T. major* Jacq. (incl. *T. dubius*) Scop.) – К. великі (К. большой). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – (**Ru.**)**SilSt**. Сер., Сх. Євр. /∞. – Мед., їст. По всій Д:3) та Зп:3), Сидоров, 1897, Фл. УРСР, т. 12, DSU.

350. *T. orientalis* L. s.l. – К. східні (К. восточный). Дв., ст/к., ввр., НКг., MgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Anch. – **SilSt**. Сх. Середзем., Євр. /ДВ,ДС. – Корм., мед. Д: 12 (по р.Вовча), 14 (Верхньодніпровськ, Сидоров, 1897).

351. *T. podolicus* (DC.) Artemcz. – К. подільські (К. подольский). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **StSil**. Зах. понтичний ендем. /ОС,ДВ,ІБТ. – Мед. Д:2), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 1981! 8 (Днп., Ак., 1889, DSU, 2000!), 12 (ок. Вел.-Михайлівка, Сидоров, 1897), 19 (ок. м. Орджонікідзе, відвали ГЗК'у, Тар., 2007!), по степовому Правобережжю, часто, Кучер., 2004.

352. + *T. tesquicola* Клоков – К. пустельні (К. пустынный). Дв., ст/к., ввр., MgTr.(Ca), Ks., MsT°, He., Ent., Anch. – **PtrSt**. Понтичний ендем. /ІБТ. –

Д:1), 21 (ок. м. Кр. Ріг, балка Пн. Червона, Кучер., Примаичук, 1990!), **Зп:1**), 4 (с. Біленьке, Фл. УРСР, т. 12). К. – 4.

353. +! *T. ucrainicus* Artemcz. – К. українські (К. украинский). Бр., ст/к., внр., НКг., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Anch. – **StPs**. Північнопонтичний ендем. /∞. – Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988, Криштафович! – Фл. УРСР, т. 12, ок. с. Кочережки, Бар. 2007!), 8 (Днп., Ак., 1889), 7 (Тар., ок. с. Обухівка, 1961!, Чегорка та ін., 1998!), 12 (р. Вербова, Бар., 2007!), 13, 14 (Фл. УРСР, т. 12). К. – 3. Євр. Черв. сп. К. – R.

354. (145). *Tripleurospermum inodorum* (L.) Sch. Bip. (*Matricaria perforata* Merat.). – Триреберник непахучий (Ромашка продырявленная). Од.-Дв., ст/к., внр., Т., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **Ru**. Євраз. (адв. у Пн. Ам.). /∞. – Лік. По всій Д:4) та **Зп:4**): Фл.УРСР т. 11, DSU! та ін.

355. (146). *Tripolium rannonicum* (Jacq.) Dobrocz. – Солончакова айстра паннонська (Триполиум паннонский). Бр., ст/к., внр., НКг., AlkTr., MsHg., MsT°, He., Ent., Anch. – (**Pal**)**PrHal**. Голарктичний вид. /ОД,ОС,ДВ. – Дек., каучук., мед. Д:3): 1 (Фл. УРСР, т. 11), 3, 5 (Фл. УРСР, т. 12, Тар. та ін., 1988), 11 (Бар. 2008); **Зп: 3** (о. Хортиця, Кор., 1993), 7 (Фл. УРСР, т. 11), 14 (Кузм., 1974).

356. (147). *Tussilago farfara* L. – Підбіл звичайний (Мать-и-мачеха обыкновенная). Бр., д/кш., вр., G., MsTr., Ms., MsT°, He., Ent., Anch. – **RuPr**. Євраз. (помірна смуга). Пн. Афр. /∞. – Мед., лік. По всій Д:3) і **Зп:2**): Фл. УРСР, т. 11, DSU!

β-р/акт.: 934.6 Бк; Кн.: 4,44 (Днп.); 566.1 Бк; Кн: 1.07 (Кривий Ріг).

357. (148). + *Tromsdorfia maculata* L. (*Hypochoeris maculata* (L.) Bernh.) – Ахірофорус плямистий (Прозанник крапчатый). Бр., ст/к., внр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Anch. – **SilPr**. Ц. Євраз. /ОС,ДоК,ДВ. – Дек., мед. Д: 3 (ок. с. Андріївка, Тар., та ін., 1988), 8 (Днп., Ак., 1889, Гроссгейм!), 12 (ок. Вел.-Михайлівка) та 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897). К. – 4.

358. (149). *Xanthium albinum* (Widd.) Scholz – Нетреба ельбінська (Дурнишник эльбинский). Од., ст/к., внр., Т., Og.-MgTr., KsMs.-MsHg., MsT°, ScHe., Amph., Ерз. – **PrRu**. (Адв., походить із Сер. Євр.). /∞. – Бур'ян, рудеральний, лік., жир. По всій Д:4) та **Зп:3**): Фл. УРСР, т. 11, DSU! У Д: 23 (в ок. с. Апостолове (Тар., 1982!)), на городі знайдена одна особина *X. albinum* з п'ятисім'янковими кошиками (на відміну від типових двосім'янкових). Такі атавізми свідчать, що в процесі еволюції нетреба колись проходила стадію п'ятисім'янкових кошиків. Це можна вважати проявом олігомеризації в еволюції плодів виду.

359. *X. brasiliicum* Vellozo – Н. бразильська (Д. бразильский). Од., ст/к., внр., OgTr., Ms., MsT°, He., Amph.(mon.gyn.), Ерз. – **Ru**.(Адв.). Походить із Середзем. – Рудеральний бур'ян. Д:3) та **Зп:3**): Протопопова, 1989.

360. *X. californicum* Greene – Н. каліфорнійська (Д. калифорнийский). Од., впр., Т., OgMsTr., Ms., MsT°, He., Amph.(mon.gyn.), Epz. – **Ru**. Походить із Пн. Ам. /∞.– Адв. Бур'ян, лік., жир., крас., дуб. По всій Д:3), напр., 19 (б. Крутенька, Хархота, 1981!, **Зп:3**). DSU. Фл. УРСР, т. 11. Опред..., 1987.

361. *X. sibiricum* Patrín ex Widd. – Н. сибірська (Д. сибирский). Од., ст/к., впр., Т., OgTr., Ms., MsT°, He., Amph.(mon.gyn.), Epz. – **Ru**.(Адв.). Походить з Сибіру – Рудеральний бур'ян. **Зп: 19** (Обіточна коса. Опред..., 1987).

362. *X. spinosum* L. – Н. колюча (Д. колючий). Од., ст/к., впр., Т., MsTr., MsKs., MsT°, He., Amph.(mon.gyn.), EpZ. – **Ru**.(Адв.). Походить із Пд. Ам. (тепер розселилась по всіх континентах, але на Дніпропетровщині останнім часом зустрічається дуже рідко). /∞. – Бур'ян, лік., жир. По всій Д:2) та **Зп:2**), Фл. УРСР, т. 11, DSU., Протопопова, 1989.

363. *X. strumarium* L. – Н. звичайна (Д. зобовидный). Од., ст/к., впр., Т., MsTr., KsMs., MsT°, He., Amph.(mon.gyn.), EpZ. – **Ru**. Голарктичний вид. /∞. – Рудеральний бур'ян, крас. (із листя і коріння – жовта фарба), лік., жир., дуб. По всій Д:3) і **Зп:3**). (DSU, Фл. УРСР, т. 11, Опред..., 1987).

364. (150). *Xeranthemum annuum* L. – Безсмертки однорічні (Сухоцвіт однолетний). Од., ст/к., впр., Т., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **RuSt**. Півд. та Пд.-сх. Євр. /ОС.ІБТ. – Дек. Д: 3, 5 (Присаиар'я, Тар. и др., 1988), 8 (Днп., Ак., 1889), 19, 23 (Тар., 1986, 1997!), 21 (Кучер., 2000); **Зп: 3** (Сидоров, 1897, Кор., 1993).

365. (151). *Verbesina encelioides* (Cav.) Benth. et Hock f. ex Grey (*Ximenesia encelioides* Cav.*). – Ксименезія енцелієвидна (Ксименезія енцелиевидная). Од., ст/к., впр., Т., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., H/anch. – **Cul**. Адв. Походить з Пн. Ам. – Декор. (здичавіла) рослина. Д:1), 8 (ок. м. Днп., с. Ст. Ігренъ, Опред..., 1987, на цей час тут мабуть зникла, бо не знайдена (Тар., 1999), 21 (Промзона ЦГЗКу, Кучер., 1985!)).

23. Родина Balsaminaceae – Бальзамінові (Бальзаминовые) - 49

367. (152).+ *Impatiens noli-tangere* L.– Розрив-трава звичайна (Недотрога обычная). Од., пуч/к., впр., Т., MsTr., HgMs., MsT°, HeSc., Ent., Ach. – (Pr.)**PalSil**. Євраз. (без тропіків). /ОС.ДС. – Лік. (серцеве, діуретик, абортивне), декор., фарб., їст.(молода зелінь). Д:2) 3 (ок. с. Вільне, Котов – Червона книга УРСР, т. 7, ок. с. Андріївка, Тар., 1960!), 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ігренъ, Ак., 1889), 14 (DSU, 1937! К. – 3.

368. *I. parviflora* DC. – Р.-т. дрібноквіткова (Н. мелкоцветковая). Од., ст/к., впр., Т., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Ach. – **SilRu** (адв.). Походить із Сх. Азії. /ОС. – Лік., бур'ян. Д: 3 (ст. Губиниха, біля залізниці, Тар., 1995!), 8 (Днп., Тар., **1983!**, 1991, 2010, Бар., 2000.

β-р/акт.: 4537,0 Бк, Кн.: 3,03 (у Днп. на СГ 1-2, Зіброва, 2001).

24. Родина Berberidaceae – Барбарисові (Барбарисовые) -18

369. (153). + *Berberis vulgaris* L. – Барбарис звичайний (Барбарис обыкновенный). Кущ (1,5–2,5 м), ввр., nPh., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Endz. – **Sil.** Сер., Пд. Сх. Євр. /∞. – Лік., іст., крас., мед., декор. **Д:3**: 1 (по р. Оріль, Бельгард, 1950), 3 (ок. с. Хашове, Сідельник, 1937, Тар., 1983, с. Ів.-Михайлівка, Тар., 1998!), 3, 5 (Присамар'я, Алекс., Тар. и др., 1986), 18 (с. Макорти, Кучер., 1990!), 21 (м. Кр. Ріг, Балка Пн. Червона, Кучер., 2001). К. – 3; **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (Огульчанський, 1978). К. – 3.

370. ++ # (154). *Gymnospermium odessanum* (DC.) Takht. – Гімносперміум одеський (Гимноспермиум одесский). Бр., ефемероїд, бульб., G., MsTr., Ks., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt.** Зах. Причорном. ендем. Релікт. /ДС,ІБТ. – Дек., цінний для науки вид, **Д:1**. 14 (Ак., 1895), 21 (м. Кр. Ріг, Ак., 1894, по р. Інгулець, Котов, 1927, м. Кр. Ріг, Примачук, 2006!). К.– 1. Черв. кн. Укр., К. – II; Світ. Черв. сп. К.– I.

371. (155). *Mahonia aquifolium* Nutt. – Магонія падуболиста (Магония падуболистная). Кущик (0,5-1 – (2) м), вічнозелений, ввр., nPh., OgMsTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., EndZ. – (**Sil.**)**Cul.** (Адв.), іноді дичавіє. Походить з Пн. Амер. /∞. – Дек., іст. По всьому регіону, зрідка. **Д:2**, **Зп:2**).

25. Родина Betulaceae – Березові (Березовые) – 23

372. (156).+ *Alnus glutinosa* (L.) P.Gaertn. – Вільха клейка (Ольха клейкая). Дер., (до 20 м), ввр., Ph., MsTr., Hg., MgT°, ScHe., Anch.(mon.gyn.), H/anch. – **PalSil.** Євраз. //ОС,ДС,ІБТ. – Дерев., крас., дуб., лік. **Д:2**, 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986, DSU!), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1968!, ПЗ: Дніпр.-Орільський, Бар., 2000), 14 (DSU!), на правобережжі, рідко (Кучер., 2004), К.– 3. **Зп**: (Фл. УРСР, т. 4). К.– 3.

373. (157). + *Betula borysthena* Klokov – Береза дніпровська (Береза днепровская). Дер. (до 20 м), ввр., Ph., OgTr., Ms., MsT°, He., Amph.(mon.gyn.), Anch. – **Sil.** Ендем півдня України. – Дерев., дек. **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 4, 11 (Фл. УРСР, т. 4). К. – 1.

374. *B. pendula* Roth – Б. повисла (Б. повислая). Дер. (10–20 м), ввр., Ph., OgTr., Ms., MsT°, He., Amph.(mon.gyn.), Anch. – **Sil.** Євр., Зах. Сиб. /∞. – Лік., дек., дрова, дьоготь, вугілля, іст. **Д:3** та **Зп:3**: Фл. УРСР, т. 4.

□ -р/акт.: 400 Бек. Кн.: 0,61 (на СТ в Присамар'ї).

375. + *B. pubescens* Ehrh. – Б. пухната (Б. пушистая). Дер. (10–20 м), ввр., Ph., OgTr., HgMs., MgT°, He., Amph.(mon.gyn.), Anch. – **Sil.** Євр., Сиб., Кавк. /∞. – Дерев., дек., деревне вугілля, лік., ефір., дек. **Д:2**, 2 (Приорілля) та 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986, DSU!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1977!) 14 (Верньодніпровськ) та 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897). По Степовому правобережжю, часто, Кучер., 2004.

26. Родина Boraginaceae – Шорстколисті (Бурачниковые) – 60

376. (158). *Alkanna tuberculata* (Forssk.) Meikle* – Алкана красильна (Алканна красильная). Бр., НКр., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **Cul.** Походить із Середземномор'я (іноді дичавіє). – Крас. **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

377. (159). + *Aegonichon purpureo-caeruleum* (L.) Holub – Егоніхон фіолетово-голубий (Эгонихон фиолетово-голубой). Бр., к/кш., ввр., НКг., MgTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Val. – **Sil.** Пд.-сх. Євр., М. Аз. /ОС,ОД, – Лік., мед., дек. **Д:** 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988, Байрак Глибокий, Тар., ок. с. Андріївка, Бельгард, 1950, 1975), Тар., 1969!, Бар., 1976!, 17 (ок. с. Військове, Фл. УРСР, т. 8, с. Нікольське-на-Дніпрі, Кучер. та ін. 1997!). К. – 3.

378. (160). *Anchusa gmelini* Ledeb. – Воловик Гмеліна (Воловик Гмелина). Бр., ст/к., ввр., НКг., OgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **StPs.** Ендем Пд.-сх. Євр. і Кавк. /ОС,ОД,ДВ,ІБТ. – Мед. **Д:** 3, 5 (Присамар'я, Альбицкая, 1948, DSU!), 8 (Днп., Тар., 1983!), 12, 14, 11, 21 (Фл. УРСР, т. 8), По Степовому правобережжю, рідко, Кучер., 2004. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

379. *A. azurea* Mill. – В. італійський (В. итальянский). Дв., Бр., ст/к., ввр., НКг., MgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **RuSt.** Середземн., Сер. Аз. – Лік., дек., мед., крас. **Зп:** 4 (с. Біленьке, Фл. УРСР, т. 8).

380. *A. officinalis* L. – В. лікарський (В. лекарственный). Дв., ст/к., ввр., НКг., OgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **(Ru.)PrPs.** Євр. Кавк. /∞. – Лік., їст., мед., крас., жир. По всій **Д:3**), наприклад, (Фл. УРСР, т. 8, DSU!, Тар. та ін., 1988); **Зп:3**), 18 (Фл. УРСР, т. 8).

β-р/акт.: 1232,1 Бек, Кн.: 3,68 (Присамар'я, 1975).

381. + *A. popovii* (Gusul.) Dobrosz. – В. Попова (В. Попова). Дв., Бр., ст/к., ввр., НКг., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **Ps.** Ендем Пд.-сх. Євр. /ОС,ДВ. – **Д:** 3 (с. Хащове, DSU 1945!, Опред..., 1987, ок. с. Новоселівка, Бар., 1981!), 8 (Днп., лівий берег, Ак., 1889), 12 (Вел.-Михайлівка, Сидоров, 1897). К. – 4. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 4.

382. *A. procera* Besser – В. високий (В. высокий). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **RuSt.** Пд.-сх. Євр., Кавк. /ОС,ІБТ. – Мед. **Д:** 3 (Фл. УРСР, т. 8), 8 (Днп., Тар., 1990, 1993, 2000!); 21 (ок. м. Інгулець, заказник «Візирка», Тар., 2004!); **Зп:** 8 (Фл. УРСР, т. 8), 18 (гібрид: *A. procera* x *A. officinalis*: Фл. УРСР, т. 8).

383. (161). *Asperugo procumbens* L. – Гостриця лежача (Острица простертая). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **Ru.** Ц. Євраз. (адв. у Пн. Ам.). /∞. – Лік., прян. (листя), віт. По всій **Д:4**) та **Зп:3**) Фл. УРСР, т. 8. DSU!

384. (162). *Buglossoides arvensis* (L.) J.M.Johnst. – Буглосоїдес польовий (Буглоссоидес полевой). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val.(Myrm.) – **Ru.** Євраз. (адв. Пн. Ам.). /∞. – Лік., крас. (в косметиці). По всій **Д:2**) та **Зп:2**): Фл. УРСР, т. 8. DSU!

385. + *B. czernjajevii* (Klokov) Czerep. – Б. Черняєва (Б.Черняева). Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **Ps.** Сх. понтичний ендем. /ОС,ОД,ІБТ. – **Д:2**), 3, 5 (Присамар'я, DSU! 1964, Тар. та ін., 1988), 8 (Днп., Тар., 1999!, 2012!), 18, 21 (Кучер., 2004), 23 (с. Ток., Тар., 1998!). К. – 3, **Зп:** 3 (по р. Конка), 5, 14 (Бердянська Коса, Фл. УРСР, т. 8). К. – 3.

386. (163). *Cerintho minor* L. – Вошанка мала (Восковник малый). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **(Ru.)SilSt.** Ц. Євраз.

/OC. – Лік. (при пухлинах), крас. Д:2), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988, DSU!), 8 (Днп., часто, Ак., 1889, DSU!); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

387. (164). *Cynoglossum officinale* L. – Чорнокорінь лікарський (Чернокорень лекарственный). Дв., ст/к., ввр., НКг., Og.-MgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Ерз. – (Sil.)PrRu. Євраз. /∞. – Лік., крас., інсектицид, отр. (для боротьби з мишами), жир. По всій Д:3) і Зп:3):Фл. УРСР, т. 8, DSU!

β-р/акт.: 835,4 Бек (48% за рахунок ⁴⁰K); Кн.: 1,11. (Присамар'я).

388. (165). *Echium biebersteinii* Localita – Синяк Біберштейна (Синяк Биберштейна). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – RuSt. Ц. Євраз. /ОД,ОС,ІБТ. – Лік., мед., крас., жир. Д:2), 2 (ок. с. Котовка), 5 (Павлоград), 21 (ок. с. Гуровка) та Зп: 16 (Фл. УРСР, т. 8).

389. + *E. russicum* J.F.Gmel. (*E. maculatum* J.F.Gmel.; *E. rubrum* Jacq.). – С. руський (С. плямистий, С. червоний) – (С. руський, С. пятнистый, С. красный). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – St. Ц. Євраз. /ОС,ОД,ДоК,Д. – Лік., мед., крас. (для косметики). Жир., корм., дек. Д: 2 (с. Котівка, Тар. 1967!), 5 (ок. Павлограда, Фл. УРСР, т. 8), 3 (ок. с. Андріївка, Тар., Таранець, 1995!), 13 (с. Волочаївка, 1985!) та 18 (ок. с. Сергіївка, 1985!), 21 (Кр. Ріг, б. Приворотна, Кучер., 1985!, 2000); К.– 2; Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 2.

390. *E. vulgare* L. – С. звичайний (С. обыкновенный). Дв., ст/к., ввр., НКг., Og.-MgTr., MsKs., MgT°, He., Val. – StRu. Євраз. /∞. – Мед., крас., корм (для овець). По всій Д:4) і Зп:4): Фл. УРСР, т. 8, DSU! Тар. та ін., 1988.

391. (166). *Lappula barbata* (M. Vieb.) Guerke – Липучка бородчаста (Липучка обыкновенная). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Ерз. – RuSt. Ц. Євраз. – Жир., Бур. Зп: 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974).

392. *L. patula* (Lehm.) Menyh. – Л. розлога (Л. пониклая). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Ерз. – RuPtr. Ц. Євраз. /ДС. – Д: 16 (ок. Дніпродзержинська, Фл. УРСР, т. 8); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

393. *L. squarrosa* (Retz.) Dumort. – Л. відхилена (Л. оттопыренная), Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent.(Ah.), Ерз. – Ru. Євраз. (адв. у Пн. Ам.). /∞. – Лік., корм. (для кіз, верблюдів). По всій Д:4) і Зп:4): Фл. УРСР, т. 8. DSU! Та ін. джерела.

394. (167). *Lithospermum officinale* L. – Горобейник лікарський (Воробейник лекарственный). Бр., д/кщ., пуч/к, вр., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – RuSil. Євраз. (помірна смуга), адв. у Пн. Ам. /∞. – Лік., крас. (для косметики), корм. По всій Д:2) і Зп:2): Фл. УРСР, т. 8. DSU!

395. (168). *Lycopsis arvensis* L. – Кривоцвіт польовий (Кривоцвет полевой). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – Ru. Євр. /ОС,ОД,ІБТ. – Лік. (при ракових хворобах), крас., мед. По всьому регіону Д:2), 3, 5 (Тар. и др., 1988), 7 (ок. ПЗ Дніпровсько-Орільського, Бар., 2000), 8 (Днп., Ак., 1889); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

396. *L. orientalis* L. – К. східний (К. восточный). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – StRu. Євраз. /ОС,ДС. – Бур'ян, мед. Д:3), 3, 5

(Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (Днп., Тар., 1991!, Бар., 2000), 16 (Фл. УРСР, т. 8; **Зп:** 14 (Бердянська, Коса, Кузм., 1974), 17, 18 (Фл. УРСР, т. 8).

397. (169). *Myosotis arvensis* (L.) Hill – Незабудка польова (Незабудка полевая). Од, Дв., ст/к., ввр., Т., НКр., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **Ru**. Євраз. (помірна смуга). /∞. – Лік. (при пухлинах), мед., пергоніс. По всій Д:3) і Зп:3), (Фл. УРСР, т. 8. DSU! Тар. та ін., 1998).

398. *M. laxa* Lehm. (*M. caespitosa* K.F. Schultz.) – Н. дерниста (Н. дернистая), Бр., ввр., НКр., MsTr., HgMs., MgT°, He., Ent., Val. – **PalPr**. Євраз. (адв. у Пн. Ам.). /∞. – Дек. По всій Д:4) і Зп:4) (Фл. УРСР, т. 8, Сидоров, 1897; DSU!).

399. *M. micrantha* Pall. ex Lehm. – Н. дрібноквіткова (Н. мелкоцветковая). Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., MsKs., MgT°, He., Ent.(Ah.). Val. – **Ru**. Євраз. (адв. у Пн. Ам.). По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР т. 8, Тар. та ін., 1988, Кор., 1993, DSU!

400. *M. nemorosa* Besser (*M. strigulosa* Rchb.). – Н. жорстка (Н. мелкощетиная). Бр., д/кщ., вр., НКр., MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr**. Сер., Сх. Євр. /ОС, ДоК. – Дек. Д: 3, 8 (по Дніпру та Самарі в ок. Днп., Ак., 1889), 13 (по Саксагані, Сидоров, 1897).

401. *M. popovii* Dobrocz. – Н. Попова (Н. Попова). Бр., пуч/к., к/кщ., ввр., НКр., MgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt**. Зах.понтичний ендем. – Дек. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

402. *M. ramosissima* Rochel ex Schult – Н. галузиста (Н. ветвистая). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКр., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt**. Євр., Середзем. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

403. *M. scorpioides* L. (*M. palustris* L.). – Н. болотна (Н. болотная). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., MsHg., MT°, ScHe., Ent., Val. – **PrPal**. Циркумпольярний вид. /∞. – Лік., мед., корм., дек. По всій Д:4); **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 8, DSU!

404. *M. sparsiflora* J.C.Mikan ex Pohl (*Strophostoma sparsiflora* (Pohl) Turcz. – Незабудка рідкоцвіта (Строфіостома рідкоцвіта) – Незабудка редкоцветная (Строфиостома редкоцветная). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., MsTr., MgT°, ScHe., Ent., Мурт. – **SilRu**. Ц. Євраз. /∞. – По всій Д:4) і Зп:4). (Фл. УРСР, т. 8), DSU!

405. (170). *Nonea pallens* Petrovic (*N. pulchella* Pacz.). – Куряча сліпота бліда (Нонея бледная). Од., ст/к., ввр., НКр., MgTr., Ks., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **Ru**. (адв.). Пн.-балканський вид. /ДоК. – Д: 13 (Комисарівська лісова дача, Шарапа, 29.07.1956!, визначив Тар., 1996, DSU!).

406. *N. pulla* DC. – К. с. звичайна (Н. темно-бурая). Бр., ст/к., ввр., НКр., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **RuSt**. Сер., Сх. Євр. /∞.– Мед., лік. (бактерицидний). По всій Д:4) і Зп:2): Фл. УРСР, т. 8, Ак., 1889; Тар. та ін., 1988; о. Хортиця, Кор., 1993; DSU).

407. *N. rossica* Steven (~*N. pulla* aggr.). – К. с. російська (Н. русская). Бр., ст/к., ввр., НКр., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **Ru**. Ц. Євраз. /ІБТ. – Мед. Д: 19, 23 (Фл. УРСР, т. 8); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 17 (Фл. УРСР, т. 8).

408. (171). + *Omphalodes scorpioides* (Haenke) Schrank – Омфалодес завитий (Пупочник завитой). Од., ст/к., ввр., Т., MgTr., Ms., MsT°, HeSc., Ent., Val. – **Sil.** Сер., Сх. Євр., Кавказ. /ОС. – Д: 3 (ок. с. Капітанівка, Тар., 1986!, Тар. та ін., 1988), 8 (Днп., по обох берегах та Ігренъ, Ак., 1889). К. – 4.

409. (172). + *Onosma borysthenica* Klokov – Громовик дніпровський (Оносма днепровская). Дв., ст/к., ввр., НКг., OgTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **StPs.** Пд. Причорномор'я. /ОС. – Мед. Д: 8 (ок. ст. Іванівка), 22 (схили до р. Інгулець в ок. с. Андріївка, Котов, 1927 – Фл. УРСР, т. 8). К.– 0. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993, 14 (ок. Бердянська, Кузм., 1974), 16 (Фл. УРСР, т. 8), 19 (Обіточна коса, Попович! К. – 0.

410. + *O. macrochaeta* Klokov et Dobrosz. – Г. великощетинистий (О. крупнощетинистая). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., Са., Кс., MsT°, He., Ent., Val. /ІБТ. – **PtrSt.** Ендем Причорномор'я. – Д: 21 (с. Веселий Кут, Фл. УРСР, т. 8, 1957). К. – 0.

411. *O. polychroma* Klokov ex M.Por. – Г. різноколірний (О. многоцветная). Бр., ст/к., ввр., НКг., MgTr., Кс., MgT°, He., Ent., Val. – **St.** Пд. Причорномор'я. /ІБТ. – Мед. Д: 23 (ок. с. Мар'янівка, Кучер., 2004).

412. + *O. subtinctoria* Klokov (~ *O. tinctoria* aggr.). – Г. напівкрасильний (О. полукрасильная). Дв., ст/к., ввр., НКг., MgTr., MsKs., MsT°, He., Val. – **PrSt.** Сх. Причорномор'я (ендем). /ОС, ДоК, ДС. – Мед. Д: 8 (Днп., Фл. УРСР, т. 8), 13 (DSU!, 1937), 14 (Ак., 1895, с. Верховцево, Манюк, 1998!), К.– 4; **Зп:** 1 (хутір Богатирьов, Перовська, 1973!, визначив Тар., 2001), 17 (Фл. УРСР, т. 8). К. – 4.

413. (173). + *Pulmonaria angustifolia* L. – Медунка вузьколиста (Медуница узколистная). Бр., д/кщ., вр., НКг., Og.-MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **Sil.** Сер., Пд.-сх. Євр. /ОС. – Дек., лік. Д: 1), 3 (ок. с. Вільне, Губарь, 1938!), 8 (Днп., Шмальг., 1886). К.– 4.

414. *P. obscura* Dumort. – М. темна (М. темная). Бр., д/кщ., НКг., MsTr., Ms., MsT°, HeSc., Ent., Val. – **Sil.** Євр., Зах. Сибір. /ОС, ДоК, ДС. – Мед., корм. (для оленів), дек. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988), 8 (Днп., Ак., 1889, Гросс гейм, 1903!, ПЗ: Дніпр.-Орільський та правий берег р. Самара, Бар., 2000), 13 (ок. с. Біленщина) та 14 (ур. Івашкове, ст. Гранове, Кучер., 2004), DSU!, **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

415. (174). *Rindera tetraspis* Pall. – Чередник чотириостюковий (Риндера четырехщитковая). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., Кс., MgT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Ц. Євраз. /ОС. – Їст. (листя), лік. Д: 8 (ок. Днп., Гроссгейм, 1910!); **Зп:** 15, 17 (Фл. УРСР, т. 8).

416. (175). *Rochelia retorta* (Pall.) Lipsky – Рохелія зігнута (Рохелія согнутая). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Кс., MgT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Середзем., Сер. Аз. – **Зп:** 5 (Сидоров, 1897), 16 (с. Охримівка, Родионівка, Фл. УРСР, т. 8), 3 (ок. м. Запоріжжя, Гроссгейм, 1910, о. Хортиця, Кор., 1993).

417. (176). *Symphytum caucasicum* M. Vieb.* – Живокіст кавказький (Окопник кавказский). Бр., ст/к. (з каудексами), ввр., НКг., MgTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **Cul.**(Адв., дичавіє). Походить з Кавк., з Ірану.

/ОС,ІБТ. – Дек., мед., корм. Д: 8 (Днп., Тар., 1998, 2001!, Бар., 2000), 21 (м. Кр. Ріг, Кучер., 1985!).

418. *S. officinale* L. – Ж. лікарський (О. лекарственный). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., HgMs., MgT°, He., Ent., Val. – **PalPr.** Ц. Євраз. /∞. – Лік., їст., мед., корм, дек. По всій Д:2) та Зп:2): (Фл. УРСР, т. 8. DSU!).

419. + *S. tauricum* Willd. – Ж. кримський (О. крымский). Бр., ст/к., ввр., НКг., OgTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **Sil.** Пд.-сх. Євр., Кавк. ОС, – Мед. Д: 3 (ок. с. Вільне, Фл. УРСР, т. 8, ок. с. Андріївка, Тар., 1986!, ок. Новомосковська, Бар., 2000), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар. и др., 1988), 8 (Днп., лівий берег, Еліашевич, 1926; Бельгард, 1950, DSU!). К. – 2.

27. Родина Brassicaceae – Хрестоцвіті (Крестоцветные) – 33

420. (177). *Alliaria petiolata* (M. Bieb.) Cavara et Grande – Кінський часник (Конский чеснок). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, HeSc., Ent., Var. – **RuSil.** Євр., Середзем. /∞. – Лік., їст. (листя для салата), ефір. По всій Д:3) і Зп:2) (Фл. УРСР, т. 5, DSU!).

421. (178). *Alyssum calycinum* L. – Бурачок чашечковий (Бурачок чашечный). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Var. – **PtrSt.** Євр., Зах. Аз. (адв. у Пн.Ам. та Нов. Зеландії). /∞. – Корм (для овець). По всій Д:3), 8 (Днп., Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 5, DSU!, Присамар'я, Алекс., Тар., и др., 1986,) по Степовому правобережжю, звичайно, Кучер., 2004. Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 8 (Фл. УРСР, т. 5).

422. *A. desertorum* Stapf. – Б. пустельний (Б. пустынный). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Var. – **RuSt.** Євраз. /∞. – Мед., корм. (для овець), жир. По всій Д:4) і Зп:4), (Фл. УРСР, т. 5, DSU! Алекс. и др., 1986, Кор., 1993).

423. *A. hirsutum* M.Bieb. – Б. шорсткий (Б. шершавый). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent. (Ah.), Var. – **RuSt.** Пд., Ц. та Сх. Євр., М.Аз. /ІБТ,ДВ. – Дек. Д: 12 (DSU! 1954), 21 (DSU!, Кучер., 2000) і Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 13, 16 (Фл. УРСР, т. 5), 17 (Альбицька, 1950!).

424. *A. minutum* Schlecht ex DC. – Б. дрібний (Б. маленький). Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **Ps.** Балк., Сх. Євр., М. Аз. /ОС,ІБТ. – Дек. Д: 8 (ок. Днп., скелі біля р. Сура, Ак., 1889, на лівому березі Дніпра, Тар., 1999!, Бар., 2000), 3 (ок. Н.-московська, Ак., 1889), 5 (хут. Петровський, Подолян, 1939!), 21 (с. Гурівка, DSU!), 23 (Фл. УРСР., т. 5) Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993, DSU! 1958), 8 (Фл. УРСР, т. 5), 14 (Ст.-Бердянська лісова дача, 1956! DSU).

425. *A. murale* Waldst. et Kit. – Б. муровий (Б. стенной). Бр., ввр., НКг., OgTr.(Ca), Ks., MgT°, He., Ent., Var. – **PtrChs.** Ц. Євраз. – Дек. Зп: 3 (Фл. УРСР, т. 5, о. Хортиця, Кор., 1993).

426. *A. parviflorum* M.Bieb. – Б. дрібноквітковий (Б. мелкоцветковой). Од., ст/к., ввр., Т., Og.-MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Var. – **StPtr.** Пд. Степ. Укр., Крим. /ІБТ. – Д: 21 (зах. степові схили до Карачуновського водосховища, Тар., 1994! 22 (Відвали Інгулецького ГЗК'а, Тар., 1999!).

427. *A. rostratum* Steven – Б. носатий (Б. носатый). Дв., Бр., ст/к., НКг., Og.-MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Var. Балк. – **StPtr.** Пд.-сх. Євр. /OC. – Д: 8 (Днп., лівий берег, Ак., 1889, Ст., Ігренъ, 1888, Грамшо, 1945!, DSU); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

428. + *A. savranicum* Andz. ex Besser – Б. савранський (Б. савранский). Н/кущ., ст/к., ввр., НКг., OgTr.(Ca), MsKs., MsT°, He., Ent., Var. – **PtrPs.** Понтичний ендем. /OC. – Д: 3 (с. Орловщина, Фл. УРСР, т. 5), 8 (ок. м. Днп., сосняк, Бар., Іванько, 2006!). К. – 4, **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 4.

429. *A. tortuosum* Waldst. et Kit. – Б. покручений (Б. извилистый). Бр., ст/к., ввр., НКг., OgTr(Ca), MsKs., MgT°, He., Ent., Var. – **PtrPs.** Ц. Євраз. /OC, ИТ. – По всій Д:3), 8 (Днп., лівий берег, Ак., 1889; DSU! Фл. УРСР, т. 5, Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 21 (Тар., 2004!); **Зп:** (Фл. УРСР, т. 5, Бекетов, 1886, о. Хортиця, Кор., 1993).

430. (179). *Arabidopsis thaliana* (L.) Heynh. – Різушка Таля (Резушка Таля). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., OgTr., MsKS., MgT°, ScHe., Ent.(Ah.), Var. – **Ru.** Євраз. (помірна смуга), Пн. Афр., (адв. у Пн. Ам.) /∞.– Бур'ян. По всій Д:3) і **Зп:**3) (Фл. УРСР, т. 5, DSU!).

431. *A. toxophilla* (M.Bieb.) N. Busch. – Р. отруйна (Р. ядовитая). Дв., Бр., ст/к., НКг., (Alk.)MgTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Var. – **HalPr.** Євраз. (помірна смуга), Пн. Афр. /ДВ, ДоК, ИТ. – Д: 3 (с. Василівка, Еліашевич, 1928, Тар., 1988!), 10 (ок. с. Павлівка), 13, 21 (ок. м. Кр. Ріг, біля р. Бокова, Фл. УРСР, т. 5, Опред..., 1987); **Зп:** 16, 17 (Альбицька, 1950!).

432. (180) *Arabis auriculata* Lam. (*A. recta* Vill.). – Гусимець . прямий (Резуха прямая). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Var. – **St.** Ц. Євраз., Середзем. /OC, ДВ, ИТ. – Д: 8 (ок. м. Днп., Ак., 1889), 5, 12, 21 (Фл. УРСР, т. 5); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

433. *A nemorensis* (Hoffm.) W.D.J.Koch (*A. planisiliqua* (Pers.) Rchb.) – Гусимець плоскостручковий (Резуха плоскостручковая). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., MsTr., MsT°, HgMs., ScHe., Ent., Var.– **SilPr.** Голарктичний вид. /OC, – Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Бар., 2000, Кучер., 2004), 3 (DSU!).

434. *A. pendula* L. – Г. повислий (Р. висячая). Дв., ст/к., ввр., НКг., MgTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Val. – **SilRu.** Сх. Євраз. /OC. – Д: 3 (ок. с. Андріївка, Тар., 1983!), 8 (Днп., Ак., 1889, Бар., Волошко, 2008!). **Зп:** 3 (ок. м. Запоріжжя, Сидоров, 1897).

435. (181). *Armoracia rusticana* P.Gaertn., V.Mey et Schreb.* – Хрін звичайний (Хрен обыкновенный). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, He., Ent., Val. /∞. – **Cul.** (Інколи дичавіє), Походження не відоме. – По всій Д:4) і **Зп:**4), DSU!, Фл. УРСР, т. 5.

436. (182). + *Aurinia saxatilis* (L.) Desv. – Ауринія скельна (Ауриния скальная). Н/кущик, ст/к., ввр., Ch., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Var. – **Ptr.** Сер. Євр. (Понтичн. ендем). /∞. – Д: 8 (біля Дніпра, нижче Днп., Тар., 1989!, Бар., 2000), 21 (ок. с. Недайвода), 18 (с. Макорти,) та ін. місця, Кучер., 2001, 23 (по р. Кам'янка, Тар., 1989!, 1997!), 13 (Бекетов, 1886). К. – 2; **Зп:** 3 (Сидоров, 1897). К. – 2.

437. (183). *Barbarea stricta* Andr. – Суріпиця пряма (Сурепка прямая). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., MsTr., HgMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Євраз. /ОС,Док,ДС. – Д: 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1997!), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

438. *B. vulgaris* R.Vorbas – С. звичайна (С. обыкновенная). Дв., Од., ст/к., НКг., MsTr., Ms., MsT°, He., Ent., Var. – **Ru.** Євр. /∞. – Їст. (листя для салатів), жир., мед. Д: 1 (ок. с. Курилівка, Чернуський, 1969!), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 5 (ок. Павлограда, Сидоров, 1897, Кочерезьке ліс-во, Тар., 1989!), 8 (Днп., Ак., 1889), 10 (DSU, 1937! Визначив Слюсаренко), 18, 21, 23 (Кучер., 2004); **Зп:** 3 (Сидоров, 1897).

439. *B. vulgaris* R.Br. *subsp. arcuata* (Opiz ex J.Presl et C.Presl) Hayek – С. дуговидна (С. дуговидная). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, He., Ent. (Ah.), Var. – **RuPr.** Євраз. (адв. в Афр. та Австралії). /ОС,ОД. – Крас., їст., жир. Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 7 (ок. с. Обухівка, Сідельник, 1961!), 8 та **Зп:** 10 (Фл. УРСР, т. 5), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

440. (184). *Berteroa incana* DC. – Гикавка сіра (Икотник серый). Дв., ст/к., ввр., НКг., Og.-MgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent(Ah.), Var. – **Ru.** Євр., Ц. Аз. /∞. – Лік., жир. По всій Д:4) і **Зп:**4) (DSU, Фл. УРСР, т. 5).

β-р/акт.: 797,7 Бек. Кн.: 2,08. СГ (Днп.) та 1206,9 Бек, Кн.: 0,7 (Присамар'я).

441. (185). *Brassica campestris* L. – Капуста польова (Капуста полевая). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Var. – **Ru.** Євраз. (помірна смуга). /∞. – Бур'ян, жир., (у насінні до 40% олії). По всій Д:4) і **Зп:**4). Фл. УРСР, т. 5.

442. *B. juncea* (L.) Czern.* – Гірчиця сарептська (Горчица сарептская). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **Cul.** (інколи дичавіє). Ц. Євр., Аз. /∞. – Лік., їст., корм. На полях. По всій Д:1); **Зп:**1): DSU! Фл. УРСР, т. 5.

443. *B. nigra* (L.) W.D.J. Koch* – Г. чорна (Г. черная). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Var. – **Ru.** Євраз. (помірна смуга), Пн. Афр., (адв. у Пд. Ам.). /∞. – Жир., лік., мед., корм. По всій Д:1) та **Зп:**1), росте дико або здичавіло. DSU! о. Хортиця, Кор., 1993).

444. (186). *Bunias erucago* L. (*B. arvensis* Jord.) – Свербіга звичайна (Свербига полевая). Од., ст/к., ввр., Т., Og.-MsTr, MsKs., MsT°, He., Amph., Val. – **Ru** (Адвент.). Середзем., м. Аз. /ДС,ІБТ. – Бур., мед. Д:1), 14 (ст. Гранове), 21 (уздовж залізниць, ок. м. Кр. Ріг, Кучер., 2004).

445. *B. orientalis* L. – Свербіга східна (Свербига восточная). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., Og.-MgTr., KsMs., ScHe., Ent., Val. – **Ru.** Євр., Зах. Аз. /∞. – Мед., їст., корм., лік. (у листях багато вітаміну С і протеїну). По всій Д:3) і **Зп:**3) 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), DSU. Фл. УРСР, т. 5, Алекс. и др., 1966 та ін.

446. (187). *Cakile euxina* Pobed. – Морська гірчиця чорноморська (Морская горчица черноморская). Од., ст/к., ввр., Т., Alk.-OgTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **PsLit.** Євр., Зах. Аз. – Жир. **Зп:** 14, 16, 18, 19 (Фл. УРСР, т. 5).

447. (188). *Camelina microcarpa* Andr. – Ри́жий дрібноплодий (Рыжик мелкоплодный). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. /∞.– **SilRu**. (Адв.). Євраз. (помірна смуга). – Жир., бур. По всій Д:3) і Зп:3). Фл. УРСР, т. 5. DSU!

448. *C. rumelica* Velen. – Р. румелійський (Р. румелийский). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **StRu**. Євр., Сер. Аз. – Жир. Д: 8 та Зп: 3, 16, 18 (Фл. УРСР, т. 5).

449. *C. sativa* (L.) Crantz* – Р. посівний (Р. посевной). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **Cul(Ru)**. (Адв.), Середзем., Близький Сх. /ОС. – Бур'ян, жир. Д: 8 (Днп., Ак., 1889); Зп: 4 (Фл. УРСР, т. 5).

450. *C. sylvestris* Wallr. – Р. дикий (Р. дикий). Дв., ст/к., внр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **RuSt**. (Адв.), Євр., Зах., Сер. Аз. /ІБТ. – Жир., бур. По всій Д:1), 19 (ок. м. Марганець, Хархота, 1982), та Зп:1): спорадично, Фл. УРСР, т. 5.

451. (189). *Capsella bursa pastoris* (L.) Medik. – Грицики звичайні (Пастушья сумка обыкновенная). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent.(Ah.), Var. – **Ru**. (Адв.). Євраз. (помірна смуга). /∞. – Їст. (листя для салату), віт. (у листях – 120 – 198 мг% вітаміну С), лік., ефір. По всій Д:4) і Зп:4): Фл.УРСР. т. 5. DSU!

452. (190). *Cardamine amara* L. – Жеруха гірка (Сердечник горький). Бр., ст/к., внр., НКг., MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., Ent., Var. – **PalSil**. Зах. Аз. /ОС,ДС. – Їст. Д: 3 (ок. с. Андріївка, Бельгард, 1974), 8 (Днп., Фл.УРСР. т. 5), 14, 16 (Дніпродзержинськ, Сидоров, 1897).

453. + *C. dentata* Schult. – Ж. зубчаста (С. зубчатый). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MsTr., HgMs., MsT°, He., Ent., Var. – **PalPr**. Євраз.(без тропіків). /ОС. – Д: 3 (ок. с. Андріївка, Сідельник, 1955! DSU), 8 (ок. Днп., по заплавному лукам Дніпра, Ак., 1889). К. – 5.

454. *C. impatiens* L. – Ж. недоторкана (С. недотрога). Од.-Дв., внр., Т., НКг., MsTr., HgMs., MgT°, ScHe., Ent., Ach. – **SilPal**. Євр., Ц. Аз. /ОД,ОС. – Д: 3 (Ак., 1889, Алекс. и др., 1986), 7 (ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, ок. с. Кам'янка, б. Дніпра, Бар., 2000, ок. Таромське, Кучер. та ін., 2003!).

455. *C. parviflora* L. – Ж. дрібноцвіта (С. мелкоцветковый). Од., внр., Т., MsTr., HgMs., MgT°, ScHe., Ent., Var. – **PalPr**. Євраз., Пн. Афр. /ОС. – Д: 8 (по р. Самарі, Ігренъ, Ак., 1889), 3 (с. Василівка, Тар. 1991!) і Зп: (о. Хортиця, Кор., 1993).

456. *C. pratensis* L. – Ж. лучна (С. луговой). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MsTr., HgMs., МТ°, He., Ent., Ach. – **PalPr**. Циркумпольярний вид. /ОС,ДС.– Віт., мед. Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 13 (по Саксагані), 14 та Зп: 3 (Сидоров, 1997).

457. (191). *Cardaminopsis arenosa* (L.) Hayek – Кардаминописис пісковий (Кардаминописис песчаный). Дв., ст/к., вмр., НКг., OgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Var. – **PtrPr**. Євр. /ОС,ДС,ІБТ. – Д: 3, 5 (Алекс. и др., 1986), 8 (ж/м. Ігренъ, Ак., 1889), 14 (м. Верхньодніпровськ, Сидоров, 1897), 19 (с. Шишкіно,

Тар., 1998!), 21 (біля плотини Карачуновського водосх-ща, Сідельник, 1948!) і **Зп:** 3 (о. Хортиця, Ак., 1889, Кор., 1993).

458. (192). *Cardaria draba* (L.) Desv. – Кардарія крупковидна (Кардария крупковидная). Бр., к/пар., вр., G., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent.(Ah.), Val. – **Ru.** Євраз. (адв. у Пн. Ам.). /∞.– Їст. (насіння). Мед., Бур. По всій **Д:4)** і **Зп:4)**: DSU! Фл. УРСР, т. 5.

459. (193). *Chorispora tenella* (Pall.) DC. – Хориспора ніжна (Хориспора нежная). Од., ст/к., врн., T., MsTr., MsKs., He., Ent., Val. – **Ru.** (Адв.). Ц. Євраз. /∞. – Їст. (листя для салатів). По всій **Д:3)** і **Зп:3)**. Фл. УРСР, т. 5. DSU!

460. (194). *Conringia orientalis* (L.) Dumort. – Конрінгія східна (Конрингия восточная). Од., ст/к., врн., T., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Var. – **RuSt.** (Адв.)/OC. Євраз. (помірна смуга). – Бур. **Д:1)**, 8 (Днп., Гроссг., 1904!), 3 (DSU! 1982), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), по Правобережжю, зрідка, Кучер., 2004), **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (Бердянська Коса, Кузмич., 1974).

461. (195).++ *Crambe aspera* M. Bieb. – Катран шершавий (Катран шероховатый). Бр., ст/к., врн., НКг., MgTr.(Ca), Ks., MsT°, He., Ent., Perv.– **(Hal)PtrSt.** Пд. Сх. Євр. /OC. – Мед., їст., корм. **Д:0)**, 8 (Черв. кн. Укр., 2009), К.– 0.

462. + *C. pontica* Steven ex Rupr. – Катран понтійський (Катран понтийский). Бр., ст/к., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Perv. – **PtrSt.** (Адв.). Понтичний вид. /OC,IBT. – Їст., жир., віт., дек. **Д:1)**, 3 (опред. Тар., 1996, DSU!), 8 (Днп., Тар., 1983!), 19 (вздовж залізниці біля Олександрійської затоки, Тар., 1987!); **Зп:** 14 (Кузм., 1974), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 16, 19 (Фл. УРСР, т. 5). К. – 1.

463. + *C. tataria* Sebeok. – К. татарський (К. татарский). Бр., ст/к., врн., НКг., MgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Perv.– **St.** Євр. /OC,ДоК,ДВ. – Мед., їст., корм. **Д:1)**, 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 8 (Днп., Пачоський, 1910, ж/м. Північний, Бар., 2010), 11 (с. Слов'янка, Черняєв), 18 (Ново-Подільськ, Ново-Миколаївка, Пачоський, 1910), 19 (м. Нікополь, Ак., 1889 – Фл. УРСР, т. 5), К. – 4; **Зп:** 3 (Фл. УРСР, т. 5, о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 0.

464. (196). *Descurainia sophia* (L.) Webb. ex Prantl – Кудрявець Софії (Дескурайния Софии). Од., ст/к., врн., T., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent.(Ah.), Var. – **Ru.** (Адв.). ∞. Євр., Ц. Аз. /∞. – Жир. (насіння). Їст. (листя), крас., мед. По всій **Д:3)**; **Зп:3)**. DSU!, Фл. УРСР, т. 5.

465. (197). *Diplotaxis muralis* (L.) DC. – Дворядник муровий (Двурядка степная). Од.-Дв., ст/к., врн., T., НКг., MsTr., Ks., MsT°, ScHe., Ent., Var. – **PtrRu.** (Адв.). /∞. Євр. (адв. у Пн. Ам. і Пн. Афр.). – Мед. По всій **Д:3)** та **Зп:3)**. DSU. Фл. УРСР, т. 5.

466. *D. tenuifolia* (L.) DC. – Д. тонколистий (Д. тонколистный). Бр., ст/к., врн., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent.(Ah.), Var. – **Ru.** (Адв.)/∞. Євр. – По всій **Д:4)** та **Зп:3)**. DSU, Фл. УРСР, т. 5.

467. (198). *Draba nemorosa* L. – Крупка дібровна (Крупка перелесковая). Од., ст/к., впр., Т., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Var. – **StRu**. Голарктичний вид. – По всій Д:2) та Зп:2). DSU, Фл. УРСР, т. 5.

468. (199). *Erophila krockeri* Andrzej. – Веснянка Крокера (Веснянка Крокера). Од., ефемер., ст/к., впр., Т., Og.-MsTr., Ms., MsT°, He., Ent., Var. – **Ru**. Сер. Євр. /∞. – По всій Д:3) та Зп:3). DSU, Фл. УРСР, т. 5 та інші джерела.

469. *E. verna* (L.) Besser – В. весняна (В. весенняя). Од., ефемер, ст/к., впр., Т., Og.-MsTr., Ms., MgT°, He., Ent.(Ah.), Var. – **Ru**. Євраз. /∞. – По всій Д:4) та Зп:4). DSU. Фл. УРСР, т. 5 та ін. джерела.

470. (200). *Erucastrum armoracioides* (Czern. ex Turcz.) Cruchet – Рогачка хриновидна (Рогач хреновидный). Дв., ст/к., впр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Perv. – **RuSt**. Євр., Ц. Аз. /∞. – Жир., корм. По всій Д:2) та Зп:2). DSU. Фл. УРСР, т. 5; Присамяр'я, Алекс. и др., 1986, о. Хортиця, Кор., 1993.

471. (201). *Erysimum aureum* M.Bieb. (*E. sylvaticum* M.Bieb.). – Жовтушник золотистий (Ж. лісовий) – Желтушник золотистый (Ж. лесной). Дв., ст/к., впр., НКг., MgTr., MsKs., ScHe., MgT°, Ent., Var. – **(St)Sil**. Понтичний ендем. /∞. – Лік. Д:1), 2 (ок. с. Котовка, DSU!), 3 (ок. с. Андріївка, с. Всесвятське, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 6), 16 (Гроссгейм, 1906!, DSU! 1965!), 17 (ок. с. Військове, Фл. УРСР, т. 5), на правобережжі, рідко, Кучер., 2004.

472. *E. cheiranthoides* L. – Жовтушник лакфіолевидний (Желтушник лакфиолевидный). Дв., ст/к., впр., НКг., MsTr., Ms., MT°, ScHe., Ent., Var. – **Ru**. Циркумпольярний вид. /∞. – Лік. (серцевої дії). По всій Д:3) і Зп:3). DSU. Фл. УРСР, т. 5 та ін.

473. *E. diffusum* Ehrh. – Ж. розлогий (Ж. раскидистый). Дв., ст/к., впр., НКг., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **RuSt**. Ц. Євраз. – Лік. (серцевої дії). По всій Д:3) та Зп:3). DSU. Фл. УРСР, т. 5 та ін. Фото 8.

474. + *E. leptostylum* DC. – Ж. тонкостовпчиковий (Ж. тонкостолбиковый). Дв., ст/к., впр., НКг., Ks., MsT°, He., Ent., Var. – **St**. Понтично-каспійський ендем. /ДС. – Д:0), 18 (с. Новоподільське, Пачоский, 1910), Зп: 5 (Фл. УРСР, т. 5), 14 (Кузм., 1974). К. – 2.

475. *E. leucanthemum* (Stephan) V.Fedtsch. – Ж. білоцвітий (Ж. белоцветный). Дв., ст/к., впр., НКг., MgTr.(Alk.), Ks., MgT°, He., Ent., Var. – **(Hal.)PtrSt**. Ц. Євраз. /ДС. – Д: 15 (Фл. УРСР, т. 5), Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

476. *E. repandum* L. – Ж. розчепірений (Ж. выгрызенный). Дв., ст/к., впр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent.(Ah.), Var. – **RuSt**. Ц. Євраз. /∞. – Жир., Д:2), 9, 17 (по Дніпру, Бар., 2000), 8 (ок. Днп., Тар., 1979!, Бар., 2000), 13 (по р. Саксагані, Сидоров, 1897), на правобережжі, зрідка, Кучер., 2004, 14 та Зп: 3 (Ак., 1889, о. Хортиця, Кор., 1993), 5 (Фл. УРСР, т. 5).

477. *E. strictum* P.Gaerth., V. May et Schre. (*E. hieracifolium* L.). – Ж. нечуйвітровий (Ж. ястребинковидный). – Дв., ст/к., впр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent.(Ah.) Var. – **SilSt**. Євраз. /ДС. – Лік., отруйн. (для гусей). Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1991!), 15 (ок. с.

Малософіївка, 2004), 17 (с. Нікольське-на-Дніпрі, б. Військова, Кучер., 2004); **Зп:** 4 (с. Біленьке, Фл. УРСР, т. 5).

478. (202). *Euclidium syriacum* R. Vorbas – Евклідій сирійський (Крепкоплодник сирийський). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ah.(Ent.), Val. – **Ru.** (Адв.). Ц. Євраз. /∞. – По всій **Д:3**) і **Зп:3**). DSU, Фл. УРСР, т. 5, Алекс. и др., 1986.

479. (203). *Hesperis matronalis* L. – Нічна фіалка (Ночная фиалка). Дв., ст/к., ввр., НКг., Og.-MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Var. – **SilPr.** Ц. Євраз. /ОС,ДоК. – Дек. **Д:** 3, 5 (DSU!, Присамар'я, Алекс. и др., 1986, Сидоров, 1897), 8 (м. Днп., Ак., 1889, Тар., 1981!), 13 (по Сакскгань, Сидоров, 1897); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

480. + *H. tristis* L. – В. плакучі (В. печальная). Дв., ст/к., ввр., НКг., Og.-MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Var. – (St.)**SilPr.** Причорноморський ендем. /ОС,ДоК,ДС,ІБТ. – Жир., цінний для науки вид. **Д:** 3 (степи, схили, Ак., 1895, ок. с. Вільне, 1938!, с. Хащове, Фоменко, 1915! DSU), 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889, Гроссгейм, 1911!, Тар., 1978!, ж/м. Ігренъ, Тар., 2008!), 13 (с. Зелений Гай, Кучер., 1984!), 17 (с. Петрове-Свистунове, Кучер. та ін., 1996!), 21 (б. Приворотна, Кучер., 2000). К. – 3; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 10, 13 (Ян., 1912). К. – 4.

481. (204). + *Hymenolobus procumbens* (L.) Fourg. – Багатонасінник лежачий (Многосемянник лежачий). Од., ст/к., ввр., Т., AlkTr., Ms., MgT°, He., Ent., Var. – **Hal.** Ц. Євраз., Пн. Афр. /ОС. – **Д:** 5 (с. Карабинівка, Еліашевич, 1936, (Фл. УРСР, т. 5, 1953, Визначник рослин Укр., 1965). К. – 2; **Зп:** 14, 19 (Фл. УРСР, т. 5, Бердянська коса, Кузм., 1974). К. – 3.

482. (205). *Iberis amara* L.* – Іберійка гірка (Иберийка горькая). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Var. – **Cul.** Походить з Сер. Євр., дичавіє, стає бур'яном. /ОС. – Дек. **Д:** 8 (м. Днп., як декоративна рослина, Ак., 1889); **Зп:** 1): 19 (Ногайск, 1937!, DSU!)

483. (206). *Isatis campestris* Steven ex DC. – Вайда польова (Вайда полевая). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **RuSt.** /ОС,ДВ,ДС,ІБТ. Сер. Євр., Середзем. /ОС,ДВ,ДС,ІБТ. – Мед. **Д:** 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Гроссг., 1903!, пос. Братський, Тар, 1988!), 9 (Тар., 1973, 1981! DSU), 14 (ок. Верхньоднп., Ак., 1895), 21 (відвали СевГОК'у, Тар., 2008!), 17 (Бар., 2000).

484. *I. praecoq* Kit. ex Tratt. – В. рання (В. ранняя). Дв., ст/к., ввр., НКг., MgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **RuSt.** Причорноморський ендем. – Мед. **Зп:** 4 (ок. с. Біленьке, Фл. УРСР, т. 5).

485. *I. taurica* M. Vieb. – В. кримська (В. крымская). – Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr.(Ca), Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** /ІБТ. Понтичний ендем. – Мед., лік. **Д:** 1), 19 (ок. с. Мар'янівка, дамба Каховського водос-ща, Кучер. та ін., 2001!)/

486. *I. tinctoria* L. – В. фарбувальна (В. красильная). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **RuSt.** /ОС,ДС,ІБТ. Сер. Євр., Середзем., Ц. Аз. – Мед., лік., фарб., жир. **Д:** 3 (степи, схили, Ак., 1895), 5 (м. Павлоград),

10 (ок. с. Васильківка), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 8 (Днп., Ак., 1889), 17 (ок. с. Військове, Бельгард, 1940), 21 (Кучер., 2000); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

487. (207). *Lepidium campestre* (L.) R. Borbas – Хрінниця польова (Клоповник полевої). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКр., MgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent.(Ah.), Var. – **Ru.** /OC. Євр., М. Аз., Пн. Ам. – Їст., бур'ян. Д: 3 (с. Хащове, DSU, 1938!), 8 (ок. Батсада, Тар., 1989!); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

488. + *L. crassifolium* Waldst. et Kit. – Х. товстолиста (К. толстолистный). Бр., ст/к., ввр., НКр., AlkTr., Ms., MgT°, He., Ah., Var. – **HalPr.** /OC. Ц. Євраз. – Д:2), 3 (м. Новомосковськ, с. Кулебівка, Ак., 1889), 5 (с. Карабинівка, Тар., 1992!), 8 (ок. Днп., ж/м. Фрунзенський, Тар., Бар., 2004!). К.–4.

489. *L. densiflorum* Schrad. – Х. густоцвіта (К. густоцветковый). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКр., Og.-MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ah., Var. – **Ru.** /OC. (адв.). Походить з Пн. Ам. – Бур'ян. Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), / 8 (Днп., Тар., 1976!). По степовому Правобережжю зрідка, Кучер., 2004).

490. *L. latifolium* L. – Х. широколиста (К. широколистный). Бр., ст/к., ввр., НКр., (Alk.)MgTr., Ms., MsT°, He., Ent.(Ah.), Val. – **PrHal.** /∞. Голаркт. (без Арктики) – Їст. (рослина гірка як перець). Дек. По всій Д:3) і **Зп:**3), DSU, Фл. УРСР, т. 5, 14 (Бердянська Коса, Кузмич., 1974).

491. *L. perfoliatum* L. – Х. пронизанолиста (К. пронзеннолистный). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКр., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent.(Ah.), Var. – **RuSt.** Євраз. (без тропічних регіонів). /OC. – По всій Д:2), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1963, 1989!, 201!); **Зп:**2): DSU, Фл. УРСР, т. 5.

492. *L. pumilum* Boiss. et Balansa – Х. низька (К. низкий). Бр., ввр., НКр., AlkTr., KsMs., MgT°, He., Ent.(Ah.), Val. – **Hal.** Ц. Євраз. – **Зп:** 14 (Бердянська Коса, Кузмич., 1974)., 1974).

493. *L. ruderale* L. – Х. смердюча (К. мусорный). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКр., MsTr., MsKs., MT°, He., Ah.(Ent.), Val. – **Ru.** /∞. Циркумпольярний вид. – Інсектицид, бур. По всій Д:4); **Зп:**4). DSU, Фл. УРСР, т. 5 та ін. джерела.

494. *L. sativum* L.* – Х. посівна (К. посевной). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **Cul.** /ОД. (Інколи дичавіє). Пн.-сх. Афр., Пд. Зах. Аз. – Їст., віт. Д: 14 (с. Красний Кут, здичавіла, Ак., 1889).

495. (208). *Mattiola bicornus* (Sibth. Et Smith.) DC. – Левкой дворогий (Левкой двурогий). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **Cul.** /∞. (Адвент.). Середзем., М. Аз. – Дек. По всій Д:3) і **Зп:**3), інколи дичавіє (Фл. УРСР, т. 5).

496. (209). *Meniocus linifolius* (Stephan ex Willd.) DC. – Плоскоплідник льонолистий (Плоскоплодник льнолистный). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., He., Ent., Var. – **St.** /ДК.ДВ. Середземн., Ц. Аз. (адв. в Австралії). – Д:2), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 9 (ок. с. Хорошево, Тар., 1980!), 21, 22 (Котов, 1927); на правобережжі, звичайно, Кучер., 2004. **Зп:** 3 (Сидоров, 1897).

497. (210). *Neslia paniculata* (L.) Desv. – Неслея волотиста (Неслея метельчатая). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **Ru.** Ц. Євраз. (адв. в Пн. Ам.) – Жир., крас. **Зп:** 3 (Фл. УРСР, т. 5).

498. (211). *Raphanus raphanistrum* L. – Редька дика (Редька дикая). Од, ст/к., внр., Т., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **Ru.** /ОС.ДС. (Адв.). Євраз. (помірна смуга), адв. у Пн. Ам. – Мед., бур'ян, жир. **Д:** 2), 3, 5 (Присамяр'я, Алекс. и др., 1986), 9 (ст. 207 км, Тар., 1988!), 5 (ок. Павлограда), 14 (по р. Саксагань, Ак., 1889), **Зп:** 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974).

499. **R. sativus** L. subsp. *radicula* Pers.* – Р. посівна, підвид редиска (Р. посевная, подвид редиска). Од, бул/к., внр., Т., MgT., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **Cul.** ∞. Середзем. – Їст., віт., жир. По всій **Д:** і **Зп:** дичавіє (DSU, Фл. УРСР, т. 5).

500. (212). *Rapistrum perenne* (L.) All. – Ріпниця багаторічна (Репник многолетний). Бр., Дв., ст/к., внр., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Perv. – **RuSt.** /ОС.ДВ.ДС. Сер., Сх. Євр. – Мед., **Д:** 3 (с. Вільне, Тар., 1988, 2010!), 5 (с. Булахівка, DSU, 1984!), 8 (Днп., Тар., 1981, 2000!, DSU!, Бар., 2000), 7, 9, 17 (уздовж Дніпра, Бар., 2000). Фото 9.

501. **R. rugosum** (L.) Bergeret – Р. зморшкувата (Р. морщинистый). Дв., ст/к., внр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **Ru.** Ц. Євраз. – **Зп:** 16 (Акимівка), 17 (Мелітополь, Фл. УРСР, т. 5).

502. (213). *Rorippa austriaca* (Crantz) Besser – Водяний хрін австрійський (Жирушник австрийский). Бр., ст/к., внр., НКг., Og.-MsTr., HgMs., MsT°, He., Ent., Var. – **PalPr.** /∞.Євр., Зах. Сиб. – По всій **Д:** 3) і **Зп:** 3): DSU, Фл. УРСР, т. 5, 5 (ок. с. Булахівка, Тар., 1982!), у Днп., Ак., 1889, Сидоров, 1897, 7 (ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000), **Зп:** 3 (Кор., 1993). Біля с. Булахівка знайдено гібрид цього виду з *R. sylvestris* (L.) Besser, який має назву – *R. prostrata* (I.P.Bergeret) Schinz et Tell. [*R. anceps* (Wahlenb.) Rchb.], Тар., 1986.

503. **R. amphibia** (L.) Besser – В. х. земноводний (Ж. земноводный). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., Hg., MgT°, He., Ent., Hdch. – **Pal.** /∞. Євр., Зах. Сиб., Сер. Аз., Середзем. – Їст., лік., мед. По всій **Д:** 2) і **Зп:** 2): DSU, Фл. УРСР, т. 5.

504. **R. brachicarpa** (C.A. Mey.) Hayek – В. х. короткоплодий (Ж. короткоплодный). Бр., НКг., MgTr., Ms., MsT°, He., Ent., Var. – **Pr.** /ОС. Ендем Пд. Євр. та Аз. (помірна смуга). – **Д:** 3), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1990!), 8 (Днп., Ак., 1889, Гроссг., 1905!), 12 (ок. с. Вел.-Михайлівка. Бекетов, 1886), 16 (Фл. УРСР, т. 5), **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

505. ^ **R. palustris** (L.) Besser – В. х. болотний (Ж. болотный). Бр., ст/к., внр., Hel., OgTr., MsHg., He., Ent., Val. – **PrPal.** /ДВ. Плюрирегіональний вид. – **Д:** 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1978, в ок. с. Сухачівка, 1985!), 14 (с. Заріччя, с. Боровківка), 19 (Нікопольські плавні, Кучер., 2004. Зелена кн. Укр. К. – 3.) та **Зп:** 3 (Фл. УРСР, т. 5).

506. **R. sylvestris** (L.) Besser – В. х. лісовий (Ж. лесной). Бр., ст/к., внр., НКг., MsTr.(Hal.), Ms., MgT°, ScHe., Ent.(Ah.), Var. – **RuPr.** /ІБТ. Євр., Середзем. (адв. у Пн. та Пд. Ам.). – Корм. **Д:** 2), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1990! 2002!); на степовому Правобережжю, рідко. **Зп:** 2), 3 (Кор., та ін., 1993). Відомі

гібриди з *R. palustris* (*R. x astyla* (Rchb.) Rchb.), з *R. austriaca* (*R. x armoracioides* (Tausch)Fuss), *R. amphibia* (*R. x sodalis* Zapal.).

507. (214). *Sinapis alba* L.* – Гірчиця біла (Горчица белая). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent.(Ah.), Var. – **Cul. (Адв.)** /∞. Євраз. (адв. у Пн. та Пд. Ам., Н. Зеландії), іноді як бур'ян. – Корм, їст., мед., По всій Д:3) та Зп:3). DSU!, Фл. УРСР т. 5.

508. *S. arvensis* L. – Г. польова (Г. полевая). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent.(Ah.), Var. – **Ru. (Адв.)** /∞. Євраз. (без тропіків). – Лік., мед., жир., їст. По всій Д:4) та Зп:4): Фл. УРСР т. 5, DSU!

509. *S. dissecta* Lag.* – Г. розсічена (Г. рассеченная). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Var. – **Cul.(Ru). (Адв.)**. Походить з Середзем. /ОС.– Мед., їст. (листя). Д: 3 (ок Новомосковська, посіви льону, Ак., 1895), 8 та Зп: 13 (Фл. УРСР, т. 5).

510. (215). *Sisymbrium altissimum* L. – Сухоробрик високий (Гулявник високий). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., MsTr., KsMs. MsT°, He., Ent., Val.(Peru.) – **Ru.** Ц. Євр., Пн. Ам. /ОС,ДоК.. – Їст., корм., мед., жир. По регіону звичайно. Д:3): 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1973!), 13 та Зп: 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897), 3 (о. Хортиця, Гроссгейм, 1908, о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (Кузм., 1974).

511. *S. loeselii* L. – С. Льозеліїв (Г. Лезеля). Од.-Дв., (висота до 200 см), ст/к., ввр., Т., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Var. – **Ru.** Євр., Ц. Аз. /∞. – Мед., їст. (листя), жир. По всій Д:4) і Зп:4): DSU!, Фл. УРСР, т. 5.

512. *S. officinale* (L.) Scop. – С. лікарський (Г. лекарственный). Од.-Дв., ст/к., ввр., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent.(Ah.), Val. – **Ru.** Пн. помірна смуга Землі. /ОС,ІБТ. – Лік., їст. (стебла, листя), жир., корм. Д: 3, 5 (Присар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1983, *Var. angustifolium* Wiptg., Тар., 2000!), 21 (Кучер., 2000), Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 3, 7 (Фл. УРСР, т. 5).

513. *S. orientale* L. – С. східний (Г. восточный). Од.-Дв., ст/к., ввр., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent.(Ah.), Val. – **RuSt.** Пн. частина Степу України, Крим. /ОС. – Лік., їст. (стебла, листя), жир., корм. Д: 5 (Кочерезьке лісн-во, узбіччя дороги, Тар., 1981!).

514. *S. polymorphum* (Murrey) Roth – С. мінливий (Г. изменчивый). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent.(Ah.), Var. – **RuSt.** Ц. Євраз. /∞. – По всій Д:3) і Зп:3): DSU, Фл. УРСР, т. 5 та інші джерела.

515. *S. strictissimum* L. – С. стиснутий (Г. сжатый). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Var. – **RuSil.** Сер. Євр. /ОС,ДС, – Д: 3 (ок. с. Вільне, Котов, 1930), 8 (Днп., Тар., 1991!), 16 (Фл. УРСР, т. 5), 17 (ок. с. Військове, Бельгард, 1940), 14 (ур. Чаплина), 17 (ок. с. Нікольське-на-Дніпрі, б. Тягінька, Кучер., 2004),

516. *S. wolgensse* M.Bieb. ex Fourq. – С. волзький (Г. волжский). – Бр., к/пар., вр., Hel., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Var. – **Ru.** (Адвент.). Сх. Євр. (помірна смуга). /ОС,ІБТ.– Д: 3 (біля ст. Мар'янівка, Тар., 1996!), 8 (Днп., біля Заводу побутової хімії, Тар., 1990!, *Опред...*, 1987). По Степовому правобережжю, звичайно, Кучер., 2004; Зп: 19 (Фл. УРСР, т. 5).

517. (216). + *Syrenia cana* (Piller et Mitterp) Neill. – Сиренія сиза (Сирения сизая). Дв., ст/к., ввр., НКр., OgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Var. – **PsSt.** Пн. понтичний ендем. /ОД,ОС,ІБТ. – Мед, дек. Д: 3 (по р. Самара, Котов, 1930 – тепер затоплене), 7, 8 (ок. с. Обухівка, Гар., 1963, 1999!, ПЗ: Дн.-Орільський, Бар., 2000), 19 (Мар'їнські плавні, Сідельник, 1940!), 21 (по р. Інгульцю, Котов, 1927, піщаний степ, Сідельник, 1940!), К. – 3. Зп: 4 (Сідельник, 1948!), 16 (Алтагірська ліс. дача) та 17 (ок. Мелітополя, Альбицька, 1950!). К. – 4.

518. *S. montana* (Pall.) Klokov – С. гірська (С. горная). Дв., ст/к., ввр., НКр., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent.(Ah.), Var. – **PsSt.** Пд. понтичний ендем. /ОС,ІБТ. – Мед. Д: 8 (ок. ж/м. Ігренъ, Ак., 1895, ПЗ Дн.-Орільський, Бар., 2000), 22 (с. Широке, с. Андріївна, Кучер., 2004); Зп: 16, 18, 19 (Фл. УРСР, т. 5), 14 (Кузм., 1974).

519. *S. siliculosa* (M. Bieb.) Andr. – С. стручкова (С. стручковая). Дв., ст/к., ввр., НКр., OgTr., KsMs., MgT°, He., Ent.(Ah.), Var. – **Ps.** Євраз. /ОС. – Мед, дек. Д: 3 (ок. с. Андріївка, Альбицька, 1948).

520. (217). + *Subularia aquatica* L. – Шильник водяний (Шильник водяной). Од., ввр., (Hel.)Г., MsTr., MT°, Hg., HeSc., Ent. Hdch. – **Pal.** Євр. (Пн.), Сх., Пн. Ам., Зах. Гренландія. /ДВ. Д:0): 12 (по р. Вовча, с. Озерівка, Сидоров, 1897). К. – 0.

521. (218). *Thlaspi arvense* L. – Талабан польовий (Ярутка полевая). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent.(Ah.), Var. – **Ru. (Адв.).** /∞. Євраз. (адв. у Пн. Ам.), віт., лік., жир. (іст.), ефір., іст. По всій Д:4) і Зп:4): Фл. УРСР, т. 5.

522. + *T. perfoliatum* L. (*Microthlaspi perfoliatum* (L.) F.K.Mey.). – Т. пронизанолистий (Я. пронзеннолистная). Од., ефемер, ст/к., ввр., Т., MsTr., Ms., MsT°, He., Ent.(Ah.), Var. – **RuPrSt. (Адв.).** /∞. Євраз. (без тропіків та Дал. Сх.), Пн. Афр. – По всій Д:3) та Зп:2): Фл. УРСР, т. 5, Сидоров, 1897, К. – 4.

523. + *T. praecox* Wulf. (*Nocsaea praecox* (Wulf.) F.K. Mey.). – Т. ранній (Я. ранняя). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Var. – **RuSt.** Серед. Євр. /ОС,ІБТ.– Д:3), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. та ін., 1986), 8, (ок. Днп., Ак., 1889), 21 (м. Кр. Ріг, Кучер., 2001). К. – 4.

524. (219). *Turritis glabra* L. – Пужник голий (Башенница голая). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКр., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Євраз. (помірна смуга), адв. у Пн. Ам., Австралії. – Лік., інсектицид, бур. По всій Д:2) та Зп:2), (крім полинного степу): Фл. УРСР, т. 5. DSU! та ін.

28. Родина Caesalpiniaceae – Цезальпінієві (Цезальпиниевые) – 44

525. (220). *Gleditsia triacanthos* L.* – Гледичія колюча (Гледичия обыкновенная). Дер., ст/к., ввр., Ph., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., H/anch. – **CuSil.** Походить з Пн. Ам. /∞. – Дек., мед., дерев. По всій Д:3) та Зп:3). Часто дичавіє. Фл. УРСР, т. 6.

29. Родина Callitrichaceae – Виринницеві (Болотниковые) – 62

526. (221). *Callitriche corycarpa* Sendtner. /ОС,ОД. – Виринниця

тупоплідна (Болотник тупоплодный). Од., пуч/к., ввр., Hel.(Т.), MsTr., Hg., MT°, He., Hdph., Hdch. – **Pal**. Циркумпольярний. – Д: 3 (у заплаві р. Самари, в ок. с. Андріївка, Тар. та ін., 1988), 7 (ПЗ: Дніпр.-Орільський, Бар., 2006!); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

527. + *C. verna* L. – В. весняна (Б. весенний). Од., ввр., Hel.(Т.), MsTr., Hg., EuT°, ScHe., Hdph., Hdch. – **PalPr**. Плюрирегіональний. /ОС. – Д: 3 (Самарська затока, Бар., 2000). К. – 4.

30. Родина *Campanulaceae* – Дзвоникові (Колокольчиковые) – 63

528. (222). + *Adenophora lilifolia* (L.) Ledeb ex A. DC. – Аденофора лілієлиста (Бубенчик лилиелистный). Бр., д/кщ., вр., НКг., MgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **Sil**. Євраз. (помірна смуга). /ОС,ДВ. – Лік., їст., дек. Д: 2 (ліс по р. Орілі, Ак., 1889), 3 (Фл. УРСР, т. 10), 3 (по р. Оріль, Сидоров, 1897), 3, 5 (Бельгард, 1950, Присамар'я, Тар. та ін., 1988), 9 (Байраки, DSU!, 1985). К. – 1.

529. (223). *Asyneuma canescens* (Waldst. et Kit.) Griseb. et Schrenk – Азинеума сіривата (Азинеума сероватая). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **StPtr**. Пд-сх. Євр., Зах. Аз. /ОС,ДС. – Д: 3, 5 (Присамар'я, Фл. УРСР, т. 10, Тар. та ін., 1988), 8 (ок. Днп., Гроссгейм, 1904!), 17 та Зп: 2 (Фл. УРСР, т. 10), по Степовому правобережжю, звичайно, (Кучер., 2004).

530. (224). *Campanula bononiensis* L. – Дзвоники болонські (Колокольчик болонский). Бр., д/кщ., вр., НКг., MgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent.(p.a.), Val. – **RuSil**. Євраз. /∞. – Дек., мед., корм. По всій Д:3) та Зп:3): (Фл. УРСР, т. 10; DSU! та ін).

531. + *C. glomerata* L. – Д. скупчені (К. скученный). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **PrSil**. Євр., Сер. Аз. /ОС,ДоК,ДВ,ІБТ. – Лік., дек., корм. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 12 (ок. с. Вел.-Михайлівка), 13 (с. Заріччя), 17 (ок. с. Військове, Тар., 2009!), 21 (с. Рахманівка) та 22 (с. Новоселівка, Кучер., 2000, 2001). DSU! К. – 3. Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 2.

532. *C. patula* L. – Д. розлогі (К. раскидистый). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent.(p.a.), Val. – **SilPr**. Євр., Зах. Сиб. /ОС. – Лік., мед., дек., корм. Д: 8 (лівий берег Дніпра, Ак., 1889). Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

533. + *C. persicifolia* L. – Д. персиколисті (К. персиколистный). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **PrSil**. Євр., Сиб. /ОД,ОС. – Дек. Д: 2 (ок. смт. Котовка, Лоза, 1999!), 3, 5 (Присамар'я, Бельгард, 1950, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Гроссгейм, 1903); К. – 2. Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 2.

534. *C. rapunculoides* L. – Д. ріпчастовидні (К. репчатовидный). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent.(p.a.), Val. – **PrSil**. Євр., Зах. Сиб. /ОС,ІБТ. – Лік., корм., дек., їст. Д:2), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 6 (б. Гракова, Бар., 2008!), 8 (ок. м. Днп., Ак., 1889; Гембіцька, 1918!, м. Днп., вул.

Чічерина, залена смуга, Тар., 2012!), по Степовому правобережжю, спрорадично, Кучер., 2004; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). Фото 38.

535. *C. rapunculus* L. – Д. ріпчасті (К. репчатый). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Євр., Кавк. /*ОСДоК,ДВ,ІБТ.* – Лік., корм., дек., їст. (листя та коріння). **Д:** 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. м. Днп., Ак., 1889), 12, 21 (Фл. УРСР, т. 10), 13 та **Зп:** 3 (Сидоров, 1897), 4 (Фл. УРСР. т. 10).

536. + *C. rotundifolia* L. – Д. круглолисті (К. круглолистный). Бр., д/кщ., вр., НКг., OgTr., KsMs., MgT°, HeSc., Ent., Val. – **Sil.** Євр., Сер. Аз., Пн. Ам. /*ОС,ОД.* – Лік., дек., мед., корм. **Д:** 3 (в лісах біля Новомосковська, Ак., 1889, Бельгард, 1938), 1 (по р. Оріль, Ак., 1889, Сидоров, 1897, Бельгард, 1940); К. – 0. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 1.

537. *C. sibirica* L. – Д. сибірські (К. сибирский). Дв., ст/к., ввр., НКг., MgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **RuSt.** Євр., Сиб. /*ОС,ДВ,ІБТ.* – Їст. (корені), лік. (проти зубної болі, поліпшує роботу серця), мед., корм., дек. **Д:** 3 (ст. Вільне, Тар., 1998!), 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Сидоров, 1897, DSU!), 11 12 (Бар., 2007!), по Степовому правобережжю, звичайно, Кучер., 2004), **Зп:** (о. Хортиця, Кор., 1993).

538. + *C. trachelium* L. – Д. крапиволисті (К. крапиволистный). Бр., НКг., MgTr., KsMs., MsT°, HeSc., Ent., Val. – **PrSil.** Євр., Зах. Сиб. /*ОС,ДоК,ДС.* – Дек., корм., їст., лік. **Д:** 2), 3 (ок. с. Андріївка, Тар., 1979!), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар. и др., 1988), 8 (Днп., Ак., 1889, дендропарк Бот. сада, Тар., 1990!), 13 (с. Біленщина) та 14 (ст. Воскобійня, Кучер., 2004), 17 (б. Військова, Бельгард, 1940, Никольське на Дніпрі, Бар., 2000, Кучер., 2001). К. – 3.

539. (225). + *Jasione montana* L. – Агалик-трава гірська (Букашник горный). Дв., ст/к., ввр., НКг., OgTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – (**Sil.**)**StPs.** Євр., Середзем. /*ОС,ОД,ДВ.* – Лік., дек. **Д:** 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988, Кириченко, 1935!), 2 (DSU, 1938!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1966!, ПЗ Дніпр.-Орільський, Манюк, Соловійов, 1988!), 1940!), 12 (ок. с. Вел.-Михайлівка, Ячна, 1954!); К. – 3. **Зп:** 2 (Фл. УРСР, т. 10), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 3.

31. Родина Cannabaceae – Коноплеві (Коноплевые) – 21

540. (226). *Cannabis ruderalis* Janisch. – Коноплі рудеральні (Конопля сорная). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Amph., (дводомний), Val. – **Ru.** Євраз. (без тропічних регіонів). /∞. – Лік., жир., отр. (для коней, свиней), волокн. По всій **Д:** 3); **Зп:** 3). DSU. Фл. УРСР, т. 4.

541. (227). *Humulus lupulus* L. – Хміль звичайний (Хмель обыкновенный). Бр. (виткий), д/кщ., вр., G., MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., Amph., H/anch. – (**Ru.**)**Sil.** (часто культивується). Голарктика. /∞. – Лік., їстівн. (пагони, листки), волокн. По всій **Д:** 3); **Зп:** 3). DSU. Фл. УРСР, т. 4, інші джерела.

β-р/акт.: 267.1 Бек., Кн.: 0,75. (Кривий Ріг, 1999).

32. Родина Caprifoliaceae – Жимолостеві (Жимолостные) – 58

542. (228). *Lonicera tatarica* L.* – Жимолость татарська (Жимолость татарская). Кущ, (1,5–м), ввр., nPh., MsTr., Ks., MgT°, ScHe., Ent., Endz. – **Sil.**

Ц. Євраз. /∞. – Мед., дек., отр. По всій Д:3); **Зп:3**), Фл. УРСР, т. 10, DSU!

543. (229). *Sambucus ebulus* L. – Бузина трав'яниста (Бузина травянистая). Бр., д/кщ., вр., G., MsTr., KsMs., MgTr., MgT°, ScHe., Ent., EndZ. – **SilRu.** (Адв.). Ц. Євраз. вид. /ДС. – Мед., лік., крас., інсектицид, бур'ян. Д: 8 (в ок. Бот. саду ДНУ. Тар., 1974, 1981!).

544. *S. nigra* L. – Б. чорна (Б. черная). Кущ (3–6 м), внр., nPh., Og.-MgTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Endz. – (Ru.)**Sil.** Євр., Середзем. /∞. – Лік., їст., дек., фітомеліор.. По всій Д:4); **Зп:3**): Фл. УРСР, т. 10, DSU!

β-р/акт.: 573.5 Бек, Кн.: 1,55 (на СГ чорноземі).

545. *S. racemosa* L.* – Б. червона (Б. красная). Кущ (2 – 4 м.), внр., nPh., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Endz.– **Cul. (Sil. Mont.)**. Євр. /ОС. – Лік., дек., жир. меліорат. Д:2). Наприклад, 5, (Присамар'я, Тар., 1989! 1993!); 8 (ок. м. Днп., Тар., 2007!), **Зп: 3** (о. Хортиця, Кор., 1993) та інші джерела. Фото 31.

546. (230). + *Viburnum lantana* L. – Калина цілолиста (Калина городовина). кущ. (1–3 м), ст/к., внр., nPh., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Endz. – **Sil.** Сер., Пд. Євр., М. Аз., Пн., Афр. /ОС,ДоК,ДС,ІБТ. – Мед., крас., дек., отр. Д:2), 3 (ок. с. Вільне, Сідельник, 1948! DSU), 13 (Клюєва, Козаченко, 1957! DSU), 14 (ок. Верхньодніпровська, Бельгард, 1975), 21 (б. Північна Червона, Фл. УРСР, т. 10, Кр. Ріг, б. Приворотна, Кучер., 1995), 22 (с. Новоселівка, Кучер., 2004). К. – 3.

547. + *V. opulus* L. – К. звичайна (К. обыкновенная). Кущ (2–4 м), ст/к., внр., nPh., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Endz. – **Sil.** Євр., Середзем. /ОД,ОС. – Лік., їст., дек. Д:2), 1 (по р. Оріль) та 2 (DSU, 1967!), 3 (ок. Ів.-Михайлівка, Тар., 1977!), 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Чапельський о-в, Сідельник, 1941!, пос. Таромське, Кучер., 2004). К. – 3. **Зп: 17** (Мелітопольський лісгосп, Воробйов, 1950!). К. – 3.

β-р/акт.: 46,1 □ 6,2 Бк; Кн.: 0,96 (Солонянський р-н. На СГ₂).

548. *V. rhytidophyllum* Graebn.* – К. зморшкуватоліста (К. морщинистолістная). Кущ. (до 3 м.), nPh., MsTr., MsKs., MgT°, He., Enz. – **Sil(Cul.)**. – Походить з Китаю. /ІБТ. – Дек. Д: 21 (біля с. Недайвода, здичавіло, Тар., 1995!).

33. Родина Caryophyllaceae – Гвоздичні (Гвоздичные) – 25

549. (231). *Agrostemma gitago* L. – Куліль звичайний (Куколь обыкновенный). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val., Antr. – **Ru.** Євр. (помірна смуга), Афр., Пн. Ам. (Адв.). /ОС,ДС. – Лік., отр., бур. Д: 8 (ок. м. Днп., Ак., 1889, Іванов, 1927!), 14 (ок. Верхньодніпровська, Бельгард, 1937!), **Зп: 8** (Фл. УРСР, т. 4). Мабуть зник.

550. (232). *Alsine media* L. (*Stellaria media* (L.) Vill.). – Мокриця середня (З. средняя). Од.-Дв. (зимовозел.), ст/к., внр., Т., НКг., Ms.-MgTr., HgMs., EuT°, ScHe., Ent.(Ah.), Val. – **Ru.** Плюрирегіональний вид. /∞. – Лік. (лікує легені, нирки, серце та ін.), їст., корм., крас., бур'ян. По всій Д:4), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Тар., 1999, 2001!); **Зп:3**):Фл. УРСР, т. 4. DSU! та ін.

551. (233). *Arenaria leptoclados* (Rchb.) Guss. – Піщанка тонкостебельна

(Песчанка тонковетвистая). Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent.(Ah.), Val. – **SilPs.** Євраз. /OC. – Бур. Д:2), 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986, Тар., 1991! DSU).

552. *A. uralensis* Pall. ex Spreng... (*A. viscida* Hall f. Lois.). – П. уральська (П. уральская). Од.-Дв. ст/к., ввр., Т., НКг., OgMsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **(Ps.)StRu.** Ц. Євраз. /∞. – Бур. По всій Д:4) та Зп:3): (Фл. УРСР, т. 4, DSU, Тар., 1968, 1999!), Екофл., т. 3., 2003.

553. *A. zozii* Клеоров – П. Зоза (П. Зоза). Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **Ps(Lit.).** Приазовський ендем. – Зп: 16 (Фл. УРСР, т. 4, Опред..., 1987).

554. (234). *Cerastium glomeratum* Thuill. – Роговик скучений (Ясколка скученноцветковая). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **Ru.** Плюрирегіональний (без Африки). /OC. – Д: 5 (по р. Самара, Кириченко, 1941!), DSU, по р. Самарі (Сидоров, 1897).

555. *C. heterotrichum* Klokov – Р. різноволосий (Я. разноволосая). Од., ефемер, ст/к., ввр., Т., OgTr., Ms., MsT°, He., Ent., Val. – **Ps(Lit.).** Ендем Пд. Причорномор'я. – Зп: 16 (Фл. УРСР, т. 4), 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974).

556. *C. holosteoides* Fr. – Р. косянцевий (Я. ланцетовидная). Бр., ст/к., ввр.; НКг., MsTr., Ms., EuT°, ScHe., Ent., Val. /OC,ДС,ДВ. – **SilPr.** Космополіт. – Лік. (проти раков. пухлин), бур. Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Тар., 1971!). 8, 9, 17 (по берегам Дніпра, Бар., 2000), 14 (ок. м. Верхньодніпровськ, Сидоров, 1897); Зп: 3 (Фл. УРСР, т. 4).

557. *C. kioviense* Klokov – Р. київський (Я. киевская). Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **PtrPs.** Понтичний ендем. /OC.– Д: 5 ок. с. Карабинівка, Фл. УРСР, т. 4 та Зп: 10 (Фл. УРСР, т. 4), 18, 19 (Екофл., т. 3).

558. *C. nemorale* M.Bieb. – Р. дібровний (Я. дубравная). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., HgMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **RuSil.** Ендем Укр., Кавк. /OC. – Д: 3 (Фл. УРСР, т. 4), 5 (Присамар'я, Алекс. та ін., 1986, Кочерезьке ліс-во, Тар., 1989! DSU), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 19 (ок. м. Марганець, Хархота, 1982); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

559. *C. perfoliatum* L. – Р. пронизанолистий (Я. пронзеннолистная). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ks., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **StRu.** Пд. Євр., Сер. Аз. – Лік., бур'ян у посівах, садках. Зп: 14 (Бердянська Коса), 19 (Фл. УРСР, т. 4).

560. *C. pseudobulgaricum* Klokov – Р. несправжньоболгарський (Я. ложноболгарская). Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent.(Ah.), Val. – **PtrPs.** Понтичний ендем. /OC,ІБТ. – Д: 8 (Днп., Ак., 1889), 3 (ок. с. Знаменка), 19 (ок. м. Нікополь), 23 (ок. с. Токівське, по р. Кам'янка, Кучер. та ін., 2001!) та Зп: 3, 4 (с. Біленьке) та 11 (Фл. УРСР, т. 4), 14 (Екофл. т. 3).

561. *C. semidecandrum* L. (*C. rotundatum* Schur). – Р. п'ятитичинковий (Я. пятитичинковая). Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **PsPtr.** Паннонсько-понтичний вид. /OC,ДоК. – Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986, Фл. УРСР, т. 4), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Гроссгейм, 1903!, ок. с. Обухівка, Бар., 2000), 13 (р. Саксагань, Сидоров, 1897); Зп: 3 (Фл. УРСР, т. 4).

562. *C. syvaschicum* Kleorow – Р. сивашський (Я. сивашская). Од., ефемер, ст/к., ввр., Т., Og.-AlkTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **HalPs**. Понтичний ендем. – **Зп**: 14 (Бердянська Коса), 16 (Фл. УРСР, т. 4).

563. *C. ucrainicum* Pacz. ex Klokov – Р. український (Я. украинская). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ms., ScHe., Ent.(Ah.), Val. – **RuSt**. Пд. понтичний ендем. /*ИБТ*. – **Д:1**), 23 (с. Токівське, біля Шолохівського водосх-ща, Кучер., 2004).

564. (235). + *Coccyganthe flos-cuculi* (L.) Four.(*Coronaria flos cuculi* (L.) A. Braun.). – Зозулин цвіт звичайний (Коронария кукушкина). Бр., кауд., ст/к., ввр., НКг., MsTr., MsHg., MgT°, ScHe., Ent., Val.(Endz). – **SilPr**. Евраз. (помірна смуга), Середзем. /*ОС,ОД*, – Лік., корм., мед., дек., пірофоб. **Д:2**), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 4), 2 (ок. с. Чернетчина, Альбицька, 1967!), 3 (Фл. УРСР, т. 4, Присамяр'я, Алекс., Тар. и др., 1986), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1981!), 8 (ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000). К. – 2; **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 1.

565. (236). *Cucubalus baccifer* L. – Дутень ягідний (Волдырник ягодный). Бр., з кауд.-д/кщ., ст/к-мич/к., вр. НКг., MgTr., MsHg., MgT°, HeSc., Ent., Endz. – **PrSil**. Ц. Євраз. /∞. – Їст. По всій **Д:2**) та **Зп:1**): Фл. УРСР, т. 4, DSU!

566. (237). + *Dianthus andrzejowskianus* (Zapal.) Kulcz. – Гвоздика Андржіовського (Гвоздика Андржиевского). Бр., кауд.-к/кщ., ввр., НКг., Og.-MgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **St**. Євр., Зах. Сиб. (степи та лісостеп). /*ОС,ДВ,ДС,ИБТ*. – Дек. **Д:2**), 3, 5 (Присамар'є, Альбицька, 1948, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 9 (ок. с. Грушевате-Криничне, Бар., 2000), 12 (1954!, DSU), 17 (ок. с. Горіхове) та 21 (ок. м. Кр. Ріг, б. Пн. Червона, Кучер., 2004): К. – 2. **Зп:2**), 3, 14, 17 (Екофл., т. 3). К. – 5.

567. *D. armeria* L. – Гвоздика армерієвидна (Гвоздика армериевидная). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., OgTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **PsSil**. Сер. Євр., Кавк., Крим. /*ОД*. – Дек. **Д: 2** (ок. с. Котівка, Бельгард, 1938!).

568. + *D. borbasii* Vandas – Г. Борбаша (Г. Борбаша). – Бр., кауд., ст/к., ввр., НКг., OgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent. (p.a.), Val. – **SilPs**. Пд. Сарматсько-Пн. понтичний ендем. /*ОД,ОС*. – Дек., лік., корм. **Д: 1** (по р. Оріль, Бельгард, 1937! DSU), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986). К. – 1.

569. *D. campestris* M.Bieb. – Г. польова (Г. полевая). Бр., кауд. ст/к., ввр., НКг., Og.-MgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – (**Ru**)**StPs**. Понтично-Прикасп. ендем. //∞. – Дек. По всій **Д:3**): Фл. УРСР, т. 4. DSU! **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 17 (Фл. УРСР, т. 4).

570. *D. capitatus* Valb. ex DC. – Г. головчата (Г. головчатая). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **Ptr**. Кримський вид. /*ОС*. – Дек. **Д: 3** (степи, схили, Ак., 1895, б. Глибока, Альбицька, 1948!). К. – 4.

571. + *D. capitellatus* Klokov – Г. дрібноголовчата (Г. головчатая). Бр., кауд.-ст/к., ввр., НКг., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent.(p.a.), Val. – **LitPs**. Пд. понтичний ендем. – Дек. **Зп**: 14 (Екофл., т. 3), 19 (Фл. УРСР, т. 4). К. – 1.

572. *D. carbonatus* Klokov – Г. вугільна (Г. угольная). Н/кущик, кауд.-к/кщ., мич/к., ввр., Ch., Og.-MsTr.(Ca), MsKs., He., MsT°, Ent.(p.a.), Val.(Var.). – **PtrSt**. Зах. понтичний ендем. /*ОС,ДС,ИБТ*. – Дек., мед. **Д: 3** (по р. Самара), 9

(Фл. УРСР, т.4), 8 (Днп., 1945!, Тар., 1999!), 14, 17 (ок. с. Військове, Бельгард, 1940!), 21, 22 (Екофл., т. 3), **Зп:** 3 (о. Хортиця), 14 (ок. с. Андріївка), 17 (Фл. УРСР, т. 4), 7, 12, 13, 15 (Екофл., т. 3).

573. + *D. deltoides* L. – Г. дельтовидна (Г. дельтовидная). Бр., кауд.-д/кщ., ст/к., вр., Ch., MgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent.(p.a.), Val.(Var.). – **SilPr.** Ендем Сер. Євр., Сиб. /ОС,ДС. – Дек., лік., мед., корм. **Д:** 8 (ж/м. Ігренъ, 1986! DSU), 3 (ок. м. Новомосковська), 8, 17 (вздовж берегів Дніпра, Бар., 2000); К. – 4; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

574. *D. elongatus* С. А. Меу. – Гвоздика видовжена (Гвоздика удлиненная). Бр., кауд., ст/к., вр., НКг., MgTr.(Ca), MsKs., MsT°, He., Ent.(p.a.), Val.(Var.). – **St.** Зах. Понтичний ендем. /ОС,ІБТ. – Дек., мед. **Д:** 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982), 4, 5, 6, 8, 21 та **Зп:** 14, 18 (Екофл., т. 3).

575. *D. eugeniae* Клеоров – Г. Євгенії (Г. Евгении). Бр., кауд.-д/кщ., ст/к.-мич/к., вр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt.** Ендем лісостепу Сх. Європи. /ОД,ОС. – Дек. **Д:** 1), 2 (біля с. Турово, Тар., 1986), 8 (ок. Днп., Екофл., т. 3).

576. *D. euponticus* Zapal. (*D. pseudobarbatus* Besser et Ledeb.). – Г. справжньоюпонтійська (Г. понтийская). Бр., з кауд.-ст/к., вр., НКг., Alk.-MgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **StPr.** Ендем Пд.-зах. Євр. /ОС,ДС. – Дек. **Д:** 8 (Екофл., т. 3), 14 (Фл. УРСР, т. 4).

577. + *D. guttatus* М. Віб. – Г. краплиста (Г. капельчатая). Бр., кауд., ст/к.-мич/к., вр., НКг., (Alk.)MsTr., Ms., MgT°, He., Ent.(p.a.), Val.(Var.). – **(Hal.)StPr.** Пд.-понтичний ендем. /ОС,ДС. – Дек., сапон., мед. **Д:** 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров. 1897), 14 (ок. м. Верхньодніпровськ, Фл. УРСР, т. 4, 1952). К. – 1. **Зп:** 16, 17, 19 (Екофл., т. 3).

578. +! # *D. lancedolatus* Steven ex Rchb. – Г. ланцетна (Г. ланцетная). Бр., кауд., ст/к., вр., НКг., MgTr., Ks., MsT°, He., Ent.(p.a.), Val. – **PtrSt.** Понтичний ендем. /ОС,ДоК,ІБТ,ДС. – Дек. **Д:** 3 (ок. с. Андріївна, Бельгард, 1936! DSU), 8 (ок. Днп., біля аеропорту, Тар., 1991!), 21 (Гуровський ліс, 1948! DSU), 13 (біля р. Саксагань, Сидоров, 1897), 15 (с. Малософіївка), 17 (с. Горіхове) та 19 (с. Таврійське, Кучер. та ін., 2000). К. – 2; **Зп:** 3, 5 (Сидоров, 1897). К.– 3. Євр. Черв. сп. К.– I, Світ. Черв. сп. К. – R.

579. *D. levigatum* (Grun.) Клоков – Г. сглажена (Г. сглаженная). Бр., кауд., д/кщ., ст/к., НКг., Ms.-OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **(St.)PrPs.** Пн. Понтичний ендем. /ОС,ОД,ІБТ. – Дек., лік., корм. **Д:** 2): 1, 5, 19, 20 та **Зп:** 3, 4 (Екофл., т. 3).

580. + *D. maeoticus* Клоков – Г. азовська (Г. азовская). Бр., ст/к., вр., НКг., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Сх. понтичний ендем. – Дек. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 8, 14, 19 (Фл. УРСР, т. 4). К. – 3.

581. *D. membranaceus* Vorbas (KRW) – Г. пертинчаста (Г. перепончатая). Бр., ст/к., вр., НКг., MgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt.** Зах. понтичний ендем. /ІБТ. – Дек., **Д:** 2), По степовому Правобережжю, зрідка (Кучер., 2004).

582. *D. pallidiflorus* Ser. – Г. блідоквіткова (Г. бледноцветковая). Бр., кауд., ст/к., OgTr., Ks., MsT°, He., Ent.(p.a.), Val.(Var.). – **StPtr.** Понтичний ендем. Д:1): 8 та Зп:3) на півдні обл. (Екофл., т. 3).

583. *D. pineticola* Kleorow – Г. борова (Г. борова). Бр., кауд.-ст/к., ввр., НКг., OgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent.(p.a.), Val. – **PrSil.** Сх. понтичний ендем. /ОС,ДС,ДоК. – Дек. Д: 8 (ок. м. Днп., Ак. 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 14 (Фл. УРСР, т. 4).

584. *D. platyodon* Klokov – Г. плоскозуба (Г. плоскозубчатая). Бр., кауд., ст/к., ввр., НКг., OgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **(Sil.)StPs.** Причорноморський ендем. /ОС,ДВ,ІБТ. – Дек., лік. Д:2): 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, DSU, 2000!), 12 (Екофл. т. 3), 22 (ок. с. Широке, Кучер., 1994!, 1999!), Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14, 17 (Екофл. т. 3).

585. *D. pseudoarmeria* M. Vieb. – Г. несправжньоармерійовидна (Г. ложноармерійская). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent.(p.a.), Val. – **PtrSt.** Балк. Пд.-сх. Євр. /ОС,ІБТ. – Дек., Д: 23 (звичайно, Кучер., 2004), 8, 21 та Зп: 3, 5 (Фл. УРСР, т. 4).

586. *D. pseudosquarrosus* (Novak) Klokov – Г. несправжньорозчепірена (Г. ложнорастопыренная). Н/кущик, кауд.-д/кщ., ст/к.-мич/к., вр., Ch., OgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **(Sil.)StPs.** Укр.-білоруський ендем. /ІБТ,ДоК. – Дек., сапон. Д: 12 (Вел.-Михайлівка, Бек., 1886), 13 та Зп: 3 (Сидоров, 1897).

587. + *D. squarrosus* M. Vieb. – Г. розчепірена (Г. растопыренная). Н/кущик, кауд.-д/кщ., ст/к.-мич/к., вр., Ch., OgTr., KsMs., MsT°, He., Ent.(p.a.), Val.(Var.). – **Ps.** Сх. понтичний ендем. /ОС,ОД. – Дек., мед. Д: 3 (ок. Новомосковська, Богомазов, 1939!), 3, 8 (Фл. УРСР, т. 4, Тар., 1999!), 7 (ок. с. Обухівка, Тар., 1961!, 1975!, 1983), Бар., 2000, К. – 1; Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 5, 11 (Фл. УРСР, т. 4). К. – 1.

588. *D. stenocalyx* Juz. – Г. стиснуточашечна (Г. узкочашечная). Бр., кауд.-д/кщ., ст/к.-мич/к., вр., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent.(p.a.), Val.(Var.). – **SilPr.** Ендем Сх. Євр. /ОС,ДС. – Дек., сапон. Д:1), 3 (по нижній частині течії р. Самара), 16 (Екофл. т. 3). Зп:1), 3 (по прибережним скелям Дніпра), (Фл. УРСР, т. 4),

589. (238). *Dichodon viscidum* (M. Vieb.) Holub (*D. dubium* (Bast.) Ikonn. – Діходон сумнівний (Диходон сомнительный). Бр., ст/к., ввр., НКг., AlkTr., NgMs., MgT°, He., Ent., Val. – **PrHal.** Евр., Середзем. /ОС. – Д: 3 (Фл. УРСР, т. 4), 5 (ок. с. Булахівка, Алекс. и др., 1986), Зп: 19 (м. Ногайск, Фл. УРСР, т. 4).

590. (239). *Elisanthe noctiflora* (L.) Rupr. – Елізанта ночецвіта (Эливанта ночная). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent.(Ah.), Val. – **SilPr.** Ц. Євраз. /ОС,ДС. – Мед. Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1992!, DSU), 14 (ок. ст. Гранове, б. Калинівська., Кучер. та ін., 1995!) та Зп: 8 (Фл. УРСР, т. 4).

591. *E. viscosa* (L.) Rupr. – Е. клейка (Э. липкая). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **RuPr.** Ц. Євраз. /ОС,ДС.– Мед., бур. По регіону, спорадично, Д:3), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986, Тар.,

2000!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 4), 14 (Екофл., т. 3), **Зп:** 3 (Кор., 1993).

592. (240). *Eremogone biebersteinii* (Schlecht.) Holub – Пустельниця Біберштейна (Эремогоне Биберштейна). Бр., кауд., ст/к.-пуч/к., ввр., НКг., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Причорномор'я, Зах. Сиб. (ендем). /*ОС, ИТ.* – Дек., мед. **Д:1)** 3 (с. Богате, схил до р. Оріль, Тар., 1997!), 23 (часто ?, Кучер., 2004), **Зп:3)**, Фл. УРСР, т. 4.

593. + *E. micradenia* (P. Smirn.) Ikonn. – Е. дрібнозалозкова (Э. лугово-степная). Бр., кауд.-ст/к., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – (**Sil.**)**PrSt.** Сх. Євр. Зах. Сиб. (ендем). /*ОС.* – **Д:** 8 (ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000), 8 (Днп., Ак., 1889); *К.* – 3; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). *К.* – 3.

594. + *E. longifolia* (M. Vieb.) Fenzl – Е. довголиста (Э. длиннолистная). Бр., кауд.-к/кщ., ст/к.-мч/к., ввр., НКг., OgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **PsSil.** Ендем Сх. Євр. /*ОС.* – Дек., мед. **Д:** 8 (ок. Днп., Ак., 1889, ок. ж/м. Ігрень, Тар., 2007!), *К.* – 4; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

595. # *E. rigida* (M. Vieb.) Fenzl – Е. жорстка (Э. жесткая). Бр., ст/к., OgTr., Ks., MsT°, ScHe., Ent. (Ah.), Val. – (**Ps.**)**SilSt.** Зах. понтичний ендем. /*ОС, ДоК, ДС.* – Дек., мед. **Д:** 3, 5 (Присамар'я, Фл. УРСР, т. 4, Алекс. и др., 1986), 8, 13, 14 (Фл. УРСР, т. 4); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (Ян., 1912), 16, 17 (Фл. УРСР, т. 4). Світ. Черв. сп. *К.* – *Р.*

596. (241). *Gypsophilla acutifolia* Fisch. ex Spreng.* – Лещиця гостролиста (Качим остролистный). Бр., кауд., ст/к., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – (**Cul.**)**PrRu.** (Адв.) Походить з Пн. Кавказу. /*ДС.* – Дек., отр., акарицид. **Д:** 8 (м. Днп., біля Ботсаду ДНУ, Тар., 1979!, 2000!). DSU!

597. *G. collina* Stev. ex Ser. – Л. горбкова (К. холмовой). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr.(Ca), MsKs., MsT°, He., Ent., Perv.(Bal.). – **PtrSt.** Пд. Лісостеп, Лівоб. Степ, Крим. /*ДС.* – **Д:1)**, 8 (Днп., б. Тонельна, поблизу залізн., Тар., 2011!).

598. *G. dichotoma* Besser – Лещиця вилчаста (Качим вильчатый). Бр., кауд., ст/к., Hel.(Ch.), MsTr.(Ca), MsKs., MsT°, He., Val. – **StPtr.** Понт. /*ОС.* – Дек., отр., лік. **Д:1):** 3 (Екофл., т. 3).

599. *G. oligosperma* A. Krasnova. (~ *G. altissima* aggr.). – Л. малонасінна (К. малосеменной). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr.(Ca), Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Пд.-Сх. Євр. (Лісостеп та степова смуга). /*ОС.* – Дек., лік., техн. (сапонін). **Д:** 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986, с. Андріївна, Тар., 1993!); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Сидоров, 1897).

600. *G. paniculata* L. – Л. волотиста (К. метельчатый). Бр., кауд., ст/к., ввр., НКг., Og.-MgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Perv. – **PrSt.** Євраз. (помірна смуга), ендем. //∞. – Лік., дек., отр., техн. (сапонін). Корм. (для верблюдів). По всій **Д:3)** та **Зп:3)**: Фл. УРСР, т. 4, DSU!

601. *G. paulii* Klokov – Л. Павла (К. Павла). Бр., кауд., ст/к., ввр., НКг., AlkTr (MsTr), MsKs., MgT°, He., Ent., Perv. – **HalPs.** Пд. понтичний літоральний ендем. – Дек., мед., лік. **Д:** 8 (адв.). На відкосах із ракушняка біля залізниці в Днп. (р-н аеропорту), Тар., 1978, 1990! інші такі ж місця, 3 (ст.

Вільне, 1995!), 14 (м. Вільногорськ, Тар., 1981!); **Зп:** 14, 16 (Фл. УРСР, т. 4).

602. *G. perfoliata* L. – Л. пронизанолиста (К. пронзеннолистный). Бр., кауд., ст/к., ввр., НКр., AlkTr., Ms., MgT°, He., Val. (H/anch.) – **HalPr.** (Адв.). Ц. Євраз. – Техн. (сапон.), дек., їст., мед. **Д:2**. 5 (ок. с. Карабінівка, Пестушко, 1928!), 19 (м. Орджонікідзе, відвали кар'єрів, Тар., 2007!), 21 (як фітомеліоративне для озеленення порушених земель, Кучер., 2004).

603. *G. scorzenifolia* Ser. – Л. скорзонеролиста (К. козелецелистный). Бр., ст/к., ввр., НКр., AlkTr.(MsTr), Ms., MsT°, He., Ent., Perv. – **PsHal.** Донецький Лісостеп. Ендем. – Дек., мед., лік. **Д:** (Адв.). 21 (на відвалах, хвостосховищах для озеленення порушених земель, Кучер, 2004), 23 (вздовж залізниць, інших шляхів (Котов, 1960).

604. (242). *Herniaria besseri* Fisch. ex Hornem. – Остудник Бессера (Грыжник Бессера). Н/кущик, зимовозелений, кауд., ст/к., ввр., НКр., MgTr., Ks., MsT°, He., Amph., Var. – **St.** Причорноморський ендем. /∞. – По всій **Д:3**) та **Зп:3**): Фл. УРСР, т. 4.

605. *H. euxina* Klokov – О. чорноморський (Г. черноморский). Од., ст/к., ввр., Т., Og.-MsTr., Ks., MsT°, He., Enph.(Ah.), Var. – **St.** Понтично-Каспійський ендем. – **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 16, 17 (Фл. УРСР, т. 4).

606. *H. glabra* L. – О. голий (Г. голый). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКр., MsTr., KsMs., MsT°, He., Amph.(Ah.), Var.(Endz.). – **RuSt.** Євр., Пд. Сиб. /ОС,ДоК,ДС. – Лік., техн. (сурогат мила), корм., отр. **Д:** 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986, ок. с. Булахівка, Тар., 1982!), 8 (ок. Днп., Ак. 1889), 13, 14 та **Зп:** 3 (о. Хортиця, Сидоров, 1897), 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974).

607. *H. hirsuta* L. – О. шорсткий (Г. волосистый). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., OgTr., MsKs., MgT°, He., Amph.(Ah.), Var. – **StPr.** Євраз., Пн. та Пд. Афр. /ДВ. – Лік. **Д:** 12 (Вел.-Михайлівка, Фл. УРСР, т. 4).

608. *H. kotovii* Klokov (~*H. glabra* L.). – О. Котова (Г. Котова). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКр., MsTr., MsKs., MsT°, He., Amph., Var. – **StPr.** Ендем Пд.-сх. Євр. – **Зп:** 6, 10 (Екофл. т. 3), 14, 19 (Фл. УРСР, т. 4).

609. *H. polygama* J. Gay. – О. багатощлюбний (Г. многобрачный). Од., ст/к., ввр., Т., Og.-MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ah. (Amph.), Var. – **RuPs.** Ц. Євраз. /ОС,ДС,ІБТ. – Лік., їст. **Д:3**), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Тар., 1983!), 15, 19, 23 (Екофл., т. 3), **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). У Степу Укр. – звичайно (Фл. УРСР, т. 4).

610. (243). *Holosteum umbellatum* L. – Костянець зонтичний (Костенец зонтичный). Од., ефемер, ст/к., ввр., Т., Og.-MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **PrStRu.** Євр., Середзем., Ц. Аз. /∞. – Лік., бур'ян. По всій **Д:3**) та **Зп:3**): (Фл. УРСР, т. 4), DSU!

611. + (244) *Hylebia nemorum* (L.) Fouq. (*Stellaria nemorum* L.). – Гілебія гайова — Зірочник гайовий (Гилебия лесная – Звездчатка лесная). Бр., (зимовозел.), кауд., д/кщ., вр., НКр., MsTr., HgMs., MsT°, HeSc., Ent.(Ah.), Val. – **Sil.** (nemor.). Євр. (без Арктики). /ОС. – Лік., віт., отруйн. **Д:** 8 (ок. Днп., ліс с. Романіка, Бекетов, 1886), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986). К.– 4.

612. + (245). *Kohlruschia prolifera* (L.) Kunth – Кольраушія паросткова

(Кольраушия побегоносная). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent.(Ah.), Val. – **PrPtr.** Євр., Середзем., Передня Аз. /*БТ.* – Дек. Д:1), 21 (на відвалах ок. Кр. Рогу, Доброволький, Шанда, 1982, Кучер., 2001), 23 (с. Токівське, Кучер., 2003). К. – 1.

613. (246) *Lychnis chalconica* L. * – Зірки городні (Лихнис татарское мильо). Бр., кауд., ст/к., НКг., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Bar. – **Cul.** Євр., Сиб., Монг. /*ОС.* – Дек., отр., лік., бур. Д: 3 (по р. Оріль, серед бору, Ак., 1895), 8 (Екофл., т. 3).

614. (247). *Melandrium album* (Mill.) Garke – Куколиця біла (Дрема белая). Дв., ст/к., ввр., НКг., Og. – MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., (Двод.), Val. – **SilPr.** Євр. Середзем. (адв. у Пн. Ам.). //∞. – Мед., корм., техн. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 4, DSU!

615. *M. latifolium* (Poir.) Maire – К. широколиста (Д. широколистная). Бр., Дв., кауд.-кщ., ст/к.-мич/к., НКг., MsTs., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilRu.** Євр., Пд. Аз. /*ОС.* – Лік., дек., тех., бур. Д:1), 8 (Екофл., т. 3).

616. (248). *Minuartia birjuczensis* Klokov – Мінурція бірючська (Минуарция бирючская). Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **PrPs.** Приазовський ендем. – Зп: 14, 16 (Фл. УРСР, т. 4).

617. *M. glomerata* (M.Bieb.) Degen – М. скупчена (М. скупченая). Од.-Дв., ввр., Т., НКг., MsTr.(Ca), Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **StPtr.** Понтичний вид. – Д: 14 (ур. Дубова Балка) та Зп: 3, 18 (Фл. УРСР, т. 4), 5 (Екофл., т. 3).

β-р/акт. :801,05 Бек., Кн.: 2,52 (Присамар'я, 1975).

618. *M. hypanica* Klokov – М. бузька (М. бужская). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr. Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Ендем. Пд.-сх. Євр. – Д: 8 (Сидоров, 1897, на тепер затопленому о-ві, біля Днп.), 22 (с. Шестерня, Кучер. та ін., 200!); Зп: 19 (Бекетов, 1886).

619. *M. leiosperma* Klokov – М. гладеньконасінна (М. гладкосеменная). Н/кущ., ст/к., ввр., Ch., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val.(Bar.). – Дек. **PsPtr.** Пд.-сх. Євр. Ендем. – Д: 13, 21 (Котов, 1927) та Зп: 17, 18 (Фл. УРСР, т. 4).

620. *M. viscosa* (Schreb.) Schinz et Thell. (*M. piskunovii* Klokov). – М. Піскунова (М. Пискунова). Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., Ms., MsT°, He., Ent., Val. – **Ps.** Пн. понтичний ендем. /*ОС,ДС,ОД.* – Д: 3, 14, 8 (Фл. УРСР, т. 4), 7, 8 (ок. ПЗ Дніпр.-Орільського, Бар., 2000), Зп: 11 (Козлов!). DSU.

621. (249). *Moehringia trinervia* (L.) Clairv. – Мерінгія трижилкова (Мерингия трехжилковая). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., MsTr., HgMs., MgT°, HeSc., Ent., Val. (Murm.). – **Sil.** Євр., Середзем., Ц. Аз. /*ОС.* – Бур. Д: 3 (ок. с. Андріївка, Тар., 1980!, 2004!), 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. ж/м. Ігренъ, Ак., 1889, ок. Таромське, Кучер., Провоженко, Красова, Баранець, 2004!); Зп: 3 (Фл. УРСР, т. 4). DSU.

622. (250). *Myosoton aquaticum* (L.) Moench – Слабник водяний (Мягковолосник водяной). Бр., зимовозелений, мич/к., ввр., НКг., Og.-MsTr., HgMs., MgT°, HeSc., Ent.(Ah.), Val. /∞. – (**Pal.**)**PrSil.** Євраз. (помірна смуга). – Лік. (хвороби очей та ін.), корм. По всій Д:4) та Зп:4): Фл. УРСР, т. 4, DSU та ін.

623. (251). *Oberna behen* (L.) Ikonn. (*Silene vulgaris* (Maench) Garcke).– Хлопавка звичайна (Оберна обыкновенная). Бр., кауд., ст/к., внр., НКг.(Ch.) MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val.(Bar.). – **SilPr.** Євраз., Середзем. (без тропиків), адв. у Пн. Ам. /∞. – Лік., їст. (листя для салатів), мед., корм. По всій Д:2) і Зп:2): Фл. УРСР т. 4, DSU!

624. *O. cserei* (Baumg.) Ikonn. (*Silene coringifolia* Andrz.). – Х. бобовидна (О. бобовая). Од.-Дв., ст/к., внр., Т., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val.(Bar.). – **RuSt.** Причорномор'я, Середзем. /ОС,ДоК,ІБТ. – Бур., лік., мед. Д: 8 (Фл. УРСР, т. 4, м. Днп., Тар., 1986, 1990!, 2012!), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 21 (м. Кр. Ріг, Тар., 1999!) та Зп: 14, 3 (Фл. УРСР, т. 4).

625. *O. procumbens* (Murrey) Ikonn. – Х. лежача (С. стелющаяся). Бр., д/кщ., ст/к., НКг., OgTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **PsPr.** Сх. Євр., Сиб. ІБТ. – Д: 20 (Біла гора по Дніпру, Сидоров, 1897); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

626. + (252). *Otites artemisetorum* Klokov – Вуханка полинкова (Ушанка полынная). Од.-Дв., кауд., ст/к., внр., НКг., Alk.-MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent. (Двод.), Val. – **HalSt.** Пд. український ендем. ІБТ. – Д: 19 (ок. м. Орджонікідзе, заказник «Богданівський», Тар., 1997!); К. – 4. Зп: 14, 16 (Фл. УРСР, т. 4), 17 (Екофл., т. 3).

627. *O. borysthenica* (Grun.) Klokov (*O. parviflora* Zapal.). – В. дніпровська (У. днепровская). Бр., кауд., ст/к., внр., НКг., OgTr., KsMs., MgT°, He., Ent. (Двод.), Val.(Bar.) – **StPs.** Ц. Євраз. /∞. – По всій Д:3) та Зп:2): Фл. УРСР, т. 4, DSU.

628. *O. chersonensis* (Zapal.) Klokov – В. херсонська (У. херсонская). Од.-Дв., кауд., ст/к., Т., НКг., MgTr., Ms., He., Ent. (Двод.), Val.(Bar.). – **PrSt.** Сх. Євр. /ОС,ДС,ІБТ. – Мед. Д:3): 3, 8, 16, 21, 22 та Зп: 3, 8, 16, 17 (Екофл., т. 3).

629. *O. densiflora* (D'Urv.) Grossh. – В. густоцвіта (У. густоцветковая). Од.-Дв., кауд. ст/к., внр., НКг., Og.-MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent.(Двод.), Val. – **PsSt.** Ендем Криму. – Зп: 14 (Фл. УРСР, т. 4).

630. + *O. dolichocarpa* Klokov (~*O. densiflorus*). – В. довгоплода (У. длинноплодная). Дв., кауд., ст/к., внр., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent. (Двод.), Val. – **Ptr.** Причорномор. ендем. – Мед. Зп: 14 (Фл. УРСР, т. 4). К. – 4.

631. *O. maeotica* Klokov – У. азовська (У. азовская). Дв., ст/к., внр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent. (Двод.), Val. – **StPs.** Євраз, Зах. Сиб. /ОС. – Мед. Д:1), 6 (б. Гракова, Бар., 2008!).

632. *O. media* (Litv.) Klokov – У. середня (У. средняя). Бр., кауд., ст/к., внр., НКг., OgTr. KsMs., MgT°, He., Ent. (Двод.), Val. – **StPs.** Євраз, Зах. Сиб. /ОС. – Д: 3, 8 (Фл. УРСР, т. 4); Зп: 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974), 17 (Альбицька, 1958!). DSU та ін.

633. *O. orae-syvaschicae* Klokov – В. узбережно-сивашська (У. прибрежно-сивашская). Од.-Дв., кауд., ст/к., Т., НКг., AlkTr., KsMs., MsT°, He., Ent. (Двод.), Val.(Bar.). – **StHal.** Євр. (Ендем Причорномор'я). – Мед. Зп: 19 (Екофл., т. 3).

634. *O. wolgensis* (Hornem.) Grossh. – У. волзька (У. волжская). Од., Дв., кауд., ст/к., ввр., MgTr., MsKs., MgT°, He., Ent. (Двод.), Val. – **PtrSt**. Причорномор'я, Ц. Аз. /ОС,ІБТ. – Техн. (сапоніни). Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. та ін. 1986). 9, (DSU!), 8, 22 (Фл. УРСР, т. 4), 12 (Екофл., т. 3), по Степовому правобережжі, зрідка, Кучер., 2004, **Зп**:1), 17 (Екофл., т. 3).

635. (253). + *Paronychia cephalotes* (M.Bieb.) Besser – Загнітник головчастий (Приноготовник головчатый). Н/кущик., кауд., ст/к. ввр., Ch., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Var. – (**Ptr**)**Chs**. Причорн., Крим, Кавказ. /ОС,ДоК,ІБТ. – Дек. Д: 13 (по р. Сакса гань, Ак., 1889, Сидоров, 1897, тепер знищено.), 22 (ок. с. Ганнівка, Кучер., 2004). К. – 1. **Зп**: 3 (Фл. УРСР, т. 4), 14 (по р. Берда, Корзун, 1999! DSU), 17 (Екофл., т. 3). К. – 1.

636. (254). *Petrorhagia saxifraga* (L.) Link* – Петрорагія ломикаменева (Петрорагія камнеломка). Бр., кауд., ст/к., ввр., Ch., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **Cul**. (адв.). Походить із Середземномор'я. /ДС. – Дек., техн. (сапон.). Д: 8 (ок. Ботсаду ДНУ, пустир, здичавіло, Тар., 1991!); **Зп**:3), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

637. (255). *Pleconax subconica* (Friv.) Surgova (*Silene subconica* Friv.). – Конусівка напівконічна (Плеконакс полуконический). – Од., ст/к., ввр., Т., Og.-MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val.(Var.). – **PalPr**. Бал., Причорномор'я. – Лік. Д: 3 (Ак., 1889, Алекс. и др., 1986), 5 (Тар., 1990!), 8 (Фл. УРСР, т. 4), 12 (Вел.-Михайлівка, Сидоров, 1897), **Зп**: 14, 17 (Екофл., т. 3).

638. (256). *Psammophiliella muralis* (L.) Ikonn.). – Пісколюбка мурова (Псамофилиелла постенная). Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., KsMs., MgT°, He., Ent.(p.a.), Val.(Endz.). – **PrPs**. Євраз. (адвент у Пн. Ам., Австралії). – Корм., техн. (сапон.), бур. По всій Д:3) та **Зп**:3): Фл. УРСР, т. 4, DSU!

639. (257). + *Sagina nodosa* (L.) Fenzl – Моховинка вузлувата (Мшанка узловатая). Бр., ст/к., ввр., НКг., Og.-MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **PsPr**. Євросибірський вид. – Дек. Д:1), 8 (ок. с. Обухівка, Тар., 1978!, 1999), 12 (ок. с. Вел.-Михайлівка, Бекетов, 1886). К. – 1.

640. *S. procumbens* L. – М. лежача (М. лежачая). Бр., зимовозел., ст/к.-пуч/к., вр., НКг., Og.-MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **PalPr**. Голарктика (без Пд.-сх. Аз.). – Лік., корм., бур. Д: 3 (ок. Ігрени, Ак., 1889, Алекс. и др., 1986), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1990!), 8 (Фл. УРСР, т. 4), 12 (ок. с. Вел.-Михайлівка, Бекетов, 1886, Сидоров, 1897); **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

641. (258). *Saponaria officinalis* L. – Мильнянка лікарська (Мильнянка лекарственная). Бр., кауд.-д/кщ., ст/к.-мич/к., вр., НКг., Og.-MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent.(p.a.), Val.(Var.). – **SilPr**. (Адв.). ∞. Євр., Середзем. – Дек., лік., техн., віт., крас., інсектиц., антивірус. По всій Д:3) та **Зп**:3): Фл. УРСР, т. 4, Екофл., т. 3.

□ -р/акт.: 808,8 Бк, Кн.: 1,5; ⁴⁰К дає 44% активності (на СГ₋₁ у

Присамар'ї).

642. + (259). *Scleranthus annuus* L. – Червець однорічний (Дивала однолетняя). Од., ст/к., ввр., Т., Og.-MsTr., KsMs., MgT°, He., Ah.(Anph.), Var. – **Ps**. Євр., Середзем. (адв. у Пн. Ам.). – Лік., корм. (для овець), на корінні живе комаха кошениль, яка дає цінну червону фарбу. Д: 8 (Днп., на пісках,

Тар., 1990!). К. – 4. (Рис. 11).

643. (260). *Silene chlorantha* (Willd.) Ehrh. – Смілка зеленоцвіта (Смолёвка зеленоцветная). Бр., ст/к., (є каудекс), ввр., НКр., ОгТр., КsMs., МgТ°, ScHe., Ent., Val.(Var.), – **SilPs.** Ц. Євраз. /∞. – Мед., корм., лік., бур. По всій Д:2) та Зп:1): (Пн. частина області): Фл. УРСР, т. 4, DSU!

644. *S. dichotoma* Ehrh. – С. вильчата (С. вильчатая). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКр., MsTr., КsMs., MsТ°, He., Ent.(A.h.), Val. – **RuSt.** Сх. Євр., Зах. Сиб. (адв. у Зах. Євр., Пн. Ам.). /∞. – По всій Д:2) та Зп:1): Фл. УРСР, т. 4, Екофл., т. 3.

645. *S. gallica* L. – С. гальська (С. гальская). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКр., MsTr., Ms., МgТ°, ScHe., Ent., Val. – **Ru.** Євр., Середзем., Іран. /ОС. – Бур'ян, дек. Д: 3 (Фл. УРСР, т. 4).

646. *S. longiflora* Ehrh. – С. довгоквіткова (С. длинноцветковая). Бр., кауд., ст/к., ввр., НКр., MsTr., Кs., MsТ°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Пд.-сх. Євр. /ОС,ДоК,ДВ,ІБТ. – Лік. Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986, Тар., 1999!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 9, 21 (Фл. УРСР т. 4), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897); Зп:3): 3, 4, 5, 6, 16, 17, 19 (Екофл., т. 3), 14 (ок. Бердянська, Кузм., 1974).

647. *S. multiflora* (Ehrh.) Pers. – С. багатоквіткова (С. многоцветковая). Бр.(висота відома до 60 см, а знайдена – 87 см), кауд., ст/к., ввр., НКр., Алк.-МgТр., КsMs., MsТ°, He., Ent., Val.(Var.). – **StPr.** Пд.-сх. Євр., Зах. Сиб. /ОС,ОД. – Дек. Д: 2 (по р. Оріль, 1938, DSU!), 5 (ок. с. Булахівка, Тар., 1985, 2003!, Фл. УРСР, т. 4); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

648. + *S. nutans* L. – С. поникла (С. поникающая). Бр., ст/к., ввр., НКр., ОгТр., Ms., MsТ°, ScHe., Ent., Val.(Var.). – **PsSil.** (У борах). Євр., Сиб. /ОС,ІБТ. – Д: 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1991!, Черкашина, 1987! DSU), 5 (Павлоград, Сидоров, 1897). 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982). К. – 4.

649. *S. procumbens* Murr.. – С. лежача (С. стелющаяся). Бр., ст/к., НКр., MsTr., Ms., MsТ°, He., Ent., Val. – **Pr(Ps.).** Сх. Євр., Сиб. – Зп:3): 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

650. + *S. sibirica* (L.) Pers. – С. сибірська (С. сибирская). Бр., кауд., ст/к., НКр., МgТр., КsMs., MsТ°, He., Ent., Val. – **PrSt.** Причорномор'я, Сер. Сиб., Монг. /ОС,ДВ. – Д:2), 5 (Кочерезьке ліс-во, Алекс. и др., 1986), 10 (Фл. УРСР, т. 4). К. – 4.

651. + *S. supina* M. Bieb. – С. приземкувата (С. приземистая). Н/кущик, кауд., ст/к., ввр., Ch., Ог.-MsTr., НgMs., MsТ°, ScHe., Ent., Val. – **PsPr.** Понт.-Арало-Касп.). /ОС,ДВ,ІБТ. – Лік. Д: 3 (Алекс. и др., 1986), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1990!), 8 (Фл. УРСР, т. 4), 12 (ок. с. Вел.-Михайлівка, Сидоров, 1897), 19 (ок. м. Марганець, б. Крутенька, Хархота, 1982); К. – 4; Зп:3): 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 5, 14, 17, 19 (Екофл., т. 3).

652. *S. tatarica* (L.) Pers. – С. татарська (С. татарская). Бр., кауд., ст/к., ввр., НКр., Ch., MsTr., КsMs., МgТ°, ScHe., Ent., Val. – **PsPr.** Євраз. (без Пд.-сх. Аз.). /ОС,ДВ. – Лік. Д: 3 (Ак., 1889, Присамар'я, Алекс. та ін. 1986), 5 (Тар., 1990!), 8 (Фл. УРСР, т. 4, Тар., 1981, ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000), 12 (ок.

с. Вел.-Михайлівка, Сидоров, 1897); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

653. (261). *Spergula arvensis* L. – Шпергель польовий (Торица полевая) Од., ст/к., ввр., Т., Og.-MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **PsRu**. Голаркт. /OC,ДВ. – Лік., корм., бур., адв. (з Полісся та Лісостепу). **Д:** 3 (ок. с. Андріївка, на полі, Тар., 1981!), 12 (Вел.-Михайлівка, Бекетов., 1885), (Рис. 10).

654. (262). *Spergularia media* (L.) C. Presl – Стелюшок середній (Торичник средний) Бр., кауд., ст/к., ввр., НКг., AlkTr., HgMs., MgT°, He., Ent., Val. – **PrHal**. Євр., Ц. Аз. /OC,ДС,ІБТ. – Лік., крас., корм. (для овець). **Д:** 2: 3 (Фл. УРСР, ок. с. Вільне, Еліашевич!, DSU), 14 (Екофл., т. 3), 19 (по р. Солона, Тар., 1993!), **Зп:** 14, 17, 19 (Фл. УРСР т. 4).

655. *S. rubra* (L.) J.Presl et C. Presl – С. червоний (Т. красный) Од.-Дв., ст./к., ввр., Т., НКг., Og.-MsTr., Ms., MsT°, He., Ent.(Ah.), Val.(Erz.). – **PsRu**. Сер. Євр., Аз. (Без Пд.). /OC. – Бур'ян. **Д:** 2), 8 (Днп., Ігренъ, Ак., 1889), по правобережжю, спорадично, Кучер., 2004, **Зп:** 3, 5 (Фл. УРСР, т. 4), 3 (Екофл., т. 3).

656. *S. salina* J.Presl et C. Presl – Стелюшок морський (Торчник морской) Од.-Дв., Бр., ст/к., ввр., Т., НКг., AlkTr., HgMs. MgT°, He., Ent.(Ah), Val. – **PrHal**. Євраз. (без Пд. Аз.), Пд. Ам. /OC,ДоК.. – Корм., лік., крас. **Д:** 3), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986, ок. с. Василівка, на „висячому” болотці, Тар., 1974!), 8, 13 (по р. Сакса гань, Сидоров, 1897); по всій **Зп:** 3): Фл. УРСР, т. 4, Екофл., т. 3.

657. (263). + *Stellaria bartiana* Schur (~*S. palustris* Retz.). – Зірочник Бартіонова (Звездчатка Бартионова). Бр., ввр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, He., Ent., Val. – **Pr**. Сер. Євр. /OC. – **Д:** 2), 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986). К.– 4.

658. *S. graminea* L. – З. злаковидний (З. злаковидная) Бр., д/кщ., вр., НКг., Og.-MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – (**Ru**.)**SilPr**. Євраз. (крім пд. частини). /∞. – Лік., віт., мед., отруйн. По всій **Д:** 4), **Зп:** 3 (Фл. УРСР, т. 4). DSU!

659. *S. hippoctona* (Czern.) Klokov – З. п'яне сіно (З. пьяное сено). Бр., зимовозел., д/кщ., вр., НКг., Og.-MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr**. Євр.- Сх. Аз., Сиб. /OC. – Отр., лік. **Д:** 3), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), **Зп:** 3 (Фл. УРСР, т. 4), 12, 16, 14 (Екофл., т. 3), DSU!

660. *S. holostea* L. – З. косянцевий (З. ланцетовидная). Бр., вічнозелений, д/кщ., вр., НКг.(Ch), MsTr., HgMs., MgT°, HeSc., Ent., Val. – **Sil**. Євр., Середзм., Зах. Сиб. /OC,ДС,ІБТ. – Лік., їст., мед., отр. (для коней). **Д:** 3, 5 (Фл. УРСР, т. 4, Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп.) та 14 (ок. с. Красний Кут, Ак., 1889, Сидоров, 1897), 19 (ок. м. Нікополь, Бекетов, 1885).

661. *S. neglecta* Weihe (*Alsine neglecta* (Weihe) A.Love et D.Love). – З. занедбаний (З. незамеченная). Од.-Дв., Т., НКг., MsTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Val. – **RuSil**. Євр., Середзем., Ц. Аз. /OC. – Бур., віт., їст. **Д:** 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986!).

662. *S. palustris* Retz. – З. болотний (З. болотная) Бр., зимовозел., д/кщ., вр., MsTr., HgMs., MsT°, He., Ent.(Ah.). – **PalPr**. Євраз. (крім троп. регіонів). /OC,ДВ,ІБТ. – **Д:** 3 (Ак., 1889, Тар., 1973!), 8 (ок. с. Обухівка, Тар., 1986!

Слюсаренко, 1994! DSU, ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000), 10 (с. Добровілля, Еліашевич, 1927!), 19 (с. Шишкіно, Тар., 1998!), 14 і **Зп**: 3 (Фл. УРСР, т. 4).

663. (264). *Steris viscaria* (L.) Raf. (*Viscaria vulgaris* Bernh.). – Смолівка клейка (Смолка обыкновенная). Бр., кауд., ст/к., внр., НКт., KsMs., Og.-MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – (Ps.)SilPr. Євр., Зах. Сиб. /OC,IBT. – Мед., дек., лік. По всій області. **Д:2**), наприклад, 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 4), 21 (Кучер., 2000); **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

664. (265). *Vaccaria hispanica* (Mill.) Rauschert (*V. segetalis* Garcke) – Стоголовник іспанський (Тысячеголов испанский). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent.(p. g.), Ah., Val.(Var.). – **Ru.** Євраз. (без Зах. Євр.). /OC,ДоК. – Дек., лік., бур'ян., отруйн. (насіння). **Д**: 4, 5, 15 (Екофл., т. 3), 8 (Днп., Ак., 1889). 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), тепер мабуть зник; **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14, 17, 19 (Екофл., т. 3).

34. Родина Celastraceae – Бруслинові (Бересклетовые) – 53

665. (266). *Euonymus europaea* L. – Бруслина європейська (Бересклет европейский). Кущ (2–6 м), вр., nPh., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Endz. – **Sil.** Євр., Середзем. /∞. – Дек., техн., кауч., жиром., лік. По всій **Д:3**) та **Зп:3**), напр., Фл. УРСР, т. 4; DSU! Тар. та ін., 1988, ін. джерела.

666. *E. verrucosa* Scop. – Б. бородавчаста (Б. бородавчатый) Кущ (1–2 м), ст/к., внр., nPh., MsTr., KsMs., MgT°, HeSc., Ent., Endz. – **Sil.** Євр., М. Аз. /∞. – Дек., техн., кауч., крас. По всій **Д:3**) та **Зп:3**): Фл. УРСР, т. 4, DSU! Ак., 1889, Присамар'я, Тар. и др., 1988, та ін. джерела.

35. Родина Ceratophyllaceae – Куширові (Роголистниковые) – 16

667. (267). *Ceratophyllum demersum* L. – Кушир темно-зелений (Роголистник темно-зеленый). Бр., б/к., вр., Hd.(hy), MsTr., Ну., EuT°, ScHe., Hdph., Hdch.(Zch). – **Aq.** Космополіт. /∞. – Лік. (проти жовтухи), корм., техн. (добриво), акумулює ДДТ, нафту. По всій **Д:4**) та **Зп:4**). Фл. УРСР, т. 5, DSU!

668. ^ *C. submersum* L. – К. підводний (Р. подводный). Бр., б/к., вр., Hd.(hy), MsTr., Ну., MgT°, ScHe., Hdph., Hdch. – **Aq.** Євр., Ц. Аз. /∞. – По всій **Д:2**) та **Зп:2**), Фл. УРСР, т. 5. Зелена кн. Укр. К.– 3.

669. + *C. platyacanthum* Cham. – Р. плоскоостий (Р. плоскоостный). Бр., Hd.(hy), MsTr, Ну., MsT°, ScHe., Hdph., Hdch. /OC. – **Aq.** Сер., Пд.-сх. Євр. – **Д:1**): 2, 3, 5 (оз. в ок. с. Мерцалівка, Бар., 2001!). К. – 4.

670. + ^ *C. tanaiticum* Sapjeg.– К. донський (Р. донской). Од., Hd.(hy), AlkTr., Ну., MsT°, ScHe., Hdph., Hdch. /∞. – **Aq.** Пд.-сх. Євр., реликт. – **Д**: 3 (у воді р. Самара, ок. м. Новомосковська, Віленський, 1927). К.– 1. Євр. Черв. сп. К.– Р. Зелена кн. Укр. К.– 3.

36. Родина Chenopodiaceae – Лободові (Маревые) – 25

671. (268). *Atriplex aucheri* Moq. – Лутига Ошера (Лебеда Ошера). Од., ст/к., внр., AlkTr., MsKs., MgT°, He., Anph., Val. – **Hal.**(Адв.). Ц. Євраз. /OC. – **Д**: 8 (с. Сурсько-Литовське) та **Зп**: 5, 14 (с. Петровське), 16 (Фл. УРСР, т. 4).

672. *A. hortensis* L.– Л. садова (Л. садовая). Од., ст/к., внр., Т., (Alk.)MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Anph., Val. – **Ru(Cul.)**. Євр., Ц. Аз. /OC,IBT. – Лік., дек., їст.,

крас. Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 3 (ст. Вільне, /ОС.Тар., 2002!); на правобережжі області, зрідка, Кучер., 2004. Зп: 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974), по Укр. в культурі, в садах (Фл. УРСР, т. 4).

673. *A. littoralis* L. – Л. прибережна (Л. прибрежная). Од., ст/к., внр., Т., AlkTr., MsKs., MsT°, He., Anph., Val. – **Hal.** Понтично-сибірський вид. /ОС. – Лік., їст., крас. Д: 3 (по р. Оріль, Ак., 1895), 5 (по р. Самара, Кириченко, 1936, ок. с. Булахівка, Тар., 1990!); Зп: 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974).

674. *A. micrantha* С.А. May. (*A. heterosperma* Bunge). – Л. дрібноцвіта (Л. мелкоцветная). Од., ст/к., внр., Т., MsTr.(AlkTr.), Ms., MgT°, He., Anph., Val. – **(Ru.)HalPr.** Ц. Євраз. /ОС,ІБТ. – Корм., лік., бур., їст. Д: 8 (Днп., Тар., 2000!), 19 (ок. м. Орджонікідзе, залишкова траншея Олексіївського кар'єру, Тар., 2007!), 21 (ок. Кр. Рогу, Кучер., 2000); Зп: 18 (Фл. УРСР, т. 4), 14 (Кузм., 1974).

675. *A. oblongifolia* Waldst. et Kit. – Л. видовженолиста (Л. продолговатолистая). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Anph., Val. – **Ru.** Євр., Середзем., Сер. Аз. /ІБТ. – Д: 19 (с. Покровське, Кор., 1934, DSU!); Зп: 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974), 16 (Фл. УРСР, т. 4).

676. *A. patens* (Litw.) Pjin – Л. розхилиста (Л. отклоненная). Од., ст/к., внр., Т., AlkTr., Ms., MgT°, He., Anph., Val. – **Hal.** /∞. Сх. Євр., Ц. Аз. – Д:2), по усій території, спорадично (Опред., 1987); Зп: 14 (Фл. УРСР, т. 4).

677. *A. patula* L. – Л. розлога (Л. раскидистая). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., MsKs. MsT°, He., Anph., Val. – **Ru.** Голарктичний. /ОС. – Корм., лік., їст., Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 2000!, Бар., 2000), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897); Зп:3): Фл. УРСР т. 4.

678. *A. prostrata* Boucher. ex DC. – Л. лежача (Л. простертая). Од., ст/к., внр., Т., Alk.-MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Anph., Val. – **HalRu.** Євраз., адв. у Пн. Ам. /∞. – Лік., їст., корм. По всій Д:4) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 4.

679. *A. rosea* L. – Л. рожева (Л. розовая). Од., ст/к., внр., Т., Ms-OgTr.(Ca), Ms., MgT°, He., Anph., Val. – **Ru.** Євр. (помірна смуга), Середзем. /ОС,ДС,ІБТ. – Лік. (від цинги, золотухи, сік проти раку), їст., корм., бур'ян. Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Бар., 2000, на пісках,Тар., 2007!), 5 (Кочерезьке лісн-во, Тар., 2005!), 19 (ок. м. Орджонікідзе, дослідна ділянка ДДАгрУ, Тар., 2008!), по Степовому правобережжю, зрідка, Кучер., 2004); Зп: 14 (Кузм., 1974).

680. *A. sagittata* Borkh (*A. nitens* Schkuhr). – Л. стріловидна (Л. блискуча) – Лебеда стріловидная (Л. лоснящаяся). Од., ст/к., внр., Т., Alk.-MsTr., MsKs., He., MgT°, Anph., Val. (H/Anch.) – **(Hal.)Ru.** (Адв.)/∞. Походить з Ц. Аз. /∞. – Їст., корм., віт., бур. По всій Д:3) та Зп:3): Определ..., 1987, DSU.

681. *A. tatarica* L. – Л. татарська (Л. татарская). Од., ст/к., внр., Т., Alk.-MsTr., MsKs., MgT°, He., Anph., Val. – **Ru.** (Адв.). Сер. Євр., Ц. Аз. /∞. – Лік. (проти жовтухи), їст., корм., бур'ян, техн. (джерело поташу). По всій Д:5) та Зп:4): Фл. УРСР, т. 4 та ін.

682. (269). *Bassia hirsuta* (Pall.) Asch. – Басія шорстка (Бассия волосистая). Од., ст/к., внр., Т., AlkTr., MsKs., MsT°, He., AnPh., Val. – **StHal.** Євр., Зах. Сиб., Арало-Прикаспій. – Зп: 14, 18, 19 (Фл. УРСР, т. 4).

683. *B. sedoidis* (L.) Asch. – Б. очитковидна (Б. очитковидная). Од., ст/к., ввр., Т., AlkTr., Ks., MgT°, He., Amph., Val. – **Hal.** Ц. Євраз. /∞. – По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 4, DSU!

684. (270). *Beta maritima* L. – Буряк морський (Свёкла морская). Дв., Од., ст/к., ввр., НКr., Т., AlkTr., Ms., MgT°, He., Amph., Val. – **Hal.** Зах. Євр., Середзем. – Зп: 5 (Фл. УРСР, т. 4).

685. (271). *Camphorosma annua* Pall. – Камфоросма однорічна (Камфоросма однолетняя) Од., ст/к., ввр., Т., AlkTr., MsKs., MsT°, He., Amph., Val. – **Hal.** Балкансько-понтичний вид. /ОС. – Д: 3 (с. Орловщина, Євдущенко, 1947!), 5 (ок. с. Карабинівка, Кириченко, 1935!), DSU!

686. + *C. monspeliaca* L. – К. монпелійська (К. монпелійская). Н/кущик, ст/к., ввр., Ch., НКr, AlkTr., Ks., MgT°, He., Amph., Val. – **Hal.** /ОС. Пд.-сх. Євр., Середземн. /ОС. – Лік., корм. (для кіз, коней, верблюдів). Д: 3 (с. Кулебівка, Еліашевич, 1927!), 5 (Фл. УРСР, т. 4, Алекс. и др., 1986), К. – 5. Зп: 18 (Ян., 1912), 19 (Фл.УРСР, т. 4).

687. + *C. soongaricum* Bunge – К. джунгарська (К. джунгарская). Од., ст/к., ввр., НКr, AlkTr., Ms., MgT°, He., Enph., Val. – **PrHal.** Сх. Євр., Ц. Аз. /ОС. – Д:1), 5 (с. В'язовок, долина р. Самари, Кириченко, Пестушко, 1936!), К. – 4.

688. (272). *Ceratocarpus arenarius* L. – Устели-поле піскове (Рогоплодник песчаный). Од., ст/к., ввр., Т., Og.-MsTr., Ks., MgT°, He., Amph., Val.(Perv.). – **StRu.** /ОС. Сер. Євр., Аз. (помірна смуга). – Корм., лік. Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 3 (ок. с. Андріївка, Тар., 1963!), 8 (Ак., 1889) та ін., по всій Зп:3): (Фл.УРСР, т. 4), DSU!

689. (273). *Chenopodium album* L. – Лобода біла (Марь белая). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., EuT°, ScHe., Amph., Val. – **Ru.** /∞. Космополіт. – Корм., їст., віт. По всій Д:5) і Зп:5): Фл. УРСР, т. 4.

690. + *Ch. acerifolium* Andrz. – Л. кленолиста (М. кленолистная) Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., KsMs., MsT°, He., Amph., Val. – **Ps.** Євраз. (помірна смуга). /ДС. – Д:1), 8 (Днп., Гроссгейм, 1904!, DSU), Зп: 11 (Фл. УРСР, т. 4), К. – 5.

691. *Ch. chenopodioides* (L.) Aellen (*Ch. botryoides* Smith). – Л. китицевидна (М. кистевидная). Од., ст/к., ввр., Т., AlkTr., HgMs., MsT°, He., Amph., Val. – **Hal.** Євр., Сибір. /ДС. – Д: 8 (ок. Днп., біля оз. Гракове, Тар., Бар., 2004!); Зп: 7 (Фл. УРСР, т. 4), 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974).

692. *Ch. botrys* L. – Л. запашна (М. душистая) Од., ст/к., ввр., Т., Og.-MsTr.(Ca.), MsKs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **PtrRu.** Ц. Євраз., Середзем. /ОС,ДВ. – Лік., крас., бур'ян, інсектицид, ефіроол. Д: 5, 9, 12 (с. Вел.-Михайлівка, Сидоров, 1897), 8 (ок. Днп., Ак., 1889).

693. *Ch. foliosum* Asch. – Л. багатоліста (М. многолистная? Жминда обікновенная). Од., ст/к., ввр., Т., Og.-MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **(Ru.)PsPtr.** Євр., Ц. Аз., Середзем. /ОС. – Лік., їст., космет. Д: 5 (ок. Павлограда, Сидоров, 1897), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 4); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

694. *Ch. glaucum* L. – Л. сиза (М. сизая). Од., ст/к., ввр., Т., AlkTr., MgT°, He., Anph., Val. – **RuHal.** Євр., Ц. Аз. /*ОС,ДС,ДВ,ДоК.* – Віт. (С), техн. (сапонін). Д: 3 (Тар, 1993!), 5 (Алекс. и др., 1986. DSU!), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1980!, 1992!), 8, 17 (побережжя Дніпра, Бар., 2000), 12 (ок. с. Вербове, Бар..2008!), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897. DSU, 1905!); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

695. *Ch. hybridum* L. – Л. гібридна (М. гибридная). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Anph., Val. – **SiRu.** Євр., Середзем., Пн. Ам. /*ОС,ОД.* – По всій Д:2), напр., 3 (Альбицька, 1956!), 2 (Котовське ліс-во, Тар., 1966); 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1999!, ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000), **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974) та ін, DSU!

696. *Ch. opulifolium* Schrad. ex DC. – Л. калинолиста (М. калинолистная). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, He., AnPh., Val. – **Ru.** Пд.-сх. Євр., Середзем. /*ОС.* – Лік., їст. Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Гроссгейм, 1904!, ок. Ігрени, Тар., 1998!); **Зп:** 3 (Сидоров, 1897).

697. *Ch. polyspermum* L. – Л. багатонасінна (М. многосеменная). Од., ст/к., ввр., Т., Og.-MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Anph., Val. – **Ru.** Євраз.(помірна смуга). /∞. – Лік., їст. По всій Д:2), наприклад, 3 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Ак., 1889, Днп., Гроссгейм, 1908!, DSU, Тар., 2000!), 19 (DSU, 1934!); **Зп:** 3 (Сидоров, 1897). *Ch. polyspermum* L. var. *acutifolium* Becker – Л. багатонасінна (М. многосеменная). 5 (ок. с. Кочережки, Тар., 1995!).

698. *Ch. rubrum* L. – Л. червона (М. красная). Од., ст/к., ввр., Т., Og.-MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Anph., Val. /*ОС,ІБТ.* – **Ru.** Євр., Ц. Аз., Пн. Ам. – Лік. (листя проти ревматизму та ін.), їст. (салати, супи). Д: 5 (1996!, DSU), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 19 (Покровські плавні, Пестушко, 1934!). **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993, Сидоров, 1897).

699. *Ch. strictum* Roth (*Ch. betaceum* Andrz.). – Л. бурякова (М. свекольная) Од., ст/к., ввр., Т., Og.-MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Anph., Val. – **PsRu.** (Адв.). Євраз., Середзем. (адв. у Пн. Ам.). /*ДС.* – Д: 8 (Днп., Тар., 1996, 2000!); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 4, 7 (Фл. УРСР, т. 4), 14 (Фл. УРСР, т. 4, Кузм., 1974).

700. *Ch. sueticum* J. Murr – Л. шведська (М. шведская). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Anph., Val. – **Ru.** Євраз. (помірна смуга). /*ОД.* – Д:1), 1 (DSU, 1937!), 11 (Фл. УРСР, т. 4).

701. *Ch. urbicum* L. – Л. міська (М. городская). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ms., MsT°, He., Anph., Val. – **Ru.** Євраз. (без тропічних регіонів). /∞. – Їст., бур'ян. По всій Д:3); **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 4, DSU!

702. *Ch. vulvaria* L. – Л. смердюча (М. вонючая). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ms., MgT°, He., Anph., Val. – **Ru.** Євр., Середзем., (адв. у Пн. Ам., Австралії). /*ОС.* – Лік., бур'ян, Д: 8 (Днп., Ак., 1889); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

703. *Ch. zerovii* Pjin – Л. Зерова (М. Зерова). Од., ст/к., ввр., Т., Alk.-MsTr., KsMs., MsT°, He., Anph., Val. – **RuHal.** Ц. та півд. Укр. – Бур.. **Зп:** 19 (Коломийчук, 2000).

704. (274). *Corispermum hissofolium* L. – Верблюдка гісополиста (Верблюдка иссополистная). Од., ст/к., ввр., Т., Og.-MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Amph., Perv. – **StPs.** (Адв.). Середз., Сх. Євр., Сиб. /ОС. – Д: 3 (ок. пос. Черкаське, Тар., 1983!, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889, Ігренъ, Гроссгейм, 1905!, DSU), 14 (м. Вільногірськ, піски, Кучер., 2004).

705. *C. marschallii* Steven – В. Маршалова (В. Маршалла). Од., ст/к., ввр., Т., MsKs., MsT°, He., Amph., Perv. – **Ps.** Пн., Сх. Євр. /ОС. – Д:2), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889), 19 (ок. с. Покровське, Пестушко, 1934!).

706. *C. nitidum* Kit. (incl. *C. nitidulum* Klokov та *C. calvum* Klokov): (Мосякін, 1988). – В. блискуча (В. лоснящаяся). Од., ст/к., ввр., Т., MsKs., MgT°, ScHe., Amph., Perv. – **StPs.** Ц. Євраз. /ОС,ДВ,ІБТ. – Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. та ін. 1986, с. Орловщина, 1935 та с. В'язівок, Кириченко, 1936!), Кондратьєва, 1936!, 8 (Днп., Ак., 1989, біля гирла Самари, Опред..., 1987, Тар., 1991!), 12, 11, 19 (Фл. УРСР, т. 4); **Зп:** 14 (о. Хортиця, Кор., 1993).

707. *C.^x ucrainium* Пjін – В. українська (В. украинская). Од., ст/к., ввр., Т., Og.-AlkTr., KsMs., MsT°, ScHe., Amph., Val. – **LitPs.** Понтичний ендем. **Зп:** 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974).

708. (275). *Halimione pedunculata* (L.) Allen – Галіміона черешкувата (Галіміона стебельчатая). Од., ст/к., ввр., Т., AlkTr., KsMs., MgT°, He., Amph., Val. – **Hal.** Євр., Ц. Аз. /ОС.– Д:2), 5 (с. Карабинівка, Алекс. и др., 1986), 6 (ок. с. Петропавлівка, с. Миколаївка, Тар., 1998!), 8 (ок. с. Обухівка, Бар., 2000), **Зп:** 3 (Кузм., 1974).

709. *H. verrucifera* (M.Bieb.) Aell. – Г. бородавчата (Г. бородавчатая). Од., ст/к., ввр., Т., AlkTr., Ms., MgT°, He., Amph.(Ah.), Val. – **Hal.** Ц. Євраз. /ОС. – Д: 3 (по Орлі), 5 (Ак., 1989, Присамар'я, Алекс. и др., 1986, Фл. УРСР, т. 4), 8 (Бар., 2008!), **Зп:** 16, 18, 19 (Фл. УРСР, т. 4), 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974).

710. (276). + *Halocnemum strobilaceum* (Pall.) M. Bieb. – Сарсазан шишкуватий (Сарсазан шишковатый). Бр., н/кущ., ст/к., ввр., НКр., Ch., AlkTr., KsMs., MgT°, He., Amph., Val. – **Hal.** Ц. Євраз., Середзем. – Корм., інект., техн. (поташ). **Зп:** 14, 18, 19 (Фл. УРСР, т. 4). К. – 4.

711. (277). *Kochia laniflora* (S.G.Gmell.) Borb. – Віничча шерстисте (Кохия шерстистоцветная). Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – (**Sil.**)**StPs.** (Адв.). Середз., Пн. Казахст., понтичний вид. /∞. – По всій Д:3), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1999), 7 (DSU!) і **Зп:**3), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974).

712. *K. prostrata* Shrad. – В. сланке (К. стелющаяся). Бр., н/кущ., Ch., Og.-MsTr., EuKs., MgT°, He., Amph., Val. – **St.** Євраз. (без півночі). /∞. – Лік., корм., техн. (одержують соду). По всій Д:3) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 4, DSU! та ін.

713. *K. scoparia* (L.) Schrad.* – В. справжнє (К. веничная). Од., ст/к., ввр., MsTr., KsMs., MgT°, He., Amph., Val. – **Ru.** (Адв.). Євраз. (без півночі). /∞. – Лік., корм., техн. (джерело соди), віники, корм для гусениць шовкопряда, їст. По всій Д:4), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 2, 8 (Тар., 1973,

2001!), Фл. УРСР, т. 4, **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974), 21 (м. Кривий Ріг, відвали кар'єрів, Тар., 2004!).

714. + (278). *Krascheninnikovia ceratoides* (L.) Gueldenst. (*Ceratoides rapposa* Botsch. et Ikonn.). – Білолозник сірий (Терескен хохолковий). Н/кущ, Ch., MsTr.(Ca), Ks., MsT°, He., Amph., Val.(Perv.) – **StRu.** Сер. Євр., Аз.(помірна смуга).– Корм., лік. **Д:**1), 8 (с. Підгороднє, Манюк, 1997!); **Зп:**3): Ново-Василівський р-н, Фл. УРСР, т. 4, DSU!

715. (279). *Petrosimonia brachiata* (Pall.) Bunge – Петросімонія розлога (Петросімонія раскидистая). Од., ст/к., ввр., ввр., Т., AlkTr., KsMs., MgT°, He., Amph., Val., Perv. – **Hal.** Ц. Євраз. – Корм. **Зп:** 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974), 16 (Фл. УРСР, т. 4).

716. *P. oppositifolia* (Pall.) Litv. – П. супротинолиста (П. супротивнолистная). Од., ст/к., Т., AlkTr., HgMs., MgT°, He., Amph., Val. – **Hal.** Ц. Євраз. – **Зп:** 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974), 18 (Фл. УРСР, т. 4).

717. + *P. triandra* (Pall.) Simonk. – П. тритичинкова (П. тритычинковая). Од., ст/к., Т., AlkTr., KsMs., MgT°, He., Amph., Val. – **StHal.** Ц. Євраз. /ОС. – **Д:** 3 (с. Кулебівка, Клеопов, 1934, Присамар'я, Алекс. и др., 1986); К. – 4; **Зп:** 14 (ок. Бердянська, Кузм., 1974). К. – 4.

718. (280). *Polycnemum arvense* L. (*P. minus* Kitt.). – Н. мала (Х. маленький). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ks., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **StPr.**(Адв.). Євр., Ц. Аз. /∞. – Бур'ян. По всій **Д:**3) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 4, DSU!, Присамар'я, Алекс. и др., 1986, Ак., 1989, Бердянська Коса, Кузм., 1974 та ін.

719. *P. majus* A. Braun – Наземка велика (Хруплявник большой). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr.(Ca), Ks., MgT°, He., Amph., Val. – **PtrRu.** Ц. Євраз., Середзем. /ДоК,ІБТ. – Бур'ян. **Д:** 13 (ст. Зелена, 1905!, DSU), 19 (р. Базавлук, Еліашевич, 1941; **Зп:** 3 (Кор., 1993). По Степовому правобережжю, спорадично, Кучер., 2004.

720. (281). *Salicornia prostrata* Pall. (*S. europaea* L.) – Солонець європейський (Солерос европейский). Од., ст/к., ввр., Т., AlkTr., Ms., MgT°, He., Amph., Val. – **Hal.** Євраз., Середзем., Ам. /ОС,ДВ. – Їст. (тонкий овоч), лік., корм. (для овець, верблюдов, кіз). **Д:** 3, 5 (Примар'я, Ак., 1989, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. с. Обухівка, 1937! DSU), 12 (Бекетов, 1886), **Зп:** 5 (Сидоров, 1897), 16, 18, 19 (DSU!). -*S. europaea f. prostrata* (Pall.) Moq. **Д:** 19 (с. Новокиївка, Тар., 1992!).

721. (282).+ *Salsola mutica* С.А.Меј. – К. туполистий (С. туполистная). Од., ст/к., ввр., Т., AlkTr., Ms., MsT°, He., Amph., Perv. – **Hal.** Східно-арало-каспійський вид. **Зп:** 14 (Бердянс. коса, Фл. УРСР, т. 4, Кузм., 1974). К. – VU.

722. *S. soda* L. – К. содовий (С. содоносная). Од., ст/к., ввр., Т., AlkTr., Ms., MgT°, He., Amph., Perv. – **Hal.** Ц. Євраз. /ОС,ДС. – Корм., техн. (джерело соди), їст. (для салатів). **Д:**2), 3 (с. Одинківка, 1940! DSU), 4 (Таромський уступ) та 8 (гирло р. Мокра Сура, Бар., 2008), 5 (ок. с. Булахівка, Тар., 1988!); **Зп:** 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974), 18 (Фл. УРСР, т. 4).

723. *S. tragus* L. (*S. iberica* Sennen et Pau). – Курай чіпляєковий – К. іберійський (Солянка козлецовый – С. иберийская). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ks., MgT°, ScHe., Amph., Perv. – **StRu.** Ц. Євраз., Середзем. /∞ – Корм., техн.(джерело поташу), бур'ян. По всій Д:4); напр., 3, 5 (Алекс. и др., 1986), 8 (Тар., 1960, 2001!) та ін. Зп:4), напр., 16 (Фл. УРСР, т. 4), 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974), DSU!

724. (283). *Spinacia oleracea* L.* – Шпинат городній (Шпинат огородный). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКр., MsTr., KsMs., MgT°, He., Amph., Val. – **Cul.** Інколи дичавіє. Походить з Ірану. /∞. – Їст., віт., лік. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 4.

725. (284). + *Suaeda acuminata* (C.A.May.) Moq. (*S. confusa* Pjin). – Содник загострений – С. заплутаний (Сведа заостренная – С. запутанная). Од., ст/к., ввр., Т., AlkTr., KsMs., MgT°, He., Amph., Perv. – **Hal.** Ц. Євраз. /ОС. – Техн. (містить соду, поташ). Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Елішевич, 1927!); Зп: 14, 18, 16 (Фл. УРСР, т. 4). Потребує уточнення видового статусу Дніпропетровських зборів.

726. *S. altissima* (L.) Pall. – С високий (С высокая). Од., ст/к., ввр., ввр., Т., AlkTr., Ms., MgT°, He., Amph., Perv. – **RuHal.** Ц. Євраз. – Бур. Зп: 19 (Коломийчук, 2000). К. – 4.

727. + *S. baccifera* Pall. – Содник ягодоносний (Сведа ягодоносная). Од., ст/к., ввр., Т., AlkTr., Ms., MsT°, He., Amph., Perv. – **Hal.** Ендем Пн.-сх. Євр. /ОС. – Д:5 (с. Булахівка, в Україні лише тут, Фл. УРСР, т. 4). К. – 1.

728. *S. corniculata* (C.A.Mey.) Bunge. – С. рогатий (С. рогатая). Од., ст/к., ввр., Т., AlkTr., HgMs., MgT°, He., Amph., Perv. – **Hal.** Ц. Євраз. – Зп: 19 (біля Бердянська, Сидоров, 1897).

729. *S. prostata* Pall. – С. простертий (С. стелющаяся). Од., ст/к., ввр., Т., AlkTr., HgMs., MgT°, He., Amph., Val.– **Hal.** Ц. Євраз. /ОС. – Корм. (для верблюдів, овець), лік., техн. (містить соду, поташ). Д: 5 (Кириченко, Пестушко, 1936!, Тар., 1966!, 1991!), 8 (с. Обухівка, 1937!), 3 (Євдущенко, 1946). DSU; Зп: 14 (біля моря, Пестушко, 1927! DSU).

730. *S. salsa* (L.) Pall. – С. солончаковий (С. солончаковая). Од., ст/к., ввр., Т., AlkTr., Ms., MgT°, He., Amph., Perv. – **Hal.** Ц. Євраз. – Зп: 14 (Фл. УРСР, т. 4, Бердянська Коса, Кузм., 1974).

37. Родина Clusiaceae (Hypericaceae) – Ключієві (Звіробійні) – Ключиевые (Зверобойные) - 30

731. (285). *Hypericum elegans* Stephan ex Willd. – Звіробій стрункий (Зверобой изящный). Бр., ввр., НКр., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Ц. Євраз. (помірна смуга). /∞. – Корм., віт., лік. По всій Д:3): 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Бар., 2000), По Степовому правобережжю, звичано, Кучер., 2004 та Зп:2), північ області, Фл. УРСР, т. 7, DSU!, 13 (Ян., 1912).

732. *H. hirsutum* L. – З. шорсткий (З. жестковолосистый). Бр., д/кщ., вр., НКр., MgTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Val. – **StSil.** Євр. /ОС,ДС,ДВ,ДоК.. – Ц. Аз. – Мед., дек. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988), 8 (ок. Днп., Бекетов,

1886, Ак., 1889), 9 (Фл. УРСР, т. 7), 13, 14 (Кучер. та ін., 2003!), 17 (г. Нікольське-на-Дніпрі, Кучер. та ін., Кучер., 1996!).

733. *H. perforatum* L. – З. звичайний (З. продырявленный). Бр., к/кщ., вмр., НКг., OgTr.(MsTr.), MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Євраз., Середзем. (адв. у Пн. Ам.). /ОС,ІБТ. – Лік., крас. (для тканин), мед., дуб. По всьому регіону, Д:3): 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Бар., 2000, Тар., 2001!), 21 (Кучер., 2000); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). DSU!

□ -р/акт.: 359,27 Бек., Кн.: 0,41 (СГ), а на пісках – 20,72 Бек.; Кн.: 0,40 (в Д: 3).

38. Родина Convolvulaceae – Березкові (Вьюнковые) – 60

734. (286). *Calystegia sepium* (L.) R. Ворбас - Плетуха звичайна (Повой заборный). Бр., виткий., д/кщ., вр., НКг., MsTr., MsHg., EuT°, ScHe., Ent., Val. – **PrPal.** Плюрирегіональний (без тропиків) вид. /∞. – Дек., волокн. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 8, DSU!

735. (287). *Convolvulus arvensis* L. – Берізка польова (Вьюнок полевой). Бр., ліана витка., к/пар., вр., G., MsTr., MsKs., EuT°, ScHe., Ent.(Ah), Val.(Var.). – **Ru.** Плюрирегіональний вид. /∞. – Лік., мед., їст., бур'ян. По всій Д:5) та Зп:5): Фл. УРСР, т. 8 та ін.

β-р/акт.: 575,3 Бек. Кн.: 1,81 (Присамар'я, на СГ чорноземі, 1975).

736. + *C. lineatus* L. – Б. лінійнолиста (В. линейнолистный). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MsTr.(Ca), Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **(Ru.)StPtr.** Ц. Євраз., Середзем. /ОСДВ,ІБТ. – Лік., мед., корм. Д:2), 3 (ок. с. Андріївна, Тар., 1975!), 8 (Днп., Бекетов, 1886), 9 (побережжя р. Ворона, Бар., 2000), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982), 21 (Фл. УРСР, т. 8, по Степовому правобережжю, часто, Кучер., 2004), 22 (с. Широке, Котов, 1927). К. – 4.

737. (288). *Ipomaea purpurea* (L.) Roth*. – Іпомея пурпурова (Ипомея пурпурная). Од. (виткий), ст/к., вмр., Г., MgTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **(Ru.)Cul.** Походить з Каліфорнії. /ОС,ІБТ. – Дек. (іноді дичавіє) або як бур. (ок. ст. Вільне, с. Андріївка, Тар., 2002, 2003!). По всій Д:1) та Зп:1): Фл. УРСР, т. 8, DSU!

738. 39. Cornaceae – Деренові (Кизилловые) – 51

739. (289). *Swida sanguinea* (L.) Oriz - Свидина кров'яна (Свидина кроваво-красная). Кущ або дер. (до 4 м), ст/к., вмр., Ph., MsTr., Ms., MsT°, HeSc., Ent., Endz. – **Sil.** Євр. /∞. – Дек., дуб., крас., жир., для плетіння., волокниста. По всій Д:3), напр., 3, 5, 8 (Тар., 1962, 1990, 2000) і Зп:2): Фл. УРСР, т. 7, DSU! Часто культивується в лісосмугах. Фото 33.

40. Родина Corylaceae - Ліщинові (Лещиновыє) – 23

740. (290). + *Carpinus betulus* L. – Граб звичайний (Граб обыкновенный). Дер. (до 20 м), ст/к., вмр., MgTr., Ph., KsMs., MgT°, ScHe., Amph., Anch.– **Sil.** Євр., Ц. Аз. /ДоК. – Дек., дерев., корм., крас., лік., ефір. (лікерне виробництво). Д:13 (ур. Біленщина, Бельгард, 1938, 1950, 1974). К. – 1.

741. (291). *Corylus avellana* L. – Ліщина звичайна (Лещина обыкновенная). Кущ (до 6 м), ст/к., вмр., Ph., MsTr., Ms., MgT°, HeSc., Amph., Synz. – **Sil.** Євр., Мал. Аз. (культив. у Пн. Ам.). /ОС,ДС. – Їст., дерев., корм.,

дек., жир., віт., дуб., лік. По дібровах. Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889). 14 (ок. Верхньодніпровська, Сидоров, 1897).

б-р/акт.: 476,2 Бек; Кн.: 1,02 (у Присамар'ї на СГ₂).

41. Родина Crassulaceae – Товстолисті (Толстянковые) – 42

742. (292). *Hylotelephium argutum* (Haw.) Holub (*Sedum purpureum* (L.) Schult.). – Очиток пурпуровий (Очиток пурпурный). Бр., сукулент, бул/к., внр., G., Og.-MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – (Sil.)StPs. Євраз. (без півдня), Пн., Ам. (в культурі). /ОС,ДоК,ІБТ,ДС. – Лік., мед. Д: 2, 17 (Бельгард, 1940), 1 (по р. Орїлі, Тар., 1996!), 8 (Днп., Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 5, Днп., Тар., 1989!), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 19 (ок. м. Марганець, б. Крутенька, Хархота, 1982).

743. *H. polonicum* (Blok) Holub. (*S. ruprechtii* (Jalas) Omelcz.). – О. польський (О. Рупрехта). Бр., бул/к., внр., G., Og.-MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – (Sil.)StPs. Ц. Євраз. /ОС,ОД,ДС. – Лік., їст. (листя для салатів), мед. Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 7 (Тар., 1961!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889). 14 (по Дніпру, Сидоров, 1897); Зп: 3 (, о. Хортиця, Бекетов, 1886, Кор., 1993).

744. (293). *Sedum acre* L. – Очиток їдкий (Очиток едкий). Бр., сукулент, д/кщ., вр., НКг., OgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Hdch. – StPs. Зах. Аз., Пн. Афр., (адв. у Пн. Ам.). /∞. – Лік., дек., ґрунтопокривний, корм. По всій Д:3) і Зп:3): Фл. УРСР, т. 5, DSU, Тар., 1988, о. Хортиця, Кор., 1993 і ін.

745. + # *S. borisovae* Balk. – О. Борисової (О. Борисовой). Бр., НКг., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – StPtr. Пн. понтичн. вид. /ОД,ІБТ. – Дек. Д:1), 2 (Барбарич та ін., 1986), 21 (Кучер., 2000, 2001, Определ., 1987). К. – 4. Світ. Черв. сп. К. – V.

746. *S. rupestre* L. (*S. reflexum* L.)* – О. скельний – О. відхилений (О. скальний – О. отогнутый). Бр., сукулент, д/кщ., вр., G., Og.-MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – Cul.(Sil.)PrPs. (Адв.). Ц. Євр., Кавк. /ОС,ІБТ. – Дек. Д: 5 (Кочережське ліс-во, пустир, Тар., 1990!) та 8 (Днп., Тар., 2001!). 21 (ок. м. Інгалець, як здичавіла рослина, 2002!, Кривий Ріг, Тар., 2004!), По Степовому правобережжю, зрідка (Кучер., 2004).

747. + # *S. sexangulare* L. – О. шестирядний (О. шестирядный). Бр., д/кщ., вр., НКг., Og.-MsTr., KsMs., MsT°, He., Val. – PtrPs. Сер. Євр. /ОД,ОС,ІБТ. – Дек. Д: 7 (берег водос-ща, Бар., 1997!) 8 (ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 1988, ок. с. Таромське, Кучер. та ін., 2003!), 14 (ок. с. Домоткань, Кучер. та ін., 2003!), 21 (ок. с. Новоселівка, Котов, 1927). К. – 2. Світ. Черв. сп. К. – V.

748. *S. spurium* M.Bieb. – О. несправжний (О. ложный). Бр., д/кщ., вр., НКг., Og.-MsTr., KsMs., MsT°, He., Val. – Ptr. Кавказ. /ІБТ. – Дек. Д:1), 21 (м. Кр. Ріг, Гданцігський міст, скелі, Кучер., 2004).

749. (294). + *Sempervivum ruthenicum* Schnittsp. et C.V. Lehm. – Молодило руське (Молодило русское). Бр., вічнозел. ст/к., внр., Ch., OgTr., Ks., MsT°, ScHe., Ent., Val. – SilPs. Причорноморський ендем. /ОС,ДоК,ІБТ. – Дек., лік., їст. Д:2): 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 13, (Фл. УРСР, т. 5), 21 Фл. УРСР, т. 5, Кучер., 2000, 2001). К. – 3. Зп: 3 (Хортиця, Бекетов, 1886, Кор., 1993). К. – 3.

42. Родина Cucurbitaceae – Гарбузові (Тыквенные) – 32

750. (295). + *Bryonia alba* L. – Переступень білий (Переступень белый). Бр., ліана, бул/к., врн., G., MsTr., KsMs., MgT°, HeSc., Ent., Endz. – **RuSil.** Євр., Кавк. /∞. – Отр., лік., мед. Д: 8 (ок. Днп., Ак, 1889, Тар., 1980, 2000!), 2, 3 (ок. с. Андріївка, Тар., 1974, 1975!), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 17, 21, 22 (Тар., Кучер., 2001). К. – 3. Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 2.

751. (296). *Echinocystis lobata* (Michx.) Torr. et A.Gray* – Ехіноцистис шипуватий (Эхиноцистис шиповатый). Од., ліана, ст/к., врн., Т., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Pnch. – **RuCul.** (Адв). Походить з Пн. Ам. /ОС. – Дек., лік. Д: 3, 8 (ок. с. Андріївна, 1966), та (Днп., Тар., 1995!). Нерідко дичавіє.

43. Родина Cuscutaceae – Повитицеві (Повиликовые) – 60

752. (297). *Cuscuta approximata* Vab. – Повитиця зближена (Повилика сближенная). Од. виткий (б/к.), вр., Т., Раг., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **Ru.** Середзем., Зах. і Сер. Аз. /ОС. – Паразитиє на дикорослих рослинах. Д: 6 (б. Гракова, Бар., 2008!), 8 (Днп., Ак., Шмальг., 1889), 17 (Бельгард, 1940).

753. *C. campestris* Yunck. – П. польова (П. полевая). Од. виткий (б/к.), вр., Т., Раг., Ms., MsT°, He., Ent.(Ah.), Val. – **Ru.** (адв.) Походить з Пн. Ам. /ОС,ДВ,ІБТ. – На дикорослих і культ. рослинах. По всьому регіоні. Д:4): 3, 5 (Тар. и др., 1988), 8, 9 (Фл.УРСР, 8), 23 (смт., Апостолове, Тар., 1980!); Зп:5): 14 (ок. Бердянська, Кузм., 1974, Фл. УРСР, т. 8).

754. *C. epithymum* (L.) L. – П. чебрецева (П. тимьяновая), Од. виткий (б/к.), вр., Т., Раг., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **Ru.** Євраз., Пн. Ам. /ОС. – Лік., бур'ян – паразит на дикорослих травах, іноді куцах. Д:3), 3, 5 (Причамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (м. Днп., Ак., 1889, 1907!, Тар., 1986!, 1998!, Бар., 2000).

755. *C. europaea* L. – П. європейська (П. европейская). Од. виткий (б/к.), вр., Т., Раг., HgMs., MgT°, He., Ent., Val. – **Ru.** Євраз. (адв. у Пд. Ам.). /ОС,ДоК. – Лік., отруйна, бур'ян. Паразитиє на кропиві, хмелі та ін. – Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Бар., 2000), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), Зп: 14 (Коломийчук, 2000).

756. *C. lupuliformis* Krock. – П. хмельовидна (П. хмелевидная). Од. виткий (б/к.), вр., Т., Раг., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **SilRu.** Євр., Ц. Аз. /ОС. – Бур'ян, паразитиє на куцах, високих травах, ягідниках. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (Днп., Ак., 1889); Зп: 11 (Фл. УРСР, т. 8). DSU!

757. *C. monogyna* Vahl. – П. одностовпчикова (П. одностолбиковая). Од. виткий (б/к.), вр., Т., Раг., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Val. – **SilRu.** Пд. Євр., Ц. Аз. /ОС. – Бур'ян, паразитиє на куцах, деревах, лік. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар., 1975, 1991!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889); Зп: 14 (Фл. УРСР, т. 8).

758. *C. cesatiana* Bertol. (*C. australis* R. Br.). – П. південна (П. южная). Од. виткий (б/к.), вр., Т., Раг., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **Ru.** Пд.-сх. Євр., Аз., Австралія. /ОС,ІБТ. – Паразитиє на дикорослих та культурних рослинах. Д:2), 8 (м. Днп., Тар., 1973, на *Polygonum aviculare*, на вул. Робоча, Тар., 2011!), 19 (Фл.УРСР, т. 8); Зп: 5 (Сидоров, 1897), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (Кузм., 1974).

44. Родина Dipsacaceae – Черсакові (Ворсянковые) – 58

759. (298). *Cephalaria uralensis* (Murrey) Roem. et Schult. – Головчатка уральська (Головчатка уральская). Бр., ст/к., з кауд., ввр., НКг., MsTr.(Ca), Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **Ptr.** Пн. Балк., Сх. Євр. (Понтично-Касп. ендем). /ОС,ІБТ.– Д: 8 (ок. Днп., біля ж/масиву Ігренъ, Тар., 2008!), 21 (по долині р. Інгулець, Котов, 1927, відвали кар'єрів, Тар., 1999!), по Степовому правобережжю, звичайно, Кучер., 2004; **Зп:** 10 (Ян., 1912).

760. (299). *Dipsacus gmelinii* M.Bieb. – Черсак Гмеліна (Ворсянка Гмелина). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., HgMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. (Ah.). – **SilPr.** Сх. Євр., Сибір, Сер. Аз. – **Зп:** 11 (Фл. УРСР, т. 10).

761. *D. laciniatus* L. – Ч. розрізанолистий (В. разрезная). Дв., ст/к., ввр., НКг., MgTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. (Auch.). – **RuSil.** Євр., Середзем., Іран. /ДВ. – Лік., бур., ворсувальний засіб. Д:1), 12 (Бар., 2008!), **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 17 (Фл. УРСР, т. 10).

762. *D. strigosus* Willd. ex Roem. – Ч. щетинистий (В. щетинистая). Дв., ст/к., ввр., НКг., MgTr., HgMs., MgT°, HeSc., Ent., Val. (Auch.). – **RuSil.** Сх. Євр., М. Аз., Іран. /ОД,ОС,ДВ. – Лік. (при гіпотонії), мед. – Д: 2 (Фл. УРСР, т. 10), 3 (заплава р. Самара в ок. с. Андріївка, Ів.-Михайлівка, Тар., 1988, 2002, у лісопитомнику, як бурян, Тар., 1964!, біля оз. Караванище, Бар., 2007!), 8, 9 (DSU!).

763. *D. sylvestris* Huds. – Ч. лісовий (В. лесная). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., HgMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. (Auch.). – **RuPrSil.** Євр., М. Аз., Іран. /ДВ,ОС. – Лік., мед., корм. (насіння). Д: 5 (в степах, Ак., 1889; в заплаві р. Самари, Тар., 1990!), 12 (Заказник «Урочище Сад», Тар., 1990!).

764. (300). *Knautia arvensis* (L.) Coult. – Свербіжниця польова (Короставник полевой). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent.(p.a.), Val. – (Ps.)**StPr.** Ц. Євраз. /∞. – Лік., крас., мед. По всій Д:4) та **Зп:3**): Фл. УРСР, т. 10; Сидоров, 1897, Присамяр'я, Тар. та ін., 1988, DSU!

765. (301). *Scabiosa ochroleuca* L. – Скабіоза блідо-жовта (Скабіоза бледно-желтая). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., H/anch. – **SilSt.** Ц. Євраз. /∞. – Лік., мед., корм. (для овець). По всій Д:3) та **Зп:3**): Фл. УРСР, т. 10; Сидоров, 1897, Присамяр'я, Тар. та ін., 1988, DSU!

766. *S. ucrainica* L. – С. українська (С. украинская). Бр., ст/к., ввр., НКг., OgTr., Ks., MsT°, He., Ent., H/anch. – **RuSt.** Євр. /∞. – Мед., бур'ян. По всій Д:4) та **Зп:3**): Фл. УРСР, т. 10; Сидоров, 1897, Присамяр'я, Тар. та ін., 1988, Бар., 2000. DSU!

767. (302). *Succia pratensis* Moench. – Комонник лучний (Сивец лучевой). Бр., НКг., MsTr., KsMs, MgT°, ScHe., Ent., Val. – **Pr.** Євр. (помірна смуга), Середзем., Сиб. /ОС. – Лік., крас., їстівн. (листя), мед. Д: 8 (м. Днп., Сидоров, 1897).

45. Родина Droseraceae – Росичкові (Росянковые) – 42

768. (303). ++ ^ *Aldrovanda vesiculosa* L. – Альдрованда пухирчаста (Альдрованда пузырчатая). Бр., ст/к., ввр., Hel., MsTr., Ну., MgT°, ScHe., Ent., (Hdph.), Hdch. – **Aq.** Третичний релікт, Євраз., Афр., Австралія. /ОС. – Цінна для науки., дек., корм. Д:1): 3 (ок. с. Андріївка, Сідельник, 1938;

Бельгард, 1950, Бар., Бондаренко, 1999!). К. – 1, **Зп:** 3 (Зелена кн. Укр., 1987). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – II.

769. (304). + *Drosera rotundifolia* L. – Росичка круглолиста (Росянка круглолистная). Бр., ст/к., ввр., НКр., ОгTr., MsHg., MsT°, He., Ent., Val. /OC. – **Pal.** Голарктика (субаркт.). – Лік., крас. **Д:** 8 (ок. Днп., Ак., 1889). К. – 0.

46. Родина *Elatinaceae* – Руслицеві (Повойничковые) – 30

770. (305). + *Elatine alsinastrum* L. f. *aquatica* Seub. – Руслиця мокрична (Повойничек мокричный). Од., пуч/к., вр., Hel.(T.), MsTr., Hg., MgT°, ScHe., Ah.(Ent.), Hdch. – **Pal.** Євр., Середзем., Япон., Китай. /OC. – **Д:** 3 (Еліашевич, 1926!), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1983, 1999). К. – 3.

47. Родина *Elaeagnaceae* – Маслинкові (Лоховые) – 57

771. (306). *Elaeagnus angustifolia* L. – Маслинка вузьколиста (Лох узколистный). Дер. (до 7 м), ст/к., к/пар., вр., Ph., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Endz. – **(Ru.)Sil.** Ц. Євраз. /∞. – По всій **Д:3)** та **Зп:3)**; часто заселює відвали гірничих комбінатів у Нікопольському, Криворізькому та в інших районах. (Фл. УРСР, т. 7, DSU!, Тар., 1998!). – Мед., ефір., віт. (у листках 150–250 мг% віт. С), їст.(плоди).

□ -р/акт.: 256,4 Бк; Кн.: 0,35. (СГ₁) у Присамар'ї.

772. *E. argentea* Porsch.* – М. срібляста (Л. серебристый). Кущ. (до 4 м), к/пар., вр., Ph., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Endz. – **Sil.** (адв.). Походить з Пн. Ам. /∞. – Дек., фітомел., мед., їст., ефір. По всій **Д:2)** та **Зп:2)** часто дичавіє. Фл. УРСР, т. 7, DSU!

773. *E. orientalis* L. f. – М. східна (Л. восточный). Кущ., дер. (до 3 м); к/пар., вр., Ph., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Endz. – **Sil.** (Адв.). Ц. Аз. – Дек., їст., мед. **Зп:** 14 (Фл. УРСР, т. 7).

774. (307). *Hippophaë rhamnoides* L.* – Обліпиха крушиновидна (Облепиха крушиновидная). Кущ, дер. (до 4 м), к/пар., вр., Ph., Ог.-MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Endz. – **Sil.(Cul.)** Євраз. (помірна смуга). /∞. – Лік., їст., мед., крас., дуб., віт. (в листках 230–262 мг % віт. С). По всій **Д:3)** та **Зп: 3** (о. Хортиця, Кор., 1993), інколи дичавіє.

48. Родина *Ericaceae* – Верескові (Вересковые) – 36

775. + (308). *Vaccinium myrtillus* L. – Чорниця (Черника). Кущик, д/кщ., вр., Ch., MsTr., Ms., MsT°, Sc., Ent., Endz. – **Sil.** Голарктичний. /ОД. – Лік., їст., віт. **Д:** 2 (Сидоров, 1897). К. – 0 (мабуть зник).

776. + (309) *Rhodococcum vitis-idaea* L. – Брусниця (Брусника). Кущик вічнозелений, д/кщ., вр., НКр., MsTr., KsMs., MT°, HeSc., Ent., Endz. – **Sil.** Бореальний. /OC. – Лік., їст., віт. **Д:** 3 (Самарський бір, Ак., 1889, по р. Оріль, Сидоров, 1897), мабуть зник. К. – 0.

49. Родина *Euphorbiaceae* – Молочайні (Молочайные) – 40

777. (310). *Euphorbia agraria* M.Bieb. – Молочай польовий (Молочай полевой). Бр., к/пар., вр., НКр., MsTr., Ks., MgT°, He., Amph.(Ent.), Ach. – **RuSt.** Південнопонтичний ендем. /OC,*ДоК,ІБТ.* – Бур'ян. **Д:3)**, 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889; Тар., 1970, 1999!, Бар., 2000), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897, DSU, 1959!), по Степовому правобережжю,

звичайно, Кучер., 2000; **Зп:** 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897).

778. *E. canescens* L. (*E. massilensis* DC.). – Молочай сіруватий (М. марсельський) – Молочай сероватий (М. марсельський). Од., ст/к., ввр., Т., AlkMsTr., KsMs., He., MgT°, Ent., Ach. – **(Hal)Ru**. Походить із Середземномор'я. /*IBT*. – Бур. **Д:**1), 21 (м. Кр. Ріг, Куч., 2004).

779. *E. chamaesyce* L. – М. дрібносмоковник (М. мелкосмоковник). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr.(AlkTr), Ks., MgT°, ScHe., Amph. (Ent.), Ach. – **StRu**. Південнопонтично-середзем. вид. /*OC*. – Бур. **Д:** 8 (Днп., поміж плит біля пам'ятника „Вічний вогонь,” Мицик, 2000!); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993; Фл. УРСР, т. 7), 18 (Фл. УРСР, т. 7).

780. *E. cyparissias* L. – М. кипарисовидний (М. кипарисовидный). Бр., д/кщ., вр., НКр., Og.-MsTr., MsT°, He., Amph. (Ent.), Ach. – **(Ru.)StPs**. Євр. (адв. у Пн. Ам.). /*OC*. – Отр., лік., бур. **Д:**1), 8 (м. Днп., Ак., 1889; Тар., 1998, 2000!); *DSU*; **Зп:**3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

781. *E. dentata* – М. зубчастий (М. зубчатый). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr. MsKs., MsT°, He., Ent., Ach. – **Ru**. (Адв.). Походить з Пн. Ам. /*OC*. – Для України потенційно загрозливий бур'ян (як карантинний). **Д:**1), 3 (біля залізниці в ок. ст. Вільне; Тар., 1996!). Знайдена популяція (колонія) мала більше як 100 особин, які нормально плодоносили (в серпні); схожість насіння в лабораторних умовах (на фільтровальному папері) склала 96%.

782. *E. esula* L. – М. гострий (М. острый). Бр., к/пар., вр., НКр., MgTr., Ms., MgT°, He., Ent. (Amph.), Ach. – **RuPr**. Сер. Євр., Зах. Середзем. /*OC*. – Бур'ян, отр. **Д:** 8 (ок. Днп., Ак., 1889).

783. *E. falcata* L. – М. серповидний (М. серповидный). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Amph. (Ent.), Ach. – **Ru**. Євр., Зах. Аз. /*OC*. – Бур'ян (пожнивний). **Д:** 8 (у дендропарку Бот. саду ДНУ, Тар., 1990!).

784. *E. humifusa* Villd. ex Schlecht. – М. простертий (М. распростертый). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ks., MgT°, ScHe., Amph.(Ent.), Ach. – **StRu**. (Адв.), Ц. Євраз. /*ДС, IBT*. – Бур'ян. **Д:** 8 (м. Днп., дендропарк Бот. саду) та 20 (нерідко, як бур'ян, Тар., 1974!); **Зп:**14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974).

785. *E. helioscopia* L. – М. соняшний (М. солнечный). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent.(Amph.), Ach. – **Ru**. (Адв.), /*IBT*. Ц. Євраз., Середзем. (адв. у Пн. Ам.). /*IBT*. – Бур'ян. **Д:**2), 21 (Криворізький ботсад, Кучер., 2000).

786. *E. kaleniczenkoi* Gern. – М. Каленіченка (М. Калениченко). Бр., НКр., MgTr., KsMs., MsT°, He., Amph. (Ent.), Ach. /*ОД, ОС, ДоК, IBT*. – (Ru.)**StPr**. Східнопонтичний ендем. – Бур'ян, лік., отр. **Д:**2), 1 (Тар., 1997!), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988, ок. ст. Вільне, Тар., 2010!), 13 (с. Демуріно-Варварівка) та 21 (с. Недайвода, Кучер., 2004). Фото 10.

787. *E. leptocaula* Boiss. – М. тонкостеблевий (М. тонкостебельчатый). Бр., ст/к., ввр., НКр., MgTr., Ks., MgT°, He., Amph.(Ent.), Ach. – **PtrSt**. Південнопонтичний ендем. /*IBT*. – **Д:** 21 (Фл. УРСР, т. 7).

788. *E. lucidum* Waldst. et Kit. – М. глянцеуватий (М. глянцеватый). Бр., к/кщ., ст/к., ввр., НКр., MsTr., Ms., MsT°, He., Amph.(Ent.), Ach. – **Pr**. Євр., Зах.

Аз. /ОС. – Можливе знаходження у заплавах рік Омельник, Домоткань, Самоткань (Фл. УРСР, т. 7), Д: 8 (ок. ж/масиву Ігрень, б. Панкрат'єва, Тар., 2008!).

789. *E. palustris* L. – М. болотний (М. болотный). Бр., к/кщ., ст/к., ввр., НКг., MsTr., MsHg., MsT°, He., Amph.(Ent.), Ach. – **PrPal.** Євр., Зах. Аз. /ОС. – По всій обл. Д:3): напр., Сидоров, 1897, 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1998), 8 (Ак., 1889); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), DSU.

790.+ *E. pepilis* L. – М. щеткиковидний (М. бутерлаковидный). Од., ст/к., ввр., Т., Og.-AlkTr., Ms., MgT°, He., Amph.(Ent.), Ach. – **Hal.** Євр., Середзем. /ІБТ. – Бур. Д:1), 21 (Кр. Ріг, ок сел. Зелене, Балка Пн. Червона, Кучер., 2004), **Зп:** 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974), 19 (Коломийчук, 2000). К.– VU

791. *E. pepilus* L. – М. городній (М. огородный). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Amph. (Ent.), Ach. – **Ru.** Євр., Пд.-зах. Аз. (адв. у Пн. Ам. та Сх. Аз). /ДС. – Лік. Д: 8 (Днп., вул. Телевізійна, 2002, вул. Одоевського., 1990!, 1995!; Тар!); **Зп:** :3 (ок. м. Запоріжжя. Сидоров, 1897.

792. *E. platyphyllos* L. – М. плосколистий (М. расширен-нолистный). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, HeSc., Amph., Ach. – **SilRu.** Пд.-зах. Євр., Середзем. (адв. у Пн. Ам.). /ОС. – Бур. Д: 8 (Днп., ок. вул. Робоча, пустир, Тар., 2002!). (Рис. 12).

793. *E. rigida* M.Bieb. – М. жорсткий (М. жесткий). Бр., к/пар., G., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent. (Anph.), Ach. – **StPtr.** Крим, Середзем., Балкани. – **Зп:** 14 (Дальні Макорти, степ, Голубєва, визначив Тар., 1995!), DSU.

794. *E. salicifolia* Host – М. верболистий (М. иволистный). Бр., д/кщ., вр., НКг., Og.-MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Amph. (Ent.), Auch. – **RuPr.** Сер. Євр. – Понтичний вид. /ОС,ДоК,ІБТ. – Д:2), 3 (ок. с. Вільне, ур. Крутий Пристін, 1952! DSU), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), по Степовому правобережжю, рідко, Кучер., 2004.

795. *E. seguierana* Neck. – М. Сегієрів (М. Сегиеров). Бр., з кауд., ст/к., ввр., НКг., OgTr., MsKs., MgT°, He., Ent.(Anph.), Ach. – **(St.)PtrPs.** Ц. Євраз. /∞. – По всій Д:4) та **Зп:4)**: Фл. УРСР, т. 7; DSU!

796. *E. semivillosa* Prokh. – М. напівмохнатий (М. полумохнатый). Бр., з кауд., ст/к., ввр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent.(Anph.), Ach. – **SilPr.** Пд.-сх. Євр. /ОС,ДоК,ДС,ІБТ.– Д: 3, 5 (Тар. и др., 1988), 13, 14 (Сидоров, 1897), 8 (Ак., 1889), 21 (Кривий Ріг, Кучер., 2000); **Зп:** 3 (Сидоров, 1897).

797. *E. stepposa* Zoz. ex Prokh. – М. степовий (М. степной). Бр., з кауд., к/кщ.-ст/к., ввр., НКг., MgTr., Ks., MsT°, He., Ent.(Anph.), Ach. – **(Ru.)St.** Понтичний ендем. /∞.– Лік., бур'ян. По всій Д:4) та **Зп:4)**: Напр., Ак., 1889; Фл. УРСР, т. 7; Тар. и др., 1988, DSU!

798. *E. subtilis* Prokh. – М. тонкий (М. тонкий). Бр., ст/к., ввр., НКг., MgTr., Ks., MgT°, He., Ent.(Anph.), Ach. – **St.** Лісостеп та сх. Степу. (Понтичний ендем?). /ДВ. – Д:1), 10 (б. Скельна. Біля р. Вовча, нижче смт. Васильківка, Бар., 2007!).

799. *E. virgata* Waldst. et Kit. (*E. virgultosa* Klokov). – М. прутковидний (М. прутьевидный). Бр., к/пар., вр., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Amph.(Ent.),

Ach. – **RuPr**. Південно-сх. Євр. /∞. – Бур'ян на полях, у садках. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 7; Сидоров, 1897, DSU! Кузм., 1974 та ін.

β-р/акт.: 271,2 Бек (71,2% дає ⁴⁰K), Кн.: 1,36 (у Присамар'ї, 1975).

800. (311). *Ricinus communis* L.* – Рицина звичайна (Клещевина обыкновенная). Од., ст/к., впр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Amph., Ach. – **Cul**. Походить з Індії та Афр. /∞. – Лік., дек., техн. (жир.). По всій Д:3) та Зп:3).

50. Родина Fabaceae (Leguminosae) – Бобові (Бобовые) – 44

801. (312). *Amorpha fruticosa* L.* – Аморфа кушова (Аморфа кустарникова). Кущ (1–3 м), ст/к., впр., nPh., Og.–MgTr. (AlkTr.), Ms.(Ks.), MsT°, ScHe., Ent., Val. – **RuSil** (адв.). Походить з Пн. Ам. /∞. – Дек., мед., лік., фітомеліоративна. Між тим, на вологих ґрунтах в заплавах рік веде агресивно, витісняє аборигенні види рослин, тому там необхідно всіляко обмежувати її розповсюдження. По всій Д:4) та Зп:4): Фл. УРСР, т. 6, DSU!

802. (313). *Anthyllis macrocephala* Wender – Заяча конюшина багатоліста (Язвенник многолистный). Бр., ст/к., впр., НКг., Og.–MsTr.(Ca), KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **StPr**. Сер., Сх. Євр., Кавк. /ОД,ОС.– Корм., лік., мед. Д: 7, 8 (Бар., 2000).

803. (314). + *Astragalus abrutus* Krytzka – Астрагал нежданий (Астрагал неожиданный). Бр., стк., впр., НКг., MsTr.(Ca), Ks., He., Ent., Val. – **StPtr**. Предкавказзя, Причорном., Нижн. Поволж. – Мед. Д:1), 19 (ок. м. Марганець, б. Крутенька, Кучер., 2004). К.-1.

804. + *A. albidus* Waldst. et Kit. – Астрагал білуватий (Астрагал беловатый). Н/кущ, ст/к., впр., Ch., MsTr.(Ca), Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **Ptr**. Причорноморський ендем. – Корм. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988. (DSU, MW). К.– 4.

805. + *A. asper* Jacq. – А. шорсткий (А. шершавый). Бр., к/кщ., впр., НКг., MgTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **PtrSt**. Причорноморський ендем. – Корм. Д: 3 (м. Новомосковськ) та 16 (м.Дніпродзержинськ, Сидоров, 1897), 8 (~Дієвка, Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 6); 17 (с. Тритузне, Кучер., 2004), 22 (с. Шестерня, Кучер., 2004): К. – 4; Зп: 15 (DSU!). К. – 4.

806. *A. austriacus* Jacq. – А. австрійський (А. австрийский). Бр., ст/к., впр., НКг., OgTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt**. Ц. Євраз. – Корм., дек. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988, ок. м. Павлоград, Тар, 1998!), 8 (ок. Мануйлівки, Ак., 1889), 12 (ок. с. Великоवासилівка, Бар., 2007!), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 2000); 21 (Тар., Тар., 1999!, 2004, Кучер., 2000), 22 (Красова! KRW); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993, Фл. УРСР, т. 6), 10 (Ян., 1912), 14 (Фл. УРСР, т. 6).

807. ++! # *A. borysthenticus* Klokov (~ *A. onobrichys* L. s. l.). – А. дніпровський (А. днепровский). Бр., ст/к., впр., НКг., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **StPs**. Ендем півдня України. – Корм. Д: 19 (Покровське ліс-во, Тар., 1999! DSU, с. Мар'ївка, Кучер. та ін., 2001!); К. – 4; Зп: 16 (Фл. УРСР, т. 6), 19 (DSU!, ККПР: К.– VU). Черв. кн. Укр. К. – II; Євр. Черв. сп. К. – R, Св.Черв. сп. К. – R.

808. *A. cicer* L. – А. нутовий (А. нутовый). Бр., ст/к., впр., НКг., MsTr.,

KsMs., ScHe., MgT°, Ent., Val. – **(Ru.)SilPr.** Євр., Середзем. – Корм., лік.; **Д:** 3, 5 (Сидоров, 1897; Кочерезьке ліс-во, Тар. и др., 1988), 8 (м. Днп., Ак., 1889; Фл. УРСР, т. 6, Тар., 1996!), 13 (по р. Саксагань) та 14 (ок. м. Верхньодніпровська, Сидоров, 1897), 21 (Кучер., 2000); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 19 (Фл. УРСР, т. 6). Фото 40.

809. + *A. contortuplicatus* L. – А. скручений (А. свернутый). Од., ст/к., внр., Т., Og. – MsTr.(AlkTr.), HgMs., MgT°, He., Ent., Val. – **Pr.** Ц. Євраз. – Корм.; **Д:** 4 (ок. с. Тернівка, Черняєв! – Фл. УРСР, т. 6), 23 (Базавлукські плавні, Куксін! – Фл. УРСР, т. 6). К. – 0.

810. + *A. corniculatus* M.Bieb. – А. ріжковий (А. рожковый). Н/кущ., ст/к., внр., Ch., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **StPtr.** Пд. причорноморський ендем.– Дек. **Д:** 2), 11 (по р. Вовча, ок. с. Іванівка, Бар., 2007!), 13 (б. Волочаївська, 1984!), 14 (б. Сухенька, 1995), 17 (с. Сурсько-Михальвка), 18 (с. Михайлівна, 1996!), 21 (ок. с. Недайвода, 1990!), (на Степовому правобережжі, зрідка, Кучер., 2000, 2001), **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 10, 14 (Ян., 1912). К. – 3.

811. + *A. danicus* Retz. – А. датський (А. датский). Бр., ст/к., НКг., MgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **PrSt.** Євр., Сибір. – Корм.; **Д:** 3 (с. Вільне, Бельгард, Альбицька, 1945), 19 (ок. с. Кірово, Тар., 1998!), К. – 4.

812. + + ! # *A. dasyanthus* Pall. – А. шерстистоквітковий (А. шерстистоцветковый). Бр., ст/к., внр., НКг., MgTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **St.** Ц. Євр., Пд.-сх. Євр. – Лік., корм., мед.; **Д:** 3, 5 (Присамар'я, Ак., 1889; Тар. та ін., 1988), 8 (ок. м. Днп., біля аеропорту, Тар., 1971!, 1986!, ок. Ігрень, 2008!), 13 (по р. Саксагань, Сліпак, 1885!), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982), 18, 21, (нерідко, Кучер., 2000), К. – 2; **Зп:** 3 (Сидоров, 1897; Кор., 1993), К. – 1. Черв. книга Укр. К. – II; Євр. Черв. сп. К. – J. Світ. Черв. сп. К. – R.

813. + *A. dolichophyllus* Pall. – А. довголистий (А. длиннолистный). Бр., ст/к., кауд., внр., НКг., MgTr., Ks., MgT°, ScHe., Ent.(Ah.), Var. – **St.** Ц. Євраз. – **Д:** 3 (степи, схили, Ак., 1895, Фл. УРСР, т. 6), 5 (с. Кочережки, Тар. та ін., 1988), 9 (ст. Хорошево, Тар., 1974!), К. – 3; **Зп:** 15, 14, 18 (Фл. УРСР, т. 6), К. – 3.

814. + *A. glycyphyllos* L. – А. солодколистий (А. сладколистный). Бр., ст/к., внр., НКг., MgTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent.(Ah.), Val. – **Sil.** Ц. Євраз. – Корм., лік., мед.; **Д:** 2), 3 (ок.с. Андріївка, б. Глибокий, Тар. 1984!, ок. м. Новомосковськ, Бар., 2000), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар. та ін., 1988), 8 (ок. Днп., на обох берегах, Ак., 1889, ок. с. Обухівка, Бар., 2000, Фл. УРСР, т. 6), по Степовому правобережжю, зрідка, Кучер., 2004), К.– 4, **Зп:** 3 (Фл. УРСР, т. 6). К. – 3.

815. +! # *A. henningii* (Steven) Klokov – А. Геннінга (А. Геннинга). Бр., ст/к., внр., НКг., MgTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **St.** Ендем Пд.-сх. Євр. – Корм.; **Д:** 21 (с. Н.-Житомир, Фл. УРСР, т. 6), 18 (ок. с. Сергіївка) та 21 (м. Кр. Ріг, Кучер. та ін., 2001!). К. – 2; **Зп:** 3 (Фл. УРСР, т. 6), К. – 2. Європ. Черв. сп. К. – R, Світ.Черв. сп. К. – R.

816. + *A. odessanum* Besser – А. одеський (А. одесский). Н/кущ, ст/к., ввр., Ch., OgTr. (Ca), Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **Ptr.** Зах. причорноморський ендем. – Корм., алкал.; **Д:** 14 (с. Сергіївка, DSU!), 13 (по р. Саксагань, Ак., 1889 – Фл. УРСР, т. 6), 21 (Фл. УРСР, т. 6, с. Недайвода – Тар., 1995!, Кучер., 2001). К. – 3,3п: 14 (Ян., 1912, ККПР, 2012), 18 (Обіточна коса, ККПР, 2012). К. – Е

817. *A. onobrychis* L. – А. еспарцетний (А. эспарцетный). Бр., ст/к., ввр., НКг., MgTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **St.** Євраз. – Корм., мед.; По всей **Д:**3) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 6, Сидоров, 1897; Тар. та ін., 1988.

818. + # *A. pallescens* M.Bieb. – А. блідий (А. бледный). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **StPtr.** Ендем Пд.-сх. Євр. – Корм.; **Д:** 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 19 (с. Підгорне по р. Солона, Тар., 1998!), 20 (с. Миколаївка, Кучер., 2003), 21 (6 місцезнаходжень, Кучер., 1994), 20 (б. Кобильна, Красова, 1998!, с. Михайлівна, Кучер., 2001). К. – 2; **Зп:** 14, 19 (Фл. УРСР, т. 6), К. – 2. Світ. Черв. сп. К. – I.

819. + *A. ponticus* Pall. – А. понтичний (А. понтический). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Євраз. (помірна смуга). – Корм., мед., дек.; **Д:** 8 (Фл. УРСР, т. 6; Днп., біля аеропорту, Тар., 1990!), 10 (ок. с. Перепелянівка, Бар., 207!), 13, 17, (Фл. УРСР, т. 6; DSU! 1937), 14 (Фл. УРСР, т. 6; Тар., 1994!, 15, 18, 21, 22 (Кучер., 2000, 2001); К. – 3; **Зп:** 3 (Фл. УРСР, т. 6; о. Хортиця, Мицик, Тар., 1995!), 4 (Фл. УРСР, т. 6). К. – 2.

820. + *A. pubiflorus* DC. – А. пухнастоквітковий (А. пушистоцветковый). Бр., д/кщ., вр., НКг., Ks., MsT°, He., Val. – **St.** Пд.-сх. Євр. – Корм., мед.; По всій **Д:**2); Фл. УРСР, т. 6; 13 (по р. Саксагань, Ак., 1889), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982!), Опред..., 1987, DSU!. К. – 4. **Зп:** 3 (Сидоров, 1897, Кор., 1993), 10 (Ян., 1912).

821. + *A. reduncus* Pall. (*A. concavus* Boriss.). – А. ввігнутий (А. вогнутый). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **St.** Ендем Пд.-сх. Європи. – Корм.; **Зп:** 17 (Фл. УРСР, т. 6). К. – 1.

822. *A. sulcatus* L. – А. борозенчастий (А. бороздчатый). Бр., ст/к., ввр., НКг., MgTr. (Alk.Tr), Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Ц. Євраз. – Мед., цінний корм. **Д:**2), 6 (ок. с. Самарське, Бар., 2008), 13 (с. Боровківка, Кучер., 2004), 8 (ок. с. Обухівка, Бар., 2000), та **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993) 7 (Фл. УРСР, т. 6), 18 (Ян., 1912).

823. +++ # *A. tanaiticus* K. Koch – А. донський (А. донской). Бр., д/кщ., вр., НКг., OgTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – (**St.**)**PtrPs.** Сх. Причорноморський ендем. – **Д:**1), 12 (Фл. УРСР, т. 6); К. – 0. Черв. кн. Укр. К. – III. Євр. Черв. сп. К. – R. Світ. Черв. сп. К. – V.

824. ++ *A. utriger* Pall. – А. пухирчастий (А. пузырчатый). Бр., ст/к., ввр., НКг., MgTr.(Ca), Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Ендем Пд. – сх. Євр. – Мед. **Д:** 21 (Фл. УРСР, т. 6), К. – 3; **Зп:** 16, 17 (Альбицька, 1956!), 19 (Ян., 1912). DSU!, К. – 3. Черв. кн. Укр. К. – II.

825. (315). ++ ! *Calophaca wolgarica* (L. f.) DC. – Калофака волзька (Майкараган волжский). Кущ (20-80 см), ст/к., ввр., Ch., MsTr.(Ca), Ks., MsT°, He., Ent., Ach. – **StPtr.** Ендем. Пд. – Сх. Євр. – Корм., мед., дек.; **Д:** 3

(Присамар'я, DSU!). К. – 0; **Зп:** 3 (Бекетов, 1885), 13 (Ян., 1912), 14 (ККПР, 2012), 15 (Сидоров, 1897), 19 (б. Лисяча, Огульчанський, 1978, ок. с. Ботієво, ККПР, 2012). К. – СР. К. – 1. В Черв. кн. Укр. К. – II. В Євр. Черв. сп. К. – V.

826. (316). *Caragana arborescens* L.* – Карагана дерев'яниста (Карагана древовидная). Кущ (до 5 м), ст/к., ввр., nPh., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Ach. – (Cul.)Sil. Походить із Зах. Сибіру. /∞. – Мед., дек., їст. По всій Д:3) та **Зп:3)**: Фл. УРСР, т. 6, DSU!

827. *C. frutex* (L.) K. Koch – К. кущова (К. кустарникова). Кущ (0,6–1,5 м заввишки), к/пар., вр., Ch., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Ach. – (Sil.)St Сх.Євр., Сибір, Сер. Аз., Монг. /∞. – Мед., дек., фітомеліоративний; По всій Д:3) та **Зп:3)**: Фл. УРСР, т. 6, DSU!

828. + *C. mollis* (M. Bieb.) Besser – К. м'яка (К. мягкая). Кущ. (до 1 м), к/пар., вр., nPh., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Ach. – PtrSt. Ендем Пд. України. /ДС,ІБТ. – Мед., дек.; Д: 18 (Фл. УРСР, т. 6), 19 (по р. Базавлук, Тар., 1998!), 21 (м. Кр. Ріг, б. Пн.Червона, Кучер., 2004), К.– 4 та **Зп:** 5 (Фл. УРСР, т. 6). К. – 4.

829. + + ! *C. scythica* (Kom.) Rojark. – К. скіфська (К. скифская). Кущ (до 0,35 м). к/пар., вр., Ch., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Ach. – PtrSt. Ендем Пд.-сх. Євр. /ДС,ІБТ. – Мед., дек.: Д: 9 (по р. Ворона, Бар., 1990), 18 (ок. с. Миколаївка, Кучер. та ін., 2000!) та 21 (Кривий Ріг, с. Зелене, Кучер., 2004), 22 (ок. с. Широке, Котов, 1927, Фл. УРСР, т. 6, с Стародобровільське, Кучер. та ін., 1994!). К. – 2; **Зп:** 10, 13 (Ян., 1912), 14, 19 (Фл. УРСР, т. 6, ККПР, 2012, К–ЕН). К. – 2. Черв. кн. Укр. К. – II. Євр. Черв. сп. К. – R.

830. (317). *Chamaecytisus austriacus* (L.) Link – Зіновать австрійська (Ракитник австрийский). Кущ, (до 0,6 м), ввр., Ch., OgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – (Sil.)PsSt. Сер. Євр., понтичний вид. /∞. – По всьому регіону, звичайно, Мед., дек., Д: 3, 5 (Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., тут знайдена також білоквіткова форма – *C. leucanthus* Led. – Ак., 1889; Тар., 1999!). 13, 14 (Сидоров, 1897, DSU! 1962); **Зп:** (на Пн. Облaсті, частіше): Фл. УРСР, т. 6.

831. + *Ch. borysthenticus* (Grum.) Klóskovb – З. дніпровська (Р. днепровский). Кущ (до 1,2 м), ввр., nPh., OgTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – StPs. Ц. Євраз. /ОД,ОС,ДВ,ІБТ. – Мед., ґрунтозакріплювач, дек.; Д: 3 (Фл. УРСР, т. 6); 5 (ок. м. Богуслав, Шевера, 1989), 1, 12 (Кучер., 2001), 8 (м. Днп., лівий берег, Тар., 1999!), 19, К.– 4 та **Зп:** 4, 17 (Фл. УРСР, т. 6), 3 (Кор., 1993). К. – 3.

832. + ! *Ch. lindemanii* (V. Krecz.) Klóskovb – З. Ліндемана (Р. Линдемана). Кущ (до 0,6 м), ввр., Ch., MgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – SilSt. Ендем Укр. /ОС. – Мед., дек.; Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (Фл. УРСР, т. 6). К.– 4. Євр. Черв. сп. К.– R.

833. *Ch. ruthenicus* (Fisch. ex Wol.) Klóskovb – З. руська (Р. русский). Кущ, (вис. до 1,8 м), ввр., nPh., MsTr., Ks., MgT°, ScHe., Ent., Val. – SilSt. Ц. Євраз. /∞ – Мед., дек.; По всій Д:3) та **Зп:3)**: (Фл. УРСР, т. 6, DSU!, Сидоров, 1897).

834. ++ ! # *Ch. graniticus* (Rehman) Rothm. (*Ch. skrobiszewskii* (Pacz.) Klóskovb. – З. гранітна (З. Скробічевського), Р. гранитный (Р.

Скробичевського). Кущ (15–30 см), Ch., MsTr.(Ca), Ks., MsT°, He., Ent., Val. **Ptr.** Пд. Причорномор'я. /*ІБТ*. – Мед.; **Д:** 21 (м. Кр. Ріг, с. Рахманівка, 1984!) та 22 (с. Новоселівка, Красова, 2001!, б. Кобильна, Кучер. та ін., 1999!). К. – І. Черв. кн. Укр. К. – І; Євр. Черв. сп. К. – R, Св. Черв. сп. К. – R.

835. (318). *Cicer arietinum* L.* – Нут звичайний (Нут обыкновенный). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **Cul.** Культивується по всій **Д:2**) та **Зп:2**). Походить з Пд.-зах. Азії. /∞. – Корм., їст. (Опред..., 1987).

836. (319). *Desmodium canadensis* L.* – Десмодіум канадський (Десмодиум канадский). Бр., д/кщ., вр., НКг., MgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Fnt., Val. – **SilPr.** (адв.). Євр., Походить з Пн. Ам. /*ДС*. – Мед.; **Д:** 8 (Тар., 1968! 1991!). Здичавіло (з колекційної ділянки Бот. саду ДНУ. DSU!)

837. (320). + *Galega officinalis* L. – Козлятник лікарський (Козлятник лекарственный). Бр., ст/к., ввр., НКг., MgTr. (AlkTr.), HgMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – (**Hal.**)**SilPr.** Пд. Сх. Євр., Середзем. /*ОС*. – Лік., корм.; **Д:** 3 (Ак., 1889), 5 (DSU!), 8 (Фл. УРСР, т. 6); К. – О. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 1.

838. (321). ++ *Genista scythica* Pacz. – Дрік скифський (Дрок скифский). Кущик (до 25 см), ст/к., ввр., Ch., MsTr.(Ca), Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **StPtr.** Південнопонтичий ендем. /*ІБТ*. – Мед.; **Д:** 21 (Фл. УРСР, т. 6); 21, 22 (б. Візирка, Кучер., 2001). К. – І. Черв. кн. Укр. К. – III.

839. + *G. sibirica* L. (*G. borysthenica* Kotov). – Д. сибірський (Д. сибирский). Н/кущ, (вис. 1,5 м), ст/к., ввр., Ch., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **Ps.** Пд. український ендем (у пониззі Дніпра). /*ОС,ІБТ* – Мед., дек.; **Д:** 3 (Бельгард, 1938), 8 (Тар., 1999!, ок. с. Дієвка, Кучер. та ін., 2003!), 19 (ок. с. Мар'ївка, Кучер. та ін., 2001!, DSU!). К. – 2.

840. ++ ! # *G. tanaitica* P. Smirn. – Д. донський (Д. донской). Кущ. (до 0,6 м), ст/к., ввр., Ch., MsTr.(Ca), Ks., MsT°, Ent., He., Val. – **Ptr.** Сх. Причорноморський ендем. /*ДС,ІБТ*. – Мед.; **Д:** 14, (ок. ст. Граново, Кучер., 2000), 20 (с. Водяне, Кучер., 2003). KRW. К. – 1. **Зп:** 4 (с. Уделенське, б. Запорізька, Кучер., та ін., 2001!). Черв. кн. Укр. К. – III, Євр. Черв. сп. К. – V. Світ. Черв. сп. К. – I.

841. *G. tinctoria* L. – Д. красильний (Д. красильный). Кущ. (170 см), ст/к., ввр., nPh., OgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **PsSil.** Євр., 3. Сиб. /*ОС*. – Крас., лік., мед.; **Д:** 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (Днп., лівий берег та Ігрень, Ак., 1889); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

842. (322). + *Glycyrrhiza echinata* L. – Солодка щетиниста (Солодка щетинистая). Бр., д/кщ., вр., G., MsTr (AlkTr.), MsKs., MgT°, He., Ent., Epiz. – (**Hal.**)**PrSt.** Ц. Євраз. /*ОС,ДоК,ІБТ*. – Лік., корм., дек.; **Д:** 8 (Фл. УРСР, т. 6; Тар., 1970, 2000! здичавіло), 13 (Кучер., 2001), 19 (ок. м. Нікополь, Пачоський, 1910, ок. м. Орджонікідзе, Тар., 1997!, ок. м. Марганець, б. Бабурина, Хархота, 1982!, біля р. Солона, Тар., 1995!), 21 (м. Кр. Ріг, Фл. УРСР, т. 6), 23 (ок. с. Усть-Кам'янка, Кучер. та ін., 2002!), К. – 3; **Зп:** 14 (Кузм., 1974) та 19 (Фл. УРСР, т. 6). К. – 3.

843. + *G. glabra* L. – С. гола (С. голая). Бр., к/пар., д/кщ., вр., G., Alk-

MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **HalSt.** Ц. Євраз. /*ОС,ДВ*, – Корм., лік.; **Д:** 8 (Бекетов, 1886; у Днп., Тар., 1978, 2011, здичавіло!), 11 (Бурда! цит. за Кучер., 2001), К. – 5; **Зп:** 3 (Кор., 1993, Мицик, 2000!), 14, 19 (Фл. УРСР, т. 6, ККПР, 2012, К.– NT). К. – 3.

β-р/акт.: 800,0 Бк. Кн: 0,54 (на СГ₁ чорноземі у Днп.).

844. (323). + *Halimodendron halodendron* (L.) Voss – Чингіль сріблястий (Чингиль серебристый). Кущ (1-2 м), ст/к.,р., nPh., Alk.-MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **LitHalPs.** Ц. Євраз. /*ДС*. – Дек., фітомеліор. **Д:** 8 (Днп., в сквері, Тар., 1978*), **Зп:** 18 (коса Обіточна, Определ..., 1987, ККПР, К.– NT).

845. (324). + *Hedysarum grandiflorum* Pall. – Солодушка великоквіткова (Копеечник крупноцветковый). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr.(Ca), MsKs., MsT°, He., Ent., Var. – **StPtr(Cr).** Сх. Понтич.-прикаспійський ендем. /*ДВ,ІБТ*. – Корм., мед., дек. **Д:1**, 9 (ст. Хорошево, Тар., 1985!), 20 (ок. с. Вищитарасівка, Воробкало, 1994!), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982, ок. м. Нікополь, Кучер., 2004), К. – 4; **Зп:1**, 17 (Фл. УРСР, т. 6, ок. с. Троїцьке, б. Троїцька, 1993! DSU). К. – 1.

846. (325). *Laburnum anagyroides* Medik.* – Золотий дощ звичайний (Бобовник анагириolistный). Дер., кущ. (до 6 м), ст/к., ввр., Ph., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilCul.** Походить з Пд. Євр. /∞. – Дек., отруйн. По всій **Д:2**), напр., 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1999!); **Зп:3**).

847. (326). *Lathyrus hirsutus* L. – Чина шорстка (Чина мохнатая). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Ach. – **SilRu.** Пд.-сх. Євр., Середзем. /*ОС*. – Бур'ян, корм.; **Д:** 3 (ок. м. Новомосковськ, по Самарі, Ак., 1889, 1895).

848. + *L. incurvus* (Roth) Roth – Ч. зігнута (Ч. согнутая). Бр., к/кщ., ввр., G., Alk.-MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Ach. – **(Hal.)Pr.** Пд.-сх. Євр., Мала Аз. /*ОС*. – Корм. **Д:** 3 (ок. с. Андріївка, Тар., 1988! DSU). К. – 4.

849. *L. lacteus* (M.Vieb.) Wissjul.(~*L. pannonicus* (Jacq.) Garke – Ч. молочно-біла (Ч. паннонська) – Ч. молочно-белая (Ч. паннонская). Бр., к/кщ., ввр., G., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Ach. – **PrSt.** Причорном. /∞. – Корм., мед.; **Д:2**), 3 (ок. с. Попасне, Тар., 1964!), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897, ок. с. Демурено-Варварівка, Кучер. та ін., 2001!), 21 (м. Кр. Ріг, Кучер., 1991!), 9, 17 та **Зп:** 1 (по берегах Дніпра, Бар., 2000).

850. *L. niger* (L.) Bernh. – Ч. чорна (Ч. черная). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Ach. – **Sil.** Євр., Середзем. – Корм., мед., лік., крас. **Д:** 3 (ок. Новомосковська, Ак., 1885!).

851. *L. pallescens* (M. Vieb.) K. Koch – Ч. бліда (Ч. бледная). Бр., д/кщ., вр., НКг., MgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ach. – **SilSt.** Пд., Сер. та Сх. Євр. /*ІБТ*. – Корм. **Д:** По Степовому правобережжю, зрідка, Кучер., 2004.

852. *L. palustris* L. – Ч. болотна (Ч. болотная). Бр., ліана, д/кщ., вр., Hel. Og.-MsTr., MsHg., MgT°, He., Ent., Ach. – **PalPr.** Євр., Середзем., Ц. Аз. /*ОС,ОД*. – Корм., мед.; **Д:** 8 (м. Днп., Ак., 1889), 7 (ок. с. Курилівка, Гореліков,

1946!, опр. Тар., 1989, Бар., 2000; Тар., 2001. DSU!), 23 та **Зп:** 3, 4 (Фл. УРСР, т. 6).

853. *L. pisiformis* L. – Ч. гороховидна (Ч. гороховидная). Бр., ліана, д/кщ., вр., G., MsTr., KsMs., MgT°, HeSc., Ent., Ach. – **Sil.** Ц. Євраз. /OC. – Корм., мед., дек.; **Д:** 8 (Днп., Сидоров, 1897), 3 (DSU!).

854. *L. pratensis* L. – Ч. лучна (Ч. луговая). Бр., ліана, д/кщ., вр., G., НКг., MgTr., Ms., MgT°, He., Ent., Ach. – **Pr.** Євраз., Афр. /∞. – Корм., мед., лік., віт.; По всій **Д:**3) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 6, DSU!

855. + *L. rotundifolius* Willd. (~ *L. syvestris* s.l.? *Var. platyphyllos* Asch.) – Ч. круглолиста (Ч. круглолистая). Бр., ліана, НКг., MsTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Ach. – **Sil** (неморальний). Ірано-туранський вид. /ДоК.. – Мед.; **Д:** 13 (с. Водяне, Кучер., 1994). KRW. К. – 1.

856. *L. sativus* L. * *var. angustatus* Ser. – Ч. посівна (Ч. посевная). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **Cul.** Середзем., Сер. Аз. /∞. – Корм.; **Д:**3); **Зп:**2) інколи дичавіє (Фл. УРСР, т. 6).

857. *L. sylvestris* L. – Ч. лісова (Ч. лесная). Бр., ліана, д/кщ., вр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Ach. – **PrSil.** Євр., Кавказ. /OC,ДоК,ДС.. – Корм., мед., дек.; **Д:**2), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 6), 14 (с. Красний Кут.) та 13 (по р. Саксагань, Сидоров, Сліпак, 1897; Кучер., 2000); *Var. platyphyllos* Asch. **Зп:**2): 4 (Фл. УРСР, т. 6).

858. *L. tuberosus* L. – Ч. бульбиста (Ч. клубненоносная). Бр., ліана, д/кщ.-бульб., вр., G., MgTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Ach. – **RuPr.** Євр., Кавказ, Зах. і Ср. Аз. /∞. – Корм., мед., їст.; По всій **Д:**4) та **Зп:**4), Фл. УРСР, т. 6, Сидоров, 1897; DSU!

859. + *L. vernus* (L.) Bernh. – Ч. весняна (Ч. весенняя). Бр., д/кщ., вр., G., MsTr., Ms., MsT°, HeSc., Ent., Ach. – **Sil.** Євр., Сиб. /OC,ДС. – Корм., дек., мед.; **Д:**2), 3 (біля с. Євещько-Миколаївка, Бельград, 1938, по р. Оріль, Ак., 1896). 14 (с. Біленщина, Кучер., 2004). К. – 1.

860. (327). *Lotus arvensis* Pers. – Лядвенець польовий (Лядвенець полевой). Бр., ст/к., внр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, (Sc)He., Ent., Ach. – (**Ru.**)**SilPr.** Євр., Середзем., Зах. Аз. (адв. в Австралії). – Корм., мед.; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

861. *L. elisabethae* Opperm. ex Vissjul. – Л. Єлісавети (Л. Елисаветы). Бр., ст/к., внр., НКг., OgTr.(AlkTr.), KsMs., MsT°, He., Ent., Ach. – **HalPs.** Ендем Пд.-сх. Євр. – Корм., мед.; **Зп:** 14 (Кузм., 1974).

862. *L. pretermisus* Kurjian. – Л. пропущений (Л. просмотренный). Од., ст/к., внр., Т., OgTr., Ms., MgT°, He., Ent., Ach. – **SilPs.** Ц. Євраз., Середзем. /OC,ІБТ. – Корм. **Д:** 3 (Фл. УРСР, т. 3), 5 (ок. с. Булахівка, Тар. и др., 1988); 19 (Бузулукські плавні, Соколовський!) та **Зп:** 3, 8 (Фл. УРСР, т. 6).

863. *L. tenuis* Waldst. et Kit. – Бр., ст/к., внр., НКг., Og.-MsTr (AlkTr.), Ms., He., Ent., Ach. – (**Hal.**)**PsPr.** Євр. Середзем., гори Туркменії. /OC. – Корм., мед.; **Д:**1): 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988); **Зп:** 18 (Фл. УРСР, т. 6).

864. *L. ucrainicus* Клоков – Л. український (Л. украинский). Бр., ст/к., внр., НКг., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Ach. – **StPr.** Сх. Причорномор'я (ендем).

/∞. – Корм., мед., дек.; По всій Д:4) та Зп:4) Фл. УРСР, т. 6, DSU. KRW.

865. (328).+ *Medicago kotovii* Wissjul. – Люцерна Котова (Люцерна Котова). Бр., ст/к., ввр., НКг.(Ch.), OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **LitPs.** Причорноморський ендем. /ДВ. – Корм., мед.; Д:2), 11 (ок. с. Слав'янка, Бар., 2007!), 13 (Комисарівське ліс-во, Сумська, 1959!), DSU!; К.– 4, Зп: 16 (Фл. УРСР, т. 6), 14 (Кузм., 1974).

866. *M. lupulina* L. – Л. хмелевидна (Л. хмелевидная). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent.(Ah.), Val. – **StPr.** Євраз. /∞. – Корм., лік.; По всій Д:4) та Зп:4): Фл. УРСР, т. 6, DSU!

867. *M. minima* (L.) Bartalini – Л. маленька (Л. маленькая). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., Og.-MsTr., MsKs., MgT°, He., Epiz. – **PtrPs.** Євр., Середзем., Ц. Аз., Іран. /ІБТ. – Корм.; Д:1), 19 (р. Базавлук, Еліашевич, 1941; Фл. УРСР, т. 6; Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 17 (м. Мелітополь, Тар., 1991!, DSU).

868. *M. romanica* Prod. – Л. румунська (Л. румынская). Бр., ст/к., ввр., НКг., MgTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **StPr.** Євраз. /∞. – Корм., мед.; По всій Д:4) та Зп:4): Фл. УРСР, т. 6, Опред..., 1987; DSU!

869. *M. sativa* L.* – Л. посівна (Л. посевная). Бр., к/кщ. – ст/к., ввр., НКг., MgTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **Cul.** Походить з Малої Аз., Тибету, Індії. /∞. – Корм., мед.; Культивується по всій Д:4) та Зп:4), часто зустрічається як здичавіла і гібридує з *M. romanica*.

870. *M. scutellata* (L.) Mill. – Л. щитовидна (Л. щитовидная). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **(Ru.)SilPr.** Пд. Сх. Євр. /ОС. – Середзем.– Корм.; Д: 8 (Днп., Ак., 1889; Шмальг., 1910).

871. *M. tenderiensis* Opperm. ex Klokov – Л. тендерська (Л. тендерская). Бр., ст/к., ввр., НКг., OgTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **LitPs.** Пд. Степу України. – Корм., мед.; Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

872. (329). *Melilotus albus* Medik. – Буркун білий (Донник белый). Дв. (висота до 200 см), ст/к.-пуч/к., ввр., НКг., MsTr., HgMs., MgT°, He., Ent., Val. – **(Ru.)PalPr.** Євраз. (в Австралії, Пн. Ам. (Адв.)). /∞. – Мед., корм., лік.; По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 6, DSU.

873. *M. dentatus* (Waldst. et Kit.) Pers. – Б. зубчатий (Д. зубчатый). Бр., пучк/к., ввр., НКг., AlkTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **HalPr.** Євр., Сиб., Сер. Аз. /ОС. – Корм. (найбільш солестійкий з усіх видів роду); Д: 3 (балка Богата, Ак., 1885). Зп: 3 (ок. с. Гупулівки, Ак., 1895).

874. *M. officinalis* (L.) Desr. – Б. лікарський (Д. лекарственный). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., KsMs., EuT°, He., Ent., Val. – **(Ru.)StPr.** Євраз. (адв. в Австрал., Пн. Афр., Пн. Ам). /∞. – Корм., лік., мед.; По всій Д:4) та Зп:4): Фл. УРСР, т. 6, DSU.

β-р/акт.: 231,36–360 Бк; Кн.: 1,51–1,6 (на СГ₁ звич. чорноземі у Присамар'ї).

875. *M. wolgicus* Poig. – Б. волзький (Д. волжский). Дв., ст/к., ввр., НКг., (Alk.)MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **HalPr.** Ц. Євраз. /ІБТ. – Корм., мед., фітомеліоративний; Д: 21(Кр. Pigr) та 22 (с. Ново-Курськ, Фл. УРСР, т. 6).

876. (330). *Onobrychis arenaria* (Kit.) DC. – Еспарцет піщаний (Эспарцет песчаный). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **StPr.**

Сер. Євр. /∞. – Корм., мед.; Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 13 (DSU! 1954).

877. *O. tanaitica* Spreng. – Е. донський (Э. донской). Бр., ст/к., ввр., НКг., Og.-MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt.** Ц. Євраз. /OC,ДС,ІБТ. – Корм., мед.; Д:2): 5 (ок., м. Тернівка, Тар., 2004!), 8 (ок. Днп., Бар., 2000, ок. Ігрени, б. Кондратьєва, Тар., 2007!), 14, 21 (Фл. УРСР, т. 6), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982); Зп: 1 (біля р. Вільнянка, Бар., 2000), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

878. *O. viciifolia* Scop.* – Е. виколистий (Э. виколистный). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **Cul.** (Дичавіє). Походить з Сер. Євр. /∞. – Корм., мед.; По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 6, DSU. Фото 16.

879. (331). *Ononis arvensis* L. – Вовчуг польовий (Стальник полевой). Бр., ст/к., ввр., НКг., (Alk)MgTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – (**Hal.**)StPr. Ц. Євраз. /OC,ДоК,ІБТ. – Лік., мед., крас.; Д:3): 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (м. Днп. та Мігрень, Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 19, 21 (Тар., 1998!); Зп:3) 3 (Фл. УРСР, т. 6; о. Хортиця, Кор., 1993), 1 (ок. гирла р. Вільнянка), 4 (на лівому березі Дніпра, Бар., 2000).

□ -р/акт.: 507,0 Бк., Кн.: 0,34 (на СГ₁ у Днп.).

880. + *O. intermedia* С. М. May. – В. проміжний (С. промежуточный). Бр., ст/к., ввр., НКг., Alk.-MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **Pr.** Пд.-сх. Євр. / – Мед. Зп: 17 (Харкевич, 1974). К. – 2.

881. (332). *Ornithopus perpusillus* L. – Серадела дрібненька (Сераделла мелкая). Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **Ru** (адв.). Походить із Сер. та Атлант. Євр. /OC, – Бур'ян, корм. Д: 8 (Фл. УРСР, т. 6, Бар., 2000).

882. (333). *Oxytropis pilosa* (L.) DC. – Гострокільник волосистий (Остролодочник волосистый). Бр., ст/к., ввр., НКг., MgTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Ц. Євраз. /OC,ДВ,ДС. – Мед. Д:2), 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988), 8 (ок. Днп., Тар., 1999! Бар., 2000), 10 (ок. с. Соломчине, Бар., 3007!), 14 (по р. Саксагань, Ак., 1889); Зп: 3 (Кор., 1993, 1 (біля р. Вільнянка) та 4 (правий берег Дніпра, Бар., 2000), 14 (ок. м. Бердянськ, Ян., 1912).

883. (334). *Robinia pseudoacacia* L.* – Робінія звичайна, біла акація (Робиния лжеакация, белая акация). Дер. (до 27 м), Ph., Og.-Mg.(Alk.)Tr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **Sil.** (Адв.). Походить з Пн. Ам. /∞. – Дерв., мед., дек., фітомеліор., лік. По всій Д:4) та Зп:4). Дичавіє (Фл. УРСР, т. 6). DSU.

□ -р/акт.: 221,63 Бк., Кн.: 0,47 на СГ сухуватому чорноземі.

884. *R. viscosa* Vent.* – Р. клейка (Р. клейкая). Дер., (1,5–3 м), Ph., MsTr., Ms., MsT°, He., Ent., Val. – **Sil.** Походить з Пн. Ам. /OC, – Дек., мед. Д: 8 (м. Днп., Тар., 1990! Та в інших місцях).

885. (335). *Securigera varia* (L.) Lassen (*Coronilla varia* L.). – Секироплідник барвистий – В'язіль барвистий (Вязель пестрый). Бр., д/кщ., вр., G., MgTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – (**Ru.**)SilPr. Євр., Ц. Аз. /∞. – Мед., отруйн. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР. т. 6; DSU!, Сидоров, 1897.

886. (336). *Trifolium alpestre* L. – Конюшина альпійська (Клевер альпийский). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **StPr**. Пд., Сер. та Сх. Євр., Кавк. /∞. – Мед., корм., дек.; По всій Д:3) та Зп:2): Фл. УРСР, т. 6. DSU!

887. *T. ambiguum* M. Bieb. – К. мінлива (К. изменчивый). Бр., д/кщ., вр., НКг., (Alk.)MgTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **HalPr**. Пд., Сх. Євр., М. Аз. /∞. – Корм., мед.; По всій Д:3) і Зп:3): Фл. УРСР, т. 6, Сидоров, 1897, напр., Присамар'я, Тар. и др., 1988, Опред..., 1987, DSU!

888. *T. arvense* L. – К. польова (К. пашенный). Од., ст/к., вр., Т., OgTr., KsMs., MgT°, He., Ent.(Ah.), Ach. – **PsRu**. Євр., Ц. Аз., Середзем. (адв. у Пн. Ам., Дал. Сх.). /∞. – Корм., бур'яні; Д:4) і Зп:4): Фл. УРСР, т. 6, DSU!

889. *T. aureum* Pollich. – К. золотиста (К. золотистый). Од., ст/к., вр., Т., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Var. – **(Ru.)SilPr**. Євраз. (без тропіч. смуги). /∞. – Корм. Д: 3, 5 (Присамар'я, Фл. УРСР, т. 6, Тар. и др., 1988), 6 (ок. с. Коханівка, Бар., 2008), 15 (ст. Воскобійня, Кучер. та ін., 1995!); Зп: 3 (Фл. УРСР, т. 6, о. Хортиця, Кор., 1993).

890. *T. borysthenticum* Grun. – К. дніпровський (К. днепровский). Бр., ст/к., вр., НКг., MsTr.(Alk.), MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **HalPr**. Причорноморський ендем. /ОС,ІБТ. – Корм.; Д:1), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988, 2000!), 19 (б. Крутенька, Хархота, 1981)!, Зп: 3 (Сидоров, 1897, Кор., 1993).

891. *T. campestre* Schreb. (*T. procumbens* L.) – К. рівнинна (К. полевой). Од., ст/к., вр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Var. – **SilPr**. Євр., Середзем., Сер. Аз. /ОС, – Корм., мед.; Д: 3 (Присамар'я, зрідка по схилах до р. Самари, Тар., 1970!), 8 (Днп., лівий берег Дніпра, Ак., 1889).

892. *T. diffusum* Ehrh. – К. розлога (К. раскидистый). Од., ст/к., вр., Т., MsTr. (AlkTr.), Ms., MgT°, He., Ent., Var. – **HalPr**. Пд.-сх. Євр., Кавк., М. Аз. /ОС,ДС. – Корм. Д: 3, 8, 14 та Зп: 3 (Фл. УРСР, т. 6), 14 (Кузм., 1974).

893. *T. dubium* Sibth. – К. сумнівна (К. сомнительный). Од., ст/к., вр., Т., MgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **PrRu**. Євр. – Корм., мед., Зп: 10 (Фл. УРСР, т. 6).

894. *T. fragiferum* L. – К. суницевидна (К. земляничный). Бр., повз.-ст/к., Alk.-MgTr., Ms., MgT°, He., Ent(Ah.), Н/anch. – **PrHal**. Ц. Євраз. /∞. – Корм., мед. По всій Д:2) та Зп:2): Фл. УРСР, т. 6, DSU!, Сидоров, 1897, Кузм., 1974 та ін.

895. *T. hybridum* L. (*T. elegans* Savi.)* – К. гібридна (К. гибридный). Бр., дв., ст/к., вр., НКг., Og.–MsTr., HgMs., MgT°, He., Ent., Endz. – **Pr**. Ц. Євраз. (походить з Середзем.). /ОС,ІБТ. – Корм., мед.; Д:2), 5 (Кочерезьке лісво, Тар. и др., 1988), 8 (Днп., Ак., 1889), 19 (б. Крутенька, Хархота, 1981)!, часто дичавіє; Зп: 19 (DSU! 1925).

896. *T. medium* L. – К. середня (К. средний). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., G., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Var. – **SilPr**. Євр., Сиб., Іран, Середзем. /∞. – Корм., Мед., По всій Д: звичайно (Фл. УРСР, т. 6): 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (Ак., 1889); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993) та ін. (DSU!)

897. *T. montanum* L. – К. гірська (К. горный). Бр., ст/к. та к/пар., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, HeSc., Ent., Val. – **Pr.** Ц. Євраз. /∞. – Корм., мед. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 6, DSU! та ін.

898. *T. pannonicum* Jacq. – К. паннонська (К. паннонский). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Var. – **SilPr.** Зах. понтичний вид. /ДВ. – Корм. (Придатна для культури), мед., Д: 10, 12 (по р. Вовчій, Сидоров, 1897).

899. *T. pratense* L. – К. лучна (К. луговой). Бр., ст/к., ввр., НКг., MgTr., Ms., MgT°, He., Ent. Var.(EndZ.) – **Pr.** Євр., Зах. Аз. /∞. – Корм., мед., лік. По всій Д:4) та Зп:4): Фл. УРСР, т. 6, Сидоров, 1897, Тар. и др., 1988, DSU! Кор., 1993 та ін.

900. *T. repens* L. – К. повзуча (К. ползучий). Бр., повз., пуч/к., вр., НКг., MgTr., HgMs., MT°, He., Ent., Val.(EndZ.). – **Pr.** Циркумпольярний ареал. /∞. – Корм., мед. По всій Д:4) та Зп:4): Фл. УРСР, т. 6, Сидоров, 1988, Присамар'я, Тар. и др., 1988, о. Хортиця, Кор., 1993. DSU!

901. *T. retusum* L. (*T. parviflorum* Ehrh.). – К. притуплена (К. притупленный). Од., ст/к., ввр., Т., Alk.-MgTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Var. – **HalPr.** Серед., Пд.-схід. Євр., Середзем. – Корм., Зп: 16, 17, 19 (Фл. УРСР, т. 6).

902. *T. rubens* L. – К. червонувата (К. красноватый). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **Pr.** Пд. Євр. (на схід до Дніпра). /ОС. – Корм., мед. Д: 3 (ок. с. Андріївка, 1955!). DSU!

903. *T. sativum* (Schreb.) Crome* – К. посівна (К. посевной). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, He., Ent., Val. – **Pr(Cul.)** Походить з Євр., культивується в помірних широтах по всій Землі. Часто дичавіє. /∞. – Корм., мед. По всій Д: 3 (Тар. и др., 1988, 2000!) та інші джерела.

904. *T. spadiceum* L. – К. темно-каштанова (К. темно-каштановый). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., Ent., Var. – **SilPr.** Євр., Зах. Сиб. /ОС. – корм., мед. Д: 5 (с. Кочережки, 1935! DSU).

905. (337). *Trigonella coerulea* (L.) Ser.* – Гуньба голубовата (Пажитник голубоватый). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **Pr.**(Адв.). Походить з Середзем. Часто дичавіє. /ОС. – Корм., мед., їст., фітомеліорат. Д: 3 (сmt. Перещепино, Тар., 1997!), 5 (Кочерецьке ліс-во, Тар., 1988!), 8 (Днп., лівий берег Дніпра, Ак., 1889), Зп:19 (біля м. Ногайськ, 1925! DSU).

906. *T. procumbens* (Besser) Rchb. – Т. лежача (П. лежачий). Од., ст/к., ввр., Т., (Alk.)OgTr., KsMs., He., MgT°, Ent., Val. – **HalPs.** Пд.-сх. Євр., Кавк., Сх. Сиб., Сер. та М. Аз. /ІБТ. – Корм., мед. Д:0), 21 (Верхів'я р. Саксагань, Ак., 1894); Зп: 8 (Фл. УРСР, т. 6), 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974).

907. *T. monspeliaca* L. – Г. монпелійська (П. монпелийский). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ks., He., Ent., Val. – **RuPtr.** Пд. Степу, Крим. /ІБТ. – Бур. Д:2), 20 (с. Добра Надія, Кучер., та ін., 2001), 22 (с. Шестерня, Красова, 1997!) та 23 (ок. с. Шолохове, Кучер. та ін., 2001!).

908. (338). *Tetragonolobus purpureus* Moench – Тетрагонолобус пурпуровий (Тетрагонолобус пурпурний). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **Cul(Ru.)**. Причорномор., Середзем. /OC. – Їст., мед. **Д:** 8 (Ак., 1903!); **Зп:** 17 (Фл. УРСР, т. 6).

909. (339). *Vicia angustifolia* Reichard – Горошок вузьколистий (Горошек узколистный). – Од., чипкий, ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Ach. – **(Ru.)SilPr.** Євр., Середзем., Ц. та Зах. Аз. /∞. – Корм., мед., бур'ян. По всій **Д:**2) та **Зп:**2): Фл. УРСР, т. 6, Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Сидоров, 1897) та DSU!

910. *V. cracca* L. – Г. мишачий (Г. мышиний). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., HgMs., MsT°, He., Ent., Ach. – **PalPr.** Євраз. (помірна смуга). Середзем. /∞. – Корм., мед. По всій **Д:**3) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 6, DSU! та ін.

911. *V. dasycarpa* Ten. – Г. пухнатоплодий (Г. шерстистоплодный). Од.- Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Ach. – **SilPr.** Сер., Нижній Дніпро, Кримський ендем. /OC. – Корм., мед.; **Д:** 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар. та ін., 1988).

912. + *V. grandiflora* Scop. s. l. (*V. biebersteinii* Besser ex Vieb.; *V. sordida* (Waldst. et Kit.) Griseb. – Г. великоквітковий (Г. крупноцветный). Од.- Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Ach. – **SilPr.** Пд., Сер. Євр., Причорномор'я. /OC, ДСДоК, ІБТ. – Корм., мед.; **Д:** 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1984!) 8 (Днп., Ак., 1889), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982), 23 (ок. с. Ленінське, Кучер., 2004), 13 (по р. Саксагань) та 14 (Красний Кут), *К.* – 4 та **Зп:** 3 (по р. Конка, Сидоров, 1897), 8 (Фл. УРСР, т. 6). *К.* – 4.

913. *V. hirsuta* (L.) S.F. Gray – Г. волосистий (Г. волосистый). Од., ст/к., ввр., Т., Од., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Ach. – (Ru) **SilPr.** Євраз., Пн. Афр., Іран. /∞. – Корм., бур'ян; По всій **Д:**3) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 6, DSU!

914. *V. lathyroides* L. – Г. чиноподібний (Г. чиновидный). Од., ст/к., Т., MsTr., Ks., MgT°, ScHe., Ent., Ach. – **PrSt.** Євр., Середзем. – **Зп:** 14 (Ян., 1912).

915. *V. pannonica* Crantz – Г. паннонський (Г. паннонский). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Antch. – **RuPr.** Адв. (Походить з Середзем., Кондратюк та ін., 1985). /OC. – Корм., мед., **Д:** 8 (Днп., лівий берег, Ак., 1889); **Зп:** 17 (Мелітополь, Фл. УРСР, т. 6.).

916. *V. picta* Fisch. et Mey. – Г. різнобарвний (Г. пестроцветный). Дв., ст/к., ввр., НКг., MgTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Ach. – **PrSil.** Ц. Євраз. /OC. – Корм., мед.; **Д:** 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988, Фл. УРСР, т. 6); **Зп:** 19 (Фл. УРСР, т. 6).

917. *V. pilosa* M. Vieb. – Г. пухнатий (Г. опушенный). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Ach. – **SilPtr.** Ендем Криму, Кавк., М. Азії. – Корм.; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

918. *V. pisiformis* L. – Г. горохоподібний (Г. гороховидный). – Бр., ст/к., ввр., НКг., MgTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Ach. – **PrSil.** Євр., Кавк.

/ОС,ДС. – Корм.; Д: 8, 14 (Фл. УРСР, т. 6), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988); Зп: 3 (Фл. УРСР, т. 6).

919. *V. sativa* L.* – Г. посівний (Г. посевной). Од.-Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Ach. – **Cul.(Ru.)**. Євраз. (помірна смуга). /ОС, – Корм., бур'ян; Д: 5 (у посівах) та 8 (Днп., лівий берег, здичавіло, Ак., 1889, Сидоров, 1897). Зп: 1 – 23 (Фл. УРСР, т. 6).

920. *V. sepium* L. – Г. плотовий (Г. заборный). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Ach. – **SilPr**. Євраз. (без тропічних регіонів). /ОС,ДС. – Корм., мед.; Д: 3 (Фл. УРСР, т. 6, Тар. и др., 1988), 5 (ок. с. Кочережки, Тар., 1981!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 14 (м. Верхньодніпровськ, Сидоров, 1897); DSU!

921. *V. tenuifolia* Roth – Г. тонколистий (Г. тонколистный). Бр., д/кщ., вр., НКг., MgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Ach. – **StPr**. Євраз. (помірна смуга), Середзем. /ОС,ДоК. – Корм., мед.; Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 2000!), DSU! 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897).

922. *V. tetrasperma* (L.) Schreb. – Г. чотиринасінний (Г. четырехсемянный). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Ach. – **SilPr**. Євраз. (помірна смуга), адв. у Пн.Ам. /∞. – Корм. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 6, Сидоров, 1897, DSU! та ін.

923. *V. villosa* Roth – Г. волохатий (Г. мохнатый). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., OgTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Ach. – **Sil.(PrRu.)** Євраз., Середзем., Сер. Аз. /∞. – Корм., мед., бур'ян.; По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 6, Тар. и др., 1988, Сидоров, 1897, о. Хортиця, Кор., 1993 та ін.

924. – *V. villosa* Roth var. *glabrescens* Koch – Д: 5 (ок. с. Булахівка, засолений лучний степ, Тар., 1982!).

51. Родина Fagaceae – Букові (Буковые) – 22

925. (340). *Quercus robur* L. – Дуб звичайний (Дуб обыкновенный). Дер. (20–40 м), ст/к., ввр., Ph., (Alk.)-MgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., SynZ. – **Sil**. Ц. та Сх. Євр. /∞. – Дерев., їст., віт., лік., дуб., дек., фітомел. По всій Д: та Зп: (північна частина) в лісах та лісонасадженнях (Фл. УРСР, т. 4), DSU!

926. β-р/акт.: 880,33 Бк, Кн.: 1,10 (Присамар'я, 1975).

927. *Q. petraea* Liebl.* – Д. скельний (Д. скальный). Дер. (20–30 м), ст/к., ввр., Ph., MsTr.(Ca), KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Synz. – **Sil**. Ц. та Зах. Євр., Кавк. /ОС. – Їст., корм., віт., дерев., декор. Д: 3 (Ліс-во Отрадне, в лісосмугах, Тар., 1968!).

52. Родина Frankeniaceae – Франкенієві (Франкениевые) – 34

928. (341). + *Frankenia hirsuta* L. – Франкенія шорстка (Франкенія жестковолосая). Бр., Н/кущ., ст/к., ввр., НКг.(Ch.), AlkTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **Hal**. Зах. Сиб., Сер. Аз., Середзем /ОС. – Корм. Д: 5 (ок. с. Булахівки, Еліашевич, 1918, Тар., 1965, 1987, 1992, DSU!). К.– 3

929. *F. perverulenta* L. – Ф. припорошена (Ф. порошистая). Од., ст/к., ввр., Т., AlkTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **Hal**. Середзем., Сер. Аз., Пд. Афр. –

53. Родина Fumariaceae – Руткові (Дымянковые) – 19

930. (342). + *Corydalis cava* (L.) Schweigg. et Korte – Ряст порожнистий (Хохлатка полая). Бр., бульб., пуч/к., ввр., G., MgTr., Ms., MsT°, HeSc., Ent., Мурт. – **Sil.** Євр. /OC,ДС. – Мед., дек. Д:1), 3 (Тар., 1983), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Бельгард, 1950), 14 (ст. Гранове, Кучер., 2004). **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 2.

931. + *C. marschalliana* (Pall. ex Willd.) Pers. – Р. Маршалла (Х. Маршалла). Бр., бульб., пуч/к., ввр., G., MgTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Мурт. – **Sil.** Понтично-Іранський вид. /OC. – Лік., мед., дек. Д: 3 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 5 (Ак., 1889, Алекс. и др., 1986); К. – 2. **Зп:** 3 (Бекетов, 1885), К. – 2.

932. + *C. paczoskii* N. Busch – Р. Пачоського (Х. Пачоского). Бр., бульб., пуч/к., ввр., G., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Мурт. – **Sil.** Каспійсько-понтичний ендем. – Лік., мед., дек. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 1.

933. + *C. solida* (L.) Clairv. – Р. ущільнений (Х. уплотненная). Бр., бульб., пуч/к., ввр., G., MgTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Мурт. – **Sil.** Євр. /∞. – Дек., мед., лік., корм., їст. По всій Д:4). К. – 3 та **Зп:3**), (Пн. області): Фл. УРСР, т. 5, DSU та ін. К. – 3. Фото 4.

934. (343). *Fumaria officinalis* L. – Рутка лікарська (Дымянка лекарственная). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Вар. – **Ru.** (Адв.) Євр., Пн. Афр., Зах. Аз. /OC. – Лік., мед., корм., бур'ян. Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Бар., 2000); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

935. *F. parviflora* Lam. – Р. дрібноквіткова (Д. мелкоцветковая). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Вар. – **Ru.** (Адв.), Ц. Євраз., Пн. Афр. /OC,ІБТ. – Лік., бур'ян. Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889); 21 (ок. м. Кр. Ріг, заказник Сланцеві скелі, Кучер., 2004), **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

936. *F. schleicheri* Soy.-Willem. – Р. Шлейхера (Д. Шлейхера). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Вар. – **Ru.** (Адв.), Ц. Євраз. /OC,ДВ,ДС. – Лік., їст. (салати весною), бур'ян. По всій Д:3), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986, Фл. УРСР, т. 5), 8 (м. Днп., Тар., 1977!), 9, 17 та **Зп:3**): 1, 4 (Бар., 2000!), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993) та ін.

937. *F. vaillantii* Loisel. – Р. Вайяна (Д. Вайяна). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКт., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Вар. – **Ru.** (Адв.), Євр., Ц. Аз., Пн. Афр. /OC,ДоК.. – Лік., їст., мед. Д: 3, 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 5 (Фл. УРСР, т. 5), 19 (Коломийчук, 2000).

54. Родина *Gentianaceae* – Тирличеві (Горечавкові) – 59

938. (344). *Centaureum erythrea* Rafn. (*C. minus* Moench, *C. umbellatum* Gilib.) – Золототисячник звичайний (Золототысячник обыкновенный). Од., ст/к., ввр., Т., НКт., Og.–MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Val. – **SilPr.** Ц. Євраз., Пн. Афр. /OC, – Лік. (Тонізуючий, виразка шлунка), дек. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), ок. Павлограда, Сидоров, 1897, Тар., 1989!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Сидоров, 1897, ок. с. Обухівки, Тар., 1961!, Бар., 2000); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Сидоров, 1897), 17 (Фл. УРСР, т. 8).

939. *C. meyeri* (Bunge) Druce – З. Мейера (З. Мейера). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr.(AlkTr.), Ms., MsT°, He., Ent., Val. – **HalPr.** Пд.-сх. Євр., Аз. (помірна смуга). – Лік., корм., дек. **Зп:** 14 (Бердянська Коса, Кузм. та ін., 1974).

940. + *C. pulchellum* (Sw.) Druce – З. гарний (З. красивый). Од., ст/к., ввр., MsTr., Ms., MsT°, He., Ent., Val. – **Pr.** Сер. Євр., Зах. Аз., Манчжурія. /ОД,ОС,ІБТ. – Лік., корм., дек. **Д:** 7 (ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000), 8 (Сидоров, 1897, ок. с. Обухівка, DSU, 1961!), 21 (Фл. УРСР, т. 8, Кучер., 2000). **Зп:** К.- 3.

941. *C. spicatum* (L.) Fritsch – З. колосистий (З. колосистый). Од., ст/к., ввр., Т., AlkTr., Ms., MsT°, He., Ent., Val. – **Hal.** Євр., Зах. Аз. – Лік. **Зп:** 8, 17 (Фл. УРСР, т. 8).

942. (345). + *Gentiana pneumonanthe* L. – Трилич звичайний (Горечавка обыкновенная). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Євр., Сибір. /ОС,ОД,ДС. – Лік. (хвороби легень, лихоманка, гельмінти та ін.), мед., крас. **Д:** 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1963!), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 7 (ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Гроссгейм, 1913, ок. с. Обухівка, Тар., 1961!), 12 (ок. с. Вел.-Михайлівка, Сидоров, 1897). К. – 2.

55. Родина Geraniaceae – Геранієві (Гераниевые) – 49

943. (346). + *Erodium ciconium* (L.) L'Her. – Грабельки довгодзьобові (Аистник аистовый), Од., ст/к., ввр., Т., Og.-MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., KrGch. – **StRu.** Пд.-сх. Євр., Сер. Аз. /ІБТ. – Бур. **Д:**2) та **Зп:**2) по Степовому правобережжю, зрідка (Кучер., 2004), К. – 3.

944. *E. cicutarium* (L.) L'Her. – Грабельки звичайні (Аистник цикутовий). Од., ст/к., Т., OgTr., MgT°, MsKs., ScHe., Ent., KrGch. – **StRu.** Євраз., (адв. в Австрал., Пн. Ам., Н. Зеландії, Троп. Афр.). /∞. – Бур'ян. По всій **Д:**3) і **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 7, Сидоров, 1897, Присамар'я, Тар. и др., 1988, DSU! та ін.

945. *E. neilreichii* Janka (*E. hoefftianum* A. Mey.). – Г. Гефта (А. Гефта). Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., KrGch. – **PtrPs.** Сер. та Сх. Євр., Кавк., М. Аз. /ОС. – **Д:** 8 (Мартинова скала, DSU!) та **Зп:** 3 (о. Хортиця, Сидоров, 1897).

946. + *E. ruthenicum* M.Bieb. – Г. руські (А. русский). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., KrGch. – **PtrSt.** Зах. понтичний ендем. /ОД,ДС,ДоК,ІБТ. – **Д:**2), 2 (Фл. УРСР, т. 7), 13 (по р. Саксагань та 14 (ок. м. Верхньодніпровськ, скелі по Дніпру, Сидоров, 1897, ок. с. Михайлівка, 1937!, DSU), 21 (ок. м. Інгулець, Тар., 2004!), 23 (ок. с. Токівське, Тар., 1990!); К. – 3. **Зп:** 3, 8 (Фл. УРСР, т. 7), 11 (ок. с. Степове, 1993! DSU).

947. (347). *Geranium collinum* Stephan – Герань пагорбкова (Герань холмовая). Бр., к/кщ., ст/к., ввр., НКг., AlkTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Ach. – **HalPr.** Ц. Євраз. /∞. – Корм., віт., дуб., крас. По всій **Д:**3) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 7, Определ..., 1987.

948. *G. divaricatum* Ehrh. – Г. розчепірена (Г. растопыренная). Од., ст/к., ввр., Т., Og.-MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilRu.** Євр., Зах. Аз. /ОС,ДоК. – **Д:**2): 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1989!, Ігрень, Сидоров, 1897.), 3,

5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897); **Зп:** (Пн. частина обл. – Фл. УРСР, т. 7).

949. *G. molle* L. – Г. м'яка (Г. мягкая). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **SilRu.** (Адв.). Євр., Середзем., Кавк. (адв. в Ам., Австралії, Нов. Зеландії). /OC. – Бур. **Д:** 3 (с. Андріївка, Тар., Бар., 2003), 8 (ок. Днп., Определ..., 1987); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Бекетов, 1885, Кор., 1993).

950. + *G. palustre* L. – Г. болотна (Г. болотная). Бр., к/кщ., пуч/к., вмр., НКг., MsTr., MsHg., MgT°, (Sc.)He., Ent., Ach. – **PrPal.** Євр., Середзем., Зах. Сиб. /OC,ДВ,ДоК. – **Д:** 3 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 9 (по р. Ворона) та 13 (по р. Саксагань, Сліпак, Сидоров, 1897), 19 (у балці Крутенькій, на ок. м. Марганець, Тар., 1993!). *К.* – 1.

951. *G. pratense* L. – Г. лучна (Г. луговая). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent.(p.a.), Ach. – **SilPr.** Євраз. (помірна смуга). – Віт. (в листях віт. С до 126,1 мг% та віт. А – 143 мг%. **Д:2**), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988!), 4 (с. Черноглазівка, Єліашевич, 1928), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 19 (ок. м. Марганець, б. Крутенька, Хархота, 1982).

952. *G. pusillum* L. – Г. маленька (Г. мелкая). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent.(Ah.), Ach. – **Ru.**(Адв.) Євр., Ц. Аз. (адв. у Пн. Ам.). /∞. – Бур'ян. По всій **Д:3**) та **Зп:** (Фл. УРСР, т. 7, DSU).

953. *G. robertianum* L. – Г. Робертова (Г. Роберта). Од. (озимий), ст/к., внр., НКг., OgTr.(MsTr), KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Ach. – (**Ps.**)**PrSil.** Євр., Середзем. (адв. у Пд. Аз., Пн. Ам.). /OC. – Лік. (протипухлинна дія та ін.). **Д:3**): 3, 5 (Сидоров, 1897, Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, ст. 207 км, байрак, Тар., 1990!, Ігренъ, Сидоров, 1897, Тар., 2007!). **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 11 (Фл. УРСР, т. 7).

954. *G. sanguineum* L. – Г. кривавочервона (Г. кровавокрасная). Бр., д/кщ., вр., G., OgTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent.(p.a.), Ach. – **PsiSil.** Євр., Середзем., Кавк., Зах. Сиб. /OC,ДС. – Лік. (протипухлинної дії, в дерматології). **Д:3**), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ігренъ, Ак., 1889), 14 (с. Красний Кут, Сидоров, 1897, ок. с. Калинівка, Кучер., 2004), DSU! **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

955. + *G. sylvaticum* L. – Г. лісова (Г. лесная). Бр., к/кщ., пуч/к., вмр., НКг., MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., Ent., Ach. – **PsiSil.** Євраз. (помірна смуга), (адв. у Пн. Ам.). /OC. – Дуб., крас. **Д:1**), 6 (Заплава р. Самари, ок. смт. Петропавлівка, Тар., 1998!). *К.* – 4.

56. Родина Grossulariaceae – Агрусові (Крыжовниковые) – 42

956. (348). *Ribes aureum* Pursh* – Смородина золотиста (Смородина золотистая). Кущ (1–2 м), внр., nPh., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., EndZ. – **Cul.** Походить з Пн. Ам. /∞. – Дек., їст. По всій **Д:3**) та **Зп:3**). У садах, лісосмугах, парках. Дичавіє.

957. *R. nigrum* L.* – С. чорна (С. черная). Кущ (0,6 –1,3 м), внр., Ph., MgTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., EndZ. – **SilCul.** Євр. Ц. Аз. /∞. – Їст., віт., лік., мед. По всій **Д:4**) та **Зп:4**): Фл. УРСР, т. 6). Дичавіє, наприклад, на о. Дніпра, Тар., 1971!

958. *R. odoratum* Wendb.* – С. запашна (С. душистая). Кущ (1,5–2,5 м), ввр., nPh., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Endz. – **SilCul.** Походить з Пн. Ам. – дек. **Зп:** 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974), інколи дичавіє.

57. Родина Haloragaceae – Столисникові (Сланоягодниковые) – 46

959. (349). *Myriophyllum spicatum* L. – Водопериця колосиста (Уруть колосистая). Бр., д/кщ., вр., Hd.(hy), MsTr., Ну., MsT°, ScHe., Hdph., Hdch. – **Ақ.** Голарктичний. /∞. – Техн. (для полірування виробів). По всій **Д:4)** та **Зп:4)**: Фл. УРСР, т. 7, Тар. и др., 1988, Сидоров, 1897, Бар., 2000) та ін.

960. *M. verticillatum* L. – В. кільчаста (У. мутовчатая). Бр., д/кщ., вр., Hd.(hy), MsTr., Ну., MgT°, HeSc., Hdph., Hdch. – **Ақ.** Голарктичний та Пд. Ам. /∞. – По всій **Д:2)**, напр., 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Євдущенко, 1973! Тар., 1998!, Бар. 2000), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 2 (ок. с. Йосипівка Тар., 1998!); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). DSU!

58. Родина Heliotropiaceae – Геліотропові (Гелиотроповые) – 60

961. (350). + *Argusia sibirica* (L.) Dendy – Аргузія сибірська (Аргузія сибирская). Бр., д/кщ., ст/к., вр., G., AlkTr., Ms., MsT°, He., Ent., Val. – **HalPr.** Пд. Євр., Аз. (Помірна смуга). – **Зп:** 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974), 16 (Фл. УРСР, т. 8), 17 (Альбицька, 1950). К. – 4.

962. (351). *Heliotropium dolosum* De Not. – Геліотроп зрадливий (Гелиотроп обманчивый). Од., ст/к., Т., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **PrPs.** Ендем Сх. Євр. – **Зп:** 18 (ок. с. Ново-Спаське, Фл. УРСР, т. 8).

963. *H. ellipticum* Ledeb. – Г. еліптичний (Г. эллиптический). Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – (**Lit.**)**PrPs.** Ц. Євраз. – Лік., отр., корм. (для верблюдів). **Зп:** 16 (Фл. УРСР, т. 8), 19 (о-ви Обіточної затоки, Коломийчук, 2000).

964. *H. stevenianum* Andrz. – Г. Стевена (Г. Стевена). Од., ст/к., ввр., Т., MgTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **Ru.** Сх. Євр., Кавк. Ендем. /**ОС,ІБТ.** – Бур'ян. **Д:** 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 8, ок. Ботсада ДНУ, Тар., 1980!), 20 (Вище-Тарасівка, Тар., 1977!), 23 (ок. пмт. Апостолове, Тар., 1980!, 1981), 21 (м. Кр. Ріг, Кучер., 2004); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Сидоров, 1897, Кор., 1993), 14 (Фл. УРСР, т. 8).

965. *H. suaveolens* M. Vieb. – Г. запашний (Г. душистый). Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **Ps.** Пд.-сх. Євр. Передня Аз. – **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 16 (Алтагірська лісова дача, Альбицька, 1950!), 4, 17 (Фл. УРСР, т. 8).

59. Родина Hippocastanaceae – Гіркокаштанові (Конскокаштановые) – 48

966. (352). *Aesculus hippocastanum* L.* – Гіркокаштан звичайний (Конский каштан обыкновенный). Дер.(до 24 м), ст/к., ввр., Ph., MsTr., Ms., MgT°, He., Ent., Var. – (**Cul.**)**Sil.** Походить з Греції. /∞. – Дек., лік. По всій **Д:4)** та **Зп:3)**: Фл. УРСР, т. 7.

β-р/акт.: 25,79 Бек.; Кн.: 0,33 (Днп.); 1048,6 Бек. (м. Кременчук).

967. **60. Родина Hippuridaceae – Водянососонкові (Хвостниковые) – 46**

968. (353). *Hippuris vulgaris* L. – Водяна сосонка (Хвостник, водяная сосонка). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., Hd.(hy), MsTr., Ну., EuT°, HeSc., Hdph., Hdch. – **PalAq.** Плюриререональний вид. /∞. – По всій Д:2), напр., Д: 8 (по болотам Дніпра та Самари, Ак., 1889), та Зп:2): 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), Фл. УРСР, т. 7. DSU!

61. Родина *Hydrangeaceae* – Гортензієві (Гортензиевые) – 42

969. (354). *Philadelphus coronarius* L.* – Садовий жасмін звичайний (Чубушник обыкновенный). Кущ (1–3 м), внр., Ph., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilCul.** Походить з Пд. та Сер. Євр. /∞. – Дек., ефір. (настій квіток – як духи). По всій Д:3), напр., 3 (Тар., 1968!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1998!); Зп:3). DSU! Інколи дичавіє.

970. 62. Родина *Hydrophyllaceae* – Водолисті (Водолистные) – 60

971. (355). *Phacelia tanacetifolia* Benth.* – Фаселія пижмолиста (Фацелія пижмолистная). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., MsKs., ScHe., MgT°, Ent., Val. – **(Ru.)Cul.** Пн. Ам. – Мед., корм., дек. По всій Д:3), напр., 3 (ок. с. Андріївка, на полях та здичавіло, Тар., 1995!) та Зп:2): 14 (Фл. УРСР, т. 8).

63. Родина *Juglandaceae* – Горіхові (Ореховые) – 24

972. (356). *Juglans nigra* L.* – Горіх чорний (Орех черный). Дер., внр., Ph., MsTr., KsMs., MsT°, He., Amph.(Ent.), Synz. – **(Sil.)Cul.** (Адв.). Походить з Пн. Ам. /∞. – Дерев., лік., дек., їст. По всій Д:2): 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Євдущенко, 1980!), DSU.

973. *J. regia* L.* – Г. грецький (О. грецкий). Дер., внр., Ph., MgTr., MsKs., MgT°, He., Amph.(Ent.), Synz. – **(Sil.)Cul.** (Адв.). /∞. Походить з Ц. і Пд. Аз. – У культурі по всій Д:3) і Зп:3), Фл. УРСР, т. DSU!. Їст, лік., дек.

□ -р/акт. на СГ грунтах (Солонянський район): 284,9 Бк., Кн.: 0,37.

64. Родина *Lamiaceae* – Губоцвіті (Губоцветные) – 62

974. (357). *Acinos arvensis* (Lam.) Dandy – Щєбрушка польова (Душевка полевая). Од.-Дв., ст/к., внр., Т., НКр., MsTr., Ks., He., Ent., Val. – **RuSt.** Євр., Кавк., М. Аз. /∞. – Мед., бур'ян, лік. По всій Д:3), наприклад, 3, 5 (Тар. и др., 1988), 8 (Сидоров, 1897, Тар., 1974!, Бар., 2000); Зп:3), Фл. УРСР, т. 9.

975. *A. villosus* Pers. (*A. eglandulosa* Klokov). – Щ. волохата (Д. нежелєзистая). Од.-Дв., внр., Т., НКр., MsTr., Ks., He., Ent., Val. – **PtrSt.** Причорн., Крим. – Ефір. Д:2), 19, 22 (Кучер., 2004), Зп: К.– 5.

976. (358). *Ajuga chia* Schreb. – Горлянка хіоська (Живучка хиосская). Бр., ст/к., внр., НКр., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Var. – **RuSt.** Балкани, Сх. Євр., Середзем., Кавк. /∞. – Мед., лік., бур'ян. По всій Д:3) та Зп:3), Фл. УРСР, т. 9, 3, 5 (Тар. и др., 1988), Сидоров, 1897 та ін. Фото 12.

977. *A. genevensis* L. – Г. женевська (Ж. женевская). Бр., к/пар., вр., G., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **(Ru.)SilPr.** Сер., Сх. Євр., Кавказ., Іран. – Мед., лік., корм., дек. По всій Д:3) та Зп:3), Фл. УРСР, т. 9, Сидоров, 1897, Тар. и др., 1988, DSU.

978. + *A. laxmannii* (L.) Benth. – Г. Лаксманна (Ж. Лаксманна). Бр., д/кщ., ст/к., вр., G., MsTr.(Ca), MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **(Ptr)SilSt.**:

Степи, чагарники на схилах, на вапняках, крейді. Південно-понтичний вид. /ОС,ДС. – Корм., мед., лік., ефір. Д: 3 (ок. с. Андріївка, Тар. и др., 1988), 5 (ок. Павлограда, Сидоров, 1897, DSU, 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1899), 10 (ок. с. Рубанівське, Гринько, 2010!), К.–4; Зп: 3 (Фл. УРСР, т. 9).

979. *A. reptans* L. – Г. повзуча (Ж. ползучая). Бр., повз., пуч/к., вр., НКг., MsTr., Ms., MgГ°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Євр., Мал. Аз. (адв. у Пн. Ам.). /ОС. – Мед., лік., корм., дек. Д: 3 (ок. м. Новомосковськ, Бекетов, 1886), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), Зп: (о. Хортиця, Кор., 1993).

980. (359). *Ballota nigra* L. – М'яточник бур'яновий (Белокудренник сорный). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MsTr., MsKs., MsГ°, ScHe., Ent., Val. – **Ru.** Євр. (без Середзем.). /∞. – Лік., мед., дек. По всій Д:4) та Зп:3), Фл. УРСР, т. 9, Сидоров, 1897, Тар. и др., 1988, Бар., 2000, DSU.

□ -р/акт.: 674,0 Бк, Кн.: 0,45 (на СГ₁ у Днп.).

981. + (360). *Betonica officinalis* L. – Буквиця лікарська (Буквица лекарственная). Бр., к/кщ., ст/к., вмр., НКг., Og.-MsTr., Ms., MgГ°, ScHe., Ent., Val. – **PrSil.** Сер. та Сх. Євр., Крим. /ОС,ДоК. – Лік., мед., корм., дек. Д:2), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897). К.–4. Фото 13.

□ -р/акт.: 1486,3 Бк. (23,84 % за рах. ⁴⁰К). Кн.: 0,87. На СП₁₋₂).

982. (361). *Chaiturus marrubiasrtum* (L.) Rchb. – Котячий хвіст шандровий (Горихвост шандровый). Од.-Дв., ст/к., вмр., Т., НКг., MsTr., Ms., MgГ°, ScHe., Ent., Val. – **PrRu.** Ц. Євраз. (адв. у Пн. Ам.). /ОС,ІБТ. – Мед. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (Ігрень, Ак., 1889), 19 (ок. с. Новокиївка, Тар., 1993!); Зп: 3 (Хортиця, Кор., 1993).

983. (362). *Clinopodium vulgare* L. – Пахучка звичайна (Пахучка обыкновенная). Бр., ст/к., кауд., вмр., НКг., MsTr., Ms., MgГ°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Євр. – Сиб., Середзем., Пн. Ам. /∞. – Корм., мед., лік. Д:2), 1 (Тар., 1990!), 3 (Присамар'я, ок. пос. Черкаське, с. Андріївка, Тар. и др., 1988, 5 (ок. с. Вербки, Трегуб, 1999!, DSU), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 13 (ок. с. Біленщина, Грабовий ліс, Кучер., та ін., 2003!), 14 (ур. Івашкове) та 17 (ок. с. Петрове-Свистунове, Кучер. та ін., 1993!).

984. (363). *Dracocephalum thymiflorum* L. – Змієголовник чебрецевий (Змеєголовник тимьяноцветный). Од., озимий, Дв., ст/к., вмр., Т., НКг., Og.-MsTr., MsKs., MgГ°, ScHe., Ent., Val. – **Ru.** Ц.Євраз. (Адв.). /ОС,ДоК,ІБТ. – Мед., корм., лік., бур'ян. Д:3), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Бар., 2000), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

985. (364). *Elscholtzia ciliata* (Thunb.) Nyl. – Ельшольція війчаста (Эльшольция ресничатая). Од., ст/к., вмр., Т., MgГр., KsMs., MgГ°, ScHe., Ent., Val. – **Ru.** Сх. Євр., Азія (помірна смуга), адв. у Пн. Ам. (Адв.). /ОС. – Ефір. бур'ян. Д: 8 (Фл. УРСР, т. 9, Серединський, 1850); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

986. (365). *Galeopsis ladanum* L. – Жабрій ладанний (Пикульник ладанниковый). Од., ст/к., вмр., Т., MsTr., MsKs., MgГ°, He., Ent., Val. – **Ru.** Ц.

Євраз. (Адв.). /ОС,СД. – Лік., жир., корм. Д: 3 (Самарський ліс, Ак., 1893!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 16, 17 (вздовж Дніпра, Бар., 2000); Зп: 4 (Бар., 2000), 18 (Фл. УРСР, т. 9).

987. *G. speciosa* Mill. – Ж. гарний (П. красивый). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., ScHe., Ent., Val. – **SilRu.** Ц. Євраз. /ОС. – Мед., лік., жир., корм (для гусей), бур'ян. Д: 3, 8 (Днп., Фл. УРСР, т. 9).

988. *G. tetrahit* L. – Ж. звичайний (П. обыкновенный). Од., ст/к., ввр., Og.-MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilRu.** Євр. /ОС,ДВ. – Лік., мед, жир., бур'ян. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 12 (Великомихайлівка, Сидоров, 1897).

989. (366). *Glechoma hederacea* L. – Розхідник звичайний (Будра плющевидная). Бр., повз., пуч/к., вр., НКр., MsTr., Ms., MsT°, HeSc., Ent.(p.a.), Var. – **RuSil.** Євр., Зах. Сибір (адв. у Пн. Ам.). /∞. – Мед., лік., корм., їст. (листя), дек. По всій Д:4) та Зп:3), Фл. УРСР, т. 9, Сидоров, 1897, Тар. и др., 1988. DSU! Кор., 1993 та ін.

□ -р/акт.: 1861 Бк, Кн.: 1,65 (на СП грунтах в Присамар'ї).

990. *G. hisurta* Waldst. et Kit. – Р. шорсткий (Б. волосистая). Бр., повз., пуч/к., вр., НКр., MsTr., Ms., MsT°, HeSc., Ent., Var. – **Sil.** Паннонсько-понтичний едем. /ОС,ДС. – Лік., ефір., прян. Д:2): 3, 5 (Фл. УРСР, т. 9, DSU, 1957!, Тар. и др., 1988), 8 (Гроссгейм, 1913, Днп. Бот сад, Тар., 1998!), 14 (ок. с. Бородаївка, б. Парне, Тар., 1994!).

991. (367). *Hyssopus officinalis* L.* – Гісоп лікарський (Иссоп лекарственный). Н/кущ, кауд., ст/к., ввр., Ch., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **CulSt.** Походить з Середзем. /ОС,ІБТ. – Лік., дек., мед., ефір. Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 3 (ст. Вільне, Тар., 1998!), 21 (ок. Кр. Рогу, Тар., 1999!, Кучер., 2004); Зп: 3 (Кор., 1993). Часом дичавіє.

□ -р/акт.: 336,33 Бк.; Кн.: 0,31. На відвалах (Кривий Ріг).

992. (368). + *Lamium album* L. – Глуха кропива біла (Яснотка белая). Бр., д/кщ., вр., G., MsTr., Ms., ScHe., Ent., Val. – **PrSil.** Євр., Зах. Сиб. /ОС,ДВ,ІБТ. – Мед., їст., кор., бур'ян. Д:2), 5 (ок. м. Павлоград) та 8 (Сидоров, 1897, Ігрень, Ак., 1889, здичавіло, Тар., 1998! 2000!), 12 (Фл. УРСР, т. 9), 21 (м. Кр. Ріг, Кучер., 2004); К.– 4. Зп: 3 (Фл. УРСР, т. 9).

993. *L. amplexicaule* L. – Г. к. стеблообгортна (Я. стеблообъемлющая). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКр., Og.-MsTr., KsMs., MsT°, He., Ah.(Ent.), Val. – **Ru.** Євр., Сиб. (Степова смуга). (Адв.). /∞. – Лік., корм., бур'ян. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 9, Сидоров, 1897, Тар. и др., 1988.

994. *L. maculatum* (L.) L. – Г. к. крапчаста (Я. крапчатая). Бр., НКр., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val.(Myrm.). – **SilRu.** Євр., М. Аз., Кавк. /ОС,ДС. – Лік., їст., корм, мед., бур'ян. Д: 5 (ок. м. Павлограда, Бондарук, 1995!); 14 (м. Верхньодніпровськ, Ак., 1895, Фл. УРСР, т. 9, Бельгард, 1937!).

995. *L. raczoskianum* Worosch. – Г. к. Пачоського (Я. Пачоского). Од., (ефемер.), ст/к., ввр., Т., MgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **RuSt.** Пд.-сх. Євр., М. Аз. /ІБТ. – Мед. Д: 21 (Фл. УРСР, т. 9), 23 (як бур'ян, спорадично, Кучер., 2004), Зп: 3 (Хортиця, Кор., 1993).

996. *L. purpureum* L. – Г. к. пурпура (Я. Пурпурная). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent.(Ah.), Val. – **Ru.** Євраз. (адв. у Пн. Ам.). (Адв.). /∞. – Мед., їст., корм., лік. По всій Д:2): Фл. УРСР, т. 9, Сидоров, 1897 та ін., **Зп:2**): у північних районах області. DSU!

997. (369). *Lavandula angustifolia* Mill.* – Лаванда вузьколиста (Лаванда узколистная). Н/кущ., ст/к., ввр., Ch., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – (St.)Cul. Зах. Середзем. /OC. – Ефір., дек., лік. Д: 3 (ок. ст. Вільне, Тар., 1995, 2000!), 8 (ок. Днп., Ботсад ДНУ, в культурі, 1970, 2000!); **Зп: 3** (о. Хортиця, Кор., 1993).

998. (370). *Leonurus cardiaca* L. – Собака кропива (Пустырник обыкновенный). Бр., к/кщ., пуч/к., ввр., НКг., MgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **StRu.** Атлант. та Сер. Євр. (в ін. регіонах, як адв.). /OC. – Лік., мед., отр. По всій Д:3) та **Зп:3**), напр., Д: 8 (Сидоров, 1897, Тар., 1981! Бар., 2000), 3, 5 (Тар. и др., 1988. Фл. УРСР, т. 9); **Зп: 3** (о. Хортиця, Кор., 1993), 4 (Фл. УРСР, т. 9).

□ -р/акт.: 388,5 – 527,2 Бек. Кн.: 0,75; 58,07% акт. за рахунок ⁴⁰К. (Днп., 2000).

999. *L. glaucescens* Bunge – С. к. сизувата (П. сизый). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – (**Ru.**)PtrSt. Ц. Євраз. /ДС,ІБТ.– Мед., бур'ян. Д: 8 (Ак., 1889, Бар., 2000), 21 (Кр. Ріг, Фл. УРСР, т. 9, Кучер., 2004), 23 (ок. с. Усть-Кам'янка) та 22 (ок. с. Зелене, Кучер., 2004); **Зп: 3** (Хортиця, Кор., 1993), 17, 19 (Фл. УРСР, т. 9).

1000. *L. villosus* Desf. ex D'Uvr. (*L. quinquelobatus* Gilib.). – С. к. п'ятилопатева (П. пятилопастный). Бр., к/кщ., ввр., пуч/к., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **Ru.** Ц. Євраз. /∞. – Лік., мед., бур'ян. По всій Д:3) та **Зп:3**): Фл. УРСР, т. 9, Тар. и др., 1988). □ -р/акт.: 606,76 Бк. Кн.:

1,73
на СГ₂ (чорнозем у Днп.).

1001. (371). *Lycopus europaeus* L. – Вовконіг європейський (Зюзник европейский). Бр., к/кщ., пуч/к., ввр., НКг., MsTr., MsHg., MgT°, ScHe., Ent.(p.a.), Val. – **PrPal.** Євраз. (адв. в Амер., Австрал.). /∞. – Мед., дуб., корм., крас. По всій Д:3) та **Зп:3**): Фл. УРСР, т. 9, Сидоров, 1897; Тар., 1970!, 1999!, Бар., 2000, Кор., 1993 DSU.

1002. *L. exaltatus* L. F. – В. високий (З. высокий). Бр., к/кщ., пуч/к., ввр., НКг., MsTr., MsHg., MsT°, ScHe., Ent.(p.a.), Val. – **PrPal.** Євр., Ц. Аз. /∞. – Лік., дуб. По всій Д:2) та **Зп:2**): Фл. УРСР, т. 9, Сидоров, 1897. Присамар'я, Тар. та ін., 1988, Хортиця, Кор., 1993 DSU! та ін.

1003. (372). *Marrubium peregrinum* L. – Шандра чужеземна (Шандра чужеземная). Бр., НКг., AlkTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **StHal.** Пд. Понтичний ендем. /ОД,ДоК,ДС. – Лік., мед. Д:2), 8 (ок. Днп.) та 14 (ок. Верхньодніпровська, на вигонах, Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897); **Зп: 2** (Фл.УРСР, т. 9), 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897), 17 (о. Степок, Тищенко, 2000).

1004. *M. praesox* Janka – Ш. рання (Ш. ранняя). Бр., к/кщ., ст/к., ввр.,

HKr., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **RuSt.** Сер. Євр., Кавк. /∞. – Мед., лік., бур. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 9, Тар. и др., 1988. DSU!

1005. *M. vulgare* L. – Ш. звичайна (Ш. обыкновенная). Бр., НКг., Og.-MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent.(Ah.), Val. – **PtrRu**. Євр., Сер. Аз., Пн. Афр., (адв. в Ам.) /OC. – Мед., лік. **Д:1**), 8 (Ігрень, Ак., 1889, Сидоров, 1897); **Зп:3** (о. Хортиця, Кор., 1993).

1006. (373). *Melissa officinalis* L.* – Меліса лікарська (Мелисса лекарственная). Бр., д/кщ., вр., G., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **Cul**. Походить з Середзем. /∞. – Мед., лік., ефір., їст., віт. По всій **Д:2**) та **Зп:2**): DSU!

1007. (374). *Mentha arvensis* L. (Incl. *M. gentilis* L.). – М'ята польова (Мята полевая). Бр., д/кщ., вр., НКг., (Hal.)MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent. (p. a.), Val. – **RuPr**. Євраз. (помірна смуга). /∞. – Лік., мед, ефір., корм. По всій **Д:3**), та **Зп:3**): Фл. УРСР, т. 9, Тар. и др., 1988, Сидоров, 1897, Бар., 2000 та ін. джерела.

1008. *M. aquatica* L. – М. водяна (М. водяная). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., HeI., MsTr., Hg., MgT°, ScHe., Ent.(p.a.) – **PrPal**. Євр., М. Аз. (адв. в Ам.) /OC,IBT. – Лік., ефір. **Д:2**), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 3, 5 (по р. Самара, ок. с Андріївна, Тар. и др., 1988), 8 (ок. с. Обухівка, Тар., 1967! Бар., 2000), по степовому Правобережжю, звичайно, Кучер., 2004; **Зп:3** (о. Хортиця, Кор., 1993).

1009. *M.^x piperita* L.* – М. перцева (М. перечная). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., G., MgTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **Cul**. Гібридогенне походження. /∞. – Ефір., лік., мед., їст. Інколи дичавіє. По всій **Д:4**) та **Зп:4**): Фл. УРСР, т. 9. DSU!

1010. *M.^x verticillata* L. – М. кільчаста (М. мутовчатая). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., НКг., Og.-MsTr., Ms., MsT°, He., Ent., Val. (плоди невідомі). – **Pr**. Євр. /OC,IBT. – Лік., мед., ефір. **Д:8** (Днп., Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 19 (балка Крутенька, Тар., 1994!); **Зп:3** (о. Хортиця, Кор., 1993).

1011. (375). *Nepeta cataria* L. – Котяча м'ята справжня (Котовник кошачий). Бр., ст/к., внр., НКг., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt.(Ru)**. Євр., Кавк., Сиб., Дал. Сх., Сер. Аз. /∞. – Лік. (при зубному болі), мед., ефір. По всій **Д:2**) та **Зп:2**): Фл. УРСР, т. 9, Сидоров, 1897, Тар., 1988, 2000!, Кор., 1993, DSU!

1012. *N. rannonica* L. – К. м. паннонська (К. паннонский). Бр., ст/к., внр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr**. Ц. Євраз. /∞. – Мед., ефір., По всій **Д:2**) та **Зп:2**), напр., **Д:3, 5** (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (Днп., Ак., 1889, DSU, 1903! Бар., 2000); 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897); **Зп:2**): 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1013. *N. parviflora* M. Vieb. – К. м. дрібноквіткова (К. мелкоцветковый). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MgTr., Ks., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **St**. Пд.-сх. Євр., Кавк. /OC,ДоК. – Мед., ефір., **Д:2**), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988, ок. м. Тернівка, б. Свідовок, А.Буряк, 2010, визн. Тар.), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897); **Зп:4** (ок. с. Біленьке, Ак., 1889).

1014. (376). *Origanum vulgare* L. – Материнка звичайна (Душица обыкновенная). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., НКг., Og.-MgTr., MsKs., MgT°, ScHe.,

Ent., Val. – **SilPr.** Ц. Євраз. //∞. – Лік., мед., ефір., крас., їст. По всій Д:3) та Зп:2): Фл. УРСР, т. 9, Сидоров, 1897, Присамар'я, Тар. та ін., 1988, DSU!

□ -р/акт.: 420,3 – 2552,6 Бек. Кн.: 0,51–1,02 (Присамар'я, ок. с.

Андріївка).

1015. (377). *Phlomis glandulifera* Klokov – Залізник залозистий (Зопник железистый). Бр., ввр., НКг., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Причорноморський ендем. /ІБТ. – Ефіроол., дек. Д:1), 21 (Кр. Ріг, Фл. УРСР, т. 9).

1016. *Ph. pungens* Willd. – Залізник колючий (Зопник колючий). Бр., кауд., ст/к., ввр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Perv. – **PtrSt.** Ц. Євраз. /ОС,ІБТ. – Мед., дек., лік., корм., їст. (у Сер. Аз.). По всій Д:3), зокрема, 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (Ак., 1889, Тар., 1968, 1999! Бар., 2000), 21 (Кучер., 2000); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 5 (Сидоров, 1897) та ін.

1017. *Ph. tuberosa* L. – З. бульбистий (З. клубненосный). Бр., к/кщ., бул/к., ввр., G., MgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **StPr.** Ц. Євраз. (адв. у Пн. Ам.). /∞. – Жир., дек., корм., їст. (бульби). По всій Д:4) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 9, Сидоров, 1897, Тар., 1988, Кор., 1993.

1018. + ! *Ph. hybrida* Zelen. – З. гібридний (З. гибридный). Бр., ввр., НКг., MgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **St.** Пд. причорноморський ендем. /ІБТ. – Д: 21 (Кр. Ріг, б. Приворотна, Кучер., 2001), 23 (ок. с. Токівське, Кучер., 2003). К. – 2. Євр. Черв. сп. К. – I.

1019. (378). *Prunella grandiflora* (L.) Scholl.* – Суховершки великоквіткові (Черноголовка крупноцветковая). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – (**Sil.**)**PtrPr.** Сер., Пд. Євр. /ОС. – Мед., дек., їст. Д: 8 (на Ігрени, по р. Самарі, Ак., 1889, як здичавіло в Бот. саду ДНУ, Тар., 1998!, 2000!).

1020. *P. vulgaris* L. – С. звичайні (Ч. обыкновенная). Бр., д/кщ., повзуч., пуч/к., вр., НКг., MgTr., Ms., MsT°, He., Ent.(Ah.), Val. – **RuPr.** Голарктика, Австралія. /∞. – Корм., ефір., корм., лік., мед. По всій Д:3) та Зп:3), напр., Фл. УРСР, т. 9, Тар. и др., 1988, Сидоров, 1897, Кор., 1993, Кучер., 2000 та ін.

1021. (379). *Salvia aethiopsis* L. – Шавлія ефіопська (Шалфей эфиопский). Дв., Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Perv. – **RuSt.** Євр., Ц. Аз. /ОС,ІБТ. – Лік., корм., дек., мед., пряна рослина. Д:3), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1981! Бар., 2000), 21 (м. Кр. Ріг, Кучер., 2000); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 5 (ок. с. Григорівка, Сидоров, 1897). DSU.

1022. + *S. austriaca* Jacq. – Ш. австрійська (Ш. австрийский). Бр., ст/к., ввр., НКг., MgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **PrSt.** Паннонсько-понтичний вид. /ОС,ДС,ДоК,ІБТ. – Мед., дек., лік., ефір. Д: 3 (ок. с. Попасне, Тар., 1964!), 8 (Днп., лівий берег, Ак., 1889, на газоні, Тар., 1982!), 19 (ок. с. Кірово, Тар., 1998!), 13, 14, 21 (по Степовому правобережжю області, часто, Кучер., 2000, 2001); К. – 3. Зп: 3 (Фл. УРСР, т. 9, Бар., 2000). К. – 3.

1023. + *S. betonicaefolia* Etl. – Ш. буквицелиста (Ш. буквицелистный). Бр., кауд., ст/к., ввр., НКг., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **St.** Сх. Причорномор'я. Ендем. /ОС,ДоК,ІБТ. – Д: 3 (ок. ст. Вільне, Тар., 1999!), 8

(Днп., Ак., 1889), 13 (Сидоров, 1897, Горлова, 1949!, DSU), 21 (Кучер., 2000).
К. – 2. **Зп:** 3 (Фл. УРСР, т. 9). К. – 2.

1024. *S. nemorosa* L. *Subsp. tesquicola* (Klokov et Pobed.) Soó. – Ш. дібровна (Ш. дубравный). Бр., кауд., ст/к., ввр., НКр., MgTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **St.** Сх. понтичний ендем. /ОС,ДС,ІБТ. – Мед., дек., ефір., корм. (для корів). По всій Д:4): 3, 5 (Присамар'я., Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1999!), 14 (Фл. УРСР, т. 9), 21 (Кучер., 2000); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 3, 4 (Фл. УРСР, т. 9).

□ -р/акт.: 482.0. Бк., Кн.: 2,32

(СГ₁).

1025. *S. nutans* L. – Ш. поникла (Ш. понижающий). Бр., ст/к., ввр., НКр., MsTr., Ks., MsTr., MsT°, He., Ent., Val. – **St.** Паннонсько-понтичний вид. /∞. – Мед., ефір., дек., інколи бур'ян. По всій Д:3). 3 (в ок. ст. Вільне крім звичайної знайдена також білоквіткова форма, Тар., 2012!). **Зп:**3): напр., Фл. УРСР, т. 9, Присамар'я., Тар. и др., 1988, DSU, KRW та ін.

1026. *S. pratensis* L. – Ш. лучна (Ш. луговой). Бр., ст/к., ввр., НКр., MgTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **SilStPr.** Середзем., Сх. Євр. /ОС,ДВ. – Мед., дек. Д:1): 8 (ок. Днп., Фл. УРСР, т. 9), 9 (ок. Синельникове, Сидоров, 1897); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1027. *S. reflexa* Hornem. – Ш. відігнута (Ш. отогнутый). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **Ru.** Походить з Пн. Ам. (Адв.). /ДС. – Бур'ян карантинний, (рудеральний та сегетальний), отр. Д: 9 (с. Тургенівка, Тар., 1986), (рис. 13).

1028. *S. sclarea* L.* – Ш. мускатна (Ш. мускатный). Дв., Бр., ст/к., ввр., НКр., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **(Ru.)Cul.** Крим, Кавк., Ц. Аз., Середзем. /ОС. – Ефір., лік., мед., дек., пряність. Д: 3 (ст. Вільне, дичавіє, Тар., 1992!); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993, Тар., 1994!). Фото 14 (*S. officinalis* L.).

1029. *S. stepposa* Des-Schost. – Ш. степова (Ш. степной). Бр., НКр., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **St.** Сх. понтичн.-прикасп. ендем. /ОС,ДВ,ДС. – Мед., лік. Д:2), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 10 (Бар., 2008!), 14 (Фл. УРСР, т. 9); **Зп:** 3 (Кор., 1993), 14, 19 (Фл. УРСР, т. 9).

1030. *S. verticillata* L. – Ш. кільчаста (Ш. мутовчатый). Бр., д/кщ., ст/к. вр., НКр., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **StRu.** Євр., М. Аз., Передня Аз. /∞. – Лік., їст., мед., жир.(насіння), корм (для кіз), бур. По всій Д:4) та **Зп:**3), напр., Фл. УРСР, т. 9, Тар. и др., 1988, Сидоров, 1897, Кор., 1993 та ін.

1031. (380) + *Scutellaria altissima* Присамар'я., – Шоломниця висока (Шлемник высокий). Бр., д/кщ., НКр., MgTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Val. – **Sil.** Сер. Євр. (південь). Сх. Євр. (південь). /ОС,ДС,ДВ. – Мед., лік., дек. Д:2), 3 (Фл. УРСР, т. 9, ок. с. Андріївна, Тар., 1975!), 5 (Кочерезьке ліс-во, 1990, DSU!), 8 (ок. Днп., Ігренъ, Ак., 1889), 9 (ок. с. Старовишневе, Бар., 2007!), 14 (Фл. УРСР, т. 9), 14 (ур. Івашкове) та 17 (с. Нікольське-на-Дніпрі, Кучер., 2001). К. – 3.

1032. + *S. dubia* Taliev et Sirj. – Ш. сумнівний (Ш. сомнительный). Бр., НКр., MgTr., HgMs., MsT°, He., Ent., Val. – **Pr.** Ендем сх. Причорномор'я. – Мед. Д:1), 3 (ок. с. Новоселівка, Бар., 2000). К. – 4.

1033. *S. galericulata* L. – Ш. звичайна (Ш. колпачковидний). Бр., д/кщ., вр., G., MsTr., MsHg., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **PrPal.** Євразія (без тропічних районів). /∞. – Лік., мед., крас., корм. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 9, 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар. и др., 1988, Сидоров, 1897, DSU)

1034. + *S. hastifolia* L. – Ш. списовидна (Ш. копельистный). Бр., д/кщ., вр., НКг., Og.-MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., Ent.(p.a.), Val. – **PalPr.** Євр. (без Середзем.), Зах. Сиб. /ОС,ОД, – Лік., мед., дек. Д:2), 3, 5 (Присамар'я., Тар. и др., 1988, Кочерезьке ліс-во, 1970! DSU!, ок. ст. Вільне, Тар., 2010!), 7 (ок. ПЗ Дніпр.-Орільського, Бар., 2000), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, ок. ст. Сухачівка, Бар., 2000); Зп:2), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897). К.- 2.

1035. ++ *S. verna* Besser – Ш. весняна (Ш. весенний). Н/кущик, вр., Ch., MsTr.(Ca), Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **StPtr.** Зах. Понтичний ендем. /БТ, – Мед. Д: 21 (ок. с. Скелюватка, Фл. УРСР, т. 9). К. – 5, Черв. кн. Укр. К. – П.

1036. (381). *Sideritis comosa* (Rochel ex Benth.) Stank. – Залізниця чубата (Железница хохлатая). Од., ст/к., вр., Т., Og.-MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **(Ru.)PtrSt.** Середзем., М. Аз., Кавк., Причорномор'я. /ОС. – Лік. (протипухлинна), репелент, пряна рослина, сурогат чаю. Д: 3 (ок. с. Андріївка, Коростильова, 1996! DSU).

1037. *S. montana* L. – З. гірська (Ж. горная). Од., ст/к., вр., Т., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **RuSt.** Сер. Євр., Середзем. до Афган. /∞. – Лік., ефір., мед., сурогат чаю, дек., бур'ян. По всій Д:3) та Зп:3): Флора УРСР, т. 9, Присамар'я, Тар. и др., 1988, о. Хортиця, Кор., 1993. DSU!

1038. (382). *Stachys angustifolia* M. Vieb. – Чистець вузьколистий (Чистец узколистный). Н/кущик, вр., Ch., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **Ptr.** Крим, Балкани. – Мед. Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1039. *S. germanica* L. – Ч. германський (Ч. германский). Бр., Дв., ст/к., вр., НКг., MgTr., Ks., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **(Cul.)RuSil.** (Адв.). Пн. Середзем., Євр. /ОС. – Дек., мед., лік. Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 9).

1040. *S. neglecta* Klokov – Ч. непомічений (Ч. забытый). Од.-Дв., ст/к., вр., Т., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **Ru.** Сер., Сх., Пд. Євр. /∞. – Бур'ян, мед. По всій Д:4) та Зп:1): Фл. УРСР, т. 9, Присамар'я, Тар. та ін., 1988, Кор., 1993 та ін. джерела, DSU!

1041. *S. palustris* L. – Ч. болотний (Ч. болотный). Бр., д/кщ., бульб/к., вр., G., MsTr., HgMs., MT°, ScHe., Ent.(Ah.), Val. – **PrPal.** Циркумпольярний вид. /∞. – Лік., мед., їст., корм., бур'ян. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 9, Сидоров, 1897, Присамар'я, Тар. та ін., 1988, о. Хортиця, Кор., 1993. DSU.

1042. + *S. recta* L. (~ *S. czernjaevii* Des-Schost.;). – Ч. Черняєва (Ч. Черняева). Бр., ст/к., вр., НКг., OgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **Ps.** Понтичний ендем. /ОС,ОД,ДВ. – Мед., Д:2), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 2003!), 7 (Чегорка та ін., 1998), 11 (с. Гаврилівка, Фл. УРСР, т. 9), К. – 4.

1043. *S. sylvatica* L. – Ч. лісовий (Ч. лесной). Од. (вегетативний), д/кщ., пуч/к., вр., G., MgTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Val. – **Sil.** (неморальний). Євр., Ц. Аз. /ОС,ДС,Док. – Лік., мед., корм (для свиней). Д: 3 (Фл. УРСР, т. 9, ок. с. Андріївка, Тар. и др., 1988), 5 (ок. с. Кочережки. Тар., 1970!, 2003!), 8 (ок.

Днп., Ак., 1889), 14 (ур. Івашкове), 17 (с. Нікольське-на-Дніпрі), 13 (с. Біленщина, Кучер., 2004); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1044. *S. transsilvanica* Schur (–*S. recta* L.) – Ч. трансильванський (Ч. трансильванский). Бр., кауд., ст/к., ввр., НКг., Og.-MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **St(PsSt.)**. Паннонсько-понтичний вид. /∞. – Мед., По всій Д:3) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 9, Сидоров, 1897, Тар., 1973! Кор., 1993, DSU!

1045. (383). *Teucrium chamaedrys* L. – Самосил гайовий (Дубровник обыкновенный). Н/кущик, Ch., Og.-MgTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt.** Сер., Пд. Євр. /∞. – Мед., лік., дек. По всій Д:2), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1985!), 19 (с. Шишкіно, Тар., 1998!), 21 (ок. Кр. Ріг, Кучер., 2000), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993) та інші джерела.

1046. *T. polium* L. – С. білоповстистий (Д. белойлочный). Н/кущик, кауд., ст/к., ввр., Ch., MsTr., EuKs., MgT°, He., Ent., Val. – **St.** Пд. Євр., Середзем. /∞. – Ефір., мед., лік. (хвороби очей), пряність, дек. По всій Д:3) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 9, Сидоров, 1897, Тар. та ін., 1988, Кор., 1993, DSU!

□ -р/акт.: 384,06 Бек. Кн.: 0,73; ⁴⁰К – 53,0 %. (на СГ у

Присамар'ї).

1047. *T. scordium* L. – С. часниковий (Д. чесночный). Бр., д/кщ., вр., НКг., (Alk.)MsTr., Ms., MsT°, He., Ent., Val. – **HalPr.** Євр. Зах. Сиб. *ОД, ОС, ДоК.* – Лік., отруйний, інсектицид: проти молі). Д:2), 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988, DSU!), 7 (ок. ПЗ Дніпр.-Орільського, Бар. 2000), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Бар., 2000), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1048. (384). *Thymus borysthenicus* Klokov et Des-Schost. – Чебрець дніпровський (Тимьян днепровский). Н/кущик, повз., пуч/к., вр., Ch., OgTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **Ps.** Ендем нижньодніпровських пісків. – Ефір. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 11 (Фл. УРСР, т. 9).

1049. *Th. calcareus* Klokov et Des-Schost. – Ч. вапняковий (Т. известняковый). Н/кущик, д/кщ., ст/к., вр., Ch., MsTr.(Ca), EuKs., MT°, He., Ent., Val. – **Ptr(Ca)**. Сх. понтич. ендем. – Ефір. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 12, 17 (Фл. УРСР, т. 9).

1050. + *Th.^x dimorphus* Klokov et Des-Schost. – Ч. двовидний (Т. двуформенный). Н/кущик, повз., ст/к., вр., Ch., MsTr., EuKs., MgT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Пденний понтичний ендем. /*ОС, ДВ, ІБТ.* – Ефір., ефіроол., лік. Д: 9 (б. Осокорівка, 1930! DSU), 6 (Бар., 2008!), 10 (ок. с. Соломчина, Бар., 2008!), 9 (по р. Базавлук, Тар., 1998!), 21 (долина р. Інгулець, Котов, 1927, по Степовому правобережжю, досить звичайно, Кучер., 2000), К.– 3; **Зп:** 3 (Кор., 1993), 14 (Кузм., 1974), 12, 17 (Фл. УРСР, т. 9). К. – 2.

1051. *Th. marschallianus* Willd. – Ч. Маршаллів (Т. Маршалла). Н/кущик, повз., ст/к., вр., Ch., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **St.** Євраз. /∞. – Мед., ефір., лік., дек., корм. (для овець). По всій Д:4) та **Зп:**3); Фл. УРСР, т. 9, Присамар'я, Тар. та ін., 1988, Сидоров, 1897, Кор., 1993, DSU та ін.

□ -р/акт.: 1756, Бек. (35,44% за рахунок ⁴⁰К). Кн.: 0,80; (СГ₁).

1052. + *Th. moldavicus* Klokov (*Th. carnosulus* Dub. Non Velen.) – Ч. молдавський (Т. молдавский). Н/кущ, повз., вр., Ch., OgTr., Ks., MgT°, He.,

Ent., Val. – **Ptr.** Крим, Зах. Причорном. /*ЛБТ.* – Лік. Д:1), 22 (біля р. Інгулець, Котов, 1927, ок. с. Зелене, Кучер., 2004). К. – 4.

1053. *Th. pallasianus* Н. Braun. – Ч. Палласів (Т. Палласов). Н/кущик, повз., ст/к., вр., Ch., OgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **StPs.** Ендем сх. понтично-Каспійський. /*ОД, ОС, ДВ.* – Лік., ефір. Д:4): 3, 5 (Присамар'я., Тар. и др., 1988), 2 (DSU!); 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 2000), 12 (Фл. УРСР, т. 9), **Зп:3):** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 11 (Фл. УРСР, т. 9).

□ -р/акт.: 1756, Бек. (35,44% за рахунок ⁴⁰К). Кн.: 0,80; (СГ₁).

1054. + # *Th. pseudograniticus* Klokov et Des-Schost. (*Th. marschallianus* x *Th. calcareus*). Н/кущ, повз., вр., Ch., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **Ptr.** Сх. понтичний ендем. /*ДоК, ЛБТ.* – Ефір., лік. Д:1), 13 (ок. с. Демурино-Варварівка), 23 (ок. с. Токівське, по р. Кам'янка, Кучер., 2004), **Зп:** 14 (Фл. УРСР, т. 9).

65. Родина *Lentibulariaceae* – Пухирникові (Пузырчатковые) – 61

1055. (385). + *Utricularia vulgaris* L. – Пухирник звичайний (Пузырчатка обыкновенная). Бр., б/к., внр., Hd.(hy), MsTr., Hy., MgT°, ScHe., Ent., Hdch. – **Aq.** Циркумпольярний. /*ОС, ОС, ДС.* – Лік., дек. Д:2), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 2 (ок. с. Йосипівка, у воді р. Оріль, Тар., 1995!), 3 (ок. с. Андріївка, оз. у заплаві р. Самара, Тар., 1980!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Бар., 2000), 14 (ок. с. Заріччя, Кучер., 2004). К. – 3; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 7 (DSU!). К. – 3.

66. Родина *Limoniaceae* – Кермекові (Кермековые) – 27

1056. + (386). *Goniolimon besserianum* (Schult.) Kusr. – Гониолімон Бессера (Гониолимон Бессера). Бр., ст/к., (кауд.), НКр., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. (Perv.). – **PtrSt.** Зах. понтичний ендем. /*ЛБТ.* – Д:1), 19 (б. Крутенька, Хархота, 1981!), 21 (по Степовому правобережжю, звичайно, Кучер., 2004). К. – 5.

1057. + *G. desertorum* (Trautv.) Klokov – Г. пустельний (Г. пустынный). Бр., ст/к. (кауд.), внр., НКр., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **St.** Понтичний (нижньодніпровський ендем). – Дек. **Зп:** 3, 16, 17 (Фл. УРСР, т. 8). К. – 3.

1058. + ! # *G. graminifolium* (Ait.) Boiss. – Г. злаколистий (Г. злаколистный). Бр., ст/к. (кауд.), внр., НКр., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **Ps.** Нижньодніпр. ендем. /*ЛБТ.* – Дек. Д:1), 23 (по р. Інгулець, на пісках, Кучер., 2004); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Сидоров, 1897, Фл. УРСР, т. 8). К. – 2. Євр. та Св. Чер. сп. К. – I.

1059. *G. rubellum* (S.G. Gmel.) Klokov (*G. oral-syvaschicae* Klokov). – Г. сивашський (Г. сивашский). Бр., ст/к. (кауд.), внр., НКр., OgTr.(Ca), Ks., MsT°, He., Ent., Val.(Perv.) – **St.** Присивашський ендем. – **Зп:** 16 (Молоконаський п-ов, Фл. УРСР, т. 8).

1060. *G. tauricum* Klokov – Г. кримський (Г. крымский). Бр., ст/к. (кауд.), внр., НКр., AlkTr(MsTr.), Ks., MsT°, He., Ent., Val.(Perv.). – **HalSt.** Ендем степового Криму. – **Зп:** 16 (Фл. УРСР, т. 8), 17 (о. Степок, Тищенко, 2000).

1061. *G. tataricum* (L.) Boiss. – Г. татарський (Г. татарский). Бр., ст/к.(кауд.), внр., НКр., MgTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val.(Perv.) – **St.** Сх. Євр. (степовий ендем). /*ОС, ДС.* – Дек., дуб. По всьому регіону, спорадично. Д: 3, 5 (Присамар'я., Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ігренъ, Ак., 1889, Тар., 1999!, Бар., 2000, Фл. УРСР, т. 8), 17 (с. Антонівка) та **Зп:** 3, 16, 17 (Фл. УРСР, т. 8), DSU!

1062. (387). + *Limonium alutaceum* (Steven) O. Kuntze – Кермек замшевий (Кермек замшевый). Бр., ст/к. (кауд.), ввр., НКр., AlkTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **HalPr.** Понтичний ендем. /ОС,ДС,ІБТ. – Дек., дуб. Д: 1 (по р. Оріль, Тар., 1997! DSU), 3 (по р. Самара), 8 (с. Селецьке), 17 (с. Антонівка) та 23 (с. Грушівка, Рижутін), (Фл. УРСР, т. 8), 6 (ок. смт. Петропавлівка, Тар., 1998, 2004!), 17 (ок. с. Червоний Маяк, Кучер., 2001). К – 3. **Зп:** 5 (Фл. УРСР, т. 8).

1063. *L. bungei* (Claus) Gamajun. (*L. membranaceum* (Czern.) Klokov). – К. перетинчастий (К. перепончатый). Бр., ст/к. (кауд.), ввр., НКр., MsTr., Ks., MgT°, ScHe., Ent., Val. – (**Ps.**)**PtrSt.** Понтичний ендем. /ОС,ДС,ДВ,ІБТ. – Дек. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар., 1988), 5 (ок. с. Карабинівка, Білик!), 8 (ок. Днп., по р. Самара) та 17 (ок. с. Антонівка, Фл. УРСР, т. 8, Сідельник, 1950!), 6, 9 (біля Дніпра, Тар., 2002!), 19 (ок. м. Марганець, б. Крутенька, Хархота, 1982) та **Зп:** 3, 4, 17 (Фл. УРСР, т. 8).

1064. + *L. caspium* (Willd. Gams – К. каспійський (К. каспийский). Бр., ст/к. (кауд. багатоголовий), ввр., НКр., AlkTr., HgMs., MgT°, He., Ent., Val. – **Hal.** Ц. Євраз. /ОС. – Лік., дуб. Д: 3 (Солоний Лиман) та 5 (с. Булахівка, Фл.УРСР, т. 8, Тар. и др., 1988); К. – 3. **Зп:** 14, 9, 16, 17, 8 (Фл. УРСР, т. 8). К. – 4.

1065. + *L. donetzicum* Klokov – К. донецький (К. донецкий). Бр., ст/к. (кауд.), ввр., НКр., AlkTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **HalPr.** Сх. понтичний ендем. /ОС. – Дек. Д: 1 (ок. с. Бабайківка, Тар., 1997), 3 (Самарський ліс, Кириченко, 1950!), 4 (ок. с. Чернявщина, Бар., 2007!), 5 (ок. с. Соснівка, DSU, 1996!). К. – 4.

1066. *L. hipanicum* Klokov – К. південнобугський (К. южнобугский). Бр., ст/к. (кауд. багатоголовий), ввр., НКр., AlkTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **HaldPr.** Західнопонтичний ендем. /ОС,ІБТ. – Дуб., дек., лік. Д: 3, 5 (Тар. та ін., 1988), 8 (Ак., 1889, Бар., 2000), 19 (по р. Солона, с. Олександрівка, Тар., 1994!); **Зп:** 4 (с. Біленьке, DSU!)

1067. *L. meyeri* (Boiss.) O. Kuntze – К. Мейєра (К. Мейера). Бр., ст/к. (кауд.), ввр., НКр., AlkTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **LitHal.** Понтичний ендем. – Дек., дуб, лік. (при діареї, ринітах, укусах скорпіонів, змій), крас. **Зп:** 14, 16, 18, 19 (Фл. УРСР, т. 8), 17 (Альбицька, 1950!). DSU.

1068. *L. oblongifolium* (Kotov) Loscot ex Tzelev – К. видовженолистий (К. продолговатолистный). Бр., ст/к. (кауд.), ввр., НКр., AlkTr., Ms., MsT°, He., Ent., Val. – (**Hal.**)**PsPr.** По нижній течії р. Самари. /ОС. – Д:0–1): 8 (Опред..., 1987).

1069. *L. platyphyllum* Lincz. – К. широколистий (К. широколистный). Бр., ст/к. (кауд.), НКр., AlkTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **HalSt.** Понтично-Зах. Каспійський ендем. /ОС,ДоК,ДС,ІБТ. – Дуб., дек., лік. (проти холери). Д:2): 3 (DSU!), 8 (Днп., правий берег, Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 17 (DSU!), 21 (Сідельник, 1948!, Кучер., 2000); **Зп:** 3 (DSU!), 14 (Ян., 1912).

1070. *L. sareptanum* (A.Becker) Gams – К. сарептський (К. сарептский). Бр., ст/к. (кауд.), ввр., НКр., MgTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **St.**

Чорноморсько-Касп. ендем. – Дуб., дек. **Зп:2**): 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974), 17 (с. Ново-Петрівка, Фл. УРСР, т. 8).

67. Родина *Linaceae* – **Льонові (Лёновые)** – 49

1071. (388). *Linum austriacum* L. – Льон австрійський (Лен австрийский). Бр., ст/к., ввр., НКр., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent.(Ah.), Val. – **PtrSt**. Понтичний вид. /∞. – Дек. По всій **Д:2**) та **Зп:2**): Фл. УРСР, т. 7, Сидоров, 1897.

1072. *L. catharticum* L. – Л. проносний (Л. слабительный). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКр., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **Pr**. Євр., Середзем., Бл. Схід. /ОС. – Отр., жир., лік. **Д: 8** (ок. Днп., на лівому березі Дніпра, Ак., 1889).

1073. + *L. czerniaevii* Klokov – Л. Черняєва (Л. Черняева). Н/кущик, ст/к., ввр., Ch., MsTr (Ca), Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **PtrSt**. Сх. понтичний ендем. /ОС,ІБТ. – Дек., мед. **Д:2**), 3 (Фл. УРСР, т. 7, Присамар'я, ок. с. Андріївка, Тар., 1983), 5 (Кочерезьке ліс-во, 1989!, ок. м. Тернівка, балка Свідовок, А.Буряк, 2010, опр. Тар.), 19 (с. Шишкіно, Тар., 1998!), 21 (м. Кр. Ріг.) та 22 (ок. с. Шестерня, Кучер., 2001, KRW!), 22 (DSU!), К. - 3; **Зп: 8, 17** (Фл. УРСР, т. 7). К. – 3.

1074. + *L. flavum* L. – Л. жовтий (Л. желтый). Бр., літнєозимовозелений, ст/к., ввр., НКр., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt**. Сер., Сх. Євр., Середзем. /ОС,ДоК,ДС. – Дек., мед. **Д:2**), 5 (Фл. УРСР, т. 7), 8 (Днп., Ак., 1889), 13 (ст. Зелена, 1905! DSU, с. Водяне, Кучер., 1994!, 2004, KRW), 17 (узбережжя Дніпра, Бар., 2000), 19 (ок. м. Марганець, б. Крутенька, Хархота, 1982); К.– 3; **Зп: 3** (по р. Конка, Сидоров, 1897), 5 (Фл. УРСР, т. 7), 1 (ок. с. Вільногрушівське, Бар., 2000). К.– 4.

1075. *L. hirsutum* L. – Л. шорсткий (Л. жестковолосистый). Бр., ст/к., ввр., НКр., MsTr., Ks., MgT°, He., Val. – **PtrSt**. Широкопричорноморський вид. /ОС,ДоК. – Дек., волокн. По всій території, **Д:3**), напр., 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1977, 1999!, Бар., 2000), 13 (Сидоров, 1897); **Зп: 3** по р. Конка, Сидоров, 5 (Фл. УРСР, т. 7).

1076. + *L. linearifolium* Jav. – Л. лінійнолистий (Л. линейнолистный). Н/кущик, (літнєозимовозелений), ст/к., ввр., Ch., MsTr(Ca), MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **Ptr**. Зах. Понтичний вид. /ІБТ. – Дек. **Д: 22** (ок. с. Городуватка, с. Стародобровільське, Кучер., 2001). К. – 2; **Зп: у списку рідкісних видів** (Постанова Запорізької обл. ради).

1077. *L. nervosum* Waldst. et Kit. – Л. жилкуватий (Л. жилковатый). Бр., ст/к., ввр., НКр., MgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt**. Сер. Євр.-причорноморський вид. /ОС,ДС,ДоК. – Дек. **Д:2**), 3 (ок. с. Єввецько-Миколаївка, Ак., 1895, ок. с. Вільне, Бараниченко, 1937!), 5 (ок. хутора Петровського, Окунь, 1937! та Присамар'я., Тар. и др., 1988), 14 (с. Бородаївка, DSU, 1937!), 13 (Комісарівське ліс-во, DSU!), 17 (узбережжя Дніпра, Бар., 2000). **Зп:1**), 1 (біля р. Вільнянка, Бар., 2000).

1078. *L. peregrine* L. – Л. багаторічний (Л. многолетний). Бр., ст/к., ввр., НКр., Og.-MsTr.(Ca), Ks., MgT°, He., Ent.(Ah.), Val. – **SilSt**. Євраз. (без Зах.

Євр.). /ДВ. – Дек., жир. Д: 12 (DSU!), по степовому правобережжю, звичайно, Кучер. 2004; Зп: 3 (о. Запоріжжя, Сидоров, 1897, о. Хортиця, Кор., 1993).

1079. + *L. tenuifolium* L. – Л. тонколистий (Л. тонколистный). Бр., ст/к., внр., НКт., MsTr.(Ca), Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **StPtr.** Зах., Сер. Євр., Середзем., М. Аз. /ДВ,Док,ІБТ. – Дек. Д: 9 (ок. с. Хорошево, Тар., 1985!), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897, Фл. УРСР, т. 7), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982), 21 (ок. Кр. Рогу, Котов, 1955), по Степовому правобережжю області, звичайно, Кучер., 2004), К.– 3; Зп: 3 (Фл. УРСР, т. 7), 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897). К. – 3.

1080. *L. ucrainicum* (Griseb. ex Planch.) Czern. – Л. український (Л. украинский). Н/кущик, ст/к., внр., Ch., MsTr.(Ca), Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **StPtr.** Ендем Пд. України. /ДС. – Дек. Д: 14 (ок. с. Терни, Гроссгейм, 1913!).

1081. *L. usitatissimum* L.* – Л. звичайний (Л. обыкновенный, долгунец) Од., ст/к., внр., Т., MsTr., Ms., MsT°, He., Ah.(Ent.), Val. – **Cul.** (інколи по-за культурою). Євр. /∞. – Волокн., жир. По всій Д:3) та Зп:2): Фл. УРСР, т. 7.

1082. (389). + *Radiola linoides* Roth. – Радіола льновидна (Радиола льновидная). Од., ст/к., внр., Т., OgTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent.(Ah), Val. – **PsSil.** Євраз. (помірна смуга), Пн. та троп. Афр. /ОС. – Д: 3 (На піщаній терасі р. Самари, Бельгард, 1950!), 5 (ок. с. Соснівка, урочище «Павлоградські піски», Фесенко, 2004!, визначив Тар., 2005). К. – 1.

68. Родина **Loranthaceae** – Ремнецвітникові (Ремнецветниковые) – 55

1083. (390). *Viscum album* L. – Омела біла (Омела білая). Кущик вічнозелений, корені-гаусторії, вр., nPh., S/par., Ms., MgT°, ScHe., Ent.(Anph.), Endz (Epiz). – **Sil.** Євраз., Середзем. /∞. – Лік., «пташиний клей» для боротьби з шкідниками садів. Паразитуює на тополях, білій акації, вербі, сосні та інших деревах. По всій Д:3) та Зп:2): Фл. УРСР, т. 4, Опред..., 1987, DSU! — *V. album* var. *laxum* (Boissier et Reut.) Fick., яка паразитує на сосні: 3 (ок. с. Євелько-Миколаївка, у балці Бандурка, Тар., 1989).

69. Родина **Lythraceae** – Плакунові (Дербенниковые) – 45

1084. (391). *Lythrum hyssopifolia* L. – Плакун ісополистий (Дербенник иссополистный). Од., ст/к., внр., Т., OgTr., HgMs., EuT°(MsT°), He., Ent., Val. – **PalPr.** Космополіт (без арктичних та тропічних регіонів Землі). /ОС,ДС. – Д: 8 (Бекетов, 1886, DSU, 1937!, ок. с. Обухівки, Тар., 1986!), 16 (ок. м. Дніпродзержинська, DSU, 1937!).

1085. *L. salicaria* L. – П. верболистий (Д. иволистный). Бр., к/кщ., пуч/к., внр., Hel., MgTr., MsHg., EuT°(MsT°), He., Ent., Val. – **PrPal.** Плюрирегіональний вид позатропічних регіонів Землі. //∞. – Мед, дек., дуб., крас. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 7, Опред..., 1987, DSU.

1086. *L. tribracteatum* Salzm. ex Spreng. – П. триприквітковий (Д. трехприцветниковый). Од., внр., Т., Alk.-OgTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **HalPr.** Пд-сх. Євр., Сер. Аз. /ОС. – Д:1), 5 (б. Таранова, Бар., 2005!), 8 (ок. с. Обухівка, біля р. Дніпро, Тар., 1986!), Зп: 17 (Ян., 1912). К. – 4.

1087. *L. virgatum* L. – П. прутовидний (Д. лозный). Бр., к/кш., пуч/к., ввр., Hel., MgTr., MsHg., MsT°, He., Ent., Val. – **PrPal**. Євраз. (помірна смуга) /∞. – Дек., мед. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 7, DSU!

1088. (392). *Middendorfia borysthenica* (M.Bieb. ex Schrank) Trautv. – Міддендорфія дніпровська (Миддендорфия днепровская). Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., HgMs., MsT°, He., Ent., Val. – **PalPr**. Сх. Євр., Зах. Сиб. /ОС. – Д: 3 (Присамар'я, Тар., та ін., 1988), 8 (Фл. УРСР, т. 7); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 17 (Ян., 1912).

1089. (393). + *Peplis alternifolia* M.Bieb. – Щебрик черговолистий (Бутерлак очереднолистный). Од., пуч/к., ввр., Т., OgTr., MsHg., MsT°, He., Ah., Val.(Hdch.). – **PrPal**. Понтично-казахстанський. /ОС. – Д: 8 (Сидоров, 1897, ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1988!). К. – 4.

1090. *P. portula* L. – Щ. звичайний (Б. портулаковидный). Од., пуч/к., ввр., Т., OgTr., HgMs., MgT°, ScHe., Amph.(Ah.), Val.(Hdch.). – **Pal**. Євр., Алжир, Зах. Сиб. /ОС. – Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп, Ак., 1889, ок. с. Обухівка, Тар., 1986!, ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000), Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

70. Родина Malvaceae – Мальвові (Мальвовые) – 39

1091. (394). *Abutilon theophrasti* Medik. – Абутилон Теофраста (Канатник Теофраста). – Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **CulRu**. (Адв.). Ц. Євраз., в культурі на всіх континентах. /∞. – Волокн., жир., лік., декор., бур. Як здичавіле відмічено: Д:2): 8 (Днп., Тар., 1965!, Миколайук, 2004!), 21 (Кривий Ріг, Тар., 2004!), 23 (ок. смт. Апостолове, на полі як бур'ян, Тар., 1983!). Зп: 17 (м. Мелітополь), 19 (м. Ногайськ, Фл. УРСР, т. 7).

1092. (395). + *Alcea pallida* (Waldst. et Kit. ex Willd.) Waldst. et Kit. – Рожа бліда (Шток-роза бледная). Од., ст/к., ввр., Т., Og.-MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **(Ru.)StPtr**. Понтично-сх. середземорський вид. /ОС,ІБТ. – Дек., бур. Д:2), 8 (правобережжя м. Днп., Бар., 2000), 21 (м. Кр. Ріг, Фл. УРСР, т. 7, зак. „Скелі МОДР'у”), 19 (ок. с. Миронівка) та 23 (ок. с. Усть-Кам'янка, с. Токівське, Кучер., 2004), К. – 2.

1093. *A. rosea* L.* – Рожа рожева (Шток-роза розовая). Бр., ст/к., ввр., НКр., MgTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **Cul**. (Адв.), /∞. Середземн. /∞. – Дек. По всій Д:3) та Зп:3): Фл.УРСР. т. 7, DSU!

1094. + *A. rugosa* Alef. – Р. зморшкувата (Ш.-р. морщинистая). Бр., ст/к., ввр., НКр., Og.-MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **RuSt**. Понт., Середзем., М. Аз. /ОС,ІБТ. – Дек. Д: 8 (ок. Днп., Сидоров, 1987, Тар., 1990!), 19 (ок. м. Нікополь, Фл. УРСР, т. 7), 21 (ок. м. Інгулець, Кучер., 2001). К. – 2. Зп: 19 (о-ви Обіточної затоки, Коломийчук, 2000).

1095. (396). *Althaea armeniaca* Ten. – Алтея вірменська (Алтей армянский). Бр., ст/к., ввр., НКр., MsAlkTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **HalPr** (адв.). Середзем., Сер. Аз. /ОС. – Дек. Д: 8 (м. Днп., Тар., 1980, 1991!); Зп: 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974), 16 (Фл. УРСР, т. 7).

1096. *A. officinalis* L. – А. лікарська (А. лекарственный). Бр., к/кщ., ввр., AlkMgTr., Ms., MgT°, He., Ent.(Ah.), Val. – **HalPr. (Адв.)**. /∞. Євраз., Пн. Афр. (адв. у Пн. Ам.). /∞. – Лік., дек., мед., крас. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 7. DSU!

□ -р/акт.: 331,44 Бк, Кн.: 4,16. (Присамар'я).

1097. (397). *Hibiscus trionum* L. – Гібіск трійчастий (Гибискус тройчатый). Од., ст/к., ввр., Т., Ms., MgT°, He., Ent.(Ah.), Val. – **Ru. (Адв.)**. /ОС,ІБТ. Євраз. (адв. у Пн. Ам., Австрал.). – Дек., жир., лік., бур'ян. Д:2): 5 (ок. с. Кочережки, Тар., та ін., 1988), 8 (Днп., Ак., 1889, лівий берег Мокрої Сури, Тар., 1976!), 23 (Дуже рідко, Кучер., 2004); **Зп:** 3 (Кор., 1993), 17 (Фл. УРСР, т. 7), 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974).

1098. (398). *Lavatera thuringiaca* L. – Лаватера тюрінгська (Хатьма тюрингская). Бр., ст/к., кауд., ввр., НКг., MsTr.(AlkTr.), MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **(Ru.)StPr.** Ц. Євраз. /∞. – Дек., волокн., жир., у листках до 205 мг% віт. С., мед., лік. По всій Д:3) та Зп:2): Фл. УРСР, т. 7, DSU! KRW! Тар. та ін.,

□ -р/акт.: 1196,95 Бк; Кн.: 0,53 (на СГ₁).

1099. (399). *Malva mauritiana* L.* – Калачики мавританські (Просвирник мавританский). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **Cul.(Ru)** (адв.). /ДС,ІБТ. Євраз. – Дек., мед., їст., лік., волокн., жир. Д: 8 (Днп., Тар., 1991!), 15, 23 (Фл. УРСР, т. 7).

1100. *M. neglecta* Wallr. – К. непомітні (П. пренебреженный). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent.(Ah.), Val. – **Ru. (Адв.)**. /ОС. Євраз. (без Далекого Сх.). /ОС. – Лік., їст., корм., мед., віт. Д: 8 (Ігренъ, Ак., 1889, Бар., 2000); **Зп:** 14 (Фл. УРСР, т.7), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1101. *M. pusilla* Smith – К. маленькі (П. маленький). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent.(Ah.), Val., Epiz. – **Ru.** Голаркт. (без Арктики). /∞. – Лік., їст., віт. С (112–243 мг %). По всій Д:4) та Зп:4): Фл. УРСР, т. 7, Определ..., 1987, DSU! KRW.

1102. *M. sylvestris* L.* – К. лісові (П. лесной). Дв., (Бр.), ст/к., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilRu.** Євр., Середзем., Ц. Аз. /ОС,ДС. – Лік., їст., дек. Д: 8 (м. Днп., Ак., 1889), 14 (м. Верхньодніпровськ, Ак., 1889).

71. Родина Menyanthaceae – Бобівникові (Вахтовые) – 59

1103. (400). + *Menyanthes trifoliata* L. – Бобівник трилистий (Вахта трилистная). Бр., повз., пуч/к., вр., Hel., MsTr., MsHg., MgT°, He., Ent., Hdch. – **PrPal.** Голарктика (помірна смуга). /ОС. – Лік., мед. Д: 8 (Мануйлівка, Ак., 1889, ок. Днп., лівий берег, 1895). К. – 0.

1104. (401). ++ ^ *Nymphoides peltata* (S.G.Gmel.) O. Kuntze – Плавун щитолистий (Болотоцветник щитолистный). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., Hel., MsTr., Pl., MsT°, He., Ent., Hdch. – **Aq.** Широкопалеарктичний вид. /ОС. – Лік., корм., дек., водоохор. Д:1), 8 (Фл. УРСР, т. 8, ок. с. Обухівка, затока р. Дніпро, та плавні, Євдущенко, 1957!, Тар., 1961, 1966, Бар., 2000); К. – 1; **Зп:** 4, 7 (Фл. УРСР, т. 8, Ак., 1889); К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – П. Зелена кн. Укр.

72. Родина Molluginaceae – Молюгові (Моллюговые) – 25

1105. (402). *Mollugo cerviana* (L.) Ser. – М'якитниця дрібненька (Моллюго маленькая). Од., Т., OgTr., HgMs., MgT°, He., Ent., Ach. (Murm.). – (Pr.)RuPs. Євр., Середзем., Зах. Аз., Австралія. /ОС,ДВ,Док. – Д: 8 (Ігрень, Ак., 1889, ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000, Фл. УРСР, т. 4.), 12 (Вел.-Михайлівка, Бекетов, 1886), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897); Зп: 3, 17 (Фл. УРСР, т. 4).

73. Родина Monotropaceae – Монотропові (Монотроповые) – 36

1106. (403).+ *Monotropa hypopitys* L. (*Hypopitys monotropa* Crantz) – Під'ялиник звичайний (Подъяельник обыкновенный). Бр., пуч/к., внр., G., SaproTr.(OgTr.), Ms., MsT°, Sc., Ent., Anch. – Sil. (бореальний). (Адв.). Євр., Аз., Пн. Ам. (помірні регіони). /ОС,ДВ. – Д:2): 3 (по р. Самара, Ак., 1889, 3, 5 Присамар'я, Тар. та ін., 1988, Тар., 1995), 12 (Бекетов, 1886). К. – 3.

74. Родина Moraceae – Шовковицеві (Туговые) – 21

1107. (404). *Morus alba* L.* (incl. *M. a. Var. nigra* – форма чорна). – Шовковиця біла (Шелковица белая). Дер.(5-10 м), ст/к., внр., Ph., MsTr., MsKs., MgT°, He., Amph. (Двод.), Endz. – Sil.(Cul) (Адв.), дичавіє. /∞. Сер. Євр., Середзем., Аз. (в дикому стані не відома). – Лік., іст., фарб., протиерозійна, дерев., корм для шовкопряда. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 4, Тар., 1972, 2000! DSU!

1108. *M. nigra* L.* – Ш. чорна (Ш. черная). Дер. (5-10 м), ст/к., внр., Ph., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Amph.(Двод.), Endz. – (Cul.)Sil. (дичавіє). Передня Аз., Сер. Аз., Євр. – По всій Д:2) та Зп:1): Фл. УРСР, т. 4. DSU! Часто зустрічається чорна форма Ш. білої. – Лік., іст., фарб., корм., дерев.

□ -р/акт.: 747,4 Бк; Кн.: 0,72. На СГ₁ у м. Днп.

75. Родина Nymphaeaceae – Ніктагінові (Ночецветные) - 25

1109. (405). *Oxybaphus nictagineus* (Michx.) Sweet – Оксибафус нічноцвітний (Оксибафус ночецветный). Бр., ст/к., внр., НКр., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ah., Var. – Ru. (Адв.). Походить з Пн. Ам. /ОС,ЫБТ. – Лік. Д: 3 (Біля ст. Новомосковськ і ст. Вільне Тар., 1998!), 8 (Днп., Ак., 1889, Фісюнов, Тар., 1968, 1969, 1999!) та 21 (м. Кр. Ріг, Определ..., 1987).

76. Родина Nymphaeaceae – Лататтеві (Кувшинковые) - 16

1110. (406). +[^] *Nuphar luteum* (L.) Smith – Глечики жовті (Кубышка желтая). Бр., д/кщ., вр., Hd.(pl), MsTr., Pl., MgT°, He., Ent., Hydch.(Zch.). – Aq. Євр., Сер. Аз. (північна частина), Пн. Ам. /∞. – Дек., іст., лік., корм., дуб., отр., крас. По всій Д:2). К. – 3 та Зп:2). К. – 3. Фл. УРСР, т. 5. DSU! Зелена кн. Укр. К. – 3.

1111. (407). + *Nymphaea alba* L. – Латаття біле (Кувшинка белая). Бр., д/кщ., вр., Hd.(pl), MsTr., Pl., MgT°, ScHe., Ent., Hdch.(Zch.). – Aq. Євр., Кавк. /∞. – Лік., дек., іст., дуб. По всій Д:1). К. – 2, Зп:1). К. – 2: Фл. УРСР, т. 5, DSU!

1112. + *N. candida* J. Presl. et C. Presl. – Л. сніжно-біле (К. чистобелая). Бр., д/кщ., вр., Hd.(pl), MsTr., Pl., MgT°, He., Ent., Hdch.(Zch.). – Aq. Євр., Сибір, Сер. Аз. /ОС. – Дек., фарб., дуб., корм. Д: 3 (Присамар'я, ок., с. Андріївка, Алекс. и др., 1986). К.– 3.

77. Родина Oleaceae – Маслинові (Маслинные) – 56

1113. (408). *Fraxinus americana* L.* – Ясен американський (Ясень американский). Дер. (20-30м), ст/к., внр., Ph., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **Sil.** Походить з Пн. Ам. /ДоК,ІБТ. – Дерев., дек. Д: 13 (Грушеватське ліс-во, 1953! DSU), 21 (Кр. Ріг, відвали кар'єрів, Тар., 2004!).

1114. *F. exelsior* L. – Я. звичайний (Я. високий). Дер. (15 –30м), ст/к., внр., Ph., MgTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Anch. – **Sil.** Євр.. Мал. Аз., Кавк., Іран. /∞. – Дерев., мед., їст., лік., дуб., дек. По всій Д:3) та північна частина Зп:2): Фл. УРСР, т. 8, DSU.

β-р/акт.: 34,20 Бк, Кн.: 0,37 (Присамар'я, 1975).

1115. *F. lanceolata* Borkh.* (*F. viridis* Michx.). – Я. ланцетний (Я. ланцетный). Дер. (15–20 (30)), ст/к., внр., Ph., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **Sil.** Походить з Пн. Ам. /∞. – Дер., дек. По всій Д:4) та Зп:3): часто у складі лісопосадок, Фл. УРСР, т. 8, DSU!

1116. (409). *Ligustrum vulgare* L. – Бирючина звичайна (Бирючина обыкновенная). Кущ (2 – 5 м), к/пар., вр., Ph., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Endz. – **PtrSil.** (Адв.). Південь Сер. та Сх. Євр., М. Аз. /∞. – Дек., дерев., фітомел., крас. По всій Д:3) та Зп:2): Фл.УРСР. т. 8, DSU!

1117. (410). *Syringa vulgaris* L.* – Бузок звичайний (Сирень обыкновенная). Кущ. (3–7 м), внр., nPh., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **Sil.** (Адв.). Пд. Євр., Балк. /∞. – Дек., мед., лік., віт., ефір. Д:4) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 8, DSU! Кор., 1993 та ін.

□ -р/акт.: 2274,0 Бк. Кн.: 0,33 (Днп.), 1687,2 Бк. (Кременчук).

78. Родина Onagraceae – Онагрові (Кипрейные) – 45

1118. (411). + *Chamaerion angustifolium* (L.) Holub – Хамерій вузьколистий (Хамерий узколистный). Бр., к/пар., Og.-MsTr., Ms., MsT°, He., Ent., Anch. – **RuSil.** Голарктика. /ОД,ОС,ДоК,ІБТ. – Мед, віт., дуб., їст., дек., волокн. Д:2) 2 (ок. с. Йосипівка, Тар., 1995!), 3 (Фл. УРСР, т. 7, ок. с. Андріївка, Тар. та ін., 1988), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1985, 1995!), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 21 (Кр. Ріг, Кучер.), 22 (с. Зелене, Кучер., 2004). К – 3; Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 1.

□ -р/акт.: 2022,4 Бек. 33% за рахунок ⁴⁰К. Кн.: 1,16 (Присамар'я).

1119. (412). + *Epilobium hirsutum* L. – Зніт шорсткий (Кипрей мохнатый). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., Hg., MsT°, He., Ent., Anch. – **PrPal.** Голарктика (без тропічних регіонів). /ОС,ДоК,ІБТ. – Мед., бур., їст., дек., віт, дуб. Д:3): 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1980, Бар., 2000), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 19 (ок. м. Марганець, б. Крутеняка, 1994!, б. Крута, Тар., 2009!), по Степовому правобережжю, звичайно (Кучер., 2004). Зп: (Черв. список області – 2001 р.).

1120. + *E. montanum* L. – З. гірський (К. горный). Бр., д/кщ., вр., НКт., Og.-MsTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Anch. – **Sil.** Євр., Середзем., Сибір., Кавк. /ОС. – Їст. (листя для салатів), мед. Д: 3 (ст. Знаменівка DSU), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1987!, Бондарук, 1995), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1989!). К. – 2.

1121. + *E. palustre* L. – З. болотний (К. болотный). Бр., повз., пуч/к., вр., Hel., Og.-MsTr., Hg., MsT°, He., Ent., Anch. – **PrPal.** Голарктика (без тропіків).

/ОС. – Мед. Д: 3 (Тар., 1981), 2 (ок. с. Чернетчина, Тар., 1995!), 8 (Днп., Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 7). К. – 4.

1122. + *E. parviflorum* Schreb. – З. дрібноквітковий (К. мелкоцветковый). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MsTr., HgMs., MgT°, He., Ent., Anch. – **PalPr.** Євр., Середзем., Індія, (адв. у Пн. Ам.). /ОС. – Д: 3 (Бар., 2002!), 8 (Ак., 1889, Тар., 1990!), на Степовому правобережжі, рідко, Кучер., 2004; К. – 4. **Зп:**11 (с. Водяне, Фл. УРСР, т. 7). К. – 4.

1123. *E. roseum* Schreb. – З. рожевий (К. розовый). Бр., к/кщ., вмр., НКг., Og.-MsTr., HgMs., MgT°, ScHe., Ent., Anch. – **PalPr.** Євр., Середзем., Зах. Сиб. /ОС,ІБТ. – Корм., їст. (листя для салатів). Д:3), 3 (ок. с. Андріївка, Альбицька, 1948), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 7, Тар., 1998!), 21 (відвали кар'єри Кр. Рогу, Добровольський, 1982), на Правобережжі рідко (Кучер., 2004); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 4 (Побережжя Дніпра, Бар., 2000).

1124. *E. tetragonum* L. – З. чотиригранний (К. четырехгранный). Бр., пуч/к., вмр., Hel., MsTr., MsHg., MsT°, He., Ent.(Ah.), Anch. – **PrPal.** Голаркт., Австрал. /ОС,ДоК. – Мед. Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1991! Бар., 2000), 13 (Саксагань, Сидоров, 1897), на Правобережжі звичайно, Кучер., 2004.

1125. (413). *Oenothera biennis* L. – Енотера дворічна (Ослинник двулетний). Дв., ст/к., вмр., НКг., Og.-MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent.(Ah.), Val. – **Ru.** (Адв.). Євраз., (походить з Пн. Ам.). /∞. – Бур'ян, їст., жир., корм., дек., прядильний. По всій Д:4) та **Зп:**4): Фл. УРСР, т. 7, Тар. та ін., 1988, DSU!

1126. *O. parviflora* S.C.Murr. (*O. cruciata* Nutt. ex G.Don).* – Е. хрестовидна (О. крестовидный). Дв., ст/к., вмр., НКг., Og.-MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **Cul(Ru.)**, Походить з Пн. Ам. /ОС. – Бур'ян, їст., дек. – Д: 3 (ок. с. Андріївка, в лісопосадці, Алекс., 1988!). Здичавіло.

1127. *O. renneri* H. Scholz – Е. Реннера (О. Реннера). Дв., ст/к., вмр., НКг., OgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **Ru.** (Адв.) походить з Пн. Ам. /ОС. – Бур'ян, їст., дек. – Д:1), 8 (ок. Днп., на прибережних пісках, Опред..., 1987).

79. Родина **Orobanchaceae** – **Вовчкові (Заразиховые)** – 61

1128. (414). *Orobanche alba* Stephan ex Willd. (*O. epithymum* DC.). – Вовчок білий (Заразиха белая). Бр., пуч/к., вмр., G., Par., Ks., MgT°, Sc., Ent., Anch. – **Ru.** Євр., М. Аз., Іран. /ОС,ІБТ. – Лік., їст., паразитує на *Salvia* та *Thymus*/ Д: 3 (на межі Дніпроп. та Полтавської обл., Ак., 1889), 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988) 8, 21 (Фл. УРСР, т. 10); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1129. *O. bartlingii* Griseb. (*O. libanotidis* Rupr.). – В. порізниковий (З. порезниковая). Од., Бр., пуч/к., вмр., T., G., Par., Ms., Sc., MgT°, Ent., Anch. – **PrRu.** Ц. Євраз. /ДоК. – Бур'ян. (Par. на *Libanotis*), лік. Д: 12 (ок. с. Вел.-Михайлівка, Фл. УРСР, т. 10).

1130. *O. coerulescens* Stephan – В. синюватий (З. синеватая). Бр., пуч/к., вмр., G., Par., Ms., MsT°, Sc., Ent., Anch. – **StRu.** Сер. Євр. – Аз. (помірна смуга). – Бур'ян (паразитує на полину). Лік. (тонізуючий засіб). Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Бар., 2000), 7 (ок. ПЗ Дніпр.-Орільського, Бар., 2000); 3 та **Зп:** 3 (Фл. УРСР, т. 10).

1131. *O. caryophyllacea* Smith – В. гвоздичновидний (З. гвоздичновидная). Бр., пуч/к., ввр., G., Par., Ks., MgT°, Sc., Ent., Anch. – **StRu**. Євр., М. Аз., Іран. /ОС. – Бур'ян (паразитуює на *Galium*). Д: 8 (Днп., Фл. УРСР, т. 10), 13 (DSU, 1941!).
1132. *O. cernua* Loefl. – В. пониклий (З. поникшая). Дв., Бр., пуч/к., ввр., G., Ks., MgT°, Sc., Ent., Anch. – **StRu**. (Паразитуює на видах родини Asteraceae). Середзем., Балк., Іран. – Бур'ян. **Зп:** 3 (по р. Конка), 4 (с. Біленьке, Ак., 1889).
1133. *O. cumanica* Wallr. – В. соняшниковий (З. подсолнечная). Од.-Дв., Бр., пуч/к., ввр., T., G., Par., Ms., MgT°, Sc., Ent., Anch. – **Ru**.(адв.) Ц. Євраз. /∞. – Паразит *Helianthus* та ін.). По всій Д:4) та **Зп:**4): Фл. УРСР, т. 10. DSU! та ін.
1134. *O. elatior* Sutton – В. високий (З. высокая). Дв., Бр., пуч/к., ввр., G., Par., Ks., MgT°, Sc., Ent., Anch. – **StRu**. Євр. Ц. Аз. /ДС,ІБТ. – Бур'ян. (паразитуює на *Centaurea*, *Echinops*). Д:2), 19 (ок. Лошкарівка, Фл. УРСР, т. 10, Кучер., 2004), 14 (с. Домоткань, Кучер., 2004).
1135. *O. lutea* Baumg. – В. жовтий (З. желтая). Бр., пуч/к., ввр., G., Par., Ks., MgT°, Sc., Ent., Anch. – **StRu**. Євр., Середзем., Іран. – Бур'ян (паразитуює на *Medicago*, *Trifolium*). Д: 13 по р. Саксагань, 16 (Определ..., 1987), DSU!
1136. *O. pallidiflora* Wimmer et Grab. – В. блідоквітковий (З. бледноцветковая). Бр., пуч/к., ввр., G., Par., Ms., MgT°, Sc., Ent., Anch. – **PrRu**. Євр., Зах. Сиб., Зах. Середзем. /ДВ. – Бур'ян (паразитуює на *Cirsium*). Д: 9 (ок. Синельниково, Фл. УРСР, т. 10).
1137. *O. sarmatica* Kotov – В. сарматський (З. сарматская). Од.-Дв., ввр., T., G., Par.(AlkTr.), Ms., MgT°, Sc., Ent., Anch. – **HalRu**. Пд. Укр., Пн. Кавк. – **Зп:** 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974).
1138. (415). *Pheliplanche arenaria* (Borkh.) Walp. (*Orobancha arenaria* Borkh.). – Феліпланхе піскова (Вовчок пісковий) – Фелипланхе песчаная (Заразиха песчаная). Дв., Бр., пуч/к., ввр., G., Par., MsKs., MgT°, Sc., Ent., Anch. – **RuPs**. Євр., Кавк., Пн. Афр. /∞. – По всій обл. Бур'ян. Д: 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1988), 7 (Бар., 2000), 8 (Днп., Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 12 (Вел.-Михайлівка, Бекетов. 1886), 21 (Фл. УРСР, т. 10); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Сидоров, 1897).
1139. *Ph. lanuginosa* (С.А.Мей.) Sojak (*O. caesia* Rchb.) – Ф. голуба – В. голубий (Ф. голубая – З. голубая). Од., Бр., пуч/к., T., G., Par., Ks., MgT°, Sc., Ent., Anch. – **StRu**. Ц. Євраз. /ОС,ДВ. – Бур'ян. Д: 3 (ок. м. Новомосковська), 8 (ок. Днп.), 9 (м. Славгород, Фл. УРСР, т. 10).
1140. *Ph. purpurea* (Jacq.) Sojak (*O. purpurea* Jacq.). – Ф. пурпура – В. пурпуровий (Фелипланхе пурпурная – Заразиха пурпурная). Бр., пуч/к., ввр., G., Par., Ks., MgT°, Sc., Ent., Anch. – **StRu**. Євр., М. Аз., Іран. /ОС,ІБТ. – Бур'ян (паразитуює на *Achillea*). Д: 8 (ок. Днп., о. Чаплі, Фл. УРСР, т. 10), 21 (м. Кр. Ріг, б. Приворотна, Кучер., 2004). **Зп:** 16 (с. Радионівка, Фл. УРСР, т. 10).
1141. *Ph. ramosa* (L.) Romel. – Феліпланхе гілляста – Вовчок гіллястий (Ф. ветвистая – З. ветвистая). Од., пуч/к., ввр., T., Par., Ms., MgT°, Sc., Ent., Anch. – **PtRu**. Євр., Зах. Середзем., Іран (адв. у Пн. Аз.). /ОС. – Бур'ян (паразитуює на

с.-г. культурах та на *Malva, Nicotiana, Cannabis*). Д: 8 (Днп., Фл. УРСР, т. 10); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

80. Родина Oxalidaceae – Квасеницеві (Кисличные) – 49

1142. (416). *Xanthoxalis dillenii* (Jacq.) Holub – Жовтоквасениця Діллена (Ксантоксалис Диллена). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Ach. – **Ru.** (адв.). Походить з Пн. Ам. /ОС. – Бур'ян, їст. Д:2), 8 (ок. Днп., Бар., 2000). На Степовому правобережжі області, зрідка, Кучер., 2004.

1143. *X. corniculata* (L.) Small – Ж. рогата (К. рогатая). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., – **Ru.** (адв.) Походить з Ам. /ОС. – Бур'ян, лік., їст. Д:2), 8 (м. Днп., Ак., 1889). На Степовому правобережжі області, зрідка, Кучер., 2004.

1144. *X. stricta* (L.) Small (*X. fontana* (Bunge) Holub – Ж. джерельна (К. ключевая). Од.-Дв., ввр., Т., НКг., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Ach. – **Ru.** (адв.) Пн. Ам., Сх. Аз. /ОС. – Бур'ян скверів, газонів, їст. Д:2), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1983, 1996, 2011!, Бар., 2000). На степовому Правобережжі області, зрідка, Кучер., 2004.

81. Родина Paeoniaceae – Півонієві (Пионовые) – 29

1145. (417).++ *Paeonia tenuifolia* L. – Півонія тонколиста (Пион тонколистный). Бр., кщ.-бул/к., ввр., G., MgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **St.** Понтично-паннонський ендем. /ОС. – Дек., лік. Д: 3 (ліс-во Отрадне, Тар., 1983), 5 (ок. Павлограда, Сидоров, 1897), 8 (Фл. УРСР, т. 5). К. – 1. Зп: 3 (о. Хортиця, Кор. та ін., 1993), 10 (Фл.УРСР, т. 5, с. Пролетарське, Шелегеда, 2001). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – II.

82. Родина Papaveraceae – Макові (Маковые) – 19

1146. (418). *Chelidonium majus* L. – Чистотіл великий (Чистотел большой). Бр., к/кщ., ст/к., ввр., НКг., Og.-MgTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Mугт. – **SilRu.** Голарктика. /∞. – Лік., віт., отр., бур'ян, крас. По всій Д:4) та Зп:4): Фл. УРСР, т. 5, DSU! Сидоров, 1897 та ін.

□ -р/акт. 1013,4 Бк; Кн.: 1,99. Д: 8 (СГ1, Дніпропетровськ);5357,2 Бк; (35,16 %

дає ⁴⁰К); Кн.: 1,55; Д: 3 (СП₂ – заплава р. Самари); 657,4 Бк; Кн.: 11,88. Д: 21 (Кр. Ріг, СГ₁– південний чорнозем).

1147. (419). *Glaucium corniculatum* (L.) J. Rudolph – Мачок рогатий (Мачок рогатый). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **Ru.** Євр., Середзем., Іран. /∞. – Дек., бур'ян., отр., лік. (проти стафілококка та ін.). По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 5, DSU, Сидоров, 1897, Кор., 1993.

1148. (420). *Papaver dubium* L. – Мак сумнівний (Мак сомнительный). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr.(Ca), MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – (**Ptr.**)**StRu.** Євр. (на сході в межах Степу). /ОС. – Лік., дек. Д: 8 (лівий берег, ок. с. Чаплі, Ак., 1889), Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974).

1149. *P. hybridum* L. – М. гібридний (М. гибридный). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **RuSt.** Ц. Євраз., Пн. Афр. – Лік., дек. Зп: 17 (м. Меліополь, Котов, Фл. УРСР, т. 5).

1150. *P. laevigatum* M. Bieb. – М. гладенький (М. голый). Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **Ps.** Пд. понтичний ендем. – Дек. **Зп:** 16 (с. Охримівка, Фл. УРСР, т. 5).

1151. *P. rhoeas* L. – М. дикий (М. самосейка). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **Ru.** (Адв.). /ОС.ДК.ІБТ. Зах. Аз., Євр., Пн. Афр. – Лік., фарб., бур'ян, дек. По всій обл., зрідка. **Д:** 3 (ок. смт. Перещепине, Тар., 1997!), 8 (м. Днп., Ак., 1889, Тар., 1982!), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897); 19 (ок. м. Орджонікідзе, Тар., 1997!). **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 5 (Сидоров, 1897).

83. Родина *Peganaceae* – Гармалові (Гармаловые) – 49

1152. (421). *Peganum harmala* L. – Гармала звичайна (Гармала обыкновенная). Бр., к/кщ., ст/к., ввр., НКр., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **RuSt.** Євраз., Середзем. (напівпустелі). – Лік., бур'ян, фарб., жир. **Зп:** 3 (Фл. УРСР, т. 7, ок. м. Запопільжя. Скелі по Дніпру), 18 (Ян., 1912).

84. Родина *Plantaginaceae* – Подорожникові (Подорожниковые) – 61

1153. (422). *Plantago arenaria* Waldst. et Kit. (*P. scabra* Moench). – Подорожник шорсткий (Подорожник шероховатый). Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Val.(Perv.). – **StPs** /∞. Євр., Ц. Аз. – Лік., корм., бур. По всій **Д:2)** та **Зп:3)**: Фл. УРСР, т. 10, Сидоров, 1897, Тар. та ін., 1988, DSU, та ін.

1154. *P. cornuti* Gouan. – П. Корнута (П. Корнута). Бр., к/кщ., пуч/к., ввр., НКр., AlkTr., HgMs., MT°, He., Ent.(Amph.), Val. – **HalPr.** /∞. Ц. Євраз. /∞. – Лік. (при туберкульозі). По всій **Д:2)** та **Зп:2)**: Фл. УРСР, т. 10, DSU! Тар. та ін., 1998.

1155. *P. dubia* L. (*P. lanceolata* L. subsp. *lanuginosa* (Bast.) Arcang.). – П. сумнівний (П. сомнительный). Бр., к/кщ., ввр., НКр., (Alk.)MsTr., MsKs., MgT°, He., Amph(Ent.), Val. – (**Hal.**)**StPr.** Понтично-кавказький вид. /ОС,ІБТ. – Лік. **Д:2)**, 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 21 (м. Кр. Ріг, сел. Веселі Терни) та **Зп:** 3, 17, 16, 18 (Фл. УРСР, т. 10), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974).

1156. *P. intermedia* DC. (*P. biebersteinii* Opiz). – П. Біберштейна (П. Биберштейна). Бр., пуч/к., ввр., НКр., (Alk.)MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent.(Amph.), Val. – (**Hal.**)**StPr.** Причорноморський ендем. /ОД. – Лік. **Д:** 7 (ок. с. Обухівка, Сідельник, Тар., 1961!, DSU).

1157. *P. lanceolata* L. – П. ланцетолистий (П. ланцетолистный). Бр., к/кщ., ввр., НКр., MsTr., MsKs., MT°, He., Ent.(Amph.), Val. – **StPrRu.** Циркумпольярний вид. /∞. – Лік. (при головному болю), їст., корм. По всій **Д:4)** та **Зп:4)**: Фл. УРСР, т. 10, Сидоров, 1897, Тар. та ін., 1988, DSU! та ін. джерела. **β-р/акт:** 1272 Бк; Кн.: 0,97 (Присамар'я, на СГ₁ звичайному чорноземі).

1158. *P. major* L. – П. великий (П. большой). Дв., Бр., к/кщ., пуч/к., ввр., НКр., MgTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent.(Amph.), Val. – **RuPr.** Євраз. (адв. в Ам.). /∞. – Лік., їст. По всій **Д:4)** та **Зп:4)**: Фл. УРСР, т. 10, Сидоров, 1897, DSU.

1159. *P. maxima* Juss. ex Jacq. – П. найбільший (П. наибольший). Бр., ст/к., ввр., НКр., AlkTr., Ms., MgT°, He., Amph.(Ent., p.g.), Val. – **HalPr.** Ц. Євраз.

/ОС. – Лік. Д: 2 (с. Котовка, Бельгард, 1938!), 3 (ок. с. Василівка, Тар., 1999!), 19 (ок. с. Таврійське, Кучер., та ін., 2000!), 8 с. Одиноківка та Зп: Фл. УРСР, т. 10).

1160. *P. media* L. – П. середній (П. средний). Бр., кауд., к/кщ., вмр., НКг., MgTr., MsKs., MgT°, He., Ent.(Anph.), Val. – PrSt. Євраз. /∞. – Лік., корм. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 10. Опред..., 1987, Тар. та ін., 1988, DSU.

1161. *P. salsa* Pall. – П. солончаковий (П. солончаковый). Бр., кауд., ст/к., вмр., НКг., AlkTr., KsMs., MgT°, He., Anph.(Ent.), Val. – PrHal. Ц. Євраз., Пн. і Пд. Ам. /ОД,ОС,ДС. – Д: 3, 5 (ок. с. Булахівка, Тар. и др., 1988), 4 (ок. с. Чернявщина, Бар., 2007!), 7 (DSU!, ок. с. Петриківка, Ак., 1895), 14 (с. Мости, Кучер., 2004), 8 (с. Селецьке), та Зп:2), 16 (Фл. УРСР, т. 10), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974).

1162. + ! *P. schwarzenbergiana* Chur. – П. Шварценберга (П. Шварценберга). Бр., кауд., ст/к., вмр., НКг., AlkMsTr., KsMs., MgT°, He., Ent.(Anph.), Val. – PrHal. Пд. та Сер. Євр. /ОС. – Д:1), 3 (біля Солоного лиману, Манюк, 2009), 5 (ок. с. Булахівка, Тар., 1993!, 1999). К.– I. Євр. Черв. сп. К.– I.

1163. *P. tenuiflora* Waldst. et Kit. – П. тонкоколосий (П. тонкоколосый). Од.-Дв., пуч/к., вмр., Т., НКг., AlkTr., KsMs., MgT°, He., Anph., Val. – PrHal. Ц. Євраз. /ОС. – Д: 3 (по р. Оріль, Ак., 1895), 5 (ок. с. Булахівка) та Зп: 17 (Фл. УРСР, т. 10), 14 (Кузм., 1974), 19 (Ян., 1912).

1164. *P. urvillei* Opiz (*P. stepposa* Kuprijan.). – П. Урвілля (П. Урвилля). Бр., кауд., ст/к., НКг., MgTr., Ks., He., MgT°, Ent.(Anph.), Val. – St. Балкани, Ц. Євраз. /ОС. – Лік. Д:3), 3, 5 (Присамар'я., Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Тар., 1986!, 2007!, Бар., 2000), 21 (Кучер., 2000); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

85. Родина Polygalaceae – Китяткові (Истодовые) – 50

1165. (423). *Polygala comosa* Schkuhr – Китятки чубаті (Истод хохлатый). Бр., ст/к., вмр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Val. – SilPr. Сер. та Сх. Євр. /ОС,ДоК,ДС. – Лік., дек. Д: 3, 5 (Фл. УРСР, т. 7, Присамар'я., Тар., и др., 1988), 8 (Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань) та 14 (Сидоров, 1897), Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1166. *P. moldavica* Kotov – К. молдавські (И. молдавский). Бр., ст/к., вмр., НКг., MsTr.(Ca), MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – St. Причорном., Румунія. – Зп: 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897).

1167. *P. podolica* DC. – К. подільські (И. подольский). Бр., ст/к., вмр., НКг., MsTr., Ks., MsT°, ScHe., Ent., Val. – PrSt. Ц. та Пд.-сх. Євр. /ОС,ОД,ДС,ДВ. – Дек. (Є форми з фіолетовими та білими квітками). Д: 3, 5 (Присамар'я., Тар. и др., 1988), 7, 8, 9, 17 (Бар., 2000), на правобережжі, звичайно (Кучер., 2004); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 4 (по Дніпру, Бар., 2000).

86. Родина Polygonaceae – Гречкові (Гречишные) – 26

1168. (424). *Aconogonon alpinum* (All.) Schur (*Polygonum alpinum* All.). – Гірчак альпійський (Горец альпийский). Бр., к/кщ., ст/к., вмр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – Ptr. Євраз. (помірна смуга). /ІБТ. – Лік., іст.

(листя), дек. Д: 21 (Кр. Ріг, Фл. УРСР, т. 4, Рябков, по р. Інгулець, Пачоський, 1902, Опред..., 1987).

1169. (425). *Bistortia officinalis* Delarbre (*Polygonum bistorta* L.). – Бісторта зміїна - Гірчак зміїний (Бисторта змеиная - Горец змеиный). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., НКг., MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Євраз. (помірна і холодна смуги). /ОС. – Лік., їст., мед., дуб., корм. Д: 3, 8 (Фл. УРСР, т. 4); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1170. (426). *Fallopia convolvulus* (L.) Lцve (*Polygonum convolvulus* L.). – Фалопія березкова – Г. березковий (Фаллопия вьюнковая - Г. вьюнковый). Од. (виткий), ст/к., ввр., Т., Og.-MgTr., KsMs., MT°, ScHe., Ent., Ent.(Ah.), Var. – **SilRu.** (Адв.). (∞). Циркумпольярний вид. - Мед., корм., бур'ян. По всій Д:3) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 4, DSU!

1171. *F. dumetorum* (L.) Holub (*P. dumetorum* L.). – Ф. чагарникова (Ф. кустарниковая). Од. (виткий), ст/к., ввр., Т., OgTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilRu.** Євр., Ц. Аз. – Бур'ян. Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 23 (ок. смт. Апостолове, Тар., 1982!); **Зп:**2). Фл. УРСР, т. 4.

1172. (427). *Fagopyrum esculentum* Moench* – Гречка їстівна (Гречиха съедобная). Од., ст/к., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Var. – **Cul.** (Адв.). Походить з Ц. Аз. – Їст., мед., іноді як бур'ян в посівах, при дорогах. По всій Д:3) та **Зп:**3). Фл. УРСР, т. 4. DSU!

1173. *F. tataricum* (L.) P. Gaertn. – Г. татарська (Г. татарская). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Var. – **Ru.** /ДС. (Адв.). Сх. Євр., Аз. (адв. у Пн. Ам.). – Бур'ян, їст., джерело рутину. Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Сидоров, 1897).

1174. (428). *Persicaria alpinum* All. – Персикарія альпійська (Гірчак альпійський) – Персикария альпийская (Гореч альпийский). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent.(Ah.), Val. – (**Ru.**)**PtrSt.** I,Б,Т. Гори Євраз. – Лік., їст., дуб. Д:1), 21 (ок. м. Кр. Ріг, Визначник вищих рослин Укр., 1950).

1175. *P. amphibia* (L.) Delarbre (*Polygonum amphibium* L.). – Персикарія земноводна (Гірчак земноводний) – Персикария земноводная (Гореч земноводный): дві екологічні форми – var. natans Leyss. et var. terrestre Leyss. Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., MsHg., MsT°, ScHe., Ent.(Ah.), Val. – **PrPal.** Голарктика. /∞. – Лік., дуб., фарб., корм. (плоди для птахів), смолоносний, бур. По всій Д:3) та у північній частині **Зп:**3), (Фл. УРСР, т. 4), DSU!

1176. + *P. dubia* (Stein) Four. (*P. mite* Schrank). – Г. м'який (Г. мягкий). Од., ст/к., ввр., Т., MgTr., MsHg., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Євр. /ОС.– Д: 3 (Фл. УРСР, т. 4, Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889). К. – 3.

1177. *P. hydropiper* L. – Г. перцевий (Г. перечный). Од., пуч/к., ввр., Т., MsTr., MsHg., MsT°, ScHe., Ent., Val. – (**Ru.**)**PrPal.** Голаркт. – Пн. Афр. /∞. – Лік., фарб., їст. По всій Д:2) та Пн. частині **Зп:**2): Фл. УРСР, т. 4 та ін.

1178. *P. lapatifolia* (L.) Delarbe (*P. paniculatum* Andrzej. (L.). – Г. волотистий (Г. метельчатый). Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., HgMs., MsT°, He., Val. – **PalPr.** Пд.-сх. Євр. /∞. – Лік. По всій Д:3) та **Зп:**3): (Фл. УРСР, т. 4).

1179. *P. lapatifolia* subsp. *andrzejowskiana* (Klokov) Sojak – Г. Андржеєвського (Г. Андржеевского). Од., ст/к., внр., Т., Og.-AlkTr., HgMs., MsT°, He., Ent. – **HalPr**. Пд. Укр. /OC. – Д:2), 8 та **Зп**: 3, 5 (Фл. УРСР, т. 4).

1180. + *P. minor* Huds. (*Persicaria minor* (Huds.) Opiz). – Г. малий (Г. малый). Од., пуч/к., внр., Т., OgTr., HgMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **PalPr**. Євраз., Пн. Афр. /OC.– Бур'ян. Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986. Тар., 1998!), 8 (ок. с. Таромське, Бекетов, 1886); К. – 4, **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 4 (с. Біленьке, Ак., 1889).

1181. *P. maculosa* S.F.Gray (*P. persicaria* L.). – Г. почечуйний (Г. почечуйный). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., Ms., MgT°, He., Ent.(Ah.), Val. – **RuPr**. Євраз., Пн. Ам. /∞. – Мед., лік. (проти геморою), віт., ефір. По всій Д:3) та **Зп**:3): Фл. УРСР, т. 4, DSU!

1182. *P. zaporoviensis* (Klokov) Tzelev (~*Polygonum lapatifolium* L.). – Г. запорізький (Г. запорожский). Од., ст/к., Т., MsTr., HgMs., MsT°, He., Ent., Val. – **Pr**. Ендем Пд. Укр. **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 4, 11 (Фл. УРСР, т. 4).

1183. (429). *Polygonum arenarium* Waldst. et Kit. – Гірчак пісковий (Горец песчаный). Од., ст/к., внр., Т., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent.(Ah.), Val. – **StPs**. Сер. Євр., Пд/ Зах. Укр. – Лік., дек., дуб. Д: 2 (ок. с. Бабайківка, Тар., 1994!), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Фл. УРСР. т. 4).

1184. *P. aviculare* L. s. str. – Г. звичайний або спориш звичайний (Г. птичий). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., MsKs., EuT°, ScHe., Ent.(Ah.), Val. – **Ru**. Космополіт. – Лік., віт., фарб., корм., газонна рослина. По всій Д:5) та **Зп**:5): Фл. УРСР, т. 4, DSU!, інші джерела.

□ -р/акт.: 2254,4 Бк, (35,76% за рахунок ⁴⁰K). Кн.: 1,06. Д: 3 (СГ₁).

1185. *P. bellardii* All. s.str. (*P. neglectum* Bess.). – Г. Белладье (Г. незаметный). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **Ru**. Ц. Євр. – Кавказький вид. /OC. – Корм, бур'ян. Д:3), по всій території звичайно, наприклад, 8 (м. Днп., Ак., 1889) та ін.; **Зп**: 10 (Фл. УРСР, т. 4).

1186. *P. euxinum* Chrtek (*P. robertii* Loisel.). – Г. Роберта (Г. Роберта). Бр., к/кщ.-ст/к., внр., НКг., Og.-AlkTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **LitPs**. Середзем., Понтичний вид. – Д: та **Зп**: 14, 16 (Фл. УРСР, т. 4). Критичний вид. Припускається його гібридогенне походження (Цвельов, 1979).

1187. *P. hypanicum* Klokov – Г. бузький (Г. бугский). Од., ст/к., внр., Т., Og.-AlkTr., Ms., MsT°, He., Ent., Val. – **HalPr**. Ендем півдня України. – **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974).

1188. *P. maritimum* L. – Г. морський (Г. морской). Бр., д/кщ., вр., НКг., Og.-AlkTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **HalPs**. Причорномор'я, Середзем. – Пн. Ам. – Лік. **Зп**: 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974), 16, 19 (Фл. УРСР, т. 4).

1189. *P. novoascanicum* Klokov (*P. patulum* M. Vieb.; *P. bordzilowski* Klokov). – Г. новоасканійський (Г. новоасканийский). Од., ст/к., внр., Т., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **PtPrPs**. Ендем сх. півдня Євр. /OC,IBT. – Д: 3, 21 (Фл. УРСР, т. 4), по всій **Зп**: (Фл. УРСР, т. 4).

1190. *P. pulchellum* Loisel. (*P. janatae* Klokov). – Г. Янати (Г. Янаты). Од., ст/к., внр., Т., Og.-AlkTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **HalPs**. Пд.-сх. Євр.

/ОС. – Д: 3 (Фл. УРСР, т. 4); Зп: 14 (Фл. УРСР, т. 4, Бердянська коса, Кузм., 1974).

1191. *P. scabra* (Moench) Moldenke (*P. scabrum* Moench). – Г. шорсткий (Г. шероховатый). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MgTr., EuT°, He., Ent., Val. – **RuPr**. Плюрирегіональний вид. – Корм., мед., бур'ян. Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Суворова, 1988, Тар., 1998!), по степовому Правобережжю області звичайно, Кучер., 2004).

1192. (430). *Rheum tataricum* L. f.* – Ревінь татарський (Ревень татарский). Бр., кщ., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., H/anch. – **Cul**. Пд.-сх. Євр., Сер. Аз. – Їст., лік., дуб. Д: 8 (Фл. УРСР, т. 4).

1193. (431). *Rumex acetosella* L. – Щавель горобиний (Щавель воробьиный). Бр., д/кщ., вр., G., OgTr., KsMs., MsT°, He., Amph.(Ah.), Val. – (Sil.)PrPs. Голарктичний вид, адв. в Австралії. – Лік., їст., корм., крас. По всій Д:3) та Зп:2): (Фл. УРСР, т. 4, Сидоров, 1897, Алекс. и др., 1986), DSU!

1194. *R. acetosa* L. – Щ. кислий (Щ. кислый). Бр., к/кщ., пуч/к., ввр., НКг., Og.-MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **SilPr**. Євраз., Середзем. /∞. – Лік., їст., фарб., дуб. По всій Д:3): (по р. Саксагань, Сидоров, 1897, Фл. УРСР, т. 4); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1195. *R. aquaticus* L. – Щ. водяний (Щ. водяной). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., MsHg., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **SilPal**. Євраз. /ОС. – Лік., дуб. Д:2), 3 (проти с. Ів.-Михайлівки, Алексеев и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 4, Гроссгейм, 1905), 14 (Ак., 1894).

1196. *R. confertus* Willd. – Щ. кінський (Щ. конский). Бр., к/кщ., ввр., MsT°, НКг., MsTr., KsMs., ScHe., Amph.(Ah.), H/anch. – **RuPr**. Євраз. (помірна смуга). /∞. – Піонер заселення сипучих гірничих відвалів, напр., в ок. м. Орджонікідзе (Тар., 1999, 2001). Лік. Часто, по всій Д:3) і Зп:3): Фл. УРСР, т. 4, DSU! та ін.

1197. *R. crispus* L. – Щ. кучерявий (Щ. курчавый). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr.(AlkTr.), Ms., MT°, He., Amph.(Ah.) – **RuPr**. Циркумпольярний вид. /∞. – Лік., їст., бур'ян, дуб., крас. По всій Д:4) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 4, DSU! та ін.

1198. *R. hydrolapatum* Huds. – Щ. прибережний (Щ. прибрежный). Бр., кщ. Hel., MsTr., Hg., MgT°, He., Amph.(Ah.), Val. – **PrPal**. Євр., Пн. Афр. /∞. – Лік., їст., корм., дуб. Часто, по всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 4, DSU! та ін.

1199. *R. longifolius* DC. (*R. domesticus* C.Hartm.). – Щ. довголистий (Щ. длиннолистный). Бр., кщ., НКг., Ms., MsTr., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **SilRu**. Ц. Євраз., Пн. Ам. /ОС,ДС₂– Лік., бур'ян. Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 14 та Зп: 3 (Сидоров, 1897), 19 (Фл. УРСР, т. 4).

1200. *R. lonaczewskii* Клоков – Щ. Лоначевського (Щ. Лоначевского). Бр., ст/к., ввр., НКг., Alk.-MgTr., MsKs., MsT°, He., Amph., Val.(H/anch.). – (Hal.)PrSt. Пд.-сх. Євр. – Зп: 14 (Фл. УРСР, т. 4).

1201. *R. maritimus* L. – Щ. морський (Щ. морской). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MgTr.(AlkTr.), Ms., MsT°, He., Amph.(Ah.), Val. – **HalPr**. Голарктичний вид./ОС,ІБТ. – Лік. Д: 8 (Ігренъ, Ак., 1889), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др.,

1986), 21 (м. Кр. Ріг, берег Карачуновського водосховища, Тар., 1994!); **Зп:** 5 (Сидоров, 1897).

1202. + *R. marschallianus* Rchb. – Щ. Маршалів (Щ. Маршаллов), Бр., к/кщ., ввр., НКр., MgTr.(AlkTr.), Ms., MsT°, He., Amph.(Ah.), Val. – **HalPr.** Голарктичний вид. /ДВ. – Лік. **Д:1**, 10 (ок. хут. Перепелячий, біля р. Вовча, Бар., 2007!). К.– I.

1203. *R. obtusifolius* subsp. *sylvestris* (Lam.) Ielak. (*R. sylvestris* (Lam.) Wallr.). – Щ. лісовий (Щ. лесной). Бр., НКр., MsTr., Ms., MgT°, HeSc., Amph., Val. – **RuSil.** Євр., Середзем. (адв. у Пн. Ам.). /ОС. – Лік. (проти раку, діареї, дизентерії), дуб., фарб., корм. **Д:** 8 (ок. Днп., Ак., 1889, часто).

1204. *R. patenia* L.* – Щ. шпінатний (Щ. шпинатный). Бр., ст/к., MgTr., KsMs., MgT°, ScHe., Amph., H/anch. – (**Ru.**)**Cul.** Пд. Євр. /ДС. – Їст., бур. **Д:1**: 8 (Ак., 1889, Днп., (як здичавіла) на пустирі біля вул. Робоча (відомо чотири локалітети, Тар., 2002, 2003!). Потребує уточнення видової назви.

1205. *R. stenophyllus* Ledeb. – Щ. вузьколистий (Щ. узколистный). Бр., ст/к., ввр., НКр., MgTr.(AlkTr.), KsMs., MgT°, He., Amph., H/anch. – **HalPr.** Ц. Євраз. /∞. – Лік., бур'ян. По всій **Д:3**) та **Зп:3**): Фл. УРСР, т. 4, Присамар'я, Алекс. и др., 1986. DSU!

1206. *R. thyrsoflorus* Fingerh. – Щ. пірамідальний (Щ. пирамидальный). Бр., ст/к., ввр., НКр., OgTr., KsMs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – (Ps.)**HalPr.** Євраз. /ОС,ДВ,ДС. – Лік., їст. **Д:** 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 5, 8 (Фл. УРСР, т. 4), 8, 9, 17 (побережжя Днп., Бар., 2000), на правобережжі, зрідка, Кучер., 2004.

1207. *R. tuberosus* L. subsp. *turcomanicus* Reich.f. (*R. euxinus* Klokov). – Щ. чорноморський (Щ. черноморский). Бр., пуч/к., ввр., НКр., AlkTr., Ms., MsT°, He., Amph., Val. – **HalPr.** Ендем Пд.-сх. Євр. – Лік., їст., дуб. **Зп:** 16 (Фл. УРСР, т. 4).

1208. + ! *R. ucrainicus* Fisch. ex Spreng. – Щ. український (Щ. украинский). Бр., НКр., Og.-AlkTr., Ms., MgT°, He., Amph., Val. – **HalPr.** Ц. Євраз./ОС,ІБТ. – **Д:3**, 3 (Опред..., 1987), 8 (Нижня течія р. Самари, Фл. УРСР, т. 4, Ак., 1889, Тар., 1979!, ок. с. Обухівка та с. Сухачівка, Бар., 2000), 5 (ок. с. Соснівка, Тар., 1981!), 19 (ок. м. Марганець, Хархота, 1982); К. – 4; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). DSU! К.– 4. Євр. Черв. сп. К. – R.

87. Родина Portulacaceae – Портулакові (Портулаковые) – 25

1209. (432). *Portulaca oleracea* L. – Портулак городній (Портулак огородный). Од., ст/к., ввр., Т., Og.-MgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Anch., Ерз.(Мугт.). – **Ru.** Сх. Євр., Аз. (помірна смуга), адв. у Пн. Афр. (тепер космополіт). /∞. – Їст., корм., лік. По всій **Д:3**): 3, 5 (Алекс. и др., 1988), 8 (Тар., 1981, 2001!), 9, 17 (Бар., 2000!) та **Зп:4**): Фл. УРСР, т. 4, 1, 4 (уздовж Дніпра, Бар., 2000), DSU!

88. Родина Primulaceae – Первоцвіті (Первоцветные) – 38

1210. (433). *Anagalis arvensis* L. – Курячі очки польові (Очный цвет пашенный) Од., ст/к., ввр., Т., MgTr., MsKs., MgT°, He., Ent.(Ah.), Val. – **Ru.**

(Адв.). Євраз. /ОС. – Отр., бур'ян. Д: 8 (Днп., DSU, 2000!); Зп: 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974).

1211. + *A. foemina* Mill. (*A. caerulea* Schreb.). – К. о. голубі (О. ц. голубой). Бр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – Ru. /ОС,ДС,ІБТ. (Адв.). Євр., Середзем., Сер. Аз., Пн. Ам. – Бур'ян, дек. Д:1): 5 (с. Кочережки, Тар., 1981!, 14 (с. Саксагань, Ак., 1889), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982), 21 (м. Кр. Ріг, ок. ЦГОК, Кучер., Баранцев, 2001!), 22 (ок. с. Андріївка, схили до р. Інгулець, Красова, 2000). К. – 4. Зп: 19 (Фл. УРСР, т. 8).

1212. (434). *Androsace elongata* L. – Переломник видовжений (Проломник удлиненный). Од., ст/к., впр., Т., MsTr., KsMs., He., Ent.(Ah.), Val. – StRu. Пд. Євр., Сер., Аз. (помірна смуга). /ОС. – Бур'ян. По всій Д:3): 8, напр., ок. Днп., Сидоров, 1897, Присамар'я, Тар. и др., 1988 та ін. Зп:3): 14 (Фл. УРСР, т. 8).

1213. *A. maxima* L. subsp. *turczaninovii* (Frein) Fed. – П. великий (П. большой). Од., ст/к., впр., Т., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – StRu. Сх. Євр., Аз. (помірна смуга). /Док,ІБТ,ДС. – Бур'ян. Д: 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897, Комісарівський ліс, Бельгард, 1955), 14 (с. Саксагань, Ак., 1889), 21 (Фл. УРСР, т. 8); Зп: 19 (м. Ногайськ, 1925, DSU!).

1214. (435). + *Centunculus minimus* L. – Недорісток найменший (Низмянка малая). Од., ст/к., впр., Т., OgTr., MsHg., MgT°, ScHe., Ent., Val. – PrPal. Євр., Середзем., Пн. Ам. /ДВ. – Д: 12 (Вел.-Михайлівка, Бекетов, 1886). К. – 4.

1215. (436). *Glaux maritima* L. – Молочка приморська (Млечник приморський). Бр., д/кщ., вр., НКг., AlkTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – HalPr. Голарктика /∞. – По всьому регіону, спорадично, Д: 3 (Фл. УРСР, т. 8), 5 (ок. м. Павлоград, Тар. и др., 1988), 7 (ок. с. Обухівка, Тар., 1961!), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 17, 21 (Фл. УРСР, т. 8); Зп: 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974).

1216. (437). + *Hottonia palustris* L. – Плавушник болотний (Турча болотная). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., Hel., MsTr.(Nitr.), Hy., ScHe., Ent.(Ah.), Val. – Pal. Євр. – Д: 3 (с. Хащове, 1946! DSU!, Присамар'я, Тар. та ін., 1988; DSU, 1938, 1946!), 8 (Ігренъ, Ак., 1889). К. – 3; Зп: : 11 (Фл. УРСР, т. 8). К. – 3.

1217. (438). *Lysimachia nummularia* L. – Вербозілля лучне (Вербейник монетчатый). Бр., повз., пуч/к., вр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val.(Var.). – SilPr. Євр., Середзем., Пн. Ам., (в Япон. адв.). /∞. – Лік., їст., мед., фарб., дек. Звичайно, по всій Д:4) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 8; Сидоров, 1897, DSU!

1218. *L. punctata* L. – В. крапчасте (В. точечный). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., MsHg., MgT°, ScHe., Ent., Val. – (Sil.)PrPal. Зах., Сер. Євр., Середзем. /ДВ. – Мед. Д: 12 (Вел.-Михайлівка, Бекетов, 1886).

1219. *L. vulgaris* L. – В. звичайне (В. обыкновенный). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., Hel., MsTr., Hg., MgT°, ScHe., Ent., Val. – Pal. Євр., Середзем., Пн. Ам. – Лік., їст., мед., фарб., дек. Звичайно, по всій Д:3) та Зп:2): Фл. УРСР, т. 8; Сидоров, 1897, Тар. та ін., 1988, DSU!

1220. (439). + *Naumburgia thyrsoflora* (L.) Rchb. – Кизляк китицеквітний (Наумбургия кистецветная). Бр., д/кщ., повз., пуч/к., вр., Hel., MsTr., Hg.,

MgT°, ScHe., Ent., Val. (Hdch.). – **Pal.** Євраз. (помірна смуга), Середзем., Пн. Ам. /ОС,ОД. – Мед. По всій Д:2), 3 (с. Степанівка, Бельгард, 1940), 3, 8 (Ак., 1889, ок. ПЗ Дніпр.-Орільського, Бар., 2000). К. – 3; **Зп:3**): Фл. УРСР, т. 8; Сидоров, 1897, DSU! К. – 4.

1221. (440). + *Primula veris* L. – Первоцвіт весняний (Первоцвет весенний). Бр., к/кщ., ввр., НКр., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **PrSil.** Євр. (Пд., Сер., Сх.). /ОС. – Лік., віт., їст., дек. Д: 3 (по р. Самарі, Ак., 1904, 1912!), 8 (Днп., о. Монастирський, рослина натуралізована, здичавіла, Бар., 1988!). К. – 0.

89. Родина *Pyrolaceae* – Грушанкові (Грушанковые) – 36

1222. (441) + *Pyrola rotundifolia* L. – Грушанка круглолиста (Грушанка круглолистная). Бр., зимовозелений, д/кщ., вр., НКр., MsTr., Ms., MsT°, HeSc., Ent., Anch. – **Sil.** Сер. Євр., Аз. (без тропіків), Пн. Ам. /ОС. – Дуб., дек. Д: 3 (Самарський бір, Ак., 1881!). К. – 0.

90. Родина *Ranunculaceae* – Жовтецеві (Лютиковые) – 18

1223. (442) + *Aconitum nemorosum* M. Vieb. ex Rchb. – Аконіт дібровний (Аконит дубравный). Бр., бул/к., ввр., НКр., MgTr., Ms., MsT°, HeSc., Ent., Val. – **PrSil.** Ендем Сх. Євр. /ОС,ДВДоК,ІБТ. – Лік., дек., отр. Д: 3 (Бельгард, 1938, ок. с. Капітанівка, ок. с. Андріївки, заплава р. Самари, Тар., 1982!, 1990!, Єрмаков, 1982!), 8 (Днп., Ак., 1889), 9 (Синельниково, Шмальгаузен), 13 (ок. с. Біленщина), 21 (м. Кр. Ріг, Кучер., 2001, 2004). К. – 2. та **Зп: 3** (Фл. УРСР, т. 5). К. – 2.

1224. + *A. rogoviczii* Wissjul. – А. Роговича (А. Роговича). Бр., бул/к., ввр., НКр., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **PrSil.** Євр. /ОС. – Дек., отр., Д:1): 3 (ок. с. Андріївка, на схилі балки, знайдена лише одна особина, Таранець, 1994! (Кучер., 2001). К. – 1.

1225. (443). + *Actea spicata* L. – Воронець колосистий (Воронец колосистый). Бр., к/кщ., (з кауд.), ввр., НКр., MgTr., Ms., MsT°, Sc., Ent., Endz. – **Sil.** Голарктика, ДС. – Лік., отр., крас. Д: 14 (ок. с. Бородаївка, б. Мале Парне, Сідельник, 1938!). К. – 0.

1226. (444). + *Adonis aestivalis* L. – Горицвіт літній (Горицвет летний). Од. ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, He., Val. – **Ru.** Євр., Зах. Аз. /ДВ. – Лік., дек., отр., бур'ян. Д: 9 (Синельниково, Ак., 1889). К. – 1.; **Зп: 3** (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 1.

1227. *A. flammea* Jacq. – Г. полум'яний (Г. пламенный). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **StRu.** Серед., Пд., Сх. Євр., Кавк., М. Аз. – Лік. **Зп: 19** (ок. м. Ногайськ. Фл. УРСР, т. 5).

1228. + *A. vernalis* L. – Г. весняний (Г. весенний). Бр., к/кщ., пуч/к., ввр., НКр., MgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val.(Murm.). – **St.** Євр., Пд. Сиб. /ОС,ДС. – Лік., дек., віт., отр. Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Сидоров, 1897, ок. Ігрени, Тар., 2007, б. Яцев Яр., Тар., 1977!; Бар., 2000), 14 (Сидоров, 1897, Кучер., 2001); К. – 2. **Зп: 3** (о. Хортиця, Кор., 1993), 10, 14 (Ян., 1912), 17 (Ак., 1889), 21, 22 (Кучер., 2001). К. – 2.

1229. + *A. wolgensis* Steven – Г. волзький (Г. волжский). Бр., к/кщ., ввр.,

НКг., MgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val.(Mugn.). – St. Ц. Євраз. /OC,IBT. – Лік., віт., дек., отр. Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, ок. Ігрень, Тар., 2008!), 22 (б. Зелена, Кучер. та ін., 2000!), 21 (Фл. УРСР, т. 5, Кучер., 2000); К. – 2. Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 2.

1230. (445). + *Anemone nemorosa* L. – Анемона дібровна (Ветреница дубравная). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., G., MsTr., Ms., MsT°, HeSc., Ent., Val. – Sil. Євр. – Мед., дек., отр. Д: 3 (ок. с. Вісилівка, Бекетов, 1886). К. – 0.

1231. + *A. ranunculoides* L. – А. жовтецева (В. лютичная). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., G., MgTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Val. – Sil. Євр., Середзем., Кавк. /∞. – Лік., дек., отр. По всій Д:3): (Фл. УРСР, т. 5, Тар., 1966!, Алекс. и др., 1986, DSU!, на Степовому правобережжі, рідко, Кучер., 2004). К. – 3. Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 3.

1232. + *A. sylvestris* L. – А. лісова (В. лесная). Бр., к/кщ., пуч/к., вмр., НКг., MgTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – StSil. Євр., Ц. Аз. /OC,ДВ,ДоК,IBT. – Лік., дек., пирофоб. Д: 3 (ок. с. Попасне, Тар., 1964!, 5 (Присамар'я., Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889), 12 (Подороженко, 1954! DSU), 13 (с. Зелений Яр), 21 (ок. м. Кривий Ріг), 22 (ок. с. Шестерня. Кучер., 2001, Кучер., 2004). К. – 2.

1233. (446). *Batrachium circinatum* (Sibth.) Spach *B. foeniculaceum* (Gilib.) V. Krecz. – Водяний жовтець закручений (В. ж. фенхелевидний) – Водяной лютик фенхелевидный. Бр., пуч/к., вр., Hd.(hy), (Alk.)MsTr., Ну., MgT°, ScHe., Ent., Hdch. – Aq. Євр., Сиб., Сер. Аз. /∞. – По всій Д:3), напр. 3 (Алекс. и др., 1986), 5 (ок. с. Булахівка, Тар., 1989!), на Степовому правобережжі, зрідка, Кучер., 2004), 8, 9, 17 та Зп: 1, 4 (прибережні до Дніпра території, Бар., 2000).

1234. + *B. rionii* (Lagger.) Nym. – В. ж. Ріона (В. л. Риона). Бр., д/кщ., пуч/к., Hd.(hy), MsTr., Ну., MgT°, ScHe., Ent., Hdch. – Aq. Ц. Євраз. /OC,ДВ. – Корм., дек. Д:1): 8 (ок. смт. Сухачівка, Тар., 1983!), 8 (ок. ПЗ Дніпр.-Орільського) та 16 (с. Карноухівка, Бар., 2000), 17 (с. Бутовичівка по р. Сура, Кучер., 2004). К. – 2.

1235. *B. trichophyllum* (Chaix) Bosch (*B. divaricatum* (Schrank) Schur). – В. ж. волосистий (В. л. волосистый). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., Hd.(hy), MsTr., Ну., MsT°, ScHe., Ent., Hdch. – Aq. Євр., Пн. Аз., Пн. Ам. /OC. – Д:3), 3 (ок. с. Богате, р. Оріль, Тар., 1997!), 5 (ок. с. Булахівка, А. Дубина, Тар., 1993!); 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Сідельник, 1948, Бар., 2000!); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1236. (447). + *Caltha palustris* L. – Калюжниця болотна (Калужница болотная). Бр., пуч/к., вмр., Hel., MsTr., Hg, EuT°, He., Ent., Val. – PrPal. Євраз., Пн. Ам. /∞. – Дек., лік., отр. По всій Д:2), К. – 3 та Зп:2): Фл. УРСР, т. 5, DSU!, Присамар'я, Алекс. и др., 1986, о. Хортиця, Кор., 1993 та ін. К. – 3.

1237. (448). *Ceratocephalus testiculata* (Crantz.) Besser – Ріп'яшок яйцевидний (Рогоглавник яйцевидный). Од., ст/к., вмр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Ерз. – Ru. Ц. Євраз. /∞. – Лік., бур'ян. По всій Д:3); Зп:3). Фл. УРСР, т. 5, Сидоров, 1897, DSU!

1238. (449). + *Clematis integrifolia* L. – Ломоніс цілолистий (Ломонос цельнолистный). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MgTr., KsMs, MgT°, He., Ent., Anch. –

StPr. Ц. Євраз. /*ОС,ДоК,ІБТ.* – Дек., лік. **Д:2**), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986, DSU!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889; Бар., 2000), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 21 (Фл. УРСР, т. 5, Кучер., 2001); К. – 3; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 2.

1239. *C. orientalis* L.* – Л. східний (Л. восточный). Кущ (2–4м заввишки), плеткий, ст/к., ввр., nPh., OgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Anch. – **Ps.** (адв.) Ц. Євраз. /*ДС.* – Дек. **Д:** 8 (здичавіло в Днп., Тар., 1998! **Зп:** 14 (Фл. УРСР, т. 5).

1240. *C. vitalba* L.* – Л. виноградолистий (Л. виноградолистный). Кущ (2–3 м), плеткий, ст/к., ввр., nPh., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Anch. – **SilPr.** (Дичавіє). Серед. Євр., Середзем., Кавк. /*ОС.* – Дек., лік., корм (для кіз). **Д:2**), Фл. УРСР, т. 5, DSU! 3, 8 (Днп., Тар., 1974, 1998!).

1241. (450). *Consolida orientalis* (J. Gay ex Gnen et Godr.) Schrodingtr* – Сокирки східні (Сокирки восточные). Од., ст/к., ввр., Т., MgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **Cul.** (Дичавіє). Серед., Сх. Євр., Середзем., Серед. Аз. /*ОС,ІБТ.* – Бур'ян, дек., мед. **Д:** 8 (ок. м. Днп., DSU!), 21 (ок. м. Інгулець, заказник Візирка, Тар., 2004!); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 17 (Дюкова, 1938! DSU).

1242. *C. paniculata* (Host) Schur – С. волотисті (С. метельчатые). Од., ст/к., ввр., Т., MgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **StRu.** Пд., Сх. Євр., Середзем. /*∞.* – Бур'ян, дек., отр. По всій **Д:2**), Фл. УРСР, т. 5; 10 (ок. с. Дебальцеве, Тар., 1998!), DSU!, **Зп:** 3 (Кор., 1993), 14 (Кузм., 1974, Коломийчук, 2000).

1243. *C. regalis* S.F. Gray – С. польові (С. полевые). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **Ru.** Євр. Зах. Сиб. (адв. Пн. Ам.). – Лік., дек., отр., бур'ян. По всій **Д:4**) та **Зп:4**): Фл. УРСР, . 5, DSU!

β-р/акт.: 305,62 Бк, Кн.: 0,96 (Присамар'я, СГ чорнозем, 1975).

1244. (451). + *Delphinium cuneatum* Steven ex DC. – Дельфіній клиновидна (Живокость клиновидная). Бр., к/кщ., ввр., НКr., OgTr., Ms, MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Ендем Пд.-сх. Євр., (Причорномор'я). /*ОС,ОД,ДоК.* – Дек., отр. **Д:** 3 (байрачні ліси, Бельгард, 1938, піщана тераса р. Самари, ок. с. Андріївка, Тар., 1981, 1988!), 8 (ПЗ Дніпр.-Орільський, Манюк, 1995!), 13 (с. Біленщина, Кучер., 2004). DSU! К. – 3.

1245. (452). + *Ficaria calthaefolia* Rchb. – Пшінка калюжницелиста (Чистяк калужницелистный). Бр., бул/к., ввр., G., MgTr., KsMs, MsT°, ScHe., Ent., Val. – **PrSil.** Сер., Пд.-сх. Євр. – Дек., отр. **Зп:** 3 (Кор., 1993). К. – 4.

1246. *F. stepporum* P. Smirn. – П. степова (Ч. степной). Бр., бул/к., ввр., G., MgTr., KsMs, MsT°, ScHe., Ent., Val. – **StSil.** Пд. понтичний вид. /*ІБТ.* – Дек., отр. (під час цвітіння). **Д:2**), По Степовому правобережжю, спорадично (Кучер., 2004). **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1247. *F. verna* Huds. *aggr.* – П. весняна (Ч. весенний). Бр., бул/к., ввр., Viv., G., MgTr., Ms, MsT°, HeSc., Ent., Val. – **Sil.** Євр., Ц. Аз. – Дек., отр. (під час цвітіння), їст. (бульби та листя після цвітіння рослин), віт. **Д:3**): Фл. УРСР, DSU та ін. джерела. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Сидоров, 1897; Кор., 1993), 4, 5 (DSU!).

1248. (453). *Myosurus minimus* L. – Мишачий хвіст малий (Мышехвостник малый). Од., пуч/к., ввр., Т., Ms.-AlkTr., Ms., EuT°, He., Ent.(Ah.). Val. – **RuPr.** Євраз., Пн. Ам., Пн. Афр., Австралія. /*∞.* – Бур'ян. По всій **Д:2**) та **Зп:2**): напр.,

Фл. УРСР, т. 5, DSU, о.Хортиця, Кор., 1993 та ін.

1249. (454). *Nigella arvensis* L. – Чорнушка польова (Чернушка полевая). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **StRu.** (Адв.). Ц. Євраз., Пн. Афр. /*ОС,ІБТ.* – Мед., дек., бур'ян. **Д:3**), 3, 5 (Присамар'я, Акімова, 1959!, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889; Тар., 1999! Бар., 2000), 21 (Кучер., 2000); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974), 17 (Фл. УРСР, т. 5).

1250. (455). + + *Pulsatilla grandis* Wender – Сон великий (Прострел большой). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., KsMs, MsT°, He., Ent., Anch. – **PrSil.** Сер., Пд.-сх. Євр. /*ОС.* – Дек., лік. **Д:** 3 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986, ок. с. Всесвятське, арена, кв. 27, Дем'янов, 2006!), 8 (Днп., Ак., 1889, Пестун, 1946! DSU!). К. – 2. Черв. кн. Укр. К.– П.

1251. + *P. patens* (L.) Mill. (*P. latifolia* Rupr.). – С. широколистий (П. широколистный). Бр., ст/к., ввр., НКг., OgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **SilPr.** Пд.-сх. Євр. /*ОС,ДоК.* – Дек., лік., отр. **Д:** 3 (Клепов, 1934), 8 (Днп., Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897). К. – 0. **Зп:1**), 10 (зак. Кам'яні могили).

1252. + + *P. pratensis* (L.) Mill. (*P. nigricans* Stork.) – С. чорніючий (П. чернеющий). Бр., ст/к., ввр., НКг., Og.-MsTr., KsMs, MsT°, ScHe., Ent.(p.g.), Anch. – **SilPr.** Сер., Пд.-сх. Євр. /*ОС,ДС,ІБТ.* – Дек., лік. **Д:** 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986) 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Гембицкая, 1918!, Тар., 1970!, 1983, 2007!; Бар., 2000), 17 (ок. с. Військове, Тар., 1997!), 21 (Кучер., 2000), К.– 3. **Зп:** 3 (о. Хортиця, -Кор., 1993), 10 (Фл. УРСР, т. 5), 6, 8, 11, 13, 14, 17 (Шелегеда, 2001). К.– 3. Черв. кн. Укр., К.– П.

1253. (456). *Ranunculus acris* L. – Жовтець їдкий (Лютик едкий). Бр., пуч/к., ввр., НКг., MsTr., HgMs, MgT°, He., Ent., Val.(Hdch.). – **Pr.** Ц. Євраз. /*ОС,ДС.* – Лік., отр., бур'ян. **Д:2**), 3 (с. Богате, Тар., 1996!), 5 (Кочерезьке лісво, Тар., 1990!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 14 (с. Мишурін Ріг, Сидоров, 1897); **Зп:** 3 (Запоріжжя, Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 5).

1254. + *R. auricomus* L. – Ж. золотистий (Л. золотистый). Бр., к/кщ., пуч/к., ввр., НКг., MsTr., Ms, MgT°, ScHe., Ent., Val.(Hdch.). – **SilPr.** Євр., Сиб., Кавк. /*ОС,ДС.* – Дек., мед., їст., корм. (в сіні). **Д:** 5 (ок. Павлограда, Сидоров, 1895, ок. с. Кочережки, Тар., 1985!), 8 (ПЗ Дніпр.-Орільський, Манюк, 1996!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 14 (м. Верхньодніпровськ, Сидоров, 1897). К. – 3.

1255. + *R. cassubicus* L. – Ж. кашубський (Л. кашубский). Бр., к/кщ., пуч/к., ввр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Ц. Євраз. – Дек., мед. **Д:** 8 (ок. Днп., Ак., 1889, ок. Дієвки, Кучер. та ін., 2003!). К.– 0.

1256. + *R. flammula* L. – Ж. вогнистий (Л. жгучий). Бр., к/кщ., пуч/к., ввр., НКг., MsTr., HgMs, MsT°, He., Ent., Val.(Hdch.). – **Pr.** Євр., Зах. Сиб. /*ОД,ОС.* – Лік., бактерицид., отр. **Д:1**), 2 (ок. с. Котівка, біля р. Оріль) та 3 (ок. Новомосковська, Ак., 1895), 5 (ок. с. Булахівка, Тар., 1974!), К. –3. **Зп:** 3 (Бекетов, 1886, Запоріжжя, Сидоров, 1897).

1257. *R. illiricus* L. – Ж. ілірійський (Л. илирийский). Бр., бул/к., ввр., G.,

Og.-MsTr., KsMs, MsT^o., ScHe., Ent., Val. – **StPr(Ps)**. Євр. /∞. – Дек., пергоніс, лік. По всій Д:3), Сидоров, 1897, DSU! **Зп:** 3, 14, 19 (Фл. УРСР, т. 5).

1258. + **R. lingua** L. – Ж. язиколистий (Л. язиколистный). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., Hel., MsTr., MsHg, MgT^o., ScHe., Ent., Val. (Hdch.). – **PrPal**. Євр., Ц. Аз., Кавк. – Лік., корм. (для бобрів), дек. Д: 3 (Ак., 1889, Сідельник, 1937!), 5 (Сидоров, 1897, DSU, 1977!, Тар., 1978), 8 (ок. Днп., Ак., 1889). К. – 3. **Зп:** 3 (Фл. УРСР, т. 5). К. – 3.

1259. **R. oxyspermum** Willd. – Ж. гостронасінний (Л. остроплодный). Бр., бул/к., ввр., НКг., MsTr., Ks, MgT^o., He., Ent., Val. – **StPtr**. Сх. Євр., Кавк., Сер. Аз. /ОС. – Пергоніс., дек. Д: 3, 5 (Алекс. и др., 1986); К. – 4. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 5 (лів. берег р. Конки, Сидоров, 1897), 14, 17, 19 (Фл. УРСР, т. 5).

1260. **R. pedatus** Waldst. et Kit. – Ж. стоповидний (Л. стоповидный). Бр., бул/к., ввр., G., MgTr., Ms, MgT^o., ScHe., Ent., Val. – **SilPr**. Ц. Євраз. /ОС, ДоК, ІБТ. – Корм. (для оленів). Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 3 (ок. с. Хашове, Чернікова, 1938!, DSU), 5 (ок. с. Булахівка, Тар., 1990!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, дендропарк Бот саду, Тар., 1985!), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 23 (по р. Кам'янка, Кучер., 2004); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1261. **R. polyanthemos** L. – Ж. багатоквітковий (Л. многоцветковый). Бр., к/кщ., пуч/к., ввр., Og.-MgTr., KsMs, MsT^o., ScHe., Ent., Val. – **SilPr**. Євр., Зах. Аз. /∞.– Дек., бактерицид, лік., корм. (оленям), пірофоб. По всій Д:4) та **Зп:3**): Фл. УРСР, т. 5, DSU!

1262. + **R. polyphyllus** Waldst. et Kit. ex Willd. – Ж. багатolistий (Л. многолистный). Бр., д/кщ., вр., Hel.-Hd.(hy), MsTr., Pl., MgT^o., ScHe., Ent., Hdch. – **Aq(Pal)**. Ц. Євраз. /ОС. – Д:2): 3 (Ак., 1889, **R. p. f. terrestris**, ок. с. Богате, Тар., 1997!), 5 (ок. с. Кочережки, Тар., 1986!), 8 (ок. ж/м. Ігренъ, Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 5). К.– 4. **Зп:1**), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К.– 2.

1263. **R. polyrhizos** Stphan ex Willd. – Ж. багатокореневий (Л. многокорневой). Бр., ввр., НКг., AlkTr., MsKs, MgT^o., He., Ent., Val. – **HalSt**. Ц. Євраз. /ДВ. – Дек., мед. Д: 12 (ок. с. Вел.-Михайлівки, Бекетов, 1886).

1264. **R. repens** L. – Ж. повзучий (Л. ползучий). Бр., повз., пуч/к., вр., НКг., MsTr., Ms, MgT^o., ScHe., Ent., Val.(Hdch.). – **RuPr**. Євраз., Пн. Ам. /∞. – Лік., їст., отр., бактерицид. По всій Д:4) та на півночі **Зп:3**): Фл. УРСР, т. 5, Опред..., 1987, DSU!

1265. + **R. sardous** Crantz (**R. pseudobulbosus** Schur). – Ж. несправ - жньобульбистий (Л. ложноклубневой). Бр., пуч/к., ввр., НКг., MsTr., Ms, MgT^o., ScHe., Ent., Val. – **RuPr**. Ц. Євраз., Пн. Афр. /ОС. – Дек. Д: 8 (Днп., ок. Бот. сада ДНУ, Тар., 1978!, 2000!). К. – 4.

1266. **R. sceleratus** L. – Ж. отруйний (Л. ядовитый). Од., пуч/к., ввр., Т., MsTr., MsHg, MsT^o., ScHe., Ent., Hdch. – **PrPal**. Євраз. (помірна смуга). /∞. – Отр., лік. По всій Д:3) та **Зп:3**): Фл. УРСР, т. 5, Сидоров, 1897. DSU!

1267. **R. scyticus** Klokov (~ **R. illyricus** L.). – Ж. скіфський (Л. скифский). Бр., бул/к., ввр., G., MsTr., MsKs., MgT^o., He., Ent., Val. – **PrSt**. Пд.-сх. Євр., Кавк. /ОС. – Дек., лік. Д:2), 3 (с. Вільне, пр. берег Самари, Сідельник, 1937!, с.

Андріївка, Баранова, 1969!), 5 (ок. с. Кочережки, Тар., 1963, 1981!), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 2001!). DSU.

1268. *R. trachicarpus* Fisch. et C.A. May. – Ж. шорсткоплодий (Л. ворсинчатоплодный). Од., пуч/к., внр., Т., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. – (Ru)Pr. (Адв.). Крим. /ІБТ. – Отр., бур. Дек. Д:1), 21 (м. Кр. Ріг, Тернівський р-н, на газонах, Кучер. та ін., 1990).

1269. (457). *Thalictrum aquilegifolium* L. – Рутвиця орликолиста (Василистник водосборолистный). Бр., к/кщ., пуч/к., вмр., НКр., MgTr., KsMs, MsT°, ScHe., Amph., Val. – PrSil. Серед. та Сх. Євр. /ДС. – Дек. Д: 14 (балка Демурено, Ак., 1894!).

1270. *Th. flavum* L. – Рутвиця жовта (Василистник желтый). Бр., к/кщ., вмр., Hel., MsTr., MsHg., MgT°, ScHe., Amph., Val. – PrPal. Євр., Ц. Аз. /ОС,ДВ,ІБТ. – Лік., корм., фарб., дек., отр. Д: 7 (ок. с. Обухівка, берег р. Оріль (канала), Тар., 1985!), 8 (ок. Днп., Ак., 1894!. Дійовка, Бар., 2000, Кучер. та ін, 2003); 12 (Покровські плавні, Бельгард, 1937), 19 (с. Мар'янівка, с. Нікольське, Кучер., 2004). Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 1, 4 (схили до водосх-ща, Бар., 2000).

1271. *Th. flexuosum* Bernh. (~*Th. minus* L.). – Р. звивиста (В. извилистый). Бр., к/кщ., вмр., НКр., MgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – SilSt. Євраз., по Україні спорадично. /ОС. – Д: 8 (Ботсад ДНУ, дендропарк, Тар., 2000!); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1272. *Th. foetidum* L. – Р. смердюча (В. вонючий). Бр., НКр., MsTr.(Ca), Ks., MsT°, He., Amph., Val. – Ptr.(Ca), Сер. Євр., Пн. частина Аз., Середзем.(західне). – Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1273. + *Th. lucidum* L. – Р. блискуча (В. блестящий). Бр., к/кщ., вмр., Hel., MsTr., MsHg., MsT°, ScHe., Amph., Val. – PalPr. Євр.-причорноморський ендем. /ОС,ДоК. – Дек., бактерицид., крас. Д: 3 (ок. с. Андріївка, Тар., 1983, Алекс. и др., 1986), 8, (Ак., 1889, 1894, Опред..., 1987), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), К. – 3.

1274. *Th. minus* L. – Р. мала (В. малый). Бр., повз., к/кщ., вмр., НКр., Og.-MsTr., KsMs, MsT°, ScHe., Amph., Val. – SilSt(Ps.). Євраз. (помірна та холодна смуга), Пн. Ам. /∞. – Лік., корм., бактерицид. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 5, DSU! та ін.

1275. *Th. simplex* L. – Р. проста (В. простой). Бр., к/кщ., вмр., НКр., MsTr., Ms, MsT°, ScHe., Amph., Val. – SilPr. Євраз. (помірна смуга). /ОС,ІБТ. – Лік., корм. Д: 8 (ок. Днп., Еліашевич, 1928! Бар., 2000), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982), 21 (Кучер., 2000); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

91. Родина Resedaceae – Резедові (Резедовые) – 25

1276. (458). *Reseda inodora* Rchb. – Резеда непахуча (Резеда непахучая). Од.-Дв., ст/к., внр., Т., НКр., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – (Ru.)StPtr. (Адв.). ОС,ДоК,ДС,ІБТ. Пд.-сх. Євр., М. Аз. – Мед. Д: 3 (степи, схили, Ак., 1895), 13 (ок. с. Саксагань), 14 (м. Верхньодніпровськ), та 21 (м. Кр. Ріг, Сидоров, 1897, Фл. УРСР, т. 5).

1277. *R. lutea* L. – Р. жовта (Р. желтая). Од.-Дв., ст/к., к/пар., внр.(вр.), Т.,

НКг., MgTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **StRu.** (Адв.). Сер. Євр., Середзем., Передня Аз. /∞. – Лік., бур'ян, мед. По всій Д:4) та Зп:4): Фл. УРСР, т. 5, DSU!, Сидоров, 1897 та ін.

92. Родина Rhamnaceae – Жостерові (Крушиновые) – 54

1278. (459). *Frangula alnus* Mill. – Крушина ламка (Крушина ломкая). Кущ (1–3 м), nPh., Og.-MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Endz. – **Sil.** Євр., Середзем., Сиб., Сер. Аз. /∞. – Лік., фарб., деревне вугілля. По всій Д:2), зрідка, Фл. УРСР, т. 7, Сидоров, 1897, Тар. та ін., 1988, по Степовому правобережжю, дуже рідко, Кучер., 2004, Зп:2), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1279. (460). *Rhamnus cathartica* L. – Жостер проносний (Жостер слабительний). Кущ (1–3 м), nPh., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Endz. – **StSil.** Євр., Середзем., Ц. Аз. /∞. – Лік., дек. По всій Д:3): звичайно, та Зп:2) у північній частині: Фл. УРСР, т. 7, Присамар'я, Тар. та ін., 1988, DSU!

β-р/акт.: 363,7 Бк.; Кн.: 0,73 (на СГ₁₋₂ у Днп.).

93. Родина Rosaceae – Розові (Розовые) – 43

1280. (461). *Agrimonia eupatoria* L. – Парило звичайне (Репейничек лекарственный). Бр., ст/к., внр., НКг., MgTr.(MsTr.), KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Ерз. – **SilSt.** Євр., Середзем., Кавк. /∞. – Лік., дуб., фарб., жир. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 6, Сидоров, 1897, Тар. та ін., 1988, DSU! Фото 19.

□ -р/акт.: 777,0 – 1788,2 Бк; 29,0% дає ⁴⁰K; Кн.: 0,86 (на СГ₁ у Присамар'ї).

1281. *A. grandis* Andrzej. ex A.May. – П. велике (Р. большой). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Ерз. – **SilPr.** (Адв.). Євр. (Сер., Пд., Сх.) /ДС.ІВТ. – Д: 17 (с. Антонівка), 19 (хут. Крутенький) та Зп: 14 (Бердянськ, Фл. УРСР, т. 6).

1282. (462). + ^*Amygdalus nana* L. – Мигдаль степовий (Миндаль степной). Кущ (0,3–1 м), вр., Ch., MgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Вар. – **St.** Сер., Сх. Євр., Зах. Сиб. – Дек., лік., жир. По всій Д:2). К. – 4 та Зп:2): Фл. УРСР, т. 6, Тар. та ін., 1988, Кор., 1993, DSU! та інші джерела. К. – 4. Включений в Зелену кн. України в складі форми *Amygdaleta nane*.

1283. (463). *Armeniaca vulgaris* Lam.* – Абрикос звичайний (Абрикос обыкновенный). Дер. (3–4 м), ст/к., внр., Ph., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Zch. – **Sil.** Дичавіє. Походить з Сер. Аз., Китаю. – Їст., мед., жир., лік., фітомеліор., дек. По всій Д:4) та Зп:4): Фл. УРСР, т. 6, Сидоров, Тар. та ін., DSU!

β-р/акт.: 802,9 Бек, Кн.: 0,85 (СГ₁ у Присамар'ї).

1284. (464). *Cerasus avium* (L.) Moench* – Вишня пташина (Черешня) Черешня. Дер. (10–25 м), ст/к., внр., Ph., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Ornch. – **Sil.(Cul.)**. (Адв.). Походить з Сер. Євр., Кавк., М. Аз., Ірану. /∞. – Їст., віт., лік., фітомеліор., дуб. По всій Д:3) та Зп:4) культивується: Фл. УРСР, т. 6, Определ..., 1987.

1285. *C. fruticosa* (Pall.) Woronow – В. куцова (В. кустарниковая). Кущ (1,5–2,5 м), к/пар., вр., nPh.(G.), MgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., EndZ. – **StSil.** Сер., Пд.-Сх. Євр., Зах. Аз. /∞. – Їст., мед., дек., фітомел. По всій території:

Д:2) та Зп: Сидоров, 1897, 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988), 8, 17 (Бар., 2000) та ін.

1286. *C. mahaleb* (L.) Mill.* – Вишня антипка (Вишня антипка). Кущ, дер. (5–10 м), ст/к., ввр., Ph., MgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Endz. – (Cul.)Sil. Дико росте в лісах Молдови. /∞. – Дек., мед., добра підщепа для інших кістянкових. По всій області, зрідка. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (м. Днп, Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 6); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1287. *C. tomentosa* (Tumb.) Wall. – В. повстиста (В. войлочная). Кущ (1,5–2,0 м), ст/к., ввр., nPh., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., EndZ. – (Cul.)Sil. Сх. Аз. /∞. – Їст., мед., дек., фітомел. По всій Д:2) та Зп: Сидоров, 1897, 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988), 21 (м. Кр. Ріг, Кучер., 2004) та ін. Фото 11, 18.

1288. *C. vulgaris* Mill.* – В. звичайна (В. обыкновенная). Дер. (2,5–8 м), к/пар., вр., Ph., MgTr., MsT°, ScHe., Ent., Endz. – Sil.(Cul.). Походить з Балкан. /∞. – По всій Д:4) та Зп:4): Фл. УРСР, DSU, інші джерела. Інколи дичавіє.

□ -р/акт.: 500,7 Бк; Кн.: 0,66 (на СГ₁ чорноземі, Солонянський р-н).

1289. (465). *Cotoneaster intergerrimus* Medik. – Кизильник цілокрайї (Кизильник цельнокрайний). Кущ, (2–5 м), ст/к., ввр., nPh., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Endz. – Ptr. Пн., Сер. Євр. (захід.), Крим, Кавк. – Дек. Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1290. + *C. melanocarpus* Fisch. ex Blytt – К. чорноплідний (К. черноплодный). Кущ, (0,5–2,5 м), ввр., Ph., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Endz. – StPtr. Сер. Євр., Аз. (без тропіків). /ОС,ДВ,ІБТ. – Дек. Д:2), 3 (ок. с. Вільне), 8 (порожиста частина Дніпра, Бельгард, 1950), 9 (лівий берег Дніпра, Фл. УРСР, т. 6, Бар., 2000), 19 (ок. с. Шишкіно, Тар., 1997!, 1999), по р.р. Інгулець, Базавлук, часто, Кучер., 2000, 2004; К. – 3; Зп: 3 (Дніпровські скелі на о. Хортиці, Сидоров, 1897), 14 (Фл. УРСР, т. 6). К. – 3.

1291. (466). *Crataegus curvicephala* Lindem. – Глід кривочашечковий (Боярышник кривочашечковый). Кущ (2–4 м), ст/к., ввр., nPh., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., EndZ. – SilSt. Сх. понтичний ендем. /ІБТ. – Їст., лік., дек. Д:2), 21 (Веселі Терни, Кукуш, Фл. УРСР, т. 6, Кучер., 2004).

1292. *C. fallacina* Klokov – Глід обманливий (Боярышник обманчивый). Кущ (2–4 м), ст/к., ввр., nPh., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., EndZ. – SilSt. Східнопонтичний ендем. /ОС,ІБТ. – Їст., лік., дек. По всій Д:3), напр., 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988, 19 (ок. с. Новокиївка, Тар., 1995!), по Степовому правобережжю, звичайно, Кучер., 2004, Зп:3): 3 (о. Хортиця, Кор., 1993) та ін.

□ -р/а: 237,91–922,41 Бк; Кн.: 0,19–0,4 (на СГ₁ у Присамар'ї).

1293. *C. leiomonogyna* Klokov (*C. monogyna* Jacq.). – Г. гладенький (Б. гладкопестичный). Кущ, (2–4 м), ст/к., ввр., Ph., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Endz. – SilSt. Понтичний ендем (бористенський). – Лік., їст., дек. Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 17 (DSU, 1950! f. *dasycarpa* Tarasov, визначив Тар., 1999).

1294. *C. microphylla* K. Koch – Г. дрібнолистий (Б. мелколистный). Кущ, (1–1,5 м), ст/к., ввр., nPh., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Endz. – Sil. Крим,

Кавк. – Дек., лік. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1295. + *C. pentagyna* Waldst. et Kit. – Г. п'ятистовпчиковий (Б. пятистолбиковый). Дер. (4–6 м), ввр., Ph., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Endz. – **StSil.** Євр. (Сер., Сх.), Кавк. /ОС. – Мед., лік., їст., дек. **Д:1**, 3 (ок. с. Андріївка, Бельгард, 1938, 1950, Мамонтова, Тар., 1992!, ст. Вільне, Тар., 1995!). К. – 1; **Зп:** 3 (Фл. УРСР, т. 6). К. – 1. Фото 20, 21.

1296. + *C. popovii* Chrshan. – Г. Попова (Б. Попова). Кущ (1,5–3 м), ввр., Ph., MsTr.(Ca), Ks., MgT°, He., Ent., Endz. – **PtrSt.** Пд. понтичний (Тіраїський) ендем. – Їст., лік. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 1.

1297. *C. subrotunda* Klokov (~*C. curvicephala* Lindem.). – Г. закруглений (Б. закругленный). Дер., кущ (2–4 м), Ph., MsTr., KsMs., ScHe., MsT°, Ent., Endz. – **StSil.** Сх. понтичний ендем. – Дек., лік. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1298. (467). *Duchesnea indica* (Andrews) Focke* – Дюшенея індійська (Дюшенея индийская). Бр., повз., вр., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Endz. – **Cul.** (адв.) Походить з Пд.-сх. Аз. /ДС. – Дек., їст. **Д:** 8 (здичавіло, в дендропарку, в ок. Бот. саду ДНУ, Тар., 1995!).

1299. (468). *Filipendula denudata* (J.Presl. et C. Presl.) Frisch (~*F. ulmaria* (L.) Maxim.). – Гадючник оголений (Лабазник оголенный). Бр., д/кщ., вр., G., MsTr., MsHg., MgT°, HeSc., Ent., Val. – **SilPal.** Євраз. (адв. у Пн. Ам.). /∞. – Лік., їст., дуб., віт., фарб., жир. По всій **Д:2**) та **Зп:2**): Фл. УРСР, т. 6, Присамар'я, Тар. та ін., 1988, DSU.

1300. *F. vulgaris* Moench – Г. звичайний (Л. обыкновенный). Бр., бул/к., ввр., НКг., MgTr., KsMs., MgT°, Ent., He., Val. – **StPr.** Євр., Сиб., М. Аз. (адв. у Пн. Ам.). /∞. – Мед., лік., їст., віт., дуб., корм. По всій **Д:3**), наприклад, 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986) та ін. **Зп:2**): в пн. частині області: (Фл. УРСР, т. 6, DSU!), 10 (Ян., 1912).

1301. (469). *Fragaria*^x *ananasa* Duch.* – Суниці садові, ананасні (Земляника садовая, ананасная). Бр., повз., к/кщ., вр., НКг., MgTr., Ms., MgT°, He., Ent., Endz. – **Cul.** (Інколи дичавіє). Гібридогенне походження. /∞. – Їст., віт., лік. По всій **Д:4**) та **Зп:4**): Фл. УРСР, т. 6.

1302. *F. campestris* Steven – С. рівнинні (З. равнинная). Бр., повз., к/кщ., вр., НКг., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Endz. – **SilPr.** Ендем. Сх. Євр. та Аз. (помірна смуга). /ОС. – Їст., лік., віт. **Д:** 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), DSU! Потребує подальшого вивчення.

1303. *F. viridis* Duschesne – С. зелені (З. зеленая). Бр., повз., к/кщ., вр., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Endz. – **SilPr.** Євр. (без Арктики), Середзем. /∞. – Їст., лік., віт., пірофоб. По всій **Д:3**) та **Зп:3**): Фл. УРСР, т. 6, DSU та ін. – Гібрид: *F. vesca* x *F. viridis* в Павлограді. (Фл. УРСР, т. 6).

□ -р/акт.: 2976,6 Бк., Кн.: 1,35. (На чорноземі, СГ₁ в Присамар'ї).

1304. + *F. vesca* L. – С. лісові (З. лесная). Бр., повз., к/кщ., вр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Endz. – **Sil.** Євр., М. Аз., Афган. (адв. у Пн. Афр., Пн. Ам.). /ОС. – Їст., віт. **Д:** 3 (ок. с. Андріївка, Алекс., Губанов, 1988), 8 (Днп., Ак., 1889). К. – 1.

1305. (470). + *Geum alepicum* Jacq. – Гравілат алепський (Гравілат

алепский). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Epiz. – **RuSil**. Ц. Євраз., Яп., Пн. Ам. /ОС. – Бур. Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889. Лівий берег, 1929, DSU!); 3 (Новомосковський ліс, Фл. УРСР, т. 6). К. – 4.

1306. + *G. rivale* L. – Г. річковий (Г. речной). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., HgMs., MgT°, ScHe., Ent., Epiz. – **SilPr**. Євр., Середзем., Пн. Аз. /ДВ. – Д: 12 (ок. с. Вел.-Михайлівка, на вологих луках, Бекетов, 1886). К. – 0.

1307. *G. urbanum* L. – Г. міський (Г. городской). Бр., к/кщ., ввр., НКг., Og.-MgTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Epiz. – **RuSil**. Євраз. (без тропіків), Пн. Афр. /∞. – Лік., їст. (листя), ароматична, мед. По всій Д:4) та Зп:3), наприклад, Фл. УРСР, т. 6, Сидоров, 1897, Тар. и др. 1988 та ін.

□ -р/акт.: 2254,0 Бк; Кн.: 1,6. (СГ, Присамар'я, 1990).

1308. (471). *Malus praecox* (Pall.) Borkh. – Яблуня рання (Яблоня ранняя). Дер., (8–10 м), ст/к., ввр., Ph., MsTr., MsKs., MsT°, HeSc., Ent., Endz. – **Sil**. Ендем Сх. Євр. /∞. – Їст., мед. По всій Д:2) та Зп:2): Фл. УРСР, т. 6, DSU! та ін.

1309. *M. sylvestris* Mill. – Я. лісова (Я. лесная). Дер., (10–13 м), ст/к., ввр., Ph., MsTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Endz. – **Sil**. Євр., Кавк. /∞. – Їст., мед. Д:2): майже по всій області, зокрема, пониззя р. Самари (Фл. УРСР, т. 6, DSU! та ін.).

1310. (472). + *Padus avium* Mill. – Черемха звичайна (Черемуха обыкновенная). Дер., кущ (2–10 м), ст/к., ввр., Ph., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Endz. – **Sil**. Євр. (Зах., Сх.), Ц. Аз. /ОС. – Дек., їст., мед. Д:2), 3 (ок. с. Андріївка, Бельгард, 1950). К. – 0. Часто культивується, Зп:2): Фл. УРСР, т. 6, DSU!, зокрема на о. Хортиця (у культурі) та ін. К. – 0. Фото 22.

1311. (473). + *Potentilla alba* L. – Перстач білий (Лапчатка белая). Бр., д/кщ., вр., НКг., OgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – (St.)StPs. Євр. (без Пн.). /ОС. – Д:1): 3, 5 (Присамар'я, Алекс., 1988!). К. – 4; Зп: 3* (Кор., 1993).

1312. *P. anserina* L. – П. гусячий (Л. гусиная). Бр., повз., к/кщ., вр., НКг., Alk.-MgTr., HgMs., EuT°, He., Ent.(Ah.), Val. – **Pr**. Плурирегіональний вид. /∞. – Лік., дуб., мед., дек. По всій Д:4) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 6, DSU!

1313. *P. argentea* L. – Б. сріблястий (Л. серебристая). Бр., к/кщ., ст/к., ввр., НКг., Og.-MgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – (Sil.)StPr. Євр. (Скандинавія, Сер., Сх.). /∞. – Бур'ян. По всій Д:4) та Зп:4): Фл. УРСР, т. 6, Сидоров, 1897, Тар. та ін., 1988, Кор., 1993 та інші джерела.

1314. *P. astrachanica* Jacq. – П. астраханський (Л. астраханская). Бр., к/кщ., ввр., НКг., Og.-MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **PsSt**. Балк., Сх. Євр. /ОС,ІВТ. – Д: 3 (ок. с. Вільне, Пестушко, 1937!), 8 (Днп., Ак., 1889), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982), 21 (по р. Інгулець, Фл. УРСР, т. 6); Зп:3): Фл. УРСР, т. 6.

1315. + *P. canescens* Besser – П. сивуватий (Л. седоватая). Бр., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr**. Євр. (Пд.), М. Аз., Кавк. /ОС,ДВ. – Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 12 (с. Калинівське, с. Вербова, Бар., 2007!). К. – 4; Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 19 (Ян., 1912).

1316. + *P. erecta* (L.) Raeunsch. – П. прямостоячий (Л. прямостоячая). Бр., д/кщ., вр., G., MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr**. Євр., Аз. (помірна

- смуга). /ОС. – Лік., дуб. Д:0): 3 (Самарський бір, Ак., 1889, Еліашевич, 1930!).
1317. + *P. heptaphylla* L. f. *glandulosa* (Keller) Th. Wolf. – П. семилисточковий (Л. семилисточковая). Бр., к/кщ., внр., НКг., Ms.-OgTr., Ks., MsT°, He., Ent., Var. – **PrSil.** Сер., Сх. Євр. /ОС,Док. – Лік., дуб. Д: 3 (с. Андріївка, Алекс., 1988!), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1982!), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), К. – 1. **Зп:** 3, 5 (Сидоров, 1897). К. – 4.
1318. *P. humifusa* Willd. ex Schlecht – П. простертий (Л. распростертая). Бр., к/кщ., вмр., НКг., Og.-MsTr.(Ca), MsKs., ScHe., Ent., Val. – **PtrSt.** Пд. Сх. Євр., Прикасп. ендем). /ОС,Док. – Д:2) 3 (Альбицька, 1948!), 5 (Тар., 1981, 1996!, 2003!), 13 (ст. Ерастівка, DSU!); **Зп:** 3 (Кор., 1993).
1319. *P. incana* P.Gaertn., V.May. et Scherb. (*P. arenaria* Borkh.). – П. сірий – П. пісковий (Л. серая – Л. песчаная). Бр., к/кщ., вмр., НКг., Og.-MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – (**Sil.**)**StPs.** Євр. (Сев., Сх.). /∞. – По всій Д:4) та **Зп:4**): Фл. УРСР, т. 6, Сидоров, 1897, Тар. та ін., 1988, та ін.
1320. + *P. leucotricha* (Vorbis) Vorbis – П. білоповстистий (Л. беловолосистая). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **St.** Євр., Кавк. /ОС. – Дек. Д:1), 3 (с. Андріївка, Плотніков, Тар., 1974! Тар. та ін., 1988!), 6 (б. Гракова, Бар., 2008); К. – 4. **Зп:** 3 (Фл. УРСР, т. 6). К. – 4.
1321. *P. neglecta* Baumg. (*P. impolita* Wahlenb.). – П. неблискучий (Л. неблестящая). Бр., к/кщ., ст/к., вмр., НКг., Og.-MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **RuSt.** Євр., Пн. Аз., Середзем. (адв. у Пн. Ам.). /∞. – Бур'ян. По всій Д:4) та **Зп:4**): Фл. УРСР, т. 6, Определ...., 1987, DSU!
1322. *P. norvegica* L. – П. норвезький (Л. норвежская). Од.-Дв., ст/к., внр., Т., Og.-MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **Ru.** Пн. Євраз., адв. у Пн. Ам. /ОС,ІБТ. – Д: 3 (Присамар'я., Тар. и др., 1988), 8 (Фл. УРСР, т. 6.), 19 (ок. м. Нікополь, Сидоров, 1897); **Зп:** 3 (о. Хортиця), 11 (ок. м. Кам'янка Дніпровська, Фл. УРСР, т. 6.); 10 (*Var. Varians* Asch. et Graebn., хут. Водяний, Фл. УРСР, т. 6).
1323. *P. obscura* Willd. (~ *P. recta* L.) – Перстач темний (Л. темная). Бр., к/кщ., ст/к., внр., НКг., MgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **SilPtr.** Євраз.(без тропіків), Середзем. /∞. – Дек. По всій Д:3) та **Зп:3**): Фл. УРСР, т. 6, Сидоров, 1897, Кучер., 2004, DSU!
1324. + *P. orientalis* Juz. – П. східний (Л. восточная). Н/кущ, Ch., вмр., НКг., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **PtrPs.** Ц. Євраз. /ДС. – Фітомеліоративна. Д: 18 (ок. с. Миколаївка, Кучер., 2004), 19 (с. Мироніка, Кучер., 2001), 21 (по р. Саксагань, Ак., 1894); К. – 4. **Зп:** 3 (ок. м. Запоріжжя), 19 (ок. с. Зеленівка, Фл. УРСР, т. 6). К. – 4.
1325. + *P. palustris* (L.) Scop. (*Comarum palustre* L.). – Перстач болотний – Вовче тіло болотне (Лапчатка болотная – Сабельник болотный). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., Hg., MT°, ScHe., Ent.(Ah.), Val.(Hdch.). – **Pal.** Голарктика. /ОС. – Лік. Д: 8 (Ак., 1889, Гроссгейм, 1912, ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 1990!, ок. с. Таромське, Кучер., 2004), К. – 1.
1326. *P. pilosa* Willd. – П. опушений (Л. волосистая). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **St.** Зах. та сх. Євр. /∞. – Мед., дек.,

лік. По всій Д:2), 21 (ок. м. Інгулець, заказник „Візирка”, Тар., 2004), по степовому Правобережжю, спорадично, Кучер., 2004; Зп: 3 (Кор., 1993).

1327. *P. recta* L. (~*P. obscura* Willd.). – Т. темний (Л. темная). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MgTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **SilPr.** Євраз. (без тропіків), Середзем. /∞. – Дек. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 6, Сидоров, 1897, DSU!

1328. *P. reptans* L. – П. повзучий (Л. ползучая). Бр., повз., ст/к. (кауд.), вр., НКг., MsTr., HgMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Ц. Євраз., Середзем. /∞. – Бур’ян. По всій Д:3), 8 (Ак., 1889, Тар., 1993, Бар., 2000), 5 (Кочерезьке лісво), 23 (с. Ленінське, Тар., 1981!, 1988), по Правобережжю, звичайно, Кучер., 2004, 14 та Зп: 3, 5 (Сидоров, 1897), 17 (Коломоец, 1953! DSU).

1329. *P. schurii* Fuss ex Zimmeter (*P. patula* Wadst. et Kit.) – П. Шура (Л. Шура). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Сер. Євр., Аз. (Помірна смуга). /∞. – По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 6, DSU!

1330. *P. semilaciniosa* Borbas – П. напіврозсічений (Л. полунадрезанная). Бр., к/кщ., ввр., НКг., OgTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **StPtr.** Балкани, Сх. Євр. – Зп: 3 (о. Хортиця, DSU!), 14 (с. Миколаївка, Фл. УРСР, т. 6).

1331. *P. sulphurea* Lam. (~*P. recta* L.). – П. сірчаний (Л. серно-желтая). Бр., к/кщ., ст/к., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt.** Ц. Євраз. /ОС,ДВ,ДоК. – Дек. Д: 3, 5 (Присамар’я, Тар., 1991, 1990), 10 (ок. с. Соломчине, Бар., 2007!), 13 (ст. Ерастівка, 1959, DSU!).

1332. *P. supina* L. – П. лежачий (Л. лежачая). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., Og.-MsTr., Ms., MT°, He., Ent., Val. – **PrRu.** Циркумпольярний тип ареалу. /ОС,ДВ. – Бур’ян. Д: 3, 5 (Присамар’я, Тар. и др., 1988), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1965!, Бар., 2000), 10 (ок. с. Соломчине, Бар., 2007), по Правобережжю, спорадично, Кучер., 2004; Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 5 (Сидоров, 1897).

1333. + *P. thyrsoflora* Huels ex Zimmeter (~*P. collina* Wibel *aggr.*). – П. пірамідноквітковий (Л. пирамидоцветковая). Бр., к/кщ., ввр., НКг., OgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **(St.)SilPs.** Євр. /ОС,ІБТ. – Бур’ян. Д:2), 4 (ок. с. Чернявщина, Бар., 2008!), 8 (Фл. УРСР, т. 6, м. Днп., Тар., 2012!), 19 (р. Базавлук, Елиашевич, 1941; К. – 4. Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 13 (с. Могиляни, Пестушко!), 19 (Коларівка, Фл. УРСР, т. 6), 17 (о. Степок, Тищенко, 2000).

1334. (474). *Poterium polygamum* Waldst. et Kit. – Черноголовник багатощлюбний (Черноголовник многобрачный). Бр., к/кщ., ст/к., кауд., ввр., НКг., MgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Ц. Євраз., Середзем. /ОС,ІБТ. – Їст. Д: 3 (ок. ст. Вільне, Тар., 2004!), 21 (Тар., на відвалах ІнГЗК’у, 2004!); Зп: 3 (Определ..., 1987, о. Хортиця, Кор., 1993).

1335. + *P. sanguisorba* L. – Ч. родовиковий (Ч. кровохлебковый). Бр., к/кщ.-ст/к., ввр., НКг., MsTr(Ca.), MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **PrSt.** Ц. Євраз. (помірна смуга). /ОС,Док. – Їст., лік. Д:2), 3 (ок. ст. Вільне), 5 (ок. с. Кочережки, Тар., и др., 1988), 5 (ок. м. Павлограда, Фл. УРСР, т. 6), 13 (по р. Саксагань, Гроссгейм, 1894, DSU!), К. – 4; Зп: 3 (Бекетов, 1886).

1336. (475). *Prunus divaricata* Ledeb.* – Слива розлога, алича (Слива

растопыренная, алыча). Дер., кущ (2-6 м), ст/к., Ph., MsTr., MsKs., He., Mg T°, Ent., EndZ. – **Cul.(Sil.)**. Походить з Сер. Аз., Кавк. /∞. – Їст., дек., фітомеліор. По всьому регіону у полезахисних смугах, садах. **Д:2)** та **Зп:2)**. Определит..., 1987 та інші джерела, DSU!

1337. *P. insititia* L.* – Слива. Тернослива (Тернослива). Кущ. (1–3 м), к/пар., вр., Ph., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Endz. – **Cul.** (дичавіє). Походження невідоме. /∞. – Їст., мед. По всій **Д:3)**: наприклад, 3 (ок. с. Андріївка, Тар., 1983!, 2004!), 12 (Мицик, 1996!) та ін. та **Зп:2)**.

1338. *P. stepposa* Kotov – Слива степова, терен (Слива степная). Кущ. (1–2 м), к/пар., вр., Ph., Ms.-MgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Endz. – **SilSt.** Сх. Євр., Зах. Сиб. /∞. – Мед., їст., лік., віт., фарб., ґрунтозахисний. По всій **Д:3)** та **Зп:2)**: Фл. УРСР, т. 6, DSU!

□ -р/акт.: 1214,3 Бк; Кн.: 0,53. (Присамар'я, 1990).

1339. (476). *Pyrus communis* L. – Груша звичайна (Груша обыкновенная). Дер. (20–30 м), ст/к., вр., Ph., MgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Endz. /∞. – **Sil.** Євр., Близьк. Сх., Сер. Аз. – Їст., мед., дерев. По всій **Д:3)** та **Зп:2)**: Фл. УРСР, т. 6, DSU!, Фото 23.

□ -р/акт. 126,2 Бек; Кн.: 0,15; ⁴⁰K – 79,5%.

1340. (477). *Rosa adenodonta* Dubovik – Шипшина залозисто-зубчаста (Шиповник железисто-зубчатий). Кущ (1,5 – 2 м), к/п, вр., nPh., MsTr., MsKs., ScHe., MsT°, Ent., Endz. – **SilSt.** Сх. Євр. /ДВ. – Лік., дек., віт. **Д: 10** (ок. с. Соломчине, Бар., Волошина, 2007!).

1341. *R. biserata* Merat (*R. dumalis* Bechst.) – Ш, двопильчаста (Ш. чагарникова). Кущ (1,5 – 2 м), к/п, вр., nPh., MsTr., MsKs., ScHe., MsT°, Ent., Endz. – **SilSt.** Сх. Євр. /ОС,ІБТ. – Лік., дек., віт. **Д: 8** (Днп., серед насаджень озеленення, Тар., 2007! По Степовому правобережжю на схилах ярів, луках, серед чагарників, зрідка, Кучер., 2004).

1342. + *R. bordzilowskii* Chrshan. – Шипшина Бордзиловського (Шиповник Бордзиловського). Кущ, (60–100 см), к/пар., вр., nPh., MsTr., Ks., He., Ent., Endz. – **Ptr(St)**. Пд. понтичний ендем. /ОС,ДоК,ДС,ІБТ. – Віт., дек. **Д: 6** (б. Гракова, Бар., 2008!), 13 (ок. с. Чигиринівка, 2004), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982), 17 (ст. Елізарівка, Тар., 2011!), 21 (Кр. Ріг, Балка Північна Червона, балка Приворотна), 22 (б. Кобильна, Кучер., 2004). К. – 4; **Зп: 3** (о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (Огульчанський, 1978). К. – 4. DSU. KRW.

1343. + *R. borysthena* Chrshan. – Ш. дніпровська (Ш. днепровский). Кущ (1-1,5 м), к/п., вр., nPh., MsTr., Ks., He., MsT°, Ent., Endz. – **St.** Сх. Євр. – Лік., віт. **Д: 3** (с. Андріївка, Лазебна!, DSU), 8 (Днп., пос. Рибальське, с. Чаплі, Дзюбенко, Фл. УРСР, т. 6, балка Тунельна, зах. схил, штучні лісонасадження, Тар., 2011). К. – 0.

1344. + *R. bugensis* Chrshan. – Ш. бузька (Ш. бугский). Кущ (до 0,8 м), nPh., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., EndZ. – **SilSt.** Сх. Євр. (зах. регіони), Верх. Дністр., Верх. Дніпр. /Док,ДС. – Лік., віт., **Д:2)**, 13 (с. Чигиринівка, с. Веселий Поділ, Кучер., 2004, біля р. Саксагань, Бар., 2007!), 18 (ок. с. Макорти, Кучер., 2004, Бар., 2008!). К. – 4.

1345. *R. canina* L. – Ш. собача (Ш. собачий). Кущ (1,5–2,5 м), к/п, вр., nPh., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Endz. – **SilSt.** Ц. Євраз. – Лік., віт., їст. По всій Д:3) та Зп:2): Фл. УРСР, т. 6, DSU!

□ -р/акт.: 55,06 Бк. Кн.: 0,24 (СГ₁ у Новомосковському районі).

1346. + *R. caryophyllacea* Besser – Ш. гвоздична (Ш. гвоздичный). Кущ (1–2 м), к/п, вр., nPh., MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Endz. – (**Sil.**)**StPr.** Сер. Євр. – Віт., дек. Д: 19 (ок. м. Марганець, б. Крутенька, Тар., 1994!), 8 (Днп., у культурі, Тар., 2004!). К. – 4. Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 4.

1347. + *R. corymbifera* Borkh. (~*R. canina* L.). – Ш. щитконосна (Ш. щитконосный). Кущ (2,5–3 м), к/пар., вр., nPh., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Endz. – **SilSt.** Євр., Середзем. – Віт., дек. Д: 3 (Бельгард, 1950, Присамар'я, Тар. и др., 1988), 6 (б. Гракова, Бар., 2008!), 13 (Комисарівська ліс. дача, Н.П.Акімова, 1949!), 22 (Фл. УРСР, т. 6), 21 (по Степовому правобережжю, звичайно, Кучер., 2000), 22 (Фл. УРСР, т. 6), 8 (ок. Днп., Бар., 2000). К. – 4.

1348. *R. chinensis* Jacq. * – Роза китайська (Роза китайская). Кущ (1–1,5 м), ввр., nPh., MgTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val.(Zch.). – **Cul.** Походить з Китаю. – Дек. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 6, DSU!

□ -р/акт.: 79,3 Бк; Кн.: 0,34 (СГ₁₋₂, у Днп.).

1349. *R. damascena* Mill.* – Роза дамаська (Роза дамасская). Кущ (0,8–1,4 м), вр., nPh., MgTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val.(Zch.). – **Cul.** Походить з Близьк. Сх. /∞. – Дек. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 6, DSU!

1350. + *R. gorenkensis* Besser – Ш. горенківська (Ш. горенковский). Кущ (0,3–0,8 м), ввр., nPh., MgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Endz. – **SilSt.** Пд. Зах. Укр. – Дек. Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 3.

1351. + *R. grossheimii* Chrshan. – Ш. Гроссгейма (Ш. Гроссгейма). Кущ (0,3–0,8 м), ввр., nPh., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Endz. – **PtrSt.** Пд. Укр. (Азовський ендем) /ІБТ. – Дек., лік. Д:1), 23 (ок. с. Токівське, Кучер. та ін., 2002!). К. – 1.

1352. + *R. jundzillii* Besser – Ш. Юндзила (Ш. Юндзилла). Кущ (0,6–0,8 м), nPh., MsTr.(Ca), Ks., MgT°, He., Ent., Endz. – **Ptr.** Понтичний ендем. /ДВ,ІБТ. – Віт., їст. Д:1), 9 (с. Осокорівка, Фл. УРСР, т. 6), по Степовому правобережжю на кам'янистих схилах, зрідка, Кучер., 2004. К. – 4.

1353. *R. klukii* Besser – Ш. Клука (Ш. Клука). Кущ (до 1,5 м), ввр., nPh., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Endz. – **RuSt.** Серед. і Пд. Євр. – Віт. Зп:1), 4 (схили до Дніпра, Бар., 2000), 16 (Фл. УРСР, т. 6).

1354. + *R. lapidosa* Dubovik – Ш. кам'яниста (Ш. каменистый). Кущ (до 1,5 м), к/пар., вр., nPh., Og.-MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Endz. – **PtrSt.** Пд.-сх. Євр. Ендем. /ІБТ. – Віт., дек. Д: 21 (відвали ЦГЗК'у м. Кр. Рогу, Тар., 1999, ок. м. Інгулець, у заказнику „Візірка”, на відвалах, Тар., 2007!), 23 (рідко, Кучер, 2004). К. – 4.

1355. *R. litvinovii* Chrshan. – Ш. Литвинова (Ш. Литвинова). Кущ (0,7–2 м), nPh., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Endz. – **PtrSt.** Пд.-сх. Євр. – Віт., дек. Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 4 (схили до р. Дніпро, Бар., 2000).

1356. *R. majalis* Herrm. var. *acutifolia* Chrshan. – Ш. травнева (Ш. майский). Кущ (0,6 – 2 м), nPh., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Endz. – **SilPr.** Ц. Євраз. /ОД,ОС. – Дек., віт., лік. Д: 2 (Фл. УРСР, т. 6), 8 (ок. м. Днп., біля с. Рибальське, на луках, 1938! DSU), 17 (1991, DSU!).

□ -р/акт.: 516,2 Бк; Кн.: 1,38 (СГ₁, Солонянський р-н).

1357. + *R. maeotica* Dubovik – Ш. азовська (Ш. азовский). Кущ (до 1,5 м), к/пар., вр., nPh., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Endz. – **PtrSt.** Ендем Причорномор'я, Приазов'я. /ДВ,ІБТ. – Д:2), 10 (по р. Соломчина, Бар., Волошина, 2007!), 19 (ок. м. Орджонікідзе, відвали кар'єру, Тар., 2007!), 21 (На відвалі №1 ЦГЗК`а, Тар., 1999!, ок. м. Інгулець, у зак. „Візірка”, Тар., 2002!), 22 (ок. с. Зелене, Кучер., 2004), 23 (ок. ст. Тік, Кучер., 2004). К. – 4. Зп:2), 14 (ок. Бердянська) 18 (схили до Обіточн. коси, ККПР, 2012). К. – NT.

. 1358. + *R. mediata* Dubovik – Ш. середній (Ш. средний). Кущ (0,5-1,5, nPh., MgTr., Ks., ScYt., Ent., EndZ. – **SilSt.** Сх. Європа, ендем. /ОС. – Дек., віт., лік. Д:2), 5 (ок. м. Тернівка та с. Свідовок, Тар. 2003!). 6 (б. Гракова, Бар., 2008).

1359. *R. pimpineleifolia* L. (~ *R. spinosissima* L. s. l.). – Ш. бедренцелиста (Ш. бедренцелистный). Кущ (до 0,75м), nPh., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Endz. – **StPtr.** Євр., Середз., Зах. Аз. /ОС,Док,ДС,ІБТ. – Віт., Лік. Д: 8 (Днп., Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897, Кучер., 2000), 14, 21 (Фл. УРСР, т. 6, б. Приворотна, Кучер., 2000). Зп: 17 (Тамбурлен, Рябков), 19 (Фл. УРСР, т. 6).

1360. *R. pomifera* Herrm. (*R. villosa* L.). – Ш. яблучна (Ш. яблочный). Кущ (до 1,5 м), nPh., MsTr.(Ca), Ms., MgT°, ScHe., Ent., Endz. – **PtrSt.** Євр. Середзем., М. Аз. /ОС,Док. – Віт., їст., лік. Д: 6 (б. Гракова, Бар., 2008), 8 (м. Днп., на убіччі дороги на вулиці Герої Сталінграда, Тар., 2012!), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897). Фото 24.

1361. *R. porrectidens* Chrshan. et Laseb. – Ш. простозубчаста (Ш. простозубчатый). Кущ (0,4-0,6), Ch., MsTr.(Ca), MsKs., MsT°, ScHe., Ent., EndZ. – **StPtr.** Верх. Дністр. /ІБТ. – Лік., віт. Д:1), 23 (с. Токівське, по р. Кам'янка, Кучер., 2004).

1362. *R. psammophila* Chrshan. – Ш. піскова (Ш. песчаный). Кущ (1,2–1,5 м), nPh., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Endz. – **PsPtr.** Пд.-сх. Євр., ендем. – Віт., дек. – Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1363. + *R. rubiginosa* L. (*R. volhynensis* Chrshan.). – Ш. волинська (Ш. волинский). Кущ (1,0–1,2 м), к/пар., вр., nPh., MsTr.(Ca), Ks., MsT°, ScHe., Ent., Endz. – **SilSt.** Сер. Євр. (Пд. Схід). /ОС,ДС. – Віт., лік., їст. Д: 3 (ок. с. Андріївка, Фл. УРСР, т. 6, Тар., 1978!), 8 (Днп., у насадженнях озеленення, Тар., 2011!), 17 (Побережжя вод-ща, Бар., 2000, по Правобережжю області, Кучер., 2004). К. – 4. Зп:1), 4 (Бар., 2000). К. – 4.

1364. + *R. schmalhauseni* Chrshan. – Ш. Шмальгаузена (Ш. Шмальгаузена). Кущ (1,0–1,5 м), к/пар., вр., nPh., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., EndZ. – **SilPtr.** Євр., Середзем. /ІБТ. – Віт., дек. Д:1), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982), К. – 4.

1365. + *R. spinosissima* L. – Ш. найколючиша (Ш. колючейший). Кущ (до 0,6м), Ch., MsTr.(Ca), KsMs., MgT°, He., Ent., EndZ. – **Ptr.** Ц. Євраз., Пн. Афр. /Док,ДС,ІБТ. – Віт., дек. **Д:3**), 13 (с. Вільне, Кучер., 2004), 14 (Бузова Балка, Фл. УРСР, т. 6, б. Калинова) та 15 (ст.. Воскобійня), 21 (м. Кривий Ріг, б. Приворотна, Кучер., 2001). К. – 4. **Зп:** 17, 19 (Фл. УРСР, т. 6). К. – 4.

1366. *R. subafzeliana* Chrshan. – Ш. афцелієвидна (Ш. афцелиевидный). Кущ (1,0-1,8 м), ввр., nPh., MsTr., KsMs., HeSc., MsT°, Ent., EndZ. – **Sil.** Ц. Євр. /ДС. – Віт., дек. **Д:1**), 8 (м. Днп., балка Тонельна, біля залізниці. -Тар., 2011!). Фото 25, 26, 36.

1367. *R. subpromifera* Chrshan. – Ш. яблунювата (Ш. яблочновидный). Кущ (1,0-1,5 м), ввр., nPh., Ms-OgTr., KsMs., ScHe., MsT°, Ent., EndZ. – (**Cul.**)**PtrPs.** Ц. Євр. /ОС. – Віт., дек. **Д:1**), 8 (м. Днп., ж/м Ігренъ, балка Панкратьєва, Тар., 2008!).

1368. + *R. subpygmaea* Chrshan. (*R. ucrainica* Chrshan.). – Ш. карликувата (Ш. карликовидный). Кущ (0,6–0,8 м), д/кщ., вр., Ch., MgTr., Ks., MsT°, He., Ent., EndZ. – **St.** Ендем Сх. Причорномор'я. /ОС,ДВ,Док,ДС,ІБТ. – Віт., лік. **Д:3** (Присамар'я, Фл. УРСР, т. 6), 9 (ст. Хорошево, Тар., 1985!), 11 (пристін р. Бик, Бар., 2007!), 12 (Вел.-Михайлівка!), 13 (DSU!), 15 (с. Малософіївка, 2001!) та 21 (б. Північна Червона, 1984!) та 22 (ок. с. Шестерня), 23 (ок. с. Токівське): Кучер., 2001, 2004). К. – 4. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 10 (Фл. УРСР, т. 6). К. – 4.

1369. + *R. tesquicola* Dubovik - Ш. степова (Ш. степной). Кущ (1,0- 1,5). nPh., Og.-MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., EndZ. – **PtrSt.** Сх. Понтичний ендем. /ІБТ. – Віт., дек. **Д:1**), 21 (м. Кр. Ріг, б. Північна Червона, Кучер., 2004). К. – 4.

1370. + *R. tomentosa* Smith – Ш. повстиста (Ш. войлочный). Кущ (1,5- 2,0). nPh., MsTr., Ms., MsT°, HeSc., Ent., EndZ. – **StSil.** Верх. Дністр., Верх. та Сер. Дніпр., Кавк. /ОС,Док,ДС,ІБТ. – Віт., лік., їст. **Д:2**), 5 (ок. м. Тернівка, б. Свідовок, Тар., Бар., 2003!), 13 (с. Водяне, Кучер., 2004), 14 (с. Зарічча, Кучер., 2004), 19 (ок. м. Марганець, б. Крута, Кучер., 2004), 21 (м. Кр. Ріг, Кучер., 2004). К. – 3. **Зп:** 1), 17 (Мелітопольський лісгосп, Воробйов, 1950!).

1371. *R. uncinella* Bess.* – Ш. гачкувата (Ш. крючковатый). Кущ (2,0- 3,0 м). nPh., MsTr., KsMs., ScHe., MsT°, Ent., EndZ. – (**Cul.**)**PrSil.** Ц. Євр., Крим. /ОС. – Віт., дек. **Д:1**), 8 (м. Днп., сквер, біля вул. Тітова, Тар., 2011!, ок. вул. Героїв Сталінграда, Тар., 2012!). Фото 28, 29.

1372. (478). *Rubus caesius* L. – Ожина сиза (Ежевика сизая). Кущ (0,5–1,5 м), д/кщ., вр., nPh., Og.-MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Endz. – **RuSil.** Ц. Євраз. /∞. – Їст., лік. По всій **Д:4**), напр., 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988), 7 та **Зп:3**): 1 (Бар., 2000, о. Хортиця, Фл. УРСР, т. 6, DSU! та ін.

1373. *R. idaeus* L.* – Малина (Малина). Кущ (1–2 м), д/кщ., вр., nPh., MgTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Endz. – **SilCul.** Євр., Ц. Аз. /∞. – Їст., лік., мед. По всій **Д:4**) та **Зп:4**) культивується (інколи дичавіє): Фл. УРСР, т. 6, DSU!

□ -р/акт.: 403,6 Бек; Кн.: 0,51 (СГ₂ у Солнянському р-ні, 1995).

1374. (479). + *Sanguisorba officinalis* L. – Родовик лікарський (Кровохлебка лекарственная). Бр., к/кщ., ввр. НКр., MsTr., Ms., MsT°, ScHe.,

Ent., Val. – **SilPr.** Голарктика. /*ОС,Док,ІБТ.* – Лік., дуб. **Д:** 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 3 (ок. Новомосковська, Бар., 2000), 8 (с. Селецьке), 13 (с. Богданівка), 21 (Кр. Ріг, ст. Довгінцево, Фл. УРСР, т. 6), 23 (ок. с. Токівське, по р. Кам'янка, Кучер., 2004). К. – 3; **Зп:** 3 (м. Запоріжжя, Сидоров, 1897). К.– 4.

1375. (480). *Sorbus aucuparia* L. – Горобина звичайна (Рябина обыкновенная). Дер. (3–15 (18) м). Ph., MsTr., KsMs., ScHe., MgT°, Ent., Endz. – **Sil.** Євр., М. Аз. /∞. – Їст., лік., фарб., дуб., дек. **Д:** 3 (Самарський бір, Бельгард, 1938), 8 (Днп., Ак., 1889)*, та по всій **Д:3**) та **Зп:3**) культивується.

□ -р/акт.: 1115,3 Бк; Кн.: 0,2 (СГ₁, Днп., 1996); 392,4 Бек, (СГ₁

Кременчук,

1996).

1376. (481). *Spiraea crenata* L. – Таволга зарубчаста (Таволга городчатая). Кущ (до 1м), ст/к., ввр., nPh, MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **SilSt.** Євр. (Пд. схід). /∞. – Дек., мед. **Д:2**) по всій обл., зокрема, 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1973!), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 14 (Фл. УРСР, т. 6); **Зп:** 3 (Фл. УРСР, т. 6, Тар., 1993!). Відомі гібриди з *S. hypericifolia* L.

1377. *S. hypericifolia* L. – Т. звіробоелиста (Т. зверобоелистная). Кущ (0,5–1,5 м). nPh., Og.-MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **SilSt.** Ц.Євраз. /*ОС,ДС,ІБТ.* – Дек., мед. **Д:2**), 3, (ок. с. Попасне, Тар. и др., 1988); 8, 17 (схили до Дніпра, Бар., 2000), 19 (с. Шишкіно, Тар., 1998!), 18, 21 (по Степовому правобережжю, спорадично, Кучер., 2000); **Зп:** 3 (Бекетов, 1886, Тар., 1993!)

1378. + *S. litwinowii* Dobrocz. – Т. Литвинова (Т. Литвинова). Кущ (0,5–1 м), nPh., MgTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **St.** Пд.-сх. Євр. /*ОС.* – Дек., мед. **Д:** 8 (Ігрень, Фл. УРСР, т. 6). К. – 4. **Зп:** 4 (схили до Дніпра, Бар., 2000).

94. Родина Rubiaceae – Маренові (Мареновые) – 59

1379. (482). *Asperula cynanchica* L. – Маренка рожева (Ясменник розоватый). Бр., ст/к., ввр., НКр., Og.-MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **StPs.** Сер. Євр., Причорномор'я. /*ОС.* – Мед. **Д:2**), 3 (ст. Вільне, Тар., 2005!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1981, 2001!).

1380. + *A. graveolens* M. Bieb. ex Schult. et Schult. f. – М. пахуча (Я. пахучий). Бр., д/кщ., вр., НКр., OgTr., Ms., MsT°, He., Ent., Val. – **PrPs.** Сх. понтич. вид. /*ОС.* – **Д:** 3 (Альбицька, 1948, ок. м. Новомосковськ, Бар., 2000), 5 (Фл. УРСР, т. 10), 8 (ок. ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000). К.– 3. **Зп:** 3 (Нижче м. Запоріжжя, Фл. УРСР, т.10). К. – 1.

1381. *A. montana* Waldst. et Kit. (*A. rumelica* Boiss.). – М. румелійська (Я. румелійский). Бр., ст/к., ввр., НКр., MgTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **StPtr.** Сх. понтичний ендем. /*ОС,ВБТ.* – **Д:** 3 (с. Андріївка, Туктарова, 1984!, Тар., 2004!); 21 (ок. м. Інгулець, зак. Візирка, Тар., 2004!), 22 (Тар., 1999!). DSU.

1382. (483). + *Cruciata laevipes* Opiz – Круціата гладенька (Круціата гладенькая). Бр., к/кщ., ввр., НКр., MsTr., KsMs, MsT°, HeSc., Ent., Val. – **PrSil.** Більша част. Укр. крім Степу. /*ОС.* – **Д:1**), 6 (ок. с. Коханівка, Бар., 2008!, визн. Тар., 2009). К. – 1.

1383. (484). *Galium album* Mill. – Підмаренник білий (Подмаренник белый). Бр., НКр., MgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **StPr.** Сх. Євр. /OC. – Д:1), 3 (ок. с. Андріївки, Тар., 2003!), **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 4

1384. *G. aparine* L. – П. чіпкий (П. цепкий). Од., ст/к., внр., Т., MgTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Epz. – **SilRu.** Євраз. (адв. у Пн. Ам.) /∞. – Корм., фарб., бур., насіння–сурогат кофе. По всій Д:4); **Зп:**4): Фл. УРСР, т. 10. DSU.

1385. *G. bieberstenii* Ehrend. (*G. galioides* (M. Vieb.) Soo'). – П. Біберштейна (П. Биберштейна). Бр., ст/к., внр., НКр., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Крим, Сер. Придніпров'я. /OC,ДоК,ІБТ. – Д: 3 (Тар., 1970, 1999!), 21 (Добровольський, 1965!), 13 та **Зп:** 5 (Сидоров, 1897).

1386. *G. boreale* L. – П. північний (П. северный). Бр., д/кщ., вр., НКр., MgTr., HgMs., MgT°, He., Ent., Val. – **Pr.** Євр., Кавк. /OC. – Лік. (при хворобах очей, серця), дек. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897).

1387. *G. borysthenicum* Klokov – П. дніпровський (П. днепровский). Бр., к/кщ., ст/к., внр., OgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **(Sil.)StPs.** Понтичний (бористенський ендем). /OC,ІБТ. – Мед., дек. Д: 3 (Новомосковський бір, Фл. УРСР, т. 10), 20 (ок. с. Новокам'янка, Кучер., 2004); **Зп:** 3, 11 (Фл. УРСР, т. 10, о. Хортиця, Кор., 1993), 4 (ок. с. Червонодніпровка, Кучер., 2004).

1388. *G. campanulatum* Vill. – П. дзвоникovidний (П. колокольчатый). Бр., к/кщ., вмр., НКр., MsTr., Ks., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **PtrSt.** Зах. Євр., Балкани. /OC. – Д: 8 (ок. Днп., Ревякіна, 1994! Тар., 2001!), 6 (б. Гракова, Бар., 2008!), DSU.

1389. *G. glabratum* Klokov – П. оголений (П. голый). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., НКр., Og.-MsTr.(Ca), MsHg., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **PsStPr.** Сер., сх. Євр. /OC. – Д: 8 (по р. Мокра Сура, **Зп:** 8 (ок. м. Великий Токмак), 18 (Приморський Посад, Фл. УРСР, т. 10, по Степовому правобережжю, зрідка, Кучер., 2004).

1390. *G. humifusum* M. Vieb. – П. сланкий (П. распростертый). Бр., к/кщ. - ст/к., вмр., НКр., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. (Epiz.). – **PtrSt.** Причорноморсько-касп. вид. /OC,ДС,ДВ,ДС. – Лік., корм., фарб., дек. Д:3). 8 (ок. Днп., Тар., 1973! Бар., 2000), 3, 9, 17 (Бар., 2000) 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897); по Степовому правобережжю, часто, Кучер., 2004. **Зп:** 4 (с. Біленьке, Ак., 1889).

1391. + *G. maximum* G. Moris (*G. elongatum* C. Presl). – П. найбільший (П. наибольший). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., НКр., MsTr., MsHg., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPal.** Євр., Середзем. /OC,ОД,ДВ,ДС. – Д: 3 (Фл. УРСР, т. 10, с. Хащове, Тар.!); 3, 7, 8, 9, 16 (прибережні до р.р. Самари, Дніпра території, зокрема, ок. с. Карноухівка, Бар., 2000) та 17, К. – 5. **Зп:** 4 (Бар., 2000), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 4.

1392. *G. mollugo* L. s.l. – П. м'який (П. мягкий). Бр., к/кщ., вмр., НКр., Og.-MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Сх. Євр. /OC. – фарб., лік., корм. По всій території, звичано. Д:3), 3, 5 (DSU, 1938!, Присамар'я, Тар. та ін., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1969! Бар., 2000). **Зп:** 1, 4 (Бар., 2000).

1393. *G. odoratum* (L.) Scop. – П. запашний (П. душистий). Бр., д/кщ., вр., НКр., MsTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Val. – **Sil**. По всій Укр. крім Пд. Степу. /ОД. – Їст., віт., крас. Д:1), 1 (заплава р. Оріль, нижче с. Михайлівка, Тар., 1993!).

1394. *G. olgae* Klokov – П. Ольги (П. Ольги). Бр., д/кщ., вр., НКр., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **PtrSt**. Пн. Понтичний ендем. /Док,ІБТ. – Д:2), 13 (с. Запоріжжя), 21 (ок. с. Калинівка, Кучер., 2004).

1395. *G. octanarium* (Klokov) Soy (*Asperula glauca* Besser). – П. восьмилистий (П. восьмилиственный). Бр., НКр., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **PtrSt**. Євраз. (до Сахаліна). /ОС. – По всій Д:2), 8 (Днп., Ак., 1889) та Зп:2): Фл. УРСР, т. 10, о. Хортиця, Кор., 1993.

1396. *G. palustre* L. – П. болотний (П. болотный). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., MsHg., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **PalPr**. Євр., Сиб. /ОС,ДВ,ДС. – Лік., Д:3), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1990), 3, 8, 9, 17 (Бар., 2000); Зп:3): 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 4 (Бар., 2000), по Степовому правобережжю Дніпра, зрідка, Кучер., 2004.

1397. *G. physocarpum* Ledeb. – П. здуплодий (П. вздутоплодный). Бр., д/кщ., вр., НКр., MsTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Val. – **SilPr**. Сх. Євр., Кавк. /ОС. – Д: 3, 5 (DSU, 1982!), 8 (Бар., 2000, пос. Таромське, Кучер., 2004, Кіровське лісн-во, Тар., 2005!); Зп: 3 (Кор., 1993), 5 (Фл. УРСР, т. 10).

1398. *G. pseudorivale* Tzvel. – П. несправжньоострумковий (П. ложноприручейный). Бр., к/кщ., вмр., НКр., MsTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Val. – **PrSil**. Причорноморський ендем. /ДС. – Лік., мед. Д:2), 14 (ок. с. Бородаївка, ур. б. Парна, Кучер., 2004).

1399. *G. rivale* (Sibth. et Smith) Griseb. – П. прибережний (П. приручейный). Бр., к/кщ., вмр., НКр., MsTr., HgMs., MgT°, HeSc., Ent., Val. – **Pal.Pr**. Сх. Євр., Аз. (помірна смуга), Іран. – Лік., крас. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988!), 8 (ок. с. Обухівка, Розенко, 1961!, DSU). Фл. УРСР, т. 10, по Степовому правобережжю, зрідка, Кучер. та ін., 1993!, 2004.

1400. *G. rubioides* L. (*G. articulatum* Lam.). – П. членистий (П. членистый). Бр., НКр., MsTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **Pr**. Пд.-сх. Євр., Кавк. /∞. – Лік. (проти хвороб серця), дек. По всьому регіону, звичайно, Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 9, 10, 11, 12 (Фл. УРСР, т. 10, DSU!); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897).

1401. *G. ruthenicum* Willd. – П. руський (П. русский). Бр., д/кщ., вмр., НКр., OgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **StPs**. Ц. Євраз. /ОС. – Лік., фарб., мед., корм. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988, DSU!), 8 (ок. Днп., Тар., 1961! 1997!, Бар., 2000); Зп: 3 (Кор., 1993), 1 (схили до р. Дніпро, Бар., 2000).

1402. *G. semiamictum* Klokov (~ *G. album* Mill.). – П. напіводягнений (П. полуодетый). Бр., НКр., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **(Ptr.)SilSt**. Сх.-понтичний ендем. – Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (Фл. УРСР, т. 10).

1403. + *G. tinctorium* (L.) Scop. – П. красильний (П. красильный). Бр., д/кщ., вр., НКр., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **StPr**. Євр., Зах. Сиб. /ОС. – Лік., крас. Д:0), 5 (по р. Волчья, Сидоров, 1897). К. – 0.

1404. *G. tomentellum* Klokov – П. мохнатенький (П. мохнатенький). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr.(Ca), Ks., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **PtrSt.** Сх. причорноморський ендем. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1405. *G. tricornutum* Dandy – П. трирогий (П. трехрогий). Од., ввр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **StRu.** Середзем., Ц. Аз. – Лік., бур'ян, **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (ок. м. Бердянськ, Кузьмич., 1974), 19 (Приморський Посад, Фл. УРСР, т. 10).

1406. + *G. trifidum* L. (*G. ruprechtii* Pobed.). – П. Рупрехта (П. Рупрехта). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **PrPal.** Скандинавія, Сх. Євр. /ОС. – Д: 3 (с. Андріївка, Алекс., 1988!); К. – 4; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Ак., 1906!, DSU). К. – 4.

1407. + *G. tyraicum* Klokov – П. дністровський (П. днестровский). Бр., к/кщ., ввр., НКг., OgTr., Ks., MsT°, HeSc., Ent., Val. – (**Pr.**)**SilPs.** Південноподольський ендем. /ОС. – Д: 3 (с. Андріївка, Алекс., 1988). К. – 4.

1408. *G. uliginosum* L. – П. багновий (П. топяной). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., HgMs., MsT°, He., Ent., Val. – **SilPal.** Пн. половина Євраз. /ОС. – Лік. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988).

1409. *G. vaillantii* DC. (*G. spurium* L. subsp. *vaillantii* DC.). – П. Вайланта (П. Вайланта). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **PalPr.** Євраз. (помірна смуга). Адв. у Пн. Ам., Австралії. /ОС,ДС. – Лік., фарб., корм. По всій Д:3), напр., 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8, 17 (Бар., 2000) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 10, Тар. та ін., 1988, Кор., 1993, 1, 4 (Бар., 2000), Фл. УРСР, т. 10.

1410. *G. verticillatum* Danth. – П. кільчастий (П. мутовчатый). Од., ввр., Т., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **Ptr.** Середзем., Іран. – **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1411. *G. verum* L. – П. справжній (П. настоящий). Бр., д/кщ., НКг., Og.-MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt.** Євраз. /∞. – Лік., корм., дек. По всій Д:3) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 10, DSU! та ін.

1412. + ! *G. volhynicum* Pobed. (*Asperula tyraica* Besser). – П. волинський (П. волынский). Бр., ст/к., ввр., НКг., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **St.** Зах. понтичний ендем. /ОС,ДС,ІБТ. – Мед. Д: 8 (ок. Днп., балка біля аеропорту, Тар., 1995!, 1999), 14, 20 (DSU!), 21 (по р. Інгулець, Кучер., 2000). К. – 3; **Зп:** 3, 4 (Фл. УРСР, т. 10), К. – 4, Євр. Черв. сп. К. – R.

1413. (484). + *Rubia tatarica* (Trev.) Fr. Schmidt – Марена татарська (Марена татарская). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsKs., MsTr., MsT°, HeSc., Ent., Val. – **PsPr.** Понтично-касп. ендем. /ОС. – Д:2), 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (Фл. УРСР, т. 10). К. – 1; **Зп:** 3, 4, 7 (Фл. УРСР, т. 10). К. – 1.

95. Родина Rutaceae – Рутові (Рутовые) – 47

1414. (485). + *Dictamnus albus* L. – Ясенець білий (Ясенец белый). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **StSil.** Причорномор'я, Кавк. /ОС. – Мед., лік., отр., ефір., дек. Д: 3 (с. Попасне, с. Єв.-Миколаївка, Василівка; Бельгард, Сідельник, Травлеєв, 1964!). К. – I. Черв. кн. Укр. К. – II.

1415. (486). + *Haplophyllum suaveolens* (DC.) G. Don f. – Гаплофіл запашний (Цельнолистник душистый). Бр., ст/к., внр., НКр., MsTr.(Ca), Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Сх. Середзем., Сер. Євр., Причорном. /ДС,ІБТ. – Мед. Д:2), 14 (ок. с. Перше Травня) та 18 (с. Макорти), 22 (балка Зелена, Кучер., 2001), 20 (с. Вищитарасівка, Тар., 1994!), 21 (ок. Кр. Рогу, по р. Інгулець, Котов, 1927). К. – 3; **Зп:** 3, 17 (Фл. УРСР, т. 7). К. – 1.

1416. (487). *Ptelea trifoliata* L.* – Птелея трилиста (Птелея трехлистная). Дер. (1,5 – 3 (8)м), Ph., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **Sil(Cul.)**. Походить з Пн. Ам. /∞. – Дек., плоди–корм для білок. По всій Д:2) та **Зп:2)**: у парках, лісопосадках: Фл. УРСР, т. 7, DSU!

96. Родина Salicaceae – Вербові (Ивовые) – 35

1417. (488). *Populus alba* L. – Тополя біла (Тополь белый). Дер. (15–35 м), Ph., Og.-MsTr., Ms., MgT°, He., Amph. (Двод.), Anch. – **Sil.** Євр., Ц. Аз. /∞. – Дерев., пергоніс, віт., ефір., фарб., дек. По всій Д:3) та **Зп:3)**. У заплавлних лісах і культурі. Фл. УРСР, т. 4, Сидоров, 1897, зокрема в DSU!

1418. *P. alba* L. x *P. tremula* L., Нерідко там, де ростуть батьківські форми, розводять у парках. Дер. (до 20 м), Ph., MsTr., KsMs., MsT°, He., Amph. (Двод.), Anch. – **Sil.** Євр., Ц. Аз /∞. – По всій Д: та **Зп:** у зелених насадженнях.

1419. *P. bolleana* Lauche.* – Т. Болле (Т. Болле). Дер. (20–40м), Ph., MsTr., KsMs., MgT°, He., Amph. (Двод.), Anch. – **Sil.(Cul.)** Сер. Аз. /∞. – Дек., дуб., дерев. По всій Д:3) та **Зп:2)**: Опред..., 1987, DSU!

1420. *P. deltoides* Marshall* (*P. canadensis* Moench). – Т. канадська (Т. канадский). Дер. (20–40 м), Ph., MsTr., KsMs., MsT°, He., Amph. (Двод.), Anch. – **Sil.** (Адв.). /∞. Пн. Ам. – Дек., дерев., пергоніс. По всій Д:3) та **Зп:2)**: Фл. УРСР, т. 4. DSU!

1421. *P. italica* (Du Roi) Moench* – Т. пірамідальна (Т. пирамидальный). Дер. (20–35м), Ph., MsTr., MsKs., MgT°, He., Amph. (Двод.), Anch. – **Sil. (Адв.)**. /∞. Гімалаї, Зах. Аз. – Дек. По всій Д:3) та **Зп:3)**: Фл. УРСР, т. 4. Опред..., 1987, DSU.

1422. *P. berolinensis* (K. Koch) Dipp* (*P. italica* x *P. laurifolia*). – Культивують в містах, та на ділянках рекультивациі ДНУ в Зах. Донбасі. Д: 5, 8 (Тар., 1990! DSU).

1423. *P. nigra* L. – Т. чорна (Т. черный), дер. (20–40м). Ph., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Amph. (Двод.), Anch. – **Sil.** Євр., Середзем., Ц. Аз. (адв. у Пн. Ам.). – Дерев., лік., пергоніс, ефір., фарб., дуб. По всій Д:3) та **Зп:3)**: Фл. УРСР, т. 4. Сидоров, 1897 DSU!

1424. *P. tremula* L. – Осика (Осина). Дер. (15–25м), к/пар., вр., Ph., Og.-MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., Ent. (Двод.), Anch. – **Sil.** Євраз. (Середня смуга), Пн. Афр. – Дерев., лік., корм., пергоніс, віт., дуб., фарб. Переважно по долинах рік, по всій Д:3) та **Зп:** (північна частина): Фл. УРСР, т. 4. DSU.

1425. (489). *Salix acutifolia* Willd. – Верба гостролиста, шелюга (Ива остролистная, шелюга). Кущ (до 8 м), вмр., Ph., OgTr., MsKs., MgT°, He., Ent. (Двод.), Anch. – **SilPs.** Ц. Євраз. – Мед., фітомеліорат., містить саліцин, дуб., дек. По всій Д:3) та **Зп:2)**: Фл. УРСР, т. 4, Сидоров, 1897. DSU!

1426. Відомий гібрид: *S. acutifolia* x *S. rosmarinifolia* L. – Кущ (до 0,5 м).
Зп: 11 (Фл. УРСР, т. 4).

1427. *S. alba* L. (incl. *S. a. Var. vitellina pendula* – форма плакуча). – В. біла (И. белая, ветла). Дер. (25–30 м), внр., Ph., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent. (Двод.), Anch. – **Sil.** Євр. (адв. у Пн. Ам., Нов. Зеландії). – Дерев., плетиво, дуб., мед., дек., фітомеліор. По всій Д:4) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 4, DSU! та ін.

1428. + *S. aurita* L. – В. вушката (В. ушастая). Кущ (0,5–1,5м), внр., nPh., MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., Ent. (Двод.), Anch. – **PalSil.** Зах. Серед. Євр. – Д: 8 (Днп., Ак., 1889, берег Дніпра, Фл. УРСР, т. 4). К. – 0. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор.1993). Гібрид– *S. aurita* x *S. cinerea* L. – Кущ, зрідка де є батьківські види. Д: 3 (Фл. УРСР, т. 4, с. Василівка, Бронза, 1939!, Кириченко, 1955! DSU).

1429. *S. babilonica* L.* – В. вавілонська (И. вавилонская). Дер. (10–12 м), Ph., MsTr., Ms., MgT°, He., Ent. (Двод.), Anch. – **Sil.** Походить з Ірану, Китаю – Дек. Д:3): 8 (м. Днп., Ак., 1889, Тар., 1991! 2000!); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). Широко культивується по всьому регіону.

□ -р/акт.: 1637,2 Бк на (СГ₁). Кн.: 0,22. (Днп.)

1430. + *S. caprea* L. – В. козяча (И. козья). Дер., кущ (6–10 м), Ph., Og-MsTr., Ms., MgT°, SnHe., Ent. (Двод.), Anch. – **Sil.** Євр., Ц. Аз. /ОС,ДС. – Корм., мед. Д:2): 3 (ок. с. Вільне, Сідельник, 1939!), 14 (байрачні ліси, Бельгард, 1950), DSU!, 3 (Присамар'я, Алексеев и др., 1986), 5 (Кириченко, 1941!), 8 (ок. Ігренъ, Ак., 1889, ок. пос. Діївка, Тар., 1990!, Бар., 2000). К. – 3; **Зп:** 3 (Гроссгейм, 1908!). К. – 3.

-Відомий гібрид: *S. caprea* x *S. cinerea* L. – Д: 8, 3 (Фл. УРСР, т. 4).

1431. *S. cinerea* L. – В. попеляста (И. пепельная). Кущ (до 6 м), Ph., OgTr., HgMs., MgT°, ScHe., Ent., (Двод.), Anch. – **SilPal.** Євр., Ц. Аз. /∞. – Мед., дуб (в корі 12,5% танідів), корм., мед. По всій Д:3) та **Зп:**2): Фл. УРСР, т. 4, Сидоров, 1897, DSU! *S. cinerea f. denudata* Терл. Д: 14 (с. Паньківка, Кириченко, 1937!)

1432. *S. elaeagnos* Scop. (*S. incana* Schrank). – В. сиза (И. лоховидная). Кущ, дер. (6–16 м), Ph., Og-MsTr., HgMs., MgT°, ScHe., Ent., (Двод.), Anch. – **Sil.** Євр. (Сер., Пд.), М. Аз. /ОС. – Мед. Д: 3 (ок. с. Андріївка, Алекс. и др., 1986). К. – 4.

1433. *S. fragilis* L. – В. ламка (И. ломкая, ракета). Дер. (15–20 м), Ph., Og-MsTr., Ms., MgT°, He., Ent., (Двод.), Anch. – **Sil.** Євр., Близький Сх. /∞. – Дек., дуб., корм., лік., мед. По всій Д:3) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 4, DSU, Кор., 1993.

-Відомий гібрид: *S. fragilis* x *S. triandra* L. – Д: 10 та **Зп:** 11 (Фл. УРСР, т. 4).

1434. + *S. pentandra* L. – В. п'ятитичинкова (И. пятитычинковая). Дер., кущ (3–5–(15 м). Ph., MsTr., HgMs., MgT°, ScHe., Ent., (Двод.), Anch. – **Sil.** Євраз. /∞. – Мед., дуб. (до 10,5% танідів), лік., фарб., дек. По всій Д:2), К.– 4 та **Зп:** (на півночі обл.): Фл. УРСР, т. 4, Алекс. и др., 1986, DSU! та ін.

1435. *S. purpurea* L. – В. пурпурова (И. пурпурная). Дер., кущ (1–5 м), Ph., MsTr., Ms., MgT°, He., Ent., (Двод.), Anch. – **PrSil.** Євраз. /∞. – Мед., містить саліцин, дуб., плетиво. По всій Д:3), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 2, 9 (DSU!) та **Зп:** 3, 14 (Кириченко, 1950!).

1436. *S. rosmarinifolia* L. – В. розмаринолиста (И. розмаринолистная). Кущ (0,3–1,5м). Ch., nPh., OgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., (Двод.), Anch. – **SilPs.** Ц. Євраз. – Дуб., плетиво, фітомеліор. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 4, DSU та ін.

1437. *S. triandra* L. – В. тритичинкова (И. трехтычинковая). Кущ або дер. (до 5 м), ввр., Ph., Ms., OgTr., Ms., MsT°, He., Ent., (Двод.), Anch. – **SilPr.** Євраз. (помірна смуга). – Дуб. (танідів 4,6–20%), мед., плетиво, саліцин, фітомеліор. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 4, DSU! та інші джерела.

1438. + *S. viminalis* L. – В. прутувидна (И. корзиночная). дер., або кущ (до 10 м). Ph., MsTr., HgMs., MsT°, He., Ent., (Двод.), Anch. – **PrSil.** Серед. Євр., Аз. (помірна смуга). /ОС,Док,ІБТ. – Плетиво, дуб. (до 14,5% танідів), саліцин, корм. Д: 5 (ок. м. Тернівки) та 9 (Фл. УРСР, т. 4, Бар., 2001!), 13 (с. Боголюбівка, Пікуш, 1945! DSU), 19 (р. Жовта, Бельгард, 1950). К. – 3; Зп: 3 (Фл. УРСР, т. 4, о. Хортиця, Кор., 1993), 17 (Ст.-Бердянське ліс-во, Воробйов, 1950!). К. – 3.

97. Родина Santalaceae – Санталові (Санталовые) – 55

1439. (490). *Thesium arvense* Horvatovszky – Льонолижник польовий (Ленец полевой). Бр., ст/к., з гаусторіями, ввр., НКг., S/par.MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **StPr.** Ц. Євраз. /∞. – Бур'ян. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 4, Сидоров, 1897, Тар. та ін., 1988. DSU та інші джерела.

1440. *Th. ebracteum* Науне – Л. безприквітковий (Л. безприцветниковый). Бр., ст/к з гаусторіями, ввр., НКг., S/par., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Сер.Євр., Зах. Сиб. /Док,ДС,ІБТ. – Д: 13 (по р Саксагань, Ак., 1889), 14, 21 (ок. Кр. Рогу, Сидоров, 1897, Фл. УРСР, т. 4).

1441. *Th. linophyllum* L. – Л. льонолистий (Л. льнолистный). Бр., ст/к., з гаусторіями, ввр., НКг., S/par. – MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **SilSt.** Сер. і Пд. Євр. /ОС. – Бур'ян. Д:1): 5, 8 (Днп., Ак., 1889, Сидоров, 1897, Бар., 2000), Зп: 5 (Фл. УРСР, т. 4).

98. Родина Saxifragaceae – Ломикаменеві (Камнеломковые) – 42

1442. (491). + *Saxifraga tridactylides* L. – Ломикамінь трипальчастий (Камнеломка трехпалая). Од., ввр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **StPtr. (Адв.).** /ДС.ІБТ. Євр., Ц. Аз., Пн. Афр. – Д:1): 8, 14 (Ак., 1889, 1895); 22 (с. Шолохове, б. Гадюча, Кучер., 2004.). К. – 1; Зп: 16 (Фл. УРСР, т.5), 17 (Барбарич та ін., 1986). К. – 3

99. Родина Scrophulariaceae – Ранникові (Норичниковые) – 61

1443. (492). *Antirrhinum majus* L.* – Ротики садові (Львиный зев садовый). Од., ст/к., ввр., Т., MgTr., KsMs., MgT°, He., T°, Ent., Val. – **Cul. (Адв.),** ∞. Походить з Пд. Євр., Пн. Афр. – Дек. По всій Д:2) та Зп:2): інколи дичавіє: Фл. УРСР, т. 9.

1444. (493). *Chaenorhinum minus* (L.) Lange – Вушкоцвіт малий (Ушкоцвет малый). Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., Ks., He., MsT°, Ent., Val. – (Ptr.)**Ru.** Зах., Сер. Євр., Середзем., Кавк. (адв. у Пн. Ам.). /ІБТ. – Бур. Д:2), по степовому Лівобережжю зрідка (Кучер., 2004) в тому числі, 21 (відвали Інгулецького ГЗ. комбінату, Тар., 2004!).

1445. (494). ++! *Cymbochasma borysthenica* (Pall .ex Schlecht.) Klokov et Zoz – Цимбохазма дніпровська (Цимбохазма днепровская). Бр., ст/к., ввр., НКр., MsTr.(Ca), Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Пд. Укр. (ендем). /OC,ДС,ІБТ. – Дек., цікавий для науки. Д: 5 (с. Михайлівське, 1894, DSU!), 17 (Ак., 1889, Сидоров, 1897, Пестушко, 1938!), 19 (с. Борисівка, Демьянов, 1990, 2001!), 21, 23 (Сидоров, 1897, Кучер., 2000); 22 (ок. с. Широке, Котов, 1927, Красова, 1997, KRW!. К. – 1; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Левін, 1987!, Кор., 1993), 1 (схили до водосх-ща, Бар., 2000), 8, 13, 17 (Фл. УРСР, т. 9, DSU, 1987), 1, 3, 8, 11, 5 (Шелегеда, 2001), К.- 1. Черв. кн. Укр. К. – 1; Євр. Черв. сп. – R.

1446. (495). + *Digitalis grandiflora* Mill. – Наперстянка великоцвіта (Наперстянка крупноцветковая). Бр., ст/к., ввр., НКр., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **Sil.** Євр., Зах. Аз., Середзем. /OC. – Дек., мед., отр., інсект. Д:1): 3 (Присамар'я, Єрмаков, 1981!, Тар. и др., 1988.); К. – 1; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 19 (Ногайськ, 1928!, DSU). К. – 1.

1447. *D. lanata* Ehrh.* – Н. шерстиста (Н. шерстистая). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **Cul.** (здичавіла). Серед. Євр., Балкани. /ДС. – Дек., лік. Д: 8 (Залишки колекційні ділянки Ботсада ДНУ, Тар., 1974, 1981! DSU), 21 (ок. м. Кр. Ріг, на відвалах, після їх рекультивациі, Кучер., 2004).

1448. (496). *Euphrasia brevipila* Vurn. et Gremlin – Очанка коротковолоса (Очанка коротковолосистая). Од., ст/к., (з гаусторіями), ввр., Т., S/par.(MsTr.), KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Євр., Сиб. /OC. – Лік. Д: 3 (сміт. Черкаське, Тар., 1985!).

1449. *E. pectinata* Ten. – О. гребінчаста (О. гребенчатая). Од., ст/к., (з гаусторіями), ввр., Т., S/par.(MsTr.), Ks., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt.** Євраз. (без тропіків). /OC,ОД,ДС,ДВ. – Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988); 7, 8, 9 (по р. Ворона, Бар., 2000, 17 (б. Тягінька, 2004) та 14 (с. Заріччя), 15 (ст. Воскобійня, Кучер., 2004); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1450. *E. stricta* D.Wolff. ex J.F.Lehm. – О. стиснута (О. сжатая). Од., ст/к., (з гаусторіями), ввр., Т., S/par.(MsTr.), Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **PrSil.** Євр., Середзем. /ОД,OC. – Лік. (при хворобах серця). Д: 1 (Бельгард, 1940), 3, 5 (Самарський бір, Фл. УРСР, т. 9), 8 (Днп., Волков! DSU).

1451. + (497). *Gratiola officinalis* L. – Авран лікарський (Авран лекарственный). Бр., д/кщ., вр., НКр., OgTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **PrPs.** Голарктичний. /∞. – Лік., отр., дек. По всій Д:2), К. – 4, та **Зп:** (Пн. частина області): Фл. УРСР, т. 9, Сидоров, 1897, Тар. та ін., 1988, Кор., 1993.

1452. + (498). *Limosella aquatica* L. – Мулянка водяна (Лужница водная). Од., ввр., Т., MsTr., MsHg., EuT°, ScHe., Ent., Val. – **PrPal.** Плурирегіональний вид. /OC. – Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889, DSU, 1827!, Манюк, ПЗ Дніпр.-Орільський, 1998!); К. – 4, **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 15 (Фл. УРСР, т. 9). К. – 3.

1453. (499). # *Linaria biebersteinii* Besser – Льонок Біберштейна (Льянка Биберштейна). Бр., ст/к., ввр., НКр., MgTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **PrRu.** Ендем України. /ІБТ. – Мед., бур'ян. Д:2), по степовому Правобережжю, звичайно (Кучер., 2004), 21 (м. Кр.Ріг, ок. шахти Артема №1, Тар., 2010!), 19

(ок. м. Марганець, б. Крутенька, Хархота, 1982, відвали Грушевської ГЗФ, Тар., 2009! ок. Орджонікідзе, Тар., 2007!). **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 4, 14, 18 (Фл. УРСР, т. 9). Св. Черв. сп. К.- I.

1454. + *L. cretacea* Fisch. ex Spreng. – Л. крейдяний (Л. меловая). Бр., ст/к., внр., НКг., Og.-MsTr.(Ca), MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **Ptr.(Ca)**. Сх. понтичний ендем. /*ЛБТ*. – Д: 21 (на відвалах порід Кривого Рогу, Добровольський, 1982). К. – 4.

1455. *L. dulcis* Клоков – Л. солодкий (Л. сладкая). Бр., к/пар., вр., G., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **StPs**. Ендем Пд.-сх. Євр. /*ОС,ДВ*. – Закріплювач пісків. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Сидоров, 1897, Тар., 1985! Бар., 2000), 11 (с. Гаврилівка, Фл. УРСР, т. 9); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 4, 11 (Фл. УРСР, т. 9).

1456. *L. genistifolia* (L.) Mill. – Л. дроколистий (Л. дроколистная). Бр., ст/к., внр., НКг., Og.-MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **PtrPs**. Ц. Євраз. /∞. – Лік., мед., бур'ян. Ло всьому регіону, звичайно. Д:3). 3, 5 (Сидоров, 1897, Присамар'я, Тар. та ін., 1988), 8 (Ак., 1889, Тар., 1990! Бар., 2000), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974).

1457. + *L. macroua* (M. Vieb.) M. Vieb. – Л. великохвостий (Л. крупнохвостая). Бр., ст/к., внр., НКг., MsKs., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **St**. Причорноморський ендем. /*ОС,Док,ДС,ЛБТ*. – Дек. Д:1), 5 (Павлоград) та 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 14 (ок. с. Саксагань, Ак., 1895), 19 (DSU, 1889!, ок. с. Катеринівка, Тар., 1998!), 20 (ок. с. Новокам'янка, Кучер., 2004), 22 (с. Шестерня, б. Кобильна, Красова, 1997! KRW), 23 (с. Михайлівка, Тар., 1998! DSU). К.– 2; **Зп:** 19 (Ногайск, 1923, DSU!, ККПР, 2012). К. – EN.

1458. *L. maeotica* Клоков – Л. азовський (Л. азовская). Бр., ст/к., внр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., H/anch. – **RuSt**. Ц. Євраз. – Лік., отр., бур'ян. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1459. *L. vulgaris* Mill. – Л. звичайний (Л. обыкновенный). Бр., к/пар., вр., G., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., H/anch.(Val.) – **PrRu**. Євр., Зах. Сиб. /∞. – Мед., лік., дек., отр., інсектицид., бур'ян. По всій Д:3) та **Зп:**2), Фл. УРСР, т. 9, Сидоров, 1897, Тар. та ін., 1988 та ін.

β-р/акт.: 350 Бк; Кн.: 0,42 (СГ₁, Кривий Ріг).

1460. (500).+ *Lindernia procumbens* (Krock.) Vorbas – Ліндернія простерта (Линдерния простертая). Од., Т., MsTr., MsHg., MgT°, ScHe., Ent.(ah.), Val. – **PrPal**. Сер.Євр., Середзем., Аз. /*ОС,ЛБТ*. – Д: 8 (ПЗ Дніпр.-Орільський, Манюк, 1995!), 19 (Шмальг., 1897). К – 4; **Зп:** 3 (Фл. УРСР, т. 9). К. – 4.

1461. (501).+ *Melampyrum argyrocotum* (Fisch. ex Ledeb.) K.-Pol. – Перестріч сріблястий (Марьянник серебристохохлатый). Од., ст/к., (з гаусторіями), внр., Т., MsTr.(S/par.), Ms., MgT°, ScHe., Ent., Murm. – **SilPr**. Ц. Євраз., причорноморсько-прикасп. ендем. /*ОС,ЛБТ*. – Д: 3 (ок. с. Черкаське, Тар., 1988!), 5 (с. Тернівка, DSU, 1939!), 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988), 6 (Тар., 1999), 21 (Кр. Ріг, б. Пн. Червона, Кучер., 1983!). **Зп:** 4 (Фл. УРСР, т. 9). К. – 4.

1462. *M. arvense* L. – П. польовий (М. полевой). Од., ст/к (є корені – гаусторії), внр., Т., MsTr.(S/par.), KsMs., He., MsT°, Ent., Мурм. – **Ru.** Євр., Кавк., Зах.Сиб. /ОС,ДоК. – Лік., мед., корм., бур'ян. Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897); Зп: 3 (о. Хортиця, Фл. УРСР, т. 9).

1463. + *M. cristatum* L. – П. гребінчастий (М. гребенчатый). Од., ст/к. (є корені – гаусторії), внр., Т., MsTr.(S/par.), Ms., MsT°, ScHe., Ent., Мурм. – **SilPr.** Євр., Зах. Сиб. /ОС,ДВ. – Д: 3 (с. Попасное, Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 9), 2 (Лоза, 1999), 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Сидоров, 1897, Бар., 2000), 12 (Дібрівський ліс, Бельгард, 1975!), 13 (с. Біленщина, Кучер., 2001); К.– 3; Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1464. + *M. nemorosum* L. – П. гайовий (М. дубравный). Од., ст/к. (є корені – гаусторії), внр., Т., MsTr.(S/par.), Ms., MgT°, ScHe., Ent., Мурм. – **PrSil.** Євр., Зах. Середзем. (адв. у Сх. Сиб.). /ОС,ДВ. – Лік., мед., отр., корм., бур'ян. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Гембицька, 1918!), 12 (Фл. УРСР, т. 9); К. – 2; Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1465. + *M. pratense* L. – П. лучний (М. луговой). Од., ст/к. (є гаусторії), MsTr.(S/par.), Ms., MsT°, ScHe., Ent., Мурм. – **SilPr.** Євр., Зах. Сиб. /ОС. – Лік., мед., корм. Д: 3 (Знаменівка, Фл. УРСР, т. 9, Тар. та ін., 1988), 8 (Днп., Ак., 1889). К. – 3. Крім типової форми знайдена *subsp. lacinatum* (Koshev. et Zing.) Tzvelev, Тар., та ін. 1988).

1466. **502).** *Odontites salina* (Kotov) Kotov – Кравник солончаковий (Зубчатка солончаковая). Од., ст/к. (є гаусторії), внр., Т., AlkTr.(S/par.), Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **Hal.** Пд. понтичний ендем. – Зп: 14 (Бердянська коса), 19, (Обіточна коса, Фл. УРСР, т. 9).

1467. *O. vulgaris* Moench – К. звичайний (З. обыкновенная), Од., ст/к. (є гаусторії), внр., Т., MsTr.(S/par.), MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **PrRu.** Євраз., Середзем., (адв. у Пн. Ам.). /∞. – Лек., мед., бур., корм (у сіні). По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 9, Опред..., 1987, DSU!

1468. *O. luteus* (L.) Clairv. (*Orthanta lutea* (L.) A. Kerner et Wettst.). – К. жовтий – Органта жовта (Зубчатка желтая – Органта желтая). Од., ст/к. (є гаусторії), внр., Т., Og.-MgTr.(S/par.), MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **RuSt(Ps).** Євр. (Причорноморський ендем). /ОС,ДВ,ДС,ІБТ. – Лік., мед. Д: 3 (Тар. и др., 1988), 8 (Днп., Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 9, Тар., 1980! Бар., 2000), 9, 17 Бар., 2000), 15 (DSU!); по Степовому правобережжю, звичайно, Кучер., 2004); Зп: 2, 4, 3 (Фл. УРСР, т. 9), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1469. **(503).** + *Pedicularis dasystachys* Schrenk – Шолудивник пухнатоколюсний (Мытник мохнатоколюсый). Бр., к/кщ.(є гаусторії), вмр., НКг., Ms.-AlkTr.(S/par.), Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **HalPr.** Ц. Євраз. /ОС. – Лік., мед., корм., дек., інсектицид. Д: 3 (по р. Оріль, Бар., 2007!), 5 (ок. Павлограда. Сидоров, 1897, с. Сосновка, Тар. та ін., 1988, с. Карабинівка, 1941!, DSU), 8 (Днп., Ак., 1889). К. – 3.

1470. + *P. kaufmanii* Pinzg. – Ш. Кауфмана (М. Кауфмана). Бр., к/кщ.-бул/к., (є гаусторії), вм., НКг., MgTr.(S/par.), Ms., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Ендем Сх. Євр., Зах. Сиб. /ОС,ДоК. – Лік., дек., отр., інсектицид. Д: 3

(ок. с. Андріївка, Тар., 1963!), 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 6 (заказник Волошанська дача, Бар., 2007!), 8 (Днп., Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897). К. – 3; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Сидоров, 1897). К. – 4.

1471. *P. sceptrum-carolinum* L. – Ш. королівський (М. скипетровидний). Бр. к/кщ.-бул/к.(є гаусторії), ввр. НКг., MgTr.(S/par.), MsHg., MsT°, He., Ent., Val. – **(Sil.)PalPr.** Аркт., Сер. Євр., Сиб., Дал. Сх. /ОС. – Лік., дек., отр., інсектицид. **Д:** 3 (ок. м. Новомосковськ, між с.с. Кулебівка та Животилівка, Ак., 1895).

1472. **(504).** *Rhinanthus aestivalis* (N.Zinger) Schischk. et Serg. – Дзвінець літній (Погремок летний). Од., ст/к. (з гаусторіями), ввр., Т., MsTr.(S/par.), Ms., MgT°, сHe. Ent., Val. – **RuPr.** Сер., сх. Євр., Кавк., Сиб. (Адв. у Пн. Ам). /ОС,ОД. - Бур'ян лучний. **Д:**2), 7, 8 (ок. ПЗ Дніпр.-Орільського, Бар., 2000), для правобережного лучного степу, звичайно (Фл. УРСР, т. 9).

1473. *R. vernalis* (N. Zing.) Schischk. et Serg. – Дзвінець весняний (Погремок весенний). Од., ст/к. (з гаусторіями), ввр., Т., MsTr.(S/par.), Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **RuPr.** Євр., Сиб., М. Аз. /∞. – Паразитиє на багатьох травах. По всій **Д:**3) та **Зп:**3), Фл. УРСР, т. 9, DSU! та інші джерела.

1474. **(505).** *Scrophularia nodosa* L. – Ранник вузлуватий (Норичник узловатий). Бр., к/кщ.-баз/бул., ввр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **PrSil.** Євр., Сиб., Пн. Ам. (Канада). /ОД,ОС. – Лік. **Д:** 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (Днп., Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 7 (ок. ПЗ Дніпр.-Орільського, Бар., 2000, Бар., 2000); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1475. + *S. umbrosa* Dumort. – Р. тіньовий (Н. теневой). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., HgMs., MgT°, He., Ent., Val. – **PalPr.** Євр., Ц. Аз., Середзем. – Лік., **Д:** 3 (ок. с. Вільне), 12 (Вел.-Михайлівка, Фл. УРСР, т. 9), 8 (Днп., Ак., 1889). К. – 0.

1476. + *S. vernalis* L. – Р. весняний (Н. весенний). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., MgTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPtr.** Зах., Сер. Євр. /ОС,ДС. – Лік. **Д:**0), 3, с. Андріївка, Бельгард, 1938, байрак Глибокий, Федотова, 1948!), 17 (Нікольське ліс-во, Альбицька, 1974). К. – 4.

1477. **(506).** *Verbascum banaticum* Schrad. – Д. банатська (К. банатский). Дв., ст/к., ввр., НКг., OgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **PsPr.** Причорномор'я. – **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1478. *V. blattaria* L. – Д. тарганяча (К. тараканий). Дв., Од., ст/к., ввр., НКг., Т., AlkTr., MsKs., He., MgT°, Ent., Val. – **HalPr.** Євраз. /ОС,ДС,ІБТ. – Лік., мед., бур., іхтиоцид. **Д:** 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (Днп., Ак., 1889, Воїнов, Фл. УРСР, т. 9, Бар., 2000), 17 (ок. с. Військове, Тар., 1965!), 23 (на луках, Кучер., 2004); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 4 (ок. с. Біленьке, 2000), 11, 14 (Фл. УРСР, т. 9).

1479. *V. densiflorum* Bertol. (*V. thapsiforme* Schrad.) – Д. густоквіткова (К. густоцетковий). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., Og.-MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **StPr.** Євр., Середзем. /∞. – Лік. По всій **Д:**3) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 9, Сидоров, 1897, DSU!, Фото 27.

1480. *V. marchallianum* Ivavina et Tzvel. (*V. orientale* M.Bieb., *V. austriacum auct. non Schott*). – Дивина австрійська (Коровяк австрийский). Бр., ст/к., внр., НКр., MsTr., Ks., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt.** Ц. Євраз. /∞. – Лік. По всій Д:4) та Зп:4) – північна частина області. По степах, узліссях.

1481. *V. lychnitis* L. – Д. борошніста (К. мучнистый). Дв., ст/к., внр., НКр., Og.-MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **(Ps).StRu.** Понтичний вид. /∞. – Дек., лік., мед., іхтиоцид. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 9. DSU!

β-p/a: 345, 95 Бек.(71,4% дає ⁴⁰K). Д: 3 (Присамар'я).

1482. + *V. nigrum* L. – Д. чорна (К. черный). Дв., Бр., ст/к., внр., НКр., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Євр., Зах., Ц. Сиб., Середзем. /ОС,Док,ІБТ. – Лік., дек. Д: 3 (Фл. УРСР, т. 9, Присамар'я, Тар. та ін., 1988), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1981!), 8 (Днп., Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 21 (Фл. УРСР, т. 9). К. – 3.

1483. *V. ovalifolium* Donn. ex Sims. – Д. овальнолиста (К. овальнолистный). Дв., ст/к., внр., НКр., MgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **StRu.** Пд. Сх. Євр. /ДВ,ІБТ. – Бур'ян. Д: 9 (с. Варварівка, Фл. УРСР, т. 9, ок. ст. Хорошево, Тар., 1975!), 19 (ок. м. Марганець, б. Крутенька, Хархота, 1982!) 21 (Котов, долина р. Інгулець, 1927); Зп: 3 (м. Запоріжжя), 14 (м. Бердянськ), 17, 19 (Фл. УРСР, т. 9).

1484. *V. phlomoides* L. – Д. лікарська (К. лекарственный). Дв., ст/к., внр., НКр., Og.-MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **StRu.** Сер. Євр., Середзем., Кавк. /∞. – Лік., іхтиоцид, ротицид. По степах, порушених землях. По всій, Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 9, DSU!

1485. *V. phoeniceum* L. – Д. фіолетова (К. фиолетовый). Бр., кауд., ст/к., внр., НКр., Og.-MgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **RuSt.** Зах. Сиб, М. Аз. /∞.– Лік. (стимул. роботи серця), корм. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 9.

1486. -Відомі такі гібриди: *V. lychnitis* x *V. nigrum* L. Д: 8 (Срединський); - *V. pinnatifidum* Vahl x *V. lychnitis* L. Зп: 16 (Фл. УРСР, т. 9).

1487. + *V. pinnatifidum* Vahl – Д. перистороздільна (К.еристораздельный). Дв., ст/к., внр., НКр., OgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **StPs.** Крим, Кавк., М. Аз. – Зп: 16 (Фл. УРСР, т. 9), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974). 19 (ККПР, 2012). К.–NT.

1488. *V. sinuatum* L. – Д. виїмчаста (К. выемчатый). Дв., ст/к., внр., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **StRu.** Крим, Кавк., Середзем. – Лік. (при хворобах очей), бур'ян. Зп: 17 (м. Мелітополь, Фл. УРСР, т. 9).

1489. *V. thapsus* L. – Д. ведмежа (К. ведмежье ушко). Дв., ст/к., внр., НКр., OgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Євр. (адв. у Пн. Ам.). /ОС,ДС. – Лік., отр. Д:1): Сидоров, 1897; 3 (Присамар'я, заплава в ок. с. Андріївка, тут знайдені гігантські особини виду висотою 328 см, Тар., 1968, є фото), 14 (урочище Івашкове, Кучер., 2004); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1490. (507). *Veronica anagallis-aquatica* L. – Вероніка джерельна (Вероника ключевая). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., НКр., MsTr., Нг., MgT°, He., Ent.(Ah.), Val. – **PrPal.** Євраз., Середзем. /∞. – Лік. (серцева дія), їст., мед. По вологих місцях біля рік, струмків, по всій території, спорадично. Д: 8 (Днп.,

Ігрень, Ак., 1889, DSU, 1961!), 7, 8, 9, 17 (Бар., 2000), 9 (ок. с. Хорошево, Тар., 1986!), по Степовому правобережжю, часто, Кучер., 2004.

1491. + *V. anagaloides* Guss. – В. грязьова (В. грязевая). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., MsHg., MgT°, He., Ent., Val.(Hdch.) – **PrPal**. Сер. Євр., Аз. (помірний пояс). /ОС,ДВ,ДоК. – Лік., мед. Д: 8 (Днп., Ак., 1889, Корольов, 2004!, визначив Тар., 2004!), 10 (ок. с. Кіровське, Бар., 2007!), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897). К. – 4; **Зп:** 3 (Кор., 1993), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974). К. – 4.

1492. *V. arvensis* L. – В. польова (В. полевая). Од.-Дв., ст/к., внр., Т., НКг., Og.-MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **StRu**. Євраз. (адв. у Пн. Ам.). /∞. – Лік., бур'ян. На полях, степових схилах толоках, луках, тощо. По всій Д:3), напр., 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 9, DSU.

1493. *V. barrelieri* Schostt (*V. steppacea* Kotov). – В. степова (В. степная). Бр., ст/к., внр., НКг., MgTr., MgT°, Ks., He., Val. – **PrSt**. Пд. Євр., Кавк. /ДС,ІБТ. – Дек. Д: 8 (ок. Днп., Тар., 1970!, б. Тунельна, 2011!, пониззя р. Самара, Бар., 2000), 21 (Фл. УРСР, т. 9). На правобережжі області, звичайно, Кучер., 2004. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14, 17 (Фл. УРСР, т. 9). Дуже мінливий вид.

1494. + *V. beccabunga* L. – В. струмкова (В. поточная). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., MsHg., MsT°, He., Ent., Val. – **PrPal**. Голарктика, Пн. Ам. /ОС. – Лік. (при гепатиті тощо). Д:2), 3, 8 (Сидоров, 1897, Фл. УРСР, т. 9). К. – 0. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897).

1495. *V. borysthenica* Ostapko – В. дніпровська (В. днепровская). Бр., НКг., MgTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **PtrSt**. Locus classics - степові схили ок. м. Кр. Рогу, б. Північна Червона, Кучер., 2004, ареал ще не з'ясований. /ІБТ.

1496. *V. chamaedrys* L. – В. дібровна (В. дубравная). Бр., д/кщ., вр., НКг., MgTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt**. Євр., Середзем., М. Аз. /∞. – Лік. (при зубному болі, ОРЗ, тощо). По всій Д:2) та **Зп:**2): Фл. УРСР, т. 9, DSU! На правобережжі області, зрідка, Кучер., 2004.

1497. *V. capsellcarpa* Dubovik – В. грицикоплода (В. пастушьесумкоплодная). Бр., ст/к., внр., НКг., OgTr., Ks., He., MgT°, Ent., Val. – **StPtr**. Сер. Причорномор'я, Перед. Аз. – **Зп:** 8 (с. Чапаєвка, Фл. УРСР, т. 9).

1498. *V. dentata* F.W. Schmidt (*V. austriaca* L. s. l.) – В. австрійська (В. зубчаста) – В. австрийская (В. зубчатая). Бр., ст/к., внр., НКг., MgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt**. Серед., Сх. Євр., М. Аз. /ОС,ДС,ІБТ. – Мед. Д:3), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (Ак., 1889, DSU, 1990! Бар., 2000), 14 (с. Червоний Кут, Сидоров, 1897). По степовому Правобережжю, звичайно (Кучер., 2004). **Зп:** 1 (долина р. Вільнянка) та 4 (ок. с. Біленьке, Бар., 2000).

1499. *V. dillenii* Crantz – В. Диленія (В. Дилления). Од.-Дв., ст/к., внр., НКг., OgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt**. Євр., Серед. Аз. /∞. – По всій Д:2), напр., та Фл. УРСР, т. 9, Тар. та ін., 1988, DSU! та **Зп:** 3 (Кор., 1993!).

1500. *V. griniiana* Klokov – В. Гриньова (В. Гринёва) Бр., к/кщ., вмр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent. Val. – **(Ptr.)SilSt.** Пн. понтичний ендем. /ДС. – Дек. Д:1), 17 (с. Нікольське-на-Дніпрі, б. Тягинька, Кучер., 2004).

1501. *V. hederifolia* L. – В. плющелиста (В. плющелистная). Од.-Дв., ст/к., внр., Т., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilRu.** Євраз. (без тропічних регіонів). /∞. – По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 9, DSU! та ін.

1502. *V. incana* L. – В. сива (В. седая). Бр., ст/к., НКг., Og.-MsTr., Ks., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt.** Євраз. (помірна смуга). /ОС. – Дек., мед., корм. Д: 3 (с. Андріївка), 5 (ок. с. Булахівка, Тар. и др., 1988), 8 (Днп., Ак., 1889).

1503. *V. longifolia* L. – В. довголиста (В. длиннолистная). Бр., д/кщ., вр., НКг., MgTr., HgMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **PalPr.** Євраз. (без тропіків). /ОС,ДС,ДоК,ІБТ. – Лік. (при неврозах, тощо), мед., корм., дек. Д:3), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (Ак., 1889, ок. с. Обухівка, Тар., 1961! Бар., 2000), 13, 15 (Сидоров, 1897); По Степовому правобережжю, звичайно (Кучер., 2004). Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

β-р/акт.: 345,95 Бек (71,4% дає ⁴⁰К), Присамар'я, 1975.

1504. + *V. officinalis* L. – В. лікарська (В. лекарственная). Бр., повз., пуч/к., вр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Val. – **Sil.** Євр., Середзем., Близ. Сх. /ОС. – Лік., мед., їст. Д: 3 (с. Хащове, 1937, DSU!), 8 (Днп., Сидоров, 1897, Гембицька, 1928!). К. – 0; Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 1.

1505. *V. ораса* Fr. – В. тьм'яна (В. тускляя). Од., ст/к., внр., Т., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **Ru.** Атл., Серед. Євр. /ОС,ДС. – Бур'ян (рудеральний). 3 (с. Андріївка, Тар., 1992!), 8 (Днп., біля парку ім. Шевченка, Тар., 2003!).

1506. *V. persica* Poir. – В. персидська (В. персидская). Од.-Дв., ст/к., внр., Т., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilRu.** (адв.). Євр., Середзем. /ОС,ДВ,ДС. – Лік. Д: 8 (на газонах, Тар., 1989!, на городах, Бар., 2000), 3, 9, 17 та Зп: 1, 4 (уздовж берегів Дніпра, Бар., 2000).

1507. *V. polita* Fr. (*V. didyma* Ten.) – В. витончена (В. изящная). Од.-Дв., ст/к., внр., Т., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilRu.** Євраз. /ДС. – Бур'ян. Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1979! 2000! Бар., 2000); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 4 (на схилах до р. Дніпро, Бар., 2000).

1508. *V. praecox* All. – В. рання (В. ранняя). Од.-Дв., ст/к., внр., Т., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **RuSt.** Євр., Середзем. /ОС,ІБТ. – Д: 3 (Бар., 2000), 19 (ок. м. Орджонікідзе, Тар., 1998!); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897).

1509. *V. prostrata* L. – В. лежача (В. простертая). Бр., к/кщ., вмр., НКг., (Alk)MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **(Hal.)StPr.** Євр., Середзем., Зах. Аз. /∞. – Дек. По всій Д:3), напр., 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988); Зп: 17, 8 (Фл. УРСР, т. 9), DSU!

1510. *V. sclerophylla* Dubovik (*V. austriaca* L. s. l.). – В. жорстколиста (В. жестколистная). Бр., ст/к., внр., НКг., MgTr., MsKs., MT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt.** Сер. та сх. Євр. /ІБТ. – Мед., дек. Д: По Степовому правобережжю, звичайно, Кучер., 2004.

1511. + *V. scutellata* L. – В. щиткова (В. щитковая). Бр., внр., НКг., Og.-MgTr., HgMs., MsT°, He., Ent., Val. – **PalPr.** Євраз. (помірна смуга). /OC, – Лік. Д:2): 3, 5 (по Присамар'ю, Тар. и др., 1988, на р. Оріль, ок. с. Йосипівка, Тар., 1997!), 5 (біля с. Булахівка, Бар., Александрова, 2004!), 8 (Днп., Ігрень, Ак., 1889). К. – 2; **Зп:** 4 (с. Водяне, Фл. УРСР, т. 9). К. – 2.

1512. + *V. serpyllifolia* L. – В. чебрецелиста (В. тимьянолистная). Бр., ст/к., пагони іноді повзучі, внр., НКг., MgTr., HgMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Голарктика. /OC, ОД. – Д:2), 3 (ок. с. Вільне, 1938! DSU), 8 (Днп., Ак., 1889), 5 (ок. Павлограда, Сидоров, 1897), 3, 7 (Бар., 2000), 7 (Манюк, 1995). К. – 3.

1513. *V. spicata* L. – В. колосиста (В. колосистая). Бр., к/кщ., вмр., НКг., Og.-MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt.** Євр., Сиб., Серед. Аз. /∞. – Лік., корм., дек., перганос. По всій Д:2) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 9, Присамар'я, Тар. та ін., 1988, Сидоров, 1897, Бар., 2000, 23 (Кучер, 2004).

1514. *V. spuria* L. – В. несправжня (В. ложная). Бр., вмр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **StSil.** Ц. Євраз. /OC, Док, ДС, ІБТ. – Лік., дек. Д:2): 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (Днп., Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 17 (б. Військова) та 18 (ок. с. Макорти, Кучер., 2004), 19 (ок. м. Марганець, б. Крутенька, Хархота, 1982); **Зп:** 3 (Фл. УРСР, т. 9). К. – 0.

1515. *V. teucrium* L. – В. широколиста (В. широколистная). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **PrSil.** Євр., Середзем., Зах. Аз. /∞. – Лік., корм., дек. По всьому регіону, часто: Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (Ак., 1889, Бар., 2000, Ігрень, Тар., 2008!), 14, 13 (Сидоров, 1897); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993)!

1516. *V. triphyllus* L. – В. трилиста (В. трехлистная). Од.-Дв., ст/к., внр., Т., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **StRu.** Сер. Євр., Середзем. /OC. – Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1971!, Бар., 2000); **Зп:** 3, 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897), 1 (по схилах до р. Дніпро, Бар., 2000).

1517. *V. verna* L. – В. весняна (В. весенняя). Од.-Дв., ст/к., внр., Т., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **PrRu.** Євр., Середзем., Ц. Аз. /∞. – По всій Д:3), напр., 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (Днп., Ігрень, Ак., 1889, Бар., 2000) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 9, всюди, часто. Сидоров, 1897, DSU!

1518. *V. viscosula* Klokov – В. клейка (В. клейкая), Бр., НКг., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – Понтичний дез'юнктивний ендем. /ДС, ІБТ. – Дек. Д:1), 18 (с. Макорти, Кучер., 2004), 21 (с. Недайвода, Кр. Ріг, Кучер. та ін., 1990!).

100. Родина Simarubaceae – Симарубові (Симарубовые) – 47

1519. (508). *Ailanthus altissima* (Mill.) Swingle* – Айлант найвищий (Айлант высочайший). Дер. (15 – 20), внр., Ph., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Anch. – (Sil.)Cul. (Нерідко дичавіє). Походить з Китаю. /∞. – Дек., лік., дуб. (у листях – 12% дуб. речовин), техн. (для токарних робіт), меліор. По всій Д:2) та Зп:2): DSU!

101. Родина Solanaceae – Пасльонові (Пасленовые) – 61

1520. (509). *Datura stramonium* L. – Дурман звичайний (Дурман обыкновенный). Од., ст/к., ввр., Т., MgTr., Ms., MT°, He., Ent.(Ah.), Val. – **Ru.** Циркумпольярний вид. /∞. – Лік. (іноді в культурі), бур'ян. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 9, Тар. и др., 1988. DSU!

1521. (510). *Hyoscyamus niger* L. – Блекота чорна (Белена черная). Дв., ст/к., ввр., НКг., MsTr., MsKs., MT°, He., Ent., Val. – **Ru.** Циркумпольярний вид. /∞. – Лік. (культивується у Сиб.), інсектицид проти попелиці, капустяної молі), бур'ян. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 9, DSU! та ін. джерела.

1522. (511). *Lycium barbatum* L. – Ліцій звичайний (Лиций обыкновенный). Кущ., к/пар., вр., nPh., Og-MsTr., MsKs., MgT°, He., Endz. – **CulRu.** (адв.). Ц.Євраз., Пн. Афр. Походить з Китаю. /∞. – Лік., мед., фітомеліор., їст.(плоди). По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 9, DSU! та ін.

1523. (512). *Nicandra physaloides* (L.) P. Gaern.* – Нікандра фізалісоподібна (Никандра физалисовидная). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **Cul.** (адв.). Походить з Пд. Ам. /∞. – Дек., лік., корм, жир. Д:1), 2 (ок. с. Заплавка, здичавіло, Тар., 1973!), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1975!); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1524. (513). + *Physalis alkekengi* L. – Фізалис звичайний (Физалис обыкновенный). (Дв.? за Визначником, 1987), Бр., д/кщ., вр., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Endz. – **RuSil.** Ц. Євраз. /ОС,ЫБТ– Лік. (при зубн. болі, ревматизмі), їст., дек., крас. Д: 3, 5 (Фл. УРСР, т. 9, Присамар'я, Тар. та ін., 1988, Іванько, 2000!), 8 (Днп., Ак., 1889), 14 (ст. Воскобійня, Кучер., 2004), 17 (ок. с. Військове, Бельгард, 1938), 20 (ок. смт. Томаківка, Тар., 1977!); К. – 3. Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 3.

1525. (514). *Solanum cornutum* Lam. – Паслін рогатий (Паслен рогатый). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **Ru.** (Адв.) Походить з Мексики. /∞. – Карантинний бур'ян. По всій Д:2), напр., 9 (Фл. УРСР, т. 9, ок. ст. Іларіонове, Тар., 1986), 8 (Днп., 1970, DSU!), 13 (Фл. УРСР, т. 9), 10, 18, 21 (Тар., 1979!).

1526. *S. dulcamara* L. – П. солодко-гіркий (П. сладко-горький). Н/кущ., виткий, д/кщ., вр., Ch., Og.-MsTr., MsHg., MsT°, ScHe., Ent., Endz. – (**Sil.**)**Pal.** Голарктика (без тропиків). /∞. – Лік., дек. По всій Д:3): 3 (Присамар'я, Тар. и др., 1988, Бар., 2000), 5 (Фл. УРСР, т. 9), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань), 14 (ок. м. Верхньодніпровськ, Сидоров, 1897), 9, 17 та Зп: 1, 4 (Бар., 2000).

1527. *S. nigrum* L. – П. чорний (П. черный). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ms., MgT°, He., Ent., Endz. – **Ru.** (Адв.). Євраз. (адв. у Пн. Ам.). /∞. – Лік., мед., інсектицид, їст., техн., бур'ян. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 9, Сидоров, 1897, Присамар'я, Тар. та ін., 1988 та ін. джерела.

102. Родина Staphyleaceae – Клокичкові (Клекачковые) – 48

1528. (515). *Staphylea pennata* L.* – Клокичка периста (Клекачка перистая). Дер., кущ (до 4,5 м), ст/к., ввр., Ph., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **Sil.(Cul.)** Ц. Євр., Середзем., М. Аз. – Дек., мед., їст., жир., кр., лік. Зп: 17 (Воробйов, 1950! DSU)

103. Родина Tamaricaceae – Тамариксові (Гребенщиковые) – 34

1529. (516). ++ *Tamarix gracilis* Willd. – Тамарикс стрункий (Гребенщик стройный). Дер., кущ (до 3м), Ph., Og.-AlkTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **HalPs**. Ц. Євраз. – Дек., дуб. **Зп:** 14, 16 (Фл. УРСР, т. 7). К. – 1. У Черв. кн. Укр. К. – 1.

1530. *T. ramosissima* Ledeb. – Т. галузистий (Г. ветвистый). Кущ, дер. (до 3 м). nPh., OgTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **HalPs(Cul.)**. Ц. Євраз. /ОС. – Дек., дуб., дерев., лік. **Д:** 5 (с. Богданівка, Сидоров, 1897), 8 (Днп., Тар., 1989! DSU!)*

1531. + *T. tetrandra* Pall. ex M. Bieb. – Т. чотиритичинковий (Г. четырехтычинковый). Кущ (2–3 м), ввр., Ph., (Alk.)OgTr., MsHg., MgT°, He., Ent., Val. – **HalPs**. Пд.-сх. Євр., М. Аз., Кавк. – Дек., фітомеліор. **Зп:** 17 (о. Степок, Тищенко, 2000). К. – 4.

104. Родина Thymelaeaceae – Тимелеєві (Волчниковые) – 41

1532. (517).+ *Daphne mezereum* L. – Вовчі ягоди звичайні (Волчегодник обыкновенный). Кущ (30–150 см). Ch., MsTr., Ms., MsT°, HeSc., Ent., Endz. – **Sil**. Євр., Зах. Сиб. /ОС. – Мед., лік., отр. **Д:** 8 (Днп., Фл. УРСР, т. 7). К.– 0.

1533. (518). *Thymelaea passerina* (L.) Goss. et Germ. – Тимелея звичайна (Волчник обыкновенный). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr.(Ca), MsKs., MgT°, He., Ent.(Ah.), Val. – **RuSt. (Адв.)**. Євраз. /∞. – Бур'ян. По всій **Д:2**), напр., 3, 8 (Тар., 1972!) та **Зп:2**): Фл. УРСР, т. 7, DSU!

105. Родина Tiliaceae – Липові (Липовые) – 39

1534. (519). *Tilia cordata* Mill. – Липа серцелиста (Липа сердцелистная). Дер. (до 25 м), ст/к., (к/пар.), ввр., Ph., MgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., H/anch. – **Sil**. Євр., Зах. Сиб. – Мед., лік., дерев., віт., ефір., дек. – По всій **Д:3**), та **Зп:2**), Фл. УРСР, т. 7, DSU!

β-р/акт.: 1813 Бк, Кн.: 0,28 (у Днп. СГ₁), а в **Д:3**), 3 (с. Андрієвка) 1661,7 Бек., Кн.: 0,73.

1535. *Tilia platyphyllos* Scop.* Липа широколиста (Л. широколистная). Дер. (до 30 м), ст/к., (к/пар.), ввр., Ph., MgTr., KsMs., MgT°, He., Ent., H/anch. – **Sil.(Cul.)** Сер. Євр. /∞. – Мед., дерев., дек., волокн. По всій **Д:2**) та **Зп:2**): Фл. УРСР, т. 7, Опред..., 1987.

106. Родина Tetraceae – Водяногоріхові (Водноореховые) – 45

1536. (520). + + ^ *Tetra borysthena* V.Vassil. – Водяний горіх (Водяной орех). Од., д/кщ., вр., Hd.(pl), Т., MsTr., Pl., MsT°, He., Ent., Hdch. – **Aq**. Ендем Укр. /ОД, ОС, ІБТ. – Їст., дек. **Д:** 8 (Днп., Тар., 1961, Євдущенко, 1980, 1998, Бар., 2000, DSU!), 19, 20 (Фл. УРСР, т. 7); К.- 2. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Левін, 1981! DSU, 1993!), 11 (Фл. УРСР, т. 7). К.– 2, Черв. кн. Укр. (1996). К. – II, Зелена кн. Укр. К. – 1.

1537. + + *T. maotica* Woronow – В. г. азовський (В. о. азовский). Од., д/кщ., вр., Hd.(pl), Т., MsTr., Pl., MsT°, He., Ent., Hdch. – **Aq**. Ендем Пд. Укр. – Їст., дек., цінний для науки вид. **Зп:** 3, 5 (Фл. УРСР, т. 7). К. – 1. Черв. кн. Укр. (1996). – II.

1538. ++ *T. rossica* V. Vassil. – В. г. російський (В. о. русский). Од., д/кш., вр., Hd(pl), Т., MsTr., Pl., MgT°, He., Ent., Hdch. – **Aq.** Сер. Євр., Середзем. (Італія). – Їст., дек. **Зп:** 11 (Фл. УРСР, т. 7). К.–2. Черв. кн. Укр. 1996). К. – II.

1539. + *T. ucrainica* V. Vassil. – В. г. укаїнський (В. о. украинский). Од., д/кш., вр., Hd(pl), Т., MsTr., Pl., MgT°, He., Ent., Hdch. – **Aq.** Ендем півдня Укр. – Їстивн., дек. **Зп:** 11 (оз. Зачинай, Опред..., 1987). К. - 1.

107. Родина Ulmaceae – В'язові (Вязовые) - 21

1540. (521). *Ulmus minor* Mill. (*U. carpinifolia* Rupp. ex G. Suckow, *U. foliacea* Gilib.). – В'яз граболистий (Вяз граболистный). Дер. (до 30 м), ст/к., к/пар., вр., Ph., MsTr., MsKs., MgT°, He.(Sc.), Amph., Anch. – **Sil.** Євр., Середзем., М. Аз. /∞. – По всій Д:3) та **Зп:**2) на півночі області. Фл. УРСР, т. 4, DSU!

1541. *U. glabra* Huds. (*U. scabra* Mill.) – В. голий, гірський (В. голый, горный). Дер.(до 30 м), ст/к., ввр., Ph., MsKs., ScHe., MgT°, Amph., Anch. – **Sil.** Євр., Середзем., М. Аз. /ОС,ДВ. – Дерев., лік., техн., дек., фарб., корм. Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 9 (ст. Хорошево, Тар., 1996!), 8 (Днп., Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 4, DSU, 1968); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1542. *U. laevis* Pall. (*U. pedunculata* Fouger) – В. гладкий (В. гладкий). Дер. (до 30 м), ст/к., ввр., Ph., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Amph., Anch. – **Sil.** Євр., Зах. Сиб. – Дерев., лік., луб'яна (для канатів). По всій Д:3) та **Зп:** (північ): 3 (Ак., 1889, о. Хортиця, Кор., 1993).

1543. *U. pumila* L. (*U. pinnato – ramosa* Dieck. ex Koehne). * – В. низький (В. карликовый). Дер. (12–16 м), ст/к., к/пар., вр., Ph., Ms.(AlkTr.), Ks., MgT°, He., Amph., Anch. – **Sil. (Адв.)**. /∞. Походить з Сер. Аз., Далек. Сх. – Дек., протиерозійний. По всій Д:2) та **Зп:**2) у лісокультурах: DSU, Фл. УРСР, т. 4.

1544. *U. suberosa* Moench (~ *U. minor* Mill.) – В. корковий (В. пробковый). Дер., кущ. (2–10 м), ст/к., к/пар., вр., Ph., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Amph., Anch. – **Sil.** Пд. Сер. Євр., М. Аз., Кавк. /ОС,ДС. – Дерев., лік., техн., корм. Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс., 1986!), 8 (Днп., Ак., 1889), 17 (DSU, 1965!)

1545. *U. wyssotzkyi* Kotov (~*U. minor* Mill.) – В. Висоцького (В. Высоцкого). Дер. (до 6 м), ст/к., ввр., Ph., MsTr., Ks., MgT°, He., Amph., Anch. – **SilSt(Ptr)**. Ендем Пд.-сх. Євр. /ДС. – Корм., дерев. Д:1), 17 (Фл. УРСР, т. 4).

108. Родина Urticaceae – Кропивні (Крапивные) – 21

1546. (522). + *Parietaria serbica* Раниіс – Настінниця сербська (Постенница сербская). Од., ввр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Amph., Bar.– **Ptr.** Балк., Пд.-сх. Євр., Ц. Аз. /ДС,ІБТ. – Д:2), 14 (по р. Саксагань, по скелях, Ак., 1895), 21 (м. Кр. Ріг, р. Інгулець, 1940, DSU!, заказник Скелі МОДР'у, ок. с. Недайвода, по р. Інгулець), 23 (ок. с. Токівське, біля водоспаду на р. Кам'янка, Кучер., 2004). К.–2. **Зп:** К.–2.

1547. (523). *Urtica cannabina* L. – Кропива коноплева (Крапива конопляная). Бр., НКг., MgTr., MsKs., MgT°, He., Amph. (Двод.), Val. – **Ru.** (Адвент.). Походить з Аз., /ІБТ. – Бур., лік., техн. Д:1), 22 (с. Шестерня, Кучер., 2004).

1548. *U. dioica* L. – К. дводомна (К. двудомная). Бр., д/кщ., вр., G., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Amph. (Двод.), Val. – **SilRu.** Євр., Аз. (помірна смуга). Пн. Афр., Ам., Австралія. /∞. – Лік., їст., корм., волокн., віт. По всій Д:4) та Зп:4): Фл. УРСР, т. 4, DSU!

□ -р/акт.: 137,16 Бк; Кн.: 2,97 (Солонянський р-н, СГ₂); 2930,0 Бк. (39,6% за рахунок ⁴⁰К). Кн.: 0,84 (СП₁₋₂, у Новомоскому районі).

1549. *U. galeopsifolia* Wierzb. ex Opiz (~*U. dioica* L.) – К. жабрійолиста (К. ладанниколистная). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., MsHg., MsT°, ScHe., Amph., Val. – **SilPal.** Ендем Сх. Євр. /ОС. – Корм., бур'ян, волокн., лік. Д:2), 3 (с. Лиманське пор. Самара, Фл. УРСР, т. 4), 5 (с. Кочережки, Тар., 1979!, Тар., Бар., 2003)

1550. *U. kioviensis* Rogow. (~*U. dioica* L.) – К. київська (К. киевская). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., MsHg., ScHe., MsT°, Amph., Val. – **SilPrPal.** Ц. Євр. – Бур'ян, волокн. Зп:1), 3 (Кор., 1993), 7 (Плавні, Фл. УРСР, т. 4).

1551. *U. urens* L. – К. жалка (К. жгучая). Од., ст/к., внр., Т., MgTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Val. – **Ru.** Євр., М. Аз. (адв. в Афр., Ам.). /∞. – Лік., корм., крас. (у парфюмерії). По всій Д: 3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 4. DSU

109. Родина Valerianaceae – Валеріанові (Валериановые) – 58

1552. (524). *Valeriana officinalis* (*V. exaltata* Mikan) Walr. – Валеріана лікарська (Валериана лекарственная). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **PalPr.** Євраз. (помірна смуга). /ОС,ІБТ. – Лік., дек., мед. Д:2), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 8 (м. Днп., Ак., 1889), 21 (м. Кр. Ріг., Кучер., 2001) та ін. К. – 3.

1553. + *V. rossica* P. Smirn. – В. російська (В. русская). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MsTr., MsKs, MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **SilSt.** Сх. Євр. /ОС,ІБТ. – Лік., дек., мед. Д: 2): 3, 5 (Присамар'я, Манюк, 1998!, Кучер., 2001), 23 (р. Кам'янка, Тар., 1998!). К. – 2.

1554. + *V. stolonifera* Czern. (incl. *V. collina* Walr.) – В. пагононосна (В. побегоносная). Бр., к/кщ., пуч/к., вмр., НКг., MgTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **SilPr.** Сер. та Пд. Сх. Євр. /ОС,Док,ДВ,ІБТ. – Лік., мед., дек. Д:2), 3, 5 (Тар. и др., 1988), 8 (Днп., дендропарк Ботанічного саду ДНУ, 1991, 2000!), 12, 21 (Фл. УРСР, т. 10), 13 (с. Водяне, Кучер.та ін.,1994!), 19 (Кучер., та ін., 1996!). К. – 3; Зп: 3 (Кор., 1993), 4 (Фл. УРСР, т. 10). К. – 3.

1555. + *V. tuberosa* L. – В. бульбиста (В. клубненоносная). Бр., бул/к., вмр., НКг., Hel., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Anch. – **SilSt.** Середзем., Причорномор'я. /ОС,ІБТ. – Дек., лік. Д:1), 3, 5 (Тар. и др., 1988), 8 (Днп, Ак., 1889, Тар., 1975! Бар., 2000). 21 (Кучер., 2000); Зп: 4 (схили до Дніпра, Бар., 2000), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14, 19 (Фл. УРСР, т. 10). К. – 3.

1556. + *V. wolgensis* Kazak. (incl. *V. nitida* Kreyer) – В. блискуча (В. блестящая). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MgTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Anch. – **SilPr.** Сер. та Сх. Євр. /ДС,ДВ. – Лік., мед. Д:2), 8, 12 (Фл. УРСР, т. 10); К. – 2; Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 2.

1557. (525). *Valerianella carinata* Loisel. – Мласкавець кілястий (Валерианелла килеватая). Од., ст/к., внр., Т., OgTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val.

– **RuPr.** Сер., Сх. Євр., Середзем., Зах. Аз., Пд. Ам. /*ОС,ДВ,ДС,ІБТ.* – Їст. Д:3), 3, 5 (Тар. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1984! Бар., 2000), 9, 17 (Бар., 2000), 23 (біля р. Кам'янка, Тар., 1998!); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 17 (Фл. УРСР, т. 10).

1558. *V. coronata* (L.) DC. – М. віночковий (В. увенчанная). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **RuSt.** Пд. Євр., Кавк., Сер. Аз., Середзем. Пн. Ам. /*ДВ,ДС.* – Д: 9, 17 (Бар., 2000); **Зп:** 16 (Фл. УРСР, т. 10).

1559. *V. costata* (Steven) Betsche – М. ребристий (В. ребристая). Од., ст/к., ввр., Т., AlkMsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – (**Hal.)PrSt.** Пд. Євр., М. Аз., Зах. Середзем. /*ОС,ДС.* – Д: 3 (Присамар'я, Алекс. и др., 1988), 8, 17 (Бар., 2000); **Зп:** 3 (Кор., 1993), 16, 17, 19 (Фл. УРСР, т. 10).

1560. *V. locusta* (L.) Laterr. – М. колосковий (В. колосковая). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **Ru.** Євр., Середзем., М. Аз. (адв. у Пн. Ам.). /*ОС,ДВ,ДС,ІБТ.* – Їст. (листя), бур'ян. Д: 3 (о. с. Хащове, Перовська, 1947!), 8 (ок. Днп., Сидоров, 1897, Шмальг., 1905), 9, 17 (по узбережжю Дніпра, Бар., 2000), 21 (б. Пн. Червона, Кучер., 2000); **Зп:**3), 3 (о. Хортиця, Сидоров, 1897, Кор., 1993).

1561. *V. turgida* (Steven) Betke – М. здутий (В. вздутая). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., ScHe., MsT°, Ent., Val. (Hdch.). /*ІБТ.* – **RuStPtr.** Пд. Степ Укр. Бур. Д:1), 21 (м. Кр. Ріг, Рябков, за Пачоським, 1902).

110. Родина Verbenaceae – Вербенові (Вербеновые). – 61

1562. (526). *Verbena officinalis* L. – Вербена лікарська (Вербена лекарственная). Бр., ст/к., ввр., НКг., Og.-MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent.(Ah.), Val. – (**Sil)RuPr.** Євраз. (адв. у Пн. Ам., Австрал.). /*ОС.* – Ефір., отр., лік. Д: 3 (Фл. УРСР, т. 8), 8 (м. Днп., Ак., 1889, ст. Сухачовка, Тар., 1975 Днп, 1990, 2001 **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1563. *V. supina* L. – В. лежача (В. лежачая). Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **PsRu.** Пд.-сх. Євр., Кавк., Пн. Афр., Зах. Аз. – Лік., бур'ян; **Зп:** 14 (Фл. УРСР, т. 8).

111. Родина Violaceae – Фіалкові (Фиалковые) – 31

1564. + (527). *Viola accrescens* Klokov – Фіалка зросла (Фиалка сросшаяся). Бр., д/кщ., вр., НКг., MgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Ach. – **PrSt.** Ц. Євраз.(Сх. Понт.- Прикасп. ендем). /*ОС,ДС,ІБТ.* – Дек. Д: 3 (ок. ст. Вільне, Тар., 1999, 2001!), 21 (ок., Кр. Рогу, б. Приворотна) та 15 (ок. с. Малософіївка, Кучер., 2004), К. – 4, **Зп:** 3 (Фл. УРСР, т. 7).

1565. *V. ambigua* Waldst. et Kit. – Ф. двозначна (Ф. сомнительная). Бр., к/кщ., ввр., MgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Ach. – **SilSt.** Пд.-сх. Євр., М. Аз. /∞. – Дек. По всій Д:3) та **Зп:**2): на півночі обл.: Фл. УРСР, т. 7, Опред..., 1987, DSU!

1566. *V. arenaria* DC. – Ф. піскова (Ф. песчаная). Бр., к/кщ., ввр., НКг., OgTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Ach. – **Sil.** Євр., Пн. Аз. /*ОС.* – Д: 3 (по нижній течії р. Самари, Фл. УРСР, т. 7), 3, 5 (Присамар'я, Тар. та ін., 1988); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1567. *V. canina* L. – Ф. собача (Ф. собачья). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Ach. – **SilPr.** Євр. (без Пд. Сх.), Кавк. /∞. – Дек. По всій Д:2) та Зп:2): Фл. УРСР, т. 7, Присамар'я, Тар. та ін., 1988, 8 (Днп., Ак., 1889, Сидоров, 1897, Бар., 2000) та ін.

1568. *V. collina* Bess., – Ф. пагорбкова (Ф. холмовая). Бр., д/кщ., вр., MgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Ach. – **SilSt.** Євр., Пн. Аз. /∞. – Дек. По всьому регіону, Д: та Зп: (ок. Днп., Ак., 1889, Сидоров, 1897).

1569. *V. hirta* L. – Ф. шершава (Ф. опушенная). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., KsMs., MsT°, HeSc., Ent., Ach. – **(St.)SilPr.** Євр., Аз. (помірна смуга). /∞. – Дек. По всій Д:3), звичайно, зокрема, Фл. УРСР, т. 7, Присамар'я, Тар. та ін., 1988, та Зп:1): Сидоров, 1897, о. Хортиця, Кор., 1993, DSU!

1570. + *V. hissarica* Juz. *– Ф. гісарська (Ф. гиссарская). Бр., к/кщ., пуч/к., ввр., НКг., MsTr., Ms. MgT°, ScHe., Ent., Ach. – **(Cul.)PalPr.** (адв., здичавілий). Походить із Сер. Аз., вузький ендем. /ДС. – Дек. Д: 8 (Днп., дендропарк Ботсада ДНУ, Тар., 1999!, 2004!). Занесена до «Красн. кн. СССР». К. – 5. У Бот. саду Київського ун-ту також розмножувалася самосівом (Редкие..., 1983). (Рис. 15).

1571. *V. kitaibeliana* Schult. – Ф. Кітайбелева (Ф. Китайбелева). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Ach. – **StRu.** Сер., Сх. Євр., Середзем. /∞. – Бур'ян. Спорадично по всій Д:3) та Зп:2): Сидоров, 1897, Присамар'я, Тар. та ін., 1988, Бар., 2000, Кучер., 2000, DSU! та інші джерела.

1572. + ! *V. laurenkoana* Klokov – Ф. Лавренка (Ф. Лавренко). Од., ст/к., ввр., Т., OgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Ach. – **SilPs.** Пд. понтичний ендем. /ОС,ДС,ІБТ. – Д:2), Фл. УРСР; т. 7, 3, 5 (Присамар'я, Кочерезьке ліс-во, Тар., та ін., 1988), DSU!, 17 (уздовж Дніпра, Бар., 2000). 23 (Кучер., 2004). та Зп:), Євр. Черв. сп. К.- J.

1573. *V. matutina* Klokov – Ф. ранкова (Ф. утренняя). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., Og.-MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Ach. – **RuSil.** Пн. понтичний ендем. /∞. – Дек., лік. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 7, Присамар'я, Тар. та ін., 1988, Кучер., 2000, Бар., 2000, о. Хортиця, Кор., 1993) та ін.

1574. + *V. montana* L. s. str. (*V. elatior* Fries.) – Ф. гірська (Ф. висока) – Ф. горная (Ф. высокая). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Ach. – **SilSt.** Євр., Зах. Аз. /ОС,ДС. – Дек. Д:2): 8 (Днп., Ак., 1889), 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 17 (с. Нікольське-на-Дніпрі, Кучер., 2004). К. – 4.

1575. *V. mirabilis* L. – Ф. дивна (Ф. удивительная). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, HeSc., Ent., Ach. – **Sil.** По всій Укр. /∞. – По всій Д:2) та Зп: Пн. частина області: Фл. УРСР, т. 7, Присамар'я, Тар., та ін., 1988, Днп., Ак., 1889, Бар., 2000), DSU!

1576. + *V. nemoralis* Kьtz. (*V. montana* L.) – Ф. гірська (Ф. горная). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MsTr., HgMs., MsT°, HeSc., Ent., Ach. – **SilPr.** Євраз. (помірна смуга). /ОС. – Дек. Д:0): 8 (с. Йосипівка, тепер затоплено). Фл. УРСР, т. 7. К. – 0.

1577. *V. nemausensis* Jord. – Ф. німська (Ф. нимская). Од., ст/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Ach. – **StPtr.** Середземн. вид з дез'юнктивним ареалом. /*БТ.* – Дек. Д:2), 21 (Кривий Ріг, Скелі МОДР'у, Кучер., 2004); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1578. *V. odorata* L. – Ф. запашна (Ф. душистая). Бр., повзуч. (д/кщ.), пуч/к., вр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent. (Ah.), Ach. – **RuSil.** Євр., Кавк. /∞. – Дек. (інколи повторно цвіте в жовтні). По всій Д:4) та **Зп:**3) у північній частині області: (Фл. УРСР, т. 7, Тар. и др., 1988, Сидоров, 1897, DSU).

1579. *V. persicifolia* Schreb. (*V. stagnina* Kit.) – Ф. ставкава (Ф. прудовая). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., НКг., MsTr., Ms., ScHe., MsT°, Ent., Ach. – **Pr.** Ц. Євр. /*ОС, ОД, ДоК.* – Дек. Д: 5 (ок. Павлограда) та 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 8 (ок. Ігрени, Ак., 1889), 7 (Бельгард, 1940). К. – 0.

1580. *V. rupestris* F.W.Schmidt (*V. arvensis* Murrey). – Ф. польова (Ф. полевая). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., Og.-MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Ach. – **(Sil.)Ru.** Євр., (адв. у Сер. Аз., Пн. Ам.). /∞. – Бур'ян, лік., дек. По всій Д:3), напр., Тар., та ін., 1988. DSU! та **Зп:**2): Фл. УРСР, т. 7.

1581. *V. suavis* M. Bieb. – Ф. приємна (Ф. приятная). Бр., повз., к/кщ., пуч/к., вр., НКг., MgTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Ach. – **Sil.** Сх. Євр., Кавк., Сер. Аз. /*ОД, ОС, БТ.* – Дек. Д:3): 2 (Альбицька, 1966!), 3 (Присамар'я, Тар. и др., 1988, ок. м. Новомосковськ, Бар., 2000), 5 (DSU!), по Правобережжю області, звичайно, Кучер., 2004).

1582. + *V. tanaitica* Grosset – Ф. донська (Ф. донская). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MgTr., Ms., MsT°, HeSc., Ent., Ach. – **Sil.** Ендем Пд.-сх. Євр. /*ОС.* – Дек. Д:1): 3 (ок. м. Новомосковськ, Фл. УРСР, т. 7). К. – 0.

1583. *V. tricolor* L. – Ф. триколірна (Ф. трехцветная). Од.-Дв., ст/к., ввр., Т., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Ach. – **(Ru.)SilPr.** Євр., Зах. Сиб. /*ОС, БТ.* – Лік., дек. Д: 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988), 23 (біля р. Кам'янка, Тар., 1997!); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1584. *V. uliginosa* Besser – Ф. багнова (Ф. топяная). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., MsHg., MgT°, ScHe., Ent., Ach. – **PrPal.** Ц. Євр. – Дек. **Зп:** 3 (лівий берег Дніпра, Сидоров, 1897).

112. Родина Vitaceae – Виноградні (Виноградные) – 54

1585. (528). *Parthenocyssus quinquefolia* (L.) Planch.* – Дикий виноград п'ятилисточковий (Дикий виноград пятилисточковый). Кущ., чіпка ліана, ввр., nPh., MgTr., Ms., MsT°, ScHe., Amph. (Ent.), Endz. – **Cul.** (адв.) Походить з Пн. Ам. /∞. – Дек. По всій Д:3), 3 (ок. ст. Вільне, Тар., 1996, 1999!), 3 (ок. м. Новомосковськ) та 7 (ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000), 8 (здичавіло у Днп., в парках, на вулицях, в балці Тунельній та ін. місцях, Тар., 1963, 2000, 2011!). **Зп:**2): Фл. УРСР, т. 7, Опред..., 1987, 3 (м. Запоріжжя, біля автовокзалу, Тар., 2001!, DSU та ін.). Фото 37.

1586. + (529). *Vitis sylvestris* C.C.Gmel. – Виноград лісовий (Виноград лесной). Ліана (дер.), ст/к., ввр., Ph., MsTr.(Ca), KsMs., MgT°, He., Ent., Endz. – **Sil.** Євраз. (субтропічна смуга). /*ОС.* – Їст., дек. Д:1), 8 (ок. с. Таромське, Кучер., 2004, мабуть здичавіло?), **Зп:** (о. Хортиця, Фл. УРСР, т. 7). К. – 4.

1587. *V. labrusca* L. – В. Ізабелла (В. Изабелла). Ліана (дер.), ст/к., ввр., Ph., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Endz. – (Sil.)Cul. Євраз. (субтропіки). /∞. – Їст., технічний, дек. Широко культивується по всьому регіону.

113. Родина *Zygophyllaceae* – Паролистові (Парнолистниковые) – 49

1588. (530). *Tribulus terrestris* L. – Якірці сланкі (Якорцы стелющиєся). Од., ст/к., ввр., Т., Og.-MsTr., MgT°, MsKs., He., Ent., Epz. – RuPs. (Адв.). Євр., Середзем., Австрал. /∞. – Лік., бур'ян. По всій Д:2), напр., 3, 5 (Присамар'я, Тар. и др., 1988, Бар., 2000), 7 (ок. с. Обухівка, Тар., 1961! DSU), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, ок. с. Обухівка, Тар., 1961!, 2000!); Зп:2): 3 (о. Хортиця, Сидоров, 1897, Кор., 1993), 14 (о-ви Обіточної затоки, Коломийчук, 2000).

1589. (531). *Zygophyllum fabago* L. – Паролист звичайний (Парнолистник обыкновенный). Бр., д/кщ., вр., G., OgTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – RuPr. (Адв.). Середзем., Сер. Євр., Передн. Аз. /ДВ,ДС,ІБТ. – Лік., їст., віт. Д:1), 8 (Днп., шлакові відвали заводу ім. Петровського, А. Буряк, 2000!), 10 (ок. смт. Васильківка, Барсов, 1986!), 14 (Ак., 1889), 21 (м. Кр. Ріг, Фл. УРСР, т. 7, Кучер., 2004).

VII. Клас *Liliopsida* - Однодольні (Однодольные)

114. Родина *Alismataceae* – Частухові (Частуховые) – 65

1590. (532). *Alisma gramineum* Lej. – Частуха злаковидна (Частуха злаковидная). Бр., пуч/к., ввр., Hel., MsTr., MsHg., MgT°, ScHe., Ent., Hdch. – PrPal. Середзем., Зах. Аз. /∞. – По всій Д:1): Фл. УРСР, т. 1, 3 (Алекс. та ін., 1986), 7, 8 (ок. ПЗ Дніпр.-Орільського, Бар., 2000), Зп:2). К.- 2.

1591. *A. lanceolatum* With. – Ч. ланцетна (Ч. ланцетная). Бр., пуч/к., ввр., Hel., MgTr., MsHg., MgT°, He., Ent., Hdch., – PrPal. Зах., Пд.-сх. Євр., Середн. Аз. /ОС,ОД,ДС. – По всій Д:2): 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 7, 8 (ок. ПЗ Дніпр.-Орільського, Бар., 2000), 5 (ок. с. Булахівка, Тар., 1981!, 1982!), 14 (с. Мости, заплава р. Омелянець) та 17 (ок. с. Сурсько-Михайлівка, Кучер., 2004); Зп: 3 (О. Хортиця, Кор., 1993).

1592. *A. plantago-aquatica* L. – Ч. подорожникова (Ч. подорожниковая). Од. (вегетативний, Рогачева, 1984), пуч/к., ввр., Hel., MsTr., MsHg., MT°, ScHe., Ent., Hdch. – PrPal. Євраз. (помірна смуга). /∞. – По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР т. 1, DSU!, Присамар'я, Алекс. и др., 1986.

1593. (533). + + *Damasonium alisma* Mill. – Зіркоплідник частуховидний (Звездлоплодник частуховидный). Бр., ввр., Hel., MgTr., HgMs., MgT°, He., Ent., Hdch. – PalAq. Середзем. (у степових подах). – Зп: 17 (біля Молочного лиману, Определ., 1987). К.– I. Черв. кн. Укр. К. – II.

1594. (534). *Sagittaria sagittifolia* L. – Стрілолист стрілолистий (Стрелолист стрелолистный). Од. (вегетативний), Бр., бул/кщ., пуч/к., вр., Hel.(Hd.(pl)), MsTr., Pl., MsT°, ScHe., Ent., Hdch. – AqPal. Євр. /∞. – Корм. По всій Д:3) та Зп:3): 18 (Ян., 1912), Фл. УРСР, т. 1. DSU! та ін.

115. Родина *Alliaceae* – Цибулеві (Луковые) – 68

1595. + (535). *Allium angulosum* L. – Цибуля гранчаста (Лук угловатый). Бр., циб., пуч/к., ввр., G., MsTr., MsT°, He., ScHe., Ent., Val. – Pr. Сер. Євр.,

Сиб. /ОС, ОД, ІБТ. – Їст. Д:2): 2 (Бельгард, 1938!), 3 (по р. Самара, Кот., 1927), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Іванов, 1929! DSU, Фл. УРСР, т. 1, ок. с. Таромське, Кучер. та ін, 2003!), 7 (ок. ПЗ Дніпр.-Орільського, Бар., 2000), 19 (Покровські плавні, Кулик!, DSU). К. – 4.. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Фл. УРСР, т. 1), К.– 2.

1596. *A. sera* L.* – Цибуля городня (Л. репчатый). Бр., циб., пуч/к., ввр., G., MgTr., Ms., MsT°, He., Енф., Бал. – **Cul.** Походить із Сер. Азії, Гімалаїв. /∞. – Їст., лік., фарб. По всій Д:5) та Зп:5), іноді дичавіє.

1597. + *A. coeruleum* Pall. – Ц. голуба (Л. голубой). Бр., циб., пуч/к., ввр., G., Alk.-MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **Cul.(StHald.)**. Пд.-сх. Євр., Пд.- зах. Сиб., Сер. Аз. /ДС. – Дек. Д:1), 8 (Днп., дендропарк Бот. сада ДНУ, Тар., 2011!).

1598. + *A. decipiens* Fisch. ex Schult. et Schult. f. – Ц. оманна (Л. обманывающий). Бр., циб., пуч/к., ввр., G., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt.** Пд.-сх. Євр. /ОС, ІБТ. – Дек. Д: 3 (Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 3), 5 (Кочерезьке лісн-во, Тар., 1984!), 21 (Кр. Ріг, б. Приворотна, Кучер., 1984!); К. – 3; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Сидоров, 1897, Фл. УРСР, т. 3). К. – 3.

1599. + *A. flavescens* Besser – Ц. жовтіюча (Л. желтеющий). Бр. к/кщ-циб., пуч/к., ввр., G., MsTr., Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Балк., Сх. Євр., Зах. Сиб. /∞. – По всій обл., спорадично. Д: 3 (с. Андріївка, Тар., 1999), 8 (ок. Днп.), 13 (по р. Саксагань, Ак., 1889), 9 (г. Синельникове), 21 (с. Ново-Житомир), 22 (по р. Інгулець, Фл. УРСР, т. 2, DSU!) К. – 3. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 7, 14 (с. Трояни), 19: Фл. УРСР, т. 2. К. – 3.

1600. *A. firmotunicatum* Fomin – Ц. міцнооболонкова (Л. прочнооболочковый). Бр., циб., пуч/к., ввр., G., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Пд. Степи України, Крим. /ІБТ. – Дек. Д:1), 20 (ок. с. Вищетарасівка, Кучер. та ін., 2001!). **Зп:** (Фл. УРСР, т. 3).

1601. + *A. guttatum* Sted. – Ц. крапчаста (Л. крапчатый). Бр. циб., ввр., G., MgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **St.** Балк., Пд. Укр. /ОС, ДВ, ДС, ІБТ. – Д:1): 5 (ок.с. Тернове), 9 (ок. Синельниково, Фл. УРСР, т. 3), 19 (ок. м. Марганець, б. Бабурина, Хархота, 1982!), 17 (с. Таврійське), 18 (с. Миколаївка), 21 (с. Зелене), 22 (с. Городоватка, Кучер., 2000); К. – 3; **Зп:** 4 (с. Біленьке, Ак., 1889), 19 (ок. Ногайська, Фл. УРСР, т. 3). К. – 3.

1602. + *A. inaequale* Janka – Ц. нерівна (Л. неровный). Бр. циб., ввр., G., MsTr.(Ca.), Ks., MsT°, He., Ent., Val. – **Ptr.(Ca).** Сх. Євр., Зах. Аз. (Ендем). /ДоК, ДС, ІБТ. – Д: На степовому Правобережжі, часто: 13, 14, 18, 21, 22 (Кучер., 2001, 2004). К. – 3; **Зп:** 3, 7 (ок. с. Ново-Спаське, Фл. УРСР, т. 3), 14 (ок. с. Новопетрівка) та 19 (схили до Обіточної коси, ЧКПР, 2012). К.– NT.

1603. ++ *A. lineare* L.– Ц. лінійна (Л. линейный). Бр., к/кщ-циб., пуч/к., ввр., G., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **Ptr.** Понтично-Казахстанськ. вид. /ІБТ. – Дек. Д:1): 21 (Пам'ятка природи „Сланцеві скелі”, Кучер., 2001). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – III.

1604. + *A. moschatum* L. – Ц. мускусна (Л. мускусный). Бр. циб., ввр., G., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **Ptr.** Пд. Укр. /ІБТ. – Дек. Д: 21 (ок. с. Петрове, Котов, 1927). К. – 0.

1605. *A. oleraceum* L. – Ц. овочева (Л. овощной). Бр., циб., пуч/к., ввр., Viv., G., OgTr., MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilSt.** Серед. Євр. /OC,ДС. – Їст. Д: 3 (ок. с. Андріївна, Тар., 1972!), 5 (ок. с. Богуслав, Алекс., Тар. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 2000!), 14 (урочище Івашкове, Кучер., 2004).

1606. + *A. raczoskianum* Tuzs. – Ц. Пачоського (Л. Пачоского). Бр. циб., пуч/к., ввр., G., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **St.** Середзем., Євраз. (помірна смуга). /ОД,ОС,Док,ІБТ. – Д: 1 (Бельгард, 1937), 3 (ок. с. Хашове, 1945! DSU, с. Андріївка, Тар., 1989!), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1889), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982), 21 (с. Петрове, Котов, 1927). К.– 2; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 4.

1607. + *A. paniculatum* L. – Ц. волотиста (Л. метельчатый). Бр., циб., пуч/к., ввр., G., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **PtrPr.** Середзем., Зах. Сиб. /∞. – По всій Д:2): 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 12 (ок. с. Вел.-Михайлівка, Сидоров, 1897), 21 (с. Петрове, Котов, 1927), К. – 0. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Сидоров, 1897, Кор., 1993). К. – 4.

1608. *A. pervestitum* Klokov – Ц. переодягнена (Л. переодетый). Бр., циб., пуч/к., ввр., G., AlkTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **StHal.** Ендем Пн. Приазов'я. – **Зп:** 17 (ок. с. Мордвинівка, заплава р. Молочна, Фл. УРСР, т. 1).

1609. *A. podolicum* (Asch. et Graebn.) Blocki ex Rasib. – Ц. подільська (Л. подольский). Бр., циб., пуч/к., ввр., G., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – (**Ptr.**)**SilSt.** Зах. понтичний ендем. /ДС,ІБТ. – Д: 8 (ок. Днп., ст. 207 км, Тар., 1986!), 21 (біля р. Бокова, та на березі Карачуновського вод-ща, Тар., 1997!, На Степовому правобережжі, часто, Кучер., 2004).

1610. + *A. praecissum* Rchb. – Ц. передбачена (Л. предвиденный). Бр., циб., пуч/к., ввр., G., AlkTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **StHal.** Пд. та сх. Євр., Кавк. /ОС.– Д:1): 5 (с. Карабинівка та по р. Вовча, Білик, 1953!, KW, с. Булахівка, Тар., 1981!, Присамар'я, Алекс. та ін. 1986). К. – 2.

1611. ++ ! *A. regelianum* A. Besk. ex Pjin. – Ц. Регеля (Л. Регеля). Бр., циб., пуч/к., ввр., G., AlkTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **Hal.** Пд.-сх. Євр., Кавк. /ОС.– Дек. Д: 3 (ок. пос. Кулебівка, Фл. УРСР, т. 3), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 2001!). К. – 1. Черв. кн. Укр. К.– 1. Євр. Черв. сп. К.– R.

1612. + *A. rotundum* L. – Ц. кругла (Л. круглый). Бр. циб., пуч/к., ввр., G., MgTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **St.** Сер. та Сх. Євр., Іран. /ОС,ДС,ІБТ. – Дек., їст. Д:2), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Ак., ок. Днп., 1889) 14 (ок. Верхньодніпровська, Фл. УРСР, т. 3), 21 (б. Приворотна, Кучер., 2000); К. – 3; **Зп:** 4 (схили до Дніпра, Бар., 2000), 5 (с. Токмачка, Сабодир, Фл. УРСР, т. 1), 14 (Ян., 1912). К. – 3.

1613. *A. sativum* L.* – Часник (Л. посевной, чеснок). Бр. циб., пуч/к., ввр., Viv., G., MgTr., KsMs., Ent., Val. – **Cul.** Походить з Сер. Азії. /∞. – Їст., лік. По всій Д:4) та **Зп**(4): у посівах. Іноді дичавіє.

1614. + *A. savranicum* Besser – Ц. савранська (Л. савранский). Бр., к/кщ., циб., пуч/к., ввр., G, OgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **StPs.** Понтичний ендем. /ОД,ІБТ,ОС. – Дек. Д: 3 (ок. с. Перещепене, Левченко, DSU!), 5

(Кочерезьке ліс-во, Тар., 1983!, Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Тар., 2001!, ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982), 22 (с. Широке, Кучер., 2004). К. – 3;/ **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 4 (ок. с. Біленьке) та 7, 11 (Фл. УРСР, т. 3,). К. – 3.

1615. + ! *A. scythicum* Zoz – Ц. скіфська (Л. скифский). Бр. циб., пуч/к., ввр., G., (Alk.)MgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **HalSt.** Пд. понтичний ендем. /ДоК. – Дек. Д:1): 13 (с. Водяне, Кучер. та ін., 2003). К. – 1, Черв. кн. Укр. К.–П. Євр. Черв. сп. К.- R.

1616. *A. sphaerocephalon* L. – Ц. круглоголова (Л. круглоголовый). Бр. циб., пуч/к., ввр., G., (Og.)-MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **PrSt.** Євр., Середзем. /ОС,ДоК,ІБТ. – Їст., дек. Д: 3 (ок. с. Хащове, Пархоменко, 1948!, Тар., 1983), 5, 13, (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 8 (Днп., Ак., 1889, ок. Днп., біля аеропорту, Тар., 1999!), 13–19, 21, 22 (Кучер., 2001). На степовому Правобережжі, часто.; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974). К. – 3.

1617. *A. waldsteinii* G. Don f. – Ц. Вальдштейна (Л. Вальдштейна). Бр., циб., пуч/к., ввр., G., MsTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – **Pr.** Сер., Пд. Євр. /∞. – Дек. По всій Д:3) та **Зп:3)**: Фл. УРСР, т. 3, Опред..., 1987, DSU! KRW!

116. Родина Amaryllidaceae – Амарилісові (Амарилисовые) – 68

1618. (536). ++ *Galanthus nivalis* L. – Підсніжник білосніжний (Подснежник белоснежный). Бр., циб., пуч/к., ввр., G., MsTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Val. – **Sil.** Євр., Середзем. /ДС. – Дек. Д: 14 (ок. м. Верхньодніпровськ, (Ак., 1895). К. – 0. Черв. кн. Укр. К.– П.

117. Родина Araceae – Ароїдні (Ароидные) – 77

1619. (537). + *Acorus calamus* L. – Аір звичайний (Аир обыкновенный). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., Hg., MgT°, He., Ent., Epz., Antrch. – **AqPal.** (адв.). Походить з Пд.-сх. Аз. /ОС,ОД,ДВ,ІБТ. – Лік., ефір., їст., в/охор. Д: 3 (у воді р. Самара, та боліт ок. с. Ів.-Михайлівка; Тар., 1958! Євдущенко, 1977!), 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 7 (ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 9 (по р. Ворона, Бар., 2000), 21 (ок. с. Недайвода, Тар., 1995, Кучер., 2004). К. – 2; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 8 (DSU!). К. – 2.

1620. (538) + *Calla palustris* L. – Образки болотні (Белокрыльник болотный). Бр., д/кщ.,вр., Hel., MsTr., Hg., MsT°, He., Ent., Hdch.– **Pal.**(Hel.). Голарктичний вид. /ОС. – Дек. Д: 3 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986). К. – 0. Наведено мабуть помилково?

118. Родина Asparagaceae – Холодкові (Спаржевые). – 68

1621. (539). *Asparagus maritima* (L.) Mill. (*A. levinae* Klokov) – Холодок Левіної (Спаржа Левиной). Бр., к/кщ., пуч/к., ввр., НКр., (Alk.)OgTr., KsMs., MsT°, He., Ent.(Двод.), Endz. – **PrPs.(Hal)**, (адв.). Ендем Пд. сх. Євр. – **Зп:** 9, 16 (Фл. УРСР, т. 3), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974).

1622. *A. officinalis* L. – Х. лікарський (С. лекарственная). Бр., к/кщ., пуч/к., ввр., НКр., MgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent. (Двод.), Endz. – **PrSt.** Євр., Середзем., Сиб. /∞. – Лік., дек., їст. По всій Д:3) та **Зп:2)** північ: (Фл. УРСР, т. 3), Присамар'я, Алекс., и др., 1986, DSU!

1623. *A. polyphyllus* Steven – X. багатолістий (С. многолиственная). Бр., к/кщ., пуч/к., впр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Ent. (Двод.), EndZ. – **PrSt.** Сх. Євр., Кавк., Сер. Аз. /ОС,ДС,ІБТ. – Лік., дек., їст. Д:2), 3 (ок. с. Попасне, 1938!, DSU) та 19 (Кор., 1934!, DSU), 8 (Днп., балка Тунельна, Тар., 2012!), по Степовому правобережжю, звичайно, Кучер., 2004. **Зп:2)**, 3 (Хортиця, Кор., 1993), 19 (Коломийчук, 2000).

1624. + *A. tenuifolius* Lam. – X. тонколістий (С. тонколиственная). Бр., к/кщ., пуч/к., впр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent. (Двод.), Endz. – **Sil.** Пд. Євр., Зах. Причорномор'я. /ОД. – Дек., їст. Д: 2 (ок. с. Котівка), 3 (Гроссгейм, 1895). К. – 4.

1625. + *A. verticillatus* L. – X. кільчастий (С. мутовчатая). Бр., напівліана, к/кщ., впр., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent. (Двод.), Endz. – **StSil**, (адв.). Пд.-Сх. Євр., Кавк., Іран. /ОС,ІБТ. – Їст. Д: 3, 8 (на лівому березі Дніпра та Самари в ок. Днп., Ак., 1889), 20 (між с. Новокам'янка та с. Вищетарасівка, Кучер., 2004), 21 (сел. Рахманівка, Кучер., 2001). К.– 2; **Зп:1)**, 4 (с. Біленьке, Ак., 1889), 3 (Хортиця, Кор., 1993), 19 (Коломийчук, 2000). К. – 2.

119. Родина Asphodelaceae – Асфоделинові (Асфоделиновые) – 68

1626. (540). + *Anthericum ramosum* L. – Віховка гілляста (Венечник ветвистий). Бр., к/кщ., впр., НКг., OgTr.(Ca), Ms., MgT°, HeSc., Ent., Val. – **PtrSil.** Євраз. (Сер. та Пд. смуга). /ОС. – Дек. Д:1): 3 (Самарський Бір, Євдущенко, 1946!), 8 (ок. Днп., Гроссет!, Фл. УРСР, т. 3). К. – 2.

120. Родина Butomaceae – Сусакові (Сусаковые) – 65

1627. (541). *Butomus umbellatus* L. – Сусак зонтичний (Сусак зонтичный). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., Hel., MsTr., Hg., MgT°, He., Ent.(Ah.), Val. – **PalAq.** Євраз. /∞. – Дек., їст., техн. По всій Д:3), напр., Присамар'я, Алекс. и др., 1986 та **Зп:3)**: Фл. УРСР, т. 1, DSU!

121. Родина Convallariaceae – Конвалієві (Ландышевые) – 68

1628. (542). + *Convallaria majalis* L. – Конвалія звичайна (Ландыш майский). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., G., MsTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Endz. – **Sil.** Євраз., Пн. Ам. /∞. – Лік., дек., ефір. По всій Д:2). К.– 3 та **Зп:1)**: Фл. УРСР, т. 3, Сидоров, 1897, Присамар'я, Алекс. и др., 1986 та ін. джерела.

□ -р/акт.: 652,0 Бк., Кн.: 0,58 (на СП₁₋₂ у Присамар'ї).

1629. (543). + *Majanthemum bifolium* (L.) F. W. Schmidt – Веснівка дволиста (Майник двулистный). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., G., Og.-MsTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Endz. – **Sil.** Сер. Євр., Аз., Пн. Ам. /ОС. – Дек. Д: 8 (ок. Днп., Фл. УРСР, т. 3). К. – 0.

1630. (544). + *Polygonatum latifolium* Desf. – Купена широколиста (Купена широколиственная). Бр., д/кщ., циб., пуч/к., G., MgTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Endz. – **PrSil.** (nemor.), Ц. Євр., Балк. /ОС,ДС. – Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 14 (ок. Верхньодніпровська, Сидоров, 1897, Бельгард, 1975). К. – 0.

1631. *P. multiflorum* (L.) All. – К. багатоквіткова (К. многоцветковая). Бр., д/кщ., впр., пуч/к., G., MgTr., Ms., MgT°, Sc., Ent., Endz. – **Sil.** Євраз., Пн. Ам. /∞. – Лік. По всій Д:3): Фл. УРСР, т. 3, Сидоров, 1897, Алекс. и др., 1986, Кучер., 2001; **Зп: 3** (о. Хортиця, Кор., 1993) та інші джерела.

1632. + *P. odoratum* (Mill.) Druce (*P. officinale* All.) – К. пахуча (К. душистая). Бр., д/кщ., пуч/к., ввр., G., OgTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Endz. – **Sil.** (боровий). Євраз. /∞. – Лік., отр. По всій Д:2), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 13 (по р. Саксагань) та 14 (с. Красний Кут, Сидоров, 1897), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1977!, Бар., 2000), 21 (б. Приворотна, Кучер., 2001); К. – 3; **Зп:** 3 (Фл. УРСР, т. 3), 1 (схили до р. Дніпро, Бар., 2000). К. – 3.

122. Родина Сурегасеае – Осокові (Осоковые) – 73

1633. (545). + *Blysmus compressus* (L.) Panz. ex Link – Блисмус стиснутий (Блисмус сжатый). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., HgMs., MgT°, He., Amph., Hdch. – **PalPr.** Євр., Зах. Аз. /ОС. – Д:0): 8 (ок. Днп., Ак., 1889), К. – 3. **Зп:** 3 (лівий берег Дніпра, Сидоров, 1897, о. Хортиця, Кор., 1993). Т.В. Єгорова (1990) відносить цей вид до *B. maritimus* в ранзі var. *B. compactus* (Hoffm.).

1634. (546). *Bolboschoenus compactus* Koshevnicovii (Litv.) A. E. Kozhevnicovii – Бульбокомиш скупчений (Клубнекамыш скупенный). Бр., д/кщ.-бульб., вр., пуч/к., Hel., Alk.-MsTr., MsHg., MgT°, He., Amph., Val. – **PrPal.** Євраз. /ОС,ДВ. – Корм. Д: 3 (с. Новоселівка, Сідельник, 1946), 5 (Кочерезьке ліс-во. Тар., 1989!), 9 (по р. Ворона, Бар., 2000).

1635. *B. maritimus* (L.) Palla – Б. морський (К. морской). Бр., д/кщ.-бульб., вр., Hel., (Alk.)MgTr., MsHg., MgT°, He., Amph., Val. – **PrPal.** Євраз., Пн. Афр., Пн. Ам. /∞. – Корм. По всій Д:4) та **Зп:4):** Фл. УРСР, т. 2, Опред..., 1987, DSU!

1636. (547). *Carex acuta* L. – Осока гостра (Осока острая). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., MsHg., MgT°, He., Amph., Hdch. – **PrPal.** Пд. та Сер. Євр., Сиб. /∞. – Корм., техн. По всій Д:3) та **Зп:3):** Фл. УРСР, т. 2, Опред..., 1987, Присамар'я, Алекс. и др., 1986, Бар., 2000 та ін.

1637. *C. acutiformis* Ehrh. – О. гостровидна (О. заостренная). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., MsHg., MgT°, ScHe., Hdch. – **SilPal.** Євраз. (без Арктики). /ОС,ОД,ДВ,ДоК. – Матеріал для плетіння. Д:2): 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 7, 9 (Бар., 2000), 8 (Днп., Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897, Гроссгейм, 1931, DSU).

1638. + *C. atherodes* Spreng. – О. остюкова (О. остистая). Бр., д/кщ., вр., G., MsTr., HgMs., MsT°, He., Amph., Hdch. – **PalPr.** Сер. Євр., Сиб. /ОД,ОС. – Корм. Д:1): 7 (ок. ПЗ Дніпр.-Орільського, Бар., 2000), 8 (Днп., Алексієнко!, Фл. УРСР, т. 2); К. – 4. **Зп:** 3 (по р. Вовча, Сидоров, 1897!), К. – 2.

1639. + + *C. bohemica* Schreb. – О. богемська (О. богемская). Бр., дерн.-пуч/к., ввр., НКг., OgTr., Ms., He., Amph., Val. – **PrPs.** Сер., Сх. Євр., Аз. (помірна смуга). /ОС. – Д:1): 3 (Еліашевич, 1927!, Бельгард, 1971), 5 (Кочерезьке ліс-во, Григоренко, Тар., 1985!). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – II.

1640. *C. brizoides* L. – О. трясучковидна (трясунковидная). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, Sc., Amph., Val. – **Sil.** (немор.). Сер. Євр., Зах. Укр., Білорусія. – Техн. (волокно). **Зп:** 7 (по р. Конка, Сидоров, 1897, Грунер!).

1641. + *C. buekii* Wimmer – О. Буека (О. Буека). Бр., д/кщ., вр., G., (Alk.)MgTr., Ms., MsT°, He., Amph., Hdch. – **Pr.** Пд., Сер. Євр., Аз. (помірна смуга, Кавк.). /ОС. – Корм. Д: 3, 5 (Криштафович, 1917, Присамар'я, Алекс. и др., 1986), К. – 4; **Зп:** 7 (Дн.-Конські плавні, Фл. УРСР, т. 2, Бар., 2000). К. – 4.

1642. *C. caespitosa* L. – О. дерниста (О. дернистая). Бр., щ/дер., ввр., НКг., MsTr., MsHg., MgT°, ScHe., Amph., Hdch. – **PrPal.** Євр., Зах. та Сер. Аз. /ОС,ДоК. – Д: 3 (ок. с. Андріївка, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897).

1643. *C. caryophyllea* Latourr. (*C. ruthenica*, V. Krecz.) – О. весняна (О. весенняя). Бр., д/кщ., вр., НКг., OgTr., Ms., MsT°, He., Amph., Val. – **PrPs.** Балк., Пд. та Сх. Євр. /ОС. – Корм., закріплювач пісків. Д: 3, 5 (по р. Самара, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Фл. УРСР, т. 2).

1644. *C. cinerea* Pollich. – О. попелясто-сіра (О. пепельно-серая). Бр., дерн., ввр., НКг., OgTr., HgMs., MsT°, HeSc., Amph., Hdch. – **(Sil.)PalPr.** Євр. та Аз. (без півдня), Пн. Ам., Гренландія). /ОС. – Д: 8 (ок. Днп., Фл. УРСР, т. 2).

1645. + *C. diandra* Schrank – О. двотичинкова (О. двутичинковая). Бр., к/кщ., ввр., Hel., MsTr., Hg., MsT°, He., Amph., Hdch. – **Pal.** Сер. Євр., Аз. (Пн. та помірна смуга), Пн. Ам. /ОС. – Д:1): 8 (ок. Днп., Фл. УРСР, т. 2). К. – 0.

1646. *C. digitata* L. – О. пальчата (О. пальчатая). Бр., щ/дер., ввр., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, HeSc., Amph., Val. – **Sil.** Євр., Зах. Сиб. – **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1647. + *C. diluta* M.Bieb. – О. світла (О. светлая). Бр., к/кщ., ввр., НКг., Alk.-MgTr., HgMs., MgT°, He., Amph., Hdch. – **HalPr.** Сх. Євр., Кавк., Сиб., Сер. Аз., Монгол. /ОС,ДоК. – Д: 8 (ок. Днп., Ігренъ, Ак., 1889), 13 (с. Демурина-Варварівка, заплава р. Демурина, Кучер., 2004); К. – 1. **Зп:** 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974). К. – 1.

1648. *C. distans* L. – О. розсунута (О. расставленная). Бр., к/кщ., ввр., НКг., Alk.-MgTr., Ms., MgT°, He., Amph., Hdch. – **PrHal.** Сер., Сх. Євр., Кавк. /∞. – По всій Д:2), 7 (Бар., 2000), 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986, ок. с. Булахівка, Тар., 1990!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1989!), 9 (по р. Ворона, Бар., 2000), 13 (заплава р. Демурина) та 14 (с. Заріччя, Кучер, 2004); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Гроссгейм, 1908, Кор., 1993).

1649. *C. disticha* Huds. – О. дворядна (О. двурядная). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., MsHg., MgT°, He., Amph., Hdch. – **PrPal.** Зах., Сер., Євр. (південь). /ОС,ОД. – Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889), 7 (ок. ПЗ Дніпр.-Орільського, Бар., 2000); **Зп:** 3 (Гроссгейм, 1902!, DSU).

1650. *C. divisa* Huds. – О. роздільна (О. раздельная). Бр., д/кщ., вр., НКг., AlkTr., Ms., MgT°, He., Amph., Hdch. – **PrHal.** Зах. Євр., Середзем., Кавк., Сірія. /ОС. – Корм. Д: 5 (м. Павлоград, Сидоров, 1897), 8 (Днп., Ак., 1889).

1651. + *C. elata* All. – О. висока (О. высокая). Бр., щ/дер., ввр., НКг., OgTr., MsHg., MgT°, HeSc., Amph., Hdch. – **SilPal.** Ц., Сх. Євр., Кавк., Сиб. /ОС. – Д: 3 (Гроссгейм, 1887! DSU, Фл. УРСР, т. 2. У Присамар'ї знайдено – Subsp. omskiana (Meinsh.) Jalas, Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (с. Попівка, Фл. УРСР, т. 2). К. – 4.

1652. *C. elongata* L. – О. видовжена (О. удлиненная). Бр., дер., ввр., НКг., OgTr., MsHg., MsT°, HeSc., Amph., Hdch. – **PrSil.** Пн., Сер., Сх. Євр., Зах., Сиб. /ОС. – Д: 3 (м. Новомосковськ), 8 (ок. Ігренъ., с. Попівка, Фл. УРСР, т. 2, по берегах Дніпра, Сидоров, 1897).

1653. + *C. ericetorum* Pollich – О. вереснянкова (О. верещатникова). Бр., к/кщ., ввр., НКг., OgTr., KsMs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **(Ru.)SilPs.** Євраз. (Пн. половина). /OC. – Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986). К. – 1.

1654. *C. extensa* Good. – О. розтягнута (О. распростертая). Бр., дер.-кщ., ввр., НКг., AlkTr., Ms., MsT°, He., Amph., Hdch. – **HalPr.** Євр., Середзем., Прикаспій. (адв. у Пн. Афр., береги морів). – Зп: 3 (Сидоров, 1897), 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974), 16 (Фл. УРСР, т. 2).

1655. *C. flacca* Schreb. – О. слабка (О. слабая). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., HgMs., MsT°, He., Amph., Hdch. – **PalPr.** Євр. (без Півдня). /OC,ДоК. – Д: 8 (ок. Днп., Серединський, Фл. УРСР, т. 2), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897).

1656. *C. globularis* L. – О. кулястоподібна (О. шаровидная). Бр., д/кщ., вр., Hel., OgTr., Hg., MsT°, ScHe., Amph., Hdch. – **SilPal.** Євраз. (помірна смуга); Зп: 3 (с. Жеребец, Бекетов, 1885).

1657. *C. hirta* L. – О. шершава (О. шершаволистная). Бр., д/кщ., вр., НКг., Og.-MsTr., HgMs., MgT°, ScHe., Amph., Hdch. – **SilPal.** Євр., Середзем., М. Аз. (адв. у Пн. Ам.). /OC,ОД. – Корм. Д: 3 (с. Андріївка) та 5 (Кочерезьке ліс-во, Алекс. и др., 1986, Тар., 1991!), 7 (ок. ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 2001!); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1658. *C. hordeistichos* Vill. – О. ячменевидна (О. ячменевидная). Бр., дерн.-кщ., ввр., НКг., MsTr., HgMs., MgT°, He., Amph., Hdch. – **PalPr.** Євр., Середзем., Кавк., Іран. – Корм.; Зп: 18 (біля Сиваша, Фл. УРСР, т. 2).

1659. + *C. lasiocarpa* Ehrh. – О. пухнатоплодна (О. волосистоплодная). Бр., к/кщ., ввр., НКг., OgTr., MsHg., MsT°, ScHe., Amph., Hdch. – **SilPal.** Пн., Сер. Євр., Аз. (помірна смуга). /∞. – Д: 3 (ок. с. Андріївка, Бельгард, 1950, Сідельник, Самарський бір, сел. Знаменка, Клеопов), 8 (с. Попівка, Фл. УРСР, т. 1, 2). К. – 3.

1660. *C. lachenalii* Schuhr (C. leporina L.). – О. заяча (О. заячья). Бр., щ/дер., ввр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **SilPr.** Євр. (на Пд. в горах), Мал. Аз., Сиб., Пн. Ам. /OC,ДС. – Корм. Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. с. Обухівка, Тар., 1961!, Сидоров, 1897, Гроссгейм, 1908, по берегах Дніпра від ПЗ Дніпр.-Орільського, до Запорізької обл., Бар., 2000, 17 (ок. с. Військове, Тар., 2012!), Зп:3):Фл. УРСР, т. 2, Определ., 1987.

1661. *C. ligerica* J.Gay (C. colchica J. Gay). – О. колхідська (О. колхидская). Бр., д/кщ., вр., НКг., OgTr., Ms., MsT°, He., Amph., Val. – **Ps.** Балк., Сх. Євр., Зах. Аз. /∞. – Фітомеліор., корм. По всій Д:4) та Зп:4): Фл. УРСР, т. 2, Определ., 1987, DSU!

1662. *C. limosa* L. – О. багнова (О. топяная). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., MsHg., MsT°, He., Amph., Hdch. – **Pal.** Сер., Сх. Євр., Аз. (помірна смуга), Пн. Ам. /OC. – Д: 5 (с. Василівка, біля ставка, Бекетов, 1883), 8 (ок. Днп., по р. Самара, Клеопов, Фл. УРСР, т. 2).

1663. *C. melanostachya* M.Bieb. ex Willd. (C. nutans Host) – О. чорноколоса (О. черноколосая). Бр., д/кщ., вр., НКг., Alk.-MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Amph., Val. – **(Pal.)StPr.** Сер. та Пд. Євр., Зах. Сиб., Сер. Аз. /OC,ІБТ. – Корм. По всьому регіону, звичайно. Д:3), наприклад, 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др.,

1986, ок. с. Кочережки, Тар., 1977!), 7 (ок. с. Миколаївка, Бар., 2000), 8 (Днп. 1887!, DSU), 21 (по району, спорадично, Кучер., 2000); **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 12 (ок. с. Зарічне, Бар., 2007!).

1664. *C. michelii* Host – О. Мікелі (О. Микели). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, HeSc., Amph., Val. – **PalStPr.** Сер., Сх. Євр., Кавк. /ОС. – Корм. **Д**: 3, 5 (Присамар'я, наприклад, ок. с. Андріївка, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 1).

1665. *C. montana* L. – О. гірська (О. горная). Бр., к/кщ.-дер., ввр., НКг., MgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Amph., Val. – **StSil.** Євр., Зах. Сиб. – **Зп**: 3 (Хортиця, Кор., 1993).

1666. + *C. muricata* L. – О. колючковата (О. колючковатая). Бр., щ/дер., ввр., НКг., MgTr., KsMs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **PrSil.** Євр., Кавк., Пн. Ам. /ОС. – Корм. **Д**: 3 (ок. Новомосковська, в лісах, Бекетов, 1886, Ак., 1889, Алекс. и др., 1986), 5 (с. Кочережки, Тар., 1984!). *К*. – 4.

1667. *C. nigra* (L.) Reichard (*C. vulgaris* Fr.) – О. чорна (О. черная). Бр., к/кщ.-щ/дер., ввр., НКг., MsTr., HgMs., MsT°, He., Amph., Hdch. – **PalPr.** Пн., Сер., Сх. Євр. (лісова зона). /ОС. – **Д**: 8 (ок. Днп., Ак., 1889).

1668. *C. otrubae* Podr. – О. Отруби (О. Отрубы). Бр., щ/дер., ввр., НКг., MgTr., HgMs., MsT°, ScHe., Amph., Val. – **SilPr.** Євр., М. та Сер. Аз. /ОС,ІБТ. – Корм. **Д**:2): 3 (с. Андріївна, Алекс. и др., 1986), 7 (ок. с. Обухівка, Тар., 1961!, DSU), 8 (ок. сел. Таромське, Бар., 2000), 21 (берег Карачуновського водосх. щя, Сідельник, 1948! DSU).

1669. *C. pallescens* L. – О. бліда (О. бледная). Бр., к/кщ., ввр., НКг., Og-MsTr., Ms., MsT°, HeSc., Amph., Val. – **SilPr.** Пн., Сер., Сх. Євр., Сиб., Пн. Ам. – **Д**:0): 8 (ок. Днп., Срединский, 1850). *К*. – 0.

1670. + *C. paniculata* L. – О. волотиста (О. метельчатая). Бр., щ/дер., ввр., Hel., MsTr., Hg., MsT°, He., Amph., Val. – **Pal.** Сер., Пд. (гори) Євр., Канарські о-ви. /ОС. – **Д**:0), 8 (ок. Днп., Фл. УРСР, т. 2, Определ..., 1987). *К*. – 0.

1671. *C. pediformis* C. A. Mey. – О. лапкоподібна (О. стоповидная). Бр., к/кщ., ввр., НКг., MgTr., Ks., MsT°, He., Amph., Val. – **St.** Сх. Євр., Аз. (помірна смуга). /ОС. – **Д**: 3 (по р. Самара, Ак., 1889), 5 (ок. Повлограда), 8 (ок. Ігрени, Сидоров, 1897); **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1672. + *C. pilosa* Scop. – О. волосиста (О. волосистая). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, Sc., Amph., Val. – **Sil.** Сер. та Сх. Євр. (лісо-степова смуга). /ОС. – **Д**: 3, 5 (Присамар'я, Бельгард, Сідельник, 1938), 8 (ок., Днп., Ак., 1889, Шмальг., 1897). *К*. – 2.

1673. *C. praecox* Schreb. – О. ранняя (О. ранняя). Бр., д/кщ., вр., НКг., MgTr., KsMs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **StPr.** Сер., Пд. Євр., Пн. та Сер. Аз. /ОС,ДС. – Корм. По всій **Д**:3), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 14 (Ак., 1889) та **Зп**:2): Фл. УРСР, т. 1, Сидоров, 1897, DSU!

1674. *C. pseudocyperus* L. – О. несправжньоосмикавцева (О. ложносытевидная). Бр., дерн.-к/кщ., ввр., Hel., OgTr., MsHg., MgT°, ScHe., Amph., Hdch. – **SilPal.** Євр., Кавк., Сер. Аз., Сиб., Пн. Ам. /ОД,ОС,ДС. – **Д**: 1 (с. Ново.-Степанівка, Бельгард, 1940), 3 (ок. с. Андріївка, Сідельник, 1974!), 7 (ок.

ПЗ Дніпр.-Орільського, Бар., 2000), 8 (Ак., 1889, Ст. Ігринь, Тар., 1995, 2000!, Бар., 2000, сел. Таромське, Кучер., 2004), 14 (ок. Верхньодніпровська, Бельгард, 1937).

1675. + *C. rhizina* Blitt ex Lindbl. – О. кореневищева (О. корневищная). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., Ms. MsT°, HeSc., Anph., Val. – **Sil.** Сер., Сх. Євр., Зах. Сиб. (південь). /ОС. – Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Шмальг., 1897), 5 (Павлоград, Сидоров, 1897). К. – 0.

1676. *C. riparia* Curtis – О. побережна (О. береговая). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., MsHg., MgT°, ScHe., Anph., Hdch. – **Pal.** Євр., Зах. Сиб., Сер. Аз., Іран. /∞. – Корм., в/охор. По всій Д:4) та Зп:4): Фл. УРСР, т. 1, Сидоров, 1897, Определ., 1987! DSU!

1677. + *C. secalina* Willd. ex Wahlenb. – О. житня (О. ржаная). Бр., дер., вмр., НКг., OgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Anph., Val. – **(Ps.)PrSt.** Сер., Сх. Євр., Сиб., Казах., Кавк. /ОС,ІБТ. – Корм. Д: 5 (ок. с. Кочережки, на пісках, Тар., 1984!), 8 (Фл. УРСР, т. 1, Определ..., 1987), 21 (5 знахідок, Кучер., 2004). К.– 3. Черв. кн. Укр. К. – Ш.

1678. *C. spicata* Huds. (*C. contigua* Норре). – О. сусідня (О. соседняя). Бр., щ/дер., вмр., НКг., MgTr., KsMs., MgT°, HeSc., Anph., Val. – **PrSil.** Євр., Середзем., Зах. Аз., Пн. Ам. /ОС,ДВ,ДС,ІБТ. – Д: 3 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986, ок. Новомосковська, Бар., 2000), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1984!), 8 (ок. Днп., Тар., 1981, 2007!, Бар. 2000), 9 (по р. Ворона), 17 (по берегах Дніпра, Бар., 2000), по Степовому правобережжю, звичайно, Кучер., 2004).

1679. *C. stenophylla* Wahlenb. – О. вузьколиста (О. узколистная). Бр., д/кщ., вр., G., Alk.-MgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Anph., Val. – **(Hal.)PrSt.** Сх. Євр., Пн., Сер. Аз., Монг. /ОС. – Корм. Д: 5 (ок. с. Булахівка, Тар., 1990!), 8 (ок. Днп., с. Чаплі, Ак., 1889, Гроссгейм, 1912!, DSU, Бар., 2000); Зп: 3 (ок. м. Запоріжжя, Бекетов, 1886, о. Хортиця, Кор., 1993!), 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897), 14 (ок. Бердянська, Фл. УРСР, т. 1).

1680. *C. supina* Wahlenb. – О. приземкувата (О. приземистая). Бр., д/кщ., вр., G., OgTr., KsMs., MgT°, ScHe., Anph., Val. – **Sil.StPtr(Ps).** Сер., Пд. Євр., Зах. Аз. /ДС,ОД,ОС. – Корм. Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс., Тар. и др., 1986), 7 (ок., ПЗ Дніпр.-Орільського, Бар., 2000), 8 (ок. Днп., Ак., 1889); Зп: 3 (ок. м. Запоріжжя, Бекетов, 1886, Фл. УРСР, т. 1, о. Хортиця, Кор., 1993), 16, 17 (Альбицька, 1950!).

1681. *C. vesicaria* L. – О. пухирчаста (О. пузырчатая). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., MsHg., MsT°, He., Anph., Hdch. – **PrPal.** Євр., Сиб., Казах. /ОС,Док,ДС. – Корм., в.-охор. Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986, Кочерезьке ліс-во, Тар., 1981!), 3 (ок. Новомосковська) та 8 (ок., ПЗ Дніпр.-Орільського, Бар., 2000), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 17 (схили до водосх-ща, Бар., 2000); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1682. *C. vulpina* L. – О. лисяча (О. лисья). Бр., к/кщ.-дер., вмр., НКг., MsTr., MsHg., MgT°, He., Anph., Hdch. – **PalPr.** Євр., Середзем., Кавк., Зах. Аз. /∞. – Корм., тех. (плетиво рогож). По всій Д:4) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 1, Определ., 1987, DSU! та ін.

1683. (544). *Cyperus fuscus* L. – Смикавець бурий (Сыть бурая). Од., дер., пуч/к., впр., Т., Og.-MsTr., MsHg., MgT°, He., Amph., Hdch. – **PsPal**. Євраз., Пн. Афр., (адв. у Пн. Ам.). /OC,ДС,ІБТ. – Д: 3 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Бар., 2000), 17 (на побережжі Дніпра, Бар., 2000), 14 (с. Заріччя), та 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982, ок. с. Миронівка, Кучер., 2004) та 21 (Кучер., 2000); **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1684. *C. glaber* L. – С. голий (С. гладкая). Од., пуч/к., впр., Т., (Alk.)MsTr., HgMs., MgT°, He., Amph., Val. – (Hal.)**PalPr**. Сер. та Пд. Євр., М. Аз., Іран. – Корм. **Зп**:1), 17 (Исполатов, Фл. УРСР, т. 1).

1685. + *C. glomeratus* L. – С. скупчений (С. скученная). Од., пуч/к., впр., Т., Og.-MsTr., HgMs., MgT°, He., Amph., Val. – (**Pal**)**PrPs**. Сер., Пд.-сх. Євраз., Сер. Аз. /OC. – Лік., бур'ян. Д: 8 (по р. Самара, ок. с. Олексіївка, Фл. УРСР, т. 1), 3 (Присамар'я, Бар., 2000); К. – 1; **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 1.

1686. + *C. michelianus* (L.) Link (*Dichostylis micheliana* (L.) Nees). – С. Мікелі (С. Микели). Од., дер., пуч/к., впр., Т., Og.-MsTr., MsHg., MgT°, He., Amph., Val. – (**Pr**)**PalPs**. Євр., Середзем., Зах. Аз. /OC,ІБТ. – Д: 1 (по р. Оріль, Бельгард, 1937!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 1, Днп., Еліашевич., 1927), 21 (по р. Інгулець, Фл. УРСР, т. 1), К. – 4; **Зп**: 3 (о. Хортиця, Сидоров, 1897, Кор., 1993). К. – 4.

1687. (549).+ *Eleocharis acicularis* (L.) Roem. et Schult – Ситняг голчастий (Болотница игольчатая). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., MsHg., MgT°, He., Amph., Val., Zch. – **PalPr**. Пн. част. Євраз. та Пн. Ам. /OC. – Корм., бурян рисових полів Д: 8 (біля с. Обухівки на березі р. Дніпро, Тар., 1975!, Бар., 2000), 8 (ок. Днп., по Дніпру та Самарі, Ак., 1889, проти сел. Дієвка, Сідельник, 1946!). К. – 2. **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 4.

1688. + *E. klingei* (Meinsh.) V. Fedtsch. – С. Клінге (Б. Клинге). Бр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, He., Amph., Val. – **Pr**. Пд. Сх. Євр., Зах. Сиб., Казах. – Д:0), 8 (с. Одинківка, Котов, 1930). К. – 0.

1689. *E. mitrocarpa* Steud. – С. ковпаковидний (Б. колпачковая). Бр., к/кщ., впр., НКг., MgTr., MsHg., MgT°, He., Amph., Val. – **PalPr**. Пд.-сх. Євр., Кавк. /OC. – Дек. Д: 5 (Кочерезьке ліс-во, Алекс. и др., 1986).

1690. *E. palustris* (L.) Roem. – С. болотний (Б. болотная). Бр., д/кщ., Hel., MgTr., MsHg., MgT°, He., Amph., Val. – **Pal**. Пн., Сх. Євр., Зах. Аз., Монг., Пн. Ам. /∞. – По всій Д:3) та **Зп**:3): Фл. УРСР, т. 1, Сидоров, 1897, Присамар'я, Алекс. и др., 1986, Кор., 1993.

1691. *E. parvula* Roem. et Schult – С. маленький (Б. маленькая). Бр., д/кщ., вр., НКг., AlkTr., MsHg., MgT°, MgT°, He., Amph., Val. – **Hal**. Пд., Сер. Євр., Пн. Афр., Сер. Аз., Пн. Ам. – **Зп**: 14 (гирло р. Берда, Фл. УРСР, т. 1).

1692. *E. uniglumis* (Link.) Schult. – С. однолусковий (Б. одночешуйчатый). Бр., д/кщ., вр., НКг., Alk.-MsTr., HgMs., MgT°, He., Amph., Val. – **HalPr**., Майже вся Укр., частіше на півдні. /∞. – Корм. Майже по усій території. (Опред..., 1987), Д:2), та 9 (по р. Ворона, Бар., 2000), 17–23 (Кучер., 2004) та ін., **Зп**: 1 (схили до Дніпра, Бар., 2000).

1693. (550).+ *Eriophorum polystachyon* L. (*E. angustifolium* Honck.) –

Пухівка багатоколоскова (Пушица многоколосковая). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., MsHg., MgT°, He., Amph., Anch.(Bal.). – **PrPal.** Євраз., Пн. Ам. /ОС. – **Д:0**), 8 (ок. Днп., с. Мануйлівка, Ак., 1889). К.– 0.

1694. + *E. vaginatum* L. – Пухівка піхвова (Пушица влагалищная). Бр., к/кщ., Hel., MsTr., Hg., MgT°, He., Amph., Anch. – **Pal.** Євр., Сиб., Кавк., Пн. Ам. /∞. – Лік., техн. **Д:0**), 8 (ок. Днп., Ак., 1889). К. – 0. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Сидоров, 1897). К. – 0.

1695. (551). + *Juncellus rannonicus* (Jacq.) Clarke (*Acorellus rannonicus* (Jacq.) Palla) – Ситничок панонський (Ситничек паннонский). Од., пуч/к., ввр., Т., AlkTr., PИHg., MgT°, He., Amph., Hdch. – **AqIPal.** Причорномор'я, Пд.-сх. Євр., Сер. Аз. /ОС. – **Д:** 3 (с. Піщанка !), 8 (ок. Днп., DSU, 1946!), К. – 1. та **Зп:** 14, 19 (Фл.УРСР, т. 2, ок. Бердянська та Обіт. коса.ЧКПР, 2012). К.– NT.

1696. + *J. serotinus* (Rottb.) Clarke – С. пізній (С. поздний). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., HgMs, MgT°, He., Amph., Val. – **PalPr.** Середзем., Аз. /ОС,ОД, – Корм. **Д:1**): 8 (ок. м. Днп., берег Дн. пр. оз. Гракове, Тар., Дем'янов, 2004!), 7 (оз. проти с. Карнаухівка, Бар., 1985!, ПЗ Дніпр.-Орільський, оз. Литвиново, Дем'янов, Чорна, 2010!); К. – 4; **Зп:** 3 (по болотах району, Сидоров, 1897!). К. – 4.

1697. (552). *Mariscus hamulosus* (M.Bieb.) Hooper (*Dichostylis hamulosa* (M.Bieb.) Nees) – Марискус гачкуватий (Дихостиліс гачкуватий) – Марискус крючковатий (Дихостиліс крючковатий). Од., пуч/к., ввр., Т., OgTr., HgMs., MsT°, He., Amph., Val. – **PalPrPs.** Балк., Пд.-сх. Євр., Зах. Аз. /ОС,ІБТ. – **Д:** 8 (Ак., 1889, Шмальг., 1897), 18–20 (Фл. УРСР, т. 2.), К. – 0. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1698. (553). *Pycneus flavescens* (L.) P. Beauv. ex Rchb. – Ситовник жовтуватий (Ситовник желтоватый). Од., пуч/к., ввр., Т., MsTr., HgMs., MgT°, He., Amph., Val. – (**Pal**)**PrPs.** Сер., Пд., Євр., М. Аз., Пн. Афр. /ОД,ОС. – Корм. **Д:** 3, 5 (Фл. УРСР, т. 2), 8 (Днп., Ак., 1889, ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000). К. – 0. **Зп:**3), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1699. (554). *Scirpoides holoschoenus* (L.) Sojak – Комишівник звичайний (Камышевник обыкновенный). Бр., д/кщ., ввр., G., (Ms)OgTr., Ms., MgT°, He., Amph., Val. – **PrPs.** Євр., Зах. Сиб., Сер. Аз., Іран. /∞. – По всій **Д:** 3) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 2., Определ..., 1987, Сидоров, 1897, DSU! та ін.

1700. *S. h. subsp. australis* (L.) Sojak (*S. australis* L.) - комишівник звичайний підвид південний, наведений (Кучер., 2004). /ІБТ. для **Д:** 1), 23 (ок. с. Токівське, заплава р. Кам'янка).

1701. (555). *Scirpus lacustris* L. (*Schoenoplectus lacustris* (L.) Palla). – Куга озерна (Камыш озерный). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., Hg., MgT°, He., PИHg., Val. – **Pal.** Пн., Ц. Євраз., Пн. Афр., Пн. Ам. /∞. – Техн. По всій **Д:**4) та **Зп:**4):, Определ..., 1987, Сидоров, 1897, Тар., 1961! та ін.

1702. + *S. melanospermum* С.А.Меу. – К. чорноплідна (К. черносеменной). Од., пуч/к., ввр., Т., Og-MsTr., MsHg., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **PrPal.** Пд.-сх. Євр., Кавк., Казах. /ОД,ОС,ІБТ. – **Д:** 7 (ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000), 8 (о. Бураковский, 1898! DSU), 19 (Фл. УРСР, т. 2). К. – 1.

1703. *S. supinus* L. – К. лежача (К. лежачий). Од., пуч/к., ввр., Т., MsTr., MsHg., MgT°, He., MsHg., Hdch. – **PrPal.** Сер., Пд., Сх. Євр., Сер. Аз. /OC, OD. – Д: 3 (по р. Самара, Ак., 1889), 12 (по р. Вовча, Сидоров, 1897), 8 (Днп., Ак., 1889, Еліашевич!), 7 (Кіровське ліс-во, Альбицька, 1966), 3 (по р. Самарі, рідко, Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 2). К. – 3. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1704. *S. sylvaticus* L. – Комиш лісовий (К. лесной). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., MsHg., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **SilPal.** Євр., Ц. Аз., Кавк. /OC, ДВ. – Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 7 (ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 9 (смт. Раздори, Тар., 1995!), 3 (ок. Новомосковська, Бар., 2000). **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 4 (на узбережжі водосх-ща, Бар., 2000).

1705. *S. tabernemontani* C.C. Gmel. – К. Табернемонтана (К. Табернемонтана). Бр., д/кщ., вр., Hel., Alk.-MgTr., Hg., MgT°, He., Amph., Val., Hdch. – **PalAq.** Євраз. (Сер. смуга). /∞. – Техн. По всій Д:3) та **Зп:3**): Фл. УРСР, т. 2., Определ..., 1987, Сидоров, 1897, та ін.

123. Родина Hemerocallidaceae – Лілійникові (Лилейниковые) -- 68

1706. (556) *Hemerocallis fulva* (L.). L. – Лілійник рудуватий (Красоднев рыжий). Бр., к/кщ., ввр., G., MsTr., Ms., ScHe., MgT°, Ent., Val. – **Cul.** (іноді дичавіє). Походить з Китаю. /∞. – Дек. По всій Д:2) та **Зп:2**): Определ..., 1987 та інші джерела.

124. Родина Hyacinthaceae – Гіацинтові (Гиацинтовые) – 68

1707. (557). *Bellevalia sarmatica* (Pall. ex Georgi) Woronov – Белевалія сарматська (Бельвалия сарматская). Бр., циб.-пуч/к., ввр., G., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **St.** Ендем Пд.-сх. Євр. /∞. – Дек. По всій Д:2): 3 (ок. С. Андріївка, Тар., 1983!), 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 9 (ок. С. Хорошево, Тар., 1999!), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), 17, 21, 22 (по долині р. Інгулець, часто, Кучер., 2001), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982). К. – 3; **Зп:2**), 3 (Кор., 1993), 17, 19 (Овсяннікова та ін., 1986! DSU). К. – 3.

1708. (558). *Hyacinthella leucophaea* (C. Koch) Schur – Гіацинтик блідий (Гиацинтик беловатий). Бр., ефемероїд, циб., ввр., G., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Причорном. ендем. /∞. – Дек. По всій, території, часто: Д:3), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Ігренъ. Тар., 2008!), 9 (Тар., 1983, Бар., 2000), 21 (Кучер., 2001); **Зп:** 16, 17 (Альбицька, 1950!). К. – 3 та ін. джерела.

1709. ++! # *H. pallasiana* (Steven) Losinsk. – Г. Палласів (Г. Палласа). Бр., ефемероїд, циб., ввр., G., OgTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **StPtr.** Приазовсько-Донецький ендем. /OC. – Дек. Д: 8 (Гроссгейм, 1890); К. – 0. **Зп:** 3 (м. Запоріжжя, Ак., 1889, о. Хортиця, Кор., 1993), 5 (Гроссгейм!), 14 (Ян., 1912). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – III. Св. Черв. сп. К. – R.

1710. (559). + *Leopoldia tenuiflora* (Tausch). Heldr. – Леопольдія тонколиста (Леопольдия тонколистная). Бр., циб., ввр., G., MgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **(Ru.)SilSt.** Сер. Євр., Середз., М. Аз., Іран, Крим. /OC. – Дек. Д: 8 (ок. Днп., 1973! DSU, визначив Тар., 1975); К. – 2. **Зп:** 4 (б. Канцеровська, Перовская, 1973!, DSU). К. – 1.

1711. (560). + *Muscari neglectum* Guss. – Гадюча цибулька занедбана (Мускари незамеченный). Бр., циб., внр., G., MsTr., KsMs., MgT°, He., Val. – St. Євр., Кавк., Іран., Пн. Афр. /OC,ДС,ІБТ. – Дек. Д: 3 (ок. с. Андріївка, Тар., 1977!), 8 (Ак., 1889, Алексєєнко, Фл. УРСР, т. 3, Бар., 2000, Тар., 2003), 14 (с. Бородаївка, б. Парне) та 21 (Балка Північна Червона, 2001), 22 (с. Поплавка, б. Зелена, Кучер., 2001). К. – 2; Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 2.

1712. (561). ++ *Ornithogalum bouscheanum* (Hunth.) Asch. – Рястка Буше (Птицемлечник Буше). Бр., ефемероїд, циб., пуч/к., внр., G., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. – SilPr. Ц. Євр., М. Аз. /OC,ДоКД,С,ІБТ. – Дек. Д: 3 (Сідельник, 1937, 1982! Альбицька, 1946, Бельгард, 1971, ок. с. Андріївка, Алекс. и др., 1986), 4 (Бар., 2007!), 5 (ок. с. Кочережки, Тар., 1982!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Бар., 2000, ок. Ігренъ, Тар., 2008!), 13 (ст. Зелена, 1905! DSU), 14, 21, 22 (Кучер., 2001), 23 (ок. с. Михайлівка, Тар., 1998!). К. – 3; Зп: 3 (Фл. УРСР, т. 3); 3, 5, 7, 8, 13 (Шелегеда, 2001). К. – 3. Черв. кн. Укр. К. – Ш.

1713. + *O. fimbriatum* Willd. – Р. торочкувата (П. бахромчатый). Бр., ефемероїд, циб., пуч/к., внр., G., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. – PrSil. Балкани, Близьк. Сх. /OC,ДС. – Дек. Д: 3 (ок. с. Вільне, Крутий Пристін, Кононенко, 1938!, ок. м. Новомосковськ, Тар., Клоков, 1963! Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., парк «40 років Перемоги», Тар., 1993! 2000!, Бот. сад ДНУ (дендропарк), Тар., 2001). К. – 2. Фото 34.

1714. *O. fischeranum* Krasch. – Р. Фішера (П. Фишера). Бр., циб., пуч/к., внр., G., Alk.-MsTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – (Hal.)PrSt. Ендем Сх. Євр., Зах. Аз. /OC,ІБТ. – Дек. Д: 3 (ок. с. Вільне, ур. Крутий пристін, Сідельник, 1937, 1982! Альбицька, 1946, ок. м. Новомосковськ, Бар., 2009!, Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 5 (ок. с. Булахівка, Тар., 1981!), 8 (Дем'янов, 2005!), 23 (с. Ток, Тар., 1997!); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (по р. Берда, Грунтківська, 2003).

1715. + *O. kochii* Parl. (*O. gussonei* Ten.) – Р. Коха (П. Коха). Бр., ефемероїд, циб., пуч/к., внр., G., MgTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – SilSt. Євр., Кавк., Мала. Аз. /OC,ДоК,ДС,ІБТ. – Дек. Д: 3 (ок. с. Андріївка, Тар., 1966!), 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Бар., 2000), 12 (В.-Михайлівське ліс-во, кв. 39, DSU! 1950), 13 (по р. Демурина, Красова, 2000!), 14 (с. Заріччя) та 21 (Кучер., 2000), 19 (ок. м. Марганець, б. Крутеня, Хархота, 1982); К. – 3; Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 3.

1716. + *O. melancholicum* Клоков ex Krasn. – Р. меланхолічний (П. меланхолический). Бр., циб., пуч/к., внр., G., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – St. Ендем Приазов'я. – Зп: 14 (ок. м. Бердянськ, Краснова, 1970). К. – 1.

1717. *O. umbellatum* L. – Р. зонтична (П. зонтичный). Бр., циб., внр., G., MgTr., Ms., MgT°, He., Ent., Val. – SilPr. Євр., М. Аз., Пн. Афр. /OC,ДС. – Дек. Д: 8 (Днп., Ак., 1889, часто), 13 (по р. Саксагань,) 14 (откоси до Дніпра) та Зп: 3 (ліс Гаврилова, Бекетов, 1886), 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897).

1718. (562) + *Scilla autumnalis* L. – Проліска осіння (Пролеска осенняя). Бр., циб., пуч/к., внр., G., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – PrSt. Пд. Євр.,

1719. Кавк., Пер. Аз., Пн. Афр. – **Зп:** 15 (ок. Корніївки, Забігайлівські поди, Фл. УРСР, т. 3). К. – 3.

1720. + *S. bifolia* L. – П. дволиста (П. двулистная). Бр., ефемероїд, циб., внр., G., MgTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Myrm. (Bal.). – **Sil.** Євр. (без півночі), Кавк., М. Аз. /∞. – Дек., мед. По всій Д:3), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1961!), 13 (по р. Саксагань), 14 (ок. Красний Кут, Сидоров, 1897, Тар., 1970!)), 13, 14, 18, 21, 22 (Кучер., 2000), 20 (Остапко, Хархота, 1982!) та ін. К.– 3. **Зп:** 3 (Кор., 1993), 4 (в лісочках на схилах до р. Дніпра, Бар., 2000). К. – 3. Фото 30.

1721. + *S. sibirica* Haw. – П. сибірська (П. сибирская). Бр., ефемероїд, циб., пуч/к., внр., G., MgTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Myrm. – **Sil.** Сх. Євр. (до р. Волги), Кавк., М. Аз. – Дек., мед. По всій Д:3), наприклад, 3 (Ак., 1889, Алекс. и др., 1986, Бар., 2000), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1980!), 13, 14 (Сидоров, 1897, Кучер., 2000) та ін. К. – 3.

125. Родина Hydrocharitaceae – Жабурникові (Водокрасовые) – 66

1722. (563). *Elodea canadensis* Michx. – Елодея канадська (Элодея канадская). Бр., вк., повз., пуч/к., вр., Hd.(hy), MsTr., Ну., EuT°, ScHe., Hdph., Hdch. – **Aq.** (Адв.). Походить з Пн. Ам., поширена на всіх континентах. /∞. – Дек., корм. По всій Д:2) та **Зп:2)**: Определ..., 1987, Сидоров, 1897, DSU.

1723. (564). *Hydrocharis morsus ranae* L. – Жабурник звичайний (Водокрас обыкновенный). Бр., н/вк., вр., Hd.(hy), MsTr., Pl., MsT°, ScHe., Ent., Hdch. – **Aq.** Євр., Сиб. /∞. – Дек., корм. По всій Д 3) та **Зп:3)**: Фл. УРСР, т. 1.

1724. (565). + *Stratiotes aloides* L. – Водяний різак алоевидний (Телорез алоевидный). Бр., н/вк., к/кщ., вмр., Hd.(hy), MsTr., Ну., MsT°, ScHe., Ent., Hdch. – **Aq.** Євр., Зах. Сиб. /ОС,ОД, – Корм., техн. Д: 3 (Алекс. и др., 1986), 5 (озера, Кочерезьке ліс-во, Тар., 1976!), 7 (ок. ПЗ Дніпр.-Орільського, Бар., 2000), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Сидоров, 1897, Бар., 2000, ок. сел. Таромське, Кучер., 2004). К. – 3; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 3.

1725. (566). *Vallisneria spiralis* L. – Валіснерія спіральна (Валлиснерия спиральная). Бр., вк., д/кщ., пуч/к., вр., Hd.(hy), MsTr., Ну., EuT°, HeSc., Anph., Hdch. – **Aq.** Космополіт (відсутня в холодних регіонах). /ОС,ОД,ДС. – Дек., корм. Д: 3 та 8 (ок. Днп., у воді р. Самари, Ак., 1889), 7 (в ок. ПЗ Дніпр.-Орільського, Бар., 2000), ок. пмт. Сухачівка, Тар., 1986! DSU! Бар., 2000, Тар., 2001!), 14 (ок. с. Заріччя, Кучер., 2001). К. – 2.

126. Родина Iridaceae – Півникові (Касатиковые) – 69

1726. (567). + + *Crocus reticulatus* Steven ex Adams – Шафран сітчастий (Шафран сетчатый). Бр., ефемероїд, бул/ц., пуч/к., внр., G., MgTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **PrSt.** Пд.-сх. Євр., Кавк., М. Аз. /ОС,ДоК,ДС,ІБТ. – Дек. Д: 3, 5 (Ак., 1889, Тар., 1963! Алекс. и др., 1986), 4 (ок. с. Чернявщина, Бар., 2007!), 13 (Комісарівська лісова дача, Тар., 1969!), 8 (ок. ж/мас. Ігренъ, Тар., 2008!), 17 (схили до Дніпра, Бар., 2000, Косогубова, 2002!), 14, 21 (Кучер., 2000), 19 (ок. м. Марганець, Хархота та ін., 1983!). К. – 2. **Зп:** 3 (Шелегеда,

2001), 1 (по р. Вільнянка, Бар., 2000), 4, 8, 13 (Фл. УРСР, т. 1). К. – 3. Черв. кн., Укр. К. – III.

1727. + *C. tauricus* (Trautv.) Puring – III. кримський (III. крымский). Бр., бул/ц., пуч/к., ввр., G., MsTr., Ks., MgT°, He., Ent., Val. – **St.** Ендем Криму та Кавк. – Дек. **Зп:** 16 (Фл. УРСР, т. 1). К. – 0.?

1728. (568). + *Gladiolus imbricatus* L. – Косарики черепитчасті (Гладиолус черепитчатый). Бр., бул/циб., пуч/к., ввр., G., MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Сер. Євр., Сер. Дніпр., Пн. Балк. /*ОС,ДоК.* – Дек. **Д:** 5, 13 (Сидоров, 1897), 8 (Ак., 1889). К. – 1. Для нашого регіону, мабуть помилково, наводився замість *G. tenuis* M. Vieb.

1729. + + *G. tenuis* M. Vieb. – К. тонкі (Г. тонкий). Бр., бул/циб., пуч/к., ввр., G., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **Pr.** Понтичн. ендем. /*ОД,ОС.* – Дек. **Д:** 2 (по р. Оріль, на луках, Тар., 1995!), 3 (ок. с. Андріївка, Тар., 1968!, 1983), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1968!, Харченко, Сердечна, 1975! DSU, Алекс. и др., 1986). К. – 2. Черв. кн. Укр. К. – II.

1730. (569). *Iris germanica* L.* – Півники німецькі (Касатик германский). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., НКг., MgTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **Cul.** Сер. Євр., Середзем., Іран. /∞. – Дек. По всій **Д:3)** та **Зп:3)**: Фл. УРСР, т. 1, Определ., 1987, DSU та ін. Здичавіло, ок. ст. Вільне, Тар., 1993!, 2001).

1731. + *I. halophylla* Pall. – П. солелюбні (К. солелюбный). Бр., к/кщ., ввр., НКг., Alk.-MsTr., Ms., MsT°, He., Ent., Val. – **HaldPr.** Пд.-сх. Євр., Зах. Аз., Монгол. /*ОС,ОД,ДВ,ДоК,ІБТ.* – Дек. **Д:2)**: 3, 5 (Присамар'я, Тар., 1963!, Алекс. и др., 1986), 4 (ок. с. Чернявщина, Бар., 2007!), 7 (ок. ПЗ Дніпр.-Орільського, Бар., 2000), 8 (ок. Днп., Сидоров, 1897, Бар., 2000), 9 (Фл. УРСР, т. 1), 13, 14, 18 (ок. с. Сергієвка), 19, 21, 22 (Кучер., 2001), 19 (ок. с. Борисівка, Дем'янов, 2000! DSU), 21 (Фл. УРСР, т. 3). К. – 2. **Зп:** 14 (Фл. УРСР, т. 3). К. – 2.

1732. + + *I. pinetica* Klokov – П. борові (К. боровой). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., G., OgTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **PsSil.** Пн.-понтичний ендем. /*ОС,ДС.* – Дек. **Д:2)**: 3 (ок. с. Андріївка, Альбицька, Євдущенко, 1947, Тар., 1979!), 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 14 (ок. м. Верхньодніпровськ, берег Дніпра, Сидоров, 1897). К. – 2. **Зп:** 5 (по р. Конка, Фл. УРСР, т. 3). К. – 2. Черв. кн. Укр. К. – II.

1733. + + *I. pontica* Zapal. – П. понтичні (К. понтический). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., G., MsTr., Ks., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **St.** Пд.-зах. Причорномор'я, Сх. Середзем. /*ДоК,ДС.* – **Д:** 13 (ок. с. Волочаївка), 14 (ок. з. ст. Гранове, Кучер., 2000). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – II.

1734. *I. pseudacorus* L. – П. болотні (К. болотный). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., G., MsTr., Hg., MgT°, He., Ent., Val. – **Pal.** Євр., Середзем., Близький Сх. /∞. – Дек., лік., крас. По регіону звичайно. **Д:3)**, **Зп:** у Пн. частині, Фл. УРСР, т. 3, Определ., 1987, Алекс. и др., 1986, DSU.

1735. + *I. pumila* L. – П. карликові (К. карликовый). Бр. (ефемероїд), д/кщ., пуч/к., вр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Hdch. – **St.** Паннонсько-Середзем. вид. /∞. – Дек., пірофоб. По всій **Д:3)**, знищується як декоративна

рослина: К. – 3 та **Зп:2**): Фл. УРСР, т. 3, Сидоров, 1897 та ін. DSU. К. – 3. Є var. *I. lutea* Smalh; Д: 8 (ок. Днп., Гроссгейм, 1912; с. Любимівка, Тар., 1973!).

1736. + *I. sibirica* L. – П. сибірські (К. сибирский). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., G., MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **PalPr.** Євр. та Сх. Євр., Аз. (помірна смуга). /ОД,ДС. – Дек., крас. Д:1): 1 (ок. с. Курилівка, Гореліков, 1946!, DSU), 3 (м. Новомосковськ, Сидоров, 1897), 8 (Ігренъ, Ак., 1889, Шмальг., 1897, ок. с. Обухівка, о-ви в плавнях, Бар. та ін., 1988, Бар., 2000), 14 (Верхньодніпровськ, берег Дніпра, Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 3). К. – 1.

127. Родина **Juncaceae** – Ситникові (Ситниковые) – 72

1737. (570). *Juncus alpinoarticulatus* Chaix et Vill. (*J. geniculatus* Schrank) – Ситник членистий (Ситник членистый). Бр., к/кщ., пуч/к., вмр., НКг., Og-MsTr., HgMs., MgT°, He., Amph., Val. – **PalPr.** Євр., Середзем., Іран, Зах., Сер. Аз., Пн. Ам. /ОС,ІБТ. – Д:3), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Ак., 1889, Гроссгейм, 1904, Еліашевич, 1927), 12 (Фл. УРСР, т. 3), 19 (по р. Солона, Тар., 1993! DSU), 21 (по долині р. Інгулець, Котов, 1927). **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 5 (Фл. УРСР, т. 3).

1738. *J. atratus* Кроск. – С. темноцвітний (С. черный). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., НКг., MgTr., HgMs., MsT°, He., Amph., Val. – **PalPr.** Євр. (без Півдня), Аз. /ОД,ОС. – Д:2), 2 (ок. с. Йосипівка, Дем'янов, 2005!), 3 (по р. Самара, Гроссгейм, 1908! DSU), 5 (ок. Павлограда, Сидоров, 1897, Кочерезьке лісн-во, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Сидоров, 1897, Тар., 2007!).

1739. *J. bufonius* L. (incl. *J. ranarius* Song. et Pierr. ex Bill.) – С. жаб'ячий (С. жабий). Од., мич/к., вмр., Т., OgTr., Ms., MsT°, ScHe., Amph., Val. – **(Ru.)PsPr.** Євраз. (Пн. частина), Пн. Ам. /ОС. – Д:3), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1977!, Бар., 2000); **Зп:3**): 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974), 17 (Фл. УРСР, т. 3).

1740. *J. compressus* Jacq. – С. стиснутий (С. сплюснутый). Бр., д/кщ., мич/к., вр., НКг., MgTr., HgMs., MgT°, He., Amph., Val. – **PalPr.** Євр. (у межах лісової та степової смуги), Кавк., Сиб., Монголія. /ОС,ДС,ДВ,ІБТ. – Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986, Бар., 2000), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 12 (Фл. УРСР, т. 3), 14 (Гроссгейм, 1913), 20 (Тар., 2005!), 21 (Сідельник, 1946!); **Зп:** 3 (Фл. УРСР, т. 3), 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897), 14 (ок. Бердянська, Кузм., 1974).

1741. *J. conglomeratus* L. – С. скупчений (С. скученный). Бр., д/кщ., мич/к., вр., Hel., OgTr., Hg., MsT°, ScHe., Amph., Val. – **Pal.** Євр. /ОС.. – Д: 8 (ок. ж/масиву Ігренъ, Ак., 1889); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1742. *J. effusus* L. – С. розлогий (С. развесистый). Бр., дерн., мич/к., вмр., Hel., MsTr., Hg., MgT°, He., Amph., Anch. – **PrPal.** Євраз. (Пн. лісова частина), Кавк., М. Аз. /ОС,ОД. – Д:2): 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1991! Бар., 2000), 7 (ок. Дніпр.-Орільського заповідника, Бар., 2000); **Зп:** 1 (по р. Вільнянка, Бар., 2000), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1743. *J. fominii* **Zoz** – С. Фомина (С. Фомина). Бр., к/кщ., мич/к., вмр., НКг., AlkTr., KsMs., MsT°, He., Amph., Val. – **Hal.** Сиваш, Пн. Крим. **Зп:** 14 (ок. Бердянська, Кузм., 1974), 19 (о-ви Обіточної затоки, Коломийчук, 2000).

1744. *J. gerardii* Loisel. – С. Жерара (С. Жерара). Бр., д/кщ., дерн.,-мич/к., вр., НКг., AlkTr., Ms., MgT°, He., Amph., Val. – **PrHal.** Євр., Кавк., Зах. Аз. /∞. – Корм. По всьому регіону, звичайно: Д:3) та Зп:3), Фл. УРСР, т. 3, Определ..., 1987, Алекс. и др., 1986 та ін.

1745. *J. inflexus* L. (*J. glaucus* Ehrh.) – С. пониклий (С. склоняющийся). Бр., дер., мич/к., ввр., НКг., MsTr., HgMs., MgT°, He., Val. – **StPr.** Євр., Кавк. /ОС,ОД,ДС. – Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 1, 7, 8, 17 та Зп: 1 (схили до Дніпра, Бар., 2000).

1746. *J. maritimus* Lam. – С. морський (С. морской). Бр., д/кщ., мич/к., вр., НКг., OgTr., Ms., MgT°, He., Amph., Val. – **Ps.** Євр., М. та Сер. Аз. – Зп: 14 (Бердянська коса, Фл. УРСР, т. 3).

1747. *J. subnodulosus* Schrank – С. тупопелюстковий (С. туполепестковий). Бр., пух/дер., мич/к., ввр., НКг., MsTr., Hg., MgT°, He., Amph., Hdch. – **PrPal.** Євр., Пн. Афр., Ближн. Сх. – Зп: 3 (о. Хортиця, Сидоров, 1897), 18 (по р. Бірюча, Сидоров, 1897).

1748. *J. tenageia* Ehrh. ex L. f. – С. мілководний (С. мелководный). Од., пуч/к., мич/к., ввр., Т., OgTr., HgMs., MgT°, He., Amph., Val. – **PrPs.** Ц. Євраз. /ОС,ОД,ДС. – Д: 7, 8 (ок. ПЗ Дніпр.-Орільського, Бар., 200), 14 (Верхньодніпровськ, Шмальгауз., 1897); Зп: 3 (о. Хортиця, Бекетов, 1886).

1749. (571). + *Luzula campestris* (L.) DC. – Ожика рівнинна (Ожика равнинная). Бр., д/кщ., мич/к., вр., НКг., OgTr., KsMs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **SilPr.** Сер., Сх. Євр., Кавк., М. Аз. /ОС,ДоК. – Д: 8 (ок. Днп., Ігренъ, Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897). К. – 0.

1750. + *L. multiflora* (Retz.) Lej – О. багатоквіткова (О. многоцветковая). Бр., щ/дер., мич/к., ввр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Amph., Муртch. – **PrSil.** (Дібровний). Ц. Євраз. /ОС,ДВ. – Д: 3 (Алекс. и др., 1986), 12 (ок. с. Вел.-Михайлівка, Бекетов, 1886). К. – 0.

1751. *L. pallidula* Kirschner (*L. pallescens* Sw.). – О. бліда (О. бледная). Бр., дер., мич/к., ввр., НКг., MsTr., HgMs., MgT°, ScHe., Amph., Муртch. – **SilPr.** Євр., М. Аз., Аляска. /ОС,ОД,ДВ. – Д:2), 3 (Самарський бір, Ак., 1895), 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 7 (ПЗ Дніпр.-Орільського, Бар., 2000), 8 (Ак., 1889, Бар., 2000), 12 (ок. с. Вел.-Михайлівка, Сидоров, 1897); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

128. Родина Juncaginaceae – Тризубцеві (Ситниковидные) – 67

1752. (572). *Triglochin maritimum* L. – Тризубець морський (Триостренник морской). Бр., к/кщ., пуч/к., ввр., НКг., AlkTr., HgMs., MgT°, He., Amph., Val. – **HalPr.** Євраз., Пн. Ам. /∞. – Корм., техн. По всій Д:3) та Зп:2): Фл. УРСР, т. 2, Сидоров, 1897, Алекс. и др., 1986.

1753. *T. palustre* L. – Т. болотний (Т. болотный). Бр., д/кщ.-бул., вр., HeI., MgTr., MsHg., MgT°, He., Amph., Val. – **PrPal.** Євраз., Пн. та Пд. Ам., Афр. /∞. – Корм. По всій Д:2) та Зп:2): Фл. УРСР, т. 2, Определ..., 1987, DSU!

129. Родина Lemnaceae – Ряскові (Рясковые) – 77

1754. (573). *Lemna gibba* L. – Ряска горбата (Ряска горбатая). Бр., неворінений, вр., Hd.(pl), MsTr., Pl., EuT°, He., Hdph., Hdch. – **Aq.**

Плюрирегіональний. /ОС,ІБТ.– Лік. Д:2), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Гроссгейм, 1907!, Євдущенко, 1973! Тар., 1980!, Бар., 2000), По Степовому правобережжю, спорадично, Кучер., 2004.

1755. *L. minor* L. – Р. мала (Р. маленькая). Бр., неvk., вр., Hd.(pl), MsTr., Pl), EuT°, He., Amph., Hdch. – **Aq.** Плюрирегіональний. – Корм., лік. По всій Д:4) та Зп:4): Фл. УРСР, т. 3, DSU! та інші джерела.

1756. *L. trisulca* L. – Р. триборозенчаста (Р. трехборозчатая). Бр., неvk., вр., Hd.(hy), MsTr., Ну., MsT°, ScHe., Hdph., Hdch. – **Aq.** Євраз. (без Арктики), Пн. Афр., Ам., Австрал. /∞. – Корм. По всій Д:3) та Зп:4), Фл. УРСР, т. 3, DSU!

1757. (574). *Spirodela polyrrhiza* (L.) Schleid. – Спіродела багатокоренева (Многокоренник обыкновенный). Бр., неvk., вр., Hd.(pl), MsTr., Pl., EuT°, He., Amph., Hdch. – **Aq.** Плюрирегіональний. /∞. – Корм., лік. По всій Д:4) та Зп:4): Фл. УРСР, т. 3, DSU! та ін.

1758. (575). + *Wolffia arrhiza* (L.) Horkel ex Wimmer – Вольфія безкоренева (Вольфія бескорневая). Бр., б/к., вр., Hd.(pl), MsTr., Pl., EuT°, He., Amph., Hdch. – **Aq.** Плюрирегіональний. /ОС,ОД. – Корм. Д: 3 (с. Черкаське, Тар., 1983, пониззя р. Самари, Бар., 2000), 8 (Днп., Сідельник, 1948, 1960! Бар., 2000!), 7 (Євдущенко, 1974!, ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000). К. – 3; Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 10 (Фл. УРСР, т. 3). К. – 3.

130. Родина Liliaceae – Лілійні (Лилейные) – 68

1759. (576). + *Fritillaria meleagris* L. – Рябчик шаховий (Рябчик шахматный). Бр., ефемероїд, циb., пуч/к., внр., G., MgTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent.(p.g.), Val. – **SilPr.** Сер. Євр. /ОС. – Дек. Д:0), 5 (ок. м. Павлограда, Ак., 1889). К. – 0. У цієї рослини як і у інших видів, що мають цибулини є так звані контрактильні корені, які з часом втягують цибулину вглиб.

1760. + + *F. meleagroides* Patrin ex Schult. et Schult. f. – Р. малий (Р. малый). Бр., ефемероїд, циb., пуч/к., внр., G., (Alk.)MgTr., Ms., MsT°, He., Ent. (p.g.), Val. – **Pr.** Євр., Сиб. /ОС. – Дек. Д: 1 (по р. Оріль, Дем'янов, 2005!), 3, 5 (Фл. УРСР, т. 3, Присамар'я, Алекс. и др., 1987), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1983), 6 (ок. с. Миколаївка, Кучер., 2001), 8 (ок. Днп., Срединський, 1848!, Тар., 1999). К. – 2. Черв. кн. Укр. К. – III.

1761. + + *F. ruthenica* Wikstr. – Р. руський (Р. русский). Бр., ефемероїд, циb., пуч/к., внр., G., MgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Ent. (p.g.), Val. – **SilPr.** Сх. Євр., Ц. Сиб. /ОС,ДоК,ДС,ІБТ. – Дек. Д: 3 (ок. Новомосковська, Бар., 2000), 5 (Павлоград, Сидоров, 1897, Алекс. и др., 1987), 8 (ок. Днп., Сидоров, 1897, Яцев Яр, Тар., 1970!), 18 (по р. Кам'янка, Пачоський, 1910), 17 (ур. Тягінька), 23 (ок. с. Токівське), 13 (ок. с. с. Новоукраїнка, Біленщина, Кучер., 2004),), 22 (с. Новосклівка, Кучер., 2001), К. – 2. Зп: 1, 3 (Сидоров, 1897, о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 1. Черв. Кн. Укр., К. – II.

1762. (577). + *Gagea artemczukii* F. A. Krasnova – Зірочки Артемчука (Гусиный лук Артемчука). Бр., ефемероїд, циb., пуч/к., внр., G., MgTr., KsMs., MsT°, He., Ent.(p.g.) Val. – **StPr.** Приазовський ендем. – Дек. Зп: 10, 17 (Опред..., 1987). К. – 4.

1763. + *G. bohémica* Schult. (*G. szovitsii* (Lang.) Besser ex Schult. et Schult. f.). – З. Шовіца (Г. л. Шовица). Бр., ефемероїд, циб., пуч/к., внр., G., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent. (p.g.), Val. – **StPr.** Балк., Пд. Укр. /*ОС,ІБТ.* – Дек. Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 23 (кам'янисті відслонення, Кучер., 2004). К. – 4; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 3, 9, 19 (Фл. УРСР, т. 3). К. – 3.

1764. *G. bulbifera* (Pall.) Salisb. – Зірочки цибулиноносні (Г. л. луковиценосный). Бр., ефемероїд, циб., пуч/к., внр., Viv., G., MsTr., KsMs., MgT°, He., Ent. (p.g.), Val. – (Hal.)**PtrSt.** Ц. Євраз. /*ОС,ДВ,ДоК,ІБТ.* – Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1981! Бар., 2000), 12 (Фл. УРСР, т. 3), 21 (Кучер., 2001), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), **Зп:** 1, 3 (Сидоров, 1897), 4 (схили до водосх-ща, Бар., 2000), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974).

1765. *G. dubia* Terr. – З. сумнівні (Г. л. сомнительный). Бр., ефемероїд, циб., пуч/к., внр., G., OgTr., MsKs., MgT°, He., Ent. (p.g.), Val. – **PsSt.** Балк., Передня Аз. /*ІБТ.* – Дек., лік. Д:1), 22 (с. Новоселівка, правий берег р. Інгулець, Кучер., 2004). **Зп:** 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974).

1766. *G. erubescens* (Besser) Schult. et Schult f. – З. червонясті (Г. л. краснеющий). Бр., ефемероїд, циб., пуч/к., внр., G., MgTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent., Val. – **RuSil.** Сер., Пд.-сх. Євр. /*ОС,ІБТ.* – Д:2), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Фл. УРСР, т. 3), 3, 5 Присамар'я, Алекс. и др., 1986. По Степовому правобережжю, звичайно, Кучер., 2004. **Зп:** 8 (Фл. УРСР, т. 8).

1767. + *G. lutea* (L.) Her.-Gawl. – З. жовті (Г. л. желтый). Бр., ефемероїд, циб., пуч/к., внр., G., MsTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent. (p.g.), Val. – **Sil.** Євр., Кавк., Сиб. /*ОС,ДС,ІБТ.* – Дек. Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1973!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 14 (ок. ст. Гранове) та 17 (с. Нікольське-на-Дніпрі), 18 (с. Макрти), 21 (Чабанівський ліс, Кучер., 2001). К. – 3. **Зп:** 8 (ок. м. Токмак, Фл. УРСР, т. 3). К. – 3.

1768. + *G. maeotica* Artemcz. – З. азовські (Г. л. азовский). Бр., ефемероїд, циб., пуч/к., внр., G., MsTr., MsKs., MsT°, He., Ent., Val. – **St.** Причорном. ендем. /*ОС.* – Д:1), 5 (ок.с. Троїцьке, степовий схил, Бар., Тар., 2006!), К.– 4. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (ок. Бердянська. Артемчук, 1970), 19 (Фл. УРСР, т. 3). К. – 3.

1769. + *G. minima* (L.) Ker.-Gawl. – З. малі (Г. л. малый). Бр., ефемероїд, циб., пуч/к., внр., G., MsTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent. (p.g.), Val. – **PtrSil.** Євр., Зах. Сиб., Мала Аз. /*ОД,ДоК,ДС,ІБТ.* – Дек. Д: 7 (ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, ж/масив Фрунзенський, Тар., 1999!), 13 (по р. Саксагань) та 14 (ок. Верхньодніпровська, Сидоров, 1897, б. Калинівська, Кучер., 2001!), 21 (б. Приворотна, Кучер., 2001); К. – 4; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 4.

1770. + *G. raczorskii* (Zapal.) Grossh. – З. Пачоського (Г. л. Пачоского). Бр., ефемероїд, циб., пуч/к., внр., G., MgTr., Ms., MsT°, ScHe., Ent. (p.g.), Val. – **StPr.** Балк., Укр. /*ОС,ІБТ.* – Дек. Д: 8 (ок. Днп., Серединський!, Фл. УРСР, т. 3), 21 (б. Приворотна, Кучер., 2001); К. – 4; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 4.

1771. + *G. podolica* Schult. et Schult. f. – З. подольські (Г. л. подольский).

Бр., ефемероїд, циб., пуч/к., ввр., G., MgTr., MsKs. MgT^o., He., Ent. (p.g.), Val. – **PtrSt**. Понтичн. ендем. /*ИБТ*. – Д: По степовому Правобережжю, звичайно, Кучер., 2001. К. – 4; **Зп**: 19 (ок. Бердянська, Фл. УРСР, т. 3). К. – 4.

1772. **G. pusilla** (F.W. Schmidt) Schult. et Schult. f. – 3. низенькі (Г. л. низенький). Бр., ефемероїд, циб., пуч/к., ввр., G., MgTr., Ms., MgT^o., He., Ent.(p.g.), Val. – **SilSt**. Сер. Євр., Ц. Аз. /*ОС,ДС,ВБТ*. – Дек. Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 2001! Бар., 2000), 18 (ок. с. Миколаївка) та 21 (м. Кр. Ріг, Сланцеві скелі, Кучер., 2004); **Зп**: 1 (по р. Вільнянка, Бар., 2000!), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1773. **G. szovitsii** (Lang.) Besser ex Schult. et Schult. f. (*G. bohémica* Schult.) – 3. Шовіца (Г. л. Шовица). Бр., ефемероїд, циб., пуч/к., ввр., G., MsTr., MsKs., He., Ent. (p.g.), Val. – **StPtr**. Балк., Пд. Укр. /*ОС*. – Дек. Д: 2), 3, 5 (Присамар'я, Алекс., и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), **Зп**: 3 (Кор., 1993), 3, 9, 19 (Фл. УРСР, т. 3).

1774. + **G. ucrainica** Klokov (*G. reticulata* non Schult.) – 3. українські (Г. л. украинский). Бр., ефемероїд, циб., пуч/к., ввр., G., MsTr., KsMs., MsT^o., He., Ent. (p.g.), Val. – **PrSt**. Причорном. ендем. /*ОС*. – Дек. Д: 2), 3 (ок. с. Андріївка, Мороз, Тар., 1981!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), К. – 4; **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 17 (Фл.УРСР, т. 3), К. – 4.

1775. **G. villosa** (M.Bieb.) Duby (*G. arvensis* (Pers.) Dumort.). – 3. мохнаті (Г. л. мохнатый). Бр., ефемероїд, циб., пуч/к., ввр., G., MgTr., MsKs., MgT^o., He., Ent. (p.g.), Val. – **RuSt**. Сер., Пд. Євр., Сх. Середзем. /*ОС*. – Дек. Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889); **Зп**: 3, 14 (Фл. УРСР, т. 3, о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (ок. м. Бердянська, Фл. УРСР, т. 3).

1776. + (578). **Tulipa biflora** Pall. – Тюльпан двоквітковий (Тюльпан двуцветковый). Бр., ефемероїд, циб., пуч/к., ввр., G., MsTr., KsMs., MgT^o., He., Ent., Val. – **StPtr**. Сх. Євр., Кавк., Сер. Аз. /*ОС*. – Дек. Д: 8 (ок. Днп., Ак., 1889); К. – 0. **Зп**: 3 (Фл. УРСР, т. 3). К. – 1.

1777. + + **T. granitcola** (Klokov et Zoz) Klokov – Т. гранітний (Т. гранитный). Бр., ефемероїд, циб., пуч/к., ввр., G., MsTr., MsKs., MsT^o., He., Ent., Val. – **Lit**. Приазовський ендем. – Дек. **Зп**: 2), 1, 4, 7, 10 (Шелегера, 2001). К.– 3. Черв. кн. Укр. К. – III.

1778. ++ **T. huynica** Klok et Zoz – Т. бузький (Т бугский). Бр. ефемероїд, циб., пуч/к., ввр., G., MsTr., MsKs., MsT^o., He., Ent., Val. – **StPtr**. Зах. понтичний ендем. /*ИБТ*. – Дек. Д: По степовому Правобережжю, часто: 15, 18, 19, 21, 22 (Кучер., 2001, 2004). К. – 3. Черв. кн. Укр. К. – III.

1779. ++ **T. ophiophyla** Klokov et Zoz – Т. змієлистий (Т. змеелистный). Бр., ефемероїд, циб., пуч/к., ввр., G., MsTr.(Ca), KsMs., MsT^o., He., Ent., Val. – **PtrSt**. Ендем Пд.-сх. Євр. – Дек. **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 19 (Приморськ, DSU!). К. – 2; Черв. кн. Укр. К. – II–III.

1780. + + **T. quercetorum** Klokov et Zoz – Т. дібровний (Т. дубравный). Бр., ефемероїд, циб., пуч/к., ввр., G., MgTr., Ms., MsT^o., HeSc., Ent., Val. – **StSil**. Ендем Пд.-сх. Євр. /*ОС,ДС,ДоК,ИБТ*. – Дек. Д: 3, 5 (Присамар'я, Сидоров, 1897, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1963! Бар., 2000), 14

(Верхньодніпровськ, Сидоров, 1897, Тар., 1999), 13, 17, 18, 21 (Кучер., 2001). К. – 3; **Зп:** 3 (о. Хлртиця, Кор., 1993). К. – 3. Черв. кн. Укр. К. – III.

1781. + + *T. schrenkii* Regel. – Т. Шренка (Т. Шренка). Бр., ефемероїд, циб., пуч/к., ввр., G., MgTr., MsKs., MgT°, He., Ent., Val. – **PtrSt.** Ц. Євраз., Близьк. Сх. /*ОС,ІБТ.* – Дек. **Д:** 5 (ок. Павлограда Синельникове, с. Циганівка, б. Гніда, Фл. УРСР, т. 3), 21 (с. Анастасіївка, Гайова, 1971!, Кучер., 2001). К. – 1; **Зп:** 3, 7 (Шелегеда, 2001), 19 (м. Ногайськ, Фл. УРСР, т. 3). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – II.

131. Родина *Melanthaceae* – Мелантієві (Мелантиевые) – 68

1782. (579). + + *Bulbocodium versicolor* (Her. Gawl.) Spreng. – Брандушка різнокольорова (Брандушка разноцветная). Бр., ефемероїд, бул/циб., пуч/к., ввр., G., MgTr., KsMs., MgT°, He., Ent., Val. – **St.** Євр. (степова зона), Сх. Середзем. /*ОС,ДоК,ДС,ІБТ.* – Дек. **Д:** 2), 3 (Ак., 1889, с. Вільне, DSU, 1937!, Тар., 1983), 8 (Днп., Ак., 1889, ок. Ігрени, Тар., 2008!), 13 (ок. с. Комисарівка, Тар., 1959!, с. Кулебякіно, Красова, 1996!) та 14 (ок. ст. Гранове, Кучер. та ін., 1996!), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982), 20, 21, 22 (Кучер., 2001), 17 (с. Новотерноватка, Косогубова, 2002!); К. – 2. 9 та **Зп:** 3, 5, 7, 8 (Шелегеда, 2001), 16 (Фл. УРСР, т. 3), 17 (Альбицька, 1950). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – III.

1783. ++ (580). *Colchicum ancyrensis* V. L. Burtt – Пізньоцвіт анкарський (Безвременник анкарский). Бр., бульб.-циб., пуч/к., ввр., G., MgTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val., (Murm.) – **St.** Ц. Євр. (Пд. сх.), Балкани, Мал. Аз. – Дек., отр. **Зп:** 1): 4 (побережжя р. Дніпро, Бар., 2000). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – III.

1784. (581). + *Veratrum nigrum* L. – Чемериця чорна (Чемерица черная). Бр., к/кщ., пуч/к., ввр., G., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** (неморальний), Євраз. /*ОС,ДоК,ДС.* – Лік., отр. **Д:** 1), 3 (по р. Оріль, Ак., 1889), 13 (Фл. УРСР, т. 1), 13 (с. Біленщина, ур. Грабовий ліс, Кучер., 2004), 14 (Гроссгейм, 1895, с. Першотравенське, б. Стьождина, Колесник, 1992!). К. – 1.

132. Родина *Najadaceae* – Різухові (Наядовые) – 67

1785. (582).+ *Caulinia minor* (All.) Goss. et Germ. – Каулінія мала (Каулиния малая). Од., пуч/к., ввр., Hd.(hy), T., MsTr., Hy., EuT°, HeSc., Hdph., Hdch. – **Aq.** Плюрирегіональний. /*ОС,ДВ,ОД,ДС.* – Корм. **Д:** 2), 3 (у Самарі, біля с. Животилівка, Сідельник, 1946, Дубина та ін., 1993), 7, 8 (у воді р. Дніпро, нижче м. Днп., Євдущенко, 1977, ПЗ Дн.-Орільський, 1983!, 1993!, м. Днп., Єфімов, 2004!), 9 (р. Ворона, Дубина та ін., 1993), 14 (ок. с. Мости, р. Омельник, Кучер., 2004). К – 2. **Зп:** 3, 11 (Дубина та ін., 1993). К. – 4.

1786. (583). *Najas marina* L. *subsp. intermedia* (Wolfg. ex Gorski) Casper) – Різуха велика (Наяда большая). Од., ввр., Hd.(hy), T., MsTr., Hy., MgT°, ScHe., Hdph., Hdch. – **Aq.** Євраз. /*ОД,ОС.* – Корм. **Д:** 2 (у воді Орілі, в ок. с. Чернетчина, Тар., 1967!), 3 (у воді р. Самари, Дніпра, Ак., 1889), 8 (Бекетов., 1886): **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1787. *N. marina* L. – Р. морська (Н. морская). Од., ввр., Hd.(hy), T., Ms. – AlkTr., Hy., EuT°, ScHe., Hdph., Hdch. – **Aq(Hal).** Космополітний вид.

/ОС,ОД,ДС. – Корм. Д: 3 (ок. м. Новомоскоськ, Сідельник, 1946, Бар., 2000), 8 (Днп., Бар., 2000, Тар., 2001!), 1, 17 та Зп: 1 (у воді водосх-ща, Бар., 2000).

133. Родина *Orchidaceae* – Зозулинцеві (Ятрышниковые) – 71

1788. (584). ++ *Dactylorhiza incarnata* (L.) Soy. – Пальчатокорінник м'ясочервоний (Пальчатокоренник мясокрасный). Бр., бул/к., впр., G., MgTr., HgMs., MsT°, He., Ent., Val. – **PalPr.** Євр., Сиб., Монголія. /ОД,ОС,ДС. – Дек. Д: 2 (по р. Оріль, 1938, DSU!), 3 (ок. с. Піщанка, с. Гвардійське, Манюк, 1999!, ок. с. Новоселівка, Рублевська, 2009!), 8 (ок. Днп., ок. с. Мануйлівки, Ак., 1889, 1895, Котов, 1930, ок. с. Сугаківка, Манюк, 1999!, м. Днп., ж/м. Північний, Александрова, 2010!), 14 (ок. Верхньодніпровська, Фл. УРСР, т. 3). К. – 1. Зп: 3 (Сидоров, 1897). К. – 0. Черв. кн. Укр. К. – III.

1789. ++ *D. majalis* (Rchb.) P. F. Hunt et Summerhayes – П. травневий (П. майский). Бр., бул/к., впр., G., MsTr., MsHg., MgT°, He., Ent., Val. – **PrPal.** Пд. Євр., Ц. Аз. /ДС. – Дек., лік. Д: 14 (ок. м. Верхньодніпровська, Ак., 1889). К. – 0. Черв. кн. Укр. К. – III.

1790. (585). + + *Epipactis helleborine* (L.) Crantz – Коручка морозниковидна (Дремлик чемерицевидный). Бр., к/кщ., пуч/к., впр., G., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Євраз. /ОД,ОС,ДВ,ДС. – Дек. Д: 2 (ок. с. Чернетсина, Манюк та ін., 1999!), 3 (Присамар'я, Ак., 1896, Червоноліська дача, Бельгард, 1937, ок. с. Всесвятське, Сумароков, Тар., 1981!, Тар., 1983), 8 (Шмальгаузен, 1887! Гроссгейм, 1907!), 9, 14 («Яцев Яр», Бельгард, 1934!, 1937), 14 (Бельгард, 1937!), К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – II.

1791. ++ *E. palustris* (L.) Crantz – К. болотна (Д. болотный). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., G., MsTr., MsHg., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **PalPr.** Євр., Ц. Аз. /ОС,ОД,ДС. – Дек. Д: 2), 3 (с. Мануйлівка, Гроссгейм, 1908! 1913!), 7 (ок. с. Курилівка, на пісках., та ПЗ Дніпр. Орільський, Манюк, 2009!), 8 (ок. м. Днп., Ігрень, Ак., 1889, Шмальгаузен, 1887, с. Чаплі, Сидоров, 1897, м. Днп., берег Мандриківської затоки, Бар., 1980!), 14 (б. Велика Парна, Кучер., 2001, ок. м. Вільногірськ, на піщаних відвалах ГМет. комбінату, Тар., 2000!). К. – 2. Черв. кн. Укр. К. – III.

1792. (586). + + *Liparis loeselii* (L.) Rich. – Жировик Лезеля (Липарис Лезеля). Бр., к/кщ.-бул., пуч/к., впр., G., Og.-MsTr., MgT°, He., Ent., Val. – **PrPal.** Євр., Зах. Аз., Пн. Ам. /ОС. – Дек. Д: 3 (Фл. УРСР, т. 3, ок. м. Новомосковська, Определ..., 1987, Протопопова, Собко, 1991). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – II.

1793. (587). + + *Listera ovata* (L.) R. Vorbas – Зозулині сльози яйцевидні (Тайник яйцевидный). Бр., к/кщ., пуч/к., впр., G., MsTr., Ms., MsT°, HeSc., Ent., Anch. – **Sil.** Євр., Зах. Аз. /ОС,ОД,ДС. – Дек. Д: 3 (ок. сс. Андріївка, Василівка, Бельгард, 1950), 2 (с. Усть-Лип'янка, 1938! DSU), 16 (ок. с. Куліші, берег Дніпра, Манюк та ін., 1998!). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – II.

1794. (588). + + *Neottia nidus – avis* (L.) Rich. – Гніздівка звичайна (Гнездовка настоящая). Бр., к/кщ., пуч/к., впр., НКр., SapTr., Ms., MsT°, Sc., Ent.(Ah.), Anch. – **Sil.** Євр., Зах. Аз. /ОС. – Лік. Д: 3 (с. Андріївка, Альбицька, 1948. Бельгард, 1938). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – III.

1795. (589). ++ *Orchis coriophora* L. – Зозулинець блошиний (Ятрышник клопоносный). Бр., бул/к., впр., G., MsTr., HgMs., MgT°, He., Ent., Val. – **PalPr.** Євр., Середзем., М. Аз. /ОС, – Дек. Д:2), 3 міх сс.Піщанка та Новоселівка, Рублевська, 2008!, ок. с. Гвардійське, Манюк, 2010!), 8 (ок. Ігрени, Ак., 1889, по р. Кільчень, Собко, 1989). К.– 1. **Зп:** 3 (Скелі на Дніпрі в ок. с. Кічкас, Сидоров, 1897). К. – 0. Черв. кн. Укр. К. – III.

1796. ++ *O. militaris* L. – З. шоломоносний (Я. шлемоносный). Бр., бул/к., впр., G., MsTr., Ms., MgT°, HeSc., Ent., Anch. – **SilPr.** Ц. Євраз. /ОС,ОД. – Лік., дек. Д:2), 3 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986, ок. пос. Черкасске, Єрмаков, 1983, Манюк, 1995!, біля оз. Солоний Лиман., Тар., 1994!), 5 (ок. с. Кочережки, Соболь), 7 (ок. с. Курилівка, Подорожний, 2009!), 8 (ПЗ Дн.-Орільський, Манюк, 1996!, ок. ж/м. Північний м. Днп., Александрова, 2010!).. К. – 2. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – III.

1797. ++ *O. morio* L. – З. салеповий (Я. дремлик). Бр., бул/к., впр., G., MgTr., KsMs., MsT°, He., Ent., Val. – **Pr.** Євр. /ОС,ОД. – Лік., дек. Д: 8 (ок. м. Днп., Бекетов, 1886, Ігрень, Ак., 1889, ПЗ Дн.-Орільський, Манюк, 1998! DSU!). 5 (ок. м. Павлограда, Бригадиренко, 1996!, визначив Тар., 1996). К. – 2. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – II.

1798. ++ *O. palustris* Jacq. – З. болотний (Я. болотный). Бр., бул/к., впр., G., Alk.–MsTr., MsHg., MgT°, He., Ent., Val.(Anch.). – **PrPal.** Євр., Ц. Аз. /ОД,ОС,ДС. – Дек., лік. Д: 2 (с. Котовка, 1938!, по р. Оріль, Тар., 1961!, 1996!), 3 (ок. с. Андріївка, Олексієнко! Таранець, 1993!, DSU), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1970!, 1983, с. Булахівка, Манюк, 1991!), 8 (Днп., лівий берег, Ак., 1889, болота на о. Чаплі, Сідельник, 1937, Бар., та ін., 1988), 14 (Колесник, 1999!), К. – 3. Черв. кн. Укр. К. – III.

1799. ++ *O. ustulata* L. – З. обпалений (Я. обожженный). Бр., бул/к., впр., G., MgTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Val. – **SilPr.** Сер. Євр., Кавк. /ОС. – Дек. Д: 8 (Днп., Міський сад, Ак., 1889). К. – 0; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – II.

1800. (586). ++ *Platanthera bifolia* (L.) Rich. – Любка дволиста (Любка двулистная). Бр., бул/к., впр., G., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Ent., Anch. – **Sil.** Євр., Середзем., Сиб., Сер. Аз. /ОС, – Дек., лік. Д: 3 (с. Андріївка, Бельгард, 1950, Травлєєв, 1968!, поодинокі особини знайдені також на правому березі Самари, Тар., 1983!, ок. с. Гвардійське, Таранець, 1993! DSU), 8 (Ігрень, Ак., 1889). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – III.

1801. ++ *P. chlorantha* (Cust.) Rchb. – Л. зеленоквіткова (Л. зеленоцветковая). Бр., бул/к; впр., G., MsTr; Ms, MgT°, HeSc., Ent., Anch.(Val.). – **Sil.** Євр., Мала Аз. /ОС. – Дек., лік. Д: 3 (біля р. Самара, Бельгард, 1938, Олексієнко!). К. – 0. Черв. кн. Укр. К. – III.

134. Родина Poaceae (Gramineae) – Злакові (Злаки) – 75

1802. (587). *Aegilops cylindrica* Host – Егілопс циліндричний (Эгилопс цилиндрический). Од., мич/к. (Усі злаки, як відомо, мають мичкувату кореневу систему тому це не кожний раз указується), впр., Т., Og.-MsTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Val. – **(Ru.)PsPtr.** Передня та Сер. Аз. /ОС.– Д: 3 (с.

Андріївка, Тар., 1973! Алекс. и др., 1986), 8 (Тар., 1988!, б. Тоннельна, Бар., 2008!); **Зп:** 4 (Прок., 1977), 14, 19 (біля м. Бердянська, м. Приморська. DSU!, Прок., 1977).

1803. + (588). *Aeluropus littoralis* (Gouan) Parl. – Прибережниця берегова (Прибрежница береговая). Бр., повз., мич/к., вр., НКг., AlkTr., Ms., MgT°, He., Amph., Val. – (Ru)HalPsPtr. Пд.-сх. Євр., Кавк., Іран. /ОС,ДВ. – Корм. Д:2), 3 (ок. с. Орловщина, Еліашевич, 1928! Присамар'я, Алекс. и др., 1986; Прок., 1977), 5 (ок. с. Булахівка, Тар., 1976! 1999, 2001!). 10 (ок. с. Вербове, Бар., 2007!), 12 (с. Василівка, Бар., 2008!). К.– 3, **Зп:** 4, 17, 19 (Сидоров, 1897, Фл. УРСР, т. 2, Прок., 1977).

1804. (589). + # *Agropyron dasyanthum* Ledeb. – Житняк пухнатоквітковий (Житняк пушистоцветковий). Бр., д/кщ., вр., Г., OgTr., MsKs., MsT°, He., Amph., Val. – RuPs. Ендем Нижн. та Серед. Дніпра. /ОС,ДС. – Отр. Д: 3 (с. Андріївка, DSU!), 7 (Чегорка та ін., 1998), 8 (ок. Днп., Ак. 1889, Фл. УРСР, т. 2, ПЗ Дніпр.-Орільськ., Бар., 2000), 16 (ок. Дніпродзержинська, Клоков!); К. – 3; **Зп:** 14, 11 (Фл. УРСР, т. 2, Прок., 1977), 14 (бердянська коса, Кузм., 1974.). К. – 3. Світ. Черв. список. К.- R.

1805. + *A. desertorum* (Fisch. ex Link) Schult. et Schult. f. – Ж. пустельний (Ж. пустынный). Бр., пух/дер., пуч/к., ввр., НКг., MsTr., Ks., MgT°, He., Amph., Val. – PtrSt. Ц. Євраз. – Корм. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 4.

1806. *A. lavrenkoanum* Prokud. – Ж. Лавренка (Ж. Лавренко). Бр., пух/дер.-к/кщ., ввр., НКг., OgTr., MsKs., MsT°, He., Amph., Val. – Ps. Пд.-сх. Євр. /ОС. – Корм. Д:3 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Тар, 1973! 1999! Бар., 2000); **Зп:** 1, 4 (Прок., 1977), 3, 17 (Фл., УРСР, т. 2), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974).

1807. *A. pectinatum* (M.Bieb.) P.Beauv. – Ж. гребінчастий (Ж. гребенчатый). Бр., пух/дер., ввр., НКг., MsTs., Ks., MgT°, He., Amph., Val. – St. Ц. Євраз. /∞. – Корм. По всій Д:4), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. м. Днп., Бекетов, 1886, Тар., 1983!, Бар., 2000), 19 (ок. м. Орджонікідзе, Тар., 1997!) та **Зп:** 3 (Бекетов, 1886), 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897) та ін.

1808. (590). *Agrostis canina* L. – Мітлиця собача (Полевица собачья). Бр., к/кщ., ввр., НКг., OgTr., HgMs., MsT°, ScHe., Amph., Val.(Anch.). – PrPs. Євр., Пн. Аз. /ОС,ОД. – Корм., газонна. Д: 2 (по р. Оріль. DSU!); 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 7 (ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000), 8 (ок. Днп., Ак., 1889); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1809. *A. capillaris* L. (*A. tenuis* Sibth.) – М. тонка (П. тонкая). Бр., к/кщ, мич/к.*, ввр., НКг., OgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Amph., Val. – SilPr. (субдомінант). Евр., Зах. Аз., Сх. Сиб, (адв. у Пн. Ам.). /ОС. – Корм. Д:1), 3 (ок. с. Андріївна, Бар., 2008), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1991! Бар., 2000); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1810. *A. gigantea* Roth – М. велетенська (П. гигантская). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., Ms., MsT°, ScHe., Amph., Val. – SilPr. Євраз. (помірна смуга), Пн. Афр. (у культурі в Ам., Австралії, Н. Зеландії). /ОС,ІБТ. – Корм. Д:2), 3 (ок. с.

Андріївка, Тар., 1969!, Алекс. и др., 1986, Прок., 1977), 8 (ок. Днп., Тар., 1969!, Бар., 2000), 19 (Прок., 1977); **Зп:2**): 3 (Кор., 1993), 3, 11 (Прок., 1977).

1811. *A. maeotica* Klokov – М. азовська (М. азовская), Бр., щ/дер., вмр., НКг., Alk.-OgTr., KsMs., MsT°, He., Amph., Val. – **HalPs** Пд. понтичний ендем. /*ЛБТ*. – Корм. **Д:1**): 19 (Прок., 1977); **Зп:2**), 5 (Прок., 1977), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974), 16, 18 (Фл. УРСР, т. 2)..

1812. *A. sabulicola* Klokov – М. піскова (П. песчаная). Бр., д/кщ., вр., НКг., OgTr., Ms., MsT°, He., Amph., Val. – (St.)**PrPs**. Пд. ендем Укр. /*ДВ*, – Корм. **Д:1**): 9 (Прок., 1977), **Зп:2**): 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 17 (Прок., 1977).

1813. *A. stolonifera* L. – М. повзуча (П. побегоносная). Бр., повз., мич/к., НКг., Og.-MsTr., MsHg., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **PrPal**. (Кондомінант). Євраз. (без тропіків), Пн. Афр. (в Ам. адв.). /*ОС,ЛБТ*. – Корм. по всій **Д:4**), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Бар., 2000), 19 та **Зп:2**): 4 (Прок., 1977), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1814. *A. vinealis* Schreb. – М. виноградникова (П. виноградниковая). Бр., к/кщ., вмр., НКг., OgTr., Ms., MsT°, ScHe., Amph., Val. – (St.)**SilPs**, (кондомінант). Евр., Пд. Сиб., Казах. /*ОС,ДВ,ДС*. – Корм. **Д:2**): 3, 5 (Алекс. и др., 1986., Прок., 1977), 3, 8, 9, 17 (Узбережжя Дніпра, Бар., 2000); **Зп**: 1, 4, 7 (Прок., 1977).

1815. (591). *Alopecurus aequalis* Sobol. – Китник рівний (Лисохвост равный). Од., пуч/к., вмр., Т., OgTr., HgMs., MgT°, He., Amph., Val.(Anch.). – **PalPr**. Євраз. (без тропіків), Середзем., Пн. Ам., /*ОС,ОС,ДВ,ДС*. – Корм. **Д:2**), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 14 (Прок., 1977), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1984!), 7, 8 (ПЗ Дніпр.-Орільський, (Бар., 2000.), 9, 17 (побережжя Днп., Бар., 2000), **Зп**: 5 (Фл. УРСР, т. 2).

1816. *A. arundinaceus* Poit. – К. тростиновий (Л. тростниковый). Бр., д/кщ., вр., G., Alk.-MgTr., Ms., MgT°, He., Amph., Val. – (Hal.)**Pr**. (Кондомінант). Євраз., Пн. Афр. /*ОС,ДоК,ДС*. – Корм. По всьому регіону, звичайно. **Д:3**), наприклад, 3, 5 (Алекс. и др., 1986, с. Булахівка, Тар., 1982), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Бар., 2000), 13, 14 та **Зп:2**): 3 (Сидоров, 1897), 1 (по р. Вільнянка) та 4 (узбережжя Дніпра, Бар., 2000).

1817. + *A. geniculatus* L. – К. колінчастий (Л. коленчатый). Од., мич/к., вмр., Т., OgTr., HgMs., MgT°, He., Amph., Val. – **PalPr**. Євраз. (без Далекого Сх. та Пн. Сиб.). /*ОС*. – Корм. **Д:2**), 3, 5 (Присамар'я, Сидоров, 1897, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Сидоров, 1897). *К.* – 4; **Зп**: 3 (о. Хортиця, Гроссгейм!, Кор., 1993), *К.* – 4.

1818. *A. pratensis* L. – К. лучний (Л. луговой). Бр., к/кщ., вмр., НКг., MgTr., Ms., MgT°, He., Amph., Val. – **Pr**. (Домінант). Євраз. (позатропічна). /*ОС*. – Корм. По всій **Д:3**), напр., 3 (Прок., 1977), 3 (ок. Новомосковська, Бар., 2000), 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1988!, Бар., 2000) та ін. **Зп**: 1, 4, 7 (Прок., 1977) та ін.

1819. (592). + *Anisantha sterilis* (L.) Nevski – Анізанта неплідна (Анізанта бесплодная). Од., мич/к., вмр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Amph., Val. (Erz.). – (Ru.)**PrSt**. Ц. Євраз., Пн. Афр. (адв. у Пн. Ам.). /*ОС*. – **Д:3** (ок. с.

Андріївка, Тар., 1981!), 8 (Днп., ок. вул. Лізи Чайкіної, узбічча городу, Тар., 2010!); К. – 1, **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 17 (ок. Мелітополя, Тар., 2002!). К. – 4.

1820. *A. tectorum* (L.) Nevski – А. покрівельна (А. кровельная). Од., пуч/к., внр., Т., Og.-MgTr., KsMs., MgT°, ScHe., Amph., Ерз. – **Ru.** Євр., Зах. Аз., Пн. Афр. (адв. у Пн. Ам.). /∞. – Бур'ян. По всій Д:4), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Ак., 1889, Тар., 1969!); **Зп:**4): 3 (Кор., 1993, Прок., 1977).

1821. (593). + *Anthoxantum odoratum* L. – Пахуча трава (Душистый колосок обыкновенный). Бр., пух/дер., внр., НКр., OgTr., Ms., MsT°, ScHe., Amph., Val. – **SilPr.** Голарктика (північні регіони), в Австралії (Адв.). /ОС,ДС. – Корм., лік. Д:1), 3 (ок. м. Новомосковська, Ак., 1889), 18 (с. Милорадівка, Фл. УРСР, т. 2). К. – 0.

1822. (594). *Apera maritima* Klokov – Метлюг морський (Метлица морская). Од., пух/дер., внр., Т., Og.-AlkTr., KsMs., MsT°, He., Amph., H/anch. – **Lit.–PsHal.** Пд.-сх. Євр. (береги Азовського та Чорного морів). **Зп:** 19 (Коломийчук, 2000).

1823. *A. spica-venti* (L.) P.Beauv. – М. звичайний (М. обыкновенная). Од., пух/дер., внр., Т., OgTr., KsMs., MsT°, ScHe., Amph., H/anch. – (**Sil.**)**PrPs.** Євр., Сиб., Далек. Сх. (адв. у Пн. Ам.). /∞. – Корм. По всій Д:3), напр., 3, 5 (Прок., 1977, Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1961!, Бар., 2000) та ін.; **Зп:**3): 4, 7 (Прок., 1977). та ін.

1824. (595). + *Arrenatherum elatius* (L.) J. et C. Presl. – Райграс високий (Райграс высокий). Бр., пух/дер., внр., НКр., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **SilPr.** Євр., Середзем. /ОС,ІБТ. – Корм. Д:1), 5 (Кочерезьке лісво, Тар., 1982!, 1991), 8 (здичавіло у Днп., вул. Казакова, Тар., 1997!, DSU!), 21 (б. Приворотна, Кучер., 2001). К. – 2.

1825. (596). *Avena fatua* L. – Овес звичайний (Овес пустой). Од., пуч/к., внр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Val. – **Ru.** Євраз. (Адв. в Ам.). /ОС,ОД,ДВ,ДС,ІБТ. – Бур.. Д:2): 3 (ок. с. Вільне, Тар., 1997!), 5 (Алекс. и др., 1986), 3, (ок. м. Новомосковськ) та 7, 8, 9, 17 (Схили до Дніпра, Бар., 2000), по Степовому правобережжю, зрідка, Кучер., 2004, 5, 8, 13 та **Зп:** 1, 4 (Сидоров, 1897, Прок., 1977) та ін.

1826. *A. persica* Steud. (*A. ludoviciana* Durieu) – О. Людовіків (О. Людовика). Од., пух/дер., мич/к., внр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Val. – **Ru.** Пд.-сх. Євр., Середзем., Сер. Аз. /ІБТ. – Бур.. Д:1), 19 (Фл. УРСР, т. 2), 23 (гирло р. Базавлук, Прок., 1977).

1827. (597). *Beckmania eruciformis* (L.) Host – Бекманія звичайна (Бекманія обыкновенная). Бр., д/кщ., мич/к., вр., НКр., Alk.-MsTr., HgMs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **PalPr.** (Домінант). Ц. Євраз. /ОС,ІБТ. – Корм. По всій Д:3), напр., 3, 5 (Алекс. и др., 1986, Тар., 1991!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1999!, Бар., 2000); по Степовому правобережжю, спорадично. Кучер., 2004, **Зп:**3), 3 (по р. Конка, Сидоров, 1897, о. Хортиця, Кор., 1993), 11 (Прок., 1977) та ін.

1828. (598). *Botryochloa ichaetum* (L.) Keng – Бородач звичайний (Бородач обыкновенный). Бр., пух/дер., к/кщ., мич/к., вмр., НКг., OgTr.(Ca), MsKs., MgT°, He., Amph., Anch. – (Ptr.)PsSt. (Домінант). Ц. Євраз., Середзем. /ОС,ІБТ. – Корм., техн. Д:3): 3, 5 (Фл. УРСР, т. 3, Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (правий берег Дніпра, Ак., 1889, Тар., 1992!, Бар., 2000 та ін.), 21 (ок. Карачунівське вод-сх., Тар., 1996!) та інші джерела. Зп: 3 (Фл. УРСР, т. 2), 3, 7, 19 (Прок., 1977).

1829. (599). *Brachipodium sylvaticum* (Huds.) P.Beauv. – Куцоніжка лісова (Коротконожка лесная). Бр., пух/дер., вмр., НКг., MgTr., Ms., MgT°, Sc., Amph., Val. – Sil. Євраз., Пн. Афр. /ОД,ОС,ДВ,ДоК,ДС. – Корм. Д:2): 2 (с. Котовка, Ак., 1889), 3 (Фл. УРСР, т. 3, с. Андріївка, Тар., 1968!, Прок., 1977, Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 9 (м. Синельнікове, Шмальг., 1897), 13 (ок. с. Біленщина, Кучер. та ін., 2003!) та 17 (ок. с. Никольське-на-Дніпрі, Кучер., 1996!, Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1830. (600). + *Briza media* L. – Трясунка середня (Трясунка средняя). Бр., д/кщ., мич/к., вр., НКг., MsTr., NgMs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – SilPr. Євр. (помірна смуга), Кавк., М. Аз. /ОС. – Корм., декор. Д: 3 (Прок., 1977), 5 (с. Вербки, 1938! DSU), 8 (Днп., Ак., 1889). К. – 4.

1831. (601). + *Bromopsis benekenii* (Lange.) Holub – Стоколос Бенекена (Кострец Бенекена). Бр., пух/дер., к/кщ., мич/к., вмр., НКг., KsMs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – Sil. Ц. Євраз. (без Зах. Сиб.). – Корм. Зп: 19 (ок. м. Приморська, 1927!, один зразок в DSU!). К. – 1.

1832. + *B. erecta* (Huds.) Fourr. – С. прямий (К. прямой). Бр., к/кщ., мич/к., вмр., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, He., Val. – StRu. Зах. Євр. – Корм. Д:0), 8 (лівобережжя р. Самари, Гроссгейм, 1886!), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897). К. – 4. Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 4.

1833. *B. inermis* (Leyss.) Holub – С. безостий (К. безостый). Бр., д/кщ., мич/к., вр., G., Og-MgTr., KsMs., MgT°, He., Amph., Val. – PrSt. Євр., Ц. Аз. (адв. у Пн. Ам.). //∞. – Корм., фітомел. По всій Д:4), напр., 3, 5 (Алекс. и др., 1986, Фл. УРСР, т. 3), 8 (ок. Днп., Ак., 1889) та ін. Зп:3): 1, 4, 11 (Прок., 1977) та ін.

1834. *B. riparia* (Rehmer) Holub – С. прибережний (К. береговой). Бр., пух/дер., мич/к., вмр., G., MgTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Val. – PrSt. Євр., М. Аз. /∞. – Корм. По всій Д:2). Наприклад, 7 (Прок., 1977), 3, 5 (Алекс. и др., 1986), 8, 7, 8, 9 (побережжя Дніпра, Бар., 2000), 21 (по Степовому правобережжю, звичайно, Кучер., 2004) та ін.; Зп: 3 (Кор., 1993), 5, 7 (Прок., 1977) та ін.

1835. *B. taurica* Sjlussar. – С. кримський (К. крымский). Бр., щ/дер., внр., НКг., MsTr.(Ca), Ks., MgT°, He., Amph., Val. – St. (Ассектатор). Кримський ендем. – Зп: 16 (с. Володимирівка, біля Сиваша, Фл. УРСР, т. 3).

1836. (602). *Bromus arvensis* L. – Бромус польовий (Костер полевой). Од.-Дв., пуч/к., внр., T., MsTr., KsMs., MgT°, He., Amph., Val. – Ru., Адв., Євр., Зах. Аз. (адв. в Афр.). /ОД. – Бур'ян. Д: 1 (ок. с. Курилівка, Чернуський, 1969!), 3 (с. Хащове, DSU!), 5 (ок. Павлограда, Сидоров, 1897), 8 (ок. Днп., Ак., 1889,

Гроссгейм, 1912!, DSU), 13 (с. Комисарівка, 1959, DSU!), по Степовому правобережжю, зрідка. Кучер, 2004, **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 5 (Прок., 1977).

1837. *B. commutatus* Schrad. – Б. мінливий (К. переменчивый). Од., мич/к., внр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He., Amph., Val. – **Ru.** Євр., Кавк.. Пн. Афр. /ОД,ОС,ДоК. – Бур'ян, корм. **Д**: 2 (с. Котівка, 1938! DSU), 5 (хут. Іванівка! DSU), 8 (Днп., Ак., Сидоров, 1897, Гроссгейм, 1913, Фл. УРСР, т. 3), 13 (ст. Зелена, DSU, 1905!), **Зп**: 3 (о. Хортиця, Ак., 1889! DSU).

1838. *B. japonicus* Thumb. – Б. японський (К. японский). Од., пуч/к., внр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Val. – **StRu.** Ц. Євраз. (адв. в Китаї, Яп., Ам.). /ОС,ДС. – Корм., бур'ян. **Д:2**), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986, Прок., 1977), 17 (Прок., 1977); **Зп**: 17 (м. Мелітополь, Фл. УРСР, т. 3), 14, 19 (Прок., 1977).

–Відомий гібрид: *B. japonicus* x *B. squarrosus* L. – Т., Og.-MsTr., MsKs., MsT°, He., Amph., Val. – **StRu.** Пд.-сх. Укр. – Корм. **Зп**: 17 (Фл. УРСР, т. 3).

1839. *B. hordeaceus* L. (*B. mollis* L.) – Б. м'який (К. мягкий). Од.-Дв., мич/к., внр., Т., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **Ru.** (Інгредієнт). Євр., Пн. Аз., Яп., Близ. Сх., Середзем. (адв. в Ам., Австрал.). /ОС,ДС. – Бур. **Д**: 3 (Прок., 1977, с. Андріївка, Тар., 1983!, с. Ів.-Михайлівка, Алекс. и др., 1986, ок. Новомосковська, Бар., 2000), 5 (Павлоград) та 14 (Сидоров, 1897), 8 (ок. Днп., Ігренъ, Ак., 1889, Тар., 1984!, Бар., 2000), 17 (Бар., 2000); **Зп**: 16 (Прок., 1977).

1840. *B. secalinus* L. – Б. житній (К. ржаной). Од.-Дв., мич/к., внр., Т., НКг., MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **Ru.** Ц. Євраз., Далек. Сх., Середзем. (адв. у Пн. Ам.). /ОС. – **Д:0**): 8 (ок. Днп., Ак., 1889).

1841. *B. squarrosus* L. – Б. розчепірений (К. растопыренный). Од.-Дв., мич/к., внр., Т., НКг., Og.-MgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **StRu.** Ц. Євраз. – Корм., бур'ян. По всій **Д:5**) та **Зп:5**): Фл. УРСР, т. 3, Прок., 1977 та ін.

1842. (603). *Calamagrostis canescens* (Weber) Roth – Куничник сіруватий (Вейник седеющий). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., MsHg., MgT°, ScHe., Amph., Anch. – **SilPal.** (Домінант). Ц. Євраз. /ОС,ІБТ. – Корм. **Д:2**): 3 (сел. Знаменівка), 5 (Присамар'я, Фл. УРСР, т. 3, Алекс. и др., 1986, Кочерезьке лісво, Тар., 1970!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Бар., 2000), по Степовому правобережжю, рідко, Кучер., 2004; **Зп**: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 7 (Прок., 1977).

1843. *C. epigeios* (L.) Roth – К. наземний (В. наземный). Бр., д/кщ., вр., G., Og.-MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Amph., Anch. – (**Sil.**)**PrPs.** (Домінант). Євраз. (адв. у Пн. Ам.). /∞. – Корм. По всій **Д:4**), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 1, 13 (Прок., 1977), 21 (Кучер., 2001) та ін., **Зп:4**): 4, 7, 11 (Прок., 1977), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993) та інші джерела.

□ -р/акт.: 385,54 Бк (65,02% дає ⁴⁰K), Кн.: 3,69, (**Д**: 3, Присамар'я, 1975!).

1844. (604). + *Catabrosa aquatica* (L.) P.Beauv. – Катаброза водяна (Поручейница водная). Бр., повзучий, мич/к., вр., Hel., MsTr., Ng, MgT°, He., Amph., Val. – **PrPal.** Євр., Зах. Аз., Пн. Ам. /ОС,ОД,ІБТ. – Корм. **Д**: 2 (Бельгард,

1938!, DSU), 3, 5 (зокрема, м. Павлоград, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), по степовому Правобережжю, зрідка, Кучер., 2004, К. – 4; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897). К. – 4.

1845. (605). *Cenchrus longispinus* (Hack) Fernald (*C. pauciflora* Benth.) – Ценхрус малоквітковий (Ценхрус малоцветковый). Од., мич/к., ввр., Т., OgTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Ерз. – **PsRu.** (Адв.) Походить з Пд. та Пн. Ам. /ОС. – Карантинний бур'ян. **Д:** 3 (с. Гвардійське, Тар., 1983!), 8 (вперше у м. Днп., знайдений біля заводу Вторчермет, Тар., 1969!, біля Інститута фізкультури, на житл. масиві "Перемога", Тар., 1979, 1986!, Бар., 2001); **Зп:** 14 (Прок., 1977).

1846. (606). + *Chrysopogon gryllus* (L.) Trin. – Золотобородник цикадовий (Золотобородник цикадовый). Бр., щ/дер., ввр., мич/к., НКр., Og.-MsTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Val. – **St.** Пд. Сх. Євр., Середзем., Іран. – **Зп:** 14 (ок. м. Бердянська, Фл. УРСР, т. 3, Прок., 1977). К. – 1.

1847. (607). *Cleistogenes bulgarica* (Bornm.) Keng. (разом з *C. maeotica* Klokov et Zoz) – Зміївка болгарська (Змеевка болгарская). Бр., к/кщ., ввр., НКр., MsTr., Ks., MgT°, He., Amph., Val. – **StPtr.** (Субдомінант). Пд. Сер. та Сх. Євр., Кавк., М. Аз. /ОС,ДВ,ІБТ. – Корм. **Д:** 3 (ок. с. Андріївка, Тар., 1982! Алекс. и др., 1986), 8 (Днп, Ак., 1889, гирло Мокрої Сури, Прок., 1977), 12 (ок. с. Вел.-Михайлівка, Еліашевич, 1927), 21 (хут. Богданівка, Фл. УРСР, т. 3, Кучер., 2000); **Зп:** 3 (о. Хортиця), 4 (с. Біленьке) та 14 (м. Бердянськ), 17 (Фл. УРСР, т. 3, Прок., 1977).

1848. *C. serotina* (Link.) Keng – Зміївка пізня (Змеевка поздняя). Бр., пух/дер., к/кщ., ввр., мич/к., НКр., OgMsTr., Ks., He., MgT°, Amph.(Ah.), Val. – **PtrSt.** (Адв.). Пн. Середзем., Крим, Кавк., М. та Сер. Аз. /ІБТ. – Корм., фітомеліор., цікавий для науки. **Д:** 1, 21 (ок. м. Інгулець, у заказнику „Візірка”, Тар., 2007!, 2009).

1849. *C. squarrosa* (Trin.) Keng – З. розчепірена (З. растопыренная). Бр., щ/дер., ввр., НКр., OgTr., Ks., MsT°, He., Amph.(Ah.), Val. – **StPs.** Пд.-сх. Євр., Аз. (помірна смуга). /ДС.– Корм. **Д:** 8 (Днп., Опред..., 1987, с. Волоське (Фл.УРСР, т. 3); **Зп:** 3 (Ак., Гроссгейм, DSU!), 4 (с. Біленьке, Фл. УРСР, т. 3).

1850. + (608). *Crypsis aculeata* (L.) Aiton – Скритниця колюча (Скрытница колючая). Од., пух/дер., ввр., Т., Og.-AlkTr., HgMs., MgT°, He., Amph., Var. – (**Hal**)**PalPr.** Ц. Євраз., Китай, Афр. /ОД,ОС,ДС,ІБТ. – Корм. **Д:** 2 (с. Котовка, Тар., 1996!), 3 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 6 (ок. смт. Петропавлівка, Тар., 1998!), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000), 17 (Прок., 1977), 21 (ок. м. Кр. Ріг, оз. Солоне, Кучер., 2001) та ін. К. – 4; **Зп:** 1, 7, 14, 17 (Прок., 1977). К. – 4.

1851. *C. alopecuroides* (Piller. et Mitterp) Schrad. – С. китниковидна (С. лисохвостовидная). Од., мич/к., ввр., Т., (Alk.)MsTr., HgMs., MgT°, He., Amph., Val. – **HalPs.** Ц. Євраз. /ОС,ДВ,ДС,ІБТ. – Корм. **Д:** 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Гроссгейм,), 10 (смт. Васильківка) та 18, 19 (Фл. УРСР, т. 3). К. – 4; **Зп:** 3, 4, 7, 11 (Прок., 1977).

1852. + *C. schoenoides* (L.) Lam. – С. схенусовидна (С. камышевидная). Од., пуч/к., ввр., Т., Alk.-OgTr., Ms., MgT°, He., Amph., Val. – **HalPsPr.** Ц.

Євраз. /ОС,ОД,ІБТ. – Корм. Д: 3 (Прок., 1977, ст. Вільне, Тар., 1992!), 7 (ок. с. Курилівка, Гореліков, 1947!, визначив Тар., 2002), 8 (ок. Днп., скелі, Ак., 1889, Прок., 1977, Тар., 1973!), 19 (Прок., 1977). К. – 4; Зп: 3 (Кор., 1993), 5, 7, 11, 18 (Прок., 1977), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974).

1853. (609). *Cynodon dactylon* (L.) Pers. – Свинорий пальчастий (Свинорой пальчатый). Бр., д/кщ., повз., вр., Alk.-MsTr., KsMs., MgT°, He., Anch., Val. – **HalPr.** (Адв.). Тропічні, субтропічні помірні регіони Земної кулі. /ОС,ІБТ. – Корм., газонний, бур'ян. Д: 3 (с. Андріївка, Тар., 1987!), 8 (Днп, Тар., 1979, 1997!, Лихолат та ін., 1998), 19 (м. Нікополь, Ак., 1905), 21 (м. Кр Ріг, Прилипко, 2003!, KRW); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 11 (Прок., 1977), 16 (Альбицька, 1950).

1854. (610). *Dactylis glomerata* L. – Грястиця збірна (Ежа сборная). Бр., пух/дер., мич/к., ввр., НКр., Og.-MsTr., Ms., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **SilPr.** Євр., Зах. Аз., Пн. Афр. (адв. у Пн. Ам., Австрал.). /∞. – Корм. По всій Д:3), напр., 3 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1963! Бар., 2000), 21 (Кучер., 2000 та ін.) Зп: 3 (Прок., 1977, о. Хортиця, Кор., 1993).

1855. (611). *Deschampsia caespitosa* (L.) P.Beauv. – Щучник дернистий (Щучка дернистая). Бр., щ/дер., ввр., НКр., MsTr.(Ac.), MsHg., MsT°, ScHe., Amph., Val. – **SilPr.** Голаркт. (бореальний). /ОС. – Корм. Д:0): 8 (ок. Днп., Ак., 1889).

1856. (612). *Digitaria aegyptica* (Retz.) Willd. – Пальчатка єгипетська (Росичка єгипетская). Од., мич/к., ввр., Т., OgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **Ru.** Сер., Пд.-сх. Євр., Кавк., Сер. Аз., Індія та ін. /ДС,ДВ,ІБТ.– Бур'ян. Д: 3 (с. Андріївка, Алекс., 1989! Прок., 1977), 8, 9, 20 та Зп: 7, 11, 16 (Прок., 1977).

1857. *D. ischaetum* (Schreb.) Muehl. – П. звичайна (Р. обыкновенная). Од., мич/к., ввр., Т., Og.-MsTr., MsKs., MsT°, He., Amph., Val. – **Ru.** Євраз. (помірна смуга). Пн. Ам. /ОС,ДВ,ДС. – Корм., бур'ян. Д: 3 (понижзя р. Самари, Кот., 1927), 12 (Вел.-Михайлівка, Бек., 1886), 17 та Зп:2), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 4, 11 (Прок., 1977).

1858. *D. pectiniformis* (Henrard) Tzevel. – П. гребінчаста (Р. гребенчатая). Од., мич/к., ввр., Т., OgTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Val. – **PsRu.** Пд. Євр., Кавк., Іран. – Корм., бур'ян. Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 17 (Опред..., 1987).

1859. *D. sanguinalis* (L.) Scop. – П. кров'яна (З. кроваво-красная). Од., мич/к., ввр., Т., Og.-MsTr., MsKs., MsT°, He., Amph., Val. – **PsRu.** Голарктика. /∞. – Бур'ян. По всій Д:3), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1990! Бар., 2000); Зп: 1, 3, 7, 5, 11 (Прок., 1977), 3 (Тар., 2001!), 17 (Фл. УРСР, т. 3), Зп: 14 (Бердянська Коса, Кузм., 1974) та ін.

1860. (613). *Echinochloa crusgalli* (L.) P. Beauv. – Полоскуха звичайна (Ежовник обыкновенный) Од., мич/к., ввр., Т., Og.-MgTr., MsHg., MsT°, He., Amph., Val.(Synz.) – **Ru.** Голарктика. /∞. – Бур'ян, корм. По всій Д:3), напр., 8 (Дн., Ак., 1889, Тар., 1973, 2000!) та ін. Зп:3): 1, 3, 4, 7 (Прок., 1977) та ін.

1861. (614). *Elymus caninus* (L.) L. (*Roegneria canina* (L.) Nevski) – Регнерія собача – Пирійник собачий (Рэгнерия собачья – Пырейник собачий). Бр.,

пух/дер., впр., НКг., MgTr., Ms., MgT°, HeSc., Amph., Val. – **Sil.** Євр., Сиб., Середзем., Ц. Аз. /ОС,ДВ. – Корм. Д:2): 3 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Прок., 1977, Бар., 2000), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1979!), 12 (Прок., 1977). К. – 4.

1862. (615). *Elytrigia bessarabica* (Savul. et Rayss) Prokud. – Пирій бессарабський (Пырей бессарабский). Бр., щ/дер.-к/кщ., впр., НКг., OgTr., MsKs., MsT°, He., Amph., Val. – **Ps.** Береги Азовського та Чорного морів. – Корм. **Зп:** 14, 16 (Фл. УРСР, т. 3).

1863. + *E. elongata* (Host) Nevski – П. видовжений (П. удлиненный). Бр., щ/дер.-к/кщ., впр., НКг., AlkTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Val. – **PrHald.** Понтичний вид. /ОД,ОС,ДВ. – Корм. Д: 2 (по Орлі, Тар., 1979!), 7 (ок. с. Обухівка, Бар., 2000), 3 (Фл. УРСР, т. 3), 5 (с. Булахівка, Тар., 1971! Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 6 (ок. с. Коханівка, Бар., 2008!), 8 (ок. Днп., Бар., Тар., 2004!); 12 (Прок., 1977). К. – 3; **Зп:** 18, 19 (Прок., 1977), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974).

1864. *E. intermedia* (Host) Nevski – П. середній (П. средний). Бр., кщ., вр., НКг., Og.-MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Amph.(Ah.), Val. – **(St.)PrPs.** Ц. Євраз. /ОД,ОС,ДС,ІБТ. – Корм. По всій Д:3): 2 (ок. с. Котовка, 1938, DSU!), 3, 5 (Прок., 1977, Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 5 (ок. Павлограда, Сидоров, 1897), 8, 17 (Прок., 1977, Бар., 2000), 14 (Прок., 1977), 21 (Кучер., 2000); **Зп:** 4, 7, 18 (Прок., 1977).

1865. + *E. maeotica* (Prokud.) Prokud. – П. азовський (П. азовский). Бр., д/кщ., вр., G., MsTr., MsKs., MsT°, ScHe., Amph., Val. – **(Sil.)PrSt.** Пд.-сх. Євр. /ОС,ІБТ. – Корм. Д:2), 8 (ок. ж/м. Ігренъ, Тар, 2007!, 2009), 6 (ок. с. Самарівка, б. Крутий Яр, Бар., 2008!), 21 (ок. м. Орджонікідзе, Тар., 2008!). К. – 4; **Зп:** 3, 16, (Прок., 1977), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974), 17 (под „Солодкий”, Левіна!).

1866. + *E. pseudocaesia* (Pacz.) Prokud. – П. несправжньоосизий (П. ложноосизоватый). Бр., д/кщ., вр., G., AlkTr., Ms., MsT°, He., Amph., Val. – **HalPr.** Причорномор'я (ендем). – Корм. **Зп:** 16, 17 (Альбицька, 1950). К. – 4.

1867. *E. x micronata* (Opiz) Prokud. + (*E. repens* x *E. intermedia*). Бр., д/кщ., вр., НКг., MgTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Val. – **StPr.** Сер., Пд.-сх. Євр., Кавк. /ОС,ІБТ. – Корм. Д: 3 (ст. Губиниха, Тар.,2003!), 5 (ст. Булахівка, Тар., 1992!), 8 (Прок., 1977), 19 (с. Олександрівка, Тар., 1995!, DSU, KW).

1868. *E. repens* (L.) Nevski – П. повзучий (П. ползучий). Бр., д/кщ., вр., G., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **StPrRu.** (Домінант), Євраз., Пн. Афр. (адв. в усіх позатропічних регіонах). /∞. – Корм, лік., бур'ян. По всьому регіону, звичайно Д:5) та **Зп:**4): Фл. УРСР, т. 3, Прок., 1977 та ін.

□ -р/акт.: 205,94 Бк; Кн.: 0,64. Д:3 (на СГ₁₋₂, Присамар'я, 1975).

1869. ++ ! # *E. stipifolia* (Czern. ex Nevski) Nevski – П. ковилолистий (П. ковылелистный). Бр., щ/дер., впр., НКг., MgTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Val. – **StPr.** Сх. Євр. (степові регіони). Кавк. /ОС,ІБТ,ДС. – Корм. Д: 8 (Фл. УРСР, т. 3, ок. Днп., Бар., 2000), 13 (ок. с. Водяне) та 17 (ок. с. Сурсько-Михайлівка), 21 (м. Кр. Ріг, б. Приворотна, с. Рахманівка, Кучер., 2001), К. – 1; **Зп:**1): 16, 19

(Прок., 1977). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – II. Євр. Черв. сп. К. – V (вразливі). Світ. Черв. сп. К. – I.

1870. *E. trichophora* (Link) Nevski – П. волосистий (П. волосоносний). Бр., д/кщ., вр., G., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **SilSt.** Ц. Євраз. /ОС,ІБТ. – Корм. Д: 5 (хут. Кабаки, біля р. Самари, DSU!1936), 19 (по Степовому правобережжю, звичайно, Кучер., 2004), 3 та **Зп:** 1, 17, 18, 19 (Прок., 1977), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1871. (616). *Eragrostis aegyptica* (Willd.) Delile – Гусятник єгипетський (Полевичка єгипетская). Од., мич/к., врн., Т., OgTr., KsMs., MgT°, He., Amph., Val. – **Ps.** Пд.-сх. Євр., Пн.-сх. Афр., Мал. Аз. /ОС,ДС. – Корм. Д:2), 3 (ок. с. Андріївка, Алекс., 1988!), 18 та **Зп:** 3 (о. Хортиця, Фл. УРСР, т. 3).

1872. *E. minor* Host – Г. малий (П. малая). Од., пуч/к., врн., Т., Og.-MsTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Val. – (**Ps.**)**Ru.** Ц. Євраз., Пн. Афр. /∞. – Бур., корм. По всьому регіону, звичайно. Д:3), напр., 3 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 5 (Прок., 1977), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1990! Бар., 2000), 13 (по р. Сакса гань, Сидоров, 1897) та ін., **Зп:**3): 3, 4, 7, 11 (Прок., 1977), 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897) та інші джерела.

1873. *E. pilosa* (L.) P. Beauv. – Г. волосистий (П. волосистая). Од., мич/к., врн., Т., OgTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Val. – (**Ru.**)**PtrPs.** Євраз. (помірна смуга). Пн. Афр., Пн. Ам. /ОД,ОС, – Корм. Д: 1 (по р. Оріль, Бельгард, 1937), 3 (Прок., 1977). 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Гроссгейм, 1885!, ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Фл. УРСР, т. 3), 7, 11 (Прок., 1977).

1874. *E. suaveolens* Becker ex Claus – Г. запашний (П. пахучая). Од., пуч/к., врн., Т., OgTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Val. – (**Sil.**)**PrPs.** Причорн.-Каспійський ендем. /ОС,ДВ. – Корм. Д:2), 8 (лівий берег Дніпра, Сидоров, Тар., 1997!), ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000), 5 (с. Преображенка, Кор., 1941), 9 та **Зп:** 3 (ок. Запоріжжя) та 4 (с. Біленьке), 7 (Прок., 1977).

1875. (617). + *Eremopyrum orientale* (L.) Jaub. et Spach – Мортук східний (Мортук восточный). Од., мич/к., врн., Т., Alk.-OgTr., Ks., MgT°, ScHe., Amph., Val. – (Hal.)**PsSt.** Ц. Євраз., Середзем. – Корм. **Зп:** 3 (с. Н. Сирогози), 16 (Фл. УРСР, т. 3). К. – I.

1876. *E. triticetum* (P. Gaertn.) Nevski – М. пшеничний (М. пшеничный). Од., мич/к., врн., Т., Alk.-MsTr., Ks., MgT°, He., Amph., Val. – (**Hal.**)**RuSt.** Ц. Євраз., М. Аз. //ОС,ДС,ІБТ. – Корм. Д:2): 1 (с. Могильов, Тар., 1976!), 5 (с. Кочережки, Тар., 1991!), 18 (між с.Миколаївка та 19 (с. Лошкарівка, Кучер. та ін., 1999!), 22 (ок. с. Ганнівка, б. Кобильна, Сметана, 2000!), 9 та **Зп:** 4 (с. Біленьке), 12, 17, 18 (Прок., 1977).

1877. (618). + *Festuca arietina* Klokov – Костриця бараняча (Овсяница баранья). Бр., щ/дер., врн., НКр., OgTr., MsKs., MsT°, ScHe., Amph., Val. – **Sil(Ps).** Пн.-сх. Укр. /ОС. – Корм. Д:1), 3 (с. Андріївка, Алекс. и др., 1986). К. – 1.

1878. *F. beckeri* (Hack.) Trautv. – К. Беккера (О. Беккера). Бр., щ/дер., врн., НКр., OgTr., Ks., MgT°, He., Amph., Val. – **PsSt.** (Домінант). Ц. Євраз. /ОС,ОДДС,ІБТ. – Корм. Д:3): 3, 5 (Присамар'я, Бельгард, 1938, Алекс. и др.,

1986), 7 (ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1988, 2000!), 18, 19 (між с.с. Миколаївка та Лошкарівка, Кучер., 2004), **Зп:** 3, 4 (Прок., 1977) та ін.

1879. *F. gigantea* (L.) Vill. – К. велетенська (О. гигантская). Бр., пух/дер., внр., НКг., MgTr., HgMs., MgT°, Sc., Amph., Val. – **Sil.** (Домінанат кверцетальний), Євр., Зах. та Сер. Аз., Сх. Сиб. /*ОС,ДС,ІБТ.* – Корм. **Д:**2), 3 ок. с. Капітанівка, Тар., 1979!, 5 (Присамар'я Алекс. и др., 1986), 5 (Прок., 1977), 8 (Днп., Ак., 1889), 21 (Кр. Ріг, по р. Саксагань) та 14 (ок. с. Бородаївка, Кучер., 2004).

1880. *F. ovina* L. s.l. – К. овеча (О. овечья). Бр., щ/дер., внр., MsTr., Ks., MsT°, ScHe., Amph., Val. – **SilPr.** Євр. (лісова частина), Зах. Сиб., Пн. Кавк. /*ОС,ДоК.* – Корм. **Д:** 3 (ок. с. Андріївка, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань) та **Зп:** 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897).

1881. *F. pratensis* Huds. – К. лучна (О. луговая). Бр., пух/дер., вмр., НКг., MsTr., Ks.-Ms.(Hg.), MgT°, ScHe., Amph., Val. – **Pr.** (Домінант). Євр., Сиб., Сер. Аз., Кавк. /∞. – Корм. По регіону звичайно: **Д:**4), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889), 3, 8 (Бар., 2000), 13 та **Зп:** 5 (Сидоров, 1897), 1, 18, 19 (Прок., 1977) та інші джерела.

1882. *F. pseudodalmanica* Крајіна ex Domin – К. несправжньодалматська (О. ложнодалматская). Бр., щ/дер., внр., НКг., MgTr., Ks., MgT°, He., Amph., Val. – (**Hal**)**StPr.** Степова зона Євр., Зах. Сиб., Сер. Аз., Середзем. /*ОС,ІБТ.* – Корм. **Д:**2), 6 (DSU!), 21 (по долині р. Інгулець) та **Зп:** 8, 17 (Прок., 1977).

1883. *F. pseudovina* Hack ex Wiesb. – К. несправжньоовеча (О. ложноовечья). Бр., щ/дер., внр., НКг., Alk.-MsTr., Ks., MgT°, He., Amph., Val. – **St.** Євр., Зах. Сиб., Сер. Аз., Середзем. /*ОС,ДоК.* – Корм. **Д:** 5 (ок. Повлограда, часто, Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897), **Зп:** 3, 18 (Прок., 1977).

1884. *F. regeliana* Pavl. (*F. orientalis* (Hack.) V. Krecz. et Borbas). – К. східна (О. восточная). Бр., дер., к/кщ., вмр., НКг., AlkTr., HgMs., MgT°, He., Amph., Val. – (Pal.)**HalPr.** Ц. Євраз. – По всій обл. Корм. **Д:**2), 3, 5 (по р. Самара, Алекс. и др. 1986, DSU!), 7, 9, 20 (Прок., 1977), 8 (Днп., Ак., 1889, 8, 17 (Бар., 2000), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897) 19 (ок. м. Марганець, б. Крутенька, Хархота, 1982); **Зп:** 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974).

1885. *F. rubra* L. s.l. – К. червона (О. красная). Бр., пух/дер.-д/кщ., вр., НКг., MgTr., Ms., MsT°, ScHe., Amph., Val. – (**Sil**)**Pr.** Голарктика. /*ДС,ДоК.* – Корм., дек. **Д:** 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1997! (адв.?), 13 (по р. Жовта!, DSU); **Зп:** 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897).

1886. *F. rupicola* Neuff. – К. борозниста (О. бороздчатая). Бр., щ/дер., вмр., MgTr., KsMs., MgT°, He., Amph., Val. – **PrSt.** Ц. Євраз., Пн. Афр. /*ОС,ІБТ.* – Корм. **Д:** 3 (Присамар'я, Алекс., 1986), 20 та **Зп:** 16 (Прок., 1977).

1887. + *F. taurica* (Hack.) A. Kerner ex Trautv. – К. таврійська (О. таврическая). Бр., щ/дер., внр., НКг., MsTr., Ks., MsT°, He., Amph., Val. – **PtrSt.** Балк., Пд.-сх. Євр. – Корм. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (Прок., 1977). К. – 2.

1888. *F. valesiaca* Goud. s.l. – К. валіська (О. валісская). Бр., щ/дер., ввр., НКг., MgTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Val. – **St.** Євр., Зах. Сиб., Кавк. /∞. – Корм. По всій Д:4), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Ак., 1889, Тар., 1970!, Прок., 1977, Бар., 2000), **Зп:** 5.17, 18 (Прок., 1977) та інші джерела.

1889. (619). + *Glyceria arundinacea* Kunth – Лепешняк тростиновий (Манник тростниковый). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., MsHg., MgT°, He., Amph., Val. – **PrPal.** Пд.-сх. Євр., Кавк., Балк. /ОС,ДВ,ІБТ. – Корм., їст. Д:1): 3 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 5 (ок. м. Богуслав, Тар., 1998!), 8 (Прок., 1977), 10 (по р. Соломчина, Бар., 2007!), по Степовому правобережжю області, зрідка, Кучер., 2004. К. – 4; **Зп:**1): 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1890. *G. fluitans* (L.) R. Vorbas – Л. плаваючий (М. плавающий). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., Hg., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **PrPal.** Євр. (без Арктики), Пн. Афр., Пд. Ам.). /ОД,ОС. – Корм. Д: 7 (Дніпр.-Орільський заповідник, Бар., 2000), 8 (по р. Омельник, Фл. УРСР, т 2, Днп., Ак., 1889, Тар., 1973!); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 7 (Прок., 1977).

1891. *G. maxima* (C. Hartm.) Holmberg – Л. великий (М. большой). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., Hg., MgT°, He., Amph., Val. – **Pal.** Євр., Сиб., М. Аз. /∞. – Корм. По всій Д:3), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1886), 8 (Ак., 1889, Тар., 1961! Бар., 2000), 13 (по р. Саксагань, Сидоров, 1897) та ін.; **Зп:** 3, 7 (Прок., 1977), 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897) та ін.

1892. *G. notata* Chevall. (*G. plicata* (Fr.) Fr. – Л. складчастий (М. складчатый). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., Hg., MsT°, ScHe., Amph., Val. – **PrPal.** Євр., Зах. Аз., Зах. Причорномор'я. /ОС. – Корм. Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс., 1986), 8 (Фл. УРСР, т. 2, Прок., 1977, Бар., 2000); **Зп:** 3 (Прок., 1977).

1893. (620). + *Helictotrichon pubescens* (Huds.) Pilg. – Вівсюнець пухнатий (Овсец опушенный). Бр., д/кщ., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, He., Amph., H/Anch. – **(Sil.)StPr.** Ц. Євраз. /ОС,ДС. – Корм. Д:2), 3 (с. Єв.-Миколаївка, ок. с. Знаменівка, Зоз! – Фл. УРСР, т. 2), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1985!, Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 14 (с. Красний Кут, Ак., 1894, ок. с. Бородаївка, Фл. УРСР, т. 2). К. – 3; **Зп:** 18 (Прок., 1977). К. – 2.

1894. (621). *Hierochloa odorata* (L.) P. Beauv. – Чаполоч пахуча (Зубровка душистая). Бр., д/кщ., вр., G., Og.-MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **(Sil.)StPr.** Сер. Євр., Аз., Кавк., Пн. Ам. /∞. – Лік., бур'ян. По всій Д:3); **Зп:**1) Сидоров, 1897, Фл. УРСР, т. 2. Опред..., 1987.

1895. *H. repens* (Host) P. Beauv. – Ч. повзуча (З. ползучая). Бр., д/кщ., вр., G., Og.-MsTr., KsMs., MsT°, ScHe., Amph., Val. – **(Ps.)StPr.** Причорном.-каспійський ендем. /∞. – По всій Д:3), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986, Кочерезьке ліс-во, 1939! DSU та ін. **Зп:**2): 3 (о. Хортиця, Кор., 1993) та ін.

1896. (622). + *Holcus lanatus* L. – Медова трава шерстиста (Бухарник шерстистый). Бр., дерн., MgT°, ввр., НКг., Og.-MsTr., Ms., ScHe., Amph., Ерз. – **(Sil.)Pr.** Євр., Кавк., М. Аз., Пн. Афр. (адв. у Пн. Ам.). – Отр. **Зп:**1), 5 (Прок., 1977, Опред..., 1987). К. – 1.

1897. (623). *Hordeum jubatum* L. – Ячмінь гривастий (Ячмень гривастый). Од., пуч/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MsT°, He., Amph., H/Anch. – **Ru(Cul)**. Адв. Походить з Пн. Ам. /ОС,ОД. – Дек., бур'ян рудеральний. Д: 3 (ст. Новомосковськ, по залізниці, Тар., 1993–1998! DSU!, 1 (сmt. Царичанка, в культурі, Тар., 1994!).

1898. *H. leporinum* Link – Я. заячий (Я. заячий). Од., пуч/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Val. – **Ru** (адв.). Походить з Середзем., Сер. Аз., Індія, (адв. в Ам., Пд. Афр.). /ОС. – бур'ян. Д: 3 (м. Новомосковськ, Тар., 1991! 1998!), 8 (Днп., Тар., 1974!, 2002! DSU); Зп: 14 (Прок., 1977).

1899. *H. murinum* L. – Я. мишачий (Я. мышиний). Од., пуч/к., ввр., Т., Og.-MsTr., Ks., MgT°, He., Amph., Val. – **RuSt** (адв.). Турансько-середземн.-іранський вид. /∞. – Бур. По всій обл. Д:3), вичайно.

1900. (624). + *Koeleria brevis* Steven – Келерія коротка (Тонконог короткий). Бр., щ/дер., ввр., НКр., OgTr.(Ca), MsKs., MsT°, He., Amph., Val. – **StPtr**. Румунія, Пд.-сх. Євр. /БТ. – Корм. Д:1), 22 (ок. с. Шестерня, Кучер., 2000), 19, К. – 4 та Зп: 17 (Фл. УРСР, т. 2), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). К. - 2.

1901. *K. cristata* (L.) Pers. - К. гребінчаста (Т. гребенчатый). Бр., щ/дер., ввр., MgTr., Ks., MsT°, He., Amph., Val. - **St**. Голарктика. /∞.– Корм. По всій Д:4), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1974! Бар., 2000) та ін., Зп:4): Фл. УРСР, т. 2, Прок., 1977 та ін.

1902. *K. delavignei* Gern. ex Domin - К. Делявіня (Т. Делявіня). Бр., пух/дер., ввр., НКр., Alk.-MsTr., KsMs., MgT°, He., Amph., Val. – (**Hal**.)**StPr**. Зах., Ц. Євраз. /ОС,ОД. – Корм. Д:2): 2 (Бельгард, 1938!), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1988), 8 (ок. Днп., Ак., 1889).

1903. *K. glauca* (Speng.)DC. – К. сиза (Т. сизый). Бр., пух/дер., ввр., НКр., OgTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Val. – **StPs**. Ц. Євраз. – Корм., Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993). Попередні вказівки про розповсюдження К.g., звичайно, стосуються К. sabuletorum.

1904. + *K. lobata* (M. Bieb.) Roem. et Schult. – К. лопатева (Т. лопастный). Бр., щ/дер., ввр., НКр., OgTr.(Ca), Ks., MgT°, He., Amph., Val. – **StPtr**. Середземном. Ендем. – Корм. Д: 22 (с. Городуватка, Красова! KRW); К. – 4; Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 5 (Прок., 1977). К. – 4.

1905. *K. sabuletorum* (Domin) Klokov – К. піскова (Т. песчаный). Бр., щ/дер., ввр., НКр., OgTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Val. – **PsSt**. Євраз. (без тропіків). /∞. – Корм. По Лівобережжю області, нерідко: Д:3), напр., 1 (Прок., 1977), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Ак., 1889, Тар., 1975! Прок., 1977, Бар., 2000). та ін. По Степовому правобережжю, рідко, Кучер., 2004. Зп: 3, 4, 7 (Прок., 1977) та ін.

1906. (625). + *Leersia orizoides* (L.) Sw. – Леєрсія рисовидна (Леєрсія рисовидная). Бр., д/кщ., вр., G, Og.-MsTr., HgMs., MsT°, ScHe., Amph., Val. – **PalPr**. Голарктика. /ОС,ОД. – Д:2): 3 (ок. Новомосковська), 16 (ок. Дніпродзержинськ., с. Водяне, Козлов, Фл. УРСР, т. 2), 8 (сел. Таромське, Тар., 1969!, ок. Дієвки, Кучер., 2004, Ст. Ігрен, Тар., 2001!, ок. ПЗ Дніпр.-Орільського, Бар., 2000). К. – 3. Зп: 4 (ок. с. Біленьке, Бар., 2000). К. – 4.

1907. (626). *Leymus ramosum* (Trin.) Tzvelev – Колосняк гіллястий (Колосняк ветвистый). Бр., д/кщ., вр., G., Alk.-MgTr., Ks., MgT°, He., Amph., Val. – **HalSt.** Пд.-сх. Євр., Зах. Сиб., Сер. Аз. – Корм. **Зп:** 14 (ок. Бердянська, Кузьмичов, 1974), 16 (Фл. УРСР, т. 2).

1908. *L. sabulosus* (M.Bieb.) Tzvelev – К. пісковий (К. песчаный). Бр., д/кщ., вр., G., OgTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Val. – **Ps(Ru).** (Адв.). Причорномор'я., Кавк. /ОС,ДС,ДВ,ІБТ. – Д: 3 (ст. Новомосковськ, Тар., 1990!), 8 (біля Дніпра, Сидоров, 1897, у Днп. по залізниці, Тар., 1986!), 9 (ст. Ілларіонове, Тар., 1988!); 17 (ст. Елізарово, по залізниці, Тар., 2011!), 19 (Прок., 1977), **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974), 18, 19 (Прок., 1977).

1909. (627). *Lolium multiflorum* Lam. – Пажитниця багатоквіткова (Плевел многоцветковый). Дв., Од., пуч/к., ввр., НКг., Т., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **(Ru.)Cul.** Євр., Пн. Афр., Сірія. – Корм. **Зп:** (адв.) 14, 19 (DSU!).

1910. *L. perenne* L. – П. багаторічна (П. многолетний). Бр., пух/дер., ввр., НКг., MgTr., KsMs., MgT°, He., Amph., Val. – **Pr.** Євр., Зах. Аз., Пн. Афр. (адв. у Пн. Ам.). /ОС,ІБТ. – Корм. Д: 3 (с. Андріївка, Тар., 1983, ст. Вільне, 1997!), 8 (ок. с. Братське, біля Мокрої Сури, Тар., 1966!), 21 (с. Недайвода, Тар., 1995!).

1911. *L. temulentum* L. – П. п'янка (П. опьяняющий). Од., пуч/к., ввр., Т., MsTr., Ms., MgT°, He., Amph., Val. (Антропохор). – **Ru.** Євр., Перед. Аз., Середзем., (адв. у Пн. Ам., Австрал.). /ОД. – Бур'ян. Д: 1 (с. Курилівка, Чернуський, 1969!, опр. Тар., 1970, DSU!).

1912. (628). *Melica altissima* L. – Перлівка висока (Перловник високий). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Amph., Н/anch. – **SilPr.** (В лісах, на полянах, узліссях). Ц. Євраз. /∞. – Корм. По всьому регіону, часто: Д:3), напр., 3 (ок. Новомосковська, Алекс. и др., 1986, Бар., 2000 та ін.), 5 (Присамар'я, Тар., 1988!), 8 (Днп., Ак., 1889, Прок., 1977), 18, 20 та **Зп:**2): 3, 19 (Прок., 1977).

1913. + *M. chrysolepis* Klokov – П. золотолускова (П. золотисточешуйный). Бр., пух/дер., ввр., НКг., MsTr., MsKs., MsT°, He., Amph., Н/anch. – **PsPtr.** Пд.-сх. Євр. /ДС,ІБТ. – Корм. Д:1): 17, 23 (Прок., 1977). К. – 4.

1914. + *M. ciliata* L. – П. війчаста (П. ресничатый). Бр., пух/дер., ввр., НКг., OgTr.(Ca), MsKs., MsT°, He., Amph., Н/anch. – **PsPtr.**(на пісках, вапняках, крейді). Сер. Євр. /ОС. – Корм. Д:1), 8 (ок. Днп., на пісках лівого берега, Ак., 1889). **Зп:** 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897).

1915. + *M. nutans* L. – П. поникла (П. поникающий). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., Ms., MgT°, Sc., Amph., Val. – **Sil.** Євраз. (помірна смуга). /ОС,ДВ. – Корм. Д:2), 3 (по р. Самара, Ак., 1889), 3, 5 (Присамар'я, ок. Павлоград, Алекс. и др., 1986, 9 (Прок., 1977). К. – 4.

1916. *M. picta* K. Koch – П. ряба (П. пестрый). Бр., пух/дер., ввр., НКг., MsTr.(Ca), KsMs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **Sil.** (неморальний). Ц. Євр., Кавк. /ОС. – Корм. Д:2): 8 (ок. Днп., 1889, сел. Таромське, Бар., 2000), 3 (ок. Новомосковська, Бар., 2000, ок. с. Андріївка, Присамар'я, Алекс. и др., 1986).

1917. *M. transsilvanica* Schur – П. трансільванська (П. трансильванский). Бр., к/кщ., пух/дер., ввр., НКр., MsTr.(Ca), KsMs., MgT°, ScHe., Amph., Anch. – (Chs.)**SilSt.** Ц. Євраз. /∞. – Корм., дек. Нерідко як піонер заселення відвалів кар'єрів. По всій Д:3), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986, Тар., 1988!), 8 (ок. Днп., Тар., 1971! Бар., 2000), по Степовому правобережжю, звичайно, Кучер., 2004, Тар., 2005!, 9 та Зп: 3, 4, 7, 18, 14 (Прок., 1977).

1918. (629). *Milium effusum* L. – Просянка розлога (Бор развесистый). Бр., к/кщ., ввр., НКр., HgMs., MgT°, Sc., Amph., Val. – **Sil.** (Дібровний). Євраз., Пн. Ам. /ОС,ДВ,Д. – Д:2): 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986, Тар., 1989!), 8 (Фл. УРСР, т. 2), 12 (Фл. УРСР, т. 2), 14 (Ак., 1894, ст. Гранове.), 17 (ок. с. Нікольське-на-Дніпрі, Кучер., 2004).

1919. + *M. vernale* M.Bieb. – П. весняна (Б. весенний). Од., пуч/к., ввр., Т., MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **RuSil.** Середзем., Ц. Євраз. /ОД,ДС,ІБТ. – Корм. Д: 7 (с. Паньківка), 14 (ок. м. Верхньодніпровськ, Ак., 1889), 21 (м. Кр. Ріг, Пачоський, 1910, Фл. УРСР, т. 2). К. – 0.

1920. (630). + *Molinia caerulea* (L.) Moench – Молінія голуба (Молиния голубая). Бр., к/кщ.-щ/дер., ввр., HelPr., OgTr., HgMs., MsT°, ScHe., Amph., Var. – **SilPal.** (Домінант, субдомінант). Євр., Зах. Аз. /ОС. – Корм. (після цвітіння), Д: 3 (Фл. УРСР, т. 2, ок. с. Андріївка, 1979!, ок. сел. Черкаське, Тар., 1983, Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1898!). К. – 2.

1921. (631). + *Nardus stricta* L. – Біловус стиснутий (Белоус торчащий). Бр., щ/дер., ввр., НКр., OgTr(As.), HgMs., MgT°, He., Amph.(p.g.), Val. – (Sil.)**PalPr.** Євр., М. Аз., Пн. Афр. (гори), адв. у Пн. Ам. /ОС,ІБТ. – Корм. Д: 3 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 21 (Пачоський, 1910, Опред..., 1987). К. – 0.

1922. (632). *Panicum capillare* L. – Просо волосовидне (Просо волосовидное). Од., пуч/к., пух/дер., ввр., Т., Og.-MsTr., MsKs., MsT°, He., Amph., Val. – **Ru.** (Адв.). Походить з Пн. Ам. /ДВ,ІБТ. – Бур. Д:1): 10 (біля залізниці, Мицик та ін., 2000), на Правобережжі області, зрідка (Кучер., 2004).

1923. (633). *Phalaris canariensis* L.* – Канаркова трава справжня (Канареечник канарский). Од, пуч/к., ввр., Т., MgTr., Ms., MgT°, ScHe., Amph., Var. (Val.) – **Cul.(Ru).** Адв. Зах. Середзем. /ІБТ. – Корм. Д: 19 (ок. м. Нікополь, плавні, Ак., 1889); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 17 (о. Степок, Тищенко, 2000).

1924. (634). *Phalaroides arundinacea* (L.) Rausch. (*Typhoides arundinacea* (L.) Moench.) – Очеретянка звичайна (Двукисточник тростниковый). Бр., д/кщ., вр., НКр., MgTr., HgMs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **PalPr.** Євраз., Пн. Ам. /∞. – Корм., дек., в/охор. По всій Д:3), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 7 (ПЗ Дніпр.-Орільський заповідник, Бар., 2000). 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 2001!); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 7, 11 (Прок., 1977) та ін.

1925. (635). *Phleum phleoides* (L.) Karst. – Тимофіївка степова (Тимофеевка степная). Бр., пух/дер., ввр., НКр., MsTr., KsMs., MgT°, He., Amph., Val. – **PrSt.** Євр., Зах., Ц. Аз. (помірна смуга). /∞. – Корм. По всій Д:3), напр., 3 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 5 (Кочерезьке ліс-во, Тар., 1971!), 8

(Днп., Ак., 1889, Прок., 1977), 9, 17 (Бар., 2000); **Зп:** 1 (по р. Вільнянка) та 4 (схили до водос-ща, Бар., 2000), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993) та ін.

1926. **Ph. pratense** L. – Т. лучна (Т.уговая). Бр., пух/дер., вмр., НКг., MgTr., Ms., MsT°, He., Amph., Val. – **Pr.** Євр., Зах. Аз. (адв. у Пн. Ам., Австрал.). /ОС,ДС.– Корм. **Д:** 8 (Ак., 1889: дві форми *nodosum* L. та *genuina*), як занесена (на залишках газонів у м. Днп. та його околицях, Тар., 1969, 1999!), 14 (Прок., 1977); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1927. (636). + **Pholiurus rannonicus** (Host) Trin. – Лускохвосник паннонський (Чешуехвостник паннонский). Од., пуч/к., внр., Т., (Ms)AlkTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Val. – **(St.)PrHal.** (Домінант, субдомінант). Іспанія, Євр., Кавк. /ОС,ДС,ІБТ. – Корм. **Д:2):** 3 (Алекс. и др., 1986), 5 (с. Карабинівка, Фл. УРСР, т. 2, ок. с. Булахівка, Тар., 1981!), 14 (ок. Верхньодніпровська) та 18 (с. Ордо-Василівка, Ак., 1894), 23 (с. Токівське, Кучер., 2004); К.– 4. **Зп:** 14 (ок. Бердянська, Ян., 1912), 17 (с. Мордвинівка) та 18 (Фл. УРСР, т. 2).

1928. (637). **Phragmites australis** (Cav.) Trin. ex Steud. – Очерет звичайний (Тростник южный). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., MsHg.-AphHg., EuT°, ScHe., Amph., Anch. – **(Aq)Pal.** Плурирегіональний. /∞. – Корм., тех. (будівельні матеріали), їст. (кореневища та молоді пагони), дек., водоохор. По всій **Д:5)** та **Зп:5)**, Фл. УРСР, т. 2, Опред..., 1987, DSU та ін.

1929. (638). **Poa angustifolia** L. – Тонконіг вузьколистий (Мятлик узколистный). Бр., д/кщ., пух/дер., вр., НКг., Ms.-MgTr(Alk.), MsKs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **PrSt.** (Домінант, субдом.). Євраз. (адв. у Пн. Ам.) /∞. – Корм. По всій **Д:5)** та **Зп:4)**, Фл. УРСР, т. 2, Прок., 1977, DSU! та інші джерела.

1930. **P. annua** L. – Т. однорічний (М. однолетний). Од., пух/дер., внр., Т., MsTr., Ms., EuT°, HeSc., Amph., Val. – **(Ru.)SilPr.** Плурирегіональний. /∞. – Корм. По всій **Д:3)**, зокрема, 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889, Прокуд, 1977, Тар., 1990!, Бар., 2000), 14 (Сидоров, 1897), 9, 17 та **Зп:** 1, 4 (Бар., 2000), 3 (Тар., 2001!) та інші джерела.

1931. **P. bulbosa** L. – Т. бульбистий (М. луковичный). Бр., ефемероїд, пух/дер. внр., Viv., НКг., Og.-MsTr., MsKs., EuT°, He., Amph., Val. – **RuSt.** Ц. Євраз., Середз. /∞. – Корм. По всій **Д:4)** та **Зп:4)**: Фл. УРСР, т. 2, Прок., 1977 та ін.

1932. **P. compressa** L. – Т. стиснутий (М. сплюснутый). Бр., д/кщ., пух/дер., вр., НКг., Og.-MsTr., MsKs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **(Sil.)RuSt.** Євр., М. Аз. (адв. у Пн. Ам.). /∞. – Корм., бур'ян. По всій **Д:4)**, напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1966!, Бар., 2000), 12 (Сидоров, 1897) та ін., **Зп:4)**: 1, 4 (Прок., 1977, Бар., 2000), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993) та ін.

1933. **P. nemoralis** L. – Т. дібровний (М. дубравный). Бр., пух/дер., вмр., НКг., MsTr., KsMs., MgT°, ScHe., Amph., Val. – **Sil.** (Домінант). Євраз., Пн. Ам. /∞. – Корм. По всій **Д:3)**, напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1974), 14, 23 (Ак., 1889, Прок., 1977) та ін. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 4 (Прок., 1977) та інші джерела.

1934. *P. palustris* L. – Т. болотяний (М. болотный). Бр., пух/дер., ввр., НКр., MsHg., MsTr., MsT°, He., Amph., Val. – **PrPal**. Голарктика. /∞.– Корм. По всій Д:3) та Зп:3): Фл. УРСР, т. 2. Прок., 1977 та інші джерела.

1935. *P. pratensis* L. – Т. лучний (М. луговой). Бр., д/кщ.-пух/дер., вр., G., MsTr., Ms., MsT°, He., Amph., Val. – **Pr**. Голарктика. /∞. – Корм. дек. По всій Д:3), напр., 3, 5 (Бельгард, Сідельник, 1938, Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889, Тар., 1978! Бар., 2000), 21 (Кучер., 2000) та ін., Зп: 4 (Прок., 1977), 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897) та інші джерела.

1936. + *P. remota* Forcelles – Т. розсунутий (М. расставленный). Бр., к/кщ., пух/дер., ввр., НКр., MsTr., HgMs., MsT°, HeSc., Amph., Val. – **Sil**. Євр., Сиб. /ОС. – Корм. Д: 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986). К. – 1.

1937. + *P. stepposa* (Kryl.) Roshev. – Т. степовий (М. степной). Бр., пух/дер., ввр., НКр., MsTr., Ks., MgT°, He., Amph., Val. – **PtrSt**. Сх. Євр., Сиб. – Зп:1), 3 (Прок., 1977, о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 1.

1938. *P. sylvicola* Guss. – Т. лісовий (М. лесной). Бр., к/кщ., пух/дер., ввр., НКр., MgTr., HgMs., MgT°, HeSc., Amph., Val. – (**Pal**)**PrSil**. Середзем., Ц. Аз. /ОС. – Корм. Д: 5 (Присамар'я, Тар., 1976, 1979!, Алекс. и др., 1986); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 10 (Прок., 1977).

1939. *P. trivialis* L. – Т. звичайний (М. обыкновенный). Бр., к/кщ., пух/дер., ввр., НКр., MsTr., HgMs., MsT°, He., Amph., Val. – **PalPr**. (Домінант). Євр., помірн. Аз. (адв. в Індії, Пн. Ам.). /ОС,ОД,ДС. – Корм. Д:2): 3, 5 (Присамар'я, Тар., 1981, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., Ак., 1889, ПЗ Дн.-Орілський, Бар., 2000), 15 (Прок., 1977); Зп: 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 5 (по р. Конка, Сидоров, 1897).

1940. (639). *Puccinellia bilykiana* Klokov – Покісниця Біликова (Бескильница Билыка). Бр., щ/дер., ввр., НКр., AlkTr., Ms., MsT°, He., Amph., Val. – **HalPr**. Пд.-сх. Євр. /ОС,ОД,ІБТ. – Корм. Д: 5 (ок. с. Кочережки, Кириченко, 1959!, DSU, Алекс. и др., 1986), 3, 5, 7, 19 (Прок., 1977).

1941. *P. distans* (Jacq.) Parl. – П. розставлена (Б. расставленная). Бр., щ/дер., ввр., НКр., Alk.-MsTr., KsMs., MsT°, He., Amph., Val. – (**Ru**)**HaldPr**. Євр., Зах. Аз. /∞. – Корм. По області, звичайно. Д:3): 3, 5 (Фл. УРСР, т. 2, Прок., 1977, Алекс. и др., 1986), 7 (ок. с. Обухівка, Тар., 1961), 9 (Фл. УРСР, т. 2); Зп: 3 (Прок., 1977, Кор., 1993), 1, 7, 14 (Прок., 1977) та інші джерела.

1942. *P. fominii* Bilyk – П. Фоміна (Б. Фомина). Бр., щ/дер., ввр., НКр., AlkTr., KsMs., MsT°, He., Amph., Val. – **Hal**. Пд.-сх. Євр., Зах. Аз. – Корм. Зп: 8 (Прок., 1977), 14 (Коломийчук, 2000), 17 (ок. с. Мордвинівка), 18 (біля Молочного лимана, Фл. УРСР, т. 2).

1943. *P. gigantea* (Grossh.) Grossh. – П. велетенська (Б. гигантская). Бр., щ/дер., ввр., НКр., AlkTr., Ms., MgT°, He., Amph., Val. – **PrHal**. Сер., Пд. Євр., Кавк. /ОД,ОС,ІБТ. – Корм. Д:2): 1, 2 (Фл. УРСР, т. 2), 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986, Прок., 1977), 8 (с. Обухівка, Розенко, Тар., 1961, DSU!), 19 (ок. с. Гірняцьке, Тар., 1996!); Зп: 1, 7, 16, 18, 19 (Прок., 1977).

1944. (640). *Sclerochloa dura* (L.) P. Beauv. – Твердококос стиснутий (Жесткоколосница жесткая). Од., пух/дер., ввр., Т., MsTr., KsMs., MgT°, He.,

Anph., Bar. (Erz.). – **Ru.** Євр., Ц. Аз., Середзем. /∞. – По всій Д:3), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (Днп., смт. Підгородне, Зоз! – Фл. УРСР, т. 2, Тар., 1991!, Бар., 2000), 9 (ок. с. Сурсько-Михайлівка, Кучер., 2004), 14 (ок. м. Верхньодніпровськ, Алексеєнко, – Фл. УРСР, т. 2); **Зп:** 3, 4 (схили до водосх-ща, Бар., 2000), 5 (Прок., 1977).

1945. (641). + *Scolochloa festucacea* (Willd.) Link – Тростяниця кострицевидна (Тростянка овсяницева). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., Нг., MsT°, He., Anph., Val.(Hdch.) – **Pal.** Голарктика. /ОД,ОС,ДС. – Корм. Д:1), 2 (по р. оріль, Бельгард, 1938!), 5 (Прок., 1977, ок. с. Кочережки, Тар., 1986!), 14 (Фл. УРСР, т. 2, ок. с. Сурсько-Михайлівка, Кучер., 2004), К. – 1.

1946. (642). *Secale sylvestre* Host – Жито дике (Рожь дикая). Од., пух/дер., ввр., Т., OgTr., MsKs., MgT°, He., Anph., Erz. – (St.)**RuPs.** Євр., Кавк., Ср. Аз., Афр. /∞. – Бур'ян. По всій Д:4), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 7, 8 (Ак., 1898, Тар., 1961! Бар., 2000 та ін.), **Зп:** 1, 3, 11, 18, 19, 14 (Прок., 1977).

1947. (643). *Setaria glauca* (L.) P. Beauv. – Мишій сизий (Щетинник сизый). Од., пух/дер., ввр., Т., MgTr., MsKs., MgT°, He., Anph., Synz. – **Ru.** Субтропічні та помірні регіони Землі. /∞. – Бур'ян, їст. (плоди). По всій Д:4) та **Зп:**4), Фл. УРСР. т. 2. Опред..., 1987, Прок., 1977, DSU!

1948. *S. verticillata* (L.) P. Beauv. – М. кільчастий (Щ. мутовчатый). Од., пух/дер., ввр., Т., MgTr., Ms., MgT°, ScHe., Anph., Erz. – **Ru.** Ц. Євраз., Середзем., Пд. Афр. /ОС,ІБТ. – Бур'ян. Д:2): 3 (с. Андріївка, Тар., 1971! Алекс. и др., 1986), 5 (ок. Павлограда, Сидоров, 1897, Прок., 1977), 8 (Ак., 1889, Тар., 1969!), 23 (Прок., 1977), 21 (Кучер., 2000); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14, 19 (Фл. УРСР, т. 2).

1949. *S. viridis* (L.) P. Beauv. – М. зелений (Щ. зеленый). Од., пух/дер., ввр., Т., Og.-MsTr., KsMs., EuT°, He., Anph., Synz. (Bal.). – (Ps)**Ru.** Євр., Аз., Пн. Ам. /∞. – Бур'ян, їст. По всій Д:3) та **Зп:**3): Фл. УРСР, т. 2, Прок., 1977 та інші джерела.

1950. (644). *Sorghum halepense* (L.) Pers.* – Сорго алепське (Сорго алепское). Бр., д/кщ., вр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, He., Anph., Val. – **Ru** (адв.). Тропічні регіони Землі. /ОС. – Карантинний бур'ян. Корм. Д:1): Фл. УРСР, т. 2, Прок., 1977; **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993).

1951. (645). ++ ^ *Stipa asperella* Klokov et Ossycznjuk – Ковила шоретка (Ковыль шершавый). Бр., щ/дер., ввр., НКг., MsTr., Ks., MsT°, He., Anph., Anch.(Gch.) – **StPtr.** Сх. Причорномор'я, ендем. /ІБТ. – Корм., дек. Д:1): 21 (ок. Кр. Рогу, б. Приворотна, Кучер., 2001). К. – 1. Черв. кн. Укр. – II, Зелена кн. Укр.

1952. ++ ^ *S. borysthenica* Klokov ex Prokudin – К. дніпровська (К. днепровский). Бр., щ/дер., ввр., НКг., OgTr., MsKs., MgT°, ScHe., Anph., Anch.(Gch.) – **PsSt.** Ц. Євраз. /ОД,ОС,ДВ,ДС. – Корм., дек. Д: 1 (по р. Оріль, Бельгард, 1938), 2 (Тар., 1983), 3, 5 (Фл. УРСР, т. 2), Костенко, 1935!, ок. с. Андріївка, Тар, 1971!, Кочерезьке лісн-во, Алекс. и др., 1986), 7 (ПЗ Дніпр.-Орільський, Чегорка та ін., 1998), 8 (Днп., Ак., 1889), 9, 12, 14 (Фл. УРСР, т. 2),

К. – 2. **Зп:** 3 (ок. м. Запоріжжя, Клоков та ін., 1976), 19 (Фл. УРСР, т. 2), 7, 8 (Прок., 1977), К. – 2. Черв. кн. Укр. – II.

1953. ++ ^ *S. capillata* L. – К. волосиста (К. волосатик). Бр., щ/дер., ввр., НКг., Ms.-MgTr., Ks., MgT°, He., Anch.(Gch.) – **St.** Ц. Євраз. /∞. – Корм. По всьому регіону, звичайно, **Д:**3), напр., 3, 5 (Присамар'я, Тар., 1983, Алекс. и др., 1986), 7, 8, 17 (Бар., 2000), 9, 14, 19, 21 (Прок., 1977, Кучер., 2001) та ін. К.– 3; **Зп:** 3, 4, 8, 18, 19 (Прок., 1977) та ін. К.– 3. Черв. кн. Укр. К.– III. Фото 40.

1954. ++ ^ # *S. dasyphylla* (Czern. et Lindem.) Trautv. – К. пухнатолиста (К. опушеннолистный). Бр., щ/дер., ввр., НКг., MsTr., Ks., MsT°, He., Amph., Anch. (Gch.) – **St.** Понтично-західносиб. вид. /ОС,ДВ,ДоК,ІБТ. – Корм., дек. **Д:** 3 (ок. с. Андріївка, Алекс. и др., 1986), 9 (ок. с. Горіхове, Кучер., 2004), 13 (ок. с. Біленщина), 21 (ок. Кр. Рога, с. Гейківка). К. – 1. та **Зп:** 10 (Фл. УРСР, т. 2). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – 1. Світ. Черв. сп. К. – R.

1955. ++ ^ *S. lessingiana* Trin. et Rupr. – К. Лессінга (К. Лессинга). Бр., щ/дер., ввр., НКг., MgTr., Ks., MsT°, He., Amph., Anch.(Gch.) – **St.** Понтично-західносиб. вид. /∞. – Корм., дек. По всьому регіону, часто. **Д:**3), напр., 3, 5 (Присамар'я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Тар., 1962, 2001!), 9, 17 (Побережжя Дніпра, Бар., 2000) та ін. К. – 3. **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 4 (Схили до водосх-ща, Бар., 2000) та ін. К. – 3. Черв. кн. Укр. К. – III.

1956. ++ ^ *S. pennata* L. – К. пірчаста (К. перистый). Бр., щ/дер., ввр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Anch.(Gch.) – **St.** Євр., Ц. Аз. /ОС,ДВ,ДоК,ІБТ. – Корм., дек. **Д:** 3 (ок. с. Попасне, Тар., 1964!), 5 (ок. с. Кочережки, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889), 9 (Береги Дніпра. Бар., 2000), 12 (Фл. УРСР, т. 2), 13 (ок. с. Демурено, Красова, 1999!), 21 (ок. м. Кр Ріг, Кучер., 2001), 14 (Ак., 1894). К. – 2. **Зп:** 3 (о. Хортиця), 17 (Фл. УРСР, т. 2), 7 (Прок., 1977). К. – 2. Черв. кн. Укр. К. – II.

1957. ++ ^ *S. pulcherrima* K. Koch – К. найкрасивіша (К. красивейший). Бр., щ/дер., ввр., НКг., MsTr., MsKs., MgT°, He., Amph., Anch.(Gch.) – **PtrSt.** Ц. Євраз., Середзем. /ОС,ДВ,ДС,ІБТ. – Корм., дек. **Д:** 3 (с. Андріївка, Тар., 1999), 9, 21 (Фл. УРСР, т. 2), 14 (б. Вел. Грабове, Бельгард, 1938), 17 (ок. с. Нікольське, Кучер. та ін., 1996!), 18 (с. Миколаївка, Кучер. та ін., 1999!), 19 (б. Крутенька, Хархота, 1981!, Тар., 1999), 20, 21 (Кучер., 2001). К. – 2; **Зп:** 16, 17 (Фл. УРСР, т. 2). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – III.

1958. ++ ^ *S. tirsia* Steven – К. вузьколиста (К. узколистный). Бр., щ/дер., ввр., НКг., MgTr., MsKs., MsT°, He., Amph., Anch.(Gch.) – **St.** Понтично-зах. сиб. вид. /ОС,ДС,ІБТ. – Корм. **Д:**2), 3 (с. Вільне, Алекс. и др., 1983! 1986), 14 (с. Біленщина, Кучер., 2004), 18 (с. Софіївка, Фл. УРСР, т. 2), 21 (Прок., 1977). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – II.

1959. ++ ^ *S. ucrainica* P. Smirn. – К. українська (К. украинский). Бр., щ/дер., ввр., НКг., MgTr., Ks., MgT°, He., Amph., Anch.(Gch.) – **St.** Понтично-Кавк. ендем. /ДВ,ДС,ДоК,ІБТ. – Корм., дек. **Д:**2) 9, 10, 19 (Фл. УРСР, т. 2, Кучер., 2001), 13 (с. Водне), 17 (с. Горіхове), 19 (ок. м. Марганець, б. Глуха, Хархота, 1982, с. Ленінське, Кучер., 2004), 21 (Кр. Ріг, б. Приворотна) та 22 (б.

Кобильна, Кучер. та ін., 1999!, 2001). К. – 1; **Зп:** 18 (Фл. УРСР, т. 2). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – П.

1960. ++ ^ *S. zaleski* Wilensky – К. Залеського (К. Залесского). Бр., щ/дер., вмр., НКр., MsTr., Ks., MgT°, He., Amph., Anch.(Gch.) – **St.** Ц. Євраз. – Корм., дек. **Зп:** 10 (заповідник «Кам'яні Могили», Прок., 1977). К. – 1. Черв. кн. Укр. К. – П.

1961. (646). *Tragus racemosus* (L.) All. – Чіплянка китицева (Козлец кистистый). Од., пух/дер., внр., Т., OgTr., Ks., MgT°, He., Amph., Ерз. – (**PsPtr.**)Ru. (Адв.). Пд. Євр., Середземн., Зах. Аз., (тропічні та субтроп. регіони Ст. Світу). /ІБТ. – Бур'ян. Д: 21 (ок. м. Кр. Ріг, Воробйов, 1949!, м. Інгулець, Тар., 1999! DSU); **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 17, 18, 19 (Фл. УРСР, т. 2).

1962. (647). *Zizania latifolia* Stapf* – Цицанія широколиста (Цицания широколистная). Бр., д/кщ., вр., Hel.(НКр.), MsTr., Нг., MgT°, He., Amph., Val.(Hdch.) – **PrPal.** (Натуралізується). Походить із Сх. Аз. /ОД,ОС. – Корм., їст., лік., берегозахисний, водоохоронний. Д: 8 (ок. Діївки, берег Дніпра, Кучер., 2004), 7 та **Зп:** 4 (Бар., 2000).

135. Родина Potamogetonaceae – Рдесникові (Рдестовые) – 67

1963. (648).+ *Potamogeton acutifolius* Link – Рдесник гостролистий (Рдест остролистный). Бр., к/кщ., вк., пуч/к., вмр., Hd.(hy), MsTr., Ну., MgT°, HeSc., Amph., Hdch. – **Aq.** Пн., Сер. Євр., Середзем. /ОС,ДС. – Корм. Д: 3 (ок. с. Знаменівка, ставок та оз. по другій терасі за Солоним Лиманом, Сідельник, 1946! DSU), 8 (водосх-ще, ок. с. Обухівка, Євдущенко, 1977). К. – 4.

1964. *P. berchtoldii* Fieber – Р. Берхтольда (Р. Берхтольда). Бр., д/кщ., вк., пуч/к., вр., Hd.(hy), MsTr., Ну., MsT°, ScHe., Amph., Hdch. – **Aq.** Голарктика. /ОД,ОС,ДВ,ДС.– Корм., техн. (добриво) Д: 8 (Фл. УРСР, т. 2, о. Шевський на Дніпрі, Сідельник, 1946!), 7 (ок. с. Обухівка) та 8 (Самарські плеси), 9, 17 та **Зп:** 1, 4 (прибережні акваторії, Бар., 2000).

1965. *P. compressus* L. – Р. стиснутий (Р. сплюснутый). Од., Бр., вк., к/кщ., вмр., Т., Hd.(hy), MsTr., Ну., MsT°, HeSc., Amph., Hdch. – **Aq.** Голарктика. /ОД,ОС,ДС. – Корм. Д: 1, 7, 9, 17 (вздовж Дніпра, Бар., 2000), 8 (ок. Днп., в болотах лівого берега Дніпра, Ак., 1989, Фл. УРСР, т. 2, Бар., 2000); **Зп:** 3 (водойми о. Хортиця, Кор., 1993).

1966. *P. crispus* L. – Р. кучерявий (Р. курчавый). Бр., вк., д/кщ., вр., Hd.(hy), MsTr., Ну., EuT°, ScHe., Amph., Hdch. – **Aq.** Плюрирегіональний вид. /∞. – Корм. По всій Д:4), напр., 1, 3, 7, 8 (Ак., 1889, Тар., 1961, 1999! Бар., 2000 та ін., **Зп:** 3 (Кор., 1993, Бар., 2000), 5 (Сидоров, 1897) та ін.

1967. + *P. friesii* Rupr. – Р. Фріса (Р. Фриса). Бр., вк., д/кщ. або без кореневища, вр., (внр.), Hd.(hy), MsTr., Ну., MgT°, ScHe., Amph., Hdch. – **Aq.** Євр., Сиб., Сер. Аз., Пн. Ам. /ОД. – Корм., в/охор. Д: 8 (ПЗ Дніпр.-Орільський, Бар., 2000). К. – 1.

1968. *P. gramineus* L. – Р. злаколистий (Р. злаколистный). Бр., вк., д/кщ., вр., Hd.(hy), MsTr., Ну., MgT°, ScHe., Amph., Hdch. – **Aq.** Євр., Яп., Кит., Пн. Ам. /∞. – Корм. По всій Д:3), напр., 8 (у воді Дніпра, Ак., 1889, Тар., 1983! Бар., 2000), 3 (по Самарі) та 7, 9, 17 (побережжя Дніпра, Бар., 2000). 19 (мис

Доброї Надії, Фл.УРСР, т. 2) та ін. **Зп:** (Пн. частина): 3 (Кор., о. Хортиця, 1993), 1, 4 (Бар., 2000) та ін.

1969. *P. lucens* L. – Р. блискучий (Р. блестящий). Бр., вк., к/кщ., вмр., Hd.(hy), MsTr., Ну., MgT°, ScHe., Amph., Hdch. – **Ақ.** Євр., Зах. Аз., Пн. Афр., Пн. Ам. /ОС. – Корм., техн., в/охор. **Д:3:** 3 (Присамар'я, Ак., 1889, Алекс. и др., 1986), 5 (в р. Самара та Вовча, Тар., 1976!), 8 (Сідельник, 1961!, Євдущенко, Тар., 1978!, Бар., 2000 та ін.), **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 1, 4 (Бар., 2000).

1970. + *P. natans* L. – Р. плаваючий (Р. плавающий). Бр., вк., д/кщ., вр., Hd.(pl-hy), MsTr., Pl.-Ну., MsT°, He., Amph., Hdch. – **Ақ.** Голарктика. /∞. – Корм., лік., дек. По всій **Д:1:** 7 (ок. с. Обухівка, Сідельник, Тар., 1961!), 8 (ок. Дніп., Ак., 1889, Сідельник, 1946! Бар., 2000), 3 (по р. Самара, часто, Ак., 1889), 13 (по р. Саксагань) та К. – 3; **Зп:** 3 (Сидоров, 1897, о. Хортиця, Кор., 1993). К. – 2. (Рис. 17).

1971. + *P. nodosus* Poir. – Р. вузлуватий (Р. узловатый). Бр., вк., кщ., вмр., Hd.(pl-hy), MsTr., MgT°, Pl.-Ну., He., Amph., Hdch. – **Ақ.** Євраз., Пн. Ам., Афр. /ДВ,ДС. – Корм., техн. **Д:2:** 9 (с. Плоско-Осокорівка та проти с. Діброва, 1946! DSU), 14 (гирло р. Домоткань, Кучер., 2004); К. – 2; **Зп:1:** 3 (Фл. УРСР, т. 2). К. – 1.

1972. *P. pectinatus* L. – Р. гребінчастий (Р. гребенчатый). Бр., вк., д/кщ., вмр., Hd.(hy), MsTr., Ну., EuT°, He., Amph., Hdch. – **Ақ.** Плюрирегіональний вид. /∞. – Корм., техн. По всьому регіону, часто: **Д:4:** напр., 3, 5 (Сидоров, 1897, Алекс. и др., 1986), 2 (по р. Оріль, Тар., 1997!), 7, 8, 17 (побережні акваторії, Бар., 2000), 9 (Сідельник, 1946) та ін. **Зп:3:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 1, 4 (Бар., 2000) та ін.

1973. *P. perfoliatus* L. – Р. пронизанолистий (Р. пронзеннолистный). Бр., вк., д/кщ., вр., Hd.(hy), MsTr., Ну., MgT°, ScHe., Amph., Hdch. – **Ақ.** Євраз., Пн. та Ц. Ам., Австрал. /∞. – Корм. По всій **Д:4:** напр., 3, 5 (Алекс. и др., Присамар'я, 1986), 8 (Ак., 1889, Тар., 1977! Євдущенко, 1979! Бар., 2000 та ін.), 1, 7, 9, 17 (Бар., 2000) та ін.; **Зп:** 3 (Хортиця, Кор., 1993), 1, 4 (Бар., 2000).

1974. *P. praelongus* Wulfen – Р. довгий (Р. длиннолистный). Бр., вк., д/кщ., вр., Hd.(hy), MsTr., Ну., MsT°, HeSc., Amph., Hdch., Var. – **Ақ.** Євр. (Сер. смуга), Сиб., Пн. Ам. /ОС. – Корм. **Д:2:** 8 (в Дніпрі в ок. с. Обухівка, Євдущенко, Тар., 1979!), 3 (у водах Самари, Євдущенко, 1970!). Там наявність виду потребує уточнення.

1975. + *P. sarmaticus* Maemets – Р. сарматський (Р. сарматский). Бр., вк., кщ., вмр., Hd.(hy), (Alk.)MsTr., Ну., MsT°, HeSc., Amph., Hdch. – **Ақ.** Зах. Сиб., Казах. /ОС,ДВ. – **Д:1:** 3 (по р. Самарі, Опред..., 1987), 12 (Дубина, Чорна, 1987) – Черв. кн. Дніпроп. обл..., 2010). К. – 0.

1976. + *P. trichoides* Cham. et Schlecht. – Р. волосовидний (Р. волосовидный). Бр., вк., д/кщ., вмр., Hd.(hy), MsTr., Ну., MsT°, ScHe., Amph., Hdch. – **Ақ.** Євр., Афр., Зах. Сиб., Сер. Аз. /ОД,ДВ,ДС,ІБТ. – **Д:1:** 8 (ок. с. Обухівки, Бар., 2000), 17 (с. Бутовичівка, Камишувата Сура, Кучер., 2004), 12 (по р. Вовча, Дубина, Чорна, 1987), 19 (ок. м. Орджонікідзе, зак.

„Богданівський”, в озерах, Тар., 2008!), 20 (у ставку біля с. Запорізьке, Кучер., 2004). К. – 3.

136. Родина Ruppialesae – Рупієві (Руппиевые) – 67

1977. (649). + *Ruppia cirrosa* (Petangna) Grande (*R. spiralis* L.) – Рупія спіральна (Руппия спиральная). Бр., д/кщ., вр., Hd.(hy), AlkTr., Ну., EuT°, ScHe., Hdph., Hdch. – **Aq.** Плюрирегіональний. /OC. – Корм. Д:1), 5 (ок. с. Булахівка, зак. „Булахівський Лиман”, Бар., 2005! – Черв. кн. Дніпроп. обл., 2010), **Зп:** 16, 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974).

1978.+ *R. maritima* L. – Р. морська (Р. морская). Бр., д/кщ., вр., Hd.(hy), AlkTr., Ну., EuT°, ScHe., Hdph.(p.a.), Hdch. – **Aq.** Плюрирегіональний вид. – Корм. **Зп:** 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974), 16 (Фл. УРСР, т. 1), 18, 19 (ККПР, 2012). К. – VU.

137. Родина Sparganiaceae – Їжачкоголовкові (Ежеголовниковые) – 78

1979. (650). *Sparganium emersum* Rehman (*S. simplex* Huds.). – Їжачка голівка зринувша (Ежеголовник всплывший). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., Hel., MsTr., Hg., He., MsT°, Amph., Val.(Hdch.) – **Pal.** Євраз. (помірна смуга). /ОД,OC. – Корм. Д:2): 7 (ок. ПЗ Дніпр.-Ориського, Бар., 2000), 8 (ок. Днп., на лівобережжі, Ак., 1889).

1980. *S. erectum* L. (*S. polyedrum* (Asch. et Graebn.) – Ї. г. пряма (Е. прямой). Бр., д/кщ., пуч/к., вр., Hel., MsTr., Hg., MgT°, He., Amph.(Ah.), Val.(Hdch.), Zch. – **Pal.** Євр., Сиб., Кавк. /∞. – По всій Д:3), напр., 3, 5 (Присамар’я, Алекс. и др., 1986), 7 (ок. с. Обухівка, Сідельник, 1961! Тар., 1973!), 8 (ок. Днп., Євдушенко, Тар., 1980!), 9, 17 та **Зп:** 1, 4 (Бар., 2000), 3 (водойми о Хортиці, Кор., 1993).

1981. + [^] *S. minimum* Wallr. – Ї. г. маленька (Е. маленький). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., Hg., MsT°, He., Amph.(Ah.), Val.(Hdch.) – **Pal.** Голарктика (помірний клімат). /OC. – Д:1), 3, 5 (Присамар’я, Еліашевич, 1927, Альбицька, 1948!, Алекс. и др., 1986, Фл. УРСР, т. 1). К. – 4. Зелена кн. Укр. К. – 2.

138. Родина Typhaceae – Рогозові (Рогозовые) – 78

1982. (651). *Typha angustifolia* L. – Рогіз вузьколистий (Рогоз узколистный). Бр., д/кщ., вр., Hel., MsTr., Hg., EuT°, He., Amph.(p.a.), Anch. – **Pal.** Плюрирегіональний вид. /∞. – По всій Д:4), напр., 8 (ок. м. Днп., Сидоров, 1897, Тар., 1961! Бар., 2000), 3, 5 (Присамар’я, Алекс. и др. 1986) та ін. **Зп:**4), Фл. УРСР, т. 1, 3 (о. Хортиця, Кор., 1993 та ін.)

1983. *T. latifolia* L. – Р. широколистий (Р. широколистный). Бр., д/кщ., вр., Hel., MgTr., Hg., MsT°, He., Amph., Anch. – **Pal.** Голарктичний вид. /∞. – Дек., їст., корм., лік. (проти цукрового діабету), в/охор. По всій Д:3), напр., 3, 5 (Присамар’я, Алекс. и др., 1986), 8 (ок. Днп., Ак., 1889, Сідельник, Тар., 1961, Бар., 2000), 21 (Тар., 1995!) та ін., **Зп:**3): 1, 4 (Бар., 2000), 3 (Кор., 1993) та ін.

1984. *T. laxmanii* Leresch. – Р. Лаксманів (Р. Лаксмана). Бр., д/кщ., вр. Hel., Og.-MsTr.(AlkTr.), MsHg., MsT°, He., Amph., Anch. – **Pal.** Пд., Сх. Євр., Аз. (помірна смуга). /ОС,ОД,ДВ,ДС. – Дек., корм., їст., пергонос. Д:2): 8 (Євдущенко, 1977, Тар., 1981!, Бар., 2000), 7, 9, 17 та **Зп:** 1, 3 (Бар., 2000), 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14, 16 (Фл.УРСР, т. 2) та інші джерела.

139. Родина *Zannicheliaceae* – Цанікелієві (Цанникелиевые) – 67

1985. (652). + *Zannichelia palustris* L. – Цанікелія болотна (Цанникелия болотная). Бр., д/кщ., вр., Hd.(hy), MsTr., Ну., MgT°, ScHe., Hdph., Hdch. – **Pal.** Голарктика, Пд. Ам. /ОС,ДС,ІБТ. – Д:2), 7 (ок. с. Обухівка, Сідельник, Тар., 1961!), 3, 5 (Євдущенко, 1977), 3, 8 (Бар., 2000), 17 (ок. с. Бутовичівка, у р. Комишувата Сура, Кучер., 2004), 21 (ок. м. Кр. Ріг, Сідельник, 194 8!); К.– 4.**Зп:** 17 (ок. м. Мелітополь, Фл. УРСР, т. 1), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974), 18, 19 (ККПР, 2012). К.– VU.

1986. *Z. palustris* L. *subsp. polycarpa* (Nolte) K. Richt. (*Z. major* Voenn. ex Rchb.) – Ц. велика (Ц. большая). Бр., д/кщ., вр., Hd.(hy), AlkTr., Ну., MgT°, He., Hdph., Hdch. – **Aq** (maritima). Євр., Зах. Аз., Яп., Китай. – **Зп:** 16 (Фл. УРСР, т. 1), 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974).

1987. + *Z. palustris subsp. pedunculata* (Rosen et Wahlenb) Hegi – Ц. стеблиста (Ц. стебельчатая). Бр., повз. (д/кщ.), вр., Hd.(hy), Alk.-MgTr., Ну., MgT°, He., Hdph., Hdch., Zch. – **Aq** (maritima). Євраз., Афр. /ОС. – Д:1), 3 (біля Солоного Лиману та с. Животилівка, Сідельник, 1946!), 8 (ок. м. Днп., Бар., 2000); К. – 2; **Зп:**2): 14 (Бердянська коса, Кузмичов, 1974), 17 (Фл. УРСР, т. 1). К. – 2.

140. Родина *Zosteraceae* – Камкові (Взморниковые) – 67

1988. + (653). *Zostera marina* L. – Камка морська (Взморник морской). Бр., д/кщ., вр., Hd.(hy), AlkTr., Ну., MgT°, ScHe., Hdph., Hdch. – **Aq.** (maritima). Узбережжя Євр., Сер. Аз., Пн. Ам. – Корм., техн. **Зп:** 14 (Бердянська коса, Кузмичов, 1974 та вздовж всього узбережжя в Аз. морі. К. – VU.

1989. *Z. noltii* Hornem. – К. мала (В. малый). – Бр., д/кщ., вр., Hd.(hy), AlkTr., Ну., MgT°, ScHe., Hdph., Hdch. – **Aq.** (maritima). Узбережжя Пн., Зах. Євр., Середзем. – Корм., техн. **Зп:** 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974), 16 (Фл. УРСР, т. 1).

Загальна характеристика та аналіз флори регіону

Наведений загальний список рослин регіону вміщує 1992 видів, які відносяться до 5 відділів, 7 класів, 13 підкласів, 63 порядків, 140 родин, 653 родів.

Щодо флори Дніпропетровської області, то тут налічується 1821 видів, які об'єднані у 5 відділів, 7 класів, 126 родин, 607 родів, а 1522 види флори Запорізької області, відповідно – у 5 відділів, 7 класів, 120 родин, 579 родів.

Систематична та біоморфологічна характеристика флори обох областей наведена в таблиці 4 (с. 212).

Меншу загальну кількість видів у флорі Запорізької області можна пояснити:

- по-перше, меншою її територією (27,2 тис. км² проти 31,9 тис. км² Дніпропетровської області);

- по-друге, географічним положенням області, бо з просуванням на південь у межах помірного географічного пояса Євразії загальна маса біострома (і в тому числі фіторізноманіття), як відомо, закономірно падає;

- по-третє, для Дніпропетровщини притаманні більш різноманітні природні умови ніж для Запорізької області, наприклад, число річок довжиною 10 км в останній складає всього 78 проти 145 на Дніпропетровщині (Укр. ССР: Энциклопедический справочник, 1987), що є передумовою для формування більшої кількості типів рослинності (байрачних, долинних лісів, лук, борового комплексу, боліт, солончаків, водойм та ін.); до цього ж у Запорізькій області в зв'язку з більш рівнинним рельєфом рівень сільськогосподарського освоєння земель дещо вищий (87,9% проти 85,6% у Дніпропетровської області);

- по-четверте, рівень вивченості флори тут, можливо, трохи нижчий.

Співвідношення кількості (тільки дикорослих видів) однодольних і дводольних у флорі Дніпропетровської і Запорізької областей відповідно складає 1: 3,72 та 1: 3,24, а, наприклад, для сусідніх Донецької та Луганської областей 1: 3,9 (Кондратюк та ін., 1985), для флори України в цілому 1:4,3, для Польщі 1: 3,4, для Литви 1:2,9 (Природа України, 1985). Таким чином, наші дані добре вписуються в загальний ряд показників і є типовими для помірного поясу Євразії.

Коефіцієнти загальності флор, що вивчаються (обчислені за Жаккаром, 1902), складають на рівні видів лише 61,5%, а на рівні родів – 83,9%. Досить велика розбіжність коефіцієнтів свідчить про значну своєрідність кожної із флор, до того ж вони частково відносяться до різних флористичних округів і навіть флористичних районів (Рис. 3). Саме вищезазначеним обумовлена необхідність вивчення їх окремо, як це зроблено в цій роботі.

Важливою характеристикою систематичної структури флори вважається послідовність розташування у її списку 10–20 найбільших родин у порядку зменшення кількості видів у них (табл. 2).

Таблиця 2

**Кількісна характеристика найбільших родин флор областей
(Дніпропетровської - Д: і Запорізької - Зп:)**

Назва родини	Д:	Ранг родини/ кількість дикорослих видів (% від флори)	Кількість родів у родині (% від їх кількості)	Зп:	Ранг родини/ кількість дикорослих видів (% від флори)	Кількість родів у родині (% від їх кількості)
Asteraceae	''	1/ 251 (13,80)	82 (12,83);	''	1/185 (13,32)	63 (10,88)
Poaceae	''	2/ 142 (7,86)	57 (8,92);	''	2/ 130 (8,86)	53 (9,15)
Fabaceae	''	3/ 115 (6,32)	28 (4,38);	''	3/ 93 (6,30)	23 (3,97)
Caryophyllaceae	''	4/101 (5,50)	34 (5,32)	''	5/ 82 (5,59)	30 (5,18)
Brassicaceae	''	5/98 (6,32)	41 (6,42);	''	4/ 86 (5,84)	43 (7,43)
Rosaceae	''	6/ 88 (4,78)	21 (3,28);	''	7/ 66 (4,51)	20 (3,45)
Lamiaceae	''	7/ 80 (4,40)	37 (5,79);	''	6/ 59 (4,03)	26 (4,49)
Cyperaceae	''	8/ 65 (3,57)	11 (1,72);	''	11/ 45 (3,03)	11 (1,90)
Scrophulariaceae	''	9/ 65 (3,57)	15 (2,35)	''	8/ 57 (3,88)	15 (2,59)
Apiaceae	''	10/ 64 (3,52)	37 (5,79)	''	9/ 54 (3,66)	26 (4,32)
Chenopodiaceae	''	11-12/ 49 (2,75)	15 (2,35)	''	10/ 51 (3,52)	17 (2,94)
Ranunculaceae	''	11-12/ 49 (2,70)	17 (2,66)	''	12/ 37 (2,53)	15 (2,52)
Boraginaceae	''	13/ 37 (2,00)	17 (2,66)	''	13/ 36 (2,47)	18 (3,11)
Polygonaceae	''	14/ 35 (1,93)	9 (1,41)	''	14/ 29 (1,97);	7 (1,81)
Rubiaceae	''	15/ 31 (1,70)	3 (0,49)	''	15-16/ 22(1,48)	3 (0,52)
Alliaceae		16/ 21 (1,12)	1 (0,015)	"	18/13 (0,09)	1 (0,175)
Violaceae	“	17/ 20 (1,15)	1 (0,015)	“	17/ 16 (1,09)	1 (0,175)
Salicaceae	''	18/ 20 (1,10)	2 (0,31)	''	15-16/ 22(1,48)	2 (0,35).
Plantaginaceae		19/ 18 (0,099)	1 (0,015)	“	20/ 10 (0,07)	1 (0,175)
Liliaceae	''	20/ 12 (1,10)	3 (0,31)	''	19/ 12 (2,33)	3 (0,52)

Загальні якісні і кількісні характеристики флор, що вивчаються є досить типовими для Бореальної флористичної області, бо їх домінуючі родини (Asteraceae та Poaceae) займають аналогічне положення як і у її „діагностичному” списку домінуючих родин. Поряд з цим у флорі Запорізької області ще є ознаки Середземноморської флористичної області, на що вказує таке ж саме положення двох родин (Scrophulariaceae та Ranunculaceae) нашої флори, яке вони займають і в типовому списку флори Середземномор'я.

Отримані дані також добре співвідносяться із загальною флорою України (Определ., 1987). Щодо підвищення ролі Brassicaceae та зниження ролі Rosaceae та Cyperaceae у флорі Дніпропетровської і, особливо Запорізької області, у порівнянні з флорою України то це неважко пояснити як

відповідним складом гігроморф видів у цих родин, так і специфічними степовими та південностеповими ксеротичними умовами.

У флорі Дніпропетровщини родини, які займають десять перших місць за кількістю видів об'єднують 1005 видів (55,28% цієї флори), а двадцять перших родин – 1371 вид (75,41%). 10 родин мають по 50 і більше видів, а у 5 родин їх по 25 і більше видів. До трьох перших родин списку відносяться 508 видів (27,92%).

У флорі Запорізької області відповідно в 10 перших родин 950 (64,45%), 10 родин мають по 50 і більше видів, а ще в 4 – по 25 і більше видів. Перші 3 родини флори області об'єднують 408 види (27,68,%). Все це свідчить про те, що флора цих областей вивчена досить повно. Відносна кількість родів у відповідних родин флор обох областей майже однакова. Найбільші родини в них *Asteraceae*, *Poaceae*, *Brassicaceae*, *Caryophyllaceae* та ін.

Послідовність розміщення родин у флорах обох областей ідентична до 3 ранга, а з 4 позиції у флорі Запорізької області вище піднялись у списку родини *Apiaceae* та *Chenopodiaceae*, а родини *Caryophyllaceae* та *Rosaceae* глибоко низили свій ранг відносно позицій цих родин у списку флори Дніпропетровщини (табл. 2). до 6-ої позиції ідентичні з флорою Дніпропетровщини, а з 7-ої тут вище піднялись *Scrophulariaceae*, *Apiaceae* та *Chenopodiaceae* (Табл. 2).

Відносна кількість родів у відповідних родин флор обох областей майже однакова. Найбільші родини в них *Asteraceae*, *Poaceae*, *Brassicaceae*, *Caryophyllaceae* та ін.

Систематична структура флори проявляється також при розміщенні найбільших родів за кількістю в них видів у напрямку зменшення цього об'єму (табл. 3), а також у кількості видів, які входять до перших 10 родів. Цей показник для флори Дніпропетровщини дорівнює 216 видів (12,84%), а у перших 6 родах по 20 і більше видів, тут найбільший рід *Carex* (41 вид), у склад якого входить значна кількість вологолюбивих видів і, саме цим можна зв'язати вихід роду *Carex* на перше місце, а також пояснити менш посушливим кліматом, ширшою річковою мережею, а також, можливо, вищим ступенем вивченості загальної флори області. Це також стосується родів *Centaurea*, *Euphorbia*, *Rosa*, *Potamogeton* та ін., ранги яких дещо вищі ніж у флорі Запорізької області.

Щодо флори Запорізької області, то тут у перших 10 родах 184 види(12,09%), а по 20 і більше видів у 5 перших родах. Найбільший рід тут *Astragalus* (24 види) із значною кількістю видів-ксерофітів. Закономірно більш високий ранг займає рід *Chenopodium* з солестійкими видами та рід *Gagea*, цибулинні види якого вказують на більшу посушливість клімату (табл. 3).

Все це свідчить про те, що флора цих областей вивчена досить повно.

Таблиця 3

**Кількісна характеристика найбільших родів флор областей
(Дніпропетровської - Д: і Запорізької - Зп:)**

Назва роду	Д:	Ранг роду/ кількість дикорослих видів у роді (% від кількості видів у флорі)	Зп:	Ранг роду/ кількість дикорослих видів у роді (% від кількості видів у флорі)
Carex (осока)	``	1/41(2,25);	``	1/27 (1,83);
Centaurea (волошка)	``	2/ 28 (1,54);	``	6-7/ 17 (1,13);
Veronica (вероніка)	``	3-4/ 27 (1,49);	``	2-3/21 (1,42);
Rosa (шипшина)	``	3-4/ 29* (1,59);	``	13-14/ 13 (0,88);
Galium (підмаренник)	``	5/ 25 (1,38);	``	2-3/ 21 (1,42);
Astragalus (астрагал)	``	6-8/ 22 (1,21);	``	5-6/17 (1,15);
Potentilla (перстач)	``	6-8/ 22 (1,21);	``	4/ 20 (1,36);
Allium (цибуля)	``	6-8/ 22 (1,21);	``	10-12/ 14 (0,95);
Dianthus (гвоздика)	``	9-11/ 21 (1,16);	``	7-9/ 16 (1,08);
Euphorbia (молочай)	``	9/ 21 (1,16);	``	7-9/ 16(1,08);
Viola (фіалка)	``	11/ 20 (1,10);	``	7-9/ 16 (1,08);
Trifolium (конюшина)	``	12/ 16 (0,88);	``	10-12/ 14 (0,95)
Artemisia (полин)	``	13/ 15(0,83);	``	13-14/13(0,88)
Potamogeton (рдест)	``	14-16/ 14 (0,77);	``	21/ 9(0,61)
Ranunculus (жовтець)	``	14-16/ 14 (0,77);	``	17-19/ 10 (0,68)
Chenopodium (лобода)	``	14-16/ 14(0,77);	``	5-6/ 17(1,15);
Salix (верба)	``	17-20/13(0,93);	``	15-16/ 12 (0,81);
Lathyrus (чина)	``	17-20/ 13 (0,72);	``	22/ 6 (0,40);
Vicia (горошок)	``	17-20/ 13(0,72);	``	15-16/ 12 (0,85);
Gagea (зірочки)	``	17-20/ 13(0,72);	``	17/ 11(0,93).
Plantago (подорожник)		21/12 (0, 66)		18-19/ 10 (0,70)
Poa (тонконіг)	``	22/ 10(0,55);	``	18-19/ 10 (0,70);

*Тут включені два види *Rosa*, які зустрічаються тільки в культурі.

Таким чином, порівняння флор, що вивчаються за родовою структурою показало, наприклад, що на перше місце у флорі Запорізької області вийшов рід *Astragalus* з багатьма його видами-ксерофітами, які віддзеркалюють, зокрема, посушливість місцевого клімату, а ранги родів *Allium* та *Gagea* – загальну тенденцію збільшення ролі геофітів з просуванням до більш посушливих регіонів. А певне підвищення видового складу роду *Chenopodium* і взагалі родини лободових, у складі яких багато видів-галофітів, можна пов'язати зі збільшенням площ засолених земель, в тому числі в приморських районах Запорізької області у порівнянні з Дніпропетровською свідчить підвищення рангу роду *Chenopodium* з багатьма видами-галофітами і таке ін.

Таблиця 4

**Систематична та біоморфологічна структура флори
Дніпропетровської (Д:) та Запорізької (Зп:) областей**

Відділи та класи	Області	Біоморфи рослин та життєві форми, кількість видів (% від загальної кількості у флорі)							Всього
		Дерева	Кущі	Кущики	Напівкущі	Трави багаторічні	Трави дворічні	Трави однорічні	
Відділ Lycorodiphyta	Д:					3 0,18%	–	–	3,0 (0,18%)
	Зп:					–	–	–	–
Відділ Equisetophyta	Д:		–	–		9 0,47	–		9 0,47%
	Зп:					4 0,27			4 0,27%
Відділ Polypodiophyta	Д:					17 0,93		1 0,06	18 0,99
	Зп:					16 1,08		1 0,07	17 1,10%
Відділ Pinophyta	Д:	2 0,06		1 0,06					3 0,16
	Зп:	1 0,07		1 0,07					2 0,14%
Відділ Magnoliophyta:	Д:	63 3,50	73 4,1	6 0,35	30 1,72	1038 58,1	125 7,0	461 25,3	1788 98,19%
	Зп:	52 3,46	65 4,33		28 1,87	827 55,2	114 7,6	414 27,61	1499 98,49%
Клас Magnoliopsida	Д:	62 3,5	73 4,10	5 0,30	31 1,72	732 41,06	125 7,01	392 22,01	1420 79,74%
	Зп:	51 3,45	65 4,4	–	28 1,89	548 37,05	113 7,64	359 24,20	1164 77,35%
Клас Liliopsida	Д:	–	–	–	–	310 17,05		58 3,21	368* 20,26%
	Зп:	–	–	–	–	279 18,90	1 0,07	55 3,72	335 22,35%
Всього	Д:	60 3,50	69 4,02	6 0,35	29 1,72	1006 58,70	118 6,90	426 24,90	1821 100,0%
	Зп:	52 3,41	65 4,27	1 0,67	28 1,84	847 55,65	114 7,49	415 27,27	1522 100,0%

Вивчення життєвих форм рослин у флорі регіону, а також їх співвідношення у флорах Дніпропетровської та Запорізької областей показало, що вони взагалі досить близькі як між собою, так і до флор помірних широт Європи і в тому числі України. Так, наприклад, кількість багаторічних трав у флорі Дніпропетровщини складає 58,7%, у флорі України – 63,15), дворічників відповідно 6,9 та 7,27%, однорічників 24,9 та 27,75%, а у складі кущів, кущиків та напівкущів спостерігається майже повна аналогія

(6,07% проти 6,15). Щодо Запорізької області, то тут, дещо зменшується кількість дерев та збільшується відсоток однорічних трав, що можна пояснити більш посушливим загальним кліматом, хоч співвідношення життєвих форм залишається майже аналогічним. Збільшення кількості деревних видів у флорах Дніпропетровської та Запорізької областей (відповідно 3,5 та 3,41%) проти 1,65% видів у Флорі України (тільки дикорослих), виникло за рахунок включенням в їх перелік кількох інтродуцентів (табл. 4).

Таблиця 5

Співвідношення основних ценоморф у флорах Дніпропетровської (Д:) та Запорізької (Зп:) областей

Області	Основні ценоморфи та їх амфіценозні види									
	Степан-ти (St.)	Сильванти (Sil.)	Петрофіти (Ptr.)	Пратанти (Pr.)	Палюдан-ти (Pal.)	Акванти (Aq.)	Псамофіти (Ps.)	Галофіти (Hal.)	Рудеран-ти (Ru.)	Культуран-ти (Cul.)
Д:	339 18.66	272 (14,93)	86 (4,87)	359 (19,76)	121 (6,70)	42 (2,38)	128 (7,04)	61,0 (3,46)	305 (16,78)	103 (5,67)
Зп:	311 (21,10)	178 (12,07)	60 (1,67)	261 (17,71)	84 (5,69)	38 (2,58)	126 (8,55)	70 (4,75)	265 (17,98)	106 (7,19)

Як видно з таблиці 5, серед ценоморф флори Дніпропетровської області переважають степанти – види *зонального* типу рослинності та пратанти – *азонального* типу (види заплавних луків), а сильванти – види *екстразонального* типу значно поступаються своєю кількістю. Що стосується інших типів азональної рослинності (псамофіти, петрофіти, палюданти та акванти), а також видового складу *інтразональної* рослинності (солончакової), то вони флористично досить збіднені. А бур’янистих видів та вихідців з культури досить багато.

У флорі Запорізької області співвідношення ценоморф майже таке, як і у флорі Дніпропетровщини, але тут спостерігається деяка тенденція до збільшення ролі степантів, псамофітів та галофітів, а сильвантів та петрофітів стає відносно менше (табл. 5).

В загальний список рослин „Флори...” включені також деякі види – вихідці з культури (Cul.), які майже повністю або частково здичавіли чи мають тенденцію до натуралізації: спонтанно відновлюються насінням або вегетативно за межами оброблюваних ґрунтів. Хоч ці види мають різний ступінь натуралізації, ценотичне та географічне минуле, тут вони об’єднанні за загальним джерелом поповнення місцевої флори – через культивування.

Міграція рослин, розселення видів на нові території існувала завжди. Цей процес вважається одним із пускових механізмів в еволюції рослинного

світу. Але сучасні величезні масштаби та небачена інтенсивність цих процесів, безумовно, несуть значну загрозу довкіллю.

Неконтрольовані інвазії все нових та нових рослин на нові для них території, особливо видів небезпечних для сільськогосподарських культур, тварин та людини веде до біологічного забруднення довкілля, в тому числі загрожує порушенням та зруйнуванням унікальної аборигенної рослинності.

Усі наслідки цих процесів навіть важко передбачити, бо вони можуть бути пов'язані із значними економічними збитками (Корнусь, 1971, Протопопова, 1973), бути поштовхом до прискорення глибоких змін рослинності, до загальної глобальної екологічної кризи (Юрцев, 1982).

Адвентна фракція флори регіону досить численна (загалом складає 17,16%), для Дніпропетровської області 313 видів, для Запорізької – 253 видів. У таксономічному відношенні адвенти флори, що вивчається, відносяться до 44 родин. Найбільше їх у *Asteraceae* (41), *Brassicaceae* (24), *Poaceae* (22), *Caryophyllaceae* (12), *Fabaceae* (11), *Apiaceae* (8), *Malvaceae* (8), *Amaranthaceae* (6), *Salicaceae* (5) та ін. У таксономічному відношенні адвенти флори, що вивчається, відносяться до 44 родин.

В результаті вивчення типів рослин за **вегетативною рухливістю** та їх кількісного співвідношення у флорах Дніпропетровської (Д:) і Запорізької областей (Зп:) встановлено, що воно майже однакове при значному переважанні вегетативнонерухливих. У Дніпропетровській області: вегетативнонерухливих – 980 видів (53,86%), вегетативно-малорухливих – 415 видів (22,84%), вегетативнорухливих – 373 (20,55%), невизначені складають – 50 (2,75%).

У Запорізькій області: вегетативнонерухливих – 850 видів (57,85%), вегетативно малорухливих – 306 видів (20,73%), вегетативнорухливих – 296 видів (20,12%), невизначених – 22 видів (1,5%), тобто спостерігається тенденція до збільшення чисельності вегетативнонерухливих за рахунок зменшення доли інших типів, бо тут успішному розвитку та розповсюдженню вегетативнорухливих та вегетативномалорухливих не сприяє, зокрема, більш посушливий клімат та ґрунти південних степів.

До категорії „не визначених” включені види з нестабільними пристосуваннями до певного типу вегетативного розмноження, наприклад, *Artemisia absinthium*, у якої на сухих ґрунтах кореневище не формується і вона як стрижньокаренева рослина відноситься до вегетативнонерухливих, а на вологих ґрунтах у неї формується кореневище різної довжини (Тарасов, 1978а), і рослину можна віднести, відповідно до коротко- і навіть довгокореневищних, тобто вегетативномалорухливих або вегетативнорухливих. Інший приклад з вівіпарними рослинами, зокрема, видами цибулі (*Allium oleracea* або *A. sativum*), у яких цибулинки, призначені для вегетативного розмноження, формуються високо на стеблі (під суцвіттям або у суцвітті) і можуть реалізувати своє призначення після відмирання стебла, але невідомо як далеко від материнської особини вони попадають на ґрунт і проростуть.

Як відомо, *фактор запилення* та запліднення у житті сучасних рослин має надзвичайно велике значення, а у еволюційному минулому навіть визначив генеральний напрямок розвитку покритонасінних рослин та сприяв їх біоморфологічній диференціації, збільшенню фіторізноманіття, тощо.

В процесі всебічного аналізу даної флори для кожного виду рослин на основі літературних джерел та спостережень автора визначений спосіб (тип) запилення у покритонасінних рослин та запліднення у вищих спорових. Крім того з'ясоване кількісне співвідношення рослин, які запилюються абіотичними та біотичними факторами. Із багатьох відомих типів запилення (по К.Фегрі, 1982) їх близько 20, але тут при аналізі виділені тільки чотири узагальнених (табл. 6).

Таблиця 6

Співвідношення основних типів запилення рослин у флорах Дніпропетровської (Д:) та Запорізької (Зп:) областей

Області	Типи запилення (полленохорія)				Гаметохорія (запліднення)
	Автогамія (Ah.)	Анемофілія (Anph.)	Ентомофілія (Enph.)	Гідрофілія (Hdph.)	Гідрогаметогамія (HdGg.)
Д:	100 {29*}(5,50%)	361(1986%)	1341(73,76%)	22 (1,21%)	27 (1,48%)
Зп:	83 {17*}(5,63%)	299(20,28%)	1078(73,13%)	21 (1,42%)	13 (0,82%)

*Факультативне самозапилення як запасне у деяких рослин-анемофілів, ентомофілів та гідрофілів.

Щодо спорових рослин, для яких запилення, як таке, не притаманне, то тут зазначено процес запліднення під назвою *гідрогаметогамія* (HdGg.), який відбувається в межах заростків рослин у водному середовищі.

Однією з найбільш важливих характеристик біоекології видів рослин, безумовно, є також їх пристосування до розповсюдження діаспор (об'єктів та засобів) рослин – *діаспорохорія*.

В процесі еволюції у рослин виникли та розвинулись найрізноманітніші адаптації до розповсюдження їх діаспор, бо в разі ефективної дисемінації це не тільки забезпечує розширення та стабілізацію ареалу відповідних видів, але й гарантує надійну їх участь у фіто- та біоценозах.

При опрацюванні цієї проблеми у даній роботі була творчо розроблена робоча схема відповідних характеристик видів та їх аналізу (табл. 1, Ж) на основі спеціальної літератури (Левіна,1957, Голубев, 1981, Артюшенко, Федоров, 1986) та надбань автора (Тарасов, 1981, 1999).

В даній роботі для кожного виду рослин визначений тип дисемінації (природна адаптація до розселення), проведений їх кількісний аналіз у флорах Дніпропетровської та Запорізької областей (Табл. \).

Необхідно пам'ятати, що при господарській діяльності людини багато рослин, які попадають у різні штутні процеси можуть різко змінити інтенсивність та напрямок розселення, не зважаючи на свої природні адаптації. Наприклад, це відбувається при іригації, транспортних роботах, при внесенні органічних добрив, тощо.

В процесі еволюції у рослин виникли та розвинулись найрізноманітніші адаптації до розповсюдження їх діаспор, (об'єктів та засобів) рослин – діаспорохорія, бо в разі ефективної дисемінації це не тільки забезпечує розширення та стабілізацію ареалу відповідних видів, але й гарантує надійну їх участь у фіто- та біоценозах. Як видно з табл. 7, серед видів даної флори кількісно переважають рослини-балістохори, діаспори яких розкидаються пружними стеблами та плодоніжками при поштовхах з боку поривів вітру (у анемобалістів) або тварин (у зообалістів). Друге місце займають анемохори. Участь інших діаспорохорів незначна. Автори деяких видань, наприклад, Екофлори рослин України, 2000, рослини-балісти об'єднують з анемохорами, що на нашу думку не зовсім коректно, бо у типових анемохорів діаспори мають засоби для перельоту (чубки на плодах або насінинах, крильця, тощо), а у балістів такого немає.

Таблиця 7

Співвідношення основних діаспорохорів (типів дисемінації) у флорах Дніпропетровської (Д:) та Запорізької (Зп:) областей

Області	Діаспорохори, кількість видів (%)								
	Автохори (Ach.)	Анемохори (Anch.)	Первольвенти (Perv.)	Барохори (Bar.)	Балісти (Bal.)	Гідрохори Hdch.	Епізоохори (EpZ.)	Ендозохори (EndZ)	Мірмекохори (Mirmch.)
Д:	89 (4,90)	305 (16,78)	30 (1,65)	120 (6,60)	1007 (55,04)	83 (5,65)	16 (0,88)	18 (0,99)	19 (1,05)
Зп:	62 (4,21)	215 (14,59)	30 (2,04)	102 (6,92)	851 (57,74)	83 (5,77)	3 (0,07)	7 (0,47)	17 (1,53)

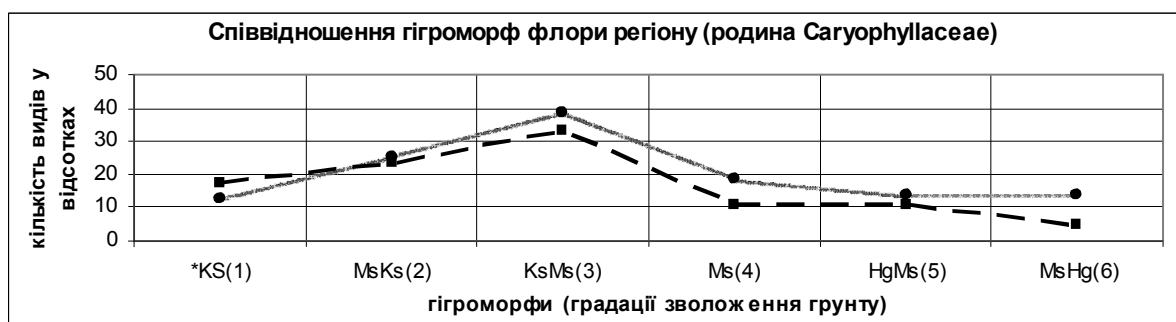
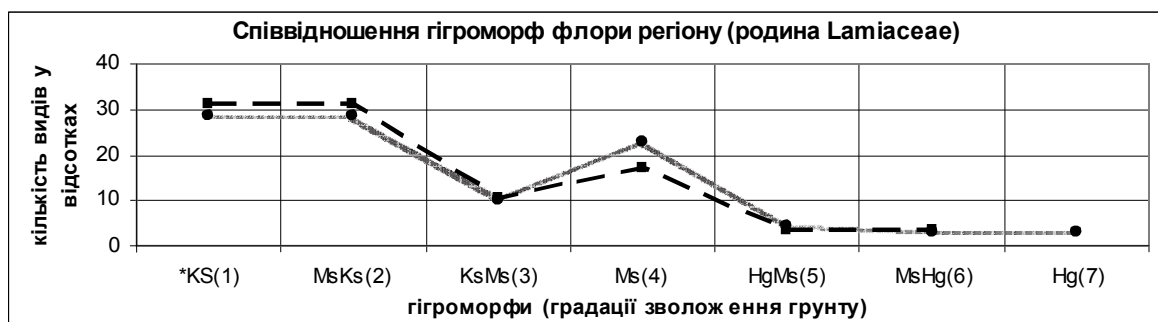
Спектри гігморф певних таксонів флори конкретної території можна розглядати як узагальненні **індикатори гігроклімату**.

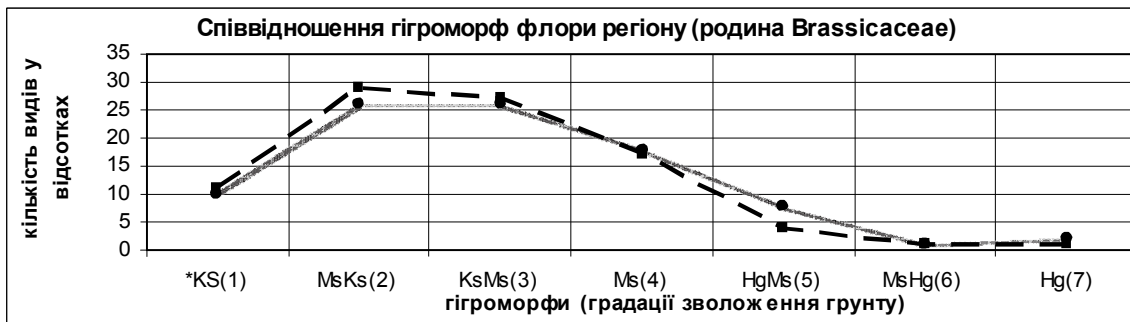
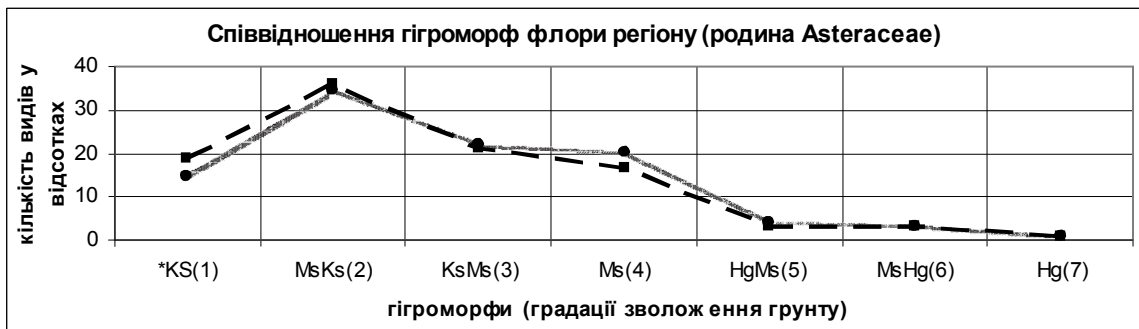
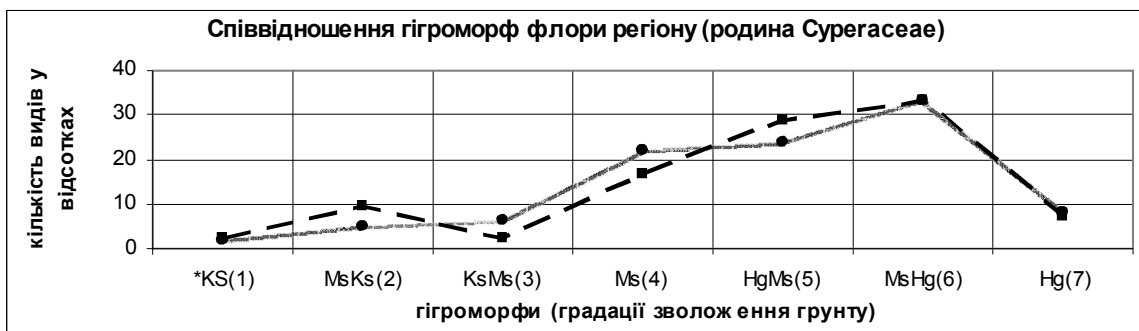
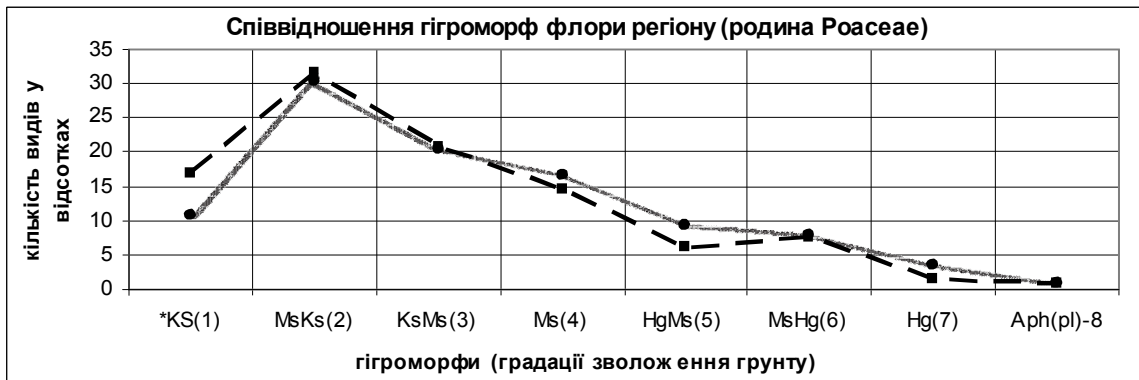
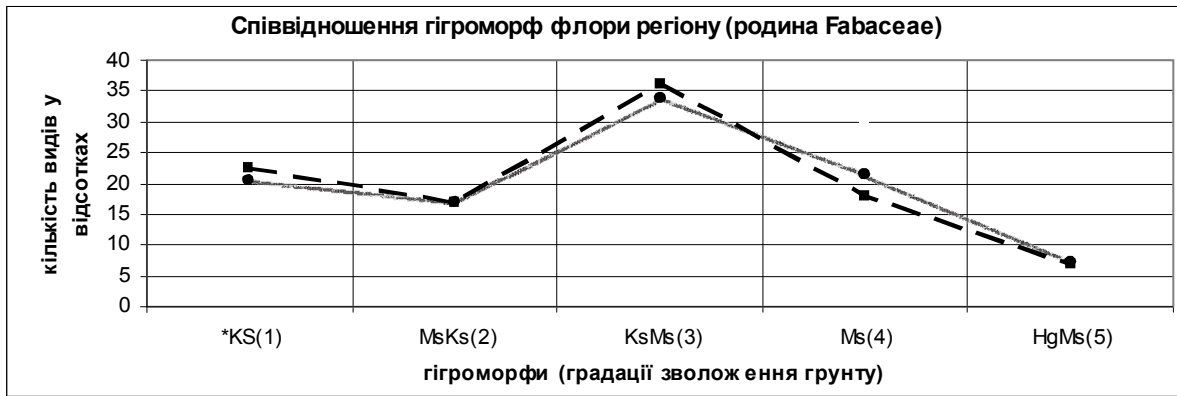
В результаті проведеного екологічного аналізу флори, зокрема, визначені деякі тенденції та сутність змін у її видовому складі у широтно-зональному аспекті. Для цього було достатньо, на нашу думку, вивчити співвідношення, насамперед, гігморф видів (їхніх ценопопуляцій) хоч би кількох найбільших родин флори на фоні, в даному разі, помірного географічного поясу, де загальний клімат закономірно і поступово змінюється при відносно рівнинному рельєфі саме на довготі Дніпропетровської та Запорізької областей. Тут на південь від середньої тайги до зони пустель фактор зволоження території, який вимірюється показниками так званого *гідротермічного коефіцієнта (гтк)*, стає контролюючим як для розвитку всього біоценозу (Мильков, 1980), так і для рослинності та флори зокрема.

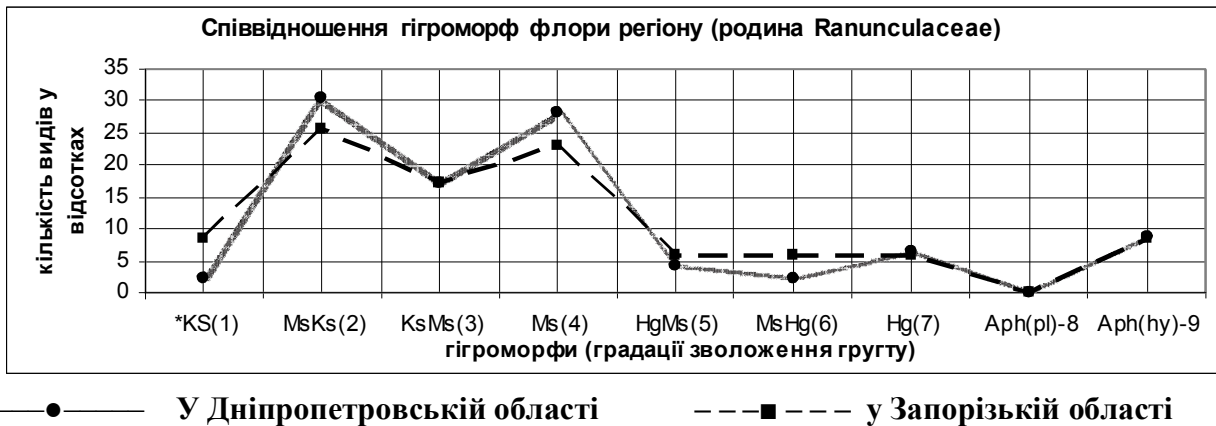
На території регіону «Флори...» від північної границі Дніпропетровщини до півдня Запорізької області, тобто на протязі майже трьох географічних градусів (близько 290 км) значення *гтк* закономірно та суттєво змінюється

(від 1:1,5 до 1:3). Кількісне співвідношення (у %) гігоморф видів у певної родини у вигляді спеціального спектра (кривої на графіку або ряду відповідних чисел) можна одержати як для родини з усіма її відомими видами – *загальний спектр гігоморф* (ЗСГ) родини або роду, який може мати в основному теоретичне значення, так і для певної частини видів цієї родини в межах флори великого регіону, наприклад усїєї Східної Європи або флори України – *регіональний спектр гігоморф* (РСГ) родини, або ж у межах місцевої флори, наприклад, області – *спектр гігоморф місцевої флори* (МСГ) родини.

При порівнянні спектрів одного рівня виявляється різниця у складі та співвідношенні гігоморф, яка є досить специфічною для кожної родини. Крім іншого ця різниця в певній мірі, може слугувати ботанічним та еколого-географічним індикатором загальних гідротермічних особливостей клімату регіону, де досліджується флора. Наприклад, у місцевому спектрі гігоморф МСГ–1 родини *Roaseae* у флорі Запорізької області ксерофітів (Ks) явно більше ніж у флорі Дніпропетровської області (МСГ–2) цієї ж родини і це значить що в межах МСГ–1 клімат більш посушливий, різниця дефіциту зволоження вищезгаданих територій приблизно відповідає розмірам (у %) кількості в них ксерофітів.

Рис. 4. Співвідношення гігморф у флорі Дніпропетровської області (північна частина регіону) та Запорізької області (південна частина)

Умовні позначення: *1 (0–дуже сухий + 0–1 – сухий тип зволоження ґрунту або субстрату за О.Л. Бельгардом, 1962 із доповненнями), 2 (1– сухуватий), 3 (1–2 –свіжуватий), 4 (свіжий), 5 (вологий), 6 (вогкий), 7 (змінно мокрий), 8 – 9 – мокрий (водяний)

Таким чином, подібно до того, як за спектром раункієрівських життєвих форм рослинного покриву можна одержати уявлення про особливості загального клімату відповідного регіону, так і за співвідношенням у спектрі гігморф видів тієї чи іншої родини у флорі, що вивчається, можна отримати суттєву інформацію про узагальнений гігроклімат з урахуванням усіх екоотопів території даної флори та визначити ступінь його відповідності складу гігморф певної родини до нього.

Для одержання більш поглибленої інформації про причини наявної кількісної участі видів родини у складі даної флори необхідне ще й порівняння МСГ цієї ж родини з її РСГ, по можливості, кількох різних більш віддалених одного від другого регіонах.

На основі аналізу гігморф десяти найбільших родин флори регіону побудовані порівняльні графіки, з яких видно, що майже у всіх цих родин в обох областях переважають мезоксерофіти та ксеромезофіти особливо в родин *Brassicaceae*, *Poaceae*, *Asteraceae*, *Caryophyllaceae*, а відносна кількість (у %) інших гігморф поступово зменшується як у бік ксерофітів, так і в напрямку мезофітів та ще більш вологолюбних видів (див. Рис. 4).

Деяке відносне переважання кількості видів–ксерофітів в усіх родин, які складають основу зональної флори Запорізької області в порівнянні з цими показниками флор Дніпропетровщини можна пояснити зростанням дефіциту вологи в кліматі при просуванні на південь регіону, бо ці види краще адаптовані до даних умов.

Щодо значної кількості більш вологолюбних видів, на які особливо богата, наприклад, родина *Superaceae* в обох флорах (Рис. 4), то це легко

пояснити тим, що вони входять переважно до складу азонільних (лучних, болотних, водних) фітоценозів, які сформувались в умовах додаткового забезпеченого ґрунтового зволоження.

Специфіка інших родин флори регіону проявляється в більшому реагуванні на зміни клімату через кількісні зміни інших гігроморф, наприклад, мезофітів (Ms) у ролинах *Lamiaceae*, *Caryophyllaceae* тощо (рис. 4).

Різні родини на основі типів їхніх гігроспектрів можна певним чином групувати для визначення тих чи інших закономірностей формування та особливостей регіональних флор.

При складанні спектрів гігроморф родин певної флори в ній, звичайно, виявляється основна екологічна група (групи) видів, що дає підстави для з'ясування напрямку подальших поглиблених еколого-флористичних досліджень.

Із загального списку флори регіону виділені **рідкісні та зникаючі види**, які в тій чи іншій мірі потребують заповідної охорони. Починаючи з 1983 року, коли був опублікований перший список таких рослин для Дніпропетровської області із 130 видів (Тарасов, 1983) та в наступних роботах унаслідок поглибленого та ретельного вивчення стану флори на фоні безупинного зникнення раритетних видів цей список поступово збільшується (Тарасов, 1995 – 197 видів, у 1999 р. – 323 види, Кучеревський, 2001 р. – 335 видів, Тарасов, 2003р. – 334 видів).

Між тим, після всебічного вивчення флори Дніпропетровщини щоб обґрунтувати необхідність збереження та відновлення її кількісного та якісного різноманіття складено додатковий список із багатьох досить вразливих видів рослин, які заслуговують на проведення моніторингу їх ареалів та стану популяцій і вже зараз складають своєрідний «резерв» рідкісної флори (Додаток 3, с. 227). Нажаль, деякі із цих видів, вірогідно, вже зникли.

З таблиці 5 видно, що на території Дніпропетровської області найбільше рідкісних рослин відносяться до дводольних, яких в офіційному Червоному списку налічується 190 та ще рекомендовано автором 57 (число в дужках), до однодольних – 49 і 14 ще рекомендовано, а до спорових – 19, та ще додатково чотири (*Diphasiastrum complanatum*, *Equisetum fluviatile*, *E. pratense* *E. variegatum*), до голонасінних – 1. Таким чином усього тут 334 видів вищих рослин, які потребують охорони (19,5% від загальної кількості видів).

Структура рідкісної флори областей більш менш схожа за всіма рівнями охорони, хоч і відрізняється кількісно, наприклад, значним переважанням на Дніпропетровщині видів категорії «0» – мабуть зниклих (43 види, в Запорізькій області лише 7), а також загальним числом рекомендованих до охорони видів тощо. Всього в області 220 видів вищих рослин, які потребують охорони (14% від загальної кількості).

Для видів Європейського та Світового Червоних списків, що зустрічаються в межах Дніпропетровської та Запорізької областей і не включені до Червоної книги України статус їх охорони визначено на загальних принципах у межах кожної з областей, при цьому збережений і

вихідний статус охорони у відповідних списках. Наприклад, (один з 7 видів Європейського Червоного списку) у флорі Дніпропетровської області жовтозілля дніпровське (*Senecio borysthenicus* має загальний статус охорони – R (рідкісний), а у флорі Дніпропетровщини як рідкісний (К. – 3) або як невизначений вид – К. – 4.

У зв'язку з цим необхідно скласти новий офіційний список видів, рекомендованих для охорони з рубрикацією за категоріям охорони залежно від рідкості рідкості видів та стану популяцій. Попередні дані для цього є і в цій роботі.

Таблиця 8

Кількісна характеристика рідкісної флори Дніпропетровської та Запорізької областей за категоріями та рівнями охорони

Рівні охорони									Рівні охорони					
Обласний (Д:)					Червона кн.Укр. <u>Д.</u> <u>Зп.</u>			<u>Євр.</u> <u>Світ</u>	Обласний (Зп:)					<u>Євр.</u> <u>Світ.</u>
Категорії охорони	Спорові	Дводольні	Однодольні	Всього	СП. та двод.	Однодольні	Всього	Категорії охорони	Категорії охор.	Спорові	Дводольні	Однодольні	Всього	Категорії Охорони
0	1 (2)	15 (15)	5 (7)	21 (24)	$\frac{4}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{8}{0}$	$\frac{14}{5}$	0	1	3	3	7	$\frac{3}{1}$
1	12 (2)	22 (4)	10	44 (6)	$\frac{8}{4}$	$\frac{19}{2}$	$\frac{27}{6}$	$\frac{R\ 11}{8}$	1	8	29	22	59	$\frac{5}{3}$
2	6	36 (4)	9	51 (4)	$\frac{4}{2}$	$\frac{109}{11}$	$\frac{14}{11}$		2		33	12	45	$\frac{2}{1}$
3	0	58 (9+ 1*)	19	77 (10)	$\frac{1}{1}$	$\frac{3}{2}$	$\frac{4}{3}$	$\frac{V\ 3}{1}$	3	1	32 +1*	15	49	
4	0	48 (24)	6 (7)	54 (31)	$\frac{1}{0}$	–	$\frac{1}{0}$		4		43	14	57	
5	0	11	1	12	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{0}$	$\frac{2}{3}$		5		3		3	
Всього	19 (4)	190 (57)	50 (14)	259 (75)	$\frac{19}{10}$	$\frac{37}{13}$	$\frac{56}{23}$	$\frac{18}{14}$		10	46	66	22 0	$\frac{10}{5}$
	23	247	64	334										

*Голонасінні

Після чергового тривалого опрацювання рідкісної флори у 2010 р. опублікована Червона книга Дніпропетровської області (автори-складачі канд. біол. наук Б.А. Барановський та канд. біол. наук В.В.Тарасов), у якій наведені

матеріали до 452 видів рослин, рекомендованих до охорони. Із них 17 видів складають нижчі рослини та мохоподібні, 24 види відносяться до вищих спорових, один до голонасінних та 407 до покритонасінних (квіткових).

До списку видів, рекомендованих до заповідної охорони в Запорізькій області (рішення облради від 31.03.2000 №7) можна віднести дещо критично, бо до нього поряд з дійсно рідкісними занесені також деякі більш менш тривіальні види (*дивина лікарська*, *шоломниця списолиста*, *зніт шорсткий* та ін.) та види, що відомі тут тільки з культури (орлики звичайні, магонія падуболиста, птелея трилиста, дикий виноград п'ятилистий та ін.). Для цих видів краще збереження – це розширення насаджень, плантацій, посівів тощо.

В результаті аналізу рідкісних видів цієї флори (тільки вищих рослин – 432 види) вони структуровані за такими категоріями стану, актуальності охорони та рідкості видів: 0 (зниклий) – 65 видів (15,05%), 1 (зникаючий) – 81(18,75%), 2 (вразливий) – 66(15,27), 3 (рідкісний) – 127(29,40), 4 Щодо флори Запорізької області, то тут повторно її Червоний список не розглядається. (невизначений) – 93(21,53).

Про **ендемізм флори**. На основі вивчення типів ареалів видів даної загальної флори (обох областей) та з урахуванням літературних даних (Дубовик. 1967, Флора европейской части СССР. Т. 1-8, Флора УРСР. Т. 1-12 та ін.) встановлено, що рівень її ендемізму складає 10.78% (218 видів). При цьому також встановлено, що тут до найбільш численних ендеміків відносяться: причорноморські (у шорокому розумінні) – 23,85% (52 вида), східнопівденноєвропейські – 16.97% (37 видів), південно-причорноморські та східнопричорноморські – по 9,20% (20 видів), північнопричорноморські та причорноморсько-прикаспійські – по 5,10% (11 видів), ендеміків України – 2,29% (5 видів), східнопричорноморсько-прикаспійські та – причорноморсько-західносибірські – по 1,83% (по 4 вида), приазовських – 1,38% (3 види), тощо (всього 22 типи ендеміків).

У складі даної флори також зустрічаються третичні релікти: *Adoxa moschatellina* L. – Адокса мускусна, *Aldrovanda vesiculosa* L. – Альдрованда пухирчаста, *Jurinea salicifolia* Grun. – Юринія верболиста, *Equisetum telmateia* Hrh. – Хвощ великий.

Флористичне районування Дніпропетровської області

Проблема флористичного районування території України і в тому числі Дніпропетровщини досить актуальна (на відміну від геоботанічного районування, яке розроблено досить повно) і, незважаючи на попередні неодноразові спроби (Лавренко, 1936, Дубовик та ін., 1975, Андрієнко та ін., 1985 та ін.), ця робота ще не завершена і потребує подальшої деталізації.

Необхідно ще раз нагадати про відносну самостійність флористичного та геоботанічного районування територій, яка базується, насамперед, на різниці понять «флора» і «рослинність», В основу першого покладені ареали та флористична специфіка видів, а другго – визначення фітоценотичної ролі видів та географічного розповсюдження їхніх угруповань.

У першому випадку ми маємо справу з явищами більш консервативними, пов'язаними з флорогенезом, який продовжується вже мільйони років (з міоцену та пліоцену), а в другому – з процесом ценоутворення, який почався тільки десятки тисяч років тому, а саме в плейстоцені та голоцені (Шеляг-Сосонко, Дідух, 1978, Андрієнко та ін., 1985).

Згідно флористичного районування України (Природа Української УССР, 1985) її територія знаходиться в межах Північнопалеарктичного підцарства. Щодо Дніпропетровщини, то її північна частина Правобережжя відноситься до Європейської флористичної області Східноєвропейської провінції Дніпровсько-Середньоруської підпровінції Правобережнодніпровського округу частково, а Лівобережжя цілком входить до складу Паннонсько-Причорноморсько-Прикаспійської області Причорноморсько-Донської провінції Дніпровсько-Донського округу (Рис. 5).

Південна частина Правобережжя Дніпропетровської області (її Інгулецько-Томаківський флористичний район) відноситься до Причорноморсько-Донської провінції Західнопричорноморсько-Рівниннокримського округу.

На фоні округів вищенаведеного районування (в межах Дніпропетровщини) на основі вивчення природної флори і особливо ендемічних, реліктових та рідкісних видів, а також спираючись, до певної міри, на такі природні явища, як типи вихідної рослинності, типи ґрунтів, особливості клімату тощо, на території Дніпропетровської області виділяємо шість флористичних районів (точніше підрайонів), бо якась їхня частина, безумовно, виходить за межі адміністративних кордонів області, а уточнення загального контуру цих районів потребує додаткових досліджень (Рис. 5).

1. Верхньодомоткансько-Верхньокаменський (Північно-західний) флористичний район (підрайон), межа якого проходить по лінії: с. Лихівка – с. Жовтневе – м. Кривий Ріг – с. Зелена Балка – західна границя області.

Тут у складі природної рослинності, наприклад, у широколистих байрачних лісах, є елементи західноєвропейської флори: граб звичайний (*Carpinus betulus*), купена широколиста (*Polygonatum latifolium*), а в інших

типах рослинності – релікти (*Jurinea salicifolia*), ендеми та субендеми (*Chamaecytisus scrobischiensis*, *Centaurea besserana*), причорноморсько-прикаспійські ендеми (*Pimpinella titanophila*), рідкісні в Дніпропетровській області центральноєвразійські (*Chaerophyllum prescottii*), понтично-казахстанські (*Allium lineare*), а також рідкісні голарктичні види (*Asplenium ruta-muralis*) та ін.

Границя між двома наступними флористичними районами співпадає з межою двох флористичних областей: Паннонсько-Причорноморсько-Каспійської та Європейської області.

2. Інгулецько-Базавлуцько-Томаківський п/район у межах Паннонсько-Причорноморсько-Прикаспійської області, Причорноморсько-Донської провінції, Західнопричорноморської п/провінції, Західнопричорноморсько-Рівниннокримського округу (Рис. 5). Тут у флорі кострицево-ковилових степів та в інших типах рослинності є цілий ряд південно-західних ендемічних видів (*Stipa disjuncta*, *Millium vernalis*, *Thymus dimorphus*, *Th. moldavicus* та ін.). Для півдня п/району характерні середземноморські (*Haplophyllum suaveolens*, *Cynanchum acutum*) та східноєвропейські ендеми (*Heliotropium stevenianum*), а також західнопонтичні (*Erodium ruthenicum*), південнопонтичні (*Astragalus borysthenticus*, *Koeleria lobata*), центральноєвропейські (*Stipa pulcherrima*), східнопонтичні (*Genista tanaitica*) та західнопричорноморські ендеми (*Onosma borysthentica*).

Оригінальності цьому району надають також вузькі запорізькі ендеми (*Centaurea appendiculata*), численні рідкісні види, в тому числі і червонокнижні (*Bulbocodium versicolor*, *Crocus reticulatum*, *Fritillaria ruthenica*) та види, які охороняються в області (*Achillea euxina*, *Scorzonera stricta*, *Glycyrrhiza echinata*).

3. Дніпровсько-Сурський флористичний район (від р. Домоткань та с. Лихівка на північному заході Дніпропетровщини, до басейну Мокрої Сури та Сухої Сури на сході правобережжя області та до Дніпра). Тут у глибоких балках майже завжди розвинута лісова та чагарникова рослинність з елементами західної європейської флори, а на степах та відслоненнях – східнопричорноморські (*Genista tanaitica*), кавказькі види (*Vincetoxicum scandens*). Крім того тут у складі азональної рослинності відмічені західнопалеарктичні рідкісні види (*Batrachium rionii*), причорноморські ендеми (*Ptarmica salicifolia*), голоцен-плейстоценові релікти (*Equisetum telmateja*). У байрачних лісах (південного типу), які тут флористично та структурно дещо збідненні, зростають європейсько-середземноморсько-передньоазіатські види, наприклад, *Aegonichon purpureo-coeruleum*, тощо.

4. Дніровсько-Орільський флористичний п/район лежить у межах долинного комплексу лівобережжя Дніпра, долині річок Орїлі та Кільчені, а також їх межиріч у північнозахідній частині Дніпропетровщини (Рис. 5).

Тут, у складі зональної, екстра- та азональної рослинності є східнопричорноморські ендеми та релікти-псамофіти (*Senecio borysthentica*, *Centaurea konkae*, *Jurinea cyanoides*, *J. thyrsiflora*, *Linaria dulcis*, *Dianthus*

squarrosus та ін.), а із європейських ендемів тут відомі – *Stratiotes aloides*, *Telekia speciosa*, із дніпровсько-південнобузьких (*Centaurea borysthena*), із південнопалеарктичних видів – *Juncellus serotinus*, із європейсько-середземноморських рідкісних видів – *Iris sibirica*, із голарктичних – *Ophyoglossum vulgatum* та ін.

5. Середньоорільсько-Самарський п/район – на сході від Царичанського та Петриківського районів до північно-східної границі області, а на півдні – по лінії с. Новоселівка – трохи нижче м. Павлоград – смт. Петропавлівка.

У межах цього флористичного п/району склалися найбільш сприятливі природні умови в межах області (за рельєфом, водним режимом, ґрунтовими та іншими умовами).

Тут сформувалися різноманітні біогеоценози: зональні – багаторізотравні кострицево-ковилові степи на звичайних чорноземах, екстразональні – байрачні та заплавні діброви, боровий комплекс, інтразональні – солончаковий комплекс, азональні – заплавні луки, рослинність водойм та ін. Відповідно, тут відмічається і найбільша фіторізноманітність (тільки в Присамар'ї налічується 1105 видів вищих рослин (Тарасов та Барановський, 2003), серед яких є дуже рідкісні вузько ендемічні та реліктово-дез'юктивні види (*Vincetoxicum maeoticum*, *Ornithogallum fimbriatum*, *Serratula cardunculus*), субсередземноморські (*Symphytum tauricum*, *Laser trilobum*, *Equisetum telmateja* та ін.), численні бореально-неморальні (*Dryopteris filix mas*, *Athyrium filix femina*, *Thelypteris palustris*, *Equisetum sylvaticum* та ін.), європейсько-середземноморські (*Digitalis grandiflora*), західнопалеарктичні (*Platanthera bifolia*, *P. chlorantha*), широкопалеарктичні рідкісні види (*Carex bohemica*) та ін.

6. Дніпровсько-Верхньововчанський п/район (південна частина лівобережжя області, з більш сухим та континентальним кліматом, з зональною рослинністю – збідноннорізотравно-кострицево-ковилоними степами, які тут дещо збагачені східними елементами флори, наприклад, східнопричорноморсько-прикаспійськими ендемами (*Hedysarum grandiflorum*, *Astragalus tanaiticus*), європейсько-середземноморськими видами (*Aster bessarabicus*), середземноморсько-центроазіатськими видами (*Meniocus linifolius*), європейсько-сибірськими (*Sagina nodosa*), європейсько-малоазіатськими (*Physospermum cornubiense*) та ін.

Нечисленні байрачні ліси південного типу тут зосереджені переважно вздовж Дніпра, наприклад, заказник «Яцев Яр». Порівняно з північними байраками вони значно збіднені флористично та спрощені структурно. В лісах та на узліссях тут зустрічається немало ефемерів та ефемероїдів у тому числі є і червонокнижні види: рябчик руський, шафран сітчастий та види Червоного списку Дніпропетровської області (горицвіт весняний, півники карликові та ін.).

Щодо флористичного районування Запорізької області, то можна користуватись вже існуючими варіантами, розробленими для Північного Приазов'я, наприклад, Краснова (1974).

Заключне слово

Представлену роботу можна вважати своєрідним етапом у вивченні фіторізноманіття регіону, бо воно, безумовно, має, насамперед, самостійне наукове значення для флористики, охорони рослинного світу, а також для геоботаніки як джерело необхідної інформації для екологічної паспортизації флори фітоценозів при геоботанічних дослідженнях, а також створення кадастру рослин, тощо. Творче використання матеріалів монографії може також бути передумовою вирішення народно-господарчих проблем, наприклад, при створенні високопродуктивних та тривало стійких кормових угідь на землях, які часом виводяться, наприклад, з-під орного клину, плануванні протиерозійних насаджень, тощо.

За роки досліджень автором наведена ціла низка нових видів для регіону (в порівнянні з Флорою УРСР та першим виданням цієї Флори., 2005), особливо для Дніпропетровщини, серед яких є дуже рідкісні, а також адвентивні і, навіть карантинні рослини. У цій роботі ще всебічно проаналізовано флору з точки зору співвідношення в ній ценоморф, різних екоморф, типів запилення та ще треба у майбутньому вивчити співвідношення типів дисемінації рослин, їх ареалів, вивчити стан ценопопуляцій, продовжувати моніторинг, насамперед, рідкісних та зникаючих видів у природі і, можливо, додатково уточнити категорії їх заповідної охорони, тощо.

Необхідно усунути деяку неріномірність у ступені вивченості флори в межах регіону. Це стосується, зокрема, північної, північно-східної та південно-східної частини Дніпропетровщини. Заслуговує також на увагу проведення флористичного моніторингу природної (і не тільки) рослинності, особливо на територіях, які охороняються в заказниках, на водозахисних зонах уздовж водойм тощо.

У флорі регіону багато дикорослих видів, які мають корисні властивості і можуть бути використані як лікарські в офіційній та народній медицині (таких видів близько 250), декоративних – близько 350 видів, багато їстівних, технічних, ґрунтозахисних, фітомеліоративних та ін. Більше 300 видів зустрічаються як бур'яни на орних землях, на пасовищах, у лісонасадженнях та як рудеранти.

Подальші регіональні флористичні дослідження необхідно творчо пов'язувати з створенням загальнодержавної *екомережі* для збереження природного фіторізноманіття з урахуванням уже існуючого стану рослинного покриву.

Як і для флор інших регіонів, наприклад, для південного сходу України (Кондратюк, Бурда та ін., 1985) і світової флори взагалі, так і для флори

Дніпропетровської та Запорізької областей характерні такі загальні тенденції розвитку рослинного покриву як *синантропізація*, тобто збіднення його на стенотопні, автохтонні види і, навпаки, збагачення на космополітні, евриотопні, адвентивні види. Як слідство цього процесу відбувається так звана *вугляризація*, тобто флористичне спрощення рослинного покриву.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

1. *Акинфиев И.Я.* Растительность Екатеринослава в конце первого столетия его существования. – Екатеринослав, 1889.– 238 с.
2. *Акинфиев И.Я.* Предварительный отчет о ботаническом исследовании Верхнеднепровского уезда в 1894 г. Харьков, 1895. - 39 с.
3. *Акинфиев И.Я.* Ботанические исследования Новомосковского уезда Екатеринославской губернии //Материалы к позн. фауны и флоры Рос.Империи. Изд. Московского общ-ва Испытателей природы. Отд. бот. – 1896Вып. 3 – С. 1-28.
4. *Акинфиев И.Я.* О флоре Екатеринославской губернии //Сб. научн. работ по изучению Екатеринославского края. – Екатеринослав. 1905. – С.139–
5. *Алексеев Ю.Е., Бельгард А.Л., Тарасов В.В.* и др. Растительный и почвенный покров Присамарья Днепровского: Уч. пособие: – Д.: ДГУ, 1986. – 64 с
6. *Альбицкая М.А.* Опыт флористического анализа Присамарских арен.//Сб. биол. ф-та ДГУ, 1948. – С. 27 – 40.
7. *Барановский Б.А.* Растительность руслового авнинного одохранилища (на примере Запорожского (Днепровского) водохранилища. Днепропетровск. Вид-во Дніпропетр. ун-ту. 2000. – 172 с.
8. *Барановский Б.А.* Нахідка *Ruppia maritima* L. (Ruppiaceae) в континентальних водоймах України // Укр.. ботан. журн. – 2011, – 68, №2. – С. 208-212.
9. *Барановский Б.А., Тарасов В.В.* Види флори судинних рослин Дніпропетровщини у Червоній книзі України // Растительный мир в Красной книге Украины: Реализация глобальной стратегии сохранения растений.
10. Материалы междунар. научн. конферен. 11-15 октября 2010. – С. 61-65.
11. *Бекетов А.* О Екатеринославской флоре. – СПб, 1886. – 166 с.
12. *Белова Н.А., Травлев А.П.* Пути к объективной оценке жизненности лесного биогеоценоза (К 100-летию со дня рождения А. Л. Бельгарда) //Екологія та ноосферологія, 2002. Т.12, №3–4, С. 4–7.
13. *Бельгард О.Л., Кириченко Т. Ф.* До типології заплавної лісів Середнього Дніпра. //Зб. робіт біол. ф-ту Дн-ського ун-ту. 1937. Т. IX, вип. 2. ДДУ. 1938. – С. 129 –141.

14. *Бельгард О.Л.* Про знахідку велетенського хвоща (*Equisetum maximum*) на Дніпропетровщині. //Ботан. жур. АН. УРСР. – 1945. – Т. 3, №3–4. – с. 41–43.
15. *Бельгард О.Л.* Геоботанічний нарис Новомосковського бору. //Зб. біол. Ф-ту Д.: ДДУ, 1938, в. I. С. 44–69.
16. *Бельгард А.Л.* Лесная растительность юго-востока УССР. – К.: Изд. КГУ, 1950.– 264 с.
17. *Бельгард А.Л.* К вопросу об экологическом анализе и структуре фитоценозов в степи. //Вопросы биоэкологической диагностики лесных биогеоценозов Присамарья. – Д.: ДГУ, 1980, с. 11–42.
18. *Бурда Р.І.* Адвентивні північноамериканські рослини на південному сході України. //Екологія та ноосферологія, 1996. Т. 2. №2–4, с. 105–112.
19. *Воронов Г.В.* Геоботаника. – М.: Выс. шк., 1973, – 384 с.
20. *Ворошилов В.Н.* Список сосудистых растений Дальнего Востока
21. //Флористические исследования в различных районах СССР. – М., Наука, 1985. С. 139–200.
22. *Голубев В.Н.* Методические рекомендации к составлению системы жизненных форм региональных биологических флор. Ялта. – 1981. – 27 с.
23. *Грунтковская Т.Г.* Ботанічні особливості долини р. Берда в Північному Приазов'ї //Проблеми природокористування, сталого розвитку та техногенної безпеки регіонів. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції. – Д., 2003. – С. 160–161.
24. *Дідух Я.П., Карнуцієв Г. М.* Оцінка зволоженості екотопів //Укр.жур. – 1994. – №5, – С. 65–75.
25. *Добровольський І.А., Шанда В.І.* Типология железорудных отвалов Криорожского бассейна на основе идей А.Л. Бельгарда. //Биогеоценологические исследования степных лесов, их охрана и рациональное использование – Д.: ДГУ, 1982. – С. 30–36.
26. *Дубына Д.В., Гейны С., Гроудова З.* и др. Макрофиты – индикаторы
27. изменений прородной среды – К.: Наук. думка. 1993 – 436 с.
28. *Дубина Д.В., Шеляг-Сосонко Ю.Р.* Рослинність, флористичні особливості та основні завдання охорони Степанківської Коси (Запорізька область) //Укр. ботан. журн. – 1998. – 55, №6 – С. 639–647.
29. *Екофлора України. Т. 1, 3.* /Дідух Я.П., Плюта П.Г., Протопопова В., та ін. – К.: Фітосоціоцентр, 2000. – 284 с..
30. *Елиашевич О.А.* Растительность речных долин Правобережья Среднего Днепра //Сб. научн. работ Бот. сада ДГУ. №5, 1941, с. 89-100.
31. *Жизнь растений. В 6– т.* – М.: Просвещение, 1974–1982..
32. *Камышев Н. С.* Флора Центрального Черноземья и ее анализ.

–Воронеж.: Изд-во ВГУ. 1978. – 116 с.

33. . *Каталог растений Криворожского бот. сада*: Справочное пособие /Под ред. Гревцовой А.Т. – Фитосоцицентр, 2000, – 164 с.

34. . *Коломийчук В.П.* Флора і рослинність островів Обіточної затоки. //Укр. ботан. журн.– 2000. – 57, №2. – С. 134–.

35. *Конспект флоры юго-востока Украины.*
Сосудистые растения./дратюк Е.Н., Бурда Р.И., Остапко В.М. – К.:
Наук. думка, 1985.– 272 с.

36. . *Котов М.* Ботанічно-географ. нарис долини р. Інгульця. Х., 1927.

—

37. 58 с.

38. .

39. Котов М.И. Ботанико-географический очерк низовьев р. Самаримы. //Тр. Гос. ихтиологической опытной станции. – Херсон, 1930. – Т. VI, в. 1. – С. 57–99.
40. Корещук К.М. Матеріали до флори Дніпропетровщини (Однодольні) /Сб. Научних работ Бот. сада ДГУ, №5, 1941. С. 113-126.
41. Корещук К.М., Петроченко В. І. Флора о. Хортица. // Природа о. Хортица, сб. Науч. трудов. НЗ. «Хортица», 1993.
42. Краснова А.М. Що являє собою *Ornithogalum melancholicum* Клок. Nomen provisiorum. // Укр. бот. журн. – 1970. – 27, № 5. – С. 650–653.
43. Краснова А.М. Материалы флористическому районированию Северного Приазовья. //Вопросы физиологии, цитологии и флоры Украины, 1974, С. 5-8.
44. Красная книга Приазовского региона. Сосудистые растения. /Под ред. Проф. В.М. Остапко, доц. В.П. Коломийчук. К.:Альтерпрес. 2012. –276с. +32 ил. И 200 карт.
45. Кузмичов А.І., Краснова А. М. Рослинність та флористичні особливості Бердянської коси.// Укр. ботан. журн. – 1974. – 31, № 3, – С. 304–
46. Кучеровский В.В. Атлас рідкісних і зникаючих рослин Дніпропетровщини. – К.: Фітосоціоцентр, 2001. – 360 с.
47. Кучеровский В.В., Шоль Г. Н., Красова О. О. Флористичні знахідки на території Правобережного степового Придніпров'я // Укр. ботан. журн. –2003. – №5. – С. 555 – 560
48. Кучеровский В.В. Конспект флоры Правобережного степового придніпров'я. - Д.: Проспект, 2004. – 292+вклад.
49. Лавренко Е.М. История флоры и растительности СССР. Растительность СССР, т.1. М.–Л. 1938 – С. 1–265.
50. Левина Р.Е. Способы распространения плодов и семян. – М.: Изд-во МГУ, 1957. – 358 с.
51. Матвеев Н.М. Оптимизация системы экоморф А. Л. Бельгарда в целях фитоиндикации экотопа и биотопа //Вісник Дніпропетр. Ун-ту. – 2003. – С. 103 –113.
52. Мицик Л.П., Лихолат Ю. В., Тарасов В. В. Трав'янисті адвентивні рослини техногенних територій степового Придніпров'я. //Укр. ботан. журн. –2000, –57, №3, – С. 289–293.
53. Мосякін С.А. Критичний перегляд роду *Corispermum* L. флоры України. //Укр. ботан. журн., – 1988. – 45. №5, – С.19–22.
54. Определитель высших растений Украины. К.: Наук. думка. 1987.–548 с.
55. Природа Украинской ССР. Растительный мир. //Андриенко

Т.Л., Блюм О.Б. и др.). – К.: Наук. думка, 1985. – 208. с.

56. *Прокудін Ю.Н., Вовк Г.А., Петрова О.А.* Злаки України. – К.:
Наук.
думка, 1977. – 518 с.

57. *Протопопова В.В.* Рослини-мандрівники. – К.: Рад. школа, 1989. – 238 с.
58. *Раменский Л.Г.* Избранные работы. Л.: Наука, 1971. 335 с.
59. *Растительные ресурсы СССР: Цветковые растения, их химический состав, использование.* –СПб: Наука, – т. 4–6. 1988–1991.
60. *Рогачева Г.П.* Жизненные формы прибрежно-водных растений //Организция региональных флористических исслед. и методика преподавания ботанических дисциплин в ун-тах РСФСР, – Сыктывкар: Пермский университет, 1984. С. 93–95.
61. *Рослинність УРСР. Ліси.* – К.: Наук. Думка, 1971. – 460 с.
62. *Рослинність УРСР. Природні луки.* – К.: Наук. Думка, 1971. – 1968. 254 с.
- ослинність УРСР. Степи, кам'янисті відслонення, піски.* – К.: Наук. Думка, 1973. – 428 с.
63. *Сідельник М.А.* До рослинності урочища Крутий пристін// Зб. робіт біол. ф-ту. Д.: ДДУ, 1939. – Т. 9, – С. 147–156.
64. *Сидоров В.* Материалы для изучения Екатеринославской флоры. Ботанические записки: вып. 14. СПб. 1897. – 126 с.
65. *Собко В.Г.* Орхідеї України. – К.: Наук. думка, 1989. – 192 с.
66. *Стецюк Н.О., Манюк В.В.* Знахідки *Polystichum aculeatum* (L.) Roth (*Aspidiaceae*) на межі Лівобережного Лісостепу і Степу //Укр. ботан. журн. –1996, – **33**. №5. – С. 551–554.
67. *Соболев С.С.* Развитие эрозийных процессов на территории Европейской части СССР и борьба с ними. М. Изд-во АН СССР, 1948 – 310 с.
68. *Стадниенко В.Г.* Почвы искусственных лесов степной зоны Украины. – Харьков: ХГУ, 1960. С. 75-85.
69. *Талиев В.И.* Растительность крайнего юго-востока Екатеринославской губернии (с. Ольховатка Славяносербского уезда). – Тр.общ-ва испытателей природы при Харьковском ун-те. 1896, – 30, с.145–205.
70. *Тарасов В.В.* О сорных растениях молодых лесокультур
71. *Днепропетровщины.* //Вопросы степного лесоведения. Д.: ДГУ. 1968, в. 1, с.3
72. *Тарасов В.В.* Про нове місцезнаходження *Vincetoxicum maoticum* (Клеор.) Barbar. на Дніпропетровщині // Укр. ботан. журн. – 1974. – 31, №6, с.
73. .
74. *. Редкие и исчезающие виды природной флоры СССР,* культивируемые в бот. садах и других интродукционных центрах страны. – М.

- 1983.– 480 с.
75. *Рогачева Г.П.* Жизненные формы прибрежно-водных растений
76. //Организция региональных флористических исслед. и методика преподавания ботанических дисциплин в ун-тах РСФСР, Сыктывкар:Пермский ниверситет, 1984. С. 93–95.
77. Рослинність УРСР. Ліси. – К.: Наук. Думка, 1971.– 460 с.
78. *Рослинність УРСР.* Природні луки. – К.: Наук. Думка, 1971. – 1968.– 54с.
79. *Рослинність УРСР.* Степи, кам'янисті відслонення, піски. – К.: Наук. Думка, 1973. – 428 с.
80. *Сідельник М.А.* До рослинності урочища Крутий пристін// Зб. робіт біол. ф-ту. Д.: ДДУ, 1939. – Т. 9, – С. 147–156.
81. *Сидоров В.* Материалы для изучения Екатеринославской флоры. Ботанические записки: вип. 14. СПб. 1897. – 126 с.
82. *Собко В.Г.* Орхідеї України. – К.: Наук. думка, 1989. – 192 с.
83. *Стецюк Н.О., Манюк В.В.* Знахідки *Polystichum aculeatum* (L.) Roth (Aspidiaceae) на межі Лівобережного Лісостепу і Степу //Укр. ботан. журн.. –1996, – **33**. №5. – С. 551–554.
84. *Соболев С.С.* Развитие эрозионных процессов на территории Европейской части СССР и борьба с ними. М. Изд-во АН СССР, 1948 – 310 с.
85. *Стадниченко В.Г.* Почвы искусственных лесов степной зоны Украины. – Харьков: ХГУ, 1960. С. 75-85.
86. *Талиев В.И.* Растительность крайнего юго-востока Екатеринославской губернии (с. Ольховатка Славяносербского уезда). – Тр. общ-ва испытателей природы при Харьковском ун-те. 1896, – 30, с.145–205.
87. *Тарасов В.В.* О сорных растениях молодых лесокultur Днепропетровщины. //Вопросы степного лесоведения. Д.: ДГУ. 1968, в. 1, с. 3.
88. *Тарасов В.В.* Про нове місцезнаходження *Vincetoxicum taeoticum* (Клеор.) Barbar. на Дніпропетровщині // Укр. ботан. журн. – 1974. – 31, №6, с. 151-152.
89. *Тарасов В.В.* *Artemisia tournefortiana* Rchb. – нова адвентивна рослина на Дніпропетровщині. //Укр. ботан. журн. – 1976., – **33**, №6, с. 635.

90. Тарасов В. В. Повторна знахідка адвентивних і карантинних рослин

91. *Salvia reflexa* Hornem. та *Ambrosia trifida* L. в УРСР. //Укр. ботан. жур. – 1978, – 35, №2. – с. 188–190.

92. Тарасов В.В. Биоэкологические особенности сорных растений лесных культурбиогеоценозов Днепропетровщины – Диссертация на соиск.

Ученой степени канд. биол. наук, Днепропетровск: ДГУ – 1978. 249 с.

93. Тарасов В.В., Лындя А.Г. Адвентивные растения как структурный элемент биогеоценозов Днепропетровщины //Вопросы степного

лесоведения и охраны природы. – 1979, вып. 9,- с. 53–61.

94. Тарасов В.В., Алексеев Ю.Е., Губанов И. А. Растительные ресурсы

Присамарья Днепровского (Конспект флоры): Учебн. пособие: –Д.: ДГУ, 1988.

– 68 с.

95. Тарасов В.В., Емианов Д.Г. О новых местонахождениях очень редких на Днепропетровщине растений копеечника крупноцветкового и плауна булавовидного //Вопросы степного лесоведения и лесной

рекультивации земель. Д.: ДГУ. 1986 – С. 111–113

96. Тарасов В.В. Об экологической паспортизации трав лесных культурбиогеоценозов степи (в пределах Днепропетровской обл.)

//Биогеоценологические особенности лесов Присамарья и их охрана.– Д.: ДГУ,

1981. – С. 122 – 139.

209. *Тарасов В.В.* О естественной β -радиоактивности сорных растений и
97. *Тарасов В.В.* О естественной бета-радиоактивности сорных растений и некоторых типов почв Днепропетровщины //Вопросы степного лесоведения,
в. 5, Д.: ДГУ, 1975, – с. 113–121.
98. *Тарасов В.В.* Редкие и исчезающие растения Днепропетровщины, подлежащие охране. //Исчезающие и редкие растения, животные и ландшафты Днепропетровщины: Сб. научн. Тр. Днепропетровского гос. ун-та. – Д.: ДГУ,
1983. С. 3-28.
99. *Тарасов В.В., Мамонтова Н.А.* О естественной β -радиоактивности некоторых лекарственных растений Днепропетровской области
//Мониторинговые исследования биогеоценотических катен степной зоны. Д.:ДГУ, 1995. – С. 110 –122.
100. *Тарасов В.В., Донченко Ю.В., Краснорепова В.В.* Адвентивная флора Днепропетровского бот. сада ДГУ. //Матеріали третьої міжнародної наук. онференції «Промислова ботаніка: стан та перспективи розвитку». (Донецьк, 3-5 вересня 1998). Донецьк: «Мультипрес», С. 97-98.
101. *Тарасов В.В., Барановский Б.А.* Дополнение к флоре Присамарья //Питання степового лісознавства та лісової рекультивациі земель. – 2003 – Вып. 7, Дніпропетровськ: ДНУ, 2003, – с. 92.
102. . *Тарасов В.В., Штерлюк И.С.* О естественной β -радиоактивности лекарственных растений, произрастающих на отвалах железорудных карьеров Кривого Рога //Тези доповідей Міжн. конференції, Д. 17–20 вересня 2001. Д.:ДНУ, 2001. – С.132.
103. *Тарасов В.В.* Нові для флори Дніпропетровської області види –*Elytrigia taeotica* (Procud.) Procud. та *Cleistogenes serotina* (Link.) Keng. (*Poacea*). //Укр. ботан. журн. – 2009. – **66**, №1. – с. 44-48.
104. . *Тарасов В.В.* Флори Дніпропетровської та Запорізької областей. Судинні рослини. Біолого-екологічна характеристика видів. Моногр. – Д.: Вид-во ДНУ, 2005. – 276 с.
105. *Травлев А.П., Антоненко Т. М., Лындя А. Г.* Изучение естественной β -радиоактивности лесных биогеоценозов юго-востока Украины. //Вопросы степного лесоведения, 1975 – Вып. 5, Д.: ДГУ, 1975, – с. 13–19.
106. *Травлев А.П., Травлев Л.П.* Лес и почва в условиях степи. – Д.: ДГУ, 1988. – 85 с.
107. *Тахтаджян А.Л.* Система магнолиофитов. – Л.: Наука, 1987. – 439 с.
108. *Тищенко О.В.* Рослинний покрив лесового о. Степок (Запорізька обл.). //Укр. бот. журн., – 2000, т. **57**, №6. – С. 684–685.
109. . *Толмачев А.И.* Введение в географию растений. Л.: Изд-во Ленингр.ун-та, 1974. – 244 с.
110. Фенгри К., Л. ван дер Пэйл. Основы экологии опыления. М. «Мир», 1982. 380 с.
111. Флора СССР в 30–ти т. – АН СССР, 1934-1960. – т. 1-30.

227. Харкевич С.С. Нові знахідки вовчуга проміжного (*Ononis intermedia*)
112. Флора Европейской части СССР. – Л., Наука, 1974-1987, т. 1–6.
113. Флора УРСР: в 12 т. – К.: АН УРСР, 1935 - 1965. –Т. 1 -12

209. *Тарасов В.В.* О естественной β -радиоактивности сорных растений и
114. Харкевич С.С. Нові знахідки вовчуга проміжного (*Ononis intermedia* С. А. Меу.) і черсака Гмеліна (*Dipsaca Gmelini* М. Віб.) на півдні УРСР. // Укр. ботан. журн., - 1974, т. 31, №1. – С. 107-109.
115. Хорология флоры Украины (Барбарич А. И., Доброчаева Д. Н., Дубовик О.Н. и др. – К.: Наук. думка, 1986. – 272 с.
116. Хохряков А. П. Эволюция биоморф растений. – М., Наука, 1981. – 168с.
117. Червона книга України. Рослинний світ. К.: Укр. енциклопедія, 1996.– 605 с.
118. *Червона книга Дніпропетровської області. Рослинний світ.* (Автори-укладачі: канд. біол. наук Б.А. Барановський та канд. біол. наук В.В. Тарасов). Д.: ВКК „Баланс-Клуб,” 2010. – 500 с.
119. *Червоний список видів рослин Дніпропетровської області* (Затверджений Рішенням обл. ради депутатів 12.06.1998., №7. 2/XXIII).
120. *Шевера М.В.* Критический анализ ракитников (*Chamaecytisus* Link) Днепропетровщины // Биогеоценологические исследования техногенных ландшафтов степной Украины. – Д.: ДГУ, 1989. – С. 151-157
121. *Шеляг-Сосонко Ю. Р., Дідух Я. П.* Східна межа центральноєвропейської флористичної провінції на території УРСР. // Укр. ботан. журн. – 1978. – **35**, №4. – С. 337–343.
122. *Шеляг-Сосонко Ю. Р., Дубына Д. В.* Государственный заповедник «Дунайские плавни». – К.: Наук. думка, 1984.– 288 с.
123. *Экспедиция «Первоцветы Запорожья»* / Шелегеда В., Шелегеда Е. – Запорожье, 2001. – 92 с.
124. *Яната О.* Список найрідших та найцікавіших рослин Бердянщини, ібрані р. 1912-го. // Укр. ботан. журн. – **3**, 1926. – С. 53 – 60.
125. *Яценко П. Т.* Структурний аналіз флор району Шацьких озер. // Укр. ботан. журн., 1983. - **40**, №6. – С. 39 – 42.
126. *Mosyakin S. L. et Fedoronchuk M. M.* Vascular plants of Ukraine. Anomenclatural checklist. – К., 1999. – 346 с.
127. *Elenberg H* LandwirtschaflichPflanzensociologie. Bd. 1. Unkrautgemeinschaften als Zaiger fur Klimat und Boden. Stuttgart–Ludwigsburg. 1950.
128. 241. *Gaussen H.* Bioclimatic map of the Mediterranean Zone. UNESCO. Arid Zone Research, 21, 1963.

**Перелік підкласів та порядків флори Дніпропетровської та
Запорізької областей**

(Назви порядків та їх номери ті ж що і в «Определителе высших
растений Украины, 1987»)

1. Пор. Lycopodiales – Плауни, 4. Пор. Equisetales – Хвощі 5. Пор. Орфюглюссалес – Вужачки, **п/кл. Polypodiidae** – 6. Пор. Polypodiales – Багатоніжки, **п/кл. Salviniidae**: 8. Пор. Salviniales – Сальвінії, **п/кл. Piniidae**: 11. Пор. Pinales – Сосни, 12. Пор. Ephemerales – Хвойники, **п/кл. Magnoliidae**: 15. Пор. Aristolochiales – Хвилівникоцвіті, 16. Пор. Nymphaeales – Лататтецвіті, **п/кл. Ranunculidae**: 18. Пор. Ranunculales – Жовтецевоцвіті, 19. Пор. Papaverales – Макоцвітні, **п/кл. Hamamelididae**: 21. Пор. Urticales* – Кропивоцвіті, 22. Пор. Fagales – Букоцвіті, 23. Пор. Betulales – Березоцвіті, 24. Пор. Juglandales – Горіхоцвіті, **п/кл. Caryophyllidae**: 25. Пор. Caryophyllales – Гвоздикоцвіті, 26. Пор. Polygonales – Гречкоцвіті, 27. Пор. Plumbaginales – Кермекоцвіті, **п/кл. Dilleniidae**: 29. Пор. Raeciales – Півонієцвіті, 30. Пор. Theales – Чайноцвіті, 31. Пор. Violales – Фіалкоцвіті, 32. Пор. Passiflorales – Страстноцвіті, 33. Пор. Scropharales – Каперсоцвіті, 34. Пор. Tamaricales – Тамариксоцвіті, 35. Пор. Salicales – Вербоцвіті, 36. Пор. Ericales – Верескоцвіті, 38. Пор. Primulales – Первоцвіті, 39. Пор. Malvales – Мальвоцвіті, 40. Пор. Euphorbiales – Молочаєцвіті, 41. Пор. Thymelaeales – Тімелеєцвіті, **п/кл. Rosidae**: 42. Пор. Saxifragales – Ломикаменецвіті, 43. Пор. Rosales – Розоцвіті, 44. Пор. Fabales – Бобовоцвіті, 45. Пор. Myrtales – Миртоцвіті, 46. Пор. Nymphales – Водянососонкові, 47. Пор. Rutales – Рутоцвіті, 48. Пор. Sapindales – Сапіндоцвіті, 49. Пор. Geraniales – Геранієцвіті, 50. Пор. Polygalales – Китяткоцвітні, 51. Пор. Cornales – Дереноцвіті, 52. Пор. Araliales – Аралієцвіті, 53. Пор. Celastrales – Бруслиноцвіті, 54. Rhamnales – Жостероцвіті, 55. Пор. Santalales – Санталоцвіті, 56. Пор. Oleales – Маслоцвіті, 57. Elaeagnales – Маслоцвіті, 58. Dipsacales – Ворсянкоцвіті, **п/кл. Lamiidae**: 59. Пор. Gentianales – Горечавкоцвіті, 60. Пор. Polemoniales – Синюхоцвіті, 61. Пор. Scrophulariales – Ранникоцвіті, 62. Пор. Lamiales – Губоцвіті, **п/кл. Asteridae**: 63. Пор. Campanulales – Дзвоникоцвіті, 64. Пор. Asterales – Айстроцвіті, **п/кл. Alismatidae**: 65. Пор. Alismatales – Частухоцвіті, 66. Пор. Hydrocharitales – Жабурникоцвіті, 67. Пор. Najadales – Наядоцвіті, **п/кл. Liliidae**: 68. Пор. Liliales – Лілієцвіті, 69. Пор. Iridales – Півникоцвіті, 71. Пор. Orchidales – Зозуленцевоцвіті, 72. Пор. Juncales – Ситникоцвіті, 73. Пор. Cyperales – Осокоцвіті, 75. Пор. Poales – Тонконогоцвіті, **п/кл. Arecidae**: 77. Пор. Arales – Ароїдноцвіті, 78. Пор. Turphales – огозоцвіті

*За А. Тахтаджяном (1987) пор. Urticales відноситься до п/кл. Dilleniidae.

Ілюстрації деяких видів вперше знайдених автором на
Дніпропетровщині,
які нижче зазначені номерами 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16

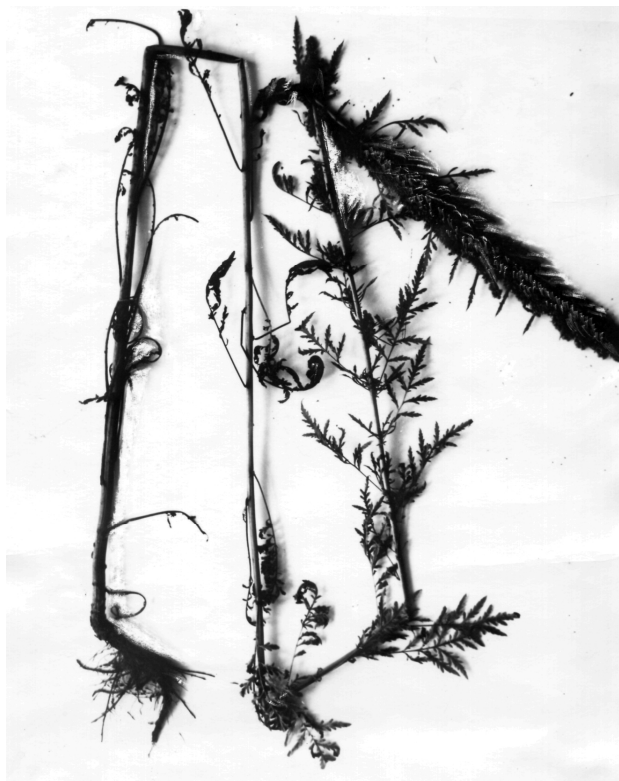

Рис. 6. *Artemisia tournephortiana* – полин Турнефора

Рис. 7. *Artemisia nutans* – полин пониклий

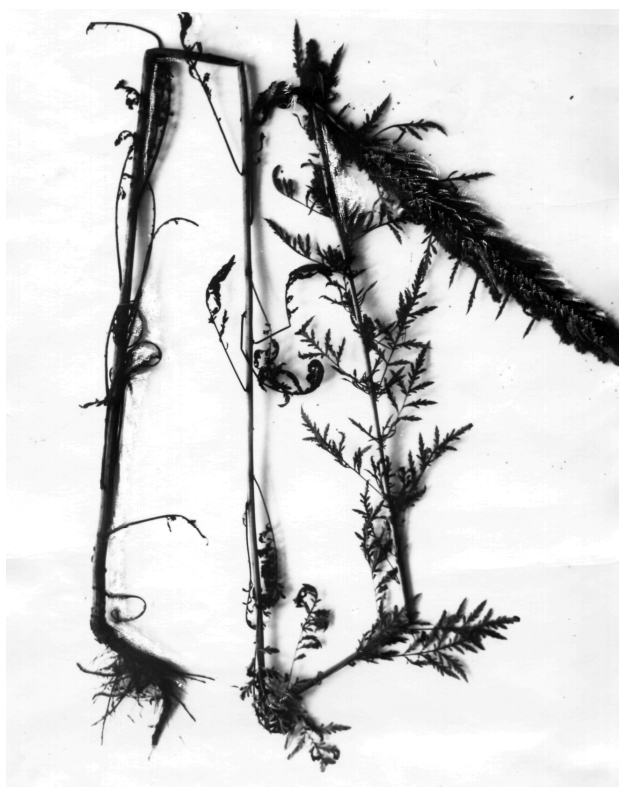

Рис. 6. *Artemisia tournephortiana* – полин Турнефора

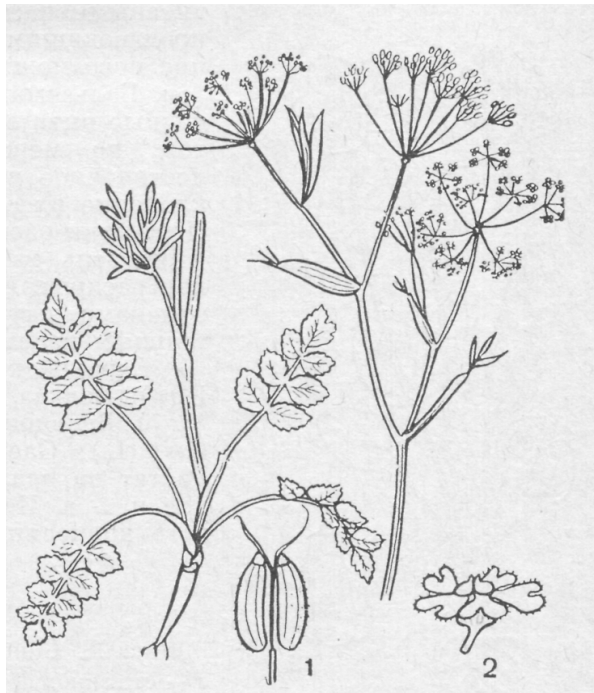

Рис. 8. *Pimpinella saxifraga* – бедринець ломикаменевий:
1 – плід двосім'янка, 2 – квітка

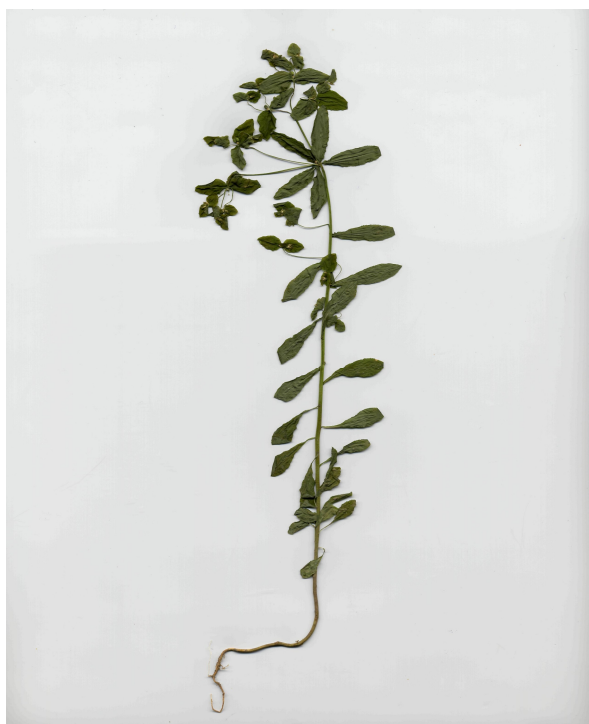

Рис. 12. *Euphorbia platyphyllos* – молочай плосколистий

Рис. 7. *Artemisia nutans* – полин пониклий

Рис. 11. *Scleranthus annuus* – червець однорічний

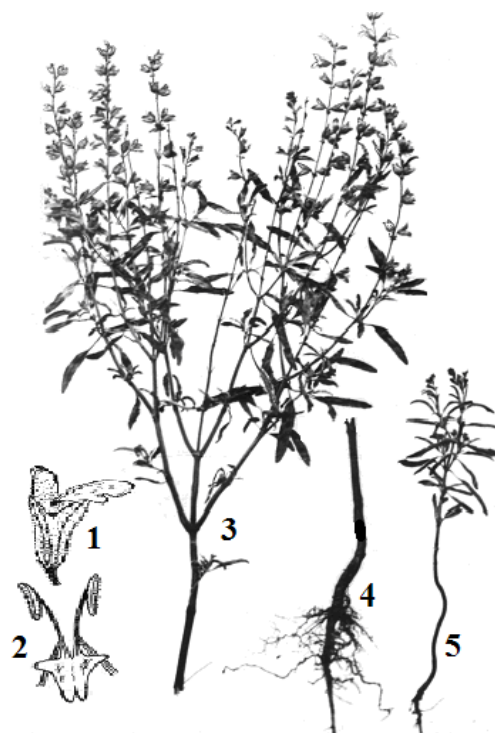

Рис. 13. *Salvia reflexa* – шавлія відігнута: 1 – квітка, 2 – тичинки, 3,4,5 – зовнішній вигляд рослин

Рис. 15. *Viola hissarica* – Фіалка гісарська (зправа – плід коробочка):

Рис. 14. *Vincetoxium maoticum* – ластовень азовський з плодами листянками на верхівці

Рис. 17. *Potamogeton natans* – рдест плаваючий: 1 – суцвіття, 2 – плодик у різних положеннях

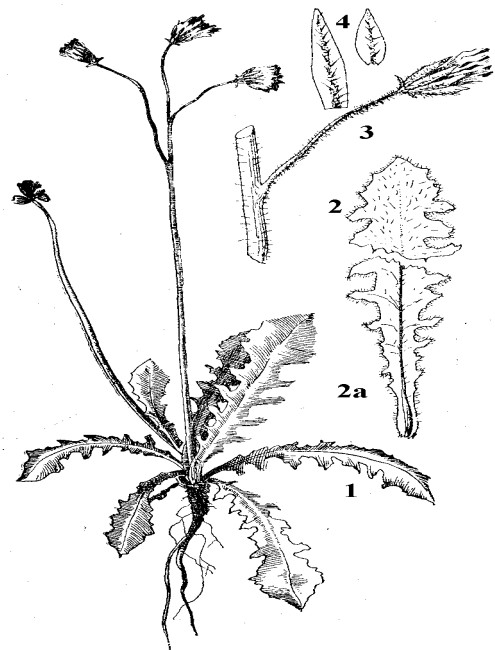

Рис. 16. *Lagoseris sancta* – лагозерис палестинський: 1 – зовнішній вигляд, 2 – листок, 3 – кошик на пагоні 4 – листочки обгортки

**Рідкісні види флори Запорізької області, які додатково
віднесені до охоронного статусу**

- Allium podolicum* (Asch. et Graebn.) Blocki et Racib **Зп:** 19 Обіточна коса, К.– NT
- A. regelianum* A.Becker ex Pjijn **Зп:** 18 (береги Молочного лиману ККПР, 2012) К.– CR)
- Arum normanii* Schott –(Клішенець Нормана (Аронник Нормана). 14 (зак. Бердянський . степ, ККПР, 2012). К.– EN.
- Asparagus pallasii* Mischz – Холодок Палласа **Зп:** 14, 19(Бердянська та Обіточна коси) ККПР, 2012) К.– VU.
- Carex liparocarpos* Gaud. – Осока блискуча. **Зп:** 14 (Ок. Бердянська, ККПР, 2012). К.– NT.
- Eleocharis parvula* Bluff, Nees et Schauer – Ситняг маленький. **Зп:** 14 (Ок. Бердянська, ККПР, 2012). К.– NT.
- Vallisneria spiralis* L. –Валіснерія спіральна **Зп:** 14 (Ок. Бердянська, ККПР, 2012). К.– NE..
- Agropyron cimmericum* Nevski –Житняк кіммерійський. **Зп:** 14 (Ок. Бердянська), 19 (Обіточна коса). ККПР, 2012). К.– NE.
- Stipa borysthenica* Klokov et Prokud. – Ковила дніпровська. **Зп:** 19 (Обіточна коса. ККПР, 2012). К.– NT або VU.
- S. ucrainica* P. Smirn.– К. українська. **Зп:** 14 (Ок. Бердянська, Обіточна коса, ККПР, 2012). К.– NE.
- Astrodaucus littoralis* M. Bieb. Drude –Морквівниця прибережна. **Зп:** 14, 18, 19 (Ок. Бердянська, Обіточна коса, біля Молочного лимана, ККПР, 2012). К.– LC.
- Ferula orientalis* L. – Ферула східна. **Зп:** 19,18 (Обіточна коса, лиман Сива шик, біля Молочного лимана. ККПР, 2012). К.– NT.
- Centaurea ruthenica* Lam.– Волошка руська. **Зп:** 14 (Ок. Бердянська, ККПР, 2012. К.– NE.
- C. taliewii* Kleorowii– **Зп:** 14 (Ок. Бердянська), 19 (Обіточна коса) ККПР, 2012). К.– NE.
- Crambe maritima* L.– Катран морський. **Зп:** 14, 18, 19 (Ок. Бердянська, Обіточна коса, біля Молочного лимана, ККПР, 2012. К.- VU.
- Inula caspia* Blum ex Ledebur– **Зп:** 14 (Ок. Бердянська, ККПР, 2012). К.– NT.
- Argusia sibirica* (L.) Dendy – Аргузія сибірська **Зп:** По всьому північному узбережжю Аз. моря. ККПР, 2012.. К.– LC
- Heliotropium intermedium* Andrz. – Геліотроп проміжний. **Зп:** 14 (Ок. Бердянська, ККПР, 2012. К.–NT..
- Arenaria zozii* Kleorow – Піщанка Зо́за. **Зп:** 14, 19 (Бердянська та Обіт. коси) ККПР, 2012. К.- VU.
- Cerastium heterotricha* Klokov – Роговик різноголосий. **Зп:** 14, 19 (Бердянська та Обіт. коси) ККПР, 2012. К.-NT.
- C. pseudobulgaricum* Klokov – .Р. несправжньо-болгарський. **Зп:** 14 (Ок. Бердянська, ККПР, 2012). К.– VU.
- C. sylvaschsicum* Kleorow – Р. сиваський. **Зп:** 14, 18, 19 (Ок. Бердянська, Обіточна коса, біля Молочного лимана, ККПР, 2012). К.– NT.
- Dianthus pallidiflorus* Ser. – Гвоздика блідоквієкова. **Зп:** 14, 19 (Бердянська та Обіт. коси) ККПР, 2012. К.-NT.
- Minuartia birjuczensis* Klokov – Мінуарція бірючанська. **Зп:** 14, 19 (Бердянська та Обіт. коси) ККПР, 2012. К.- EN.
- Otites hellmanii*(Claus)Klokov - Вуханка Гельмана. **Зп:** 14 (Бердянська коса). ККПР, 2012. К.- N.
- Glycyrriza glabra* L. – Солодка гола. **Зп:** 14, 19 (Бердянська та Обіт. коси) ККПР, 2012. К.-NT
- Medicago kotovii* Wissjul.– Люцерна Котова. **Зп:** 16 (Фл.УРСР, т. 6), 14 (Кузм., 1974, ККПР, 2012). К.–VU.
- Frankenia. perverulenta* L. – Франкенія. припорошена. **Зп:** 18 (Фл. УРСР, т. 7, ККПР, 2012). К.– VU.
- Papaver dubium* L. – Мак сумнівний. 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974, ККПР, 2012) К.–NE.
- Polygonum euxinum* Chrtek – Гірчак азовський. **п:** 14, 16 (Фл. УРСР, т. 4), 14,18 (ККПР). К.– NE.

Adonis wolgensis Steven – Горицвіт. волзький **Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (ККПР). К. – LC.

Clematis orientalis L.* – Ломоніс східний **п:** 19 (Фл. УРСР, т.5, ККПР, 2012). К. – VU.

Amygdalus nana L. – Мигдаль степовий. **Зп:** 14 (Фл. УРСР, т.6, ККПР, 2012, К. – NT.

Rosa antonovii (Lonacz.) Dubovik – Шипшина Антонова. **Зп:** 14 (Ок. Бердянська, ККПР, 2012. К. – NT.

Ruppia cirrosa PetaGrande – Рупія спіральна. **Зп:** 14, 16, 18, 19 (Фл. УРСР, т.6, ККПР, 2012, К. – VU.

Інші види з Приазов'я – у загальному списку видів монографії.

Додаток 4

Про врятовану справжню „перлину” вінку зеленого кільця м. Дніпропетровська – балку Панкратьєва

Автор цієї книги мав нагоду вивчати рослинність та флору балки Панкратьєва, яка зарезервовані у складі великої балочної системи „Левшинська” для наступного заповідання Рішенням Дніпропетровської облради від 19.03.2002 р. №525-22/XXIII (під №24), а також у відповідності до Закону України „Про природно-охоронний фонд України” та Закону України „Про Загальнодержавну програму формування національної екомережі України на 2000-2015 р. р.” та віднесення її до цінних об'єктів природно-заповідного фонду області.

Дослідження проведені за ініціативою та за кошти місцевої громади ж/м. Ігрень, щоб зберегти цей чудовий куточок дикої природи та для обґрунтування необхідності створення на його території ландшафтного заказника для збереження біологічного та ландшафтного різноманіття – тобто охорони кожного з біологічних об'єктів (від особин і популяцій видів до екосистем в цілому) разом з їх середовищем існування, яке є „безцінним наслідком еволюції природи та історії людського суспільства.”

Високий ступінь збереження природного середовища поблизу такого індустріального гіганта з мільйонним населенням, як м. Дніпропетровськ, у невеликій за площею (21 га) балці „Панкратьєва” викликає навіть приємний подив, бо взагалі в Центральному степовому регіоні України непорушених природних екосистем залишилось не більше 0,3%, а на інших теренах регіону вони або суттєво модифіковані (81,5%), або дуже трансформовані чи зруйновані (18,2%).

Зональний висхідний тип рослинності цього краю – різнотравно-кострицево-ковилові степи генетично зв'язані із звичайними середньо суглинистими чорноземами.

До особливостей балки „Панкратьєва” відноситься те, що деякі її схили 30 років тому були терасовані, що частково трансформувало рослинний покрив на них і досі має строкату структуру – чергування степової цілинної рослинності, яка добре збереглась поміж терас і запобігає ерозії ґрунту та слугує джерелом діаспор степових рослин, а також перешкоджає інтенсивному випасанню худоби.

Щодо степової рослинності з її багатьма цінними, рідкісними видами, то тут вона добре збереглась і, навіть, майже не змінилась.

У ході польових та камеральних досліджень, впродовж двох вегетаційних періодів (2007 та 2008 р.р.) автором вивчався рослинний покрив балки.

Тут на степових схилах виділені та описані основні асоціації рослинності, які мають у своєму складі рідкісні види. Наприклад, **ранньолітня** асоціація:

Salvia nutans – Stipa lessingiana – Festuca valesiaca – Potentilla arenaria.

Загальне проективне покриття в межах цієї асоціації складає 75%.

Одна з цих асоціацій наводиться тільки для формації *Chamaecytiseta ruthenicae* в деяких заповідниках Сумської та Луганської областей (Ткаченко та ін., 1990).

Флора балки вивчалась теж на протязі двох вегетаційних періодів (2007-2008) та при вивченні відповідного гербарія в ДНУ. Складено список із 144 видів судинних рослин, із яких 119 трав'янистих, кущів 14, дерев 11.

При вивченні флори тут можна виділити два основних **флористичних ядра**: перше пов'язане із степовою зональною рослинністю, тут є не тільки майже всі степові домінуючі, але й субдомінанти і навіть раритетні види степів.

Друге флористичне ядро пов'язане з екстра зональною, переважно лісовою рослинністю (байрачних) лісів.

Серед рідкісних рослин, які зростають в межах балки відмічені, насамперед, 9 (дев'ять) видів, що занесені до Червоної книги України. Із цих видів один (*Astragalus dasyanthus* Pall.– Астрагал шерстистоквітковий), занесений до Світового та Європейського червоних списків. 14 (чотирнадцять) видів занесені до Червоної книги Дніпропетровської області (див. Додаток).

Ще один вид – пирій азовський (*Elytrigia maeotica* (Procd.) Procd.) – цінна кормова рослина, вперше відкрита для флори Дніпропетровщини у 2007 р., (Тарасов, 2009), а *Cephalalaria uralensis* – для Лівобережжя області теж тут, у балці „Панкратьєва”.

При геоботанічному вивченні рослинного покриву степових схилів виділені та описані основні асоціації, які мають у своєму складі рідкісні види обласної флори.

Лісова рослинність в межах балки переважно складається зі штучних різновидових та різновікових насаджень, що складаються із дерев різної висоти та з різною товщиною стовбурів, які майже цілком сконцентровані у верхів'ях цієї балки. Зімкненість крон дерев у насадженнях складає 0,6-0,8 (тобто проективне покриття відповідно 60–80%). Крім того, тут збереглися дуже старі чагарники гігантських розмірів, наприклад глід обманливий (*Crataegus fallacina* Klokov) заввишки 4,5 м, а крушина ламка (*Frangula alnus* Mill.) – більше 3 м та ін.

До особливостей балки „Панкратьєва” можна віднести: 1) рослинний покрив, як було відмічено вище, на східному схилі має строкату структуру, як внаслідок давнього терасування, тому – чергування степової цілинної рослинності, яка добре збереглась поміж терас і слугує джерелом діаспор зональних автохтонних рослин та перелогової рослинності з участю деяких бур'янистих видів на терасах.

2. Забереженню степової рослинності балки у досить задовільному стані сприяло зменшення впродовж багатьох років безладного випасання худоби та з часом його повне припинення, як і викошування та рекреаційного використання. Крім того на терасах була (хоч і не зовсім вдала) спроба

створення штучних лісонасаджень, бо вони майже повністю загинули: залишилось не більше 1–2% дерев та чагарників через те, що з самого початку був помилковим підбір їх видів і, мабуть, через відсутність належного догляду за лісокультурами, в тому числі боротьби з бур'янами, тощо.

Наявність у складі флори Балки Панкратьєва рідкісних видів рослин цілком реальна, бо спирається на фахові майже дворічні дослідження. Тут дійсно зростають 9 (дев'ять) видів рослин, занесених до Червоної книги України (2009 р.), а також 14 видів до Червоної книги Дніпропетровської області (2010 р.) та багато інших корисних видів.

А. Види рослин, що занесені до Червоної книги України (2009 р.)

1. <i>Astragalus dasyanthus</i> Pall.– Астрагал шерстистоквітковий. К.- II..	44 шт
2. <i>Bulbocodium versicolor</i> (Her. Gawl.) Spreng. – Брандушка різнокольорова.	
	К.- II. – 1500 шт.
3. <i>Crocus reticulatus</i> Steven ex Adams – Шафрансітчастий. К.- III	. – 56 шт
4. <i>Ornithogallum bouscheanum</i> (Hunth.) Asch – Рястка Буше К.- III.	– 14 шт
5. <i>Pulsatilla pratensis</i> (L.) Mill. – Сон чорніючий. К.- II.	– 158 шт
6. <i>Stipa capillata</i> L. – Ковила волосиста. К. – III.	~ 200 шт
7. <i>Stipa lessingiana</i> Trin. et Rupr.– Ковила Лессінга. К. – III.	– 125 шт.
8. <i>Stipa pennata</i> L. – Ковила пірчаста. К. – III.–	більше 6000
	шт
9. <i>Tulipa quercetorum</i> Klokov et Zoz – Тюльпан дібровний. К.- II	24 шт.

Б. Вид занесений до Світового та Європейського червоних списків:

1. <i>Astragalus dasyanthus</i> Pall.– Астрагал шерстистоквітковий. К.- II..	– 44 шт

В. Види, які занесені до Червоної книги Дніпропетровської області

1. <i>Adonis vernalis</i> L. – Горицвіт весняний К. – 2	– 50 шт.
2. <i>Adonis wolgensis</i> Steven – Горицвіт волзький. К. – 2.	– 140 шт
3. <i>Amygdalus nana</i> L. – Мигдаль степовий. К. – 4.	– 1500 шт
4. <i>Anemone ranunculoides</i> L.– Анемона жовтецева. К. – 3.	– 25 шт
5. <i>Centaurea orientalis</i> L. – Волошка східна. К. – 3. –	– 33 шт/
6. <i>Corydalis solida</i> (L.) Clairv. – Ряст ушільнений К.– 4	– 11 шт.
7. <i>Ephedra distachya</i> L. – Ефедра двоколоскова. К. – 3.	– 25 шт
8. <i>Eremogone longifolia</i> (M. Bieb.) Fenzl – Еремогоне довголиста, К.- 4.	– 15 шт.
9. <i>Hesperis tristis</i> L. – Вечорниці плачучі. К – 3	12 шт.
10. <i>Hyacinthella leucophaea</i> (C.Koch) Schur – Гіацинтик блідий. К. – 3.	– 300 шт.
11. <i>Iris pumila</i> L. – Півники карликові. К. – 3.	– 40 локалітетів (150 клонів)
12. <i>Jurinea cyanooides</i> (L.) Rechb. – Юрінея волошковидна. К. – 3.	– 10 шт.
13. <i>Scilla sibirica</i> Haw. – Проліска сибірська. К. – 3.	– 24 шт.
14. <i>Valeriana tuberosa</i> L. – Валеріана бульбиста. К. – 3.	– 20 шт.

Elytrigia maeotica (Procud.) Procud. – Пірій азовський, знайдений вперше для Дніпропетровщини, а *Cephalaria uralensis* (Murr.) Roem. et Schult. – Головчатка сибірська – вперше для Лівобережжя області саме тут, у балці „Панкратьєва”.

У 2008 р. визначена кількість особин кожного з дев'яти червонокнижних видів та ще 14 рідкісних. Це може бути відправною точкою для проведення моніторингу у наступні роки, щоб можна було контролювати стан популяцій цих видів в динаміці в межах б. Панкратьєва як своєрідного еталона степів краю.

Сподіваюсь, що оприлюднення результатів геоботанічних та флористичних обстежень балки „Панкратьєва”, проведених автором цієї книги у 2007-2008 р., зможе прискорити організацію та створення на її території відповідного природоохоронного об'єкту (заказника, заповідного урочища, тощо).

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК НАЗВ РОДІВ РОСЛИН ТА РОДИН

Латинські назви	Українські назви	Російські назви
Abutilon 140	Абрикос 160	Абрикос 160
Acer 24	Абутилон 140	Авран 177
Aceraceae 24	Авран 177	Адокса 25
Achillea 35	Авринія 72	Адоксовые 25
Acinos 127	Агалик–трава 83	Азинеума 82
Aconitum 154	Агрисові 125	Аир 195
Aconogonon 148	Аденофора 82	Аирник 203
Acorellus 203	Адокса 25	Аистник 124
Acorus 195	Адоксові 25	Айлант 184
Acroptilon 36	Азінеума 82	Аконит 154
Actea 154	Аїр 195	Аконогон 148
Adenophora 82	Аїрник 203	Алканна 66
Adonis 154	Айлант 184	Алтей 140
Adoxa 25	Айстра 39	Альдрованда 106
Adoxaceae 25	Айстрові 35	Амарилісовые 195
Aegilops 215	Аконіт 154	Амброзія 37
Aegonychon 67	Алкана 66	Аморфа 110
Aegopodium 26	Алтея 140	Анизанта 217
Aeluropus 216	Альдрованда 106	Аргюзія 126
Aesculus 126	Амарилісові 195	Ароидные 195
Aethusa 26	Амброзія 37	Асплений 20
Agrimonia 160	Аморфа 110	Астра 39
Agropyron 216	Анемона 155	Астрагал 110
Agrostemma 84	Анізанта 217	Астровые 35
Agrostis 216	Аргюзія 126	Асфоделиновые 196
Ailanthus 184	Ароїдні 195	Ауринія 72
Ajuga 127	Аспленієві 20	
Alcea 140	Асплений 20	Бальзаминные 65
Aldrovanda 106	Астрагал 110	Барбарис 66
Alisma 192	Асфоделінові 196	Барбарисовые 65
Alismataceae 192	Ауринія 72	Барвінок 33
Alkanna 66	Ахірофорус 64	Баркгаузія 47
Alliaceae 192		Бархатці 62
Alliaria 71	Багатонасінник 77	Бассія 97
Allium 192 186	Багатоніжка 22	Башенниця 81
Alnus 66	Багатоніжкові 22	Бедренець 31
Alopecurus 217	Багаторядник 21	Безвременник 213
Alsine 84	Бальзамінові 65	Бекманія 218
Althaea 140	Барбарис 66	Белая акація 118

Alyssum 71
Amaranthaceae 25
 Amaranthus 25
Amaryllidaceae 195
 Ambrosia 37
 Amorpha 110
 Amygdalus 160
Anacardiaceae 25
 Anagalis 152
 Anchusa 67
 Androsace 153
 Anemone 155
 Anethum 26
 Angelica 26
 Anisantha 217
 Antennaria 37
 Anthemis 37
 Anthericum 196
 Anthoxantum 218
 Anthriscus 26
 Anthyllis 110
 Antirrhinum 176
 Аpera 218
Аріасеае 26
 Аrium 26
Аросунасеае 33
 Arabidopsis 72
 Arabis 72
Аrасеае 195
 Arctium 37
 Arenaria 84
 Argusia 126
 Aristolochia 34
Aristolochiaceae 34
 Armeniaca 160
 Armoracia 72
 Arrenatherum 218
 Artemisia 38
 Asarum 34
Asclepiadaceae 34
 Asclepias 34
Asparagaceae 195
 Asparagus 195
Барбарисові 65
Барвінкові 33
 Барвінок 33
 Баркгаузія 47
 Басія 97
 Бедринець 31
 Безсмертки 65
 Безщитник 22
Безщитникові 22
 Бекманія 218
 Белевалія 204
 Береза 66
 Березка 103
Березкові 103
Березові 66
 Бирючина 143
 Біла акація 118
 Біловус 229
 Білолозник 101
 Бісторта 149
 Блекота 185
 Блисмус 197
 Блошниця 57
 Бобівник 141
Бобівникові 141
 Бобові 110
 Болиголов 28
 Бородач 219
 Борщівник 29
 Брандушка 213
 Брахиактис 40
 Бромус 219
 Бруслина 96
Бруслинові 96
 Брусниця 107
 Бугила 26
 Буглосоїдес 67
 Будяк 40
 Бузина 84
 Бузок 143
 Буквиця 128
Букові 122
 Бульбокомиш 197
 Белена 185
 Белокопытник 55
 Белокудренник 128
 Белоус 229
 Бельваля 204
 Береза 66
Березовые 66
 Бересклет 96
Бересклетовые 96
 Бескильница 231
 Бирючина 143
 Бисторта 149
 Блисмус 197
 Блошница 57
 Бобовник 115
Бобовые 110
 Бодяк 45
 Болиголов 28
 Болотник 81
Болотниковые 81
 Болотница 202
 Болотоцветник 141
 Бор 229
 Бородавник 54
 Бородач 219
 Борщевик 29
 Боярышник 161
 Брандушка 213
 Брахиактис 40
 Брусника 107
 Бубенчик 82
 Буглоссоидес 67
 Будра 129
 Бузина 84
 Букашник 83
 Буквица 128
Буковые 122
Бурачниковые 66
 Бурачок 71
 Бутень 27
 Бутерлак 140
 Бухарник 226

- Asperugo 67
 Asperula 170
Asphodelaceae 196
Aspleniaceae 20
 Asplenium 20
 Aster 39
Asteraceae 35
 Astragalus 110
 Astrodaucus 26
 Asyneuma 82
Athyriaceae 22
 Athyrium 22
 Atriplex 96
 Aurinia 72
 Avena 218

Ballota 128
Balsaminaceae 65
 Barbarea 73
 Barkhausia 47
 Bassia 97
 Batrachium 155
 Beckmania 218
 Bellevalia 204
Berberidaceae 65
 Berberis 66
 Berteroa 73
 Beta 98
 Betonica 128
 Betula 66
Betulaceae 66
 Bidens 40
 Bistortia 149
 Blysmus 197
 Bolboschoenus 197
Boraginaceae 66
 Botrychium 22
 Botryochloa 219
 Brachipodium 219
 Brachyaetis 40
 Brassica 73
Brassicaceae 71
 Bromopsis 219

 Бурачок 71
 Буркун 117
 Буряк 98
 Бутень 27
 Бутерлак 140

 Вайда 77
 Валеріана 188
Валеріанові 188
 Валіснерія 206
 Ваточник 34
 Вербa 174
 Вербена 189
Вербенові 189
 Верблюдка 100
Вербові 174
 Вербозілля 153
Верескові 107
 Вероніка 181
 Веснівка 196
 Веснянка 76
 Вех 32
 Вечорниці 77
 Виноград 191
Виноградні 191
Виринницеві 81
 Виринниця 81
 Вишня 160
 Вівсюнець 226
 Відкасник 41
 Вільха 66
 Віниччя 100

 Віховка 196
 Вовконіг 130
 Вовче тіло 164
 Вовчі ягоди 186
Вовчкові 144
 Вовчок 144
 Вовчуг 118
Водолисті 127
 Водопериця 126
 Водяна сосонка 127

Вайда 77
 Валеріана 188
 Валеріанелла 188
Валеріановые 188
 Валліснерія 206
 Василек 41
 Василистник 159
 Ваточник 34
 Вахта 141
Вахтовые 141
 Вейник 220
 Венечник 196
 Вербейник 153
 Вербена 189
Вербеновые 189
 Верблюдка 100
Вересковые 107
 Вероника 181
 Веснянка 76
 Ветренница 155
 Вех 27
 Вечерница 77
 Вздутосемянник 31
 Взморник 337
Взморниковые 337
 Виноград 191
Виноградные 191
 Вишня 160
 Водокрас 206
Водокрасовые 206
Водолистные 127
 Водяная сосенка 127
 Водяной лютик 155
 Водяной орех 186
Водяноореховые 186
 Волдырник 86
 Воловик 67
 Володушка 27
 Волчягодник 186
 Волчник 186
Волчниковые 186
 Вольфия 210
 Воробейник 68

- Bromus 219
 Bryonia 105
 Bryza 219
 Buglossoides 67
 Bulbocodium 213
 Bunias 73
 Vupleurum 27
Butomaceae 196
 Butomus 196

Caesalpiniaceae 81
 Cakile 73
 Calamagrostis 220
 Calendula 40
Callitrichaceae 81
 Callitriche 81
 Calophaca 112
 Caltha 155
 Calystegia 103
 Camelina 74
 Campanula 82
Campanulaceae 82
 Camphorosma 98
Cannabaceae 83
 Cannabis 83
Caprifoliaceae 83
 Capsella 74
 Caragana 113
 Cardamine 74
 Cardaminopsis 74
 Cardaria 75
 Carduus 40
 Carex 197
 Carlina 41
 Carpinus 103 217
 Carthamnus 41
Caryophyllaceae 84
 Catabrosa 220
 Caucalis 27
 Caulinia 213
Celastraceae 96
 Cenchrus 221
 Centaurea 41
 Centaurium 123

 Водяний горіх 186
 Водяний жовтець 155
 Водяний різак 206
 Водяний хрін 79
Водяногоріхові 186
Водянососонкові 126
 Воловик 67
 Волошка 41
 Вольфія 210
 Воронець 154
 Воцанка 67
 Вудсія 22
 Вужачка 22
Вужачкові 22
 Вуханка 92
 Вушкоцвіт 176
 В'язіль 118
 В'яз 187
В'язові 187

 Гадюча цибулька 205
 Гадючник 162
 Гайлардія 48
 Галіміоне 100
 Галінсога 49
 Гаплофіл 174
Гарбузові 105
 Гармала 147
Гармалові 126
 Гвоздика 86
Гвоздичні 84
 Геліопсис 50
 Геліотроп 126
Геліотропові 126
 Гілебія 90
Геранієві 124
 Герань 124
 Гикавка 73
 Гіацинттик 204
Гіацинтові 204
 Гібіск 141
 Гімносперміум 66
 Гірकोкаштан 126
Гіркокаштанові 126

 Воронец 154
 Ворсянка 106
Ворсянковые 105
 Восковник 67
 Вудсія 22
Вьюнковые 103
 Вьюнок 103
 Вязель 118
 Вяз 187
Вязовые 187

 Гайлардия 48
 Галимиона 100
 Галинсога 49
 Гармала 147
Гармаловые 147
 Гвоздика 86
Гвоздичные 84
 Гелиопсис 50
 Гелиотроп 126
Гелитороповые 126
Гераниевые 124
 Герань 124
 Гиацинттик 204
Гиацинтовые 204
 Гибискус 41
 Гилебия 90
 Гимноспермиум 66
Гиполеписовые 21
 Гирча 31
 Гладиолус 207
 Гледичия 81
 Гнездовка 214
 Головчатка 106
 Голокучник 21
 Гониолимон 136
 Горец 150
 Горечавка 124
Горечавковые 123
 Горихвост 128
 Горицвет 154
 Горичник 30
 Горлюха 55
 Горошек 121

Centunculus	153	Гіркуша	55	Гортензиевые	127
Cephalaria	106	Гірча	31	Горчица	80
Cerastium	85	Гірчак	150	Граб	103
Cerasus	160	Гірчиця	80	Гравилат	162
Ceratocarpus	98	Гісоп	129	Гребенщик	186
Ceratocephalus	155	Гледичія	81	Гребенщиковые	186
Ceratoides	101	Глечики	142	Гречиха	149
Ceratophyllaceae	96	Глід	161	Гречишные	148
Ceratophyllum	96	Глуха кропива	129	Гринделия	49
Cerinth	67	Гніздівка	214	Гроздовник	22
Chaenorhinum	176	Головатень	47	Груша	166
Chaerophyllum	27	Головчатка	106	Грушанка	154
Chaiturus	128	Голокучник	21	Грушанковые	154
Chamaecytisus	113	Гоніолімон	136	Грыжник	90
Chamaemelum	44	Горицвіт	154	Губоцветные	127
Chamerion	143	Горіх	127	Гулявник	80
Chamomilla	54	Горіхові	127	Гусиный лук	210
Chartolepis	44	Горлянка	127	Двуклесточник	229
Chelidonium	146	Горобейник	68	Двурядка	75
Chenopodiaceae	96	Горобина	170	Девясил	50
Chenopodium	98	Горошок	121	Дербенник	139
Chondrilla	44	Гортензиеві	127	Дербенниковые	139
Chorispora	75	Гостриця	67	Дескурайния	75
Chrysopogon	221	Гострокільник	118	Десмодиум	114
Cicer	114	Граб	103	Дивала	93
Cichorium	45	Грабельки	124	Дикий виноград	191
Cicuta	27	Гравілат	162	Дифазиаструм	19
Cirsium	45	Гречка	149	Диходон	88
Cleistogenes	221	Гречкові	148	Дихостилис	203
Clematis	155	Гринделия	49	Донник	117
Clinopodium	128	Грицики	74	Дрема	91
Clusiaceae	102	Громовик	70	Дремлик	214
Cnicus	46	Гронянка	22	Дрок	114
Cnidium	27	Груша	166	Дуб	122
Coccyganthe	86	Грушанка	154	Дубровник	135
Colchicum	213	Грушанкові	154	Дудник	26
Comarum	164	Грястиця	222	Дурман	185
Conium	28	Губоцвіті	127	Дурнишник	64
Coniza	46	Гуньба	120	Душевка	127
Conringia	75	Гусимець	72	Душистый колосок	218
Consolida	156	Гусятник	224	Душица	131
Convallaria	196	Дворядник	75	Дымянка	123
Convallariaceae	196	Дельфіній	156	Дымянковые	122

- Convolvulaceae** 103
 Convolvulus 103
 Coreopsis 46
 Coriandrum 28
 Corispermum 100
Cornaceae 103
 Coronaria 86
 Coronilla 118
 Corydalis 123
Corylaceae 103
 Corylus 103
 Cosmos 46
 Cotinus 25
 Cotoneaster 161
 Crambe 75
Crassulaceae 104
 Crataegus 161
 Crepis 46
 Crinitaria 48
 Crocus 206
 Crucjata 170
 Crupina 47
 Crupsis 221
 Cucubalus 86
Cucurbitaceae 105
 Cuscuta 105
Cuscutaceae 105
 Cyclachaena (Iva) 52
 Symbochasma 177
 Cynanchum 34
 Cynodon 222
 Cynoglossum 68
Cyperaceae 197
 Cyperus 202
 Cystopteris 22
- Dactylis** 222
 Dactylorhiza 214
 Damasonium 192
 Daphne 186
 Datura 185
 Daucus 28
 Delphinium 156
- Деннштедтієві** 21
 Деревій 35
Деренові 103
 Десмодіум 114
 Дзвінець 180
 Дзвоники 82
Дзвоникові 82
 Дивина 180
 Дикий виноград 191
 Дихостиліс 203
 Діфазіаструм 19
 Діходон 88
 Дрік 114
 Дуб 122
 Дудник 26
 Дурман 185
 Дутень 86
 Дюшеня 162
 Евклідій 76
 Егілопе 215
 Егоніхон 67
 Елеостікта 28
 Елізанта 88
 Елодея 206
 Ельшольція 128
 Енотера 144
 Еспарцет 117
 Ефедра 24
 Ехінацея 47
 Ехіноцистис 105
 Жабник 48
 Жабриця 31
 Жабрій 128
 Жабурник 206
Жабурникові 206
 Жеруха 74
 Живокіст 70
Жимолостеві 83
 Жимолость 83
 Жировик 214
 Житняк 216
 Жито 232
Жовтецеві 154
- Дюшеня 162
 Ежа 222
 Ежевика, малина 169
 Ежеголовник 236
Ежеголовниковые 236
 Ежовник 222
 Жабник 48
 Жабриця 31
 Жгун–корень 27
 Железница 134
 Желтушник 76
 Жерушник 79
 Жесткоколосница 231
 Живокость 156
 Живучка 127
Жимолостные 83
 Жимолость 83
 Житняк 216
 Жостер 160
 Заразиха 144
Заразиховые 144
 Звездоплодник 192
 Звездчатка 84
 Зверобой 102
Зверобойные 102
 Земляника 162
Злаки 215
 Змеевка 221
 Змееголовник 128
 Золотарник 61
 Золотобородник 221
 Золототысячник 123
Зонтичные 26
 Зопник 132
 Зубровка 226
 Зубчатка 179
 Зюзник 130
- Иберийка 77
 Ива 174
Ивовые 174
 Икотник 73
 Ипомея 103

Dennstaedtiaceae 21	Жовтець 157	Иссоп 129
Deschampsia 222	Жовтий осот 61	Истод 148
Descurainia 75	Жовтозілля 59	Истодовые 128
Desmodium 114	Жовтушник 76	Калина 84
Dianthus 86	Жостер 160	Калофака 112
Dichodon 88	Жостерові 160	Калужниця 155
Dichostylis 203	Загнітник 93	Камнеломка 176
Dictamnus 173	Залізниця 134	Камнеломкові 176
Digitalis 177	Залізник 132	Камфоросма 98
Digitaria 222	Заяча конюшина 110	Камыш 203
Diphasiastrum 19	Звіробій 102	Камышевник 203
Dipsacus 106	Звіробійні 102	Канареєчник 229
Dipsacaceae 105	Зіновать 113	Канатник 140
Draba 75	Зірки 91	Капуста 73
Dracocephalum 128	Зірноплідник 192	Карагана 113
Drosera 107	Зірочки 210	Кардаминопис 74
Droseraceae 106	Зірочник 84	Кардарія 75
Dryopteridaceae 21	Злакові 213	Касатик 207
Dryopteris 21	Злинка 47	Касатиковые 206
Duchesnea 162	Змієголовник 128	Катаброза 220
	Зміївка 221	Катран 75
Echinacea 47	Зніт 143	Каулинія 213
Echinochloa 222	Зозуленцеві 214	Качим 89
Echinocystis 105	Зозулин цвіт 86	Кермек 137
Echinops 47	Зозулинець 215	Кермекові 136
Echium 68	Зозулинні сльози 213	Кизилові 103
Elaeagnaceae 107	Золотий дощ 115	Кизильник 161
Elaeagnus 107	Золотобородник 221	Кипрей 143
Elaeosticta 28	Золототисячник 123	Кипрейні 143
Elatinaceae 107	Золотушник 61	Кирказон 34
Elatine 107	Зонтичні 26	Кирказонові 34
Eleocharis 202	Іберійка 77	Кисличні 146
Elisanthe 88	Іван-чай 143	Клевер 119
Elodea 206	Іромєя 103	Клекачка 185
Elscholzia 128	Їжача голівка 236	Клекачкові 185
Elymus 222	Їжачоголівкові 236	Клен 24
Elytrigia 223		Кленові 24
Ephedra 24	Калачики 141	Клещевина 110
Ephedraceae 23	Калина 84	Клоповник 78
Epilobium 143	Калофака 112	Клубнекамыш 197
Eriopactis 214	Калюжниця 155	Клюзієві 102
Equisetaceae 19	Камка 337	Кникус 46
Equisetum 19 255	Камкові 237	Ковыль 232

Eragrostis	224	Камфоросма	98	Козелец	58
Eremogone	89	Канаркова трава	229	Козлец	234
Eremopyrum	224	Капуста	73	Козлобородник	63
Ericaceae	107	Капустяні	71	Козлятник	114
Erigeron	47	Карагана	113	Кокорыш	26
Eriophorum	202	Кардамінопсис	74	Колокольчик	82
Erodium	124	Кардарія	75	Колокольчиковые	82
Erophylla	76	Катаброза	220	Колосняк	228
Erucastrum	76	Катран	75	Кольраушия	90
Eryngium	28	Каулінія	213	Колючник	41
Erysimum	76	Квасенцеві	146	Кониза	46
Euclidium	77	Келерія	227	Коноплевые	83
Euonymus	96	Кермек	137	Конопля	83
Eupatorium	48	Кермекові	136	Конрингія	75
Euphorbia	107	Кизильник	161	Конский каштан	127
Euphorbiaceae	107	Кизляк	153	Конский чеснок	71
Euphrasia	177	Китник	217	Конскокаштановые	127
Fabaceae	110	Китятки	148	Копеечник	115
Fagaceae	122	Китяткові	148	Копытень	34
Fagopyrum	149	Кінський часник	71	Кореопсис	46
Falcaria	28	Клен	24	Кориандр	28
⁶ Fallopia	149	Кленові	24	Коровяк	180
Ferula	28	Клокичка	185	Коронария	86
Ferulago	29	Клокичкові	185	Короставник	106
Festuca	224	Клюзісві	102	Коротконожка	219
Ficaria	156	Ключ–трава	22	Космос	46
Filago	48	Ковила	232	Костенец	90
Filipendula	162	Козельці	63	Костенцовые	20
Fragaria	162	Козлятник	114	Костер	219
Frangula	160	Колосняк	228	Кострец	219
Frankeaiaceae	122	Кольраушия	90	Котовник	131
Frankenia	122	Комиш	203	Кохия	100
Fraxinus	143	Комишівник	203	Кочедыжник	22
Fritillaria	210	Комонник	106	Кочедыжниковые	22
Fumaria	123	Конвалісві	196	Кошачья лапка	37
Fumariaceae	122	Конвалія	196	Крапива	187
Gagea	210	Коніза	46	Крапивные	187
Gailardia	48	Коноплі	83	Красноднев	204
Galanthus	195	Коноплеві	83	Крепкоплодник	77
Galatella	48	Конрінгія	75	Крестовник	59
Galega	114	Конусівка	93	Крестоцветные	71
Galinsoga	49	Конюшина	119	Кривоцвет	68
		Копитняк	34	Кринитария	48

- Galeopsis 128
Galium 171
Genista 114
Gentiana 124
Gentianaceae 123
Geraniaceae 124
Geranium 124
Geum 162
Gladiolus 207
Glaucium 146
Glaux 153
Glechoma 129
Gleditsia 81
Glyceria 226
Glycyrrhiza 114
Gnaphalium 49
Goniolimon 136
Gratiola 177
Grindelia 49
Grossulariaceae 125
Gymnocarpium 21
Gymnospermium
Gypsophyla 89
- Halimione** 100
Halimodendron 115
Halocnemum 100
Haloragaceae 126
Halophyllum 174
Hedysarum 115
Helianthus 49
Helichrysum 50
Helictotrichon 226
Heliopsis 50
Heliotropiaceae 126
Heliotropium 126
Hemerocallidaceae 204
Hemerocallis 204
Heracleum 29
Herniaria 90
Hesperis 77
Hibiscus 141
Hieracium 50
- Кореопсіс 46
Коріандр 28
Королиця 54
Коронарія 86
Коручка 214
Косарики 207
Космос 46
Костриця 224
Костянець 90
Котяча м'ята 131
Котячий хвіст 128
Кошачі лапки 37
Кравник 179
Крашенінніковія 101
Крем`яник 63
Кремена 55
Кривоцвіт 68
Кринітарія 48
Кріп 26
Кропива 187
Кропивні 187
Крупина 47
Крупка 75
Круціата 170
Крушина 160
Ксантоксаліс 146
Ксиминезія 65
Куга 203
Кудрявець 75
Кукіль 84
Куколоиця 91
Кульбаба 62
Куничник 220
Купина 196
Курай 101
Куряча сліпота 69
Курячі очки 152
Куцоніжка 219
Кушир 96
Куширові 96
Лаванда 130
Лаватера 141
Лагозеріс 57
- Кровохлебка 169
Крупка 75
Крупина 47
Круціата 170
Крушина 160
Крушиновыє 160
Крыжовниковыє 125
Ксантоксаліс 146
Ксименезія 65
Кубышка 142
Кувшинка 142
Кувшишковыє 122
Куколь 84
Кульбаба 54
Купена 196
Купыр 26
Кутровыє 33
- Лабазник 162
Лаванда 130
Лагозеріс 57
Лазурник 29
Ландыш 196
Ландышевыє 196
Лапчатка 163
Ластовень 34
Ластовневые 34
Латук 53
Лебеда 96
Левкой 78
Леерсія 227
Лен 138
Ленец 176
Леновыє 138
Леопольдія 204
Лещина 103
Лещиновыє 103
Ликоподиелла 19
Лилейниковыє 204
Лилейныє 210
Линдернія 178
Липа 186
Липарис 214

Hierochloe	226	Лазурник	29	Липовые	186
Hippocastanaceae	126	Ласкавець	27	Липучка	68
Hippophae	107	Ластівневі	34	Лисохвост	217
Hippuridaceae	126	Ластовень	34	Лихнис	91
Hippuris	127	Лататтєві	142	Лиций	185
Holcus	226	Латаття	142	Ломонос	155
Holosteam	90	Латук	53	Лопух	37
Hordeum	227	Левкой	78	Лох	107
Hottonia	153	Леєрсія	227	Лоховые	107
Humulus	83	Леопольдія	204	Лужниця	177
Hyacinthaceae	204	Лепешняк	226	Лук	192
Hyacinthella	204	Лещиця	89	Луковые	192
Hydrangeaceae	127	Липа	186	Лысосемянник	55
Hydrocharis	206	Липарис	214	Львиный зев	176
Hydrocharitaceae	206	Липові	186	Льнянка	177
Hydrophyllaceae	127	Липучка	68	Любисток	29
Hylebia	90	Лисонасінник	55	Любка	215
Hylotelephium	104	Лікоподієлла	19	Лютик	157
Hymenolobus	77	Лілійні	210	Лютиковые	154
Hyoscyamus	185	Лілійник	204	117	
Hypericaceae	102	Ліндернія	178	Лядвенец	116
Hypericum	102	Ліцій	185		
Hypocheris	64	Ліщина	103	Магония	66
Hyssopus	129	Ліщинові	103	Майкараган	112
		Лобода	98	Майник	196
Iberis	77	Лободові	96	Мак	146
Impatiens	65	Ломикаменеві	176	Маковые	146
Inula	50	Ломикамінь	176	Малайбала	29
Ipomaea	103	Ломоніс	155	Мальвовые	140
Iridaceae	206	Лопух	37	Манник	226
Iris	207	Лускохвостник	230	Маревые	96
Isatis	77	Лутига	96	Марена	173
Iva (Cyclachaena)	52	Льнолистник	176	Мареновые	170
Jasione	83	Льон	138	Марискус	203
Juglandaceae	127	Льонові	138	Марь	98
Juglans	127	Льонок	177	Марьянник	178
Juncaceae	208	Любисток	29	Маслиновые	142
Juncaginaceae	209	Любка	215	Маточник	29
Juncellus	203	Любочки	54	Мать-и-мачеха	64
Juncus	208	Люцерна	117	Мачок	146
Jurinea	52	Лядвенець	116	Медуница	70
Knautia	106			Мелантовые	213
Kochia	100	Магонія	66	Мелисса	131

Koeleria 227	Мако́к 146	Мелкодепестник 47
Kobriakuschia 209	Мако́ві 146	Меллото́вые 91 141
Krascheninikovia 101	Медо́ва трава 226	Мелодия 104 8
Lamiaceae 209	Меду́на 70 19	Меллендорф 140
Labiataceae 136	Меллерові 213	Мелочай 160 107
Lactuca 54	Мелі́са 137	Миндальні 160 107
Lagotis 170	Меренка 9170	Минутарія 91 142
Lamiaceae 204	Меранові 21870	Мордовник 1547
Lepidium 178	Мари́кульс 203	Морковник 21
Lepidolobos 6854	Мари́на й чи́ки 57 28	Морконо́жка 22
Lepidium 544	Мари́на 193	Морко́вожові 22
Laser 29 29	Масли́кови 157	Морська гірчи́ця 273
Lathyrus 215 210	Машини́й хвіст 157	Морська гірчи́ця 7
Lavandula 130	Машинові 142	Морська гірчи́ця 84
Ligustrum 14143	Материнко́вія 140	Морська гірчи́ця 9329
Liliaceae 210	Мату́рник 91 29	Морська гірчи́ця 93
Limoniaceae 116	Мітлиця 216	Морська гірчи́ця 179
Limonium 137	Мласкавець 188	Морська гірчи́ця 156
Limosella 177	Мокри́ця 84	Морська гірчи́ця 91
Linaceae 138	Молі́нія 229	Мята 131
Linaria 177	Молоди́ло 104	Мятлик 230
Lindernia 178	Молочай 107	
Linum 138	Молочайні 107	
Liparis 214	Молочка 153	Наголоватка 52
Listera 214	Молюгові 141	Наперстянка 177
Lithospermum 68	Монотропові 142	Наумбургія 153
Lolium 228	Морква 28	Наяда 213
Lonicera 83	Моркві́чник 32	Наядові 213
Loranthaceae 139	Морковни́ця 26	Недотрога 65
Lotus 116	Морська гірчи́ця 73	Незабудка 69
	Морту́к 224	Несля 79

- Luzula 209
 Lychnis 91
 Lycium 185
Lycopodiaceae 19
 Lycopodiella 19
 Lycopodium 19
 Lycopsis 68
 Lycopus 130
 Lysimachia 153
Lythraceae 139
 Lythrum 139

Mahonia 66
 Majanthemum 196
 Malabaila 29
 Malus 163
 Malva 141 125
Malvaceae 140
 Marrubium 130
 Mariscus 203
 Matricaria 54
 Matteucia 22
 Matthiola 78
 Medicago 117
 Melampyrum 178
 Melandrium 91
Melanthaceae 213
 Melica 228
 Melilotus 117
 Melissa 131
 Meniocus 78 121
 Mentha 131
Menyanthaceae 141
 Menyanthes 141
 Microthlaspi 81
 Middendorfia 140
 Millium 229
 Minuartia 91
 Moehringia 91
 Molinia 229
Molluginaceae 141
 Mollugo 142
 Monotropa 142

 Моховинка 93
 Мулянка 177
 М'ята 131
 М'яточник 128
 М'якитниця 142
 Нагідки 40
 Наземка 101
 Наперстянка 177
 Настінниця 187
Невиразнолускові 21
 Недорісток 153
 Незабудка 69
 Неслея 79
 Нетреба 64
 Нечуйвітер 50
Никтагінові 142
 Нікандра 185
 Нут 114
Оберна 92
 Обліпиха 107
 Овес 218
 Одонтолофус 44
 Ожика 209
 Ожина 169
 Оксибафус 142
 Оман 50
 Омег 29
 Омела 139
 Омфалодес 70
Онагрові 143
Оноклісві 22
 Орляк 21
 Органта 179
 Осока 197
Осокові 197
 Осот 45
 Остудник 90
 Очанка 177
 Очерет 230
 Очеретянка 229
 Очиток 104
Пажитниця 228

 Нивняник 54
 Низмянка 153
 Никандра 185
 Ноготки 40
 Ннея 69
 Норичник 180
Норичниковые 176
Ночецветные 142
 Нут 114

Оберна 92
 Облепиха 107
 Овес 218
 Овсец 226
 Овсяниця 224
 Одонтолофус 44
 Одуванчик 62
 Ожика 209
 Окопник 70
 Оксибафус 142
 Ольха 66
 Омежник 29
 Омела 139
Оноклеевые 22
 Оносма 70
 Орех 127
Ореховые 127
 Орляк 21
 Органта 179
 Ослинник 144
 Осока 197
Осоковые 197
 Осот 61
 Острица 67
 Остролодочник 118
 Очанка 177
 Очиток 104
 Очный цвет 152
 Пажитник 120
 Пальчатокоренник 214
 Парнолистник 192
Парнолистниковые 192
 Паслен 185

- Monotropaceae** 142
Moraceae 142
 Morus 142
 Muscari 205
 Myosotis 69 56
 Myosoton 91
 Myosurus 156
 Myriophyllum 126
Najadaceae 213
 Najas 213
 Nardus 229
 Naumburgia 153
 Neottia 214
 Nepeta 131
 Neslia 79
 Nicandra 185
 Nigella 157
 Noccaea 81
 Nonea 69
 Nuphar 142
Nyctaginaceae 142
 Nymphaea 142
Nymphaeaceae 142
 Nymphoides 141

Oberna 92
 Odontites 179
 Odontholophus 44
 Oenanthe 29
 Oenothera 144
Oleaceae 142
 Omphalodes 70
Onagraceae 143
 Onobrychis 10
 Ononis 118
 Onopordum 54
 Onosma 70
Opheglossaceae 22
 Opheglossum 22
Orchidaceae 214
 Orchis 215
 Origanum 131
- Пазурник 27
 Пальчатка 222
 Пальчатокорінник 214
 Парило 160
 Паролист 192
Паролистові 192
 Паслін 185
Пасльонові 184
 Пастернак 29
 Пахуча трава 219
 Пахучка 128
 Первоцвіт 154
Первоцвіті 152
 Переломник 153
 Перестріч 178
 Переступень 105
 Перлівка 228
 Персикарія 149
 Перстач 163
 Петрорагія 93
 Петросимонія 101
 Петрушка 30
 Пижмо 62
 Пирій 222
 Пирійник 223
 Півники 207
Півникові 206
Півонієві 146
 Півонія 146
 Підбіл 64
 Підмаренник 171
 Підсніжник 195
 Під'ялинник 142
Пізньоцвіт 213
 Пісколюбка 93
 Піщанка 84
 Плавун 141
 Плавушник 153
 Плакун 139
Плакунові 139
 Плаун 19
Плаунові 19
- Пасленовые** 184
 Пастернак 29
 Пастушья сумка 74
 Пахучка 128
 Первоцвет 154
Первоцветные 152
 Переступень 105
 Перловник 228
 Песчанка 85
 Петрорагия 93
 Петросимония 101
 Петрушка 30
 Пижма 62
 Пикульник 128
 Пион 146
Пионовые 146
 Пиретрум 57
 Пилозела 55
 Плаун 19
Плауновые 19
 Плевел 228
 Плеконакс 93
 Плоскоплодник 78
 Повилика 105
Повиликовые 105
 Повой 103
 Повойничек 107
Повойничковые 107
 Погремок 180
 Подмаренник 171
 Подорожник 147
Подорожниковые 147
 Подснежник 195
 Подсолнечник 49
 Полевица 216
 Полевичка 224
 Полынь 38
 Порезник 31
 Портулак 152
Портулаковые 152
 Поручейник 32
 Поручейница 220

Ornithogalum 205 221
 Ornithopus 118
Orobanchaceae 144
 Orobanche 144
 Orthanta 179
 Ostericum 29
 Otites 92
Oxalidaceae 144
 Oxibaphus 142
 Oxypetalum 118
 Paeonia 146
 Pilosella 22
Raeoniaceae 146
 Palimbia 29
 Panicum 229
 Papaver 146
Papaveraceae 146
 Parietaria 187
 Paronychia 93
 Parthenocysus 191
 Pastinaca 29
 Pedicularis 179
Peganaceae 147
 Peganum 147
 Peplis 140
 Persicaria 149
 Petasites 55
 Petrorhagia 93
 Petroselinum 30
 Petrosimonia 101
 Peucedanum 30
 Phacelia 127
 Phalacrachaena 55
 Phalacroloma 55
 Phalaris 229
 Phalaroides 229
 Pheliplanche 145
 Philadelphus 127
 Phleum 229
 Phlomis 132
 Pholiurus 230
 Phragmites 230
 Physalis 185
 Плетуха 103
 Плоскоплідник 78
 Повитиця 105
Повитицеві 105
 Подорожник 147
Подорожникові 147
 Покісниця 231
 Полин 38
 Полоскуха 222
 Портулак 31 152
Портулакові 152
 Прозела 55
 Прангос 31
 Празелень 54
 Прибережниця 216
 Проліска 205
 Просо 229
 Просянка 229
 Птелея 174
 Пужник 81
 Пустельниця 89
Пухирникові 136
 Пухирниця 136
 Пухирнк 22
 Пухівка 202
 Пшінка 156
 Радіола 139
 Райграс 218
 Ранник 180
Ранникові 176
 Рапонтікум 57
 Рдесник 234
Рдесникові 234
 Ревінь 151
 Регнерія 222
 Редька 79
 Резеда 159
Резедові 159
Ремнецвітникові 139
 Рижій 74
 Рицина 110
 Різак 28
 Різуха 213
 Посконник 48
 Постенниця 187
 Прангос 31
 Прибережниця 216
 Приноготовник 93
 Прицепник 27
 Прозанник 64
 Пролеска 205
 Проломник 153
 Провіртло 141
 Прострел 157
 Подбельник 142
 Псаммофилиелла 93
 Птелея 174
 Птицемлечник 205
 Пузырчатка 136
 Пузырник 22
Пузырчатковые 136
 Пулавка 37
 Пупочник 70
 Пустырник 130
 Пушица 202
 Пырей 223
 Радиола 139
 Райграс 218
 Ракитник 113
 Рапонтікум 57
 Рдест 234
Рдестовые 234
 Ревень 151
 Редька 79
 Резак 28
 Резеда 159
Резедовые 159
 Резуха 72
 Резушка 72
Ремнецветниковые 139
 Репейничек 160
 Репник 79
 Риндера 70
 Робиния 118
 Рогач 76

Physospermum	31	Різухові	213	Рогоглавник	155
Pycneus	203	Різушка	72	Рогоз	236
Picris	55	Ріпниця	79	Рогозовые	236
Pilosella	55	Ріп'яшок	155	Роголистник	96
Pimpinella	31	Робінія	118	Роголистниковые	96
Pinaceae	23	Рогачка	76	Рогоплодник	98
Pinus	23	Рогіз	236	Рожь	232
Plantaginaceae	147	Роговик	85	Розовые	160
Plantago	147	Рогозові	236	Ромашка	64
Platanthera	215	Родовик	169	Росичка	222
Pleconax	93	Рожа	140	Росянка	107
Poa	230	Розові	160	Росянковые	106
Poaceae	215	Розрив-трава	65	Рохелия	70
Polycnemum	101	Розхідник	129	Рудбекия	57
Polygala	148	Роман	37	Руппиевые	336
Polygalaceae	148	Ромашка	64	Руппия	336
Polygonaceae	148	Ропонтикум	57	Рутовые	173
Polygonatum	196	Росичка	107	Рыжик	74
Polygonum	150	Росичкові	89	Рэгнерия	222
Polypodiaceae	22	Ротики	176	Рябина	170
Polypodium	22	Рохелия	70	Рябчик	210
Polystichum	21	Рудбекия	46	Ряска	209
Populus	174	Рупієві	336	Рясковые	209
Portulaca	152	Рупія	336		
Portulacaceae	152	Руслицеві	107	Сабельник	164-,
Potamogeton	234	Руслиця	107	Сальвиниевые	23
Potamogetonaceae	234	Рутвиця	159	Сальвиния	23
Potentilla	163	Рутка	123	Санталовые	176
Poterium	165	Руткові	123	Сарсазан	100
Prangos	31	Рутові	173	Сафлор	41
Primula	154	Рябчик	210	Сведа	102
Primulaceae	152	Ряска	209	Свёкла	98
Prunella	132	Ряскові	209	Свербига	73
Prunus	165	Ряст	123	Свидина	103
Psammophiliella	93	Рястка	205	Свинойрой	222
Ptarmica	57	Садовий жасмін	127	Секуригера (Вязель)	118
Ptelea	174	Сальвінієві	23	Сельдерей	26
Pterotheca	57	Сальвінія	23	Сераделла	118
Pteridium	21	Самосил	135	Сердечник	74
Puccinellia	231	Санталові	176	Серпуха	60
Pulicaria	57	Сарсазан	100	Сивец	106
Pulmonaria	70	Свербига	73	Сиела	32
Pulsatilla	157	Свербіжниця	106	Симарубовые	184

Pycreus	203	Свидина	86	Синеголовник	28
Pyrethrum	57	Свиной	222	Синяк	68
Pyrola	154	Секуригера (В'язіль)	118	Сиренія	81
Pyrolaceae	154	Селера	26	Сирень	143
Pyrus	166	Серадела	118	Ситник	208
Quercus	122	Серпій	60	Ситниковидные	209
Radiola	139	Симарубові	184	Ситниковые	208
Ranunculaceae	154	Синяк	68	Ситничек	203
Ranunculus	157	Сиренія	81	Ситовник	203
Raphanus	79	Ситник	208	Скабиоза	106
Rapistrum	79	Ситникові	208	Скариола	58
Reseda	159	Ситничок	203	Скерда	46
Resedaceae	159	Ситняг	202	Сколимус	58
Rhamnaceae	160	Ситовник	203	Скрытница	221
Rhamnus	160	Сідач	48	Скумпия	25
Rhaponticum	57	Сіела	32	Славногодниковые	126
Rheum	151	Скабіоза	106	Слива	165
Rhinanthus	180	Скариола	58	Смолевка	94
Rhodococcum	107	Скерда	46	Смолка	96
Ribes	125	Сколімус	58	Смородина	125
Ricinus	110	Скорзонера	58	Сньть	26
Rindera	70	Скрытница	221	Сокирки	156
Robinia	118	Скумпия	25	Солерос	101
Rochelia	70	Слабник	91	Солодка	115
Roegneria	2 2 2	Слива	165	Солонечник	48
Rorippa	79	Смілка	94	Солянка	101
Rosa	166 210	Смикавець	202	Сорго	232
Rosaceae	160 209	Смовдь	30	Сосна	23
Rubia	173	Смородина	125	Сосновые	23
Rubiaceae	170 209	Собака кропива	130	Сосюреа	57
Rubus	169	Собака петрушка	26	Спаржа	195
Rudbeckia	57	Содник	102	Спаржевые	195
Rumex	151	Сокирки	156	Стальник	118
Ruppia	236	Солодка	114	Степной горчак	36
Ruppiaceae	236	Солодушка	115	Стерис (Смолка)	96
Rutaceae	173	Солонець	101	Стойильник	27
Sagina	93	Солонечник	48	Страусник	22
Sagittaria	192	Солончакова айстра	64	Стрелолист	192
Salicaceae	174	Сон	157	Строфиостома	69
Salicornia	101	Соняшник	49	Сумаховые	25
Salix	174 210 232	Сорго	232	Сурепка	72
Salsola	101	Сосна	23	Сусак	196
Salvia	132	Соснові	23	Сусаковые	196

Salvinia	23	Сосюра	57	Сухоцвет	65
Salviniaceae	23	Софлор	41	Сушеница	49
Sambucus	84	Спіродела	210	Схеноплект	203
Sanguisorba	169	Стелюшок	95	Сыть	170
Santalaceae	176	Стенактис	55	Таволга	170
Saponaria	93	Степовий гірчак	36	Тайник	214
Saussurea	57	Стеріс (Смол)	96	Татарник	54
Saxifraga	1176	Стоголовник	96	Телекия	63
Saxifragaceae	176	Стожильник	27	Телиптерис	23
Scabiosa	106	Стоколос	219	Телиптерисовые	17
Scariola	58	Столисникові	126	Телорез	206
Schoenoplectus	177	Страусове перо	22	Тениопеталюм	33
Scilla	1 205	Стрілолист	192	Терескен	101
Scirpoides	203	Строфіостома	69	Тетрагонолобус	121
Scirpus	203	Суниці	162	Тимофеевка	229
Scleranthus	93	Суріпиця	73	Тимьян	135
Sclerochloa	231	Сусак	196	Толстянковыє	114
Scolochloa	232	Сусакові	196	Тонколучник	55
Scolymus	58	Суховершки	132	Тонконог	227
Scozonera	58	Сухоребрик	80	Топинамбур	49
Scrophularia	180	Сухоцвіт	49	Тополь	174
Scrophulariaceae	176 209	Схенопект	203	Торилис	33
Scutellaria	133	Таволга	170	Торица	95
Secale	232	Талабан	81	Торичник	95
Securigera	118	Тамарикс	186	Триния	33
Sedum	104	Тамариксові	186	Триостренник	209
Selinum	31	Татарник	54	Триполиум	64
Sempervivum	104	Твердоколос	231	Триреберник	64
Senecio	59	Теліптерисові	23	Тростник	230
Serratula	60	Теліптеріс	23	Тростянка	232
Seseli	31	Теніопеталюм	33	Трясунка	219
Setaria	232	Терен	166	Тургения	33
Sideritis	134	Тетрагонолобус	121	Турча	153
Siella	32	Тимелесві	186	Тутовыє	142
Silaum	32	Тимелея	186	Тыквенныє	105
Silene	94	Тимофіївка	229	Тысячеголов	96
Simarubaceae	184	Тирлич	124	Тысячелистник	35
Sinapis	80	Тирличеві	123	Тюльпан	212
Sisymbrium	80	Товстолисті	114	Ужовник	22
Sium	32	Тонконіг	230	Ужовни ковыє	22
Solanaceae	184	Тополя	174	Укроп	26
Solanum	185	Ториліс	33	Уруть	126
Solidago	61				

Stenaria 95	Феллшланхе 145	Хамерий 143
Stenactis 55	Ферула 28	Хамомилла 54
Steris 96	Ферульник 29	Хартолепис 44
Stipa 232	Фіалка 189	Хатьма 141
Stratiotes 206 220	Фіалкові 189	Хвойник 24
Strophostoma 62	Фізалис 185	Хвойниковые 24
Suaeda 102	Фізоспермум 31	Хвостник 127
Subularia 81	Фісташкові 25	Хвоц 19
Succia 106	Франкенієві 122	Хвоц 19
Swida 103	Франкенія 122	Хвоцевые 19
Symphytum 70 220	Хамемелюм 44	Хмель 83
Syrenia 81	Хамерій 143	Хондрилла 44
Syringa 143	Хамоміла 54	Хориспора 75
Taeniopetalum 33	Хартолепис 44	Хохлатка 123
Tagetes 62	Хвилівник 34	Хрен 2
Tamaricaceae 1	Хвилівникові 34	Хруплявник 101
Tamarix 161	Хвойникові 23	Цанникелиевые 237
Tanacetum 62	Хвоц 19	Цанникелия 237
Taraxacum 62	Хвоцові 19	Цезальпиниєвые 81
Telekia 63 220 232	Хлопавка 92	Цельнолистник 174
Tephroses 63	Хміль 83	Ценхрус 221
Tetragonolobus 121	Холодкові 195	Циклахена 52
Teucrium 135	Холодок 195	Цикорий 45
Thalictrum 159	Хондрила 44	Цикута 27
Thelypteridaceae 23 221	Хориспора 75	Цимбохазма 177
Thelypteris 23 221	Хрестовий корінь 46	Цинанхум 34
Thesium 176	Хрестоцвіті 71	Цицания 234
Thlaspi 81	Хрін 2	Цмин 50
Thymelaea 186	Хрінниця 78	
Thymelaeaceae 186		

- Thymus 135
 Tilia 186
Tiliaceae 186
 Torilis 33
 Tragopogon 63
 Tragus 234
 Трапа 136
Трапасае 186
 Tribulus 167
 Trifolium 119 124 210
 Triglochin 209
 Trigonella 120
 Trinia 33
 Tripleurospermum 64
 Tripolium 64
 Tromsdorfia 64
 Tulipa 212
 Turgenia 33
 Turritis 81
 Tussilago 64
 Туфа 236
Турпасае 236
Ulmaceae 187
 Ulmus 186
 Urtica 187
Urticaceae 187
 Utricularia 136

 Vaccaria 96
 Vaccinium 107
 Valeriana 188
Valerianaceae 188
 Valerianella 188
 Vallisneria 206
 Veratrum 213
 Verbascum 180
 Verbena 189
Verbenaceae 189
 Verbesina 65
 Veronica 181
 Viburnum 84
 Vicia 121
 Vinca 33
- Цанікелієві** 237
 Цанікелія 237
Цезальпінієві 81
 Ценхрус 221
Цибулеві 192
 Цибуля 192
 Циклахена 52
 Цикорій 45
 Цикута 27
 Цимбохазма 177
 Цинанхум 34
 Цицанія 234
 Цмин 50
 Чаполоч 226
 Частуха 192
Частухові 192
 Чебрець 135
 Чемериця 213
 Червець 93
 Череда 40
 Чередник 70
 Черемха 163
 Черсак 106
Черсаківі 106
 Чина 115
 Чингіль 115
 Чистець 134
 Чистотіл 146
 Чихавка 56
 Чіплянка 234
 Чорниця 107
Чорнобривці 62
 Черноголовник 165
 Чорнокорінь 68
 Черношцир 52
 Чорнушка 157
 Шавлія 132
 Шандра 130
 Шафран 206
 Шильник 81
 Шипшина 166
Шовковицеві 142
 Шовковиця 142
- Частуха** 192
Частуховые 192
 Чемерица 213
 Череда 40
 Черемуха 163
 Черника 107
 Черноголовка 132
 Черноголовник 165
 Чернокорень 68
 Чернушка 157
 Чертополох 40
 Чешухвостник 230
 Чина 115
 Чингиль 115
 Чистец 134
 Чистотел 146
 Чистяк 156
 Чихотник 56
 Чубушник 127

Шалфей 132
 Шандра 130
 Шафран 206
 Шелковица 142
 Шильник 81
 Шиповник 166
 Шлемник 133
 Шпинат 102
 Шток-роза 140

Щавель 151
 Щетинник 232
 Щирица 25
Щирицевые 25
 Щитовник 21
Щитовниковые 21
 Щучка 222
 Эгилопс 215
 Эгонихон 67
 Элеостикта 28
 Элизанта 88
 Элодея 206
 Эльшольция 128

Vincetoxicum	34	Шоломниця	133	Энотера	143
Viola	189	Шолудильник	179	Эремогоне	89
Violaceae	189	Шорстколисті	66	Эспарцет	117
Viscaria	96	Шпергель	95	Эфедра	24
Viscum	139	Шпинат	102	Эхинацея	47
Vitis	191	Щавель	151	Эхиноцистис	105
Vitacea	191	Щебрик	140		
Wolfia	210	Щебрушка	127	Яблоня	163
Woodsia	22	Щирицеві	2	Язвенник	110
Xanthium	64	Щириця	25	Якорцы	192
Xanthoxalis	146	Щитник	21	Ярутка	81
Xeranthemum	65	Щитникові	21	Ясенец	173
Ximenesia	65	Щучник	222	Ясень	143
Zannichelia	237	Юринея	52	Ясколка	85
Zannicheliaceae	237	Яблуня	163	Ясменник	170
Zizania	234	Яглиця	26	Яснотка	129
Zostera	237	Якірці	192	Ястребинка	50
Zosteraceae	207	Ясен	143	Ятрышник	215
		Ясенець	175	Ятрышниковые	214
Zygothallaceae	192	Ячмінь	227	Ячмень	227
Zygothallum	192				

Один із Відгуків на монографію

Тарасов В. В.

Флора Дніпропетровської та Запорізької областей. Судинні рослини.. Біолого-екологічна характеристика видів – Д.: Вид-во Дніпропетр. ун-ту, 2005 - 276 с..

Огромное спасибо Вам за книгу! Она оказалась весьма полезной для нас! Сейчас я и моя коллега (тоже ботаник) активно используем ее в своей работе.

Книга действительно замечательная! В ней содержится достаточно полная информация об эколого-биологических особенностях видов растений, в том числе и произрастающих на территории нашей области (Оренбургской).

Особенно радует то, что указанные в Вашей работе характеристики видов в большинстве случаев совпадают с таковыми, указанными в других литературных источниках (принадлежащих авторству ученых России и Казахстана).

Поражает полнота охвата при описании экологических особенностей видов! Какую же колоссальную работу Вы проделали! Большое Вам за это спасибо!

Калмыкова Ольга Геннадьевна –
канд. биологических наук Ориенбургского универ-та
05. 11.2006.

Зміст

Попереднє слово	3
Передмова до друго видання	4
Вступ	5
Карти Дніпропетровської та Запорізької областей з вказівкою районів	7
Карта флористичного районування Дніпропетровської області	8
Про природні умови регіону досліджень	9
Судинні рослини регіону досліджень	12
Системи біоморф, екоморф, скорочення та умовні позначення, що зустрічаються в роботі	16
I. Відділ Lycopodiophyta – Плауноподібні (Плаунообразные)	19
Клас Lycopodiopsida – Плауновидні (Плауновидные)	19
II. Відділ Equisetophyta – Хвощеподібні (Хвощеподобные)	19
Клас Equisetopsida – Хвощевидні (Хвощевидные)	19
III. Відділ Polypodiophyta – Папоротеподібні (Папоротникообразные)	20
Клас Polypodiopsida – Папоротевидні (Папоротниковидные)	20
IV. Відділ Pinophyta – Голонасінні (Голосеменные)	23
Клас Pinopsida – Соснововидні (Соснововидные)	23
Клас Gnetopsida Гнетовидні (Хвойниковые)	23
V. Відділ Magnoliophyta – Покритонасінні (Покрытосеменные)	24
Клас Magnoliopsida – Дводольні (Двудольные)	
Клас Liliopsida – Однодольні (Однодольные)	192
Загальна характеристика та аналіз флори регіону	238
Флористичне районування території Дніпропетровської області	253
Бібліографічні посилання	257
Додаток 1 Перелік підкласів та порядків флори Дніпропетровської та Запорізької областей	264
Додаток 2. Ілюстрації	265
Додаток 3. Рідкісні види рослин Запорізької області, які додатково рекомендуються до охорони	268
Додаток 4. Про Балку Панкратьева – справжню „перлину” зеленого кільця м. Дніпропетровська	269
Алфавітний покажчик латинських, українських та російських назв родин та родів рослин	273
Відгуки на монографію В.В Тарасова „Флора ..... 2005”	293

Підписано до друку 5.11. 2012.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 17.21. Наклад 30 пр. Зам № 316 .

Видавництво і друкарня «Ліра».
49038, м. Дніпропетровськ, пл. Десантників, 1
Свідоцтво про внесення до Держреєстру
ДК №188 від 19.09.2000.

Категорії рідкості та охорони видів рослин, занесених до „Красной книги Приазовского региона, 2012” (ККПР, 2012), позначені за системою МСОТ за наступними рівнями: LC – вид у найменшій загрозі; VU – вразливий; NT – стан близький до загрозливого; EN – загрозливий стан; CR – критичний стан; NE – неоцінений. (див. Додаток 3 (с. 263), а також інші види рослин, розміщені у загальному списку, які теж зростають у Приазов’ї в межах Запорізької обл.).

**Рідкісні види флори Запорізької області, які
додатково віднесені до
охоронного статусу**

Allium podolicum (Asch. et Graebn.) Blocki et Racib **Зп:** 19 Обіточна коса, К.– NT

A. regelianum A.Becker ex Iljin **Зп:** 18 (береги Молочного лиману ККПР, 2012) К.– CR)

Arum normanii Schott –(Клішенець Нормана (Аронник Нормана). 14 (зак. Бердянський . степ, ККПР, 2012). К.– EN.

Asparagus pallasii Misch – Холодок Палласа **Зп:** 14, 19(Бердянська та Обіточна коси) ККПР, 2012) К.– VU.

Carex liparocarpos Gaud. – Осока блискуча. **Зп:** 14 (Ок. Бердянська, ККПР, 2012). К.– NT.

Eleocharis parvula Bluff, Nees et Schauer – Ситняг маленький. **Зп:** 14 (Ок. Бердянська, ККПР, 2012). К.– NT.

Vallisneria spiralis L. –Валіснерія спіральна **Зп:** 14 (Ок. Бердянська, ККПР, 2012). К.– NE..

Agropyron cimmericum Nevski –Житняк кіммерійський. **Зп:** 14 (Ок. Бердянська), 19 (Обіточна коса). ККПР, 2012). К.– NE.

Stipa borysthena Klokov et Prokud. – Ковила дніпровська. **Зп:** 19 (Обіточна коса. ККПР, 2012). К.– NT або VU.

S. ucrainica P. Smirn.– К. українська. **Зп:** 14 (Ок. Бердянська, Обіточна коса, ККПР, 2012). К.– NE.

Astrodaucus littoralis M. Bieb. Drude –Морквівниця прибережна. **Зп:** 14, 18, 19 (Ок. Бердянська, Обіточна коса, біля Молочного лимана, ККПР, 2012). К.– LC.

Ferula orientalis L. – Ферула східна. **Зп:** 19,18 (Обіточна коса, лиман Сива шик,

біля Молочного лимана. ККПР, 2012). К.– NT.

Centaurea ruthenica Lam.– Волошка руська. **Зп:** 14 (Ок. Бердянська, ККПР, 2012. К.– NE.

C. taliewii Kleorowii– **Зп:** 14 (Ок. Бердянська), 19 (Обіточна коса) ККПР, 2012). К.– NE.

Crambe maritima L.– Катран морський. **Зп:** 14, 18, 19 (Ок. Бердянська, Обіточна коса, біля Молочного лимана, ККПР, 2012. К.- VU.

Inula caspia Blum ex Ledebur– **Зп:** 14 (Ок. Бердянська, ККПР, 2012). К.– NT.

Argusia sibirica (L.) Dendy – Аргузія сибірська **Зп:** По всьому північному узбережжю Аз. моря. ККПР, 2012.. К.– LC

Heliotropium intermedium Andrz. – Геліотроп проміжний. **Зп:** 14 (Ок. Бердянська, ККПР, 2012. К.–NT..

Arenaria zozii Kleorow – Піщанка Зо́за. **Зп:** 14, 19 (Бердянська та Обіт. коси) ККПР, 2012. К.-VU.

Cerastium heterotricha Klokov – Роговик різноголосий. **Зп:** 14, 19 (Бердянська та Обіт. коси) ККПР, 2012. К.-NT.

C. pseudobulgaricum Klokov – .Р. несправжньо-болгарський. **Зп:** 14 (Ок. Бердянська, ККПР, 2012). К.– VU.

C. sylvaschsicum Kleorow – Р. сиваський. **Зп:** 14, 18, 19 (Ок. Бердянська, Обіточна коса, біля Молочного лимана, ККПР, 2012). К.– NT.

Dianthus pallidiflorus Ser. – Гвоздика білдоквієкова. **Зп:** 14, 19 (Бердянська та Обіт. коси) ККПР, 2012. К.-NT.

Minuartia birjuczensis Klokov – Мінурарція бірючанська. **Зп:** 14, 19 (Бердянська та Обіт. коси) ККПР, 2012. К.- EN.

Otites hellmanii(Claus)Klokov - Вуханка Гельмана. **Зп:** 14 (Бердянська коса). ККПР, 2012. К.-N.

Glycyrriza glabra L. – Солодка гола. **Зп:** 14, 19 (Бердянська та Обіт. коси) ККПР, 2012. К.-NT

Medicago kotovii Wissjul.– Люцерна Котова. **Зп:** 16 (Фл.УРСР, т. 6), 14 (Кузм., 1974, ККПР, 2012). К.–VU.

Frankenia. perverulenta L. – Франкенія. припорошена. **Зп:** 18 (Фл. УРСР, т. 7, ККПР, 2012). К.– VU.

Papaver dubium L. – Мак сумнівний. 14 (Бердянська коса, Кузм., 1974,ККПР, 2012) К.–NE.

Polygonum euxinum Chrtk – Гірчак азовський.**п:** 14, 16 (Фл. УРСР, т. 4), 14,!8 (ККПР). К.– NE.

Adonis wolgensis Steven – Горицвіт. волзький**Зп:** 3 (о. Хортиця, Кор., 1993), 14 (ККПР). К.– LC.

Clematis orientalis L.* – Ломоніс східний**п:** 19 (Фл. УРСР,т.5, ККПР,2012). К.– VU.

Amygdalus nana L. – Мигдаль степовий. **Зп:**14 (Фл. УРСР, т.6, ККПР, 2012, К.– NT.

Rosa antonovii (Lonacz.) Dubovik – Шипшина Антонова. **Зп:** 14 (Ок. Бердянська, ККПР, 2012. К.– NT.

Rupia cirrosa PetaGrande – Рупія спіральна. **Зп:**14, 16, 18, 19 (Фл. УРСР, т.6, ККПР, 2012, К.– VU.

Інші види з Приазов'я –у загальному списку видів монографії.

